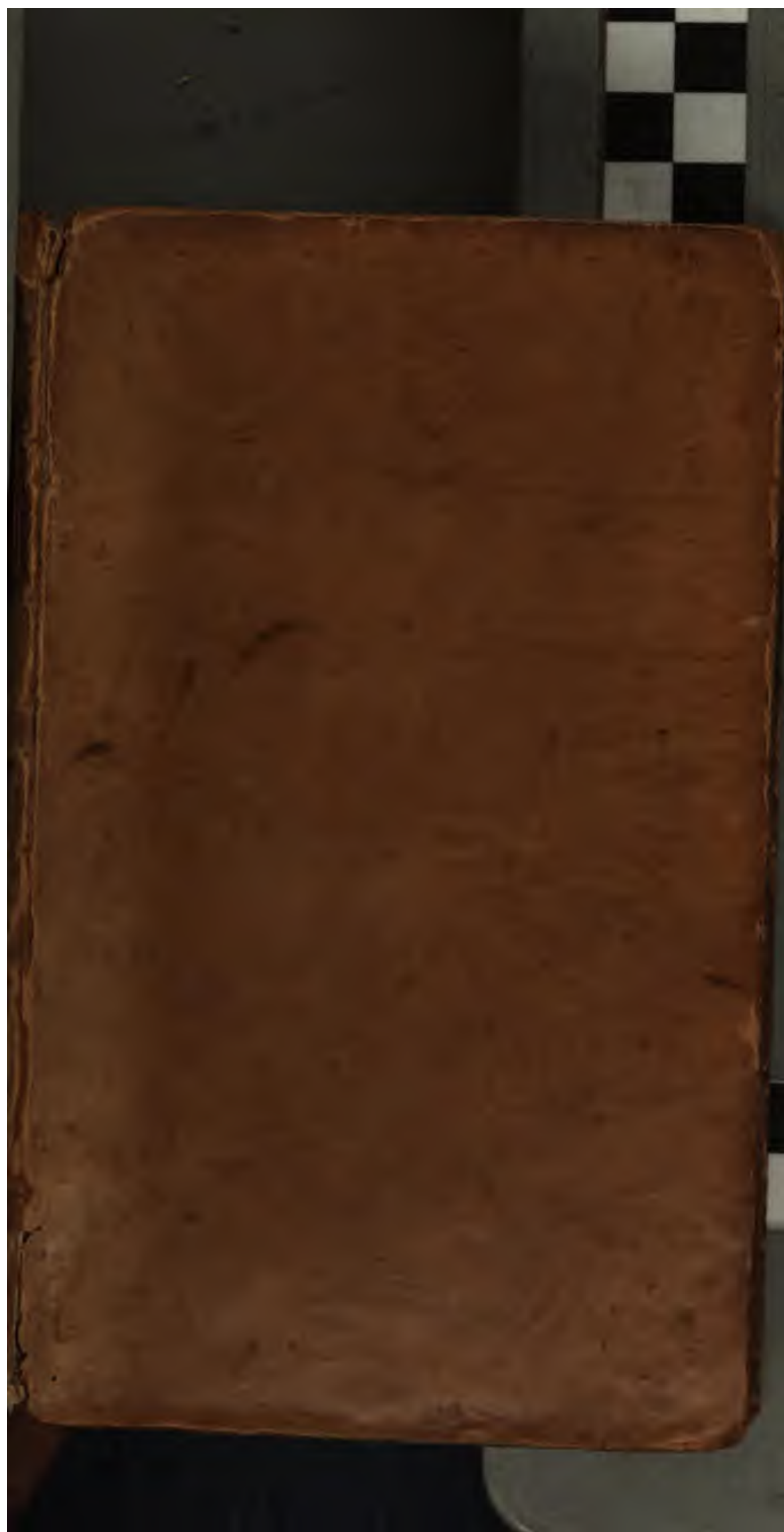

ADPARATVS
ITTERARIVS

VBI

IBRI PARTIM ANTIQVI
PARTIM RARI RECEN-
SENTVR

COLLECTVS
A

RIDER. GOTTHILF FREYTAG
I. C.

TOMVS I.

LIPSIAE
EX OFFICINA WEIDMANNIANA
1752.

PERILLVSTRI. ATQVE. EXCELLENTISSIMO

DOMINO

HIERONYMO. FRIDERICO

a. STAMMER

POTENTISSIMI. POLONIARVM. REGIS
ET. SERENISSIMI. SAXONIAE
PRINCIPIS. ELECTORIS
IN. SVPREMA. QVAE. IN. SAXONIA. EST
AVLAE. AC. IVSTITIAE. CVRIA
CANCELLARIO. VICARIO
HVNC. LIBRVM

L. M. Q.

DEDICAT

LECTORI

S.

Exhibeo tibi, L. B. librum eadem, ſi ordinem alphabeticum exceperis, ratione conſcriptum, & diſpoſitum, quam, in *Analectis litterariis*, duobus abhinc annis, a me, editis, inuenies. In ea ſane fueram ſententia, fore, vt iſte, quem vides, liber, ſecundam *Analectorum* partem conſtitueret: ſed quia, eum titulum bibliopolae, qui imprimendo libro ſumtus ſuppeditauit, minus placere, intellexe-

ram, mutato consilio, *Analectorum* loco, *a*
paratum litterarium oculis tuis expono. I
expectato autem fauore, quo *Analecta lit*
raria, a viris doctis, accepta fuerunt, ex
tatus, me adductum fuisse, profiteor,
manum denuo admouerem telae, quam t
xere coeperam, &, siquid otii, a grauio
bus studiis, mihi relictum fuerat, id, euolue
dis recensendisque antiquioribus ac rariorib
libris, impenderem. Ita vero accidit, vt f
manu, quod aiunt, nasceretur liber, cui
primam partem, hoc tempore, in luce
emitto. Id autem omni adseueratione ti
L. B. confirmare possum, nullum, inter ec
quos recensui, libros, duobus duntaxat, q
p. 12. & 160. occurrunt, exceptis, reper
librum, quem non tractauerim ipse manibu
& quoad eius fieri potuit, studiose & di
genter euoluerim. Vsibus meis, ad id, pra
serum inseruiit, praeter librariam patris m
rectoris Portensis, supellectilem, bibliothe
Portensis publica, & bibliotheca, quae
templo vrbis Numburgensis praecipuo, a
seru

seruatur, quam vir summe reuerendus, CHRISTOPHORVS LVDOVICVS STIGLIZIVS, S. Theologiae Doctor, & sacrorum, apud Numburgenses, antistes primarius, ea, qua est humanitate, mihi beneuole aperuit. Alios viros, meritis in rem litterariam celebres, KAESTNEROS, WALCHIOS, & FRANCKIOS, honoris etiam caussa, nomino, qui consilio & opera, nullo non tempore, mihi praesto fuerunt, & libros, scopo meo adcommodatos, vltro libenterque, mecum communicarunt. Sed fortassis erunt, qui vitio mihi vertant, quod libros ego descripserim antiquos, e quibus, parum vtilitatis, ad rem litterariam, hac nostra aetate, redundare videtur. Sed ii hoc ideo, a me, potissimum factum existiment, vt, hac ratione, multorum veterum librorum, & illorum, qui eos conscripserunt, memoriae consulerem, & simul artis typographicae primordia, aliqua ex parte, illustrarem. Quid? viri, in omni litterarum genere, summi, SIGISMVNDI JACOBI BAVMGARTENII, Doctoris Theologi

gi celeberrimi auctoritatem, exemplum, consilium, ea in re, sequutus sum, qui non ipse modo, in describendis eiusmodi libris, huc vsque posuit operam, sed etiam iis, qui recensendis libris manum admouent, suasor fuit, vt veterum librorum rationem inprimis haberent. Haec vt scires, L. B. mea interesse putaui. Jamque vale, & vt coepisti, conatibus meis faue. Scribeb. in ipsis Lipsiensium nundinis auctumnalibus, MDCCLII.

I.

Reuerendiſſimi in Chriſto Patris, PATRICII ADAMSONI, *Sancti Andreae in Scotia Archiepiſcopi digniſſimi ac doctiſſimi*, Poemata ſacra, cum aliis opuſculis. Studio ac induſtria Tho. Voluſeni J. C. expolita et recognita. *Londini, apud Joannem Billium*, Anno M. DC. XIX. (1619) in 4.

Raram eſſe collectionem, teſtatur Vir Cl. Dauid Clement. in *Bibliotheque curieuſe hiſtorique & critique. ou catalogue raiſonné des Livres difficiles à trouver* Tom. I. *à Gœtting.* 1750. in 4. p. 45. Editor ille Thomas Wilſon, ADAMSONI gener, qui, ſub Thom. Voluſeni nomine latet, illam inſcripſit nomine auguſtiſſimi & inuictiſſimi Monarchae Jacobi, Magnae Britanniae, Franciae, & Hiberniae regis, Fideique Propugnatoris ſtrenui, eam potiſſimum ob cauſſam, quod ADAMSONVS, non ſolum omnes ſuas, tum ſtricta, tum ſoluta oratione vigilias, & opera, viuus illi deſtinauerit, ſed omnia inſuper ſua ſtudia, induſtriam, labores, conatus, fortunas, vitam denique ipſam eidem conſecrauerit, & non ſine ſummo diſcrimine, ſe[illegible] expoliuerit. Epiſtolam dedicatoriam excipit Thom. Voluſeni, ad eundem Sereniſſ. Regem, carmen.

men. Sequitur illud Epigramma, quo, Jacobus Rex, ADAMSONI Jobum ornauit, quod hic, cum versione latina, adscribimus.

The Kingis most excellent Maiestie, in commendation of the Author.

In vandring vealth through burbling brooks and bewis,
Of tripping troups and flocks on fertil ground,
In cattell great of syndrie shaips and hewis,
Vith hoises all haill, or in à parted round,
In heapes of gold and riches in all vaies;
As Job *exceld all vthers micht befound*
Of Monarchs great or Princes in his daies:
So this translatour merites no les praise
For giftes of spreit, nor he for giftes of geir,
And God in grace hath giuen such counterpaise,
As his translation to the vork is peir;
He did in him his giftes so viselie mell,
Whose heauenlie vealth Jobs *earthlie vealth doeth tell.*

Latine.

Omnigenis gregibus, fuluo niueoque metallo
Regnorum dominis maior Jobus *erat.*
Sic cui nunc sacrum pandunt Helicona sorores,
Omnibus ingenii dotibus auctus erat;
Inclytus omnigenis animi virtutibus: ille
Ditior armentis, mente nec iste minor.
O quam Jona bonus lance haec librauerit aequa,
Vt compar Jobo *versio docta foret.*
In quem prudenter confert sua dona creator,
Jobi *vt terrenas carmine cantet opes.*

Praemittuntur & alia anglica & latina epigrammata, quibus auctoris laus decantatur, a Thom. Voluseno, Thom. Morauio, Jul. Caes. Scaligero, & Georg. Barclaio, composita. Primum inter PATRICII ADAMSONI opuscula occupat locum, *Jobus, siue de Constantia liber*, versibus hexametris conscriptus. Praemitti-

mittitur illi a) *Prologus*, in quo, esse quaedam scripta biblica poetica, auctor ostendit. b) Thom. Voluseni *ad lectorem pium & beneuolum, praefatio*, qua libelli historiam exponit. Conscripsit PATRICIVS ADAMSONVS, Jobi librum, metro adstrictum, Biturigibus Gallorum, vbi iuri ciuili tunc operam dabat anno 1572 in ipso belli ciuilis furore & incendio, in coenaculo, vt ipse ADAMSONVS amicis retulit, apud hospitem biturigensem, quotidiano vitae periculo, septem menses delitescens, dum lanienae parisiensis rabies conflagraret, misitque Lugdunum, ad Rouillium, vt eum typis exscriberet, cum tragoedia, quam auctor de Herode Ascalonita conscripserat. Misit etiam Jobi exemplum ad Dionysium Lambinum, Parisiis praelectorem regium. Cum vero persequutio in sic dictos Hugonotas, magis ac magis, omnem conturbaret Galliam, ADAMSONVS, relictis omnibus suis chartis, & vasis minime conclamatis, vrgente necessitate, non sine summo vitae periculo, Galliam deseruit, & itinere accelerato, in patriam se recepit. Posteaquam interea vterque Rouillius & Lambinus discesserant, eorumque schedae passim communi calamitate disiicerentur, ADAMSONI Jobus sine omni dubio periisset, nisi multis, post Lambini mortem, annis, ab Henrico Blacuodaeo, medico scoto, inuentus, & ad auctorem in Scotia transmissus fuisset. Illud igitur exemplar, a socero acceptum, Thomas Wilson, prima vice, cum reliquis eius opusculis, in lucem emisit. Scripsit Th. Wilson praefationem, in qua, haec, quae narrauimus, retulit, *in Regia regni Scotici Edinoduno Prid. Kal. Aug.* 1617. Excipiunt illam, *breuis libri summa; de patientia sacrae scripturae testimonia; Testimonia a Christo & Apostolis de Jobo citata*, nonnullaque excerpta, ad Jobi librum spectantia, e variis patrum ecclesiasticorum monumentis. Qualis ADAMSONVS fuerit poeta, hoc specimen e capite Jobi XXXVIIII. desumtum lectores docere poterit.

Sed quorsum aetherii curas speculamur Olympi,
Fare mihi solum, quo docta leaena magistro
Insidias struit, vt catulos soletur hiantes?
Vnde cibus manat coruis, cum flebile pulli
Ingeminant, poscuntque suo clamore tonantem?
Nostin' rupicaprae & ceruae quo tempore primum
Concipiant, quotus absumat fastidia mensis?
Illae vi multa partum nituntur in auras
Edere, qui pinguis detondens pabula campi
Luxuriat, missaque colit deserta parente
Vincula quis soluit? qui sunt qui libera colla
Restituere onagro? solus campestria iussi
Tecta colat, sterilesque agros desertaque salsa;
Delicias vrbis ridet vocemque tyranni
Non metuit, montana illi sunt pascua, gramen
Sectatur viride, incultis per inhospita terris
Rhinoceros*ne vlli domitus sub pondere aratri*
Ingemet, aut rastro glebas perfringet inertes
Sulcabitue viam Cereri, aut spem colliget anni
Plaustra ferens dorso, non hos robustus in vsus.
Ornasti pauonem alis, quibus ille superbit?
Aut tibi depictis decorata ciconia pennis?
Aut struthius pansis nequaquam inglorius alis
Haec fatua est volucris mediis sua negligit aruis
Oua, nec incertus metuit, ne forte viator
Conterat, aut vacuos depascens vngula campos:
Oua mihi curae: calidoque fouentur ab aestu:
Dura illa est genitrix; sed rerum prouidus auctor
Noluit esse piam; voluit cum surgeret alis
Temnere equum cursu, & volucres sessoris habenas.
Sed quis equo robur tribuit, qui hinnitibus auras
Territat? accendunt rabidae spiramina nares,
Insurgitque iubis, vastum quatit vngula campum,
Voce ciens Martem? non illum spicula terrent
Gnosia, nec rutilis ardens mucronibus ensis,
Exardetque animis, & martia concipit arma
Terribilis clangore tubae; num fecit Jobus,
Accipiter calidos vt cursu inuaderet austros,

Et

Et rabidos aquilae auderent contemnere soles?
Ille super celsas deserta cacumina rupes
Ardua tecta colit, notasque cadaueris auras
Haurit, & intentis praedam speculatur ocellis
Jam dudum crudos assuescens sanguine natos. &c.

Cum in recensendo Jobo, paullo prolixiores fuerimus, reliquorum opusculorum, quae, in Thom. Volseni collectione reperiuntur, tantummodo adscribemus titulos. Secundum sibi vindicat locum *Threnorum siue lamentationum* Jeremiae *Prophetae* F. Eiciae *Libellus, latino carmine redditus,* in. 1590. Tertiam constituit partem *Apocalypsis* S. Joannis *Theologi Latino carmine reddita,* Regique Jacobo dicata d. I. Maii 1590. Quarto loco inuenitur *Ser. & nobilissimi Scotiae, Angliae, Franciae & Hiberniae Principis,* Henrici Stuardi *illustrissimi herois, ac* Mariae *Reginae amplissimae, filii, genethliacon, a* PATRICIO ADAMSONO Parisiis *conscriptum, & ibidem typis audacius d.* XXV. *Jun. sexto a partu die,* 1566. *commissum.* Carmine illo auctor multam sibi contraxit molestiam. Ob titulos enim insolitos, quos Henrico Stuardo tribuerat, carmen, carnificis manu, Parisiis publice combustum, & ipse ADAMSONVS carceri arctiori per menses sex inclusus, nec nisi magnorum principum, & inprimis Reginae, Mariae Stuardae, precibus & intercessione, ab imminentibus grauissimis periculis liberatus fuit. Recusum fuisse hoc carmen, *Amstelod.* 1637. in 8. testatur quidem Niceron Tom. XLI. des *Memoires pour servir à l'histoire des hommes illustres, dans la Republique des lettres* p. 205. & Auctor S.R. derer *Nachrichten von einer hallischen Bibliothek* Tom. V. p. 397. sed eiusmodi editio propterea nobis suspecta videtur, quod carmen illud 176. versibus hexametris compositum, vix quatuor folia in 8. impressa, impleret, ac praeterea eodem anno 1637, prima pars *Delitiarum poetarum Scotorum hujus aeui illustrium, Amsterd. apud Jo. Blaeu* in 12. in lucem

 exiit,

exiit, cui Arturus Jonstonus, ADAMSONI *Genethlia con* p. 13-17. inseruit. Quinto loco repositus fui *Catechismus latino carmine redditus, & in libros qua tuor digestus,* P. ADAMSONI *Scoti, poetae elegantissi mi opera, atque industria: Ac nunc denuo per* Th. Vc lusenum *recognitus & expolitus.* Sexto: *De Papi starum superstitiosis ineptiis, carmen* ad Papistas Abir donenses, scriptum d. XXVIIII. Aug. 1564. Septimo *Confessio Fidei, & Doctrinae per ecclesiam Reformatam Regni Scotiae receptae; Exhibitae Ordinibus Regn eiusdem in publicis Parliamenti (vt vocant) comitiis & eorum communi consensu approbatae, vti certissimi fundamentis verbi Dei innixae, & consentaneae, pe* P. A. *descripta, Anno salutis nostrae* 1571. Hae Confessio fidei, sermone soluto conscripta est. Vl timum in collectione occupant locum *Selectiora quae dam ex aliis permultis Auctoris epigrammata,* quibu alia Thomae & Florentii Voluseni carmina, nec no posterioris *Conclusio* prosaica de Animi tranquillitat adiicitur. Desumta est haec conclusio, ex Flor. Vo luseni *dialogo,* quem *de animi tranquillitate* conscri psit. Recusus fuit haud ita pridem *Edimburgi* 1751 in 8. Quilibet libellus, in collectione descripta ob vius, nouo & singulari ornatur titulo, qui annum prae se fert 1618. quamuis titulus, vt vocatur, generalis annum 1619. in fronte gerat. Vitam PATRICI ADAMSONI, variis, & maxima ex parte, aduersis fa tis agitati, data, quod aiunt, descripsit opera Thoma Wilson, & praemisit P. ADAMSONI *de sacro pastori munere tractatui breui & adcurato,* quem adscit etiam Thom. Voluseni nomine, in lucem emisit *Lon din.* 1619. in 8. Contulit illa, Niceronus, cum ii quae, ab auctore anonymo, de vita Adamsoni, no quidem in eius fauorem, narrata fuerunt, eaque retu lit Tom. XLI. des *Memoires pour servir à l'histoir des hom. illustr. dans la republ. des lettres,* p. 201 seq Cum in Scotia inter presbyterianos & episcopale grauissima exorirentur dissidia, & de Episcoporum di

gnitat

gnitate ac munere, magna animorum contentione, agitaretur quaestio, ADAMSONVS, qui posteriorum tuebatur partes, & iussu Jacobi VI. in academia andreana, praesente Guilielmo Salustio Bartasio, contra Andream Meluinum, presbyterianorum tunc temporis antesignanum, de legitima & orthodoxa Episcoporum auctoritate, quam defendebat, strenue disputaverat, omnium in se concitauit odium, & dignitate, fortunisque omnibus euersus, vitam, miserandum in modum, tolerare coactus est. Tandem vxore, liberis, & familia, in summa egestate atque inopia relictis, Jacobi regis opem auxiliumque implorans, morbo & animi moerore correptus, diem obiit supremum anno 1591. Reliqua eius scripta recenset Niceronus l. cit.

II.

AEGESIPPI *Historiographi Fidelissimi ac Disertissimi Et inter Christianos antiquissimi* Historia de bello Judaico. Sceptri Sublatione Judaeorum dispersione & Hierosolymitano Excidio. A Diuo Ambrosio Mediolanen. Antistite e Graeca Latina facta. Cum eiusdem Anacephaleosi & Tabellis Congruentiarum Cum Josephi Libris etiam de Gestis Machabeorum. in fol. folior. 83.

Editionem rarissimam, nomine reuerendi in Christo patris, Guilielmi Briconneti, Lodouensium Episcopi, inscripsit Jodocus Ascensius typographus parisinus. In epistola, quam *ex officina sua litteraria ad Nonas Julias* 1510. ad Briconnetum scripsit, inter alia, haec initio leguntur: *Historiam* AEGESIPPI *eiusque Anacephaleosim: quas* Jacobus Faber *compater mihi suo merito cumprimis obseruandus: diligentia*

 sua

sua perquisiuit: & ad varia exemplaria collatas: ac quoad eius fieri potuit integritati restitutas: superioribus diebus ad nos dedit praelis nostris committendas: dignas duxi praesul dignissime, quae faustissimo tuo nomini nuncuparentur: vt aedes istas vnde emissae & vbi attenta cura recognitae sunt repetant: & te agnoscant tanquam patrem qui beneficentissimus es eius patronus: cuius laboribus ex diutino situ vetustarum bibliothecarum noua luce donatae sunt. &c. AEGESIPPVM postea ex Irenaei, Clementis alexandrini, & Hieronymi testimoniis *apostolicum* fuisse *virum*, & *apostolorum temporibus vicinum*, & scriptorem de rebus iudaicis esse fidelissimum, confirmare studet. *Ita enim*, *nulla historia*, ait, *diligentius ostendit*, *regnum Judaeorum defecisse ad alienigenas: & de Juda sceptrum sublatum: quum iam aduenisset, qui mittendus erat Christus dominus: vt tempus Messiae iuxta prophetarum oracula designatum aduenisse cognosceretur: quum Judaei ipsum Dominum operantem salutem, in medio eorum non agnouerunt: imo negauerunt & Caesarem sibi regem asciscentes, crucifixerunt: De* Simone *praeterea* Mago: *de* Petro *apostolorum principe: de* Jacobo *hierosolymitano: de* Joanne *baptista: deque vera hierosolymitanae euersionis occasione: hic vnus omnium fidelissimum inter historiographos quidem affert testimonium: ob quod cum ab omnibus verae pietatis cultoribus auidissime legi meruit: habet tamen quamplurima quibus curiosissimum quemque lectorem abunde oblectauerit.* Prologus libri I. his inchoatur verbis: *Incipit Prologus* EGESIPPI: *inter scriptores nobilissimi, in Historiam de euersione Judaeorum. Quae in Vltionem Dominici Sanguinis a* Tito *&* Vespasiano *facta est.* In fine libri V. *de excidio hierosolymitano*, hæc leguntur verba: *Finis in aedibus Ascensianis ad Calendas Junias.* M. D. X. (1510).

Jo. Ba. Ascensius Beato Rhenano *Suo S.*

Affuit Jacobo Fabro *Compatri meo mortalium vni (vt nosti) studiosissimo:* Michael *tuus* Hamelburgius *homo* in

a litterarum studio vigilantissimus: in recognitione AEGESIPPEAE *historiae: quam in capita distinxit & ad* Iosephum *conciliauit: vt testimonio mox erunt eius tabellae post Anacephaleosim dictae historiae subdendae. Quam rem scio tibi fore pergratam: quippe qui tantopere flagitasti opus ex officina nostra emitti. Non est tamen (vt opinari videris) apostolicorum virorum gesta continens de quo opere sacer loquitur* Hieronymus: *& nonnulla interdum citat testimonia: sed quod Hierosolymarum prosequitur euersionem: Judaeorum dispersionem & lamentabile (nisi sic meritorum) fatum; iuxta* hieremiae *apertissima super ea re vaticinia. Siquid igitur aliud* AEGESIPPI *in Germania noris, aut ad nos istic excusum: aut a nobis excudendum istucque remittendum mittito. Vale.*

Anacephaphalaeosis EGESIPPI de excidio hierosolymitano, haec initio ob oculos ponit verba: *Anacephaleosis desolationis Hierosolymitanae secundum* AEGESIPPVM *christianissimum apostolorum temporibus vicinum ad honorem resurrectionis dominicae.* Istam *Anacephalaeosin* excipiunt quinque *concordantiarum tabulae*, quarum in Ascensii epistola ad Beat. Rhenanum mentio facta fuit. In fine totius codicis haec leguntur verba:

Ascensius *ad Lectores.*

Habes itaque lector studiose historiam luculentam in quinque libros distinctam cum Anacephaleosi: & Tabellis dexterrimo Lodouen. Antistitis auspicio & vigili Stapulen. *ac* Hamelburgii *studio nostraque quantula est opella ad dei optimi gloriam: legentiumque vtilitatem consummatam in aedibus nostris: quae sunt* Parrhisiis *in via regia ad diuum Jacobum supra aedem diui Benedicti: e regione Craticulae: sub tribus Lupis seu Luciis aquatilibus. Anno salutis humanae decimo supra M. D.* (1510) *ad nonas Junias.* Quod ad IGESIPPVM, siue vt rectius scribitur, HEGESIPPVM adtinet, quis ille fuerit, adhuc sub iudice lis est.

 Floruit

Floruit seculo a Christo nato II. sub Adriani, siue alii volunt, sub Marci Antonini, Imperatoris, imp rio quidam HEGESIPPVS, cuius Eusebius, Hier nymus, & Chronicon alexandrinum fecerunt menti nem. Illum ex Judaeo, Christianum factum fuis testatur Eusebius L. IIII. *Histor. ecclesiast.* Cap. XX p. 115. & eodem libr. Cap. IIX. p. 98. edit. Henr. Valesii *Paris.* 1678. in fol. illum quinque libris ἁπλανῆ παράδοσιν τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος, exposuis scribit. Idem fere testatur Hieronymus Cap. XX *de viris illustribus*, in Jo. Alb. Fabricii *Bibliotheca e clesiastica*, *Hamburg.* 1718. in fol. p. 89. vbi de il refert: *omnes a passione domini vsque ad suam aet tem ecclesiasticorum Actuum texens historias, mult que ad vtilitatem legentium pertinentia hinc inde co gregans, quinque libros composuit sermone simplici, quorum vitam sectabatur, dicendi quoque exprimer characterem.* Sed nihil de istis libris V. ad nostra peruenit aetatem, praeter *fragmenta* quaedam, qu ex Eusebio & Photio collegit Joannes Ernestus Gr bius in *Spicilegio SS. Patrum vt & Haereticorum S culi post Christum natum* I. II. & III. & quidem S cul. II. Tom. I. *Axon.* 1699. in 8. mai. p. 205 sq Petrus Halloix in *vitis & documentis Scriptorum E clesiae orientalis primi & secundi post Christum secu* Tom. II. *Duac.* 1636. in fol. p. 697 sqq. Conf. c isto HEGESIPPO, praeter scriptores iam citatos G rard. Jo. Vossii *de Historicis graecis* L. II. Cap. XIII pag. 186. edit. *Lugd. Batav.* 1624. in 4. Guil. Ca *Scriptor. ecclesiasticor. Historia litteraria, Londi* 1688. in fol. p. 45. Louis Ellies Dupin *Bibliotheq des Auteurs ecclesiastiques* Tom. I. p. 55. Jo. Alb. F bricii *Bibliotheca graeca* L. V. C. I. p. 188 sqq. He ric. Valesii *Adnotat. ad* Eusebii ll. citt. p. 56. & 6 Sine dubio ad hunc HEGESIPPVM respexit Ascer sius, cum in epistola nostro codici praemissa, vti ia memorauimus, HEGESIPPVM, qui, *de excidio hi rosolymitano* scripsit, *apostolicum virum, & apostol*

ru

rum temporibus vicinum adpellat. Illum vero, si quoque HEGESIPPVM quemdam, istos libros compilasse largiri velimus, a vetere HEGESIPPO, plane esse diuersum, iam demonstrarunt Grabius, Dupin ll. citt. & Guil. Caue l. cit. p. 216. Sed verisimilis admodum est eorum sententia, qui illud HEGESIPPI nomen, e corrupto Josephi seu Josippi nomine originem suam duxisse autumant. Extra omnem enim iam dubitationem positum est, istos *de excidio hierosolymitano* libros, liberiorem tantummodo Josephi versionem, vel si mauis paraphrasin esse, quam temporibus recentioribus quidam contexuit, cum in illis pauca reperiantur, quae in Josephi libris *de Antiquitatibus hebraicis* & *de bello iudaico* non adlata fuerint. Quemlibet id docere poterunt *tabulae* sic dictae *concordantiarum* nostro codici adiectae. Huic praeterea sententiae nouum accedit pondus, vbi Paullus Colomesius, in nonnullis codicibus MSS. Josippi & Joseppi nomen, inueniri ait. Vid. eius *Paralipomena de Scriptoribus ecclesiasticis*, in *Operibus theologici critici & historici argumenti*, quae edidit Jo. Alb. Fabricius *Hamburg*. 1709. in 4. p. 695. Sed alia adhuc de hoc libro, inter viros doctos agitatur controversia, quis nempe istam versionem seu paraphrasin concinnauerit. Alii a S. Ambrosio episcopo mediolanensi, eam profectam adfirmant, alii ab auctore, qui Ambrosii tempore vixerit, eandem referunt. Vid. Scriptores iam memoratos, quibuscum conferri merentur, quae in D. Joannis Mabillon. *Museo italico*, *Lutet. Parisior.* 1724. in 4. Tom. I. P. I. p. 13. & 14. in Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. latin.* L. IIII. Cap. III. p. 440. in *Biblioth. med. & infim. latinitat.* L. IIX. pag. 502 seqq. hac de re adnotata leguntur. Sed in aliam plane abire conspicimus sententiam Gerardum Jo. Vossium, qui, Lib. II. *de Historicis graecis* Cap. XIIII. pag. 186 seqq. & L. III. *de Historicis latinis* p. 632 seqq. *Lugd. Bat.* 1627. in 4. librum neque e graeco, neque ab Ambrosio, neque ab eius aequali, in lati-

latinum sermonem conuersum, sed ab infimae ant quitatis scriptore, qui sexcentis & fortasse amplius ar nis, Ambrosio sit iunior, latine scriptum esse statui Consentire cum illo videtur Casimir. Oudinus, qui, i *Commentar. de Scriptoribus ecclesiasticis* Tom. II. cc 1027 seqq. argumentis non sane spernendis, probi vit, auctorem huius operis, quod sermone latino cor scripserit, Seculo, a Christo nato XII. inclaruiss Conf. ea, quae ex Josephi Scaligeri *Elencho Triha resium*, & Caspar. Barthii *aduersariis*, ea de re adtul Burcard. Gotth. Struuius in *dissertat. historico-littera ria de doctis Impostoribus* §. IIII. & V. pag. 10 seqq *edit. quartae* in 8. *Anacephalaeosin historiae de exci dio hierosolymitano*, non eiusdem auctoris, sed pusic cuiusdam ac insulsi consarcinatoris opus esse, ait Gui Caue l. cit. p. 217. Quod vero ad eam quam recen suimus editionem adtinet, illa, quod nos quidem scia mus, a nemine, si Michael. Maittaire exceperis, qui illius Tom. II. *Annal. typographicor. Hag. Comit.* 1722. in 4. fecit mentionem, hucusque memorat fuit, nisi forte editio *parisina ex aedibus ascensianis* anno 1511. in lucem emissa, quam Caue, Fabricius Struuius ll. citt. & Thom. Hyde in *Catalogo Biblio thecae bodleianae* Tom. I. p. 224. memorant, haec nostra, & vna eademque fuerit editio. De recentio ribus editionibus vid. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf. Lat.* l. cit.

III.

Libri Psalmorum Paraphrasis latina, quae oratione soluta breuiter exponit sententias singulorum, ex optimorum interpretum veterum & recentiorum rationibus. Addita sunt argumenta singulorum Psalmorum, & redduntur rationes paraphra-

III. pp. 173.
IIII. pp. 147.
V. pp. 3347.

e libro rariore, & eius auctore, nonnulla iam a
s prolata fuerunt, in *Analectis litterariis de libris
ribus* p. 794 sqq. Cum vero postea hic integer
titulus, nobiscum communicatus fuit, illum hic
ribere, & nonnulla supplementi loco, adnotare
iquam dubitamus. In fine Partis I. liber *Gor-
excussus* legitur, *in officina typographica Ambrosii
Fabri* 1581. Parti V. adiicitur *de ordine & collo-
ne Psalmorum ad reuerendum virum* Jesaiam Coe-
um, ESROMI RÜDINGERI *epistola*, vna cum
satione & defensione Dauidis, *quod cum coborte
exsulans apud regem* Achim *gathicum, in castra
uea, cum hoc profectus fuit pugnaturus aduersus
lum israeliticum.* Inter primos referri solet
INGERVS Psalmorum interpretes, qui omni cu-
Psalmorum inquisiuerunt historiam, & Psalmos,
ssis Psalmis interpretati sunt. Ostendere sane
iet, varios errores, in quos illi incidere, qui eum-
susceperunt laborem. Refert autem ad illos er-

Jo. Bartholom. Lenzius in *Serie professorum n. Francorum, qui* Wittenbergam *illustrarunt.* 1702. in 4. §. XII. & Godofred. Ludouici, in *ria Rectorum, Gymnasiorum scholarumque celebr.* P. III. *Lips.* 1711. in 8. p. 165. Sed sibimet ipsi tradicere videntur, cum RÜDINGERVM *paraph Psalmorum* in gymnasio Euanzizensium, morau quod anno demum 1574. commigrauit, ado adfirmant. Omnia alia testatur titulus, quem a psimus, vbi omnia *primum edita* dicuntur. *παραρράματα* Jacobi le Long Tom. II. *Bibliothec. crae. Paris* 1723. in fol. pag. 935. etiam refe sunt, quod *Paraphrasin Psalmorum* in 8. excusan & RÜDINGERVM *doctorem theologiae* nominat nihil enim tale, scriptores, quos euoluimus, m rant. Vtrumque igitur in *Analectis* nostris *litte* p. 795. expungendum erit. Natus fuit ESRO RÜDINGERVS, vir doctissimus, Papebergae, quo etiam socer eius Joachim. Camerarius l adspexit, anno 1523. die XVIIII. Maii. Studi patria, & academia lipsiensi peractis, artium ma in eadem academia creatus fuit, & anno 1547. rectoris munus, in illustri Schola prouinciali port obtinuit. Illi vero per breue admodum tem spatium praefuit, cum eodem anno, in serie Co ctorum portensium, successor eius Joachim. L mannus compareat, vid. Justini Bertuchii *Chron portense* L. II. p. 97. edit. Joan. Martin. Schan *Lips.* 1739. in 4. Caussa abitus repentini ex lit eius, ad Wolfg. Meurerum, cui, tunc temporis, tatoris, siue Inspectoris, Scholae prouincialis po sis, ab Electore Saxoniae demandatum fuit mu cognosci poterit. Illas ex autographo biblioth portensis hic adscribimus.

Virtute & doctrina praestantiss. Viro D. V gango Meurero *dno. & Praeceptori S. colen* Leipzigk.

S. D. *De quo nunc ad Te scribendum putaui est*

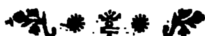
A

Nouit T. Praest. esse me quem Graeci appellarunt μελλόπολιν. *Ita sit vt necessitas mihi adferatur, discedendi ex prouincia, in qua alias non inuitus fuissem perstiturus. Id cogito facere ad mercaturam Lipsensem prox. Quod tibi significare volui propterea vt cuius beneficio prouinciam accepissem, apud eum deponerem, simul vt* ἐπίσκοπος *illius tempori curare possis qui mihi succedat, nequid Res scol. detrimenti capiat. Hoc scit etiam Collega tuus* Joach. Cam. *D.* Portae *prid. Cl. IXbris* (1547).

T. ESR. RÜDINGERVS.

Nulli enim praeceptori, praeter Rectorem, in schola, habere vxorem, olim permissum fuerat. Discessit autem RÜDINGERVS munere suo, anno 1548. ad finem vergente. Sunt quidem inter viros doctos, & inter illos praecipue Jo. Burchard. Menckenius in *dissertat. de graecar. & latinar. literarum in* Misnia *instauratoribus*, quae legitur inter eius *dissertationes academicas Lipf.* 1734. in 8. p. 277. & qui illum sequitur, Godofred. Ludouici l. cit. p. 163. qui illum e schola cygnea, ad Conrectoris portensis munus euocatum fuisse contendunt. Sed id falsum esse ex eo patet, quod anno demum 1556. Cygneam, ad scholam regendam, a Philippo Melanchthone potissimum commendatus adcesserit, quod Christian. Daumius, in *Epistola ad* Bosium testatur. Conf. Tobiae Schmidii *Chronica cygnea. Zwick.* 1656. in 4. Sect. II. Cap. II. pag. 418. Scholam cygneam reliquit anno 1557. & Vitebergam se contulit, vbi Professor graecae linguae & physices publicus, omnes philosophiae partes, summo cum adplausu docuit, & cum Philippo Melanchthone, collega & amico, admodum familiariter vixit. Cum vero anno 1574. mense Maio, articuli nonnulli, aduersus sacramentarios, iussu Augusti Saxoniae Electoris, a Theologis Torgam conuocatis, conscripti,

iis,

iis, ex academia lipsiensi & vitembergensi, viris, q
suspectae erant fidei, proponerentur, & singuli, sua
de ea doctrinae parte, subscriptione sua, testari iu
rentur consensum, ESROMVS RÜDINGERVS, c
Caspar. Crucigero, Henrico Mollero, Christoph
Pezelio, & Friderico Videbramio, multisque al
subscribere articulis propositis noluit, & ideo iu
Electoris, Torgae captiuus detentus fuit. Caus
quas praetexuerunt Theologi vitebergenses, cur a
culis torgensibus subscribere non possent, legi po
runt in Rodolph. Hospiniani *Concordia discorde*
origine & progressu formulae concordiae berge
Cap. VII. fol. 36 seqq. vbi omnis historia motu
ob articulos torgenses excitatorum, multis verbis
ponitur. Cum res Theologorum vitebergensium
peius ire animaduerteret RÜDINGERVS, fuga
consuluit, quod Elias Hutterus in *Concordia conc*
de origine & progressu libri Concordiae, Viteb. 1
in fol. fol. 60. b his testatur verbis: M. ESRO
RÜDINGERVS *Pabebergensis, gener* D. Joachimi
merarii, *qui primum arresto principis, aliquamdi*
tentus, sed postea denuo subscribere articulis tor
sibus recusans, die Michaelis statione sua deserta,
aufugit. Illum, ad Cryptocaluinismum, animo
xime fuisse propensum, testatur praeter alios Jo. A
Quenstedt in *dialogo de patriis illustrium doctri*
scriptis virorum, Viteb. 1691. in 4. p. 173. & A
nius Musa in *singularibus de viris eruditione flor*
bus, ex scriptis tam latinis, quam externis, colle
Viteb. 1728. in 8. qui pag. 109. scribit: ERAS
(Esromus) RÜDINGERVS *Profess. graec. lingua*
Academia Vitembergensi, stetit a partibus Peuceri
valde persecutus est theologos innocentes, sigill
Selneccerum, *qui, eum ad Dei tribunal citauit.*
Selnecceri *Hypomnemata &* RÜD. *Disp. Gram*
aduers. explicat. dicti Petrini Act. III. 21. *Tam*
RÜDINGERVS, *in exilium missus vitam minus*
riose egit. Exul vixit per aliquot annos in Mor
ap

apud Confeſſionis bohemicae fratres, & in eorum gymnaſio euanczizio docuit. Paralyſi ibidem corre- ptus, omnem pene pedum manuumque vſum amiſe- rat, *vno pollice*, vt Ludouicus teſtatur Camerarius, in *praefatione* Huberti Langueti *epiſtolis ad* Joach. Ca- merarium *patrem & filium*, praemiſſa fol. 22. a. edit. Lipſ. 1685. in 12. *in dextra integro*, *per quem ad- ...ad ſe calamo*, *& concauitati inſerto*, *aegre li- ...duxit*, *& complura*, *indefeſſo labore*, *eo modo ſcri-* ... Conſueuerat ex eo tempore, vbi nomen ſuum charta ſubiiceret, haec duo verba adiungere ἄχειρ ... Ipſe RÜDINGERVS, morbi, qui, a Ca- ...rario, inter Morauos frequentiſſimus dicitur, ex- ...it hiſtoriam, in *epiſtola* ad Jacob. Monauium, ... adiecta eſt *Paraphraſi Pſalmorum*, cuius exhibui- ... titulum. Vitae apud Morauos pertaeſus, admo- ... ſenex in Franconiam rediit, & Altorfii, in com- ... adfinium ſuorum, vitam cum morte commuta- ... anno 1591. aetatis anno LXIIX. Praeter Scri- ...es, in *Analectis litterariis* l. cit. & hic memora- ... conf. merentur Jo. Fabricii *Hiſtoria bibliothecae* ...*ricianae* P. IIII. *Wolfenbütt*. 1721. in 4. paſſim, & ...mis p. 277 ſqq. vbi nonnulla ex eius ſcriptis ad- ...tur, Jacob. Frideric. Reimmanni *Einleitung in Hiſtoriam litterariam der Teutſchen* Continuat. ... *Hal*. 1734. in 8. Sect. III. p. 555 ſqq. Conrad. ...el. Schurzfleiſch *diſſert. de meritis Germanorum* ...*graecas litteras Viteb*. 1697. in 4. §. V. fol. 4. Jo. ... Calonis *diſſert. hiſtoric. de Cryptocaluinianis* ...*bergenſibus*, *qui poſt obitum* B. Lutheri *Vitember-* ... *orthodoxiae ſedem turbarunt Viteb*. 1714. in 4. ...VI. p. 29 ſqq. Gottfr. Arnolds *Kirchen-und Ke- ...hiſtorie* im II. Th. *Francof*. 1700. XVI. B. XXXII. ... pag. 383. Jo. Andr. Gleichii *Reformations-und Prediger-Hiſtorie* P. I. *Dresd*. 1730. in 4. p. 116 ... Gregor. Bersmanni *poemata* paſſim, P. inpri- ...II. p. 240 ſeqq. edit. *Lipſ*. 1592. II. Tom. in 8.

legitur in RÜDINGERI obitum elegia, e qua, [illegible]quentes verſus adſcribimus:

- - - patria quae carmina lingua
Jeſſidae retulit Muſa, canente Deo,
Donauit Latii interpres doctiſſimus vſu
Jeſſiden faciens Auſonis ore loqui.
Defuit his fortuna bonis, quae, blanda ſereno
Ingenii dotes, lumine, rara videt.
Namque freti, rabies Harmoſtica, ſaeuior aeſtu,
Quae ſubito albiacam diſpulit imbre ſcholam
Expertem fruſtra belli, Muſisque vacantem
Non tulit innocuum, coeca furore virum.
Cedentem furiis, quae vincula dira minantes
Eluſit cauti prouidus arte doli.
Ex illo profugum, per quot diſcrimina rerum
Sors tulerit, paucis eſt memorare labor.
Dum feſſum exilii curis, & tabe ſenectae
Denas poſt meſſes ſexta fatigat hyems.
Orbatum conſorte tori, caſusque fugaeque
Finitimi Turcis in regione ſoli. &c.

Adſeruantur in Bibliotheca regia dresdenſi, duo m[illegible] gna volumina epiſtolarum, a viris doctiſſimis fid[illegible] caluinianae addictis, ad Joachim. Bergium, & ali[illegible] ſcriptarum, inter quas Vol. I. nonnullae etiam ESROMO RÜDINGERO ſcriptae memorantur in J[illegible] Chriſtian Goetzens *Merkwürdigkeiten der König[illegible]chen Biblioth. zu Dresden* Tom. I. Dresd. 1743. in pag. 265.

IIII.

Oratio metrica PRIAMI CAPOTIY *lilybite.* alma lipſenſi vniuerſitate habita. in folior. 8.

Rariſſimum eſſe hoc ſcriptum, e ſcriptorum, q[illegible] euoluimus, coniicimus ſilentio. Vni Jo. Henri[illegible]

Leich

Leichio, illud innotuisse videtur, qui eius mentionem fecit in *Annalibus typographiae lipsiensis, Lips.* 1740. in 4. p. 63. Carmine complexus est CAPOCIVS elogium Friderici I. bellicosi, Friderici II. placidi, eiusque filiorum Alberti & Ernesti, quorum facta se canturum promittit

- - veniet cum grandior aetas
Et sua (*mea*) *castalio frondescent tempora lauro.*

Induxit per prosopopoeiam poeta virtutem & voluptatem, quae blandis verbis, illecebrisque iuuenum principum, Georgii, Henrici, & Friderici, quos ex Zedena Coniuge, Albertus progenuerat, animos, in suas trahere partes student: sed superior tandem voluptate est virtus, & vt poeta canit

Virtutem iuuenes geminis cinxere lacertis
Implicuere Deae matris sua bracchia collo
His innexa manet, virtus nexaque manebit.

Carminis, quod versibus hexametris 218. absoluitur, initium tale est:

Quam vereor generosa cohors, generosa iuuentus
Ne tenues raucis prorumpam versibus auras
Aut mea stridenti suspiret fistula neruo:
Si tamen horrisono labuntur carmine versu
Sit voluisse satis, caeli consurgere ad axes
Phoebe veni, & comites doctissima turba sorores
Ferte pedem: viridique comas innectite lauro &c.

Editio, quae nobiscum communicata fuit, sine loci, anni, & typographi indicio, litteris gothicis, & si coniecturae locus est, Lipsiae exscripta fuit. Conradus Gesnerus in *Bibliotheca* p. 706. eiusque abbreuiator Iosias Simlerus in *Biblioth.* p. 586. & ex illis Mich. Maittaire in *Annal. typograph.* Tom. I. *Amstelod.* 1733. p. 503. Burchard. Gotthelf. Struuius in *Bibliotheca saxonica Hal.* 1736. in 8. P. II. Sect. III. §. X. p. 459. Georg. Christophor. Kreysig in der *historischen Bibliothek von Obersachsen Dresd. & Lips.* 1732.

in 8. Sect. II. Cap. IIX. p. 76. Christian Schoet in Continuat. *Biblioth.* Fabricii *med. & inf. Lat* *Hamb.* 1746. in 8. L. XVI. p. 28. carminis fac mentionem, quod idem PRIAMVS CAPOCIVS *dericeidos* titulo contexuerit. Encomium esse tendunt heroicum in laudem Friderici I. adm Marchionis misnensis, ob victum Adolphum Imp torem & sueuicum exercitum e ditione sua proi tum, quod *Lipsiae ex officina Mauricii Brant* I in 4. in lucem emissum fuerit. Illud non vidimus diuersum sine dubio a nostro, & forte illud est, de Petrus Albinus, in der *meysnischen Landchro* *Dresd.* 1589. in fol. Tit. XXIII. p. 304. haec nunciauit: *Sonsten hat eben von diesem Fürsten* (derico dem frewdigen) PRIAMVS CAPOCIVS libethanus Siculus *etwas an Churfürsten* Frideri *den* III. *zu Sachsen geschrieben, welches im Jar* I *zu* Leipzig *durch* Mauricium Brants *gedruckt, In chen aber nichts sonders von Historien, nur das derselben erscheinet, in was ansehen und reputa vnsere Landesfürsten zu* CAPOCII *Zeiten, da er einen vnter den gelertesten Leuten gehalten wor vnd da man die studia auch höher als ietzo geac gewesen seyen.* PRIAMVS CAPOCIVS *lilybaet* siculus, sine dubio, studiorum caussa, per aliquod t pus, in academia lipsiensi commoratus fuit. P iuris vtriusque doctor, & fisci regii patronus, in tria constitutus, & anno 1517. a plebe, exorto multu, interfectus fuit. Retulit haec Antonius M gitore in *Bibliotheca sicula* Tom. II. *Panormi* I in fol. p. 192. qui illum vocat *iuris vtriusque d rem egregium, virum politioribus litteris excultissim poetam lepidum & elegantissimum.* De Theseo pocio, PRIAMI filio, vid. Mongitore l. cit. p. Schoettgen. l. cit. L. XVIIII. p. 657.

V. Ep

V.

Epiſtola Cuiusdam PVELLE *Romane.*
Quendalinus Mellarius Reyſerus ſub nomine
libri ad lectorem.

Cum taceam nomen. queris tu nomina lector
Autoris. pudor hec dicere poſſe negat
Me ſcripſit tenero viuens in amore puella
Cui dicenda fuit, parsque tacenda bona
Progredior lector claras nunc limen in auras
Mireris doctum tam mulicbre genus.
Inuigiles muſis, doctam ſuperare puellam
Quam ingenio Pallas, fouit Apollo lyra.
in 4. folior. 5.

Quisquis opuſculi auctor fuerit, dignus ſane eſt, qui inter praeſtantiſſimos poetas locum obtineat, & cum ipſo Ouidio aut Propertio comparari poſſit. Guendalinus, ſiue vt in titulo nomen expreſſum conſpicitur Quendalinus Mellarius, vulgo Honecker Reyſerus ſe editorem profitetur, & in epiſtolio ad Antonium Reyſerum *Kalend. Septembr. An.* 1511. ſcripto, hanc *epiſtolam*, inter libros ſuos, ſe inueniſſe & in plerisque locis, vbi ſcribarum cura neglectum fuerat, pro ingenii caſtigatam capacitate, impreſſori tradidiſſe teſtatur. Initium carminis tale eſt:

Parce precor iuuenes placidas ſi forte per aures
Non caſtis veniet littera ſcripta notis
Cogor nam tacitos furioſi pectoris eſtus
Detegere. impatiens vulneris vsque mei.
Ah premor infelix: noſtro ſatis eſſe pudori
Credo datum. flammas noſce Catulle *meas*
Tu potis es ſolus pereunti ferre ſalutem.
Mens dolet & magnum ſaucia vulnus habet
Quod mibi feciſti vulnus medicare dolenti
Si pereo mortis maxima cauſa mee es.

 Forte

Forte mihi dices, non hec tibi tuta voluptas
Desine nullius causa doloris ero
Non is sum, nostro cur tu capiaris amore
Vana sibi demens somnia fingit amans
Somnia sint vtinam sola venientia nocte
Dummodo curarum sit mihi pura dies. &c.

Elegos excipit *phaleucicum trochaicum ad* Phoebur *vt solem reducere moretur.* Quo vero tempore op sculum rarissimum, litteris gothicis exscriptum, qua in vrbe prodierit, quisue ille Guendalinus Mell rius vulgo Honecker Reyserus, & Antonius Reyser fuerit, nulla prorsus ratione inuenire potuimus. Fo te illo ipso anno, qio epistola dedicatoria scripta d citur, anno nimirum 1511. opusculum impressu fuit.

VI.

Opusculum de mirabilibus nouae & veter Vrbis Romae editum a FRANCISCO DE AI BERTINIS *Clerico Florentino* dedicatumque Juli Secundo Pon. Max.

Andreas Fuluius Praenestinus

Brutis ac Deciis & quantum Romana Camillo
Marcello, & Fabiis debuit ante suis
Albertine tibi: tantum Romana vetustas
Debet, vt ad superos semisepulta redit
Munere namque tuo, monumenta ac signa pr scorum
Resque reuiuiscunt: & loca ducta situ.
Singulaque Cous si depinxisset apelles
Non essent titulis tam manifesta suis.

Cum priuilegio in 4. folior. 103.

Prae

Praemisit primae & rarissimae huic editioni Cornelius Cymbalus epistolam ad FRANCISCVM ALBERTINVM, in qua illum hortatur, vt *libros* etiam, quos conscripserit, *de vrbis stationibus; de confessione; de modo recte viuendi; de sacramento; de expositione super orationem dominicam, & salutationem angelicam* in lucem prodire iubeat. Indici rerum, quae in libro pertractantur, hoc praefixum est

Cornelii *Distichon*.

Si priscam quis siue nouam vult cernere Romam
Is duce FRANCISCO, *moenia cuncta videt.*

Antiquiorem quidem nostra, editionem *Rom.* 1508. in 4. *Bibliothecae menckenianae* p. 196. auctoritate adduxit Vir cl. Dauid Clement Tom. I. de la *Bibliotheque curieuse historique & critique* p. 120. sed eiusmodi extare editionem, nulla prorsus ratione, nobis persuadere possumus, cum ipse FRANCISCVS ALBERTINVS die III. Mens. Jun. 1509. vltimam operi admouisse se manum testatur. Haec enim in fine nostrae editionis leguntur verba: *Ex vrbe die III. Men. Jun. M. D IX. in die sanctiss. & indiuiduae Trinitatis in aedibus Reuer. Cardi. tit. sanctae* Sabinae. His verbis adiicitur

FRANCISCI ALBERTINI *Disticon*

Si nunc errarem fateor me errare libenter
Nam sine censore nullus in orbe fuit.

cui Vincentius Rauennas & typographus haec subscripserunt:

Vincentius Rauennas *ad libellum.*

Mirantur cuncti, ac omnis mirabitur aetas:
Quod rerum summam parue libelle tenes.
Sic te non capiet doctorum turba virorum
Et dicent omnes tu mihi gratus eris.

Impressum Romae *per* Jacobum Mazochium *Romanae Academiae Bibliopolam qui infra paucos dies* epythaphior. opusculum *in lucem ponet. Anno Salutis* *M.D.X.*

M. D. X. (1510.) *die IIII. Febr.* Emendatione ig
tur quadam indigent, quae in recentissima *lexici er*
ditorum editione Tom. I. col. 198. leguntur: *er schri*
an den Pabst julium II. *einen Brief den* 3. *Jun.* 150
unter dem Titel: descriptio veteris Romae & de la
dibus ciuitatum Florentiae & Saonensis, *den man* 151
zu Rom *in* 4. *gedruckt, worauf ihn der Buchdruck*
Jacob Mazochius, *nebst* Antonino, Vibio Sequestri *u*
andern gleicher Materie 1523. *zu* Rom *in* 4. *wied*
auflegen lassen; vorher aber hatte gedachter Maz
chius *diesen Tractat* 1515. *unter der Aufschrift* Op
sculum de mirabilibus nouae & veteris Romae
Rom *in* 4. *besonders herausgegeben.* Nam 1) Op
sculum *de mirabilibus veteris & nouae vrbis Roma*
diuersum plane est ab illo, quod FRANCISCVS AL
BERTINVS anno 1509. *de laudibus ciuitatum Fl*
rentiae & saonensis ad Julium II. perscripsit. 2) p
sterius, in editione an. 1510. quam habemus praese
tem, non inuenitur, sed demum editioni *Rom.* a
1515. adiectum fuit. 3) editio libelli *de mirabilib*
veteris & nouae vrbis Romae, anni 1515. non prin
est, quae apud Jacobum Mazochium in lucem edi
fuit, sed vt ex iam dictis patet, editio anni 1510. a J
cob. Mazochio iam impressa fuit. Conf. Dauid Cl
ment *Bibliotheque curieuse historique & critique* l. c
vbi & aliae vtriusque libelli, memorantur editione
quae, omnes raritate se commendant. De FRANC
SCO ALBERTINO siue DE ALBERTINIS flore
tino, qui, e Capellanis Cardinalis titulo S. Sabin
fuit, & initio seculi XVI. inclaruit, vid. Jos. Simle
Bibliotheca p. 199. Anton. Posseuini *Apparatus s*
cer Tom. I. pag. 490. edit. *Venet.* 1606. Gerard. J
Vossii *de Historicis latinis* L. III. Cap. XII. pag. 60
Christoph. Hendreich *Pandectae brandeburgicae B*
rolin. 1680. p. 181. Giulio Negri *Storia degli Scri*
tori fiorentini, Ferrara 1721. in fol. p. 181. Jo. Al
Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Latinit.* L. VI. p. 58

VII. R

VII.

Rationarium Euangeliſtarum omnium in ſe euangelia. proſa. verſu. ymaginibusque quam mirifice complectens. in 4. folior. 18.

Liber rarus quidem ſed oppido abſurdus, opuſculis adnumerari debet, qui adiuuandae memoriae cauſſa vulgata fuerunt. Tales ſane figurae ſunt ligno inciſae, quales reperiuntur in Jo. Bunonis *Neuer lateiniſchen Grammatic in Fabeln und Bildern Dantzig* 1651, in 4. in Juſti Winckelmanni *Caeſareologia*, eiusdemque *Logica memoratiua peripatetica*, plus vice ſimplici edita. Quis figuras monſtroſas, quae, in *rationario Euangeliſtarum*, oculis obiiciuntur, excogitauerit, non conſtat. In praefatione quidem ad lectorem. exemplari, quod ante oculos verſatur, praemiſſa Georgius Relmiſius anipimius, vel qui ſub hoc anagrammate latet Georgius Simlerus wimpinas, eatenus ſe diſertis verbis prodidit auctorem, cum ſcribit: *Igitur per imagines, variis inſignitas rebus: & quidem placitura ſimulacra (quemadmodum ſperamus) tibi congeſſimus, quo memoriam huiusmodi formis vibrares: quas cernis venuſte prorſus effigiatas vti meliores fieri poſſe cenſere nequeas.* Sed dubitatio quaedam hic ſuboritur, cum Jo. Georg. Schelhornius editionem libri deſcripſerit antiquiſſimam, ſine auctoris nomine, haud ita longe poſt inuentam typographiam, in lucem emiſſam. Vid. *Amoenitates litterariae Francof. & Lipſ.* 1725. Tom. I. p. 1 ſeqq. Dauid Clement *Bibliotheque curieuſe hiſtorique & critique* Tom. II. p. 141. Noſtra editione antiquiorem, anni nimirum 1502. etiam deſcriptam inuenimus in Chriſt. Goetzii *Merkwürdigkeiten der Kœniglichen Biblioth. zu Dresden* Tom. III. *Dresd.* 1746. p. 22 ſeqq. Editionem anni 1504. habuiſſe dicitur Bünemannus, dans la *Bibliotheque* de Mr. Clement l. cit. Epigrammata Sebaſtiani Brant, Jodoci Galli rubea-

quensis & Georg. Relmisii, quae hisce editionibus praemissa dicuntur, etiam in nostra editione repr riuntur. Cuilibet imagini, praeter argumenta capi tum Euangelistarum prosaica adpositi sunt Petri Rosenheym *numeri alphabetica serie per capita coha rentes, dimissa neglectaque littera K consulto: cui spacium J consona supplet. neglectis quoque tribus n vissimis x. y. z. quae ad rem pertinebant.* Coronidi loco, haec libro adposita est peroratio. *Habes inga nue lector, quibus viis atque argumentis, quae sunt te tus euangeliorum distincte queas appositeque reminisc Ista tibi* Thomas Badensis, (in editione anni 1502. le gitur *phorcensis*) *cognomento* Anshelmi *tradidit* *magisterio preditus insolente. studii vero quod reliqu erat exercitacionisue donare non potuit. Adipiscen autem si rationes preceptionis diligentia imitaberis vsi frequentioris. Vale* 1505. De editione anni 151 vid. Cl. Dauid Clement *Bibliotheque* l. cit. A figu rarum descriptione nos plane abstinemus, cum a Sche hornio vna alteraue, satis adcurate l. cit. descript fuerit. Quae tamen in prima figura Schelhorniu *tria tintinnabula citharae adpensa* existimauit, i figura, quae ante oculos versatur, *sacculorum* forman omnino referunt, quibus numularii, e templo hiero solymitano, a Christo eiecti, designantur. Cum vero editioni, quam recensuit Schelhornius, Petri de Ro senheym versus non fuerint adpositi, illos quae a figuras a Schelhornio descriptas pertinent, hic ad scribimus.

Alta docens aquila. verbum caro fit veniuntque
  Vox testis. alii tres quoque Nathanael.
Bis tria vasa replent noua vina fugat quoque fune
  Vendentes. templum soluite signat eis
Coelica dogmata dat Nicodemo. *tingit vterque*
  Praefert Baptista. *predicat atque Hiesum*
Dum lassus fonte residet. se Samaritanae
  Pandit. curatur Regule *filius hic*

Extra

Extra piscinam iussit tibi languide surge
Nil sine patre facit. credite vel Moisi
Foena iacent vbi millia quinque cibat. fieri vult.
Rex. mare calcat. amen est caro vita cibus.

Grandis murmur erat scaeohpheque. bonus: est. non
Doctrinams clamat. scisma fit exit ab hiis.
Hic moecham saluat. lux. testis principiumque
Daemonio nati quem lapidare volunt
Illinit sputo Hiesus *tangens. maledicunt*
Caeco Judei. se manifestat ei.
Judeis loquitur. ego sum pastor bonus. vnum
Cum patre. blasphemum ceu lapidare volunt.
Lazarus *hic surgit meritisque fideque sororum.*
Consilio Cayphas *vaticinando praeest.*
Martha *ministrat. coenat* Lazarus *& soror vngit.*
Hinc asinus. granum. luxque sequuntur ibi.

Recusa esse Petri de Rosenheym *Disticha in singula sacrorum bibliorum & librorum eorundem capita, Stettini* 1570. in 8. testatur Jo. Christophor. Wolfius P. II. *Bibliothecae Hebraeae Hamburg.* 1721. in 4. p. 255. Petrus de Rosenheim siue Rosenhaym, cognomen adsciuit ex Bauariae superioris oppidulo Rosenheim dicto. Prior monasterii mellicensis ordinis S. Benedicti in Austria, singulari potissimum prudentia & vitae integritate inclaruit, medio seculi XV. tempore. Multa scripta composuit, quae tamen maxima ex parte inedita sunt. Conf. de illo Jo. Trithemius *de Scriptoribus ecclesiasticis* Cap. DCCXXXVIIII. in Jo. Alb. Fabricii *Bibliotheca ecclesiastica* pag. 171. Jos. Simleri *Bibliotheca* p. 566. Antonii Posseuini *Apparatus sacer* Tom. III. pag. 67. Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptoribus & scriptis ecclesiasticis* Tom. III. col. 2305. Jacobi le Long *Bibliotheca sacra* Tom. II. p. 933. Jo. Albert. Fabricii *Biblioth. med. & infim. latinit.* L. XV. p. 820. *die Merkwür-*

digkei-

digkeiten der Koenigl. Biblioth. zu Dresden l. cit. l
Georgio Simlero wimpinensi, qui nescimus ob qu
caussam, in *lexico eruditorum* locum non inuenit, v
Jos. Simleri *Bibliotheca* p. 232 sqq.

IIX.

Aurea opuscula *Celeberrimi Juris vtriusque D ctoris & Equitis aurati dni* PETRI *Raue natis Itali, in vniuersitate Grisualden. vtrumque J ordinarie legentis*. cum additionibus in fine posi quae non sunt in prima impressione. Et cum a tificiosa memoria. in 4. folior. 60.

Omnibus qui de PETRO *rauennate* litteris aliqu consignarunt, haec editio incognita fuit. Litteris e scripta est gothicis, & in duas dispescitur partes. I prima, inuenitur 1) *Sermo domini* PETRI de Raue na *Juris vtriusque doctoris equitisque aurati, que habiturus erat, de mandato religiosissimi patris & d mini. dni* Martini *dignissimi* Episcopi Caminen. *D cretorum doctoris consummatissimi. In sinodo p ipsum celebrata. Sed iusta causa impediente. qu tamen sibi est incognita illum recitare non potuit.* E cerptum quod ex illo dedit Christ. Schoettgenius i *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & infim. Latinita* L. XVII. p. 165 sqq. reperitur in nostra editione fol. vbi verbis: *malui potius in matrimonio viuere cu paucis redditibus, quam amplissimos beneficiorum red ditus possidere*, additum est, *& incontinenter viuer* Miramur etiam, quod Schoettgenius hunc locum no dederit integrum. Post verba enim: *libenter erram* haec in exemplari, quo vtimur, addita leguntur: *scie bam enim esse scriptum, quod grande patrimonium grandis tentatio est. Et quanto quisque in superior*

es

est constitutus loco, tanto in maiori versatur periculo. Cui enim plus committitur, plus ab eo exigitur, etiam cum vsura penarum. Hoc eleganter scriptum reliquit Isidorus *in III. de summo bono. Et non minus gaudeo meis canonibus & legibus cum pancis redditibus quam abundantes diuitiis, & me cum tali sorte natum fuisse gratulor & exulto.* In fine sermonis satis prolixi, haec oculis obiiciuntur verba: *hunc sermonem recitasset praefatus doctor in duabus horis nullis omissis allegationibus volanti lingua.* 2) *Solutiones cum suis canonibus & legibus, ad argumenta & allegationes quae fiunt in disputationibus & consistoriis iudicum.* Hunc libellum PETRVS *rauennas, libellum florum* adpellari voluit, quod haec eius in fine verba testantur: *Nunc ista sufficiant charissimi mei auditores multa tamen alia non minus pulchra restant que cum tempus dabitur vobis communicare polliceor si vos videro vigilantes in doctrina mea & ne libellus iste, sit sine speciali nomine, illum* libellum florum *appellabitis, quia hoc nomen sibi conuenire videtur. & si illum non contemnitis in theorica & practica est vobis & honorem & vtilitatem allaturus. Explicit* libellus Florum. *Sequitur de artificiali memoria.* Secundae parti hic locus praefigitur titulus: *Artificiosa memoria clarissimi Juris vtriusque doctoris & militis dni* PETRI Rauennatis: *per quam facillime multa memoriter teneri & dici possunt.*

C. Lycinii *decatonstichon ad Candidum lectorem*

Si memorem tentas fieri te candide laector
Atque inter celebres nomen habere viros
Perlege quod prisce specimen pregrande Rauenne
Edidit. & celo laudibus vsque loca
Et potes. & debes merito censere magistrum
Artificis genii iudiciique simul.
Eia igitur cuncti numen veneremur in euum
Et meritas laudes quisque poeta canat.

Grecia

Grecia non similem vidit nec Romula *tellus*
Nec non posteritas est habitura. vale.

Complectitur secunda pars 1) Lancelloti Decii *iur. vtriusque Doctoris Epigramma*

Quid modo pyramides, *quid iam* babilona *canamu*
Quid iouis *&* triuie *templa superba* dee
Non magis immensum mirabimur amphitheatrum
Nam summe facerent hoc quoque semper opes
Scipio *non vltra iactet quod fecerat vsus*
Agmina qui proprio nomine tota vocat
PETRVM *fama canat quam nobilis ille* Rauenne *e*
Gloria. qui plus quam docta Minerua *potest*
Quid magni fecere dei mirabile dictu
Nam retinet quicquid legerit ille semel
Effatur triplici quecunque orator in hora
Protinus hic iterum nil minus ore refert.
Si reor hunc genuit doctarum quinta sororum
Cui pia musa nihil non meminisse dedit.

2) *ad Clarissimum & excellentissimum cesarei pontifi ciique iuris doctorem mirabili memoria preditum equi temque splendidissimum* PETR. *Rauennatem* Marci Pi cardi *epigr.* 3) PETRI Rauennatis *memoria artifi ciosa.* Inchoatur his verbis: *Et cum vna sit* Fenii *& vnus sit iste libellus. libello si placet* Fenicis *nomen imponatis. Quoniam etate nostra paucos excellenti memoria preditos fuisse cognouimus statui pulcherri mum opus* Italie *& toti orbi tradere. cuius precepta siquis seruare voluerit huius artis altissimum culmen paruo tempore mirabiliter attinget. nec fallor o lector carissime. dum enim precepta mea per totam* Italiam *experier cuncti diuinum potius quam humanum opus se vidisse affirmabant. aliqui etiam se cruce signabant nec in artificiosa memoria praeceptorem habui, sed deo mihi auxilium prebente regulas pulcherrimas maximis tamen laboribus inueni. hunc ego libellum doctissimis auditoribus legi. meque legente precepta huius artis ab ore meo pendentes scripsere & qui doctrina mea v-*
sum

sunt & honorem & laudem sunt consecuti. hoc meum inuentum excellentissimi viri laudauerunt. quorum nomina in fine huius operis inscribere placuit. ne solus videar quod est meum laudauisse quod profecto pulchrius indicabitur si excellentiores habuerit laudatores &c. E regulis ad comparandam eiusmodi memoriam artificialem propositis, quas PETRVS *rauennas conclusiones* nominat, *tertiam*, quae *aurea* ab illo vocatur, hic apponimus: *Quia pro litteris alphabeti homines habeo, & sic imagines viuas. pro littera enim* a. Anthonium *habeo, pro littera* b. benedictum *& sic personas, in quorum nominibus prima littera est in illa quam collocare volo. & ego communiter pro litteris* formosissimas puellas *pono. illae enim multum memoriam meam excitant. & frequentissime in locis* iuniperam Pistoriensem *mihi charissimam dum essem iuuenis collocaui. & mihi crede si pro imaginibus* pulcherrimas puellas *posuero facilius & pulchrius recito quod locis mandaui secretum. ergo habe vtilissimum in artificiosa memoria, quod diu tacui ex pudore. si cito meminisse cupis* virgines pulcherrimas *colloca. memoria enim collocatione* puellarum *mirabiliter commouetur. & qui vidit testimonium perhibuit. hoc autem vtile preceptum prodesse non poterit illis qui mulieres odiunt & contemnunt. sed isti artis huius fructum difficilius consequentur veniam tamen mihi dabunt viri religiosissimi & castissimi preceptum enim quod in hac arte mihi honorem & laudem attulit tacere non debui cum successores excellentissimos relinquere totis viribus nitar.* Quae de sua memoria in fine *duodecimae conclusionis* narrat, omnem propemodum superare fidem humanam videntur. Pleraque excerpsit Jo. Georg. Schelhornius in *Amoenitat. litterar.* Tom. XI. p. 16. not. (m). Ne vero ipse credulis imponere videretur PETRVS *rauennas*, in omnibus, quae de stupenda memoria sua memorat, ad testes, viros in dignitate constitutos, maxima ex parte, cum talia scriberet, adhuc viuos, & integrarum vrbium & academiarum testimonia prouocat. Conf. Jo. Henric. a See-

a Seelen *Selecta litteraria* pag. 678 seqq. De v *memoriae artificiosae* editionibus vid. Francisci A *Cremona litterata* Tom. I. *Parmae* 1702. in pag. 356. Michael Maittaire *Annal. typogr.* Tom pag. 535. *Bibliotheca telleriana, Paris.* 1693. in pag. 385. Christ. Schoettgenii *Continuat. bibl* Fabric. *med. & infim. Lat.* l. cit. Editioni, quae te oculos versatur, adiiciuntur a) *Copia multarum legationum*. Rauennatis *in materia extentionis* Theodoricum Vressen *filium suum charissimum*, b *beatissimam virginem carmen*, c) *ad inuictissimum P cipem* Bugslaum & Pameraniae (Pomeraniae) *du illustrissimum*, d) *ad Senatum* hamburgensem, e *matronas* Lubicenses, f) *ad* Henricum Bockholt *positum* Lubicen. & *Juris Doctorem clariss.* g Jo. de Kitzscher *Prepositum* Collebergen. *J vtriusque Doctorem celeberrimum & Oratorem fa didiss.* h) *ad* Georgium Kleist *Serenissimi prin* Bugslai *Cancellarium*, i) *ad* Henning Stenwardes minen. *Canonicum & excelsi Principis Secretar nunc etiam Cancellarium*, k) *ad Auditores studio mos*, l) *ad sanctissimum* Rochum *carmen deuotum fati Doctoris* PETRI *vt nos liberet a crudeli pesti tia*, m) *ad* Theodoricum Vressen *nobilem adolesc tem & canonic. eccles.* Bremens. Haec carmina on litteris romanis impressa, PETRVM *rauennatem* vltimae caueae fuisse poetam demonstrant. In libri haec typographus adposuit verba: *Finis aur opusculor. vna cum artificial. memoria* PETRI Ra *vtriusq. iuris doc. militisque aurati In officina fe memorie* Quentel. An. 1560. (1506). Michael M taire editionem in *Annalibus typographicis* non morauit. PETRVS, siue PETRVS FRANCISC aut PETRVS THOMASIVS vtroque enim mo Guido Panzirolo scribitur, a patria Rauenna *ra natis* obtinuit cognomen. Vtrumque ius non omnium admiratione, Patauii, Bononiae, Ferrar Ticini, & Pistorii, quae Florentinorum vrbs est, doc

C

Cum Bogislaus X. Pomeraniae Dux, etruscas peragraret regiones & PETRVM *rauennatem* Venetiis inueniret, illum cum filio Vincentio an. 1498. secum abduxit, & academiae gryphiswaldensi constituit Professorem. A Friderico III. Electore Saxoniae euocatus, in academiam vitebergensem recens conditam, commigrauit, & ibidem per aliquot annos iura professus est. Inde vero quam ob caussam nescimus, Coloniam se contulit, e qua vero vrbe, paullo post a Dominicanis eiectus fuit. Testem illius rei habemus Henricum Cornelium Agrippam a Nettesheym, qui, L. II. *Epistol.* 60. Tom. II. *Oper.* edit. *Lugduni per Beringos fratres* an. 1600. p. 105 seqq. ad Amicum scribit: *Intellexi hoc mane colendissime* Caesar, *quam inique a coloniensibus magistris nostris traductus fueris,* - - *quid potuit tibi contingere illustrius, quam ab illis vituperari, a quibus nonnisi optimi & doctissimi quique semper odio habiti sunt? quorum calculo te annumerari profecto non mediocris gloria. Quis enim ignorat, hos esse illos magistros, qui* Joannem Campanum, *insigni doctrina & virtute virum scholis secluserunt? qui* PETRVM rauennatem *celeberrimum iuris doctorem vrbe exegerunt?* &c. & Libr. VII. in *epistola apologetica ad vrbis* Agrippinae Romanorumque Coloniae *Senatores & Consules* l. cit. pag. 363. *Neque vero,* ait, *vos penitus ignoraturos puto, Viri sapientissimi, neque ciuium vestrorum excidisse memoria arbitror, qui illa in hunc diem adhuc apud se deplorant, quae nostra recenti aetate apud vestram vrbem perfidus Dominicanorum furor molitus fuerat,* - - *qua infelicitate* Erasmum roterodamum, *orbis christiani lumen, sorditie eorum commaculari aggressi sunt, & qua nequitia* Hermannum Comitem Nuenarium, *illustrem & doctissimum virum, persecuti sunt, & qua vniuersitatis vestrae iactura* PETRVM rauennatem, *celeberrimum vtriusque iuris doctorem atque lectorem splendidissimum pepulerunt, vos non puto oblitos.* Illum postea incertis sedibus esse vagatum, constat ex Or-

tuini Gratii *Criticomastige peregrinationum* PET *rauennatis*, *Lugduni* 1511. Quo tempore, & qua regione diem obierit supremum, non constat; C dibile est illum in patriam rediisse & ibidem esse m tuum. Illum enim semper in votis habuisse, patr reuisere terras, patet ex eius carmine, *ad beatissim virginem*, cuius supra fecimus mentionem, vbi in alia haec poeta precatur:

Sit mihi chara quidem felix Lucretia *coniunx*
Atque preces audi Virgo beata suas
Des quoque quod viuo mihi non sic viua negetur
Que iacuit lecto frigida sola diu
Corpora nostra simul rapiat mors condita eodem
Et mea sint tumulo coniugis ossa mee
Non tamen hec iaceant peregrino tecta sepulchro
Sed precor in patria molliter ossa cubent.

Conf. de illo & eius scriptis editis Josias Simlerus *Bibliotheca* p. 564. Anton. Posseuini *Apparat. sa* Tom. III. p. 64. Jo. Micraelii *pommerische Chro und Geschichte, Alt-Stettin* 1640. in 4. L. III. p. 4 Daniel. Crameri *pommerische Kirchen-Chronica, Stet.* 1628. in fol. II. 49. pag. 136. Valentini ab Eickst *Epitome Annalium Pomeranie, Gryphisw.* 1728. in pag. 114. Guid. Panziroli *de claris legum interpret* L. II. Cap. CXVII. p. 215. edit. Christian. Godofr Hofmanni *Lips.* 1721. in 4. Cap. CXXXIIX. p. 2 vbi illum ob stupendam memoriam, *Petrum a Mem ria*, fuisse cognominatum memorat. Marci Manti Benauidii *Epitome virorum illustrium* pag. 468. e Hofmanni, Jo. Henr. a Seelen, Jo. Georg. Schelh nii, Christ. Schoettgenii ll. citt.

VIIII.

[A]rtificiosa memoria in omni scibilium genere [p]erficere volenti vtilissima per JACOBVM [PH]ILIPPVM DE YSABELLIS *Tridentinum ar[tis] magistrum* congesta Abonhora.

[L]ucius Habelius Thuronensis

[Quib]us ingenium iuuetes (iuuenes) natura negauit
Quo nequeant lectos mente tenere sonos
[Nec] sua Cecropie committere verba Miuerue
Possunt, nec solito sensa referre modo
[...]pta noui versent sedulo precepta magistri
[...] Bellica quem summa misit ab arçe parens
[...] vt optatam cunctis mortalibus artem
Conferret: paruus quam tenet iste liber
[...]sophie Studium & preclaras contulit artes
[...] Numinis hac verbum turba sacrata docet.
[...]dis hec vires confert, lectorque labanti
Consulet ingenio, suppeciasque feret

[...]es Reuchius Langianus memorandi artem [...]tem introducit.

[...] quibus Orbilii plagosam ducere vitam
Contigit: & trepide cura sacrata scholae
[...] penes explodor: sunt nam demortua Phebi
Plectra & scutifera munera ceca deae
[...] quos Cillenio prognatos sidere constat
Omni me nimium sedulitate fouent
[...] duce, nubifero iaculantur fulmina caelo:
Atque tenent propria corda tremenda manu.

Sed quid opus verbis? Phoebo ceu cuncta nident
Sidera: sic nostro munere cuncta nit (micant)
Illa ego: quam gremio cunctas circundare dc
Quas tulit e patrio vertice Pallas: augent
Ast: ego laudatas videar ne vendere merces
Cuncta Tridentinus lector amice dabit.

Dii bene vortant.

in 4. folior. 4.

Scriptores omnes, qui, de memoria artificiali l pserunt, frustra euoluimus, nemo eorum, istius au ris & opusculi fecit mentionem. Si pergame quibus libellus inuolutus erat, fidem habere volu mus, auctoris nomen fuit proprium D. Philip. Ri necker. Illud enim nomen, manus coaeua istis p gamenis inscripserat. In epistolio praemisso, quo bellum Joan. Langio lembergio, artium magistro; manioris cultiorisque litteraturae Professori lipsi dicauit, *lypsico in gymnasio XV. Calen. Januar.* 15 scripto, se *artificiosam memoriam profiteri* scri Opusculum *Valentinus Schumannius Lypsick impr* 1516. Neque a Michaele Maittaire, neque a Henric. Leichio adnotatum fuit. Praeter epigra mata in titulo conspicua, Andreas Franck & Melc or Rynchius Hessus, *in laudem artis memoriae & belli*, epigrammata addiderunt, quorum alterum in epistolae dedicatoriae, alterum paullo prolixius vltima libelli pagina legitur. Digna sunt Hen Cornelii Agrippae a Nettesheym, quae hic legan verba. Is sane de eiusmodi libellis qui, artis men ratiuae continent praecepta, haec pronuncia Cap. X. *de vanitate scientiarum* Tom. II. Oper. p. *Scripserunt de ea* (arte memoratiua) Cicero *lib. R toricorum nouorum, &* Quintilianus, *in institutio*

lus, & Seneca: & ex recentioribus Francisc. Petrarcha, Marcol. veronensis, Petrus rauennas, & Hermannus Buschius. & alii, sed indigni catalogo, obscuri homines permulti, & multi hanc quotidie profitentur, sed non reperitur, qui in ea multum proficiat, & magistri eius pro lucro infamiam saepe reportant. Solent enim in gymnasiis, plerunque huius artis professione nebulones quidam scolaribus imponere, ac rei nouitate pecuniolam ab incautis emungere: denique puerilis gloria est, ostentare memoriam: turpe & impudentis est, multarum rerum lectionem instar mercimoniorum ante fores explicare, cum interim vacua domus sit. De aliis artificialis memoriae scriptoribus vid. Georg. Paschii *Tract. de Nouis inuentis, quorum accuratiori cultui facem praetulit antiquitas. Lips.* 1700. in 4. Cap. II. p. 134 seqq.

X.

HENRICI CORNELII AGRIPPAE, AB NETTESHEYM *Armatae Militiae Equitis Aurati, & J. V. ac medicinae Doctoris.* Opera, Quaecumque hactenus vel in lucem prodierunt, vel inueniri potuerunt Omnia, in duos tomos concinne digesta, & diligenti studio recognita: quae pagina post praefationem proxima plenissime enumerantur. *Lugduni per Beringos fratres.* in 8. form. maior. pp. 779. si praemissa 15. folior. exceperis.

H. C. AGRIPPAE, *armatae Militiae Equitis aurati, Vtriusque Juris Doctoris, & sacrae Caesareae Maiestatis a Consiliis & archiuis iudiciarii,* Operum pars posterior: Quorum Catalogum exhibebunt tibi paginae sequentes Vna cum Rerum

& Verborum hoc tomo memorabilium Indice l
cuplete & certo. *Lugduni, per Beringos fratr*
pp. 1139. si praemissa pp. 24. & indicem adiecti
pp. 44. non numeraueris.

Huius editionis, quae, litteris, vt vocant, *cursi*
siue italicis, impressa est, mentionem iam factam e
conspicimus, in denen *Nachrichten von einer ha*
schen Bibliothek Tom. II. pag. 318 sqq not. *), qu
rum verba hic transscribimus: *diese Ausgabe ist un*
denen (scilicet quae apud fratres Beringos in luc
prodierant) *die wir vor uns haben. die älteste,*
solches die Züge der Buchstaben deutlich anzeig
doch aber nach 1562 *herausgekommen. Es felen*
dieser Ausgabe verschiedne Stücke, als nach obiger A
gabe das 12. *Stück im ersten Theil, nebst den kabbali*
schen Tabellen bey dem ersten Stück. Im 2. *Theil*
len das 2, 4, 5, 15 *und* 16. *Stück, wie aus dem bey*
ersten Theile befindlichen Verzeichnis erhellet. Wir
ben diese Ausgabe 2 *mal zur Hand, und in beiden*
emplaren fængt der 2te *Band mit S.* 593. *des Bogen*
an, da die Briefe ihren Anfang nemen. Wir mutma
daher, und vielleicht nicht ohne Grund, dass diese A
gabe, was den 2. *Theil betrift, bis auf die Briefe*
AGRIPPA *unterdruckt worden.* Igitur exemp
quod ad manus habemus, id singulare habet, q
integer neque mancus sit Tomus posterior. O
scula autem, quae, in exemplaribus memoratis
denen *Nachrichten von einer hallischen Biblioth.* d
derantur, hoc ordine reperiuntur. Titulum exci
1) *Operum hoc altero tomo contentorum elenchus.*
H. C. AGRIPPAE *epistola ad spectabilem virum* D. A
gustinum Furnarium, *ciuem genuensem.* 3) H.
AGRIPPAE *praefatio ad Lectorem.* 4) *Declama*
nis de incertitudine & vanitate scientiarum atque
tium, loci communes, seu capitum argumenta. 5) I
clamatio de incertitudine & vanitate scientiarum a
art

artium p. 1-314. Epigramma in denen *Nachrichten von einer hal. Biblioth.* l. cit. p. 328. not. *) memoratum, in hac editione non reperitur. 6) H. C. A. &c. *in artem breuem* Raymundi Lullii *commentaria* p. 315-451. 7) H. C. A. *Liber de triplici ratione cognoscendi Deum* pag. 452-481. 8) H. C. A. *Dehortatio gentilis Theologiae, ad amicos aliquos quondam perorata* p. 482-491. 9) H. C. A. *Expostulatio super expositione sua in librum* de verbo mirifico *cum* Joanne Catilineti *fratrum Franciscanorum per* Burgundiam *prouinciali ministro, sacrae Theologiae Doctore* pag. 492-498. 10) H. C. A. *Declamatio de nobilitate & praecellentia foeminei sexus* p. 499-535. 11) H. C. A. *de sacramento Matrimonii declamatio* p. 536-549. 12) H. C. A. *de originali peccato, disputabilis opinionis declamatio* p. 550-565. 16) H. C. A. *Sermo de vita monastica, per venerabilem Abbatem in* Browiler *habitus* p. 565-575. 14) HENR. CORN. AGRIP. *Sermo de inuentione reliquiarum Beati* Antonii Heremitae, *pro quodam venerabili eius ordinis religioso* p. 575-580. 15) H. C. A. *Contra pestem antidota securissima ad* D. Theodoricum Cyrenensem, *Coloniensis Archipraesulatus a suffragiis, in sacris administratorem,* pag. 581-592. Haec sunt, quae, in Exemplaribus, auctoribus derer *Nachricht. von einer h. B.* obuiis, desiderantur, in nostro vero codice inueniuntur. Opuscula autem, quae, praeterea ab AGRIPPA composita, exstant, e recensione derer *Nachrichten von einer h. B.* l. cit. p. 333 seqq. facile cognosci poterunt. *Index*, qui, in aliis editionibus *epistolis* praepositus est, in hoc exemplari non exstat, quamuis in fine paginae 592. custos, vt a typothetis vocatur, *Index* adpositus fuerit. Aetatem huius editionis, adcurate definire non possumus, illam vero ante annum 1586. & forte ipso illo anno, in lucem exiisse, ex eo coniicimus, quod possessor, cuius nomen libro nostro adscriptum est, isto anno, sibi eum comparasse scripsit.

XI.

HENRICI CORNELII AGRIPPAE AB NETTESHEYM, *Armatae Militiae Equitis Aurati & Juris Vtriusque ac Medicinae Doctoris*, Opera Omnia, in duos tomos concinne digesta, & nunc denuo sublatis omnibus mendis, in φιλομούσων gratiam accuratissime recusa. Quibus post omnium editiones de nouo accessit Ars notoria, vt ... is indicat Catalogus post praefationem positus. *Lugduni per Beringos fratres, Anno* 1600. in 8. p. 668. si praemissa folior. 12. excepta fuerint.

H. C. AGRIPPAE, AB NETTESHEYM, *Armatae militiae Equitis aurati, & Juris vtriusque Medicinae Doctoris*, Operum Pars posterior Quorum Catalogum exhibebunt Tibi paginae sequentes. Vna cum Rerum & Verborum hoc tom. memorabilium indice & locuplete & certo. *Lugduni per Beringos fratres Anno* 1600. pp. 440. 480. si praemissa folior. 8. & indicem folior. omiseris.

A nemine, quod nos quidem sciamus, huc vsque memorata fuit *Operum* AGRIPPAE editio, quae ... num 1600. in fronte gereret, si Thomam Crenium exceperis, qui nostram conspexisse videtur editionem cum in *Animaduers. histor. philolog.* Tom. II. pag. ... *pontificis ad* AGRIPPAM, inueniri ait, *epistola* Tom. II. *Operum* AGRIPPAE p. 33. *editionis lugdunensis an.* 1600, tametsi in illa l. cit. typothetarum ... tio, paginae numerus 43. adpositus fuit.

Is enim typothetarum error in nostra editione prodit. Adduxit praeterea V. Cl. Dauid Clement Tom. I. de la *Bibliotheque curieuse historique & critique* p. 94. editionem, cuius paginarum numerus, a

curatissime illi, quae ante oculos versatur, respondet; sed illam ideo ab hac diuersam esse suspicamur, quod in titulo P. I. verborum loco: *quibus post omnium editiones, de nouo accessit Ars notoria vt satis indicat catalogus post praefationem positus*, apud Dauid. Clement l. cit. legatur: *quibus praeter omnes tabulas nouiter accessit ars notoria, quam suo loco interpositam reperies.* Editionis praeterea annus, in Parte I. a Dauide Clement, omissus fuit.

Extare etiam editionem, cui in calce Partis posterioris, haec verba adiecta leguntur: *Lugduni per Beringos fratres Anno* 1600, quae tamen verba, in nostra editione non inueniuntur, memoriae iam prodidit Jacobus Fridericus Reimmannus in *Catalogo Bibliothecae theologicae Systematico-critico, Hildesiae* 1731. in 8. p. 1108. Joannes Vogtius in *Catalogo Historico-critico Librorum rarior. Hamburg.* 1747. in 8. p. 14. Michael Lilienthal in der *theologischen Bibliothek. Kœnigsberg.* 1741. in 8. Tom. I. pag. 1043. In nostrae editionis P. I. titulo, comparet simulacrum feminae, veste super genua, recincta, indutae, quae, altera manu calamum scriptorium, hedera circumdatum, altera schedulam tenet, cui haec inscripta leguntur verba: *Defendit ab annis.* Pedibus adpositus est liber clausus, hieroglyphico aeternitatis signo, serpente nimirum, qui caudam mordet, & hedera cinctus. In titulo II. P. se offert caput Mineruae galeatae. AGRIPPAE opuscula, eodem ordine posita sunt P. I. quo illa recensuerunt Auctores derer *Nachrichten von einer hallischen Bibliothek* Tom. II. p. 321 - 327. In P. vero II. desideratur 1) *Epigramma* in denen *Nachrichten* pag. 328 adductum. 2) *Nobilis viri* H. C. AGRIPPAE *Apologia aduersus calumnias, propter declamationem de vanitate scientiarum & excellentia verbi Dei, sibi per aliquot louanienses Theologistas intentatas.* 3) H. C. AGRIPPAE &c. *Querela super calumnia ob editam declamationem, de vanitate scientiarum, atque excellentia verbi Dei, sibi per aliquos sceleratissimos*

 syco-

sycophantas, apud caesaream maiestat. nefari
ditorie intentata, ad ornatissimum virum Eu
Scapusium *Caesar. Maiest. apud* Angliae *Rege*
torem. 4) H. C. AGRIPPAE *tabula abbre*
artem breuem Raymundi Lullii. 5) H. C. A.
tissimae Annae *monogamia ac vnico puerperi*
sitiones abbreuiatae & articulatae, iuxta dis
nem Jacobi Fabri *stapulensis, in libro* de tribu
6) H. C. A. *defensio propositionum praenarr*
contra quendam dominicastrum, illarum impug
qui sanctissimam Deiparae virginis matrem Ar
natur offendere polygamam. Caeterum hae
multis typothetarum erroribus deprauata est.
minis loco hic adscribimus Clausulam exorcis
tuum aëreorum, quam e Petri de Abano *H*
seu *Elementis magicis* excerpserunt die *Na*
von einer hallischen Bibliothek l. cit. p. 323.
ista, in editione, quam descripsimus, P. I. p
Venite ergo in nomine Adonay Zebaoth, Adon
ram: venite venite quid tradatis (tardatis)?
imperat vobis Adonay Saday Rex regum, El,
teip, Azia, Hyn, Jen, Minosel (Mincsel)
Vay, Vaa, Ey, Haa, Eye, (Ege) *Exe, a El,*
Hy, Hau, Hau, Hau (Haeu) *Va, Va, Va, V*
dem ratione haec particula expressa conspi
vocem *tradatis* exceperis, in editione supr
rata. *Index,* qui, in posteriore editione, To
per duas digerit partes, multo breuior & co
est illo, qui in superioris editionis calce in
Qui plura, de aliis & variis *Operum* AGRIPP
tionibus, & de AGRIPPA ipso noscere cupi
scriptores iam a nobis hic, & in *Analectis li*
de libris rarior. p. 10 sqq. memoratos, inpr
Nachrichten von einer hallischen Bibliothek 8
Clement *Bibliotheque historique & critique*
vbi plures producuntur scriptores, qui de HE
CORNELIO AGRIPPA, & eius *Operibus* c
tati sunt.

XII.

ARDANI, *Medici Mediolanensis*, Metopo-scopia, Libris tredecim, & octingentis fa-ciei Eiconibus complexa: Cui accessit ...DIS de Naeuis Corporis tractatus, Latine nunc primum editus: Inter-...dio Martino Laurenderio, Doctore me-...ensi. *Lutetiae Parisiorum apud Thomam ...rarium Juratum, via Jacobaea, sub signo ...udici. M. DC. LVIII.* (1658.) *Cum pri-...gio Christianissimi,* in folio, pp. 125.

..., a nobis quidem in *Analectis litterar. de li-...ribus* pag. 212. & 1130 sqq. memorati, sed ...poris nondum visi, titulus hic integer est. ...tophori Vicecomitis imitationem, qui, pri-... arte illa, quam Metoposcopiam vocant, quae-...erat, eamque post longum temporis spa-...in hominum reuocauerat visum, HIERONYM. ...DANVS opus conscripsit. Quam magni ipse ...DANVS id aestimauerit, ex eo patet, quod inter ...decim illud retulerit libros, praeter quos, librum ...alium, superesse ex suis scriptis optauerat. ...ius liber *de vita propria* Cap. XLV. pag. 249. edit. *Paris.* 1643. in 8. Diu illud delituit, & a ... inter opera deperdita CARDANI relatum fuit, ... a Thoma Jolly Bibliopola parisiensi, in itinere ... repertum, & in lucem editum fuit. Editor ...as Jolly, inscripsit nomine Nicolai Fucquetii, in suprema curia, procuratoris, & gallici aera-...praefecti. Praefationem ad Lectores praemisit ...ius Martinus Laurenderius, cuius nomen in no-... *lexici eruditorum* editione frustra quaesieris. ... hypothesin Cardanus amplexus fuerit, iam enar-...us in *Analectis litterariis* p. 1130. Tredecim

libro-

librorum argumenta haec sunt: I. *de regulis gene libus necessariis ad Metoposcopiam facilius animo co plectendam.* II. *de lineis, diuersis modis in fronti rorum & mulierum figuratis.* III. *de figuris lineae* Saturni. IIII. *de variis figuris lineae* Iouis. *de variis figuris lineae* Martis. VI. *de variis figu lineae* Solis. VII. *de variis figuris lineae* Vene IIX. *de figuris variis lineae* Mercurii. VIIII. *de riis figuris lineae* Lunae. X. *de lineis in fronte ph loca possidentibus.* XI. *de linearum frontis mixti* XII. *de Obseruationibus linearum frontis mulier* XIII. *de naeuis faciei, & lineis, quae, cum iisdem periuntur,* in quatuor sectiones diuisus est, quar 1) a..te, *de naeuis, in dextra faciei parte, collo secundum signa Zodiaci, & eorum relatione, ad ca ras corporis partes.* 2) *de naeuis, in sinistra faciei p te, constitutis, secundum signa Zodiaci: eorumque alias corporis partes, relatione.* 3) *de naeuis tam in planetariis faciei lineis, quam in ceteris stabilitis.* 4) *de naeuis faciei, tam vnicis, quam binatis, qui varias etiam frontis lineas, comitant* Thomam Jolly statutum habuisse animo, librum lingua gallica indutum, edere, colligimus e verb priuilegii regii, in calce libro adiecti, vbi talia legu tur: *Nostre cher & bien amé* Thomas Jolly - - *a fait treshumblement remontrer qu' estant en* Itali *il a rescouvert un Manuscrit de* CARDAN *intitu* Metoposcopia *auquel il y a huit cens figures qu'il fait graver avec grand soin & despence, & mesme fait* traduire en nostre langue, *lequel Manuscrit desireroit faire imprimer: - - Nous luy avons perm & permettons par ces presentes, d'imprimer ou fa imprimer tant* en Latin *qu'en* françois, &c. Num ga lice editus fuerit, ignoramus, Niceron sane dans l *Memoires pour servir à l'histoire des hom. illustr. da la Republique des lettr.* Tom. XIIII. p. 281. ea de r nihil adtulit. MELAMPODIS μαντικὴ περὶ παλμῶ cum Laurenderii versione latina, vix tres implet pa gina

gina. De prima editione graeca alio loco dicendum nobis erit.

XIII.

HIERONYMI CARDANI *Mediolanensis* de propria vita liber. Ex Bibliotheca Gabrielis Naudaei. *Parisiis, Apud Jacobum Villery, in palatio sub porticu delphinali* M. DC. XLIII. (1643) in 8. pp. 322. si praemissa folior. 40. non numerata fuerint.

Haud satis adcurate Niceron Tom. XIIII. des *Memoires pour serv. à l'histoire des hom. illustr. dans la republ. des lettr.* p. 259. editionem oppido raram, a Naudaeo in 12. editam esse scribit. Editor illam dicauit Aelio Diodato J. C. & philosopho doctissimo. CARDANI vitam praecedit Gabriel. Naudaei *de* CARDANO *iudicium*. Haec vero editio parisiensis, multis typothetarum vitiis deformis est, quo nomine melior censenda erit editio, quae, *Amstelodami apud Joan. Rauesteynium* 1654. in 12. pp. 288. in lucem exiit. In ea addita sunt HIERON. CARDANI *praecepta ad filios*. Praemisit postea librum *de vita propria*, cum alio, qui, huc spectat, *de libris propriis*, Carolus Sponius, *operibus* CARDANI, quae iunctim *Lugduni* 1663. X. Tom. in fol. edidit. Conf. Niceron *Memoires* l. cit. Multa, de se ipso iactitat CARDANVS, quae ingenium portentosum & singulare prorsus, produnt. Mediolanensis patricius, natus fuit anno 1508. & in arte medica, & mathematicis scientiis, illa aetate, maxime excelluit. Quamquam ingenio prorsus heroico fuit, & doctrina multos superauit alios, luculento tamen demonstrauit exemplo, magnis ingeniis permultum saepe admixtum esse dementiae. Tam mirificam enim de semetipso conceperat opinionem,

nionem, vt neminem sibi parem inueniri prof
Mores praeterea, in libro, cuius titulum adsc
ingenium, fortunam, fata denique omnia, e
sibi eueniffe commemorauit, qualia nemo m
facile expertus est. Inter alia iactauit, se ab
aetate per siderum influxum, diuinandi virtu
cepisse, vid. Cap. II. p. 9. apertis oculis, & vig
varia spectra vidisse Cap. XLIII. p. 227 sqq.
suo vocem subinde audiuisse, qua, ad rem si
dam incitatus, & ad omittendam impulsu
Cap. XLVII. p. 261 sqq. carnem suam, redol
phur, tus, & alia Cap. XXXVII. p. 170. & qu
reliqua nugarum, quibus omnis fere liber *de
vita*, refertus est. Stultitiae inprimis, de eo
mat opinionem, thema natalitium, quod S
nostro, e rationibus astronomicis delineauit,
mentar. in Ptolemaeum *L. II. de Astror. iua*
VIIII. Text. LIIII. p. 369 sqq. edit. *lugdunen*
in 8. quod quidem iam ante eum Abu Mo
Albumasar, Arabs, muhamedanus; Albertus
scopus ratisbonensis; Becchai, Judaeorum Ra
trus de Apono, Italus; Petrus de Alliaco, A
scopus cameracensis, Presbyter Cardinalis, &
sii parisiensis quondam Cancellarius; Tyberiu
lianus Sextus, Calaber, qui initio seculi XVI.
& e schola Augustini Niphi prodiit; Lucas C
Neapolitanus; & alii, impio plane ausu, tent
cuntur. Illum igitur inter plagiarios referre
Gabriel Naudaeus, in *iudicio de* HIER. CAR
fol. 23. edit. *paris.* vbi ait: *patet inde, qua*
fuerit CARDANVS: *nam cum certo certius e*
tum haberet, themata Christi *natalitia, ab* allia
Tiberio Russiliano *exarata fuisse, nec illum lat*
sent, quae Picus, Albumasar, *&* Bacchonus,
dixerant, noluit tamen eorum vnquam memin
vulgo litteratorum, inuentum istud suum fuisse
deret, quod ei postquam ex voto cessit, - - nolu
ceps, quantumuis ab aemulis vrgeretur, & in

nem capitis veniret, *vel minimam de illis auctoribus*, *mentionem iniicere*, *maluitque de sua impietate tot rumores disseminari*, *quam ex opinione tam audacis facti partam gloriam amittere*. Vid. de his, quos nominauimus, viris, & inprimis de HIER. CARDANO Jo. Andr. Schmidt *dissert.* cui titulus: *Thema Christi natalitium*, *a nonnullis impie & absurde erectum*, *Jenae* 1683. in 4. Vlrici Junii *Errores Astrologorum circa thema Christi genethliacum*, *Lips.* 1701. in 4. Conf. Tychonis de Brahe *progymnasmat.* p. 239 sqq. edit. *Francof.* 1648. Sixti senensis *Bibliotheca sancta* L. V. Annotat. LXXXI. p. 387. edit. *Colon.* 1576. fol. L. VI. Annotat. X. p. 468 sqq. Jo. Pici Mirandulani *aduersus Astrologos* L. V. Cap. XIIII. fol. 165 seqq. *Operum* edit. *argentinens.* 1504. in fol. Jul. Caesar. Vanini *Amphitheatrum prouidentiae aeternae* Exercit. VI. VII. IIX. Gregor. Michaelis *notae* in Jacobi Gaffarelli *Curiositates inauditas*, *Hamb.* 1676. p. 337 seqq. Frideric. Spanhemii *dubia euangelica* Tom. II. *Geneu.* 1658. in 4. Dub. XXXIII. 12. p. 354 seqq. Georg. Paschii *Tract. de nouis inuentis*, *quorum adcuratiori cultui facem praetulit antiquitas* Cap. VII. §. XVII. pag. 586 sqq. P. Baile *Dictionaire historique & critique* Tom. I. p. 765. not. Q. edit. *Rotterdam* 1720. *Obseruat. halenses* Tom. X. Obseruat. VIIII. §. VII. p. 221 seqq. Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 172. Inuenit vero recentioribus temporibus, absurdissimus eiusmodi conatus patronum, & HIERON. CARDANVS defensorem, in Jo. Baptista Morino, Medic. Doctore & mathematum Professore regio parisiensi, qui, in praefatione apologetica, *Astrologiae gallicae*, *Hag. Comit.* ann. 1661. in fol. editae pag. XXI sqq. CARDANI caussam strenue agit, & ab omni dementiae & impietatis crimine, eum immunem esse sustinuit, propterea quod thema natalitium Christo, non vt Christus vel Deus, sed vt verus homo est, composuerit. De tempore, quo, CARDANVS fatis concessit, inter viros doctos, adhuc disceptatur, vid.

P. Bai-

P. Baile *Dictionaire* l. cit. p. 263. not. F. Ad
tatem proxime adcedere videntur, qui, cum Nic
no aliisque, illum Romae an. 1576. aetatis anno LX
obiisse scribunt. Iis scriptoribus, qui, de HIERO
MO-CARDANO, & rebus ad eum pertinentibus
posuerunt, in *Analectis litterar. de libris ra*
p. 211. adductis, addi poterunt *Naudaeana* p. 15
it. pag. 150. *Patiniana* pag. 78. edit. *Amsterd.* 1
in 12. Jo. Henr. Behr *Dissert. de superstitione*
DANI *in rebus naturalibus, Lips.* 1725. in 4. Jo
deric. Christii *Obseruatio, pro* HIER. CARD.
censura P. Baelii *male habito*, quae legitur in
Noctibus academicis, Hal. Magdeb. 1729. in 8.
cim. I. p. 46 sqq. Gabriel Naudé *Apologie, pour
les grands personnages qui ont été faussement soup
nez de Magie* Chap. XIII. pag. 348 seqq. edit. P
1625. in 8. Jaques George de Chaufepié *Nou
Dictionaire historique & critique pour servir de
plement ou de Continuation au Dictionaire histo
& Critique de Mr.* Pierre Bayle Tom. II. *à Ams*
1750. lit. C. pag. 36 seqq.

XIIII.

BERNARDI A BREYDENBACH, itinerar
in terram sanctam. in fol. folior. 69. si f
quibus vrbium schemata impressa sunt, fue
excepta.

Fuit BERNARDVS A BREYDENBACH, si
BRAITENBACH, e nobilissima BREIDENBACH
RVM stirpe, quae, hodienum Burggrafiorum fric
gensium dignitate, & titulo eminet, oriundus, Ca
rarius, & ecclesiae maguntinensis Decanus. Ite
lud in terram sanctam, cuius dedit descriptionem,
cepit ex vrbe oppenheimensi, dioeceseos mogu
nensis, anno MCCCCLXXXIII. ipso die S. M
e

euangelistae. Itineris socios habuit fratrem Felicem Fabri, ordinis praedicatorum, sacrae paginae lectorem, & praedicatorem vlmensem. Qua ratione acciderit, vt Auctor goettingensis (quem Jacob. Guil. Feuerlein fuisse dicunt) einer *Abhandlung von* BERNHARD VON BREYDENBACH *Reise in das gelobte Land*, fratris Felicis nomen, in quatuor exemplaribus *itinerarii* breydenbachiani diuersis, quae antea oculos habuit, inueniri non potuerit, vt p. 7. not. (k) affirmat, dicere non possumus: id sane pro certo adfirmare possumus, quod in nostro exemplari, inter socios itineris ille reperiatur. Reliqui socii fuerunt Joannes de Solms dominus in Mintzenberg, Philippus de Bicken strenuus miles, & Erardus Rewich de Triecto inferiori, *ingeniosus*, vt ab ipso BREIDENBACHIO vocatur, *& eruditus pictor, qui, a venetiarum portu & deinceps potiorum ciuitatum, quibus terrae pelagique transitu applicare oportet, praesertim sacrorum, in terra sancta locorum, dispositiones, situs & figuras, quoad magis proprie fieri potuit, artificiose effigiauit, transtulitque in cartam opus viso pulcrum & delectabile.* Illi praeterea comites se adiunxerunt, praeter famulos, cuique seruientes, Maximinus cognomento Smasmus de Roppelsteyn, & dominus in Hoineck; dominus venerandus de Mernawe baro; Caspar de Bulach miles; Paullus & Thomas duo fratres Minores, multarum linguarum periti; Georgius Marx miles; Nicolaus, dictus Maior in Kurt miles; Henricus de Schawenberg miles; Caspar de Sienli miles; Sigismundus de Marszbach miles; Petrus Velsch miles; Joannes Lazinus Archidiaconus & Canonicus Ecclesiae transsiluanensis in Vngaria. Demum rediit BREIDENBACHIVS anno MCCCC. LXXXIIII. & Venetias naue vectus peruenit, die IIX, mensis Januarii. Quo tempore obierit, non constat, illum vero ad annum vsque 1490. produxisse vitam, nonnulli scriptores existimant. Vid. Gerardo Gerard. Jo. Vossius *de Historicis latinis* L. III

Cap. VI. p. 520. vbi Antonii Posseuini notauit er
rem, qui, Tom. I. *Apparat. sacr.* p. 224. illum,
aetate vixisse scripserat, quamuis Posseuinus illo,
Vossius calculum posuit, CVI. annis fuerit iuni
Conf. Auberti Miraei *Auctarium de Scriptor. ecclesi*
in Jo. Alb. Fabricii *Bibliotheca ecclesiastica* pag.
Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptor. & scrip*
eccles. Tom. III. col. 2733 sqq. vbi insignem adm
errorem, cum BERNARDVM A BREIDENBAC
& Bernardum cognomento sapientem, monach
Anglum, vnum eumdemque esse, sibi persuase
Posterior anno circiter 970. terram sanctam pera
vit. *Itinerarium* eius exstare inter Codices MSS. v
versitatis oxoniensis Cod. 1376. & in MSS. codici
Collegii lincolniensis Cod. 55. num. 4. adfirm
Vossius l. cit. p. 624. & Oudinus l. cit. Edidit il
Joan. Mabillonius & Lucas Dacherius Tom. I. *Ac*
Sanctor. Ordinis S. Benedicti *Paris.* 1668. in
p. 523 sqq. Conf. de Bernardo sapiente Joannes
seus in *Relationibus historicis de rebus anglicis, se*
illustribus Angliae *scriptoribus*, *Paris.* 1619. in
Centur. I. pag. 827. Carolus du Fresne dominus
Cange in *indice Auctorum*, quem praemisit *Gloss.*
med. & infim. Latinitatis Col. XCIIII. edit. *Lug*
1688. Jo. Alb. Fabricius in *Bibliotheca med. & in*
Latinit. L. II. p. 836. BERNARDI BREIDEN
CHII praeter scriptores nominatos, etiam ment
nem fecit, Nicolaus Serarius L. V. *Rer. moguntin.*
Georg. Christ. Joannis *Scriptoribus rerum mogu*
nar. Tom. I. *Francof.* 1722. in fol. p. 797. & 8
Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & infim. La*
L. II. p. 592 sqq. Vir S. R. Siegmund Jacob Bau
garten in der *Vorrede* zu dem III. Th. der *übers*
ten allgemeinen Welthistorie Hal. 1746. in 4. pag.
Hodoeporici breidenbachiani exemplum, quod, B
bliotheca S. Wenceslai numburgensi, nobiscum co
municatum fuit, litterarum charactere gothico, *Spi*
1502. exscriptum est, quod typographi subscript

his verbis concepta docet: *Sanctarum peregrinationum in montem* Syon *ad venerandum* Christi *sepulchrum in* Hierusalem *atque in montem* Synai *ad diuam virginem & martyrem* Katherinam *opusculum hoc contentiuum per* Petrum drach *ciuem Spirensem impressum Anno salutis nostre M. CCCCC. II. die XXIIII Nouembris. finit feliciter.* Editionis mentio iam facta fuit a Michael. Maittaire Tom. II. *Annal. typograph.* p. 156. Exemplar, quod, ante oculos versatur, pro more istorum temporum, titulo destituitur, & dedicatione *ad reuerendiss. in* Christo *patrem & dominum, dominum* Bertholdum *sancte maguntinensis sedis Archiepiscopum, sacri Rhomani imperii per* Germaniam *Archicancellarium ac Principem Electorem,* inchoatur. Totius operis, satis rari, quamuis plures illius extent editiones, de quibus, mox nonnulla dicemus, argumentum, ipsius auctoris, exponemus verbis, quae, statim post dedicationem leguntur.

Continentiam huius Operis subiecta monstrabunt.

Inprimis praefatio praemittitur, ciuitatis Hierusalem *et sancte terre finitime quondam promissionis appellate commendaticia. plures eius preclaras ostendendo preter & supra ceteras excellentias & precipuas prerogatiuas. unde & ex ea veluti termino ad quem mota est profectio nostra eminentior conuincitur & dignior merito comprobatur. Fructum etiam sancte huius peregrinationis quendam ipsa etiam prefatio persequitur. intentionemque explicat autoris & operis diuisionem vt patet intuenti. Deinde processus* Hierosolymitane *peregrinationis de loco ad locum ordinate & ex amusi communi & vulgari deducitur narratione. & tum litteris & scripturis tum imaginibus & figuris potiores ille ciuitates & loca quibus inter proficiscendum communias applicatur terra marique ad intellectum & sensum describuntur videlicet. Primum omnium inclyta ciuitas* venetiarum *tanquam terminus a quo intrantibus mare. Deinde ciuitas* parentina *quae a* Venetiis *leucis communibus sine*

miliaribus italicis distat centum. Deinde J
Japha *quae bis millenis. Vbi peregrini*
de mari egredientes. per Rama *oppidum*
rosolymam *per XL Leucas in asinis pergu*
Veneciis *vsque* Hierusalem *sunt bis m*
italica & quadraginta. Cetere vero mino
insule omnes suis in locis, propriis duntaxa
designantur. Maxime vero insignis & p
Ragusina *quingentis distans a* venetiis *leu*
non est hic effigiata. ad cuius portum etiam
solet applicari. Id cause est quod nimio v
petu & vi inde proiecti ac celeriori cursu
illac nequiuimus propinquare. quo accidit vt
terfugerit oculos & obtutus. Inter insulas v
quas pretergredi oportet, inter nauigandu
pue ceteris preclariores hic habentur figu
gnate. videlicet Candia *quae a* Venetiis *mi*
licis distat. Rhodum *que mille quadringent*
que mille septingentis. Relique dumtaxat
& suis in locis nominantur. Porro loca
Hierosolymam *& que ciuitati de vicino*
quibus crebrius in sacra fit pagina mentio.
queque memoratu digna patrata leguntur. sp
figiantur figuris cum notulis declaratoriis &
bus oportunis ad veteris vel noui testamenti
secunda parte prime huius partis principalis.
to de locis. agitur ordine congruo. de incola
digenarum locorum eorundem & presertim s
ribus, ritibus, legibus, & sectis. Et prim
de sarracenis *quorum vt magis pateat error*
tissima secta. De eorum pseudo propheta &
ductore Mahumeto. *longa & propria texitur*
ctans videlicet. De eius ortu & natiuitate.
testabili vita & conuersatione. De eius p
gis initio & promulgatione. De eius in
& indubia damnatione. Et tandem compe
dam sed notabilis & matura annectitur n

secte & perfidie improbatio. vbi multa haud contemnenda inferuntur dogmata potissimum contra illam epicureum paradisum quam ipse Mahumet *suis predicauit sectatoribus & promisit. Inde agitur breuissime. de* Judeis. Grecis. Sirianis: Jacobitis. Nestorianis. Armenis. Georgianis. Indianis. Maronitis. *Et eorum omnibus erroribus cerimoniis & ritibus. Adiunguntur quoque cuilibet sue proprie littere siue caracteres quibus vtuntur vel scribendo vel loquendo ipse nationes. In fine eiusdem tractatus oratiuncula quedam additur miserum & miserabilem orientalis ecclesie statum modernum deplorans. Sed & disputatio quedam seriosa & grauis contra eos qui vnumquemque in sua fide. lege vel secta. credunt posse saluari. Postremo de veris catholicis latinis qui perpauci sunt* Hierosolymis *fit memoria cum lamentatione quadam lugubri. super desolationem ecclesie* Dei *sancte. & exbortatione ad principes orthodoxos. eos ad ecclesie fideliorem contra perfidos defensionem animando. Cuius rei gratia in calce visio quedam terribilis* Carolo (scil. caluo) *quondam imperatori ostensa. Annotatur* ex speculo historiali Vincentii beluacensis *sumpta. In secunda huius operis parte principali de secunda agitur peregrinatione ab* Hierusalem *per vastam solitudinem in montem* Synai. *ad diuam & inclytam sanctamque virginem & martyrem* Katherynam. *Cui etiam commendaticia quedam inseritur prefatiuncula, sicut & priori. Deinde professionis ipsius ordo. & processus ab* Hierusalem *vsque* Gazera *ciuitatem. & inde per desertum vsque* Syna *describitur. vbi & loca sacra singula in montem Dei* Oreb & Synai *ex ordine explanantur & debitis notulis elucidantur. Tandem regressus ex monte* Synai *per* hortum balsami *in* matherea *villa existentem. & per* Chayrum babiloniam *ciuitatem* sarracenorum *potentissimam & maximam vbi rex ipsorum* Soldanus *residet. & inde per* Nylum *paradiseum fluuium nobilissimum vsque in* Alexandriam *quondam gloriosam vrbem. Inde &* Venetias *reditur nauigio. vbi etiam de* con-

 stanti-

ſtantinopolitanae *vrbis excidio & expugnatione agitu digreſſione. ordinata & oportuna explicatur narra tione. Et in fine omnium quedam ponuntur ſcitu ne ceſſaria his qui forte volent has in futuro deuotion gratia ſubire peregrinationes. quos fructu multipli ſpirituali haud dubium inde dotandos altiſſimus ſalu conducat & reducat Amen.* Praeter *hiſtoriam expu gnationis conſtantinopolitanae*, adiicitur operi in fin 1) *index inſularum a* Venetiis *vsque* Rhodum, 2 *quaedam communia vocabula de idiomate ſarracenic in latinum translata.* 3) *hiſtoria de* Nigroponti *ca ptione*, quae hiſtoria etiam inſerta fuit a Philip. Lo nicero Tom. II. *chronic. turcic. Francof.* 1578. in fo p. 102 ſqq. vbi ab auctore anonymo conſcripta dici tur. 4) *Narratio de* rhodiae *vrbis obſidione.* 5) *a captiuitate vrbis* idruntinae. Si Thom. Hyde in *Ca talog. Bibliothec. bodleianae* Tom. I. *Oxon.* 1674. i fol. p. 133. fides habenda eſt, *obſidionis* rhodiae *vrb deſcriptio*, & *hiſtoria capti* Hydruntii, minus rect BERNARDO A BREIDENBACH tribuitur, ſed Guilielm. Canoerſin, de quo vid. *Analecta noſtra lit terar.* p. 202 ſqq. conſcripta fuit. Quodſi verum ho fuerit, inter plagiarios BREIDENBACHIVS refe rendus erit, eo magis, quod in praefatiuncula iſtis nar rationibus praemiſſa, diſertis verbis ſe illarum iacta auctorem. 6) *Regimen peregrinantium trans mare quod* Hali *medicus ſcripſit.* 7) *Cautela contra ped culos ac pulices & muſcas in mari.* Figurae, quibu opus ornatur, omnes ligno inciſae ſunt, & artificem haud ineptum produnt, inprimis vrbium ſchemata quae ſatis magna, & e variis plagulis conglutinatis compoſita ſunt. Conſpiciuntur vero vrbs Veneta, pa rentina, mutinenſis, inſula Candia, inſula Rhodus, & vrbs hieroſolymitana. Exhibentur praeterea non nullorum animalium exoticorum icones, figura ſepul cri dominici, vna cum templo ibidem exſtructo. Sa racenorum, Graecorum, Surianorum ſiue Syrorum, & Turcarum, pacis tempore equitantium, pro diuerſe

qui

quo vtuntur vestium habitu, delineationes. Litterarum, quibus Arabes, Judaei in Palaestina, Graeci, Suriani, Jacobitae, Abasini siue Indiani, vtuntur, characteres, & alphabeta ligno incisa. Vtrum ipse BERNARDVS A BREIDENBACH itinerario conscribendo dederit operam, an alterius labore & studio vsus fuerit, non satis constat. Vid. de dubitatione, quae ex quatuor exemplarium, latini, germanici, belgici, & gallici collatione suborta fuit die *Abhandlung von* BERNHARD VON BREIDENBACH *Reise in das gelobte Land* §. 5. not. (d) (e). Primum hoc *itinerarium* edidit *lingua latina* BERNARD. A BREIDENBACH *Mogunt.* 1486. in fol. cuius editionis in fine haec leguntur verba: *Sanctarum peregrinationum in montem* Syon *ad diuam virginem & matirem* (martyrem) Katherinam *opusculum per* Erhardum Reuwich de Traiecto inferiori *impressum in ciuitate* Moguntina. *Anno salutis MCCCCLXXXVI.* (1486) *die XI. Februarii. Finit feliter.* (feliciter) vid. Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 472. Casimir. Oudini *Comment. de Scriptor. & scriptis eccles.* l. c. Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. bodleian.* Tom. I. p. 106. die *Abhandlung von* BERNH. VON BREIDENBACH *Reise in das gelobte Land* pag. 7. not. (i) error sine dubio typographicus est, cum ibidem pag. 6. prima editio 1484. prodiisse dicitur. Eodem anno versio euulgabatur *germanica*, cui haec verba in fine sunt adposita: *Dises werck ynnhaltende die heyligen reyssen gen Jerusalem zu dem heiligen grab vnnd furbasz zu der hochgelobten Jungfrauwen vnd mertreryn sant* Katherina *durch* Erhart rewich von Vtricht *ynn der Statt Meyntz getrucket ym Jar vnsers heyls tusend vierhundert vnd LXXXVI. yn dem XXI. tag des Brachmondts. Endet sich seliglichen.* vid. Mich. Maittaire l. cit. not. 3. die *Abhandlung* &c. l. cit. Versio lingua *germanico-belgica* exarata, prodiit *Mogunt.* 1488. in fol. quod verba in fine conspicua docent: *Dit werck inhoudende die heylighe beuarden tot dat heylighe graff*

 in

inihervsalem en va dauen totten bergh Synai ... heylighe maghet en marteralisse Sante Katherin ... druct doir Meister Erhaert rewich van vtrecht ... Stadt van Mentzs Int jaer ons heeren M.CCCC. ... acht tachtich. opten. XXIIII. dach in Meye. ... salichlicken. Vid. Mich. Maittaire l. cit. p. 501. ... complures catalogi citantur, in quibus haec edi... docent inuenit. Eandem se habuisse testatur Ge... Joan. Vossius Libr. III. de historic. latin. pag. ... Conf. Joannis Hallervord Bibliotheca curiosa Re... giomont. 1676. in 4. p. 34. Valentin. Ernesti Loesc... Stromateus Vitemb. 1724. in 4. p. 248. Jo. Albert... bricii Bibliotb. med. & infim. Lat. l. cit. die Abh... lung l. cit. Versionem gallicam, quae in Catalog... Bibliothecae hohendorfianae p. 150. hoc producitur ... titulo: les saints voyages & pelerinages de la saint... té de Hierusalem, & du Mont de Synai a Ma... Catherine Vierge & Martyre, composuit quidam ... de Hersin, quod inter alia, haec praefationis ... testantur: - - fait & composé en latin par tres ... rable & excellent seigneur maistre BERNARD BREYDENBACH doyen & camarier de la noble ... metropolitaine de Magonce grant & espert theolog... hystorian & orateur, lequel - - les rediga en ce ... sent livre par escrit - - a linstance & requeste de tr... reuerend pere en dieu & tres noble & tresvertu... seigneur monseigneur larcheuesque de Magonce. ... a translaté de latin en françois - - par deuot religi... frere ieban de Hersin docteur en theologie en la s... ste & excellente vniuersité de paris humble prieur ... saint Augustin de la noble cite de lyon. In fine e... tionis in fol. excusae legitur: Imprimes le XV... iour de frenier (fevrier) Lan mil CCCCLXXX... (1489) Conf. Michael Maittaire Annal. typ... Tom. I. p. 516. Eadem sine dubio editio est, ... apud eumdem Mich. Maittaire l. cit. p. 413. à ... 1480. excusa dicitur. vid. die Abhandlung pag. ... not. (i) (k). Versionis gallicae mentio etiam ...

fa

in der Vorrede zur *allgemeinen Welthistorie* l. cit. (23). Anno 1490. recusa fuit editio *latina per* Drach *ciuem spirensem die XXVIIII. Jul.* vid. Mich. Maittaire l. cit. p. 523. *Catalogus bulstanae* P. I. pag. 245. Jo. Halleruord *curiosa* l. cit. Editio versionis *germanicae*, die, vt aiunt, & consule in fol. prodiit, me- in *Catalogo Bibliothecae* Daniel. Salthenii, . 1751. in 8. p. 126. & in der Vorrede zur *Weltbistorie* adducitur eiusdem versionis anni 1502. Inserta postea fuit versio *germa-* *Reyszbuch des Heil. Landts, aller deren so Zeiten dasselbig besucht haben. Franckf. bey Feyerabend* 1584. in fol. p. 50 sqq. Non di- ab hodoeporico breidenbachiano opus esse mus, quod sub Philippi de Bicken, militis, no- citur *itinerarium in terram sanctam Spirae* in fol. a Christophor. Hendreichio in *Pandect.* *burg.* p. 574. a Gerard. Jo. Vossio L. III. *de latin.* Cap. X. p. 741. a Michael. Maittaire *l. typogr.* Tom. I. p. 529. a Jo. Albert. Fa- in *Biblioth. med. & inf. Lat.* L. XV. p. 856.

XV.

Noui Orbis Historiae, Id Est, Rerum Hispanis in India Occidentali hactenus m, & acerbo illorum in eas dominatu, Li- es, Vrbani Caluetonis opera industriaque cis HIERONYMI BENZONIS *Mediolanen-* eas terras XIIII. annorum peregrinatione commentariis descripti, Latini facti, ac per- notis, argumentis & locupleti memorabi- rerum accessione, illustrati. His ab *eodem* est, De Gallorum in Floridam expedi-

 tione,

tione, & insigni Hispanorum in eos saeuitiae exe
plo, Breuis historia. *Apud Eustathium Vig*
M. D. LXXXI. (1581) in 8. pp.

GIROLAMO BENZONE, mediolanensis, ad
scens XXII. natus, & aliorum exemplo exteras vid
di regiones cupidus, praesertim Americae haud
pridem repertae, perlustrandae desiderio excita
anno 1541. Mediolano profectus, in Hispaniam
contulit, & ibidem nauem conscendit, quae cur
Indiam occidentalem versus dirigere constitue
Per quatuordecim annos, ad annum nimirum v
1556. in ea orbis terrarum parte commoratus, o
diligenter adnotauit, quae memoratu ibi consp
digna, & inprimis hispanicam crudelitatem, cuius
numerabilia oculis conspexerat documenta, viuis
pinxit coloribus, in libro, quem post reditum suu
Europam, titulo : *La Historia del Mondo Nuovo di*
GIROLAMO BENZONI Milanese, *laqual tr*
dell' Isole & Mari novamente ritrovati, e delle n
Città da lui proprio vedute, per acqua e per terra
quattordeci anni. Con privilegio dell' Illustrissima
gnoria de Venezia per anni XX. In Venezia appr
Francesco Rampazetto 1565. in 8. cum figuris, eu
gauit. Repetita istius libri editio *con la giunta*
alcune cose notabili dell' Isole di Canaria, prodiit i
dem 1572. in 8. Et ex hac posteriore editione i
storiam nouam, noui Orbis latina donauit ciuit
Vrbanus Chauveton siue Calueto Medicus & The
logus geneuensis, & illo, quem adscripsimus, titul
euulgauit *Geneuae apud Eustathium Vignon* 1578. in
pp. 480. exceptis praemissis & indice. Librum n
stra aetate, satis rarum, dicauit Theodoro Beza
quem in dedicatione libri, *praeceptorem suum, & p*
rentem plurimum semper obseruandum, nominat. I
praefatione vehementer in Hispanorum inuehit
saeuitiem. Praefationem sequuntur, adpendicula,

ami

ligno Indiae *nomine*, tria Vrbani Caluetonis *epi-grammata*, *de aurea aetate*, *apud Indos occidentales*, *in ferream mutata*, *de Indorum conuersione*; St. Tr. *Epigrammata* duo *de* Hispanorum *in* Indiam occidentalem *nauigantium consilio*, & *de versione* Vrbani Caluetonis. HIERONYMI BENZONIS Historia ipsa verbis descripta fuit in den *Nachrichten von hallischen Bibliothek* Tom. II. p. 182 sqq. Libro III. adiicitur *Breuis insularum*, *quae* Canariae *dicuntur*, *& rerum*, *in iis memorabilium*, *descriptio*, etiam HIERON. BENZONEM auctorem habet. BENZONIS libro adiunxit Vrbanus Calueto appendicem, e gallico sermone conuersam. hoc titulo: *de* Gallorum *expeditione in* Floridam, *& clade ab* Hispanis *non minus iniuste quam immaniter ipsis illata* anno 1565 *breuis Historia*. Cui adiunctum est, *supplicis libelli & querelae*, *a viduis*, *liberis*, *cognatis* amicis Gallorum, *ab* Hispanis, *in* Florida, *contra fidem*, *caesorum*, *ad* Carolum VIIII. *Galliae regem delatae*, *Exemplum*. *Esaiae Cap. XXVI. Ecce Dominus egredietur de loco suo*, *vt visitet iniquitatem habitatoris terrae contra eum: & reuelabit terra sanguinem suum*, *nec operiet vltra interfectos suos*. Libro finem facit Georgii Buchanani *carmen* ἐπιτιμωρητικὸν *in Colonias brasilienses*, & *index rerum & verborum*. Cum bibliopolae geneuensi Eustathio Vignon, nonnulla exemplaria editionis an. 1581. superessent, iunxit cum illis librum, qui inscribitur: *Historia nauigationis in* Brasiliam, *quae* America *dicitur*. *Qua describitur Autoris nauigatio*, *quaeque in mari vidit memoriae prodenda*. Villagagnonis *in* America *gesta*: Brasiliensium *victus & mores*, *a nostris admodum alienis*, *cum eorum linguae dialogo: animalia etiam*, *arbores atque herbae*, *reliquaque singularia & nobis penitus incognita*. *A* Joanne Lerio, Burgundo *gallice scripta*, *nunc vero primum latinitate donata*, *& variis figuris illustrata*, *Geneuae*, *ap. Eustath. Vignon*. 1586. 8. pp. 341. Vtrique vero libello, hunc nouum, & vt

vt vocant, generalem praefixit titulum: *Histori*
diae Occidentalis, Tomis duobus comprehensa. ...
res ab Hispanis *in* India occidentali *hactenus* ...
acerbum illorum in eas gentes dominatum, insig...
in Gallos *ad* Floridam *insulam, saeuitiae exem*...
describit. Alter vero, Brasiliae *(quae & Ameri*...
citur) rerumque in ea obseruatione dignarum ac
penitus incognita descriptionem continet. HIERO...
MO BENZONE, Italo, & Joanne Lerio, Bur...
do, *testibus oculatis, autoribus. Ex* ...
idiomate in latinum sermonem Vrbani Caluetoni
G. M. *studio conuersi: perpetuis notis, argument*...
guris indicibus, & locupleti memorabilium ...
cessione illustrati. Addita est totius Indiae occ...
lis, *seu orbis illius noui breuis descriptio; quae* ...
tiam hanc mundi partem vno velut intuitu ...
dum oculis subiicit. Excudebat Eustathius ...
1586. in 8. Desumta est haec Americae desc...
e D. Hieronymi Girauae tarraconensis *Cosmogr*...
Vrbani vero Caluetonis epistola dedicatoria, ...
collectione eliminata fuit. HIERONYMI BEN...
NIS librum ex versione Caluetonis, *Geneuae* an...
in 8. esse recusum testatur Vir S. R. Sigm. J...
Baumgarten in der Vorrede zu der *allgemeinen* ...
schichte der Laender und Völker von America ...
1752. in 4. formae maioris fol. 6. b. not. 29. ...
fratres de Bry corpus historiae americanae nom...
tomis latine & germanice, in fol. euulgarent, Ca...
tonis versionem latinam parti IIII. V. & VI. inse...
runt. Idem Vrbanus Calueto, HIERON. BEN...
NIS librum etiam in gallicum sermonem transt...
quod testatur Antoine du Verdier, dans la *Biblio*...
que de France Lyon 1585. in fol. p. 1189. hisce ...
bis: Vrbain Chauveton *a traduit Histoire nouvell*...
nouveau monde, contenant en somme ce que les Es...
gnols *ont faict jusques à present aux* Indes occide...
les, *& le rude traictement qu'ils font à ces peuples*
traicte de l'Italien de HIEROSME BENZONI ...

lan:

çois qui a voyagé 14. ans en ce pays là. Et enrichi de plusieurs discours & choses dignes de memoire. Imprimée par Eustace Vignon 1579. in 8. Extat etiam duplex libri versio germanica. Alteram dedit Nicolaus Hoeniger siue Honinger, hoc titulo: Der neuwen Welt vnndt Indianischen Königreichs Newwe undt wahrhaffte Histori, von allen Geschichten Handlung vnnd Thaten der Hispanier vnnd anderer Völker, so sie zu vnserer Zeit vnd gedechtnusz darinn begangen haben. Deszgleichen von der Indianer wunderbarlichen vnd vngebräuchlichen Sitten, Statuten, Religion, Glauben, Ceremonien, Gottesdienst vnnd andern Gebräuchen &c. Erstlich durch HIERONYMVM BENTZON von Meilandt in welscher Spraache wahrhafft beschrieben, vnnd selbs persönlich in viertzehen Jahren durchwandert vnd erfahren. Vorhin nie in deutscher Sprach deszgleichen gesehen. Erst jetz mit sonderm Fleisz, allen Liebhabern der Historien vnnd frembder Sachen zu Nutz ausz dem Latein verteutzscht durch Nicolaum Höniger von Tauber Königshofen. Basel durch Sebastian Henricpetri 1579. in fol. it. ibid. 1582. in fol. In corpore historiae americanae fratrum de Bry germanico, partem quoque constituit haec versio, P. V. & VI. Altera a Nicolai Hönigeri versione, plane diuersa est, quam in lucem emisit Abel Scherdiger, Pastor wasungensis hoc titulo: HIERON. BENZONIS nouae noui orbis historiae. Das ist, aller Geschichten, so in der newen Welt, welche Occidentalis India genennet, vnnd etwan 1492. von Christophoro Colombino gefunden worden, bey den Einwohnern derselbigen vnd den Spaniern, mehrertheils bisz auff 1556. sich zugetragen. Warhafftiger gründtlicher Bericht ausz HIERON. BENZONIS in welscher Sprach beschriebenen Verzeichnusz, deszgleichen von der Frantzosen Meerfarth vnd Kriegsrüstung in das Land Floridam &c. durch Abel Scherdigern Pfarrh. zu Wasungen ins Teutsch gebracht. Helmstädt bey Iac. Lucio 1590. in 4. Excerpta ex HIERON. BEN-

ZONIS

ZONIS libro, anglica reperiuntur hoc titulo: *Extracts out of* JEROM BENZO'S *three Books the new world, touching the* Spaniard's *cruel hand of the* Indians, *and the Effects thereof, from his going to* America *in the Year* 1541. in Samuel Pure: *Pilgrimes, containing a History of the World in Voyages and Land-Travels by Englishmen and oth. Lond.* 1625. in fol. Tom. IIII. p. 1448 sqq. Conf. HIERON. BENZONE Christophor. Hendreich *dectae brandeburgic.* p. 514. Philip. Picinelli *dei letterati milanesi, in Milano* 1670. in 4. pag. Phil. Argelati *Bibliotheca Scriptorum mediolanens. Mediolani* 1745. in fol. Tom. I. Part. II. Col. quibus vero in libris, nonnulla emendatione indig.

XVI.

ESOPVS moralisatus cum bono commento, 4. folior. 33.

In fine editionis, oppido rarae, & a Michael. M. taire non adductae, haec leguntur verba: *Finit* E. PVS *fabulator preclarissimus. cum suis moralizati bus ad nostri instructionem pulcerrime appositis. pressus Anno salutis. M. CCCC. LXXXIX.* (14 *decimo Kalendas Augusti.* Editionem anno recen rem, excusam *Dauentriae per Jacobum de Breda* in adtulit Vir Cl. David Clement Tom. I. de la *Bibl theque curieuse historique & critique* p. 69. Quis f bularum auctor fuerit, inter viros doctos non const In codice regis Galliae 893. teste Philip. Labbeo *noua Bibliotheca MSS. librorum siue Specimine anti Lectionum Lat. & Gr. Paris.* 1652. in 4. p. 66. a ctor vocatur HISOPVS (Aesopus). Jul. Caesar Sc liger *Poetices* L. VI. p. 304. edit. *lugdunens.* 156 in fol. illum ACCIVM, quo fundamento nescim adpellat, & elogio *adcurati & arguti poetae* orn

Casp

Caſpar Barthius in *Aduerſariis Francof.* 1648. III. Cap. XXII. p. 150. ſe *codicem* habuiſſe teſtatur, *in obſoletiſſimas membranas exaratum*, in quo auctor quidem *magiſter* ROMALIVS dictus fuerit, BERNARDVM tamen verum eſſe auctorem exiſtimat, cuius de *Caſtore* fabulam produxit Siluester Giraldus, quae inſignem [illegible] prodit ſimilitudinem, cum illis, quae in hac fabularum collectione reperiuntur. Auctorem praedictum, quisquis ille demum fuerit, *fabularum poetam* [illegible] *ſed valde ineptum atque barbarum* vocat. Lilius Gregor. Gyraldus dialog. V. de *poetar. hiſtoria* Tom. II. *Operum Baſil.* 1580. p. 223. de fabularum auctore haec habet : *Poſſet & inter hos poetas reponi* Romulus *ille : qui ad* Tybertinum *filium librum ſcripſit, quem ab imitatione Apologorum* Aeſopi *illius* Phrygis, *fabulas* Aeſopi *nuncupauit : non vt aliqui* [illegible] *ſunt, tranſtulit. Mirum vobis dicam, quam* [illegible] Parmenſes *quidam non* Romulum *huius libelli auctorem aſſerant, ſed ſuum quendam* SALONEM *municipem, qui poeta dum* Athenis *ſtuderet, e graeco fabulas* [illegible] *noſtris moribus (vt aiunt) optando, carmine compoſuerit. Sed certe hoc ipſo vel* Romulo *vel* Salone [illegible] *puero nullus liber aeque triuialibus magiſtris terebatur poſt* Alexandri *ineptias.* Romuli nomen, in initio commentarii, editioni quae ad manus eſt, adiecti, apparet, vbi haec leguntur: *Liber iſte primo grece conſcriptus eſt ab* Eſopo. *Poſtea a* Romulo *Imperator romano ad inſtruendum* Tibarium *filium ſuum, in latinum venit. Deinde rex Anglie* Afferus *in anglicam linguam eum transferri precepit.* & paullo poſt. *Cauſa efficiens dicitur fuiſſe* Eſopus. *qui erat grecus, et vt fertur preſens liber conſcriptus erat in greco. Sed poſtea iuſſu* Rhomuli *imperatoris Romanorum fuit tranſlatus in latinum. & hoc propter filios eius quos voluit inſtrui, per doctrinas huius libri.* Conf. Nicolai Federici Nilant prefatio, *fabulis antiquis proſaicis,* haud memorandis, praemiſſa. Nicolaus Iſaacius Neveletus iſtas fabulas nulli auctori certo tribuit, & ſub nomine

nomine ANONYMI, eas e palatino codice, & ...
letis plane editionibus, vix alicui visis, emendata
seruit, *Mythologiae aesopicae Francof.* 1610. i
pag. 486-530. Istae fabulae sub anonymi nom
passim etiam insertae fuerunt aliis libris, qui ad
rum doctrinam, & mythologiam spectant, v. c.
thologiae metricae & morali, quae prodiit *Hamb*
1698. in 8. In nonnullis editionibus antiquiori
fabulae, in *duas*, in aliis in *tres* libros digestae
spiciuntur. Illa vero distinctio, in nostra editio
cum minus obtinuit, neque a Neueleto admissa
qui in notis p. 673. hac ratione scribit: *haec di*
ctio, cum neque in MS. palatino neque in editione
compareat, a Rimicio *quodam, qui has fabulas*
oratione latina pariter & germanica vertit, fa
arbitror. Verisimile quippe non est libellum ha
tam exiguum, in τμήματα *duo partitum ab au*
fuisse. Conf. *Menagiana* Tom. I. pag. 72 seqq.
Amsterd. 1713. in 12. vbi liber plus vice simpli
Gallia & Italia cum commentariis, & iis omiss
lucem editus, & ille iam a scriptoribus seculi XI
citatus legitur. Romuli *fabulas aesopias* a Rimi
vel ab alio quodam ignoto homine, oratione so
expressas, praeter alios edidit Jo. Federic. Ni
cum *fabulis antiquis*, ex Phaedro *fere seruatis*,
verbis desumptis, & *soluta oratione expositis. Lu*
Bat. 1709. in 12. Ὡς ἐν παρόδῳ hic adiicere lice
quod in *lexico eruditorum* Tom. III. col. 2208.
voce Romulus, ad Romalium quidem lector remi
tur, ille vero non inueniatur in eo lexico.

XVII.

AESOPI *Phrygis* Fabulae graece & latine, cu
aliis quibusdam opusculis, quorum indice
sequens pagella indicabit. *Antuerpiae ex offici*
Chris

Christophori Plantini. M. D. LXVII. (1567) 12.

Et hanc quoque editionem, inter editiones rariores referre poterat Cl. Dau. Clement Tom. I. de la *Bibl. curieuse historique & critique* p. 69 sqq. vbi AESOPI editiones, quae prae ceteris se commendant raritate, recensentur. A Jo. Alberto Fabricio illa non memorata fuit, etsi recentiorem *ex officina plantiniana* 1574. 12. emissam adtulit. Inueniuntur autem in editione nitida 1) AESOPI *Fabulatoris vita*, a Maximo Planude *conscripta*, graece & latine p. 1 - 112. Fuit Maximus Planudes, vt Antonius Posseuinus Tom. II. *Apparat. sacri* p. 428 opinatur, monachus constantinopolitanus, qui tempore concilii basileensis, quod anno 1431. inchoatum est, inclaruit. Longe vero probabilior est Raphael. Maffei volaterrani in *Comment. vrban.* L. XVII. fol. 178. a. edit. *parisiens.* 1511. & Gilberti Genebrardi in *Chronographia*, ex qua adducit Gerard Jo. Vossius L. I. *de historicis poetar. temporibus* p. 83. sententia, qui illum circa annum 1370 & sic duodeuigesimo post AESOPVM floruisse seculo perhibent. Vir alioquin non indoctus, sed litterarum & philosophiae studiis, satis superque excultus fuit, qui latinorum inprimis scripta diligenter legit, & plurima ex his in sermonem graecum conuertit. In eo tamen meliori famae non prospexit, quod vel variis aliorum sermonibus deceptus, vel vt insolita rei nouitate legentium permulceret animos, variis AESOPI vitam fabulis adspersit, & crassis nimium coloribus, eum talem depinxit, qualem forte in terrarum orbe vnquam exstitisse, frustra tibi persuadeas. Quo factum est, vt alii, quibus Planudes, bona fide scripsisse visus est, in eius inciderent errores. Certe, vt alios taceamus, Rynucius Thessalus, qui vitam AESOPI, in sermonem latinum conuersam, *Mediolani* an. 1480. in 4. edidit, & Antonio Cardinali Presbytero titulo S. Chrysogoni

dicauit, Planudem maxima ex parte sequutus
Eius quoque vestigia pressit Comes Giulio Landi,
lus, cuius *vita di* ESOPO Frigo, *tradotta & ador ta* seorsum prodiit *in Venezia per il Giolito* 1545. i
& 1619. in 8. nec non cum AESOPI *fabulis*, ab
dem in italicum sermonem conuersis, semel ite
saepiusque edita fuit. Habemus editionem quae
inscribitur titulo: *Vita e Favole di* ESOPO, *trad dal* Conte Giulio Landi, *illustrate con l'interpreta ne & figure & diligentamente reviste e corrette. Venezia per gli heredi di Gio Battist. Cestari* 16
in 16. Joachim. quoque Camerarius, qui *Histo vitae fortunaeque* AESOPI, more suo, nitide a
eleganter descripsit, & *fabellis aesopicis* Lips. 1
in 8. editis, praefixit, Planuden sequi minime
tauit. Conf. de Maximo Planude Jo. Alb. Fab
Biblioth. graec. passim, inprimis L. V. Cap. X
p. 533 sqq. Henr. Wharton *Adpendix ad* Guil.
Histor. litterar. Scriptor. eccles. p. 33 sqq. edit.
dinens. 1689. Casimir. Oudini *Commentar. de ptor. & scriptis ecclesiastic.* Tom. III. col. 760
2) ΑΙΣΩΠΟΥ φρυγος μυθοι. AESOPI Phrygis *F lae, graece & latine, Antuerp. ex officina Christ Plantini M. D. LXVII.* (1567) p. 1-142. qu
adiicitur particula ἐκ τῶν Ἀφθονίου σοφιστοῦ προγυ σμάτων, & ἐκ τῶν Φιλοστράτου εἰκόνων μῦθοι. His tan
accedit *fabularum index.* Ne cramben bis co
lectoribus nostris adponere videamur, ablegamu
los, qui plura de AESOPO & eius *fabulis* scire
piunt, ad Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. graecam* L.
Cap. VIIII. p. 390 sqq. De quaestione, vtrum AE
PVS in rerum natura exstiterit, quod alii adfirm
alii negare sustinent, vid. Christophor. Augusti H
manni *Acta Philosophorum* Tom. I. Part. VI. *Hal.* 17
in 8. Num. II. p. 944 sqq. Cum Maximus Planu
insignem AESOPI fuisse deformitatem, qua om
aetatis suae homines longe superarit, & Ho
Thersitae simillimus fuerit, in *vita* illius prod
sent

sententiam istam Planudae sub examen vocauit Fridericus Gotthilf Freytag, pater, in *dissertat. de insigni* AESOPI *deformitate Lips.* 1717. in 4. Vitam AESOPI e veterum auctorum monumentis collectam, & a Planudae fabulis liberatam, gallice conscripsit, & edidit titulo: *Vie d'*ESOPE, *tirée des anciens Auteurs,* à *Bourg en Bresse* 1632 in 16. Claudius Caspar Bachetus de Meziriac. Cum iste libellus admodum rarus [illegible] nonsolum plures editiones, priorem sequeban[illegible] de quibus vid. Niceron Tom. VI. des *Memoires* [illegible] 10. sed insertus etiam fuit dans les *Memoires de Litterature* de Mr. Sallengre Tom. I. Artic. VII. p. 87 [illegible] Inuenitur etiam dans les *Ouvrages de* Mr. Meziriac, quae adiiciuntur aux *Commentaires sur les Epitres d'*Ovide *à la Haye* 1716. in 8. Tom. I. p. 57-68. [illegible] latinitate donatum, & notis illustratum suae *fabularum Aesopicarum* collectioni, quae prodiit *Lips.* 1741. [illegible] form. mai. praemisit Jo. Godofred. Hauptmannus. In sermonem conuersus germanicum a Joanne [illegible] Pfefferkornio, legitur in Chr. Aug. Heumanni *Actis Philosophorum* T. II. P. IIX. p. 253 seqq. quam versionem Heumannus notis suis illustrauit. De controversia ob AESOPI fabulas inter Richard. Bentlejum, & Carol. Boilaeum exorta, vid. illius *Dissertation upon the Epistles of* Phalaris, Themistocles, Socrates, Euripides *and* AESOP's *fables*, quae legitur in Henr. Wotton's *Reflexions upon the ancient and modern Learning, Lond.* 1697. in 8. Cum illi Carolus Boilaeus opponeret Dr. Bentley's *Dissertations on the Epistles of* Phalaris, *and the fables of* AESOP *examined by* Charles Boyle, *London* 1699. in 8. Richardus Bentleius suam dissertationem recudendam curauit, *with an Answer to the Objections of the honourable* Charles Boyle, *London* 1699. in 8. Conf. *Act. erudit. lipsiens.* Supplement. Tom. IIII. *Lips.* [illegible] I. Sect. XI. p. 480 seqq. L. Neocori *Bibliotheca librorum nouorum, Traiect. ad Rhen.* 1697. in 8. mens. [illegible] & Jul. p. 269. An. 1698. Mart. & April. p. 284.

Mai. & Jun. p. 445. Anno 1699. mens. S
& Octobr. pag. 625 sqq. das *Leben* Richard
quae adiicitur Jo. Petr. Nicerons *Nachric
den Begebenheiten und Schriften berühmter*
Tom. IIII. *Halle* 1751. in 8. pag. 403 seqq.
George de Chaufepié *Nouveau Dictionaire
& critique* Tom. II. Litt. B. p. 499. not. B.
briae *Graeci Fabellae XLIII. ex Trimetris
praeter vltimam ex Scazonte, tetrastichis*
graece & latine, p. 1 - 25. De Gabria, quer
briam, alii Babrium adpellant, vid. Jo. Alb.
Biblioth. graec. L. II. Cap. VIIII. pag. 397
Homeri Βατραχομυομαχία, *hoc est ranarum &
pugna* graece & latine, pag. 26 - 53. illi ac
p. 54. duo epigrammata graeca a) Ἐπιτάφιο
ρον Ἀντιπάτρου σιδωνίου, b) Εἰς τὸν αὐτόν. P
duo leguntur Marci Musuri Cretensis epig
graeca in Musaeum. 5) Musaei *Carmen d*
Leandro graec. & latine, p. 56 - 85. Inter d
tos disceptatur, quis ille fuerit Musaeus.
lis eorum est sententia, qui istius poematis
rem, ad poetam alexandrinum recentiori
qualis Nonnus est, qui *Dionysiaca* scripsit,
existimant. Haec sane sententia est Heinsi
boni, Taneguidi Fabri, & Matthaei Röueri,
saei carmen, *Lugd. Batauor. apud Theodo*
1737. in 8. mai. edidit. Isti vero sententiae
tum haud contemnendum accedit, quod in
mine, integri reperiantur versiculi, quos e
Dionysiacis descripsit. Conf. Jo. Alb. Fabricii
graec. L. I. Cap. XVI. p. 105 sqq. 6) Ἐκθ
κεφαλαίων παραινετικῶν, σχεδιασθεῖσα παρὰ Ἀγαπητο
τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας gr. &
125. Vid. de Agapeto, magnae ecclesiae c
nopolitanae diacono, cuius librum ab Ansel
dario, ragusino, Presbytero ac monacho ben
e congregatione melitensi, insertum deprel
Imperio orientali, siue Antiquitatibus constan

[...]nis, quas edidit *Paris.* 1711. in fol. Jo. Alb. Fa[bri]cius l. cit. L. V. Cap. V. p. 570 sqq. 7) Ἱπποκρά[τους ...]ερμοῖς, gr. & lat. pag. 126 - 128. Editiones huius [li]belli varias enumerauit Fabricius l. cit. Lib. II. Cap. XXIIII. pag. 853. 8) γαλεομυομαχία, graece tantum, p. 129-142. Quis carminis graecis versibus iambi[cis], ad imitationem *batrachomyomachiae* homericae, [con]scripti, fuerit auctor, inter doctos viros nondum [con]stat. Aristobulus Apostolius, Hierodiaconus, Mi[cha]elis F. illi praefationem praemisit graecam, quae [in n]ostro exemplari, p. 129. legitur. Conf. Fabricius [Lib.] II. Cap. II. p. 264. L. V. Cap. XLI. p. 222 sqq.

XIIX.

[AE]SOPVS graecus per Laurentium Vallensem [tr]aductus

[Ad] Lectorem in persona AESOPI Fabulatoris clarissimi.

[...]e qui princeps latiae fuerit reparator
[...]i forte ignoras: me Phryge vis capies
[...] forte acceptum: quia nunc ciuitate latina
[do]natus: mores te doceo facile.
[...] puer AESOPVM dilige. in 4. folior. 8.

[In] fine editionis, haec leguntur typographi verba: [AE]SOPVS *graecus per* Laurentium vallensem *tradu[ctus] finit foeliciter.* Erphordiae *impressus per* Wolf[ga]ngum schencken. *Anno* 1500. Complectitur haec [fab]ularum collectiuncula XXXIII. tantum fabulas, ni[mir]um editionis Jo. Hudson, *Oxoniae* 1718. in 8. [p.] 4. 159. 169. 171. 24. 26. 250. 143. 142. 34. 43. [..]. 49. 5. 10. 11. 12. 14. 16. 124. 125. 126. 23. 25. [..] 32. 33. 40. 46. 47. 48. 265. 284. Has fabellas [i]n duorum dierum spatium, e graeco se transtulisse,

in epistola dedicatoria, ad Arnoldum Fouelledam, firmat Laurentius Vallensis, his verbis: *Promiser nuper me tibi Coturnices: quas ipse venatus esse missurum. Eas capere: vt homo insuetus venan quum non possem ad venationem meam id est ad lit ras me conuerti: & forte ad manus venit libellus gr cus ex praeda nauali tris & triginta* AESOPI *fa las continens: Has omnes bidui labore venatus s Mitto igitur ad te siue fabellas: siue mauis coturni quibus oblectare te possis ac ludere. - - Tu si cotu ces veras quam has fabellas malis: rescribe. Mit namque nonmodo coturnices veras sed etiam perdi Vale ex vrbe* Caieta *Calen. Maiis* 1438. Laure Vallae versionem satis raram esse, ex eo conicin quod Jo. Alb Fabricius illam nunquam viderit, q verba eius testantur in *Biblioth. graeca* L. II. C VIIII. pag. 399. Christian. Schoettgenius in *Co nuat. Bibliothec.* Fabric. *med. & infim. Latinit.* L. p. 790. Vallam AESOPI *fabulas XXXIII.* in guam transtulisse latinam, quidem memorat, sed lam istius versionis adfert editionem. In Corne Beughem *incunabulis typographiae Amstelod.* 16 in 12. legimus haec p. 4. AESOPI *Tabulae* (Fabul *per* Laur. Vallum (Vallam) *latine versae. Ext quoque* (*nisi fallor*) *cum* Bartholomaei Coronie (coloniensis) *epistola mythbolica* (mythologica) *q vt &* Hesiodi *Georgica Latine prodierunt Zw* 1499. in fol. Conf. Mich. Maittaire *Annal. ty graph.* Tom. I. p. 707. Casimir. Oudini *Commen de Scriptor. & script. ecclesiasticis* Tom. III. col. 27 vbi eiusdem editionis mentionem facit & col. 24 vbi Laurentium Vallam AESOPI *fabulas XXXI* latinas fecisse ait, quae impressae sint *Basileae*, c aliis AESOPI & aliorum fabulis latinis. Arnol Drakenborchius, qui omnia, quae ad Laurent. V lam pertinent, multa solertia exposuit in praefat. T mi VII. *Historiarum* T. Liuii *patauini*, *Lugd. B* 1746. in 4. p. 2 seqq. de hac AESOPI versione n

pl

plane cognitum habuisse videtur, cum alia operi, quae in secessu caietano Laur. Valla composuisse dicitur, p. 8 sqq. enumerauerit, illam vero omiserit.

XVIIII.

Esopvs leben vnd Fabeln, mit sampt den fabeln Aniani, Adelfonsi, vnd etlichen schimpff-en Pogii. Darzu auszzüge schöner Fabeln exempeln Doctors Sebastian Brant, alles klärmit schönen figuren vnd registern auszgestrichen. in 4. form. minor. folior. 186.

Haec versio raro hodie inuenitur. Auctor, vt ex praefatione patet, est Doctor Henricus Steinhöwel, cuius *chronico* alio loco dicemus. Nostram non primam editionem, ex illo coniicimus, quod Henricus Steinhöwel, iam anno 1531. nondum in viuis fuit, haec vero editio, vt verba in fine posita *Gedruckt zu* Friburg *im* Briszgaw *durch* Stephann Graff *Jar M.D. LV.* (1555) multis annis sit recentior. primam esse putamus, quae titulo: AESOPVS *hochberüpmt Fabeltichter*, *Augustae Vindelicor.* 7. in 4. in lucem prodiit, circa ea nimirum tem- Henricus Steinhöwel inclaruit. Figurae, cuili- fabulae adpositae, ligno haud satis eleganter sunt ssae. Innumerabilibus praeterea ista collectio fa- larum obscoenitatibus & inconditis narrationibus rta est, quae seculi istius genium satis superque dunt. Praemittuntur fabulis praefatio; disquisi- *was ein Fabel genannt seye; ein Regißter der schoe- leren, so aus disen Fabeln genommen werden nach dnung des Alphabets zusammengesetzt.* Iste index locos communes dispositus est. *ein ander regißter, zeigend an welchem blad man jede Fabel finde.* Prae- io, quae paullo breuior est, nonnulla continet, quae

ad librum adcurate cognoscendum faciunt, integram hic adiicimus: *Hernach findestu, gi ſtr, das leben der hochberümpten Fabelsichter auss kriechiſcher zungen in latein durch R gemacht, an den hochwirdigen vatter, herr* nium *des tytels* Sancti Criſogoni, *prieſtern, c und ſurbas daſelb leben* ESOPI *mit ſeine die etwan* Romulus *von* Athenis *ſeinem ſun* T *auss kriechiſcher Zungen in latein gebracht h der mit meer etlichen fabeln* Aniani, Doliga fonſi, *vnd ſchimpffreden* Pogii, *vnd andere mit jren titeln oben verzeichnet, ausz latein* dot. Henrico Steinhöwel *ſchlecht vnd verſte geteutſchet, nit wort vsz wort, ſonder ſynn a vmb merer lüterung wegen des textes, offt m zugelegten, oder abgebrochnen worten* gezogen *vnd zueren dem durchleuchtigſten Fürſten ren, herr* Sigmunden *Hertzogen zu* öſterreic *ergetzlichkeit darausz zu empfahen, die auch iſt, wā ſie verſtendtlich werden geleſen, nach* ſancti Baſilii, *das der leſer dieſes Biechlins nus habe der binen gegen den blumen die d Farben nit acht haben ſonder ſuchent ſie die des honigs, vnd den nutz des wachs zu irem b nement ſie bindan vnd laſſen das überig theil men vngeletzt. Alſo wer das biechlin leſen ſol die farb der blumen, das iſt, die märlin od nit groſz achten, ſonder die guten lere darin fen, zu guten ſitten vnd tugenden zu lernen, ding zuuermeiden, vszſugen vnd an ſich neme rung vnd ſpeisz des gemüts vnd des leibs. D che das nit thund, ſonder dis biechlin* (biecl *lein von der märlin wegen leſent, bringent nit von dann der han von dem edlen geſtein, der gerſtenkörnlin funden het, als die erſt fabel leret. Hie würt auch allein die gemein au nach ſchlechtem teutſch vngereimet geſetzt, n vor in teutſchen reimen geſetzt ſind, vmb vil*

... zu meiden, vnd auff das nechst bey dem text (wie ... stat) zubleiben. Ille qui in praefatione Rimitius ... appellatur, Rynucius Thessalus est, cuius supra feci... mentionem. Versio eius latina, vitae & fabula... Aesopi, in variis linguis saepe edita fuit, vid. ... Schoetgenii *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. ... Latinit.* L. XVII. p. 262. Fabulae quae hic ... in aliis editionibus latinis Rufo Festo Auie... poetae seculi IIII. haud incelebri, tribuuntur, in ... lingua versibus elegiacis conscriptae sunt, & vt ... Cannegieter, qui eas, *cum commentariis se... Albini scholiastae veteris, notisque integris* Isaac. ... Neueleti *&* Casp. Barthii, *quibus animaduer... suas adiecit, cum dissertatione de aetate & stilo* ..., in lucem emisit *Amstelodam.* 1731. in 8. pp. ... opinatur, Flauium Auianum, qui sub Antonino ... &, qui eum sequuntur Imperatoribus, inclaruit, ... habent. Quis Doliganus, cuius in praefa... fit mentio, fuerit, nos ignorare fatemur. Adel... vero eumdem esse crediderimus, quem Po... Leyserus in *Historia poetarum & poematum ... aeui, Hal.* 1721. in 8. Adolphum nominat, ... carmine elegiaco incomto fabulas quasdam con... quas is ex codice guelferbytano MS. p. 2007... inseruit. Illum vero initio Seculi XIIII. has ... posuisse fabulas, patet ex versibus quinque po..., apud Leyserum l. c. p. 2036.

...is millenis elapsis, tri quoque centenis
Nec non quindenis, Adolphus *fecit egenis.*
... merces domini detur huic eius bona fini
... post hanc metam det ei sedem bene laetam,
...geque solamen: Nunc dicat quilibet Amen.

... Adolphi I. in nostra versione fol. reperitur ... sqq. fabul. II. omissa est, fab. III. extat fol. 104. ... IIII. fol. 105. fab. V fol. 102. Reliquae fabu... quae apud Leyserum leguntur, in nostra versione ... comparent. Eae quae Poggio tribuuntur narra... tiones,

tiones, ex eius Facetiis desumtae sunt. Fal
bastiani Brandi secundam libri nostri partei
tuunt, quae hac ratione inchoatur: *Disen A*ı
disz buchs hat zusamen gesatzt der hochgelei
Sebastianus Brand *seinem sun* Onophrio, *da*ı
leben in gutten sitten, vnd warneme vetterlic
so er im vszzogen hat vsz vil schönen fabeln,
geschichten, vnd weiser menschen lere. Vnd
fabeln oder bispil, lieblicher vnd angenemei
dann die andern. Si coniecturae locus fue
fabulas ex eo libro Sebastiani Brandi desuı
dixerimus, quem titulo *Facetus ex latino g*
in 4. adduxit Christian. Schoettgenius in C
Biblioth. Fabric. *med. & infim. Lat.* L. XIIX
Habemus huius fabularum collectionis editic
centiorem, hoc titulo insignitam: ESOPVS
Das ist: Das gantze Leben vnd Fabeln ESC
sampt den Fabeln Aniani, Adelphonsi *vnd*
Schimpffreden Pogii, *darzu Auszzüge schön*
vnd Exempeln Doctors Sebastian Brand, *alle*ı
vnnd nützlich zusammen getragen, jetzund
newen vollkömmlicher, zu Truck verfertiget,
schönen Figuren gezieret. Getruckt zu Franc
Mayn, *durch* Wolffgang Richtern, *In Verle*
colai Bassaei *saemptlichen Erben* 1608. in 8.
si praemissa & indicem exceperis. Eadem h
in priore reperitur praefatio, vna cum disq
de fabula. Fabularum vero ordo immuta
Genus etiam dicendi antiquioris editionis, ir
& horridum, aliqua ex parte, emendatum fi
gurae praeterea ligno incisae, multo ele
effictae sunt.

XX.

Fabularum que hoc libro continentur interpretes atque authores sunt hi. Guilielmus Goudanus. Hadrianus Barlandus. Erasmus Roterodamus. Aulus Gellius. Angelus Politianus. Petrus Crinitus. Joannes Antonius Campanus. Plinius Secundus Nouocomensis. Nicolaus Gerbellius Phorcen. Aesopi vita ex Max. Planude excerpta [illegible]. in 4. folior. 35.

Haec fabularum collectio paucis visa, ipsique Michaeli Maittaire, & Joan. Henr. Leichio incognita, Lipsiae litteris romanis, *in aedibus* Valentini Schumann *Anno domini Millesimo quingentesimo decimo septimo* (1517) impressa fuit. Inuenitur in illa 1) *Aesopi vita breuissime, ex* Maximo Planude. 2) [illegible]orum ex Philostrati *imaginibus* 3) Martini Dorpii, *ad* Joannem Leupe, Jacobum Papam, *&* Joannem Niniuitam, *eruditissimos in* Flandria *ludimagistros,* epistola, scripta *Louanii ex nominatissimo Liliorum gymnasio ad X. Kal. Decembr.* in qua, se collectionis editorem, adiuuante Nicolao Buscoducensi, profitetur, quae nos in eam inducunt sententiam, vt credamus, hanc collectionem prima vice in Belgio & [illegible] Louanii, excusam esse. Conf. de Martino Dorpio. viro candido, & erudito Theologo louaniensi, quem an. 1525. in flore aetatis defunctum Erasmus Roterodamus egregio ornauit epitaphio, Valerii Andreae *Bibliotheca belgica, Louan.* 1643. in 4. p. 648. Jo. Franc. Foppens *Bibliotheca belgica, Bruxell.* 1739. in 4. pag. 852 seqq. Anton. Posseuini *Apparat. sacer* Tom. II. p. 406. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. latinit.* L. IIII. p. 185 seqq. Jean le Clerc *Bibliotheque Choisie* Tom. V. *Amsterd.* 1716. in 12. pag. 210 seqq. & p. 241. vbi controuersiae in primis mentio facta est, quae illi cum Erasmo, ob *Moriae encomium*

comium intercessit. Vid. quoque Viri S. R. Sigm. Baumgartens *Nachrichten von merkwürdigen Büc* Tom. I. *Hal.* 1752. in 8. p. 544 sqq. 4) Guili *canonici diui* Aurelii Augustini, *ad* Florentium B nem Iselsteynium *epistola,* qua fabulas Aesopi, ex tione ligata, in solutam conuersas illi dedicat. C de Guilielmo, siue Guiliermo Hermanno, Gaud Gerard. Jo. Vossius *de Historic. latin.* L. III. p. edit. Lugd. Bat. 1651. in 4. Jo. Alb. Fabricius L. *Bibliothec. med. & infim. Latinit.* pag. 435. Hen Cannegieter in *differt. de aetate & stilo* Fl. Au editioni *fabularum Auiani Amstelod.* 1731. in 8. iecta, Cap. XVI. p. 290 seqq. vbi aetatem Guili Hermanni, omnium optime ex Florentio Barone steinio, cui dedicauit suas fabulas Guilielmus di scendam esse adserit, & Florentium hunc, eum suspicatur, qui sequutus est partes Archiducis Ph pi, aduersus Carolum Egmondanum Gelriae du Guilielmum, Erasmi roterodami in monasterio nensi prope Goudam, fuisse commilitonem, & p amicum, quem maxime dilexit, patet inprim Guielermi Hermanni Gaudensis, *Sylua vdarum,* Erasmus *Paris. opera atque impensa* Guidon. Me toris 1497. in 4. edidit. Recensionem vide in Si Jac. Baumgartens l. cit. p. 546 sqq. De Guil. H manno conf. Jo. Franc. Foppens *Biblioth. belgic.* p. 4 5) Petri Egidii *antuerpiani Endecasyllabon ad Le res.* 6) Guilielmi Goudani *fabulae aesopicae* XI 7) Aesopi *fabulae XXII.* Hadriano Barlando *in prete,* de quo vid. Niceron *memoires* Tom. X pag. 245 seqq. 8) *Apologus ex* Mantuano *tradu* 9) *Fabulae XIII.* M. Petro Scoto *viro ornatiss eidemque humanissimo scriptae a* Barlando. 10) A ni *fabulae IIII.* H. Barlando *interprete.* 11) *Fab* Aniani *XXXIIX.* Guilielmo Hermanno, *diui A* gustini *ordinis canonico interprete, mutatae.* Fall Henr. Cannegieter, qui l. cit. has fabulas prim *Lipsiae* 1530. editas esse existimauit. 12) *Apologi*

Chiliadibus *adagiorum* Erasmi *descripti*, *ad com-* ... *puerorum fructum*. 13) *de Satyro & rustico* ... *fabula*, Erasmo *interprete*. Qui illam sequun- ... apologi, ex variis & optimis auctoribus, *ab eo col-* ... dicuntur, *qui emendandis iis fabulis praefectus* ... *ut a pueris quoque legerentur*, *quibus nunquam* ... *instructa atque copiosa bibliotheca*. Sunt vero ... *secundo noctium atticarum* Gellii apologus, ... *phrygis*, *memoratu non inutilis*. 15) *Fabella ex* ... Politiani *desumpta*. 16) *Apologus ex secundo* ... Petri Criniti *de honesta disciplina desumptus*. 17) ... *de coruo & lupis*. *Ex* Jo. Anton. Campano ... 18) *Altera de partu terrae*, *ex eodem*. 19) ... *de membris & ventre ex* Plinio (Liuio) *de-* ... 20) *de Arione & Delphino fabula elegantis-* ... *Lib. XVI*. Gellii. 21) Nicolai Gerbellii *phor-* ... *logus lepidissimus de aranea & podagra*. Et ... quae in collectione reperiuntur. Niceron ... XLI. des *Memoires pour serv. à l'histoire des* ... *dans la republ. des lettr*. p. 252. editio- ... illius antiquiorem *Argentinens*. 1515. in 4. Jo. ... Fabricius vero L. II. Cap. VIIII. *Biblioth. graec.* ... 404. recentiorem *lipsiensem* 1532. adducit. Sine ... eadem collectio est, quae teste Cl. Dauid. Cle- ... Tom. I. de la *Bibliotheque curieuse historique &* ... pag. 70. *ex officina* Roberti Stephani, *Paris*. ... in 8. prodiit. Conf. Mich. Maittaire *Annal*. ... Tom. II. p. 724.

XXI.

...*rissimi iurisconsulti dni*. ANTONII DE BV-TRIO consilia. in fol. form. maior. folior. 32. ...*ula* praemissa folior. 3. excepta fuerit.

Complectitur editio, quae Michaeli Maittaire inco-... fuit, *consilia LXXXIII*. quibus in fine haec adscri-

adscripta sunt verba: *Finis consiliorum exim*
que doctoris domini ANTONII DE BVT
pressorum uenetiis *per* Dionysium de Berth
noniensem *M. CCCC. LXXXXIII.* (1
XXVIIII. Nouembris. Vix in omni histo
si hunc exceperis ANTONIVM, reperiet
plum Jureconsulti, & quod magis mirabile
caussarum patroni, qui vnanimi scriptorum
viri, aequitate animi, & morum sanctimoni
cui, tulerit elogium. Ita enim, vt alios o
scriptores, Guidus Panzirolus *de claris leg*
pretibus L. III. Cap. XXVII. p. 347. edit.
eum ornauit hoc elogio: *Nullus ex iurium*
bus, aut vitae sanctitate, aut morum grauitate
NIVM A BVTRIO *superasse creditus est, qu*
temporali studio parum meditate semel cont
praecepta respondisset, cognito errore, velut a
sponso additurus, consulentem reuocauit, a
honorario, hominem ad transigendum cohort
rabundum dimisit: & Joan. Baptista de Gaz
lum in *succincta historia interpretum & gl*
iuris p. 507. edit. Hofm. *virum excellenten*
ctae vitae, & doctorem nominat, *omni vener*
gnum. Floruit Seculo XIIII. ad finem verg
que pontificium primum Bononiae, deinde e
mum tempore Ferrariae docuit, quo Theod
za, ab Alberto II. Attestino, gymnasio fuera
ctus. Cum vero multa Ferrariae obuenire
illi displicerent, Bononiam rediit. Testatu
stola eius, quae fol. XXII. in calce *Consilii*
legitur, vbi ad *patrem, & compatrem* inter
scribit: - - *nouissima autem litterarum nostr*
ricula oratus sum, vt patriam petam, ac si
indigeat, plus ego illa, quam illa me indige
clarus, hic degener, in illa montes clarissimos
que virentes, in hoc valles, nubes, paludes, n
turbulentas conspicio, Illic cantus dulcis an
cornices garriunt cum grauissimo ranarum stre

uentes illic religionis decus probatissimique viri spirituales. bic omnis luxus & voluptas. nec vnum quidem obseruantie monasterium reperitur. non vero hic me traxit arbitrium & voluntas. sed necessitas inest & patrie status. nunc pater cessat hoc mater nostra sancta ecclesia que tam paratamque patriam reddidit. crucem recipimus loco serpentis redire nempe desidero in fine anni huius ad stadii exordia presens adero domino dom. Laus deo. Valete mi pater & compater. Ferrariae *die XXV. Aprilis.* Cognomen BVTRII seu DE BVTRIO, e consuetudine eorum temporum, a patrio castello, inter Bononiam & Ferrariam sito, adeptus est. E schola illius Jureconsulti celeberrimi, Petrus de Imola, Matthaeus Mattesilanus, Dominicus a S. Geminiano, Nicolaus Tudeschius, qui postea sub Abbatis panormitani, & Nicolai siculi nomine inclaruit, aliique plures prodierunt. Quo tempore diem obierit supremum, inter scriptores nondum constat. Peruulgata est opinio eum an. 1408. mortuum esse. Illum enim annum illi fuisse emortualem produnt Guidus Panzirolus l. cit. pag. 348. Jo. Fichardus in *vitis Ictor. recentiorum* p. 420. edit. Hofinan. Valentin. Forsterus in *vitis Ictor.* III. 31. Henric. Wharton in *Append. ad* Guil. Caue *Histor. litterar. scriptor. ecclesiasticor.* p. 72. Jo. Albert. Fabricius in *Biblioth. med. & infim. Lat.* L. I. p. 325. Natalis Alexander in *Histor. eccles.* Seculi XV. Cap. IIII. Artic. V. Tom. IIX. *Paris* 1699. in fol. p. 177. Confirmare videntur suam sententiam epitaphio, quod in peristylio monasterio Oliuetanorum bononiensium S. Michaelis a Nemore (*S. Michele in Bosco*) extare scribunt:

Qui legum ante alios interpres vixit acutus
Scaeuola *pro iuris cognitione nouus*
Et canonum Princeps, nulli pietate secundus
Traiano, *& compar pietate fuit.*
Consilio aequauit magnum, & grauitate Catonem
ANTONIVS BVTRIVS *quanta sepulchra colit.*
M. CCCC. VIIII. XIII. Octobr.

Eadem

Eadem in sententia fuisse videtur Catellianus (
in *Recensione Juris interpretum & Doctor.* pag.
ed. Hofm. vbi scribit: *hic* (ANTON. DE BVT
legatus missus est a Gregorio XII. *ad Regem* Fran
propter schisma Benedicti: *eoque anno mortuus,*
tum finem illius schismatis non vidit. Gregorii
XII. legati anno 1408. Lutetiam Parisiorum ve
praeter alios testatur P. Daniel Tom. III. de
stoire de France p.795 sqq. edit. *Amsterd.* 1720.
Sed contradixit illis, Marcus Mantua Benauidi
Epitome viror. illustrium p. 437. vbi ait: *floruit*
domini (*aliter se decepit* Jo. Fichardus *in eiusd.*
1417. *legit* Bononiae *vbi etiam sepultus est in E*
S. Michaelis in nemore, *in monachorum claustr*
que eius tumulum vidi, & epitaphium legi anno
vna cum Alexandrino *Collega illuc profecti, solac*
tia, & vt non amplius visam vrbem, tam vetusta
bilem & claram spectaremus. Eamdem fouent
tentiam Jo. Trithemius *de Scriptor. eccles.*
DCCXXXIIII. p. 170. Antonius Posseuinus in
parat. sacr. Tom. I. p. 102. Nos eo lubentius
rum subscribimus sententiae propterea quod in n
editione fol. IIII. *Consilium* IIX. *An pater poss*
nunciare vsufructui quem habet in bonis filie ad f
vt ipsa donet alteri causa mortis si ex illa renuncia
preiudicetur creditoribus patris quibus assignata fu
bona illorum. annum prae se fert M. CCCC.
(1412). Conf. de ANTONIO DE BVTRIO J
Simleri *Bibliotheca* p. 48. *Opera* eius omnia,
vice simplici in lucem edita fuere. Jo. Alb. Fabri
l. cit. editionem memorat *Venet.* 1532. & An
Posseuinus l. cit. ANTONIVM E BVTRIO
alibi fuisse excusum, anno denique 1578. *elegant*
typis Venetiis apud Juntas recusum esse, scribit. C
Catalog. Bibliothecae tellerianae p. 149.

XXII.

Nouella JOANNIS AN. (ANDREAE) super sexto decreta. in fol. form. maior. fo. 160.

Codex litteris gothicis impressus, in fine haec adhabet verba: *Opus auree Nouelle peritissimi viri* JO. AN. *super sexto Decre. feliciter finit. Impressum* Venetiis *a* Philippo Pincio Mantuano. *Anno* *Domini. M. CCCC. XCIX.* (1499) *die primo Mar*tii. JOANNES ANDREAE bononiensis, Jureconsultus suae aetatis celeberrimus, patre Andrea presbytero, & matre concubina, nomine Nouella, Mugelli, vici florentini oppido, prognatus fuerat. In matris suae honorem, nonsolum filiarum alteri, quam cum vxore Milancia genuerat, nomen Nouellae posuit, sed etiam postea in matris & filiae memoriam, *commentario, in sextum Decretalium*, a Bonifacio IIX. compilatum, *Nouellae* titulum praemisit. Sic docet Guid. Panzirolus L. III. *de clar. leg. interpret.* Cap. XVIIII. p. 337. & P. Baile dans le *Dictionaire historique & critique* Tom. I. p. 227. vbi ex libro gallico, qui inscribitur *la Cité des Dames de* Christine de Pise, *à Paris* 1536. impresso, id ipsum probat. Verba, quae in hoc libro, imperante Carolo V. rege Galliae, composito P. II. Cap. 36. leguntur, haec sunt: *Pareillement à parler de plus nouveaux temps, sans querre les anciennes Histoires,* JOHAN ANDRY *solemnel Legiste à* Boulogne *la Grasse, n'a pas soixante ans, n'estoit pas d'opinion que mal fust que femmes fussent lettrées. Quand à sa belle & bonne fille, que il tant ama, qui ot nom* Nouvelle, *fit apprendre lettres, & si avant ès lois, que quand il estoit occupé d'aucune essoine, parquoi il ne pouvoit vacquer à lire les leçons a ses escholiers, il envoyoit* Nouvelle *sa fille en son lieu lire aux escholes en chayere; & afin que la biauté d'elle n'empeschast la pensée des oyans,*

elle avoit une petite courtine au devant d'elle: & celle maniere suppleoit & allegeoit aucunes fois le cupations de son pere, lequel l'ama tant, que mettre le nom d'elle en memoire, fit une notable le d'un livre de lois que il nomma du nom de sa fi Nouvelle. Conf. Mr. Baile l. cit. not. (c).

XXIII.

Mercuriale JOANNIS ANDREE in fol. f maior. folior. 84.

Et hic liber charactere gothico exscriptus Caussa, ob quam *Mercurialis* titulo insignitur, ha fine adlata fuit: *Expletum est aureum commentu* JO. AND. *super regulis iuris, quod nuncupatur* *curialis eo quia ipse auctor die mercurii insudab vigilabat ad ipsum commentum explicandum q rito aureum nuncupari potest. quia litteris aur reretur imprimi. Quodque impressum fuit* Ven *per* Bernardinum stagnin de Tridino de Montef to. *M. CCCC. XCIX.* (1499) *die VIII. Au* Sunt qui aliam huius rei citant caussam, quia nimi huic libro inseruerit *quaestiones, die Mercurii d tatas.* Vid. Guid. Panzirolus *de claris legum i pretibus* l. c. pag. 337. P. Baile *Dictionaire* To p. 227. not. (F). *Commentarium* autem hoc op oculos ponit, *in regulas sexti decretalium libri.* ctores, qui vitam JOANNIS ANDREAE exposi adduximus in *Analectis litterariis* p. 1124. O fere vitae austeritatem commemorant & conti tiam, qua illum prae ceteris hominibus tam co cuum fuisse ferunt, vt etiam *annos XX. pelle vrsina, citra lecti delicias, noctibus cubitaret, & quentibus ieiuniis, suppliciisque inuigilans, aetatis extaret consummatissimus.* Vid. Catelliani Co Tract. *de Jurisperitis* pag. 523. edit. Hofman.

Bap

Baptist. de Gazalupis *Historia interpret. & glossator.* ...ris pag. 505. Sed plurimum eorum fidei derogat ...rratio, quam Bernardi de la Monnoye verbis retulit ...Baile l. cit. p. 226. not. (B). Filium, quem habuit, naturalem Banicontium, ex isto adulterio prognatum esse, P. Baile l. cit. non sine ratione suspicari vide... Conf. Jacques Lenfant *Poggiana, ou la Vie, le ...re, les sentences, & les bons mots de* Pogge Flo... *à Amsterd.* 1720. in 12. Tom. I. pag. 243. & ...ambattista Recanati *Osservazioni critiche & apo... sopra il libro del Sigr.* Jacopo Lenfant *in...* Poggiana. *In Venez.* 1721. in 8. p. 219.

XXIIII.

...a Concordantia siue Ambidexterium *famo... iurisdoctoris* JOHANNIS CALDERINI. videlicet & iuris canonici. scienciarum omni ...ori necessaria. theologo videlicet & iurisdo... colligere volentibus & omni in iure studen... ...liter & vnicuique predicanti. que omnia ...ngit textualia ac nomina propria, que bri... Martinus & plures alii & idem JOHAN... CALDERINI in suis repertoriis silent. Pre... ...itur materiam dictandi simul & variam au... ...em loquendi. a dextris & a sinistris. in fol. ... minor. folior. 90.

Hac ratione inchoatur liber, inscitiae & barbariei ...is, litteris gothicis impressus, qui, nulla facta anni ...tione, in lucem exiit. Per ordinem alphabeti dis... ...itus, multisque & lectu difficillimis scribendi com... ...ndiis refertus est. In fine haec leguntur verba: ...it *feliciter preciosissima tabula* JOHANNIS CAL... ...RINI *Juris canonici doctoris famosissimi quae & ambi-*

ambidexterium non incongrue baptisatur multo la ingique vigilantia correctum. Nam inter mille vnum reperitur correctum. nam aliud intercisum. al accurtatum. aliud transpositum aliud mendosum n vicibus suis in remissionibus inuenitur. Sicut & i quod nuper circa partes reni constat esse imprej quod mille & mille caret remissionibus. licet protel in multis passibus allegationum. Quod etiam vt l mendosum luculentius pretendit in fronte illud Jer A. a. a. dne nescio loqui &c. quod potius locari de in dictione loqui. quod principaliter huiusmodi f concernit. Cuius induble corrector extitit gui j pssus (quae scribendi compendia *correctorem*, ni limur, *graui somno oppressum* indicant) *si saltem rectorem habuit*. Librum emendatum a Thoma rimbergio, siue Dornibergio, Memmingo, spire ciuitatis consule, *Spirae* excusum esse, a Petro Di an. 1481. praeter Josiam Simlerum in *Biblio* p. 350. Anton. Posseuinum in *Apparat. sacr.* T p. 127. Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & i Lat.* L. III. p. 884. Michael. Maittaire in *Annal. pogr.* Tom. I. p. 417. memorant. JOANNES C DERINVS, siue vt ab aliis vocatur, CALDERIN seu DE CALDERINIS, bononiensis, Jureconsu celeberrimus seculo XIIII. inclaruit. Ob vitae i gritatem, morumque castitatem & elegantiam, a gratus fuisse dicitur Joanni Andreae JCto, vt ab i nonsolum filius adoptatus, sed collocata in matri nium filia Nouella, gener adscitus fuerit. Cum terum ritu pugnare hoc matrimonium contendi Baile dans le *Dictionaire historique & critique* To pag. 227. not. (E) & Imperatoris Claudii sentent suam confirmat exemplo, qui, vt Leuinus Torren ex Xiphilino & Zonara, ad Suetonii *Claud.* C XXXV. refert, Octauiam, antequam Neroni trad ne sororem is suam ducere videretur, cum Cla filius esset adoptiuus, in aliam familiam adoptan dedit. In eam igitur inductus fuit sententiam P. Ba

..n CALDERINVM non per adoptionem, sed per Novellae tantummodo matrimonium, Andreae filium ..u generum factum esse sibi persuaderet, *peut-être ne faut-il entendre autre chose par l'adoption de* CALDERIN, *si ce n'est que* Jean André *le sit son gendre.* Nouellam vxorem, inter doctas feminas locum obti.. ..gallicae auctoris, Christinae de Pisis testimonio, .. supra comprobauimus. Idem testatur Guid. Pan.. *de claris Legum interpretib.* L. III. Cap. XXI. .. 340. vbi de JO. CALDERINO refert, quod ..ngem velut eruditis parentibus ortam, pruden.. ..nactus, saepe ob sapientiam, consulere consue.. ..it. *Inter alia,* inquit, *semel interrogauit illam, an ..iator hora prandii, ad conuiuas mittere tenea..r, vt veniant, illa non minus facete quam scite re..dit, ad feminas & peregrinos, qui non facile se in..unt, mittendum esse, ad alios vero non nisi essent ..perfonae.* Qua ratione a Matagoni de Mata..bus, siue Francisco Hottomanno in *Monitoriali ..rsus Italogalliam* Antonii Matharelli, hoc Nouel.. responsum, in ludibrium conuersum fuerit, vid. P. Baile l. cit. qui inter alia ait: *s'il faut juger des ..res matieres, sur lesquelles* CALDERIN *recouroit ..oracle domestique, s'il en faut, dis-je, juger par .., nous n'y verrons rien qui reponde à l'idée que ..istine* de Pise *nous a donné de* Nouella: *il n'y a ..s de femme, qui ne puisse passer, pour aussi habile ..elle-là.* Conf. de JOANNE CALDERINO, .. Fichardi *Vitae JCtorum recentior.* p. 411. Marci ..tuae Benauidii *Epitome viror. illustr.* pag. 459. Jo. ..ist. de Gazalupis *historia interpretum & glossato.. iuris* p. 506. Jos. Simleri *Bibliothec.* l. cit. An.. Posseuini *Apparat. sac.* l. cit. Jo. Trithemii *de Scri..r. eccles.* Cap. DLXXXIII. p. 140. Henric. Whar.. *Adpendix ad* Guil. Caue *Histor. litter. Scriptor. ..ef.* p. 55. Jo. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & in.. Lat.* l. cit. P. Baile l. cit. & Tom. I. p. 719. die ..rkwürdigkeiten der königl. Bibliotb. zu Dreszden

 Tom. I.

Tom. I. p. 544. Conf. Tom. III. p. 164. Hic sil tio praeterire non possumus parachronismum, qui peritur in *lexico eruditorum* Tom. I. col. 1560. JO. CALDERINO Jcto. bononiensi tribuuntur *I corsi di Regoli delle stato di* Giov. Botero. JO enim CALDERINVS, vti iam diximus, medio Se lo XIIII. floruit, Joannes vero Boterus anno dem 1608. mortuus est, & librum suum *della ragione stato*, prima vice in lucem emisit *Venet.* 1589. ir Ille Calderini, qui contra Joannis Boteri librum, e mum strinxit, & *Discorsi sopra la ragion di stat* Giov. Botero *in Milano* 1597. & 1609. in 8. euu vit non JOANNES sed Apollinaris (*Apolinare*) derini dictus, & ex vrbe Rauenna oriundus fuit. Niceron *Memoires* Tom. XXIIII. p. 309. Elog illius Celsus de Rosinis, Caesenas, in *Lyceo la nensi*, scripsit.

XXV.

S. ASTERII, *Episcopi Amaseae*, Homiliae Gr ce & Latine nunc primum editae Philip Rubenio interprete. Eiusdem Rubenii carmi orationes & epistolae selectiores: itemque As corum in vita functum pietas. *Antuerpiae ex cina Plantiniana apud Viduam & Filios Joannis reti* 1615. in 4. pp. 284. si praemissa exceperis.

Etiamsi in Belgio prodiit haec editio, raro tam in ea regione, illam inueniri, nota nos docet mar nalis, a Joan. Georg. Graeuio, *Bibliothecae heinsian* p. 22. adscripta. Non ipse Philippus Rubenius e tionem curauit, sed illo iam mortuo, istius in se susc pit curam Joannes Brantius senatui antuerpiensi Actis. Cum Philip. Rubenius Romae versaretur, Ascanio Cardinali Columnae ab epistolis & bibli

the

theca esset, codicem in ista bibliotheca inuenit, qui quinque ASTERII *homilias*, nimirum 1) *εἰς τὸν πλούσιον καὶ εἰς τὸν Λάζαρον.* 2) *εἰς τὸν Οἰκονόμον τῆς ἀδικίας.* 3) *κατὰ πλεονεξίας λόγον.* 4) *λόγον κατηγορικὸν τῆς ἑορτῆς τῶν Καλάνδων.* 5) *Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν*, nondum editas, complectebatur, secum in Belgium Roma adtulit, & latina donauit ciuitate. Jo. Brantius editionem consecrauit Consulibus, Senatui, populoque antuerpiensi, quoniam ipse Phil. Rubenius, has lucubrationes suas, illis, si vita suppeditasset, consecrare destinauerat. In praefatione ad Lectorem, nonnulla de duobus ASTERIIS, altero arrianae sectae addicto, altero Amaseae Episcopo, eiusque *homiliis* disserit. Illam sequitur Laurentii Beyerlinck Canonici antuerpiensis, & librorum Censoris, *ad* Phil. Rubenium *Hendecasyllabon.* ASTERII *homilias* p. 77. excipiunt Philip. Rubenii S. P. Q. A. a secretis, *carmina selectiora, e tenebris & schedis eius eruta.* Praefationem praemisit Jo. Brantius. Post illa p. 129. lectorum oculis se offert *Amicorum in* Philip. Rubenium, *vita functum*, *pietas*, *soluta & ligata oratione expressa.* Complectitur 1) *Vitam* Phil. Rubenii J. C. S. P. Q. Antuerp. a Secretis, *Scriptore* Jo. Brantio eidem S. P. Q. ab Actis. Praemittitur Rubenii caput, monumento sepulcrali impositum, mira arte, miroque nitore, a Cornelio Gallaeo, aere expressum. b) Joannis Wouerii antuerpiensis, *de consolatione*, *ad* Petr. Paullum Rubenium *Libr.* c) Laurentii Beyerlinck, Justi Rycquii, gandensis, Ludouici Nonii, Francisci Sweertii, F. antuerpiens. Bernardi Bauhusii, e Soc. Jesu D. B. Ezandi Santheni, Balthas. Moreti, *carmina*, quibus manibus Phil. Rubenii parentarunt, partim ad Jo. Brantium, partim ad fratrem Petr. Paul. Rubenium perscripta. Pagina 77. inueniuntur Phil. Rubenii *Orationes*, & *Epistolae selectiores*, cum praefatiuncula Jo. Brantii. *Orationum* argumenta haec sunt: 1) *Laudatio funebris* Philippi II. Hispaniae *regis.* 2) *Laus* M. T. Ciceronis.

 3) *En-*

3) *Encomium* Annibalis. 4) *ad* Albertum *archid.* Austriae Belgiique *Principem*, *ex* Hispania *redi* *gratulatio.* 5) *de laudibus iurisprudentiae.* 6) *de* *stantia linguae graecae.* 7) *pacem cum* Batanis *ef* *ciendam.* 8) App. Claudius *accusat* Q. Fuluium *cum*, *quod* Campanos *contra iussum senatus secari* *cum mandauerit.* *Epistolae* xxxv. ad Jo. Weuer Jo. Hemelarium, Jacob. Timonium, Petrum hum fratrem, Erycium Puteanum, Justum Lip Hubert. Audeiantium, Seraphin. Oliuarium, G Vwenum, Petr. Peckium, Ludouic. Beccare Franc. Bartholinum, Petr. Pantinum, Stephan. C rium, Maximil. Vrintium, Arnold. Boucopium Marc. Velserum, Louanii, Patauii, Romae, *cum* Antuerpiae ab anno 1599. ad annum vsque scriptae sunt. *Epistolis* adiecit Brantius p. 275 Justi Rycquii, gaudensis *pietatem in funere A* *& cl. V.* Marci Velseri, R. P. Augustanae V Praefl. Perp. *ad* Cl. V. Joannem Brantium S antuerpiensi ab Actis. Est vero Elegia paull gior, qua Velsero Rycquius parentauit. Haec quae in libro satis splendido, & raro inueniuntu haec sine dubio occasionem dederunt errori, q recentissimam *lexici eruditorum* irrepsit, editio vbi Tom. III. col. 2279. Philip. Rubenius, epi ASTERII *homilias*, *epistolas*, *carmina*, & *orati* e graeco in latinum sermonem conuertisse dic Nusquam enim relatum legimus, quod ASTER praeter *homilias*, epistolas etiam, carmina & or nes conscripserit. Omnia, quae hodie de S. ASTE nouimus, iis potissimum innituntur, quae ipse re in *Homiliis*, & quae apud Photium Cod. CCL col. 1490 seqq. edit. *Rothomag.* 1653. in fol. le tur, vbi ex *homiliis* ASTERII reperiuntur exce Ita vero constat, quod in iuuentute a quodam S sermo, quem antiochenus quidam ciuis emerat, bus & disciplinis innutritus fuerit liberalibus. seae in Ponto, episcopus orthodoxus, Eulalio su

trit, & post imperium Juliani apostatae, circa annum Christi CCCC. praecipue floruerit. Conf. Anton. Possevini *Apparat. sac.* Tom. I. p. 135. Guil. Caue *Hist. litterar. scriptor. eccles.* p. 282. Casimiri Oudini *Commentar. de Scriptor. & scriptis eccles.* Tom. I. col. 892. Jacobi le Long *Bibliotheca sacra* Tom. II. p. 618. Louis Ellies Dupin *Bibliotheque des auteurs ecclesiastiques* Tom. III. p. 77. Jo. Alb. Fabricii *Bibliotheca graeca* L. V. Cap. XXIIX. p. 607 sqq. Quinque *Homilias*, a Rubenio, in latinum sermonem conversas, & ad codices, quos a Sirmondo acceperat, castigatas, notisque illustratas inseruit Fronto Ducaeus *Bibliothecae Veterum patrum, seu Scriptorum ecclesiasticorum, Paris,* 1624. in fol. Tom. II. p. 561 sqq. Ex eadem editione, exstant in *magna Bibliotheca Veterum Patrum & antiquor. Scriptorum ecclesiasticor.* Margarini de la Bigne, *Paris.* 1654. Tom. XIII. Hisce quinque *Homiliis*, postea sex alias, quarum titulos refert Jo. Alb. Fabricius l. cit. p. 608 seqq. graece & latine primum subiunxit, & cum quinque prioribus, addita versione rubeniana, quam vero ita interpolavit, vt noua plane videretur, edidit Francisc. Combefisius Tom. I. *Auctarii noui graeco-latinae patrum Bibliothecae, Paris.* 1648. in fol. Dicuntur quidem *lexico eruditorum* Tom. I. col. 600. ASTERII *Homiliae* editae, cura Theophili Raynaudi *Lugdun.* 1652. in fol. Nunquam vero Raynaudus ASTERII *Homilias* graecas edidit, sed earumdem tantummodo versionem, a Combefisio adornatam, suppresso illius nomine, cum Leonis magni, Maximi taurinensis, Petri Chrysologi, Fulgentii Valeriani cemeliensis, & Amedei lausoniensis scriptis latinis, in lucem emisit, in *Heptade Praesulum christiana sapientia & facundia clarissimorum, Lugdun.* 1652. & *Paris.* 1661. in fol. Caussam, ob quam Raynaudus, Combefisii nomen suppresserit, vid. apud Fabricium l. cit. p. 610. De reliquis ASTERII *Homiliis*, earum editionibus, &

F 5 fragmen-

fragmentis, consulendus est Fabricius l. cit. V
longa serie recensentur.

Philippus Rubenius, patre Joanne Rubeni
tre Maria Pypelinex Coloniae 1574. V.
natus fuit. Illum adolescentem, ab epi
esse voluit, Joannes Richardotus, Praeses
consilii antuerpiensis, qui etiam filios suos
& bonis moribus imbuendos, illi commisit.
lis postea Louanium, in contubernium com
Justi Lipsii, quem sibi reddidit coniunctissim
quatuor annos, quos Louanii transegerat,
lielmo, Richardoti filio, in Italiam profectus
Jureconsulti titulum, publica inauguratione
est. Ex Italia anno 1604. reducem factum,
quidem in docendi munere louaniensi, sibi ad
statuerat, sed desiderio redeundi Romam cap
nus illud Rubenius recusauit, & Romam se
vbi Ascanius Cardinalis Columna, Seraphini
mum Cardinalis Oliuarii, Justi Lipsii, & I
Beccatelli commendationibus permotus, illu
Brantius in *vita* p. 137. scribit, *in cohortem f*
que suam adscripsit, *Bibliothecam eius fidei cur*
liberaliter permisit, *ab epistolis denique & studi*
buit, *insolito honorario*. Eodem tempore acci
Justus Lipsius Senecae *opera*, commentario illu
in lucem daret, & Paulli V. pontificis nomin
scriberet. Igitur in mandatis dedit Rubenio, vt
brum Lipsii nomine Pontifici offerret, quod m
tum ille etiam exsequutus est, & insignem a Pon
retulit gratiam. Cum Robertus Titius, Pisas,
gno Hetruriae Duce arcessitus concessisset, Se
nus Oliuarius, honestis conditionibus Rubenium
ducere studebat, vt in Titii locum suffectus,
niae bonas litteras, de superiori loco, profiteri
let. Sed ad id etiam munus Rubenius se adduc
nime passus est. Tandem a senatu, populoque
verpiensi Roma euocatus, vt esset illis a secretis
eam vrbem concessit, & ibidem ciuitate donatus,
1(

1609. cunctis suffragiis S. P. Q. antuerpiensi a secretis, esse coepit. Diem obiit supremum anno 1611. aetatis anno XXXIIX. Praeter ASTERII *homilias*, e graeco translatas, *libros* in lucem emisit *Electorum II.* *in quibus antiqui ritus*, *emendationes & censurae*, *Antuerp.* 1608. in 4. quibus *nonnulla ad* Justum Lipsium *poemata* subiunguntur. Haec omnia nos docuit Jo. Brantius JCtus, & S. P. Q. antuerpiensi ab actis, Philip. Rubenii adfinis, collega, & studiorum compar, qui anno 1639. e vita discessit. Conf. de Phil. Rubenio, Jo. Franc. Foppens *Bibliotheca belgica* P. II. p. 1043. de Jo. Brantio P. I. p. 590.

XXVI.

JOANNIS CHRYSOSTOMI Homiliae, in euangelium S. Joannis ex interpretatione Francisci Aretini, in fol. folior. 278.

Editio rarissima, litteris romanis paullo rudioribus, chartae purissimae impressa, omnia antiquitatis indicia ante oculos ponit. Per omnem codicem, qui pro illorum temporum more, titulo destituitur, nulla littera comparet initialis typis expressa, sed omnes minio adpictae sunt; nullus reperitur custos, nullae vt typographi vocant, reclamantes. Codex praeterea innumerabilibus scribendi refertus est compendiis, quae lectionem paullo difficiliorem reddunt. In fine haec leguntur verba: *Omelie LXXXVII. Beati* JOANNIS CHRISOSTOMI *super euangelio Johannis Rome in* S. Eusebii monasterio *scripte & diligenter correcte: Anno dni. M. CCCC. LXX.* (1470.) *die Lune XXIX. Mensis Octobris: Ponti. S. in Xpo patris ac dni nostri dni* Pauli *diuina prouidentia Pape* secundi: *Anno eius septimo: Expliciunt: Deo laus.* Conficit ex his verbis Michael Maittaire in *Annal. Typograph.*

pograph. Tom. I. p. 287. typographum for[...] Georgium Lauer, herbipolitanum, qui tunc te[...] Romae exercuit artem typographicam. Illi[...] non monasterii S. Eusebii mentio facta fuit, [...] *tractatus de institutione simplicium Confessor*[...] a patre fratre Antonio ordinis fratr. praedic[...] *Romae* 1472. in 4. his rhythmis:

Studio correcta diligenti sepeque lecta
Per Celestinum *nomine sed re pulueri*[...]
Sancto *in* Eusebio *degentem* Cenobio,
Qui me scribebat, Ge. Laver *nomen habeb*[...]
Rome *versatur tunc*: *sed* Herbipoli *natus*,
Anno milleno quater C. Sep. que deno
Bis vno iuncto sed mense sub februo.
Sub quarto Sixto *pontifice Zeraphino.*

Vid. *Annal. typogr.* Tom. I. p. 312. Quod [...] sci Aretini haec sit versio, verba testantur, [...] *prologus in Homilias* inchoatur: *Paulo apost*[...] *prime quam scribit ad chorintheos epistole XI*[...] *tulo. Diuisiones gratiarum sunt. vnus autem s*[...] *Cuius veritas dicti licet in cunctis videatur hom*[...] *maxime tamen in ipsis duobus: interpretandi gr*[...] *adeptis. In* Francisco *videlicet* arietino (aretino[...] *alio quodam veteri. Omelias beatissimi* JOHAN[...] CHRYSOSTOMI. *super Johannem filium toni*[...] *de greco in latinum transferentibus.* Francisco [...] *huic nostro: cuius translationem hoc presens co*[...] *volumen. meliorem partem dedit. vt clare patet* [...] *bus vtriusque dicta conferentibus. Quod enim pr*[...] *confuse & generalibus transtulit vocabulis. hoc iste* [...] *ster: tanquam ante oculos posuit: specialius. in* [...] *singularius declarando: & stilo ornatiori lectorum* [...] *da demulcendo. Quapropter amborum nobis ob*[...] *prenominatorum operibus. placuit & haud dubium* [...] *cebit & aliis. tanti viri per mundum dispergere l*[...] *rem: vt & ipse nedum meritum. sed etiam apud D*[...] *& sanctos eius habeat honorem.* &c. Jo. Albert.

bri[...]

bricius in *Biblioth. graec.* L. V. Cap. XV. pag. 647. editionem versionis, quae ante oculos versatur, primam vocat, & eius auctorem Franciscum aretinum fuisse negat, quod eo magis miramur, cum omnes fere scriptores, vnanimi quasi consensu, illum versionis nominent auctorem. Retulit illam Fabricius ad Burgundionem, iudicem & ciuem pisanum, qui anno Chr. 1194. Pisis obiisse dicitur, illamque a Francisco aretino tantummodo fuisse recognitam contendit. Sed duplices & diuersas *homiliarum* CHRYSOSTOMI exstare versiones, quarum forte prima a Burgundione confecta fuit, verba quae ex *prologo* excerpsimus, satis superque testantur. Sed alia inter viros doctos agitatur controuersia, num Franciscus Accoltus, aretinus, qui inter Jureconsultos sibi vindicat locum, a Francisco aretino, cuius nonnullae scriptorum graecorum extant versiones, diuersus sit? Si stili spectauerimus diuersitatem, homines fuisse diuersos, facile quispiam dixerit, cum opera iuridica incondito & barbaro dicendi genere, versiones vero latinae multo puriore & concinniore stilo compositae fuerint. Multa in vtramque partem disputauit P. Baile dans le *Dictionaire* Tom. I. p. 297 sqq. e quibus, illum, cum Bernardo de la Monnoye, in ea fuisse sententia, adparet, quod Franciscus Accoltus, aretinus, & Franciscus aretinus, vnus idemque fuerit homo, qui de industria, in operibus iuridicis stili, adfectauerit barbariem, vt se genio adcommodaret seculi, vt quo barbarior eo melior Jureconsultus videretur. *J'ai insinué,* inter alia ait, *la raison, que ce Jurisconsulte avoit eue d'en user de la sorte, qui est, que ses confreres, n'ecrivoient, ni n'imprimoient pas autrement. Son langage, s'il avoit été plus correct, n'auroit pas été entendu des gens du métier.* François Aretin *ou* Accolti; *comme il vous dira, eust pû mieux parler; mais il aimoit l'argent, & s'il se fust avisé d'emploier un stile de* Papinien, *il se seroit morfondu dans son étude, on l'auroit généralement abandonné. La même barbarie regnoit alors*

parmi

parmi les Théologiens & les Médecins. Ceux qui voulûrent les prémiers introduire n'étoient disoit-on, ni Théologiens, ni Mé n'étoient que Grammairiens. - - C'a donc péce de necessité à François Aretin Juris s'accommoder à l'usage de son tems; & j qu'il ne differe de l'humaniste que par Quae Erasmi roterodami de eius version sententia, vid. Epistol. L. XXVI. Ep. LVII bertum Tonstallum col. 1478. L. XXIIX. Christophon. a Stadio col. 1591. edit. Lon in fol. Vid. de Francisco Accolto, aretino, zirolus de claris legum interpret. L. II. p. 200. sqq. vbi inter Jctos, subtilitatum pr Professorum maximus, cognominatus fuil Marc. Mantua Benauidius in Epitome vi p. 464 sqq. Jos. Simlerus in Bibliotheca p. argumentum depromi poterit, ad corrobo Baile sententiam, cum nimirum Francisco tis, aretino, & Francisco aretino, eadem v buuntur scripta. Anton. Posseuinus in App Tom. I. p. 490. Jo. Alb. Fabricius in Bibl & infim. Latinit. L. I. p. 9.

XXVII.

Omelie beati GREGORII pape super e & Omelie ORIGENIS presbiteri qu tur in ecclesiis. in fol. form. minor. foli & 26.

In fine editionis oppido rarae, haec legun Expliciunt Omelie beati GREGORII pape GENIS presbiteri. Sub Anno domini Mill dringentesimo septuagesimoquinto (1475) in bato post concepcionis gloriose virginis Marie niat. Eadem sine dubio editio est, cuius Micl

taire Tom. I. *Annal. typograph.* p. 351. & p. 355. fecit mentionem. *Librum* enim *sermonum sancti* Leonis *primi papae doctoris floridissimi & eloquentissimi*, a bibliopego tantummodo isti exemplari, quod vidit Michael Maittaire, adiectum fuisse existimamus, cum neque in nostro exemplari reperiatur, neque in libri subscriptione, istius rei adpareat vestigium. GREGORII *homilias* antecedit *epistola sancti* GREGORII *urbis* Rome *episcopi*, *ad* Secundinum *Episcopum taurmitanum de omeliis suis super euangeliis*, cum indice qui titulos homiliarum ob oculos ponit. In fine illas tales leguntur rhythmi:

Collige membranas pre cunctis gregorianas
Nam prebent vere cunctis solacia vite.

Has excipiunt *initia Omeliarum* ORIGENIS. *Homiliae* GREGORII *XL. in euangelia*, exstant in recentissima *operum* eius editione, quae *opera & studio Monachorum benedictinorum e Congregat.* S. Mauri, *& inprimis* Dionysii Sammarthani *Paris.* 1705. III. Tom. in fol. in lucem prodierunt, Tomo statim primo p. 1434 seqq. Conspectum editionis splendidissimae & optimae vid. in Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptor. & scriptis eccles.* Tom. I. col. 1549 sqq. in *Actis Eruditor.* lipsiens. an. 1706. pag. 385 sqq. dans les *Memoires de* Trevoux an. 1707. p. 377 sqq. dans les *Nouvelles de la republique des lettres* an. 1705. Tom. II. pag. 582 sqq. In hetruscum conuersae sermonem *homiliae* S. GREGORII M. prodierunt 1) *In Milano per Lionardo Pachel & Vdalric. Scinzenzeler* 1479. in fol. vid. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 399. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari nella lingua italiana, in Londra*, 1726. in 8. p. 30. 2) *in Firenze*, 1502. in fol. vid. Scipion. Maffei *Traduttori italiani o sia Notizia de' Volgarizzamenti d'Antichi Scrittori Latini, e Greci, che sono in Luce, in Venezia*, 1720. in 8. pag. 67. Nicol. Fr. Haym l. cit. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim.*

Latinit.

Latinis L. VII. pag. 249. 9) *in Venezia* 154
Franc. Bindoni in 8. vid. Scip. Maffei, Nicol.
Haym, Jo. Albert. Fabricius ll. citt. Scriptor
de rebus ad GREGORIUM L. MAGNUM sp
exposuerunt, longa serie recensuit Jo. Alb. F
I. c. p. 241 seqq. Conf. François Bruys *Hist*
Papes, Tom. I. *à la Haye* 1732. in 4. pag.
Franc. Pagi *Breuiarium historico-chronologic*
cum, *illustriora Pontificum Romanorum gesta*
tens Tom. I. *Antuerp.* 1717. in 4. pag. 3
ORIGENIS *Homiliis* adiicitur *Omelia* Herici
dubio Erici, monachi ordinis benedictini anti
rensis, de quo vid. Jo. Alb. Fabricius L. V. *Bi*
med. & infim. Lat. p. 325 sqq.) *secundum* Matth
In illo tempore dixit Iesus turbis Judaeorum &
cipibus sacerdotum Ecce ego mitto ad vos proph
a) *Omelia* Haymonis, (Episcopi halberstadie
quo vid. Fabric. L. IIX. p. 543 sqq.) *secund*
theum: *In illo tempore defuncto* Herode *ecce*
domini apparuit in somnis Joseph *dicens* &c.
quae ad ORIGENEM *Adamantium*, & opera
edita atque inedita, imo ad deperdita spectant,
lari studio atque industria congessit Jo. Alb. Fab
L. V. *Biblioth. graec.* Cap. I. p. 213 sqq. quib
conf. merentur Jean le Clerc *Bibliotheque univ*
vbi Tom. VI. p. 31 sqq. legitur *la vie d'* ORIG
quae in germanicum, cum aliis, Jo. Clerici patru
clesiasticorum, & haereticorum vitis, sermonem
versa, in libro legitur, qui inscribitur: Johannis
rici *Unpartheyische Lebens-Beschreibung einiger*
chen-Väter und Ketzer, aus dessen Bibliotheque
verfelle ins Teutsche übersetzt, und nebst einer Vo
des Hn. Geh. Rahts Thomasii &c. *ans Licht ge*
Halle 1721. in 8. pag. 106 seqq. Jo. Casimiri O
Commentar. de Scriptor. & script. eccles. Tom. I.
231 seqq. P. Baile *Dictionaire* Tom. III. pag.
Memoires de Trevoux 1736. p. 1077 sqq. vbi le
Examen d'un Raisonnement que Mr. Baile *attri*

ORI

RIGENES, *dans son Dictionaire, par* Mr. Merlin. Jo. . Schmidii *Dissertat. de lapsu* ORIGENIS, *f.* 1704. in 4. Eliae Ehingeri ORIGENES *la-*, *seu de naeuis* ORIGENIS *dissertat.* quam Jacob. adiecit *Commentationi de vita & scriptis i quondam viri* Eliae Ehingeri, *Augustae r.* 1724. in 8. pag. 151 feqq. Joach. Samuel. anni *de schola* ORIGENIS *sacra, e* Grego-maturgo *informata, Commentat. Viteb.* 1744.

XXIIX.

TII CELII de re Coquinaria libri decem. inariae capita Graeca ab Apitio polita Epimeles: Artoptus: Cepurica: Pan- Osprion: Trophetes: Polyteles: Tetra-lassa: Halieus. Hanc Plato adulatricem e adpellat. in 4. folior. 32.

e raritatis editio est, cuius hic adscripsimus , vt Martinus Listerus, cum APICIVM, *de iis & Condimentis, Londini* 1705. in 8. in lucem , nullum illius exemplar, per omnem Angliam, diligenter id quaesierat, inuenire potuerit. Martini Listeri *praefat.* p. 3. in edit. Theodor. n. Almeloveen. *Amstelod.* 1709. in 8. Cl. Da- Clement *Bibliotheque curieuse historique & cri-* Tom. I. p. 406. qui iam obseruauit, Martinum rum erraffe, cum hanc *venetam* editionem, omnium iderit primam. Tres enim ante illam lucem vi-, scilicet 1) *Mediolani per Blasium Lancilotum* o. in 4. 2) *Cum* Censorino *de die natali, tabula* tis, Ludou. Odaxio *interprete*, Plutarcho *de in- & odio, interprete* Nicol. Perotto, *& de vita so-ia interprete* Franc. Philelfo, Suetonio *de claris*

rhetoribus, Venetiis, per Bernardin. Venetum, no
dito anni indicio in 4. Vid. Jo. Alb. Fabricii *Bib*
Lat. Tom. II. L. II. Cap. XXV. pag. 793. Mic
Maittaire *Annal. typograph.* Tom. I. p. 746. 3)
diolani per Guilermum Signerre die 20. *Januar.*
in 4. Vid. *Bibliotheque choisie de* Jean le Clerc
XIIX. p. 322. In eo deceptus fuit Martinu
rus, & cum eo Jo. Clericus, aliique, qui editi
quae ante oculos versatur, anno 1504. euulgat
scribunt. Illam enim anno 1503. prodiisse, h
ba in fine codicis conspicua, testantur : *Imp*
uenetiis *per* Johannem de Cereto de Tridin
Tacuinnm. *M. CCCCC. III.* (1503) *die terti*
Augusti. Vid. Jo. Alb. Fabricii *Bibliothec. lat.* T
L. II. Cap. XXV. p. 502. Michael. Maittaire
typograph. Tom. II. p. 162. Praemittitur illi
Blasii Lancilotti *subitaria*, *ad* Bartholomaeum
lam, *Magnifici* Georgii Cornelii *gnatorum pr*
rem. In fine codicis, charactere romano e
duo, quae hic adscribimus, leguntur epigram

Antonius mota *ad vulgus*

Plaudite fartores : caetari : plaudite uentres
Plaudite mystili tecta peruncta coqui
Pila sit albanis *quecunq. ornata lageni*
Pingue suum copolimen obesus amet
Occupat insubres *altissimus ille nepotum*
Gurges & vndantes auget & vrget aquas
Millia sex ventri qui fixit APICIVS *alto*
Inde timens : sumpsit dira venena : fame

Johannes Salandi *Lectori.*

Accipe quisquis amas irritamenta palati :
Praecepta : & leges : oxigarumq. nouum
Condiderat caput : & stygias penetrauerat v
CELIVS : *in lucem nec rediturus erat :*
Nunc teritur dextra versatus APICIVS *omn*
Vrbem habet. & tectum qui peregrinus era

Acc

Acceptum mortae *nostro debebis: & ipsi*
Immortalis erit gratia: laus & honor
Per quem non licuit celebri caruisse nepote:
Per quem debinc fugiet lingua latina situm.

...ulimus editionem cum illa, quam dedit ad Mar... Listeri exemplar, Theodor. Janson Almelo...s, insignemque, inter vtramque, lectionis, inter...e deprehendimus differentiam. Speciminis lo...put III. adponimus:

Absynthium romanum

...thium romanum sic facies. Conditi camerini ...ptis vtiq. pro absynthio cessante: in cuius vicem ...i ponthici purgati terebintiq. vnciam thebaicam ... masticis folii III. scrupulos senos. croci scrupu... IIII. vini eiusmodi sextarios XVIII. carbones ... non exigit.

XXVIIII.

LVCRETII CARI. Libri sex nuper emendati. in 4. folior. 107.

...c ratione inscribitur, inter omnes LVCRETII ...ones, nisi fallimur, *tertia*, inter *aldinas* vero *pri*...eque rarissima editio, litteris romanis impressa. ...it illam Aldus Manutius romanus, Alberto Pio, ...porum principi. In epistola dedicatoria, inter ... haec leguntur: - - LVCRETIVS *qui ante im...sus habetur in manibus, adeo est mendosus, ac muti...s, vt paucis in locis queat intelligi. Noster vero emendatus & integer prodit in vulgum, vt perpau... castigatione indigeant. Qua in re, habenda est plu... gratia* Hieronymo Auancio Veronensi, *viro la... linguae, ac disciplinarum liberalium non medio...ter perito, quia multos annos* LVCRETIO *corrigendo,*

gendo, in pristinamque restituendo integritat
ratissime elaborarit, tandemque eo ipso Tito
correxerit, quia in eo non hemistichia solum,
tegri versus, sed multa etiam carmina more l
inueniantur. Cum igitur Auancius *noster*,
TIVM *memoria teneat, vt digitos, vnguesque j*
facile hemistichium hemistichio & carmen
emendauit, idemque factum est eorum auxilio
qui sparsim apud authores latinae linguae habe
Aldi *epistolam* excipit Hieronymi Auancii
rium Superchium pisaurensem, *medicinae*
& mathematices professorem, *epistola*, script
Martiis 1499. vbi haec legimus: *diu fateor*
quum viro insigni obsequens emendare adni
tullo, *priapeias* (priapeia) Ausonium, Plinii
ac Papynii (Papinii) *siluas, quas omnes casi*
nunc impressus adolescens publicaui, caeteru
adeo mutilata manca & lacera lucretiana
vt ante iucundos labores meos, vix vlla pa
maneret. occurrebant tot inuersi versus, tot
sae dictiones, vt iam (nisi Valerius *adsit) ad*
horum monstra tollenda plures mecum Her
siderarim. laetabor vel si ostenderis complures
TII *versus non deprauatos, sed a me non i*
Omnino nam, quod quaerebam, assequar, v
LVCRETIVM *latinorum poetarum scientiss*
quem maxima aemulatione in plerisque imi
praecellentissimus Maro, *in pristinum candore*
lectionem restitutum conspiciam, vt iam ausp
viribus dici possit. - - Interim LVCRET
cundissime Valeri *opera mea iam se commodi*
tem, ac vt arbitror conualescentem, vbi tu
musque Quirinus *suaseritis, emittemus, paru*
tes iniquam scrupulosae curiositatis condition
les quasque potius labeculas, quam infinitas v
cam emaculationes animaduersuram, quum p
hanc editionem imprimendam curarit Aldus M
homo latinis graecisque litteris eruditus, earu

ultor & instaurator. &c. Haec Aldi Manutii, ron. Auancii verba, ideo adscripsimus, quoniam uni & perulgatae omnium fere doctorum sene repugnare videntur, qui sibi persuadent, edin primam, cuius in fine haec leguntur verba: CRETI CARI *Poetae Philosophique antiquissie rerum primordia natura ad* Memmium *Liber & vltimus explicit foeliciter*. Paulus *hunc im-* Fridenperger *in* Verona. *Qui genitus est in* ia (Passauii) Alae magnae (Alemanniae). *Ab natione Christi* 1486. *Die vigesimo octauo Seris Calen. Octobris* in fol. iam cura & ex emenne Hieron. Auancii in lucem exiisse. Vid. Jo. Fabricii *Biblioth. lat.* L. I. Cap. IIII. pag. 44. . II. pag. 59. Michael Maittaire *Annal. typogr.* . I. pag. 474. Jo. Nicol. Funccii *tract. de adoleis latin. linguae Marburg.* 1723. in 4. Cap. III. IIII. p. 165. vbi editorem minus adcurate Hieauentinum adpellat, *die Merkwürdigkeiten der l. Biblioth. zu Dreszden* Tom. I. p. 331. Hienus Auancius in *praefatione, ad lectorem,* quae loco, in nostra editione inuenitur, rationem lit, cur corruptissimum LVCRETII poema, sine io exemplari emendare ac publicare fuerit au- Istam praefationem excipit, *Expositio eorum ingulis libris continentur.* In fine codicis haec ur verba: Hieron. Auancii Veronensis *ingenio ore.* Venetiis *accuratiss. Apud* Aldum. *mense . M. D.* (1500) *Non licet sic alteri cuiquam ulta, in Oris Venetis.* Conf. Mich. Maittaire *typogr.* Tom. I. p. 713. Alia *ex aedibus* Aldi dreae *soceri,* LVCRETII editio, *ad Veterum larium fidem castigata,* prodiit *Venet.* 1515. *Januario* in 8. Vid. Mich. Maittaire l. cit. II. pag. 270. Jo. Alb. Fabricii l. cit. Tom. II. *die Merkwürdigkeiten der königl. Biblioth. zu* cit. p. 332.

XXX.

Macri, *Philosophi*, de virtutibus herb[...] nouiter inuentus ac impressus in 4. lips. 48.

Fuerunt quidem inter doctos viros, inter quos [...] nec Thomas Bartholinus in *dissert. de medicis* [...] *Hafn.* 1669. in 8. qui hoc carmen, AEMILIO [...] CRO veronensi, Virgilii amico, & poetae sui t[...]ris celeberrimo, tribuerunt. Illum enim opus [...] *his* conscripsisse, Ouidii testantur versus L. IIII. Eleg. X. 44 seqq.

Saepe suas volucres legit mihi grandior aeuo,
Quaeque necet serpens, quae iuuat herba Ma[...]

[...] Dionysii, qui plerumque Catonis nomine i[...]tur, versus in *praefat.* Libri II.

quod si mage nosse [...]
Herbarum vires, MACER tibi carmine dic[...]
Corporis vt cunctos possis depellere morbos.

Sed hoc antiquioris, AEMILII MACRI carm[...] *viribus herbarum* interiit, & illud quod eius no[...] ornatum circumfertur, auctorem habet recenti[...] quem Julius Caesar Scaliger L. VI. *poetic.* Ca[...] p. 317. edit. *lugdunens.* 1561. in fol. *neque poe*[...] *neque bonum medicum, neque sincerum versifica*[...] fuisse existimat. Eiusdem fere sententiae fuit L[...] Gregor. Gyraldus *Dialog.* IIII. *de poet. histor.* To[...] *Oper.* pag. 160. edit. *Basil.* vbi hunc MACRI li[...] *subditicium & adulterinum, carmine quidem co*[...]*natum, sed rudem & barbarum* adpellat, quem [...]*ruptores & plagiarii sub* AEMILII MACRI *no*[...] in vulgus dederint. Ita enim scribit: *praeter*[...] *quod in illo improprius est latini sermonis vsus,* [...]*aequa versus structura; in eo quoque* C. Plinius [...]*tur, obliti scilicet illi fuerant, quod* MACER *ipse* [...]*nio in hac re adducitur, qui vno plus minus seculo*

MACRI

ACRVM *floruit, vt facile ex temporum ratione colligitur.* Luculentum praeterea in ipso carmine exstat indicium, auctorem, ad mediae aetatis scriptores, proxime accedere, cum Walafridi Strabonis, seu Strabi, qui anno Christi 849. floruit, *Hortulum* se legisse innuit, in capite *de ligustia*, nostrae edit. fol. 22. vbi hi versiculi leguntur:

Hanc oculis Strabus *potuque & odore nociuam*
Asserit antidotis eius tantummodo semen
Misceri iussit: hoc verbum dixerit a se
An a doctorum libris: non est mihi notum
Hoc scio quod veteres non paruis laudibus istam
Extollunt herbam: nec me legisse recordor
Vllum qui Strabi *sermonibus astipuletur.*

Ex his igitur quae diximus dilucide adparet, hoc opus a scriptore, recentioris aetatis, esse compositum, quis vero ille fuerit, non satis constat. Si Gaudentio Merulae fidem habere voluerimus, ab Odone, siue Odobono quodam medico conscriptum est. Ita enim ille libr. I. *Antiquit. Gallorum cisalpinor.* Cap. XI. col. 79. in Andr. Schotti *Italia illustrata Francof.* 1600. fol. *Hanc vrbem*, (Veronam) *tres maxime viri illustrarunt:* Catullus *scilicet, a quo &* Julius Caesar *perscissus est:* Vitruuius *per tempora diui* Augusti, *architecturae scriptor: &* AEMILIVS MACER, *qui de herbarum virtute elegantissime scripsit. Sed hic libellus qui sub* MACRI *nomine circumfertur, non huius est, sed* Odonis *cuiusdam medici, vt ipse vidi in codice quodam antiquissimo. Verum vt gratior exiret in lucem,* MACRI *titulo inscriptus est.* Conf. Caspar. Barthii *Aduersarior.* Commentar. L. XVII. Cap. I. p. 860. Olai Borrichii *Dissertat. de poetis latinis* II. 35 sqq. edit. *Francofurt.* 1683. in 4. Paul. Colomesii κειμήλια *litterar.* Cap. VI. in *Operibus* quae edidit Jo. Alb. Fabricius *Hamburg.* 1709. in 4. p. 283. Jani Brouckhuysen *Obseruationes ad* Tibulli L. II. Eleg. VI. pag. 274. edit. *Amstelaed.* 1708. in 4. Jo.

Albert. Fabricii *Biblioth. graec.* L. VI. Cap.
p. 36 sqq. *Biblioth. latin.* Tom. III. L. IIII. Cap.
p. 879 sqq. *Bibliothec. med. & infim. Latinit.*
p. 3. L. XIIII. p. 468. Quod ad editiones
variae exstant, quae tamen omnes nostra aetate
ita obuiae sunt. Jo Alb. Fabricius *Biblioth. lat.*
se editionem habuisse memorat titulo: MACRI
ridi *de viribus herbarum opusculum, cum Com-*
rio Guillermi Gueroaldi, & rudibus herbarum
ris, ligno incisis, sine anni & loci indicio in
seculi XVI. initio prodiisse existimauit.
grauit illud ipsum Fabricii exemplum in splen-
mam & instructissimam illustrissimi Comitis
a Bünau bibliothecam. Vid. Clariss. viri Joan.
Franckii *Catalogus Bibliothecae* Bünauianae
Vol. I. Cap. II. Sect. V. §. XIIII. p. 416. vbi
moratae editionis fine, haec legi verba dicuntur
betis iuuenes studiosissimi MACRI Floridi *de*
herbarum opusculum, ab omni menda castigat-
que cum interpretatiunculis, luce meridiana l-
uissimis. Aliam editionem, quae sine loci, anni
pographi mentione facta, eiusmodi titulo: MA
Floridus, *de viribus herbarum*, in 4. cum figuris
incisis prodiit, hosque versiculos in fine adiectos ha

Herbarum varias qui vis cognoscere vires
MACER *adest, disce: quo duce doctus eris.*

in bibliotheca regia dresdensi, adseruari refert
Merkwürdigk. der koenigl. Biblioth. zu Dr. Tom
p. 407. Editiones, quae ex officina Roberti Ste-
ni, & a Georg. Pictorio, editae fuerint, memora-
in *lexico Eruditorum* Tom. III. col. 10. Editio
cum Joan. Atrociani commentariis *Basileae*, &
Jani Cornarii scholiis illustratam, *Francofurti*
cem exiisse testatur Josias Simlerus in *Biblioth.*
Forte posterior illa est, quam Jo. Alb. Fabricius
bliotb. lat. l. cit. titulo: MACER *de re medica, Fr.*
cof. 1540. in 8. prodiisse scribit. Conf. Adrien

Jugemens des Savans sur les principaux Ouvrages Auteurs Tom. III. P. I. *Amsterd.* 1725. in 12. 1149. pag. 214. vbi & aliae editiones adducuntur. ...strae, quam ante oculos nunc positam habemus, ...tioni, & forte etiam aliis, quas non vidimus, adii... *Tractatus de Speciebus*, qui hac ratione inchoatur:

...mine iam dictis aliquot vulgaribus herbis
...c species illas, quas cunctas iam prope notas
...us vescendi fecit: temptabo referre
...que prius piperis quia notius ipsa coquina
Quam medicina fecit vires pnto discutiendas &c.

... vero species sunt *piper*, *piretrum*, *zinziber*, *ci...*, *galanga*, *zedoar*, *garofilum*, *cinnamum*, *costus*, ..., *thus*, *aloe*. Herbae, quarum vires priore par... ...ponuntur, sunt *arthemisia*, *aprotanus*, *absinthium*, ..., *...eum*, *ruta*, *apium*, *sauina*, *isopum*, *enula*, *sal...*, *...niculum*, *lactuca*, *rosa*, *plantago*, *viola*, *aristolo...*, *...rubium*, *iris*, *altea*, *anetum*, *bertonica* (betoni...), *...rus*, *camomilla*, *nepta*, *pulegium*, *accidula*, *por...*, *lilium*, *tymbris siue satureya*, *ligustia*, *estrocium*, *...folium*, *atriplex*, *coriandrum*, *nasturcium*, *eruca*, *...*, *cepe*, *buglossa*, *sinapi*, *caulis*, *borago*, *senetio*, *...ia*, *centaurea*, *draguntea*, *guasido*, *eleborum*, *ele...rum nigrum*, *pastinaca*, *origanum*. *serpillum*, *asarum*, *...ites*, *menta*, *cyperum*, *pionia*, *berbena*, *german...*, *stringa seu morella*, *iusquiamum seu caniculata*, *...*, *lapacium seu paratella*, *lolium seu nigella*, *cicu...*, *rosmarinus*, *pimpinella*, *tormentilla*, *pentafilon*, *di...*, *titimallus*, *rafanus*, *consolida*. Typographus ...ioni, litteris romanis impressae, & admodum ra..., haec adscripsit: *Liber* MACRI *philosophi de vir...ibus herbarum, & qualitatibus specierum finit foe...iter.* Venetiis *Impressus per* Bernardinum Vene... de Vitalibus *anno Domini M. D. VI.* (1506). ...us editionis, quod nos quidem sciamus, a nemine ... vsque mentio iniecta fuit, & ipsi Michaeli Mait...re incognita fuisse videtur. qui editionem *venetam*,

 per

per eundem Bernardinum Venetum de Vitalibu die X. Jun. in 4. excusam, adtulit Tom. II. typograph. p. 188.

XXXI.

Q. SERENI. *Samonici*, Hexametri precep dicine continentes

Ad Lectorem.

Prescripsit vite finem natura creatrix
Vnicuique fato: quem superare nequi
Ars dedit artificem sed: natureq. ministrur
Finem contingas qua ratione docet.

in 4. folior. 32.

Quamuis hoc carmen saepissime sit editum tamen editio, quam, nisi plane fallimur, duae t modo praecesserunt, e rarioribus est. Illa o prima est, quae cum Auieno, Arato, Dionysio *orbis*, Germanici & Ciceronis *interpretation nomenorum* arateorum, Venetiis *arte & inge* tonii de Strata cremonensis *IIX. Kal. Nou.* pisano *recognitore* 1488. in 4. prodiit. Vid. Maittaire *annal. typogr.* Tom. I. p. 495. Ill cepit editio *Venet. aldina* 1502. cum Celso sin euulgata. Nostrae editioni adiicitur RHEMNII NII *carmen, de ponderibus medicis*, cuius in fin leguntur verba: Lipsi *in officina industrii* Va Dammandri (Schumanni) *in regione equestr partus virginis Sesquimillesimo - quintodecimo* (Vltimam libelli paginam haec verba complent: QVINTI SERENI *medicinam in fronte buius promissam Candidissime Lector bic* RHEMNII F *pondera medica tanquam dona auctoria offendi*

Ad Lectorem

Dilaerent medici sub certò pharmaca puncto
Indice natura pondera techna dedit
Egregie miseris consultum cernimus aegris
Quo nimis: atque minus sunt agitata procul.

Conf. Jo. Henr. Leichii *Annal. typogr. lipsiensis*, in libro *de origine & incrementis Typographiae lipsiensis*, Lips. 1740. in 4. p. 96. vbi vero haec verba paullo immutata leguntur. Praemittitur editioni narratio admodum breuis, *de caede & monumentis* Q. SERENI, vbi Q. SERENVS *Samonicus*, Gordiani iunioris praeceptor fuisse, minus adcurate dicitur. Istius enim SERENI *Samonici*, qui Gordiani praeceptor fuit, pater est, qui sub Septimio Seuero & Caracalla inclaruit. Posterior cum in coena, Spartiano teste, in Caracalla, Cap. IIII. pag. 712. edit. *hakianae* 1671. in 8. occisus fuit, reliquit filio bibliothecam voluminum 62000. quae postea ad Gordianum iuniorem transiit. Multa opera mathematica, philologica & physica composuisse dicitur, quae tamen omnia, iniuria temporum perierunt. Neque illud *carmen*, quod hodie exstat, *de medicina*, omni ex parte integrum, sed e criticorum sententia, in fine truncum atque mutilatum est. Omnium optima censetur editio, quam Robertus Keuchenius, cum notis, *Amstelodami* 1668. & *ibidem* 1706. in 8. in lucem emisit. Variis etiam collectionibus illud carmen insertum fuit, e quibus Petri Burmanni *poetas latinos minores*, hic nominare sufficiet, vbi Tomo II. *Leidae* 1731. in 4. p. 185 sqq. *cum notis integris* Jo. Caesarii, Georg. Pictorii, villingani, Casp. Wolfii, Robert. Constantini, Roberti Keuchenii, ipsius P. Burmanni, *& selectis aliorum* obseruationibus, insertum reperitur. Vid. de Q. SERENO *Sammonico* Lil. Gregor. Gyraldi *de poet. historia dialog.* IIII. Tom. II. *Oper.* p. 189 sqq. vbi vero in eorum incidit errorem, qui patrem cum filio confundunt. Jo. Alb. Fabricii *Bibliotb. lat.* L. III. Cap. V. pag. 540 seqq. Tom. III.

p. 80

p. 80 sqq. Olai Borrichii *Differt. de poetis la*
pag. 67. Adrien Baillet *Jugemens des Savans*
principaux Ouvrages des auteurs Tom. I.
§. 1170. p. 358. Omnium optime de illo
Jo. Baptist. Morgagni, in *Epistolis in* Aurel.
Celsum, & Q. SERENVM Samonicum, *in q*
vtriusque variis editionibus, libris manuscr.
Commentatoribus differitur. Lugd. Batauor. 17

QVINTVS RHEMNIVS FANNIVS PALA
vicentinus, grammaticus, sub Tiberio &
Impp. Romae docuit. Mulieris verna, prim
runt, textrinum, deinde herilem filium, dum
retur in scholas, litteras didicit, postea man
inter romanos grammaticos principem facile
obtinuit. Teste Suetonio *de illustr. grammat.*
XXIII. *omnibus vitiis infamis, & inprimis in*
nes propensus, tantaque adrogantia fuit, vt M
Varronem *porcum adpellaret, secum & natas*
rituras litteras iactaret, nomen suum in bucol
temere positum, sed praesagiente Virgilio, P
MONEM *fore aliquando, omnium poetarum*
matum iudicem. Conf. Jo. Alb. Fabricii *Bibli*
Tom. III. p. 736. & 782. Olai Borrichii *de p*
tin. Differt. II. p. 69. Adr. Baillet *Jugemens*
vans l. cit. §. 1175. p. 367 sqq. *Carmen, de pon*
& mensuris, quod nonnulli inter viros criticos
ni recentiori tribuere non dubitant, praeterit
poribus, saepius cum Prisciano, & sub Priscian
ne, editum fuit. Exstant etiam variae editio
RHEMNII FANNII PALAEMONIS, & Re
vini nomine, in lucem emissae. Omnium
censetur editio Eliae Vineti *Paris.* 1565. in 8
peritur etiam in variis Scriptorum de ponde
mensuris, nec non poetarum & medicorum co
nibus. In Jo. Georg. Graeuii *Thesauro anti*
romanar. inuenitur Tom. XI. p. 1693 sqq. not
Vineti illustratum. Petrus Burmannus inseru

Io. Caesarii, El. Vineti, & Robert. Constantini ...latin. minor. Tom. II. p. 396 seqq. Alias edi... vid. in *Catalog. Biblioth.* Bünauianae Tom. I. ... Cap. II. Sect. III. §. XV. p. 390. In editione, ...r, nonnullae oculis se offerunt lacunae, vl... hemistichium, carmen non esse integrum,

---

XXXII.

...ium Euangelicum. In quo Diuersarum ...um Ministri Euangelici Cum D. Augu... ...fessione Hilariter accumbunt, & Euan... ...losophantur. *Auctore* CHRISTOPHO... ...ANO *Augustano*, &c. Prouerb. XXIII. ...deris vt comedas cum Principe, diligen... ..., quae apposita sunt ante faciem tuam; ... cultrum in gutture tuo, si tamen habes ...ate animam tuam, ne desideres de cibis ... quo est panis mendacii, &c. *Monasterii ...ium apud Andream Rhem, Oenipont. An... ... MDCII.* (1602.) in 4. pp. 83. excepta ... dedicatoria & praefatione.

...ille CHRISTOPHORVS MARIANVS, vtrum ... verum, an fictum fuerit, nos ignorare, vltro ...rque fatemur. Duo alii libri, contra augusta- Confessionis addictos, sub eius nomine prodie-, quorum alter inscribitur: *demonstratio vna de ...itatis ministrorum verbi pseüdeuangelici, In-...* 1598. alter *Trophaea mariana ob haeresin ...batam. Vrsellis* 1601. in 4. vid. Thom. Hyde ... *Biblioth.* bodleian. Tom. I. p. 431. In *lexi... ...ditor.* Tom. III. col. 176. isti tituli quoque ad- ducti

ducti fuerunt, prior autem *Monasterii* 1598
pressus dicitur, & auctor perperam *Christi*
RIANVS adpellatur. De auctoris vita, &
ius adscripsimus titulum, altum est silentiu
colligimus, illum vel suppressum, vel in cu
piperisque factum esse cucullum, & id qui
admodum verisimile est, propterea quod, C
Salig, sagacissimus eiusmodi rerum indagato
prorsus illius notitiam, habuisse videtur.
CHRISTOPH. MARIANVS *Conuiuium ei*
nomine Quirini Leonini, &c. Summae a
ponensis Praepositi amplissimi &c. Argum
tyrae absurdissimae, in euangelicos protesta
risu, vt auctor ait, *ineptiis*, *lasciuia plenae*
magis quam paullinis *dictis distinctae*, expo
gum foret & superuacuum, qua de caussa pe
colloquentium nomina tantummodo adiici
vero ordine producuntur:

ministri: Philippides, Harpax, Zabolus. — *Comites* Philumenae, *Lutheranus* — *Confessi*… *Concord*… *Zelotes*, …

euangelici:
- Gelasimus — *Lutheranus mollis*
- Acanthio, — *Flaccianus*
- Pseudolus — *Caluinianus*
- Toxilus — *Schwenkfeldianus aut Ana*…

Palaeologus, * Oecumenius, Eusebius — *Catholici*

Pamphilus *Conuiuator*

Cleostrata *eius vxor*

Stephanium, Philaenium — *pedissequae*

Sterops *Legatus Concordiae.*

Igitur nugis putidis obscenisque omissis, q…
conuiuio effutire solent adsidentes conuiu…
dicis mentionem facimus, quae *testimonia* c…

tur, a Georgio Mylio, auguſtano, *publicis chartis*, vt dicitur, *conſignata*. Talia autem ſunt. I. *de multiplici corruptela auguſtanae Confeſſionis*; II. *quod nullus extet hodie in mundo arbiter ſeu iudex controuerſiarum, quae de vero ac genuino ſenſu, & intellectu Confeſſionis auguſtanae naſcuntur.*

XXXIII.

Epiſtola PAVLI ALBVTII ad Jeſuitas. In qua de rebus grauiſſimis & lectu digniſſimis tractatur. *Lutetiae Pariſiorum per Gotthardum Vilar.* *Anno M. D. LXXIII.* (1573.) in 4. pp. 22.

Quis adſumto PAVLLI ALBVTII nomine, fictum enim ſine dubio nomen eſt, hanc ſcripſerit epiſtolam, alii disquirant, nos illi indagando irritam impendimus operam. Quod exemplar, quod ab amico nobiſcum communicatum fuit, *Lutetiam Pariſiorum* non viderit, charta, litterarumque characteres ſatis ſuperque docent. Quisquis demum fuerit auctor, ſcribendi ratio, & cetera omnia demonſtrant, non inuita illum Minerua ſcripſiſſe ſatyram, modeſtam quidem & verecundam, ſed multo ſale conſperſam. Dicauit epiſtolam *integerrimis atque doctiſſimis viris omnibus, in ſocietate Jeſuitarum exiſtentibus.* Laudat illos, quod ſoli fuerint & iis tantum acceptum ferri debeat, quod e ſitu & tenebris, in quibus litterae tamdiu, non minus foede quam miſerabiliter delituerint, in lucem reuocauerint, priſtinumque eis ſplendorem, ne maiorem dicat, reſtituerint. Inſigni praeterea eos elogio ornat, ob tot linguarum peritiam, ob mores & honeſtum cultum, ob pietatem, quam teneris animis imbibendam curent, in adultis autem non deſiſtant inſerere. Tandem eos his adloquitur verbis: *quodſi meritum a nobis praemium vobis non datur, neque id fortaſſe expecta-*

pietatis, non est verendum, quin illud a Deo ... sime accipietis. Vos modo pergite vt coepistis ... temque orbem terrarum sustinete. Sed quid ... vt coepistis? immo melius quoque quam coepistis ... deerit vobis aliquid absurdi dicere, sic loquar ... libereque vobiscum agam, vt ratio ipsa postulat ... si vos ii estis, quos esse plane confido, id est docti ... sti, iusti, & quod caput est, pii, quae vobis dico ... in bonam vos esse partem accepturos. Atque eo ... quum is ego sim, qui nulla priuata caussa ad hoc ... lor. nisi tantum publica, immo ipsius Dei Op... quem hic testem citatum esse volo. Nihil enim ... quaero, nihil cupio, nisi vt pax concordiaque ... christianos nascatur, ex quo Dei bonos & glo... cedat. Itaque quae dicam, primum patienter ... rogo deinde, vt dixi, in bonam partem ... Quae quidem si a vobis probabuntur, erit ... gnopere gaudeam: sin secus, non moleste feram ... tum vobis affirmo, omnia a syncera mente ... proficisci, eodem Deo citato & teste, & iudice ... nonnulli, qui eas, quas nuper recensui laudes, no... ti vobis tribuant: vnum duntaxat reprehendant ... mium scilicet vos esse addictos romano pontifici ... Iis inprimis succenset, quod lutheranos peiores ... beant arrianis, Judaeos, Afros, Turcas sufferant ... theranos vero infensissimo prosequantur odio, ... eos igne ferroque saeuire, cum pontifice non ... tent. Deinde paullo acerbius in romanum po... cem, eiusque adseclas inuehitur, & tandem Je... iterum compellat, suaeque epistolae eiusmodi v... imponit finem: *sed ad vos, vt saepe, redeo, vos ... tri, vos sequestres estote: vos etsi haereticos rep... datis (vt sunt in multis reprehendendi) non i... rom. pontificem admonere sinatis. Estis, habe... vultis, vt dixi toties, sancti, iusti, docti, illud facite ... tur, quod sanctos, iustos, doctos decet. Adulari, ... diri, omnia ad voluntatem loqui, crescentem tu... inflare sermonibus vtrem, addere oleum camino, ...*

sc...

..ra virtutes appellare, alterius virtutes scelera, si ...um est proborum, vel si hominum solum est, vos ...tes adbibeo. Odium in haereticos, vt aiebam, nolo ...quatis, sed potiora nolite negligere. Si pedes va-...ent, nihil proderit capiti infirmo, at cum caput va-...et pedes & caetera membra bene se habent. Si ...tis cessabunt, quietius suauiusque regnabit rom. ...r, sed vitia sceleraque plus in dies augentur. ... vobis bene cognita sunt, ita vt si nolitis curare, ..., non aliorum culpa est, vosque Deo Opt. max. ...em estis reddituri. Ad cuius tremendum formi-...que tribunal, vos, rom. pontificem, caeterosque, ...ique, bis litteris citatos esse volo. Valete. Hoc ...lum, insigniter rarum ideo esse coniicimus, ... in instructissimarum bibliothecarum catalogis ...ustra quaesiuimus. Adductum vero est, in Jo-...eri *Bibliotbeca* p. 543. & in *Thesauro biblio-* ... P. I. *Norimberg.* 1738. in 4. p. 135. editio ...tur *Colloquii iesuitici*, a Christiano Francken, ...biensi, euulgati *Basil.* 1581. in 8. cui PAVLLI ...RTII, *ad Jesuitas epistola*, adiecta fuit.

XXXIIII.

... PLYNII SECVNDI Naturalis Hystoria ... fol. formae maior. folior. 266.

...c libro, vt tunc erant tempora, nihil splendidius ...iusque typis excusum fuisse, facile nobiscum fa-...tur, quibus illius libri exemplum, pari diligen-...ornatum, in bibliotheca quadam obuium factum ...t. Nonsolum cuiuslibet libri littera initialis, ...pernendae magnitudinis, eximiis coloribus picta ...ibus purissimum aurum mira arte laeuigatum ...itet. Quod liber varios habuerit possessores, ...tur notae criticae, vario charactere margini ad-...ae. Quidam ex illis fol. 2. litterae initiali L.

 qua

qua PLINII ad Vespasianum praefatio inchoa
signia sua gentilitia adpingenda curauit, tanta
hoc genere nihil pulcrius nitidiusque effingi
Tenet nimirum homo siluestris, crine fuluo,
tum corpus vrsi instar hirsutus, cana & promi
ba conspicuus, manibus scutum rubrum, in q
aurea falcata conspicitur, cui gallus gallinace
insidet, aurea corona in capite ornatus. Hom
vestris capilli, qui eumdem, quem barba colo
ferunt, fascia alba redimiti sunt. Nonsolum in
criticum, sed etiam medicum fuisse, qui marg
seruationes luculentas adscripsit, variae emend
in textu factae, & aliorum auctorum verbis
moniis confirmatae, nec non obseruationes n
satis superque testantur. Cum PLINIVS L.
Cap. IIX. refert, quod *in sanctuariis* Mithrida
ximi regis deuicti, Cn. Pompeius *inuenerit, in*
ri commentario, ipsius manu, compositionem ant
duabus nucibus siccis: item ficis totidem: & ru
liis viginti, simul tritis: addito salis grano, &
ieiunus sumat, nullum venenum nociturum illo
verbis, haec in margine adscripta leguntur: N
Antidotum, ex Mitridatis, *Regis* Ponti *secretissi*
nio depromtum, aduersus praesentis diei venen
quaesitum & praesentaneum. Et profecto, de ho
in vrbe Senarum, *tempore pestis certior sum*
A. T. Francisco Sutrio, *praeceptore meo: qui*
sese, plerosque alios, ad multos annos, contra pe
Epidymiae morbum, habuit comprobatum. J. R.
ad obseruationes criticas adtinet, vnam alteran
addere licebit. Ad verba PLINII L. XI. Cap. X
Labra, quibus brochi labeones dicti, haec adno
guntur: Hermolaus Barbarus *voluit hic esse leg*
labra a quibus, *& non* quibus. Brunci *meliu*
Brochi. Nonius, Brunci *sunt*, *inquit*, *produ*
dentibus prominentibus, *ex* Lucilii *Satyra*: I
nouit lanius dente eminulo hic est Rhinoceros,
hoc obiter sciendum, quod in omnibus Nonii co

eminulo, *sed* emulo *corrupte legitur*. Paulloque a, *Brochitate, inquit, dentium, senectus in equis & ris veterinis intelligitur, hoc est prominentia & ma-tudine*, Bruncitate *scribendum semper*. Cum PLI-VS L. XII. Cap. I. Arbores recenset, quae cuili-deorum dicatae fuerunt, possessor nostrae editio-, fabulam Phaedri XVII. libr. III. adscripsit, quam tutum pro sua venditasse narrauit Scriuerius ad rtial. III. Ep. 20. Cum istius fabulae lectio, in va-s locis, ab illa recedat, quae in editione Petr. Bur-nni *Leid*. 1727. in 4. p. 157. inuenitur, illam hic scribimus:

Olim quas vellent esse in tutela sua
Diui legerunt arbores: Quercus Joui
Et Mirtus Veneri placuit: Phoebo laurus (Burm. laurea)
Pinus Neptuno (B. Cybelae) *populus celsa Herculi*
Minerua admirans: quare steriles sumerent
Interrogauit causam: Dixit Jupiter (B. Interro-gauit. Causam dixit Jupiter)
Honorem fructu ne videantur (B. videamur) *ven-dere*
At me Hercules inquit: (B. narrabit) *quod quisque* (B. quis) *voluerit*
Oliua nobis propter fructus (B. fructum) *est gratior*
Tum (B. Tunc) *sic Deorum genitor, atque hominum sator.*
O nata, merito sapiens dicere omnibus
Nisi vtile sit (B. est) *quod facimus stulta est gloria.*

rbo *Platanus*, in eodem capite, haec adposita le-ntur: *Nota* latum *a graeco deducitur, vna littera tracta. Nam graece* Platus latus *dicitur, vnde* pla-s latitudo *vocatur: hinc* Plato *ille philosophus de* merorum latitudine *nomen assumpsit. Quum antea aui paterni nomine* Aristoteles *vocaretur. A* pla-s platea *hoc* latior *in oppido* via, *in qua conuenire pulus solet. Eo pacto* Platanus *arbor a* late spargen-

 tibus

tibus se ramis. *Sub qua arbore* Jupiter *cum* Eu
concubuit. Et de hac arbore vid. Pandect. C. CCX
Et eiusmodi obseruationibus omnes libri marg
qui in nostro exemplari, amplissimi sunt, referti
spiciuntur. Sed redeamus ad editionem ipsam! P
mittuntur illi PLINII ad Marcum (L. III. Ep. V
ad Tacitum (L. VI. Ep. XVI.) epistolae, item Su
nii Tranquilli in libro *de viris illustribus*, Tertu
in *apologetico*, & Eusebii caesariensis e libro *de*
poribus, de PLINIO testimonia. Haec excipit
PLYNII SECVNDI nouocomensis, ad Vespasia
suum, praefatio, quam sequitur *Synopsis earum re*
quae summatim inesse dicuntur *singulis libris*. C
bet libro subiicitur Auctorum catalogus, e qu
PLINIVS res, quas memorat, excerpsit. In fi
bri XXXVII. haec typographi leguntur verba:
PLYNII SECVNDI *Naturalis hystoriae Liber t*
simus septimus & vltimus finit. Parmae *impressus*
& impensa Andreae Portiliae. *Anno natiuitati*
mini. M. CCCC. LXXXI. (1481) *Octauo idus*
Regnante illustrissimo principe. Joanne Galeazo
ria *Duce* Mediolani.

Andreas *prodesse uolens* portilia *multis*
Gratum opus impressit PLYNION *aere suo.*
Temporibus priscis hunc bibliotheca tenebat
Principis: & magni diuitis: atque ducum.
Nunc emit omnis eum ciuis: quem gloria tangit
Hunc emit argento pauper: & ore legit.
Factis aere notis debet cum diuite pauper:
His debet: quisquis discere multa cupit
Arte tua gaudere potes portillia *multum:*
Quae facit vt viuant omnia scripta: Vale.

Rarissimae editioni finem imponunt Correctio
Auctoris anonymi, quas vero a Philippo Beroaldo
fectas esse, compertum habemus. Conf. Michael. M
taire *Annal. typogr.* Tom. I. pag. 418. die *Merk*
digkeiten der königl. Biblioth. zu Dreszden Tom.
p. 5

pag. 569. De PLINIO, & aliis *Historiae naturalis* editionibus vid. Pauli Cigalini, *de C.* PLINII SECVNDI, *Naturalis historiae Scriptoris, vera patria, eiusdemque fide & auctoritate praelectiones*, in *Thesauro Antiquitat. & Historiar. Italiae* Tomo VIIII. Part. VIII. & quem sententiae suae aduersarium nactus est Polycarp. Palermi *de vera C.* PLINII SECVNDI, *Patria, atque ea* Verona *Libr. III. quibus* Paulli Cigalini, *& aliorum sententia contraria confutatur*, in *Thesauro Antiquit. & Histor. Italiae* l. cit. Paulli Eberi *de Vita & scriptis* C. PLINII *Dissertatio Viteb.* 1556. in 8. & in Philip. Melanchthonis *Declamationib.* Tom. IIII. *Seruest.* 1586. in 8. pag. 356 seqq. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. lat.* Tom. I. L. II. Cap. XIII. p. 401 sqq. Conf. Tom. II. p. 562 sqq. Jo. Nicol. Funccii *Tract. de imminenti lat. linguae senectute, Marburg.* 1736. in 4. Cap. VIIII. §. XLIII. seqq. p. 538 sqq. M. B. d l. *Vie de* C. PLINIVS SECVNDVS dans les *Memoires de* Niceron Tom. VII. p. 250 seqq. die *Merkwurdigkeiten der Koeniglichen Biblioth. zu Dreszden* l. cit. & Tom. III. p. 11 sqq. p. 26 sqq. *Gaudlingiana* P. XXV. p. 367 sqq. Jo. Harduini Catalogus editionum PLINII praecipuarum, quarum collatione eius editio emendatior prodiit, in edit. *Paris* 1723. II. Tom. in fol. Tom. I. fol. 13. De editione prima, quae *Venet.* 1469. in fol. prodiit, & tales in calce versiculos adscriptos habet:

Quem modo tam rarum cupiens vix lector haberet,
Quique etiam fractus pene legendus eram;
Restituit Venetis *me nuper* Spira Johannes;
Exscripsitque libros aere notante meos,
Fessa manus quondam, moneo, calamusq. quiescat:
Namque labor studio cessit & ingenio
M. CCCC. LXVIIII.

Memoires sur la premiere Edition de l'histoire naturelle de PLINE dans les *Memoires de litterature* de M. de Sallengre Tom. I. P. II. p. 275 sqq.

XXXV.

Prima pars Plyniani Indicis editi per J NEM CAMERTEM, *ordinis Minorum*, *Theologiae D.* In qua, tabellae pictae instar, litterarum connexione dicuntur ea omnia, graphiam praeter, quae toto Plyniano volu continentur. *Cum gratia*, & *priuilegio vt m quetur*. in 4. folior. 167.

Pars secunda Plyniani Indicis *eiusdem* J NIS CAMERTIS, Geographiam, id est, T & in ea regionum. montium. promontori specuum. syluarum. fontium. lacuum. flumi marium. insularum. oppidorum populorun descriptiones continens copiose, secundum se seriem litterarum. *Cum gratia & priuileg bis principum vt supra.* in 4. folior. 55.

Prima & perquam rara, *indicis* haec est editi postea variis *Historiae naturalis* editionibus, v. gismund. Gelenii *Basil.* 1535. in fol. Jac. Dale pii *Francof.* 1608. in 8. ob insignem, qua se vi ctis, commendauit, vtilitatem, subiectus fuit, Joannes Harduinus nouum, & omnium fere, q Plinio occurrunt vocum, indicem concinnaret. spondet *index* editioni, quae ex castigationibu molai Barbari, *Venetiis per Bernardinum Be* an. 1497. impressa fuit, quam ob caussam Josi lerus in *Bibliotheca* pag. 351. illum *mutatis, pe* Plinii *editiones*, *foliis*, *inutilem esse coepisse*, ad Priuilegiis munitus est Leonis Pontif. rom. X. ximiliani II. Imperator. Ro anor. Vtramque auctor dicauit Stephano Ve eucio pannonio, rum artium cultori. Primae parti praemittun JO. CAMERTIS *Epigramma in* C. Plinii *laud*

or. 20. 2) Eiusdem *in liuidos.* 3) Theodori Can- Ordinis minor. S. Theolog. Doctor. & Austriae incial. Ministri *in* plinianum *indicem epigram-* 4) Joachim Vadiani, poetae, a Caesare laureati, *amma ad Lectorem.* 5) Fratr. Benedicti Cheli- i *Epigramma.* 6) Georg. Gemanii Ordin. Mi- JO. CAMERTIS discipuli, *Epigramma ad Le- m.* Quae in priore parte occurrunt, auctor ipse rerbis in fine adpositis, indicat: *Explicit prima indicis* Plyniani *edita primum per* JOANNEM ERTEM Minoritanae professionis. *In quo dem- bis quae ad Geographiam spectant, (nam haec al- sequens Indicis pars plene complectitur) illa omnia rdine continentur quae sparsim & plerumque sub- re* Plynius *toto opere complexus est. Ea autem Coelum, Mundus ipse, ac mundi elementa, plantae, usque, agriculturae disciplina, hortorum cultus, rum genera, medicinae ex herbis, arboribus, alibusque, medicinae eiusdem primi inuentores, ac ci veteres excellentes, magicae vanitatis redargu- uri, argenti, aerisque metalla, colorum differen- sculptores ac pictores nobiles, marmora reliquo- que lapidum genera. Postremo gemmarum diuer- s, vires, precia, rationesque quibus quae verae a facticiis dignosci possunt. Habes insuper com- io horum omnium historias nobilium actorum, quae orum persecutionem, vitiorumque fugam plurimum t.* In secundae partis fine, haec oculis obiiciun- rerba: *Explicit pars secunda* Plyniani *indicis, per* reuerendum sacrae Theologiae Doctorem strum JOANNEM CAMERTEM ordinis mino- , *vbi, optimo litterarum ordine, continentur ea a, quae ad Geographiam pertinent, id est Terrae iones, atque mensurae. Gentes quae terras acco- Oppidorum Vrbiumque insignium, montium ontoriorum, specuum, syluarumque, marium, la- , fontium, fluminum insularumque orbis, ac alio- dictorum nomina: descriptiones. situs. Impressa*

 Viennae

Viennae Pannoniae *per* Hieronymum Victorem, Jo
nemque Singremium *artis socios. Sumptibus* Leon
di, *&* Lucae Alantseae *fratrum, ac ciuium* Vienn
sium *optimorum: quibus idem* JOANNES CAME
apud quem tantum opus publicandi fuerat autori
hunc Plynianum *indicem, facultatem tribuit imp*
mendi. Anno uidelicet a Christi natali. M. CCCCC. XI
(1514) *Calendis Septembribus.* In vltima libri
gina adparet bibliopolae Leonardi Alantsee insig
Conf. die *Merkwürdigkeiten der königlichen Bibli*
zu Dreszden Tom. III. p. 27. Michael Maittaire
nales typograph. Tom. II. p. 256. JOANNES RI
TIVS VELLINVS, Ordini Minorum adscrip
Theologiae doctor, ac princeps in conuentu F
ciscanorum vindobonensi theologiae lector ordina
& Austriae prouincialis Minister, CAMERTIS,
DE CAMERINO, cognomen, more illorum secu
rum vsitatissimo, a patria Camerino, Marchiae an
nitanae oppido, adsciuit, quod in *lexico eruditoru*
alia ratione se habet, cum Tom. I. col. 1598. JO. C
MERTEM, & Tom. IIII. col. 1506. JO. RICVTI
VELLINVM, veluti viros diuersos auctor adtu
Natus fuit anno 1448. multisque scriptis criticis,
ctus est celebris, quorum catalogum adtulit Jo
Simlerus in *Bibliotheca* pag. 351. Diem obiit sup
mum anno aetatis XCIIX. anno seculi XVI. 46. Co
de illo Anton. Posseuini *Apparat. sacer* Tom.
p. 128. Illi plerumque cum Jo. Alb. Fabricio Lib. I
Biblioth. graec. Cap. II. p. 26. versio latina, soluta o
tione περιηγήσεως οἰκουμένης, Dionysii alexandrini,
bui solet, sed praeter Jacobum Lectium in *corp*
poetarum graecorum veterum heroicorum Graece &
tine Geneuae 1606. in fol. edito, illam, a Jacobo
porino esse compositam, non spernendis argume
docuit Auctor derer *Merkwürdigk. der königl. Bibli*
zu Dreszden Tom. III. p. 142.

XXXVI.

vs de Mirabilibus Mondi (Mundi) in folior. 34. si praemissa folior. 9. exce-

mittuntur codici, litteris romanis satis nitide o, *index* & Bartolini atriensis, *ad* Lucam Pas-*lum excellentissimum epistola*, cuius hic adscri-clausulam, vbi, quid hac editione praestitum exponit. *Mitto itaque ad te. mei in te amoris* SOLINVM *polybistora: qui cum antea mul-ribus refertus circumferretur: ita a nobis mul-ibitis & nouis & vetustis exemplaribus: non-e in illum* Joannis Britannici *praeceptoris no-ruationibus: castigatus est: vt putemus: omni-uae latinae cultoribus satisfecisse; Addidimus tabulam ita capitulatim paginatimque graphi-lam; vt nihil in toto sit opere: siue loca: siue vel aues: vel lapides: vel arbores; vel cuius-generis animalia requirantur: quod vel modi-oris dispendio non reperiri possit: Labores igi-tros ea frontis bilaritate accipies: qua a me ssi sunt. Eos enim si tibi gratos esse probatos-sero non dubitabo studium meum ad altiora gra-e accommodare. Vale* Bergomatium *decus, quod facis plurimum ama Iterum vale:* Bri-*xto Kalen. Decembres M. CCCCIIC.* (1498). epistolam excipit SOLINI ad Autium, quem Martinus Antonius Delrio in suis *in* CAII SO-*olybistorem notis, Antuerpiae* 1572. in 8. in 1 vel Auitum, Claudius vero Salmasius in *pli-Exercitation. in* C. IVL. SOLINI *polybistora,* t. ad Rhen. 1689. in fol. Tom. I. p. 3. in Ad-a mutauit, *epistola.* Dispescitur liber SOLINI ita LXIIX. In fine codicis haec leguntur ver-

LINVS *de mirabilibus mundi* Brixiae *per* Ja-Britannicum *impressus Anno M. CCCCIIC.* (1498).

exiit. Sequitur in hac editione 3) Christophori N *carmen ad* Jo. Francisc. Dandulum *de miseria v* *secularis* distichor. 75. 4) Eiusd. *ad clariss. Ari cratiae* Venetae *censorem* D. Antonium Boldum *eq tem auratum poetamque ac oratorem praecipuum c men* distichor. 15. 5) Eiusd. *ad* Berardinum ance tanum *carmen* distich. 19. 6) Eiusd. ad *praestab JCtum* Michael. Bempensum *carmen* distich. 7. 7) Paul. II. *Pontificem max.* Joannis Andreae, alerie Episcopi, *epistola*, in qua inuehitur in Georgium T bezontium, quem *Cenotimonem*, id est *nouum Timor* adpellat. Controuersiae huic occasionem dede Georgii Trabezontii, siue Trapezuntii versio latina brorum Platonis *de legibus*, quam Nicolai V. Pont cis iussu confecerat, Joannes vero Andreae, Epis pus aleriensis, multis in locis, haud satis adcurat esse pronunciauerat. Vid. Niceron *Memoires* To XIIII. p. 330. *Giornale de' letterati d'* Italia Ven Tom. XVI. p. 415. & 429. Tom. XVII. p. 275. *Ad* Nicolaum V. *Pontif. max.* Guarini veronen *in* STRABONIS *traductionem epistola.* 9) Eius Guarini *in Absolutionem* STRABONIS *incohoati pr hemium alterum, ad insignem ac patricium equest ordinis virum, d.* Jacobum Antonium Marcellu venetum. Quod ad versionem ipsam, quae in hoc c dice reperitur, adtinet, partim illa a Guarino Guar veronensi, partim a Gregorio Tifernate confecta e Docet id nos Joannes Andreae Episcopus alerien in *epistola* iam citata, vbi scribit: *Christianitatis pr cipes ac sedis tuae* Romanae *ecclesiae sanctissimi an stites recte intelligentes: & ante omnes Pontificum m ximorum splendor ingens* Nicolaus V. *praedecess haud dudum tuus pater sancte miro studio egerunt:* Ptolemaeus, STRABO*que* cretensis, *non minus hist ricus quam Geographus atque philosophus, &* homer cae *maiestatis illustris expositor:* Romanis *vocibus au direntur: demandata rei, mirae difficilitatis prouin cia multi nominis viris:* Jacobo Angelo Florentino

in mathematicis doctissimo, ab Alexandro V. *transferendi in latinum* Ptolemaei, STRABONIS *vero a* Nicolao *item* V. Guarino Veronensi *&* Gregorio Tifernati. *Quorum ego in manibus sumtis exemplaribus, ex* Gregorii *Archetypis* Asiam *atque* Africam *describi feci.* Guarini *autem* Europa *perlecta, quod in ea multa deerant fragmentis: vt puto* Graecorum: *illius exemplarium: amicorum ope addi omnia procuraui. In qua* Theodoro *meo* Gazae: *atque* Andronico Lampo: *item* Birago *graece latineque doctissimis viris non exigua gratia est habenda.* Ipse quidem Guarinus omnes XVII. STRABONIS libros, e graeco in latinum sermonem conuertit, sed nouem tantummodo priores impressi fuerunt. Cum enim Nicolaus V. roman. Pontifex, cuius iussu illi se adcinxerat negotio, diem obiisset supremum, a proposito destitit Guarinus, donec Jacobi Antonii Marcelli, patricii Veneti hortatu & munificentia permotus, STRABONIS libros resumeret, & septem libros posteriores, decem prioribus iam translatis, & cum Gregorii Tifernatis versione continuata, in lucem emissis adderet. Testem illius rei habemus ipsam Guarini *epistolam* ad Marcellum, & inprimis verba id indicant, quae in illius fine leguntur: STRABO *e* Graecia *in* Italiam *nuper aduentans triumphaturus est tam illustrem nactus hospitem - - maxime cum tantum opus, quod Pontifex inchoarat, mancum imperfectumque reliquerat; magnanimus eques* Jacobus Antonius Marcellus, *confectum & absolutum sua opera & cura addidit.* Guarini vero versio librorum VII. posteriorum, quod nos sciamus, nunquam edita fuit. Quae cum ita sint, facili negotio, illa, quae apud Gerard. Joan. Vossium L. III. *de Historic. latin.* Cap. VII. pag. 531. apud Niceronum Tom. XXVIIII. des *Memoires* p. 125. & in *Nouveau Dictionaire historique & critique de* Jaques George Chaufepié Tom. II. litt. G. p. 101. not. A. & apud alios leguntur, & primo adspectu sibi aduersari videntur, conciliari poterunt. In eo vero errorem admisit

Nice-

Niceronus, & qui illum presso, vt aiunt, sequitu
de Jacob. Georg. Chaufepié, cum versionem Gu
librorum STRABONIS VII. posteriorum, cum libr
decem prioribus impressam esse sibi persuadent. H
etiam satis adcurate dicta videntur illa, quae apud
Albert. Fabricium Lib. IIII. *Biblioth. graec.* Ca
p. 5. & 6. leguntur, vbi Jacob. Antonius Marce
Guarini & Gregorii Tifernatis versionibus, *vlti*
manum imposuisse, & reliqua adiunxisse dicitur.
dem emendatione indigent verba in *Biblioth. me*
infim. latinitat. L. VII. p. 291. conspicua, cum G
rini & Gregorii Tifernatis versionem, Fabriciu
recensione Jacobi Antonii Marcelli *prodiisse* saep
ait. Vid. de Guarino Guarini, veronensi, pra
scriptores iam citat. *Giornale de' letterati d'It*
Tom. XII. p. 352. Tom. XIII. pag. 406. Barthol
Facii *Lib. de viris illustribus* ex edit. Viri Cla
Laurentii Mehus *Florent.* 1745. in 4. p. 17. Scip
nis Maffei *Veron. illustrata Veron.* 1732. in 8. Tom
p. 131 sqq. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & inf*
Latinit. L. VII. pag. 347 seqq. P. Baile *Diction*
Tom. II. p. 1332. Paul. Jouii *Elogia doctorum vi*
Basil. 1571. in 8. pag. 253. Carmine eius elog
scripsit, Janus seu Joannes Pannonius, Episcopus q
quecclesiensis, cuius *Syluam panegyricam ad* Gu
num veronensem *praeceptorem*, edidit Beatus Rh
nus, *Basileae apud Jo. Frobenium*, 1518. in 4. L
tur etiam in Jo. Philip. Parei *Delitiis poetarum*
garicorum, *Francof.* 1619. in 12. pag. 1 seqq. C
anno 1460. Guarinus Guarini nonagenarius Ferra
mortuus esset, Antonius panormitanus ei scripsit
gramma:

Quantum Romulidae *sanctum videre* Catonem
Quantum Cepheni *volitantem* Persea *caelo*
Alciden Thebe *pacantem viribus orbem*
Tantum laeta suum vidit Verona Guarinum.

De Gregorio Tifernate, siue Tiphernate vid.
Gregor. Gyraldus *Dialog. I. de poetis sui temp*

Tom

...m. II. *Oper.* p. 387. Paul. Jouii *Elogia doctor. vi*... p. 259. P. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2750. ...nium prima illius verſionis editio eſt, quae cura ...nis Andreae alerienſis Epiſcopi prodiit *Romae* ...*Conradum Sweynheim & Arnoldum Pannarz* 1470. ... Vid. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. ... Editioni, quam habemus, Typographus haec ... verba: STRABONIS amaſini *Scriptoris illu*...*geographiae opus finit.* Venetiis *a* Philippo pin... Mantuano *impreſſum. Anno dni. MCCCCCX.* ...o) *die XIII. Julii. Sereniſſimi D. D.* Leonardi ...dani Venetiarum *Ducis tempeſtate.* Vid. Mi... Maittaire *Annal. typogr.* Tom. II. pag. 216. ...is erroribus typographicis, illa deformata, neque ... Alb. Fabricio in *Bibliotheca graeca* memorata ... De aliis editionibus vid. die *Merkwürdigkeiten* ...*igl. Biblioth. zu Dreszden* Tom. I. p. 446 ſqq.

XXXIIX.

...MPONIVS MELA. in 4. folior. 38.

...ine dubio haec eſt editio, quam Jo. Albert. Fabri... Tom. II. *Biblioth. latin.* L. II. Cap. IIX. p. 476. ...Hermolai Barbari recenſione ad Alexandrum VI. ... loco & tempore in 4. prodiiſſe ſcribit. Litteris ...anis illa exſcripta eſt, & niſi fallimur, Italiae, na... refert acceptos. Praemittitur illi Hermolai Bar...ri *in* POMPONIVM MELAM, *ad* Alexandrum VI. *...tificem max. praefatio*, quae poſtea in Abraham. Gronouii editione *Lugd. Batau.* 1722. in 8. mai. lo...am inuenit, vbi *trecenta loca* in POMPONIO MELA, ... emendaſſe Hermolaus ſcribit. Edidit Hermolaus ...barus etiam *caſtigationes, in* POMPONIVM ME...AM, quae initio lucem viderunt, cum *ſecundis ca*...*ſtigationibus* plinianis, *Romae formis Eucharii Ar*...

gentei,

gentei, Germani, Idibus Febr. 1493. in fol. impr
postea autem saepius, cum POMPONIO MELA
tae fuerunt. Fuit Hermolaus Barbarus, Zach
filius, Francisci nepos, Pomponii Laeti discipulus
tricius venetus, patriarcha & archiepiscopus aquile
sis, a Pontifice Innocentio IIX. constitutus. Cum
ro hoc aquileiense *sacerdotium, inconsulto*, vt Pi
Valerianus *de litterator. infelicitate*, p. 9. refert
natu susciperet veneto, *exul factus, & de posse
eiectus, vitam inopem aliquamdiu traxit*, Alex
*Pontificis sportula sustentatus: paucis vero post m
bus, pestilentia contactus, desertus ab omnibus, infel
simo mortis genere oppressus est, quique laudation
eloquentia sua innumeros aetatis suae homines illus
verat, & funere & honore sepulchri ita defraud
est, vt vbi sepultus, quoue hominis cadauer conie
fuerit, ignoretur.* Errasse Pierium Valerianum,
Hermol. Barbarum omnino fuisse sepultum, Paul.
vii, Mr. de la Rochepozai, Oldoini, & aliorum te
moniis demonstrat P. Baile *Dictionaire* Tom. I. p. 4
not. (L), qui cum Nicerono Tom. XIIII. des M
moires p. 20. illum in ecclesia della *Madonna del
polo* conditum esse scribit. Paul. Jouius in *Elo
doctor. viror.* sepulchrum eius, hoc elogio ornat
memorat:

Barbariem Hermolaus Latio *qui depulit omnem*
Barbarus *hic situs est, vtraque lingua gemit*
Vrbs Venetum *huic vitam, mortem dedit incl*
Roma
Non potuit nasci nobiliusue mori.

De tempore quo obierit, docti etiam viri discepta
Laurent. Schraderus, Barthol. Burchelati, Fr. Swee
tius, Jo. Mabillonius &c. id d. XXI. Maii an. 149
cum aetatis annum ageret XLI. accidisse memoran
Trithemius vero, Jacob. Philip. Bergomas, Geo
Merula, Angel. Politianus, Petr. Parenti & alii, a
num 1493. mensemque Julium, illi fuisse emortuale
conte

dunt. Argumenta quibus vtraque pars senten-
ma confirmare studuit, exponuntur a Nicero-
. pag. 15 seqq. Multis operibus editis & in-
claruit. Catalogum eorum dedit Joannes
icius in *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. II.
. *Giornale de' letterati* d'Italia Tom. XXIIX.
seqq. Niceron in *Memoires* l. cit. Conf.
. p. 70 seqq. Petri Criniti *de honesta disci-*
l. Cap. 7. L. XV. cap. 9. Jacob. Philippi
Supplement. Chronicor. Paris. 1535. in fol.
b. Jos. Simleri *Bibliotheca* pag. 287 seqq.
. Vossii *de Historic. latin.* L. III. Cap. IIX.
. Antoin. Teissier *Eloges des Savans de*
Thou Tom. I. *à Vtrecht* 1696. p. 331. Tom.
1704. p. 200. Adrien Baillet *Jugemens*
Tom. II. Part. I. §. 314. pag. 389 seqq.
P. III. §. 816. p. 311 sqq. Nicol. Comne-
poli *Historia gymnasii patauini Venet.* 1726.
. II. p. 27. David Clement *Bibliotheque*
& critique Tom. II. p. 412 sqq.

XXXVIIII.

p de Conspiratione a Comite Gouriae,
ra Jacobum eius nominis Sextum, Sere-
Scotorum Regem, Perthi, die Martis,
is erat Augusti anno M. D. C. intentata.
gae 1601. in 4. pp. 23.

ratione Joannes Comes Gouriae (John Carl
y) & eius frater Alexander Ruthuenus
der Ruthwon) regi Scotiae Jacobo VI. stru-
sidias, & spe eruendi thesauri, in suam inui-
domum, vt venatoribus quos secum duxerat
, omni auxilio destitutum interficere possent,
modo tandem rex a Lenoxiae duce, Comite
I. I Mar-

Marriae, Jo. Ramſaeo, & Thom. Areski
legis eorum manibus liberatus fuerit, Th
Libr. CXXIIII. p. 691 ſqq. edit. *Francof.*
& Auctor Partis IIII. *mellificii hiſtorici*, qu
prod. 1649. in fol. p. 1061 ſqq. expoſuer
ro regis inſidiatores Comitem Gauriam
drum Ruuenum adpellant. Quamuis ha
ſeparatim excuſa rariſſime inueniatur, &
lixior ſit illa, quae apud ſcriptores citatos
borum tamen ſimilitudo rerumque ſeries
clariſſime demonſtrat, quod alter alterius
hiſtoria ſequutus fuerit veſtigia. Vtrum
nus auctorem anonymum, an ille Thuanur
rit, definire non poſſumus. Vt dictis no
fides, initium *narrationis*, prout illa ab A
Thuano expoſita fuit, adſcribemus:

Anonymus	Thuan
Dum Falclandiae *rex ageret, ſeque quotidie ceruorum venatione exerceret* (*quo exercitii genere eo anni tempore, ſe vt plurimum oblectare ſolet*) *quinto Auguſti, qui in Martis diem incidebat, inter ſextam & ſeptimam matutinam, coeli ſerenitate inuitatus, vt ſtabula praetergreſſus, equum erat aſcenſurus* (*venatoribus interim eius aduentum in campis expectantibus & aulicis ſe ad equos accingentibus*) Alexander Ruthuenus, *comitis* Gouriae *frater germanus, vrbem in-*	Jacobus *forte* diam *ſe cottidia venatione oblecta nis Sextilibus cum aulico om conſcenſurus, vt ctamenta repeter* drum Ruuenum, *mitis* Gauriae *f manum* Pertho, Joannis fanum *praeerat* Gaurius *obuium habuit, ſalutandi ratione regis genua demiſ ductum, vultu de lis perpetuo humi pellat, & veſpe plebeium hominen nis caput pallio v*

Anonym.

ssus, deque regis dis-
certior factus, eum
celeritate accessit:
salutatione satis humi-
capite ad regis genua
(qui salutandi mo-
antea prorsus insò-
tracta, apud regem
statu nonnihil sedu-
vultu deiecto, & ocu-
petuo in terram defi
le alloquium insti-
Accidit, inquit, vt
ra proxime elapsa,
cul Pertho, *vbi in*
tia cum fratre com-
animi relaxandi
prodeam, ambulan-
eius quidam obuius
cuius vt caput pal-
olutum animaduer-
accedens propius, de
quidue negotii so-
loco solitario, & auio
aret, coepi inquirere.
inem tanta conster-
masit. vt nec lingua,
alia corporis membra
adessent officiis: hic ge-
augebat suspicionem.
dum singula accura-
obserno, aliquid sub-
tatas, sinum aliquanto
diorem video, inde re-
pallio ingentem & ca-
vrnam auro ad ori-
refertam sub axilla deprehendo: vt vidi, homi-

Thuanus

in loco solitario visum nar-
rat, & ad eum verba fa-
ciens cum tremere hominem
& inter respondendum ani-
mi vagum hallucinari
animaduertisset, aucta su-
spicione pallium reiecisse,
& vrnam ingentem auri
ad os vsque plenam sub
axilla eius deprehendisse;
igitur eum in vrbem secum
clam reduxisse, vinctumque
cum vase, conclaui, ad
quod nisi per multas fores
a se obseratas, nullus patet
aditus, inclusisse, nemine
facti ne fratre quidem
conscio, & summo mane
ad ipsum venisse, vt secreti
participem faceret. Pro-
inde orare, vt quampri-
mum eo veniat & fortunae
beneficio vtatur. Rex inito
laudata eius beniuolentia,
se excusare, nec aequum &
honestum esse, huic vt se ne-
gotio immisceret; solos
quippe thesauros in terra
repertos ad fiscum pertine-
re; ad haec cum Alexander
rustico propositum fuisse
diceret, thesaurum in ter-
ram defodere, Rex retulit,
longa diuersa esse, animum
defodiendi habuisse, & de-
fossum inuenisse &c.

nem sic onustum in vrbem mecum clanculum re
ibique vinctum, vase vna relicto, nemine alio facti
scio, conclaui, quo nisi per multas fores, iam a m
seratas, nulli patet aditus, diligenter inclusi, & l
cum diluculo, ante quartam matutinam, Pertho
ingressus, quanta potui celeritate, sicut ex officio
bar, huc ad Celsitudinem Tuam me contuli; ideo
iorem in modum Maiestatem tuam oro, vt quam
mum omni adhibita tum diligentia, tum taciturni
eo proficisci Celsitudo tua dignetur, & priusquam
fiat palam, aliquid de ea statuatur; hic enim prot
sancteque affirmo, me rem istam nemini morta
imo ne fratri quidem, hactenus reuelasse. Ad hae
cum gratias pro beneuolentia egisset: nulla inqui
tione aequum aut honestum censeo, vt huiusmodi
tio me immisceam: quando nullius liberi, ac fi
subditi thesaurus, nisi forte sub terra repertus, qu
isto secus se habet, ad regem possit lege deuenire.
terum inquit, Alexander, *ille mihi est fassus, eo se*
egressum, vt in terram defoderet: vt plura exq
rem, nec temporis nec loci ratio sinebat. Rex, non pa
inquit, factum ipsum a facti proposito distat: nec per
est animum defodiendi habuisse, & defossum inuenisse

Nisi plane fallimur, haec *narratio*, ab An
mo edita, iussu *regis* conscripta fuit, quam
ea Thuanus, & qui illum sequuntur, in com
dium redegerunt. Praemittitur *narrationi*, *ad* J
bum Steuartum (Stuard) *eius nominis* sextum,
nissimum Scotorum *regem*, *carmen exhortatorium*
nominis Anagrammate vt Orsus, Sta: Jesus exc
desumtum, cui litterae G. D. subscriptae sunt.
calce *narrationis*, adiectum est *Examen Testium*,
landiae praesentibus Cancellario, Thesaurario,
cretario, Aduocato, Georgio Homio a Spot, Rob
& Jacobo Meluillis Equitibus die 9. 20. & 22.
gusti an. 1600. institutum. Fuerunt isti testes, J
bus Vemius a Bogy, Magister Gulielmus Rind, &
dreas Hendersonus, qui Joannem Comitem Gou
mag

-cis artibus admodum deditum fuisse, detulerunt, etiam *mantica*, magicis characteribus ac vocabu-cantatoriis plena, apud illum reperta, confirma-Quid postea cum parricidarum cadaueribus, eo-familia, & bonis actum fuerit, in *narratione* -i non memoratur, id vero a Thuano, & au-*aedificii historici* ll. citt. expositum est, qui -funt. Conf. G. Camdeni *Annal. Rer. an-* *& hibernicar. regnante* Elizabetha P. III. edit. *Elzeuir*. 1677. in 8. Emanuel von Me-*Niederlendische Historien*, *Arnhem* 1614. in fol. L. XXI. p. 112 sqq. Heinr. Anshelm von Zieg-Kliphausen *täglicher Schauplatz der Zeit Lips.* in fol. d. V. Aug. num. III. p. 928 sqq. Philip. abbauillaei S. J. Sacerdot. *Annales mundi*, 1727. in fol. p. 877.

XXXX.

-is Colinii Castellonii, Magni quondam -nciae Amirallii, vita. Psal. CII. Iustus -a memoria vigebit: neque vnquam -bitur. MDLXXV. (1575) in 8. pp. 139.

-do rarum libellum esse, cognouimus e *Cata-* *-lioth*. Heukelom Ackersloot. P. III. pag. 232. -. *Biblioth. selectioris gedanens.* 1748. pag. 116. -. *Bibliothec*. Salthen. p. 422. & 426. Diu li-auctor, partibus reformatorum in Gallia addi-haud satis cognitus fuit, quandoquidem Bernar-le la Monnoye libellum Francisco Hottomanno, le Fourmy, in *l'Histoire des grands officiers de* *-rone*, Joanni Villierio Hottomanno, Francisci -, alii aliis tribuerunt. JOANNEM tamen DE -ES, Niceronus auctorem nominare non dubi-Tom. IIII. des *Memoires* p. 323. cum, in biblio-

 theca

theca parisiensi regia, exemplar inueniatur, cui P
Puteanus, sua, auctoris nomen, adscripserit n
Res Admiralii, a prima iuuentute, praeclare &
fide & patria, fortiter gestas, oratione prosequit
tis elegante, sed illum nonnunquam partium
fuisse abreptum, inuectiuae orationes passim, in
siorum, & aliorum, qui religionis catholicae rom
tunc temporis sequebantur partes, inspersae sat
perque produnt. Satis prolixus est inprimis in
randa caede, qua infelicissimus heros trucidatus
Habemus codicem nondum typis euulgatum, i
omnia, quae, in laniena sic dicta parisiensi, per o
Galliam, perpetrata fuerunt, longa verborum
narrantur. Auctor nobilis Germanus, J. N. a
heim ipse his moribus interfuit, & ideo inter sc
res fide dignos, locum sibi vindicat. Non abs r
tur fore censuimus, si istius auctoris verbis Adm
caedem enarraremus, vt cum iis, quae JO. DE
RES de illa prodidit, conferri queant. Ita vero
Prima caede facta tintinnabulum pulsatum fuit
tres ordines seu turmae latronum & homicidarum
tea a Guisianis *collectae atque ordinatae moneba*
quorum prima pars Admiralium *accessit, altera*
num Theligny, Admiralii *generum, tertia hosp*
domini Comitis de Roschefucault, *qui omnes in*
te erant. Montgomeri *enim in suburbio habit*
minusque satis Guisianis *fidere visus est. Cum e*
ba, quae Admiralii *aedes accessit, etiam dux* G
coniunctus fuit cum omnibus suis aulicis & q
dam Heluetiis, quorum alii totam domum circum
rant, alii impetu magno in ipsas aedes irruerunt.
Admiralio *dicitur, quod cum tumultum hunc pe*
ret, domumque circumdatam videret, de lecto, q
nestrae proximus erat, aliquantulum se leuauer
postea recubuerit, finxeritque somnum fortem &
fundum. Tunc omnes in cubiculum Admiralii *ir*
cumque nobilis quidam Germanus eos alloque
quam ob rem hoc tempore, cum dominus suus do

fortiterque aegrotaret, tali impetu irruerunt, eum cum gallice loqueretur statim cecidisse. Haec enim verba pueri erant: Que faites Vous Messieurs, laissez dormir Monsieur, il est malade. *Reliqui lectum* Admiralii *accesserunt, quorum aliquis his verbis* Admiralium *est allocutus:* O Admiral, Admiral tu dors trop fort. O Admiral, Admiral nimis fortiter dormis. *Alii sic:* Behem: (Behemius, vt a IO. DE SERRES p. 130. nominatur, quidam Germanus in ducatu Virtembergensi natus, patre, vt fertur tormentorum muralium magistro) n'est tu pas Admiral? Admiral: ouy je le suis. Mais Vous estes bien un jeune souldat pour parler ainsi avec un vieil Capitaine, pour le moins au respect de ma vielesse. Behem: je suis assez aagé pour te faire ta reste. *Et haec dicendo eum miserrime variis vulneribus confoderunt, occiderunt, trucidarunt, quorum aliquis bombardam ori admouit, cuius globus caput transiit. Dicitur etiam quod* Janwitzius, *ex ducatu* Wirtenbergensi *oriundus, qui in aula* Guisii *commoratus est, & adbuc commoratur, ei primum ictum inflixerit. Reliqui* Admiralii *pueri Germani se sub pauimento cubiculi occultarunt. Alii cistas & arcas aperuerunt, omniaque, quae in aedibus erant, spoliauerunt, & omnes eos interficiebant, qui gallice alias loquebantur. Hoc pro certissimo quoque affirmatur, quod pridie ante caedem* 70000. *coronatorum acceperit, quos in expeditionem* Belgicam *collocare voluerit, hos recepisse dicuntur Domini* de Strozzi *quidam sagittarii. Literas enim omnes & quicquid ibi fuerat, diligenter collegerunt, ex quibus* Admiralii *secreta intellecta fuere. Dicunt in aedibus XXVI. nobiles interfectos fuisse, qui in* Admiralii *hospitio, tum temporis erant.* Guisius *interea ante aedes expectat, & num occisus sit, scire cupit, quod credere noluit, antequam per fenestram deiiceretur. De fenestra igitur latrones eum praecipitare moliti sunt, sed tentantibus fortiter pedibus restitit haec verba subiiciens:* O mes enfans ayez pitié d'un povre (pauvre) Souldat,

 espar-

efpargnez un petit à ma vieleffe. Mei filii, comm
veamini & misereamini hominis veterani militis,
nectutis meae respectum habeatis. *Quae verba*
strema fuere, quae protulit, sed Heluetii bipenn
suis pedes illi concussere, & cum pedibus resistere v
retur, capite versus fenestram verso, (quamuis
ebiis & humeris adhuc repugnabat) vi hastarum
pressum in plateam proiecerunt ante pedes G
Quo facto animum suum sanguinolentum aliquant
satiauit, quamuis corpus mortuum & nudum a
aulicis, partim etiam a praetereuntibus innumeris
ueribus confectum fuerit, adeo quidem, vt ne hom
imaginem fere vllam repraesentauerit. Reliqui e
ex iisdem aedibus per fenestras omnes proiecti. &c.
linguam Germanorum vernaculam, JOANNIS
SERRES liber conuersus fuit an. 1576. in 8. F
gallica libri versio est, quam titulo: *la vie de* l'A
ral de Colignis, *Amsterd.* 1643. in 4. prodiisse
morat, Christian Gottlieb Buderus in *Bibliotheca*
storica struuiana p. 375. Quae vero fides vitae C
nii gallicae tribuenda sit, quam notissimus ille c
mentariorum fictitiorum compilator Gatien San
de Courtilz dedit *Coloniae* vt titulus mentitur 16
& 1691. in 12. verba docere poterunt, quibus
ctorem descripsit Mr. Voltaire in libro, qui insc
tur *le Siécle de* Louis XIIII. Tom. II. *Berlin* 1751
12. p. 416 sqq. vbi ait: Sandras de çourtils, *nè a m*
targis *en* 1644. *on ne place ici son nom, que pour a*
tir les Français *& surtout les étrangers combie*
doivent se défier de tous ces faux mémoires impr
en hollande. courtils *fut un des plus coupables*
vains de ce genre. il inonda l' europe *de fictions,*
le nom d'histoires. il était bien honteux, qu'un c
taine du régiment de champagne allât en hollande
dre des mensonges aux libraires. lui & ses imitat
qui ont écrit tant de libelles contre leur propre pa
contre de bons princes qui dédaignent de se vanger,
contre les citoiens qui ne le peuvent, ont mérité l'

cra

publique. il a composé - - - la vie de l'ami-
gni - - - & beaucoup d'autres ouvrages, qui
sé & trompé les esprits faibles. m. à paris en
Vitam JOANNIS DE SERRES pluribus ver-
suit Niceron l. c. p. 316 sqq.

XXXXI.

Γραφης, Παλαιας δηλαδη και νεας δια-
, απαντα. Diuinae Scripturae nempe
ac Noui Testamenti, omnia, Recens a vi-
simo & linguarum peritissimo diligenter
, & multis in locis emendata, variisque
s ex diuersorum Exemplarium collatio-
tis, & ad Hebraicam veritatem, in veteri
o reuocatis aucta & illustrata. *Franco-
d Andreae Wecheli heredes, Claudium
& Joan. Aubrium.* 1597. in fol. pp. 1098.
foliis prioribus non numeratis.

eam librorum classem, elegantissima BIBLIO-
editio, omnino referenda est, qui, nostra aeta-
ius occurrunt. Sequuti fuerunt typographi,
em *basileensem* BIBLIORVM graecorum, quae
. ex *officina typographica heruagiana* prodiit,
aldino exemplari prorsus congruit. Illa a men-
viro quodam doctissimo, & linguarum peritissi-
em alii Franciscum Junium, alii Fridericum
gium fuisse existimant, antequam prelo subii-
r, diligenter recognita, a mendis purgata, &
uersis aliis exemplaribus v. c. *complutensi, ant-
si, argentinensi,* ac *romano* adcurate collata
Praeterea variae lectiones huic editioni addi-
cum hebraeo textu collatae sunt, & quaenam ex
um veritate hebraea conueniant, proditum est.

Ad N. T. quod adtinet, exemplar Robert patris & filii, typographi, exscripserunt, at lectiones, quae non tantum in eo exemplar cibus regiis collectae continebantur, sed plutensi atque in aliis editionibus, & quoru notationibus, reperiri potuerunt, adiicien curauit. Nescimus quid Auctores *actor. lipsiens.* an. 1688. p. 75. impulerit, vt scrib editionem, cum fragmentis veterum int Aquilae, Symmachi, Theodotionis, & r prodiisse. In praefatione quidem typog omnium quidem versionum graecarum breu tur historia, & inter lectiones variantes, no istis interpretibus excerptae conspiciuntur, ta autem ipsa adlata non fuerunt. Conf. d tione Jacobi Vsserii *de graeca Septuaginta tum versione syntagma, Londin.* 1655. in 4. p. 83. Jo. Morini *Exercitationes biblicae graecique textus sinceritate, Germana LXX. tum translatione dignoscenda, illiusque cu collectione* P. I. *Paris.* 1633. in 4. L. I. Exer Cap. I. num. 7. Jo. Millii *prolegomen. in* N *cum* pag. 136. Wolfgang. Franzii *de inter S. S. Liber, Viteb.* 1693 in 4. p. 30. Jo. Al *Biblioth. graec.* L. III. Cap. XII. pag. 326. Long *Bibliothec. sacra* Tom. I. pag. 191 seq phil. Sinceri *Bibliotheca historico-critica opusculorumque variorum & rariorum, Nori* in 8. p. 4 sqq. G. L. O. Knoch *Historisch Nachrichten, von der ansehnlichen Bibel-S die sich zu* Braunschweig, *in der hochfürstlich hofsbibliothek befindet* P. II. *Wolfenbüttel* 1 p. 157 seqq.

X

XXXXII.

BIBLIA cum glossa ordinaria. Tom. IIII. in fol. formae maximae.

Tomus I. a libro Geneseos ad libellum vsque Ruth. folior. 253.

Tomus II. a primo libro Regum, siue libro I. Samuelis ad Psalterium vsque folior. 326.

Tomus III. a libro prouerbiorum, ad Malachiam vsque folior. 301.

Tomus IIII. a primo libro Machabaeorum, ad Apocalypsin vsque, folior. 328.

Omnium primam, & rarissimam editionem BIBLIORVM esse censemus, quae cum *glossa*, vt vocatur, *ordinaria*, in lucem prodierunt. Adseruatur exemplar splendidissimum in Bibliotheca portensi publica, litteris gothicis admodum luculentis, chartis impressum, quae si crassitiem spectaueris, membranis pergamenis proxime adcedunt. Per omnem codicem, littera initialis reperitur nulla, sed omnes minio & caeruleo colore adpictae, & interdum floribus pictis, adeo exornatae sunt, vt omnem folii marginem impleant. Neque typographi, neque loci, neque anni reperitur indicium, sed codicem ante annum 1483. & forte ipso illo anno, in lucem fuisse emissum, verba, primae parti, manu adscripta, satis superque docent: *Anno domini Millesimoquadringentesimooctogesimotercio* (1483.) *In die sancti luce euangeliste Honorabilis dominus* Ihoes Czeyszener, *vicarius & capellanus in Ecclesia sancti Michaelis parochiali In Iben. ex hac luce migrauit. Qui banc primam partem* BIBLIE *glosa duplici ornatam. cum aliis tribus partibus monasterio bte* Marie vgis *in suis extremis legauit. In* Bosaw. *Cuius anima requiescat in pace. Amen.* Ex hoc monasterio bosaugiensi, postea opus, in bibliothecam porten-

portenſem transmigrauit. *Gloſſae ordinariae* au
praecipuus eſt Walafridus Strabo, ſiue Strabus, (
manus, ab oculorum vitio ita dictus. Vixit Sec
a Chriſto nato VIIII. & diſcipulus Rhabani Ma
monachusque fuldenſis, ordinis benedictini fuit.
decano poſtea coenobii S. Galli, reichenauienſi
dioeceſi conſtantienſi, factus Abbas, a
DCCCXXXXVIIII. obiit. Vid. de illo Polyc
Leyſeri *hiſtoria poetarum & poematum medii*
pag. 235 ſeqq. Chriſtian. Schoettgenii *Continuat.*
blioth. Fabric. *med. & infim. Latinit.* L. XXI. p. 8
ſeqq. vbi plures memorantur ſcriptores, qui il
partim Angloſaxonem, partim Germanum fuiſſe ſ
bunt. Ex patrum potiſſimum eccleſiaſticorum ſ
ptis, & praeſertim ex praeceptoris Rhabani Ma
commentariis, *gloſſam* compilauit, quae apud ho
nes meliorum litterarum rudes, tantam obtinuit a
ctoritatem, vt *ordinaria* imo & *lingua ſcripturae*
ceretur. Petrus Lombardus illam plerumque *auc*
ritatis nomine adlegat, & Thomas de Aquino, t
magni aeſtimat, vt in *Commentario* ſuo, *in epiſtol*
Paulli, illius verba, ſubinde veluti ex ipſo ſcriptur
ſacrae codice deprompta, explicet. Quae Richa
Simonii de illa fuerit ſententia, vid. in *Hiſtoria c*
tica veteris Teſtamenti L. III. Cap. XI. p. 414. A
ceſſerunt deinde ad *gloſſam ordinariam*, alia quaed
v. c. Hugonis de S. Caro, Cardinalis, de quo vid. J
Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. II
p. 849 ſeqq. *poſtillae*, ſiue *breues commentarii in v*
verſa BIBLIA. Reperitur etiam in codice noſt
breuior quaedam *gloſſa*, locis quibusdam obſcurio
bus illuſtrandis deſtinata, quae quoniam intra text
lineas ſcribi ſolebat, *interlinearis gloſſa* adpellatur,
ab *ordinaria* diſtinguitur. Auctor illius eſt Anſelm
ſcholaſticus & canonicus laudunenſis, in Gallia, c
anno MCXVII. mortuus dicitur. Vid. de illo J
Alb. Fabricii *Bibliothec. med. & infim. Latinit.* L.
p. 305 ſqq. de illius *gloſſa* vid. Richard. Simon. l. c

Frid. Mayeri *Bibliotheca biblica Lipſ.* 1714. in 4. ert. IIII. §. II. pag. 50. De variis BIBLIORVM *gloſſa ordinaria*, editionibus vid. Richard. Simon. *ria critica N. T.* Cap. XXVII. p. 378. Jacobi Long *Biblioth. ſacra* Tom. II. p. 1010. & quam Schoettgenius l. cit. p. 868. teſtem producit *litterariam* Galliae Tom. V. p. 62.

XXXXIIII.

LIA cum concordantiis veteris & noui Te- menti & ſacrorum canonum: nec non & ibus in marginibus varietatis diuerſorum : ac etiam canonibus antiquis quattuor orum inſertis ſumma cum diligentia reui- & emendata.

atque Theodotion vel ſeptuaginta
o Aquilam & quorum nomina lata patent
er ab Hebreis ad grecos deinde latinos
lia migrauit : factaque digna legi eſt.
unt nobis: me namque interprete ſolo
blia ab hebreo fonte latina fluit.
hic relegi per tot modo ſecula ſolum
eronymum : & cunctos laude perire viros.
folior. 317. except. praemiſſ. & indicibus.

Litteris, quae ad gothicos adcedunt characteres, BLIA impreſſa ſunt, *Lugduni*, quod haec verba, in conſpicua, teſtantur. BIBLIA *cum concordan- veteris & noui Teſtamenti nec non & iuris cano- : ac diuerſitatibus textuum : canonibusque euan- rum ac quibusdam temporum incidentibus, in mar- poſitis: per venerabilem patrem: fratrem* Alber- Caſtellanum venetum *ordinis predicatorum ſtu- dio-*

diligentissime reuisa correcta & emendata: & ad i correctissimorum exemplarium tam antiquorum nouorum incontrata comparata & collata: ac pe Jacobum Sacon Lugduni *impressa. Expensis no lis viri dni.* Anthonii Koberger de Nuremburg *liciter explicit. Anno domini M. D. XII. I. C das Augusti.* His verbis typographi insigne, etiam in titulo se offert, oculis subiicitur. Ex tur etiam in titulo imaguncula S. Hieronymi, hac epigraphe: *Sanctus* Hieronymus *interpres* BLIE. Omnis codex biblicus, figuris ligno inci fertus est, quibus nihil inconcinnius in illo ge conspeximus. In praefatiuncula ad lectorem Im for & bibliopola, quae in opere praestiterunt, his bis exposuere: - - *Primo loco pulchram & sane lem accessisse totius operis diuisionem, deinde quat non aspernenda indicia, seu repertoria: quorum mum librorum nomina ac ordinem quo se consequun metrice complectitur. secundum eadem sed litter seu alphabetico ordine & soluta oratione persequit tertium item metrice omnia que in singulis capiti totius biblie continentur singulis fere verbis indi quartum autem ordine alphabetico optimam quam ac desideratissimam materiam, vbi reperias demonst Tertio loco concordantias (vt dicunt) aliorum loco* BIBLIE *in marginibus annotauimus: & argum seu summaria in frontibus capitulorum prenotaui Omnia demum terse ac fideliter impressimus.* Quod ad indices poeticos adtinet, vtriusque hic scribimus specimen. Prior inchoatur hac ratione

Genesis. Exo. Leui Numerorum Deuteronomi
Post Josue Judicum Ruth. Regum. Paralip. Es
Tobias Judith Hester Job Psalteriumque &c.

Posterioris initium tale est

I. G

I.		II.
dier. opera	de ligno vite ne edant	
Sex		Prohibet
III.		IIII.
& eua. occiditur	a Caym trans-	
peccant		Abel
V.	VI.	VII.
in paradysum	a noe	noe & fili eius
Enoch	& archa fit	intrant
VIII.	IX.	
de archa	nudatus coram filiis	
Egreditur	Dormit	
X.	XI.	
& filie Noe	babel	egreditur
Variantur	Turris	&
XII.		
Terra		
Abraam &c.		

-excipit 1) *ad diuinarum litterarum, vera- diuitiarum amatores exhortatio.* 2) narratio *terpretibus* BIBLIORVM *graecis, &* S. Hiero- 3) *de quadriformi ratione distinguendi siue ndi scripturam sacram, historica vel litterali, rica, anagogica, tripologica* (tropologica) *vel* 4) *de diuisione totius* BIBLIE. 5) *Epistola* eronymi *ad* Paulinum *Presbyterum de omnibus historie libris.* Haec omnia folia XIIII. com- . Cuilibet libro *praefatio* S. Hieronymi prae- itur. Initio Exodi versiculi leguntur de decem ypti plagis. Nouo Testamento praemittuntur *ones, qui inuenti fuerunt, ad cognoscendum, in qui- locis, sacri quattuor euangeliste concordauerint vel lia dixerint : & in quibus locis. omnes vel aliqui m idem scripserint, vel quilibet eorum aliquid icularitar posuerit.* Figurae N. T. ligno incisae, iores sunt illis, quae in V. T. reperiuntur, alium- artificem produnt. Index, qui in fine codicis conspi-

conſpicitur, interpretationes hebraicorum
ſecundum alphabeti ordinem, complectitu
BIBLIORVM iſtorum fecerunt mentionem
Long Tom. I. *Biblioth. ſacr.* p. 254. Micl
taire in *Annal. typogr.* Tom. II. p. 226. A
ſtellani, qui BIBLIORVM recognitionem
piſſe dicitur, inter Scriptores ordinis Prae
haud incelebre nomen eſt. Multis editi
ſcriptis, quorum catalogum exhibet Jacobu
in *Scriptoribus Ordinis Praedicatorum, no
cis & criticis illuſtrat.* Tom. II. *Paris.* 17
pag. 48. Illum circa annum 1522. admod
fuiſſe mortuum commemorant. Conf. Ant
vini *Apparat. ſac.* Tom. I. p. 30.

XXXXIIII.

BIBLIA ſacra Ad optima quaeque u
uocant, tralationis exemplaria ſumm
tia, pariq; fide caſtigata. His Adiecit
braicarum Graecarum, caeterarumq; p
rum uocum, cum illarum uaria a noſtra
ne, interpretationem. Indices inſuper
bus Res, ac Sententiae, Annotationes ex
ctoribus ſelectae, Locorumque inſigniu
ptio complectuntur. *Lugduni apud Se
Gryphium Anno a Chriſto nato M. D. L.*
Tom. II. in fol. form. maior. pp. 684.
67. 138. 44. 115. & 22. ſi ea quae Volu
mo praemittuntur, adpendicem, & indi
tulo memoratos exceperis.

Recte Jacobus le Long in *Biblioth. ſacr*
Cap. IIII. pag. 261. ſententiam de ſplendi

ura editione expoſuit, cum ſcribit: *Haec edi-actorum forma & nitore, nulli cedit, niſi illae anno 1642 e typographia regia prodiit.* In-es BIBLIORVM latinorum editiones, quae oculis noſtris ſe obtulerunt, nullam depre-is, quae chartae puriſſimae ſplendore, littera-iuſcularum nitore, & formae auguſtae magni-ituentibus ſe magis commendare poſſit, quam liothecarum cimelion. Dicauit Sebaſtianus s ſplendidiſſimum opus, *reuerendiſſimo domi-oanni* Bellaio *ſingulari totius ordinis purpu-mento, digniſſimoque* Pariſiorum *praeſuli.* ola dedicatoria, duobus potiſſimum nomini-dductum fuiſſe, ſcribit Gryphius, vt hanc in-ti vtriusque hiſtoriam, maioribus auguſtiori-typis excuſam illi conſecraret: partim vt tan-elut numinis cuiusdam tutelaris, nomine, in ipa limine praefulgente, nonnulla ex eo toti initas, & quaedam quaſi maieſtas accederet: uod *vniuerſum*, ita pergit Gryphius, *quantus erit, inſtituti huius fructum clariſſimae ve-miliae, atque adeo* Guilielm. Langaeo *fratri ntiſſimo, fortiſſimoque* Galliarum ὑπερασπιστῇ *iure deberi intelligeremus. Is etenim, donec rte commutauit, aurem vobis vellere non de-valere iuſſis. inſulſiſſimis aliquot Neotericorum meris (vti aiebat) piperis & turis cucullis, tiſſimum quenque veterum, ea typorum ampli-xcuderemus, qua & nominis noſtri dignitati conſulere, & ſummam optimi cuiusque gra-eficio noſtro emereri. Quod quidem hominis ſſimi conſilium, quamuis etiam tum non inutile r: fecit tamen temporum iniquitas, ſuperio-bellorum tempeſtas, vt commodius in tempus id rogeremur. Verum quando ita ſuperis viſum tot tandem malis defungeremur, diſcuſſisque nubibus, mari aliquanto pacatiore, vela face-viſum eſt & nobis animum recipere, & priſti-*

num institutum, intermissum, omni animi
repetere: idque eo libentius, quod ingrau
aetate, oculorumque acie iugi lectione nonni
ta, re ipsa simus edocti, minutiores illae, &
pemodum fugientes litterulae, quantum lum
ram, & detrimenti. Porro cum probatissi
que veterum (modo vita diuturnior contiger
typorum amplitudine statuerim excudere, a
me tamen visus sum facturus si quemadmod
ille a suo Joue, *ita nos quoque a diuinis ex*
vtriusque historiam, hoc est vniuersum fidei
sterium, velut primum in aciem emitte
Volumini I. praemittuntur 1) *Librorum*
noui Testamenti ordo. 2) Hieronymi *prologu*
3) *Index Testimoniorum, a* Christo *& apos*
T. citatorum, quae huc, in id congesta sunt
ctores natiuam quorundam intelligentiam,
qui valeant, quae ab ipso Christo *vero int*
spiritu eius, per apostolos tradita: perspician
vsum ea adduxerint apostoli & Euangelist
dex alter, in quo itidem Noui instrumenti
ex vetere excerpta annotauimus, si non ad v
ta sententiam, ex quorum collatione cum ii
videntur desumta, non parum lucis accede
nis lectoribus. 5) *Epistola beati* Hieronym
num *presbyterum, de omnibus diuinae histo*
Hanc excipit 6) *Praefatio* S. Hieronymi
in Pentateuchum Moysis. Ceterum haec
in octo distributa sunt partes, quarum qua
vum orditur paginarum numerum, nouun
lum praefixum habet. Volumen I. duas
tur partes, quarum 1. libros Pentateuchi
vsque ob oculos ponit. 2. continet Psal
brum, prouerbia, Ecclesiasten, Canticum c
Salomonis, librum sapientiae, & Ecclesiasti
filii Sirach. Voluminis II. 1) pars per typ
errorem pagina inchoatur 166. & prophet
pta complectitur. 2) Machabaeorum lib

ingelistas quatuor, 4) Acta Apostolorum, 5)
as Paulli & catholicas Jacobi, Petri, Joannis,
ae, 6) Apocalypsin B. Joannis apostoli. His
us & in V. & N. Testamento Hieronymi prae-
itur passim praefationes. Liber Nehemiae, in
t & in aliis editionibus, Esdrae vocatur secun-
orumque III. & IIII. comites habet. In titulo
inis primi, nec non in fine apocalypseos, typo-
reperiuntur insignia, quibus ad nomen suum
iit, saeuum scilicet id animal, a fabularum scri-
us fictum, & gryphis nomine dictum, hoc ad-
lemmate: *Virtute Duce, Comite Fortuna.*
praeterea in Apocalypseos fine, verba adscripta
ur: Sebastianus Gryphius *excudebat* Lugduni
550. Secundo volumini addita sunt. 1) *He-
Chaldaea, Graeca & Latina nomina, virorum,
um, populorum, idolorum, vrbium, fluuiorum,
m caeterorumque locorum, quae in* BIBLIIS
*r, restituta, cum latina interpretatione: addi-
m* BIBLIORVM *locis, in quibus ita scripta le-
: qua in re interpretationem, quae in* BIBLIIS
uti *excusis erat, fere secuti sumus, adiecta no-
t, quorum proprii characteres ignorabantur, D.
, quae dubiam esse interpretationem significet:
vero G. littera, quae petitam esse a Graecis in-
tionem admoneat.* folior. 34. 2) *Index re-
sententiarum V. & N. T.* folior. 16. & dimid.
*x selectarum ex sacris Doctoribus annotatio-
uae studiosis maxime conferant veluti quaedam*
BLIORVM *textus propugnacula, tum aduer-
jantes in eundem errores antidota* folior. 8. &
Nonnulla errata typographica & e V. & e N.
ento excerpta, in secunda tituli Voluminis I.
, lectorum oculis exposita sunt. Quod nos
sciamus, haec rarissima BIBLIA, a nemine
ie descripta fuerunt. Capita nondum in ver-
distincta, variantes vero & loca παράλληλα,
i adscripta sunt. Verba quibus Jehouah Ser-
K 2 penti

penti maledixit Gen. III. p. 3. hac ratione e
sunt: *Inimicitias ponam inter te & mulierem, &*
tuum, & semen illius: ipsa *conteret caput tuum*
insidiaberis calcaneo eius. Vocula *ipsa* * notat
margine adposita habet, *ipsum.* Eodem anno
ex eadem officina typographica prodierunt *Bib*
cra, iuxta vulgatam editionem ad vetustissima ex
ria castigata V. Voluminibus in 12. vid. die *I*
würdigk. der Königl. Biblioth. zu Dr. Tom. I. p.

XXXXV.

DAS ALLTE TESTAMENT deutzsch. M
Luther. *Wittemberg. M. DXXIIII.* (1524.)

Rarissimus codex, multis figuris, eleganter
incisis, ornatus, in tres partes distinctus est. I
cuius titulum adscripsimus, foliis 220. absoluit
Pentateuchum ob oculos ponit, cuius in fine h
guntur verba: *Gedrukt zu* Wittemberg *durch*
chior Lotther *den iungen M. D. XXIIII.* Sec
partis titulus est: *Das ander teyl des* ALTEN
STAMENTS. *Wittemberg.* Constat fol. 275. &
plectitur *das Buch Josua, das Buch der Richte*
Buch Ruth, das erst und ander teyl des Buc
muel, das erste und ander teyl von den Königen
erste vnd ander teyl der chronica, das Buch
das Buch Nehemia, das Buch Esther, cuius in
haec adposita sunt verba: *Ende des andern te*
ALTEN TESTAMENTS. *Gedruckt zu* Witten
Melchior Lotter, *der iünger. Im iar nach Cristi g*
Tausent fünffhundert vnd vier vnd zwentzig. (1
Das dritte teyl des ALLTEN TESTAMENTS. *Wi*
berg M. D. XXV. (1525.) continet *das Buch*
den Psalter, die sprüch Salomo, den prediger Sa
das Hohelied Salomo. Hæc omnia fol. 136. im
sunt. Praefationes, quas Lutherus libris bi
praemisit, suo loco positae conspiciuntur. Ex r

e partis primae, quae legitur in denen *Nachrich-* *von einer hallischen Biblioth.* Tom. III. p. 10 sqq. qua facile diiudicari poterunt. Conf. Viri Excel-iss. Jacobi Burckhardi *Historia Bibliothecae augustae*, Wolffenbutteli *est*, P. I. *Lips.* 1744. in 4. Lib. I. . IIII. p. 135 sqq. Jacob. Frideric. Reimmanni *Ca-gus Biblioth. theologic.* p. 246 sqq. Pars prima anno 5. recusa fuit, vt verba editionis, quae ante ocu-versatur, in fine conspicua, produnt: *Gedruckt zu* ttemberg Michel Lotther *M. D. XXV.* Adiicitur parti, quod in editione anni 1524. non inuenitur, *beychtgebet* D. Martini Luther, & *Eyn ander* *chtig beychtgebet* Manasse *des Königes* Judae.

XXXXVI.

Propheten alle deudsch. D. M. Luther. 544. in 8. folior. 382.

fine editionis a Jacobo le Long in *Biblioth. sacr.* sae, haec leguntur verba: *Gedruckt zu* Erffurdt Melcher Sachsen *in der Arcben Noe. M. D. XLIIII.* 4). Cuiuslibet propetiae initio, Martini Lutheri fatio & figura ligno incisa conspicitur.

XXXXVII.

Newe Testament. Doct. Mart. Luth. *gnadet mit Churfurstlicher zu Sachsen Frei-* *Vittemberg Gedruckt durch Hans Lufft*, 1579. olior. 407.

on adeo frequentes esse libros, qui anno 1579. is sequentibus, ex officina Jo. Lufftii prodierunt, ur Georgius Gustauus Zeltnerus in der *kurtzge-* *Historie der gedruckten Bibel-Version und anderer*

Schrifften Mart. Lutheri *Norimb.* 1727. in 4. p. not. (x). Jacobo le Long illa plane incognita fu tio. Verba 1 Joh. V. ſuo jam loco inſerta c ciuntur. Omnia præterea, quæ in den *Nachr von einer halliſchen Biblioth.* Tom. III. p. 16 ſq editione an. 1546. adnotata fuerunt, de hac q dici poterunt.

XXXXIIX.

EVANGELIVM Matthei, Marci, Luce, Jo ausz der Translacion Eraſmi von Rote ynsz deutſche gebracht in 8.

Quis verſionis fuerit auctor, quo anno, & typographo expreſſa fuerit, ignoramus, cum plari, quod ante oculos verſatur, titulus & no folia in fine deſunt. Librum initio Seculi XVI. typis fuiſſe excuſum, ideo credimus, quod in Evangelio Lucae praemiſſo, ciuitatis lipſienſis pareant inſignia. Verſionem a variis fuiſſe co tam, verba praefationis, in euangelium Ma teſtari videntur, vbi haec legimus: - - *Derhall ich Got zu Lob vn̄ furderung menſchlicher erkentn woll und gutheit* Chriſti *der zweyen vornemlichiſte geliſten* (*vmb kurtz willen*) Mathei *und* Johan *zeugnis, in kleine form vorfuegt zu trucken, auch durch hochvorſtendige, In clarer vn̄ vorſt deutſche Sprache dann vorhin ytzundt neulich g ſein, Damit ſich ein itzlicher chriſtgleubiger me allen ortern deſter bequemer darin mag vben, Go zu lob vnd ere, Amen.* Cuilibet euangelio fin praefigitur titulus. Capitibus, in tribus eua poſterioribus, argumenta præmittuntur, q Matthæi euangelio omiſſa ſunt Verſionis ſpe haec eſſe poterunt: Luc. XII. legitur: *Es hatte einem reychem manne ſeinn agker volligklich fru*

...cht, vnd er gedachte in ym selber sprechende, was sol ... thun, wen ich habe nicht do ich meine fruchte ... sameln muge, vnd er sprach, das wil ich thun, ... wil zubrechen meine schewnen und wil grossere ...en, vñ do wil ich alle die gutter, die mir gewachsen ... hinsameln, vnd will sprechen zu meiner sehle, Sehle ... hast vil gutter ym vorradt auff vil yar, hab rwge ...e) isz, und tringk, vnd frewe dich, Es sprach aber ... zu yme. Dw thore in diser nacht werden sie deine ... wider von dir fordernn, Wesz werdenn nwb diese ...k seinn die dw gesammeltt hast, also geschieth deme ... ym einen vorradth machtt, vnnd ist nicht reych bey ... Luc. XXII. vñ er ist auszgegangen, als er phlag ... den oelberck, ym haben aber auch nachgefolgt seine ...er, vñ als er kam, an den ort sprach er zuyn, Bet... ... yr nicht eingehet in vorsuechunge, vñ er ist von ...wegk gegangen, leichte einen steinwurf, ist auf ...knie gefallen hat gebetet vñ gesprochen: Vater so ...lt, so nim hinweg dis trinckgefesse von mir, - - ... sein schweysch was als die Bluthtroppen die ge... ... habenn auff die erde vnnd als er was von dem ...b auffgestanden vnd zu seinen iungern kommen, ... er sie schlaffende vor betruebnisz, vñ er sprach zu ... Waz schlaffet yr, stehet auff vñ bettet auf das yr ...t eingehit in vorsuchunge, als er noch redte sehet ... schar, vnd der genanth was Judas einer aus den ...fen gieng yn fur, vnd er nahete zu Jesu das er yn ...e. Jesus aber sprach zu ym. Juda mit dem kusse ...ttest du dem sohin des menschen. Es sahen aber die ...lich bey yme warenn, was zukunfftig was, vnnd spra... ... tzu yme, Herre solle wir nicht mit dem schwerte ...laben. Vnd einer ausz yn schlug den knecht des ...stenn der Prister, vnnd hib ym abe den rechtenn ...lappen. Es antworte aber Jesus vnnd sprach tzu ...en. Haltteth ynne bis alher, Vnd als er hatte ange...rtb seinenn ohrlappen machte er yhnn wider gesunt. ...h. XII. Lazarus aber was eyner von der zall der bey... ...zer am Tisch. Maria nam ein pfunt vngents von ed...

 lem

lem probirten Nardo vnd salbete die fuesz Jhe *truckenet abe seine fusz mit iren haer. Dasz ha ist erfullet worden vom ruche oder schmack des v* Haec sane specimina, versionem satis esse inc produnt. Ἀρχιερεύς, qui in euangelio Matthæi & Lucae *der oberste Priester*, it. *der Fürste a ster* adpellatur, per omnem Johannem voc *Bischoff*, quod etiam docet, versionem a diu adornatam. Ille præterea, qui Joannem tı sæpe numero variis synonymis vsus est, e.g. Ca *Da er sollichs geredte, spey er aus auff die er machete einen kot aus den speychel, vnnd strei* schmieret *den kot auff die augen des blinden v zu ym, Gee hyn wasche dich in der schwemm* oder weyer, *Siloe, das deutt als vill als gesand* Jesus *der weinete* oder zehrete. *Es was aber* oder speluncke. Cap. XII. *Nun ist das geri* vrteyl *der werlt. Nun wirt der Furst diser we getriben* oder verbannet *werden. Vnd wo ic Erden erhobet* oder aufgehenckt *werde, wil* de *ich alle ding* oder alle Menschen *zu mir zih*

XXXXVIIII.

Dat NYEUWE TESTAMENT ons heren Christi, Als sinte Mattheus, sinte sinte Lucas en sinte Johannes, bescreuen met alder naersticheit ouersien ende ve Met sinte Pauwels Epistolen en die werck stelen Ende dye openbaringhe Johannis figueren. Noch siin hierbi geset die E wten ouden Testamente, die men Jaerli inder heyliger kerken. Christus spreeck int XVI. Capittel. Gaet in alle dye wer predict dat Evangelium, alle creatueren \

g

looft ende ghedoopt is, sal salich syn. in 8. 392.

Editio, a Jacobo le Long, Mich. Maittaire, aliisque, qui in recensendis bibliorum vtriusque Testamenti, editionibus, operam collocarunt, non memorata fuit. In fine, editionis tempus, hac ratione designatur: *Dyt* NYEUWE TESTAMENT *is ghepreent na dye alder correcxste Exemplaeren, dye met Gracie ende Preuilegie gheprent zyn, Ende is voleynt te* Leyden *in* Hollandt *By my* Pieter Janzoon *Int Jaer ons Heeren MCCCCC ende XXXVI.* (1536.) *den IIII dach van Augusto. Lof. God. van. Al.* Initium facit *Almanack gedeuerende tot LXIIII. Jaren.* Reperitur tabula etiam ligno incisa, vt in fastis nonnullis hoc tempore adhuc conspicimus. In illa duodecim Zodiaci signorum influxus describitur, quem quodlibet signum, in membrum aliquod humanum habere, vulgo existimant. Praemittitur insuper euangelio Matthaei *dye tafele, om te vinden dye Epistelen ende Evangelie, also men die binnen den geheel ende Jare in der Kercken houden.* Apocalypsi adiiciuntur *de Epistelen wt den ouden Testamente ghenommen, die men iaerlick in der Kercken leest op sommighe daghen.* Eas sequuntur *die Epistelen wt den ouden Testamente, die men binnen den iare houdt in der kercken van den heyligen.* Verba 1 Joh. V, 6. 7. 8. hac ratione leguntur: *Dese is die daer cōet met water eñ bloet* Jesus Christus, *nz met water allene, maer met water eñ bloet, Eñ die geest is, die daer tuyget, want die geest warachtich is. Want drie zynder die daer getuych geuen wten hemel, die Vater dwoort, eñ die heylige geest, eñ dese drie zyn ēē. En drie zynder die getuygenis geuen inder aerden, die geest dat water eñ daz bloet, eñ die drie zȳ ēē.* Figuris satis eleganter, ab artifice ligno incisis, hæc editio, & inprimis Apocalypsis ornata est.

L.

Συμφωνία ἡ σύλλεξις τῆς διαθήκης τῆς καινῆς ... ξαντος ΞΥΣΤΟΥ τοῦ ΒΕΤΟΥΛΗΙ'Ο ... τῆς Α'υγούστης τῶν Βινδελικῶν γραμματοδιδασ... Noui Teſtamenti Concordantiae graecae, ... magno vſui omnibus ſacrarum ſcripturarum ſtudioſis futurum: ſingulari nuper XYSTI ... LEII *bonarum literarum apud inclytam Vin... rum Auguſtam doctoris*, induſtria collectum ... lucem editum. *Cum Caeſ. Majeſt. gratia & ... legio ad quinquennium. Baſil.* in fol. folior. 2...

Annus, quo editus eſt liber, in fine expreſſ... Baſileae *ex officina* Joannis Oporini. *Anno ſalu... manae M. D. XXXXVI.* (1546.) *menſe Ja...* Quantae liber ſit raritatis, haec verba teſtan... *Catalog. Biblioth.* Salthen. p. 208. conſpicua: *O... primae, ac proinde etiam rariſſimae ſunt hae* Co... dantiae, *quas deinde ſecutae ſunt* Stephania... Schmidianae. *Et quanquam allegatione verſuum ... pote tunc nondum inuentorum, deſtitutae ſint; ... men prae ſequentibus iam dictis habent peculiare ... diuerſas vnius vocis ſignificationes notauerit & d... rit* XYSTVS, *id quod* Stephanus & Schmidius ... *re.* Conf. Jac. le Long *Biblioth. ſacr.* Tom. I. ... & 545. Dicauit BETVLIVS opus ſuum, Jo... ſero & Jacob. Herbrot, auguſtanae ciuitatis C... illa, opus hortantibus in primis & impellentibus ... Lycoſthene, Ambroſio Blaurero, Sim. Grynaeo, ... gang. Muſculo, & Wolfgang. Weyſſenburgo ſe... piſſe profitetur. In praefatione ad lectorem co... morat, quibus potiſſimum modis haec *Symphoni... ca a latinis* differat *concordantiis*, quas tamen ... exemplar ab initio ſibi propoſuerat. - Praefat... ſequuntur Jacobi Creſſii, Joh. Cratonis, Seb... Caſtalionis, Andreae Dietheri, Conradi Geſ...

dolphi Gualtheri Carmina encomiastica, graeca iter & latina. Natus fuit XYSTVS BIRCK, siue TVLEIVS, Augustae Drusi, quae hodie Memminga atur, anno 1500. vid. Viri celeberr. Samuel. For- *Ducatiana ou Remarques de feu* M. le Duchat *iuers sujets d'histoire & de litterature à Amsterd.* in 8. Tom. II. p. 359. Studiis, in variis scholis emiis, ad finem perductis, primum in officinis aphicis Cratandri, Frobenii, Bebelii relegendis endandis plagulis, operam dedit & postea anno . scholae basileensi S. Theodori præpositus fuit. em inde euocatus, in patriam concessit, & ibi- scholae, quae a S. Anna nomen adepta est, an- XVI. præfuit. Obiit XIII. Kal. Jul. anno 1554. s anno LIIII. Vitam illius data, quod aiunt, conscripsit Joan. Nisaeus, quae editioni Lactantii *iis ac eruditis* XYSTI BETVLEII *commentariis apud Henric. Petri* 1563. in fol. editae praemit- Conf. Jos. Simleri *Biblioth.* p. 689. Henric. leonis *Prosopographia* P. III. *Basil.* 1566. p. 254. chior Adami *vitae germanor. philosophor.* p. 74 sqq. ron *Memoires* Tom. XLII. p. 312 sqq. Philipp. b. Crophii *Historische Erzehlung von dem Vrsprung Schicksalen des Gymnasii zu* S. Anna *in* Augspurg, *dem Leben und Schrifften der darinnen ehemals leb- en Professorum & Rectorum*, *Augspurg* 1740. in 8. §. 7. p. 14 sqq. & alibi passim.

LI.

NCORDANTIAE Bibliorum vtriusque Te- stamenti Veteris & Noui, perfectae & inte- , quas reuera maiores appellare possis. Opus rum literarum studiosis apprime vtile, denuo omnes, quae praecesserunt editiones, multis uatis locis commode restitutis & castigatis, summo

summo studio ac labore illustratum. *Antuer ex officina Christophori Plantini* 1585. in 4. fol.

Quis istas CONCORDANTIAS compilaueri quo tempore prima omnium editio prodierit, pro adfirmare non possumus. Varias CONCORDAN RVM *latinarum* editiones recenset Jacobus le l Tom. I. *Biblioth. sacr.* p. 456 sqq. vbi etiam J Buxtorfii, Jo. Trithemii & Jacobi Echardi sente de primis CONCORDANTIARVM *latinarum* au ribus exponitur. Inter editiones impressas, p plerumque censetur, quae Hugonis de Colonia mine prodiit *Basil.* 1479. in fol. vid. Michael Mait *Annal. typogr.* Tom. I. p. 403. Jacob. le Long l p. 457. qui istum librum *Bononiae* 1479. in l exiisse arbitratur. Conf. not. 5. apud Maittai l. cit. vbi nonnulla dubia, contra ejusmodi c CORDANTIARVM editionem, proferuntur. Sed primum CONCORDANTIARVM auctorem inda dum relinquimus. Editioni satis nitidae & r quam hoc loco recensemus, praemisit Typogra praefatiunculam, in qua hanc alteram CONCORI TIARVM editionem, longe quidem prioribus, aliorum, quam suis emendatiorem & locupletic nondum omnibus tamen numeris suis restitutam & expurgatam scribit. Inprimis cum nemo sit ignoret, inter tot numerorum myriades, ipsos e qui operi castigando, praemio conducti, prae facile falli potuisse. Quaelibet pagina in *quatuo* vocant, *columnas* distributa est, quarum quae centum lineas complectitur, e quibus, facile qui coniicere poterit, opus litteris minutissimis, non maximo typographi & correctoris labore exscri esse. Si Jacobo le Long l. cit. p. 458. fidem habe anno iam 1581. *Antuerpiae ex officina plantin* CONCORDANTIAE *latinae* in 8. in lucem em fuerunt.

LII.

Concordanz vnd Zeyger der sprüch vnd histo-rien, aller Biblischen Bücher alts vn̄ news Testaments teutsch, registers weisz verfaszt vn̄ zusamenbracht. Durch M. LIENHART BRVNNER verweser des wort Gots zu Wormbs. Truckt mit keyserlicher Gnad vn̄ freyheit. Bey Wolff Köpphl. zu Straszburg. Anno M. D. XXX. (1530.) in fol. Plag. 256.

Operis insignem raritatem produnt verba *Catalog. Biblioth.* Reimmann. P. I. p. 215. & quae apud Cl. Vogtium in *Catalog. libror. rar.* p. 152. leguntur, vbi BRVNNERVS primus nominatur auctor, qui *Concordantias biblicas*, lingua germanica concinnare adgressus est, cuius proinde liber admodum rarus, in paucissimorum hominum conspectum venit. Conf. *Catalog. Biblioth.* Salthen. p. 209. Editionem quidem recentiorem *Argentorat.* 1546. adlatam conspicimus in Jacobi le Long *Biblioth. sacr.* Tom. I. p. 459. sed dubitemur vt eiusmodi editio vsquam inueniatur. In auersa tituli pagina, haec ad bibliopolas & typographos legitur admonitio: *Ich will alle Buchfürer vnd Trucker gewarnet haben: mir disse* Concordantz: *wöllen mit grossen kosten vnd arbeyt vollendt, nit nach trucken wöllen, Bey verlierung der peen vnnd straff, inhalt meines Priuilegiumbs, mir von keyserlicher gnad vnd freyheit zugelassen vnd bestätigt. Also sey ein jeder gewarnt sich vor seinem schaden zu bütten.* Dicauit librum suum BRVNNERVS *Dem Durchleuchtigen Hochgebornen Fürsten und Herren: Herrn* Philipsen, *Landtgrauen zu* Hessen, *Graven zu* Katzenelenbogen, *zu* Dietz, Ziegenhain, *vnd* Nida. Caussam istius rei his verbis exponit: *Vnd wiewol ich gläublich bericht binn, das E. F. G. pflege alle tag ein capitel im alten, vnd eins im neuwen Testament zu lesen, das selbig mit iren Dienern*

zu

zu handlen erwegen vnd zu bedencken, auff das geyst *vrteyl fleissig Acht zu geben, also das derselbigen* *jhene nachuolgen mussen, so ampts vnd namens* *vor gön solten, Hat mir dennocht gefallen disse* *Arbeit zuzuschreiben, auff das ich jr villeicht* *gebe, söllichen weg dester geslissener zu wandlen,* *der gotsförchtigen gemein, wie ich hoff, ausz gott* *herren, durch mich vorgeschriben ist, vnd etwan* *dissem buch die geschrifft zu vergleichen, nach rech* *vnderscheidung, vnd nach geystlichem vrteyl. D* *sollichs durch hülff diser* Concordantzen *vil leichter* *schehen mag, weder so auch gelerte vnd musige* *die nichts thun dann die geschrifft handlen allein* *ir gedechtnusz handlen solten. Dann durch übung* *gedechtnusz würt freyheit vnd fürgang des geists geh* *dert vnd matt gemacht, so sunst freydig und mutsam,* *züsamen geschriebnen sprüch einsmals ansihet, bedenc* *vnderscheidet vnd richtet, oder joch sich selbs dadurch* *frischet zu ernstlichem gebett vmb gottsäligen verstan* *welches meiner hoffnung E. F. G. so von fürstlichen* *schefften sunst offt abgezogen, vilmer fürstendig* *vnnd fürderen mag, zu gon den weg Gottes, vnd vn* *so grossen weltlichen sorgen, ausz der welt mit hertzen* *sinn zu wachsen, nemlich durch* Christum *in gott* *herren* &c. Scripta est dedicatio zu Wormbs *auff* *vierden Tag des Mertzens, des Tausent fünffhunder* *vnd Dreyssigsten Jars.* Dedicationem excipit *Can* *Regel vnd Bericht: wie man disz Buch brauchen v* *verstön sol.* BRVNNERVM bibliis vsum fuisse, non dum in versiculos distinctis, literae testantur A. B. C. D &c. quas capitibus distinctionum & numerorum loco adposuit. v. c. 1 Mose III. C. *vnd du würst jm in di* *versen peyssen* (Lutherus stechen). Apocal. II. E. *vn* *will jm geben weissen stein.* Jerem. XXXI. G. *Bis* *zum bühel* gareth, (hügel Gareb). Jehes. (Hesekiel) XXI. B. *das Schwert ist gepalirt* (gefegt) *das es glitze* (blinken). 1 Mos. XXX. B. Ruben *fand Alrun* (dudaim *vff dem Feld.* ibid. B. *lasz ihn disse nacht bey dir schla*

fe

ɔ *die Alrun* (dudaim) *deines funs.* Ho. II. VII.
Alrunen (lilien) *geben den rauch* (geruch). Jef.
D. *jre heuser werden sein voller affen* (vnd ihre
voller Ohim feyn). Pfal. XLIX. A. *Vnd auff
rpffen mein retzel* (vnd ein fein geticht auf der
ı). Jef. XVIIII. A. *der herr reyt daher auf einer
rigen wolcken* (der Herr wird auf einer fchnel-
olken fahren). ibid. B. *ror vnd bintzen* (Schilf)
ı *welck* (verwelcken). Daniel. II. C. *Bey* Arioch
nigs profosen (dem oberften Richter). Jef. LX. A.
'omodarien (die Läufer aus Midian). Jef. LV. A.
baum würt aufgeben an ftat des Dorns (Es follen
en für Hecken wachfen). Ex his, quae decer-
s, prout nobis fe obtulerunt, locis, quilibet
iciet, BRVNNERVM in primis in prophetarum
is, verfione fuiffe vfum, quae a Lutheri verfione
opere difcedit. Auguratur igitur ex hac di-
te, neque non fine ratione augurari videtur
mannus l. cit. BRVNNERVM, in concinnandis
concordantiis, vna cum Lutheri verfione, & qui-
omnium prima, & Ludovici Hetzeri, famofi
ptiftae translatione effe vfum, qui prophetas
npore, iam tum e fermone ebraico, in germani-
raduxerat, & Scripturam S. *Wormatiae* 1530. ap.
Wolfium Köphll, e cuius officina BRVNNERI
'dantiae prodierunt, in lucem emiferat. Silen-
ioque præterire non poffumus, quod e libris,
cantur apocryphi, nullum dictum, nullaque
la aut phrafis, in hifce *concordantiis* adducta
, Typographus modo dictus, haec in calce ad-
verba: *Getruckt mit keyferlicher Gnad vnd Frey-
der hoben löblichen frey Statt*, Straszburg, *durch*
en Köpphll. *Anno M.D. XXX.* (1530). LIEN-
VM fiue Leonhardum BRVNNERVM, e Paftore
atienfi, tandem fuiffe factum Paftorem landa-
m, e loco Petri Gedultig gerenrodenfis, a Cl.
o l. c. adducto patet, quae omnia funt, quae de
fto nobis innotuere. Miramur autem, quod
ifte

iſte vir in recentiſſima *lexici eruditorum* editi
inuenerit locum, quem tamen mereri omi
detur.

LIII.

*) Collectio quorumdam grauium Aut
qui ex profeſſo, vel ex occaſione ſacr
pturae, aut diuinorum officiorum, in vu
linguam translationes, damnarunt. Quor
mina, pagina ſequens, indicabit. Vna cum
tis ſummi pontificis, & cleri Gallicani, e
epiſtolis Sorbonae cenſuris, ac Supremi Par
Senatus Placitis. Juſſu ac mandato eiusdem
Gallicani edita. *Lutetiae Pariſiorum apud*
nium Vitré, Regis & Cleri Gallicani typog
1661. in 4. mai. pp. 122. 270. 109. & 81.

Opus in Germania perrarum, ac ſapientior
ter Gallos inuiſum, multa exhibet notatu dign
rum, quae heic in vnum corpus geſta ſunt, du
genus. Alia ſunt integri doctorum catholico
hoc argumento libelli: I) Stanislai quippe
ſacro vernacule legendo: II) Petri Lizetii, J. C
cati regii in ſenatu pariſienſi, eiusdemque
principis, *dialogus de ſacris libris in vulgare e*
minime vertendis &c. III) Spiritus Roterus,
praedicatorum, ſacrae theologiae Profeſſor,
vertenda ſcriptura ſacra in vulgarem linguam
Jacobi Ledesma Soc. Jeſu, *de ſcripturis diuin*
vis lingua paſſim non legendis &c. V) *Diſ*

*) Hanc libri recenſionem acceptam referim
ſtiano Guil. Franciſc. Walchio P. P. J. amico
honoratiſſimo, qui eam beneuole nobiſcum
nicauit.

lvis donné à R. P. en Dieu, Messire Pierre de·
dy, Evesque de Paris, *sur la Proposition, qu'il fit*
theologiens, touchant la traduction de la sainte Bi-
n langage vulgaire, par Maurice Poncet, Do-
en Theologie. Alia vero *fragmenta;* siue po-
:estimonia, diuersorum auctorum circa versiones
ares S. Scripturae; vel diuinorum officiorum,
nis Gersonis, Jodoci Clichtouaei, Ambrosii Ca-
ini, Alphonsi a Castro, Petri a Soto, Nicolai San-
, Robert. Bellarmini, Joannis Baptistae Scortiae.
ra, communi hoc titulo ornantur: *Acta, decre-*
& epistolae summorum pontificum, conciliorum, &
um cleri Gallicani, scholae Sorbonicae, ac Senatus
iensis. Habentur ibi I) *Statutum concilii Tolo-*
ann. 1228. II) *declaratio S. Facultatis Sorboni-*
aduersus translationes vulgares sacrorum biblio-
& officiorum ecclesiasticorum. ann. 1661. d. 4. ian.
l, quum versio *breuiarii* gallica prodiisset. III)
rptum ex censura in 32. titulos partita, lata in
ositiones, quasdam Erasmi, die 17. Dec. an. 1527.
Excerpta ex registris Parlamenti Parisiensis
66. d. f. 107. Vol. 67. fol. 123. & Vol. 75. V)
res du Roi François I. *à la faculté de Theologie*
ris, *pour corriger les bibles de* Robert Estienne
. Oct. 1546. VI) *Censura facultatis in biblia*
rti Stephani. VII) *Lettres du Roy* Henry II.
aculté de Theologie de Paris *pour censurer les Bi-*
de Robert Estienne. IIX) *Advis de la faculté*
eologie sur la requeste presentée au Roy par les
imeurs & Libraires jurez tendant à fin, que les
rs contenus en certains livres, reprouvez par le
logue de la dite faculté, soient mis au commence-
des dits livres comme errata. *Ceque doit faire*
les raisons qui s'ensuivent. VIIII) *Censurae di-*
e. X) *summa capita, quae obseruata in bibliis*
.enati Benoist, doctoris Theologi. Adduntur
articulo, integra acta Sorbonici collegii contra
nem hanc Renati Benedicti, de qua vid. Jacob.

le Long

le Long *Biblioth. sacr.* Tom. I. p. 330. X) *Ma ment de* Monseigneur l'Archevêque de Paris, *por defence de lire la bible en langue vulgaire, fait le 2 ptembr.* 1650. XI) *Extrait du Proces verba l'Assemblée generale du Clergé de* France, *tenue à P en l'année* 1660. vbi singula cleri gallicani decr pontificis Romani epistolae, & Regis Galliarum m data, contra versionem *missalis romani* gallicana presbytero quodam Voysin, *Paris* MDCLX. (16 editam, promulgata exhibentur. Insigniter apta haec collectio, ad cognoscendam veram pontifi rum de lectione Scripturae S. laicis prohibenda ctrinam, recentiori aeuo ac nonnullis negatam. C de ea iudicauerit Arnaldus, notauit P. Baile *Di naire historique & critique* Tom. III. pag. 2358. Poncet not. (G). Nicol. Lengletum du Fresnoy h de eo memini ferre sententiam : *voila un livre fait peu d'honneur aux* François *puisqu'il defend la Bible.*

LIIII.

M*agistri* PETRI COMESTORIS scholastica storia. in fol. folior. 252.

Nemini facile hoc opus incognitum esse pot quod omni tempore in romana ecclesia, per omn fere Europam, diurna quasi nocturnaque manu, v satum fuit. *Il n'y avoit rien*, ait Richard. Si Tom. II. de l'*histoire critique du Nouveau Testam* p. 320. *en ce tems-là de plus grand ni de plus est pour l'Ecriture sainte, que le* PIERRE COMEST *qui a été traduit dans plusieurs langues de l'*Eur *On ne lisoit la bible que de la manière qu'elle dans ce compilateur, & avec ses gloses. Cet usa duré longtems en* France. Composuit PETRVS MESTOR hoc opus ad Guilielmum ad albas m

dict

dictum, ab anno 1169. ad annum vsque 1175. Archiepiscopum senonensem, & postea Cardinalem & Archiepiscopum rhemensem. Caussam suscepti laboris fuisse ait, *instantem petitionem sociorum, qui cum historiam sacrae scripturae in serie & glossis diffusam legitarent, breuem nimis & inexpositam, opus adgredi illum compulerunt, ad quod pro veritate historiae consequenda recurrerent.* Varias editiones & versiones recenset Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & inf. Latinit.* L. III. p. 1135 seqq. inter quas etiam haec, de qua sermonem instituimus, comparet. Litteris gothicis admodum luculentis & nitidis, chartae inscripta est purissimae, quae crassitie sua, ad membranas pergamenas proxime accedit. In fine haec leguntur verba: *Incarnationis dnice anno MCCCCLXXXIII.* (1483) *preclarum hoc opus Scolastice historie. factoribus* Johanne de Greningen. *nec non* Heinrico de Inguiler. *impressorie artis magistris. in inclita* Argentinorum *ciuitate possibili emendatione preuia impressum. Mensis Augusti die XXVIII. feliciter est consummatum.* Conf. Theophil. Sinceri *Neue Sammlung von lauter alten und raren Büchern*, I. Stück. *Frankf.* 1733. in 8. mai. p. 31 sqq. Insignis raritatis codicem hunc esse censemus, cum nonsolum Michaeli Maittairio incognitus fuerit, sed per omnes etiam *annales typographicos*, nullus reperiatur liber, qui ab Henrico de Inguiler impressus fuerit. Adseruatur hic codex in bibliotheca scholae prouincialis portensis publica.

LV.

Scholastica historia *magistri* PETRI COMESTORIS Sacre scripture seriem breuem nimis & expositam exponentis. in fol. folior. 229.

Et haec editio, litteris gothicis exscripta, ab ea, de qua exposuimus, si chartae & litterarum nitorem spectaue-

ctaueris, longe discedit. In fine haec adposita h-
verba: *Explicit scolastica historia* magistri PE
COMESTORIS. *Impressa* Basileae. *Anno dni. M. C*
LXXXVI. (1486). *Finita post festum Kathe*
Jo. Alb. Fabricius illam l. c. adduxit. Conf. Mic
Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 477. qui me
rat, quod ex hac editione notatu digna citentu
Auctario ad Flacii *Catalog. testium veritatis* n.
p. 93. 94.

LVI.

Scholastica historia *magistri* PETRI COMESTORIS, sacre scripture seriem breuem nimis expositam exponentis. in folio, folior. 207.

Typographus *historiae* charactere litterarum go
co excusae, haec adscripsit verba, in fine conspic
Scholastica historia magistri PETRI COMESTO
Impressa Argentine *finit feliciter. Anno salutis n*
Millesimo quingentesimo (1500) *XV. die mensis J*
Joanni Alberto Fabricio, & Michaeli Maittaire
tio incognita fuit. Omnium optima, & recentiss
quod nos quidem sciamus, est editio, quam iussu
nedicti XIII. Pontificis rom. adornauit eminentissi
& illustriss. Princeps ANGELVS MARIA R. E. C
dinalis Bibliothecarius QVIRINVS. Cum emin
tissimus Princeps, historiam istius editionis, omni
optime ipse exposuerit, in *Commentariis de rebus*
illum pertinentibus P. II. Libr. I. Cap. XVI. p. 2
edit. *tigurin.* 1750. in 8. insigne ornamentum rec
sioni nostrae, adcedere credidimus, si ipsa illius ve
hic transcribamus. *Vix me* brixianis *infulis*, inq
eminentissimus Princeps, *& vna simul Consult*
S. Officii gradu auxerat Pontifex, quum desider
suum mihi exposuit, vt Venetiis *typis rursus cudere*
PETRI COMESTORIS Historia scholast
ad

addito Indice locupletissimo, seu potius alphabetica eiusdem Historiae Synopsi, quam paulo ante adornauerat, Romae*que imprimendam curauerat* P. Angelus Maria a Cruce, *Ord. Clericorum, qui vocantur Scholarum piarum. Votis seu iussis Pontificis libentissime obsequutus, curam suscepi, vt per* Antonium Bortolum, *Typographum* Venetum, *noua ea editio perficeretur. Praecesserat iam* Beneuentana *a triginta fere annis, eandemque his verbis commendauerat idem Pontifex in XIIX. Synodo sua Dioecesana tit.* 2. „Mandamus vt de libro huiusmodi (*sacro Bibliorum* „*codice*) vel eo saltem veteris, nouique Testamenti „narrationem complectente, a celeberrimo Scholas„sticae Historiae Magistro PETRO COMESTORE „clarissimis, ac sapientissimis interpretationibus ex„plicatam, qui modo in nostra ciuitate ex antiqua, „& mendosa impressione, nouis, & purgatis typis „in lucem prodiit, singuli supradicti, ac Clerici „omnes, ad superiores ordines alias non promouen„di, infra mensem omnino prouideantur. Acce„ptum autem ne seponant: verum ad Ezechielis in„star, lectioni illius attendentes, volumen illud, „quod a Deo est, inexplebili auiditate comedant.„ *Prodiit autem Veneta an. MDCCXXIX.* (1729). *Eo ipso cum* Benedictus XIII. Beneuentum *iterum concessisset, tempus illud valde opportunum arbitratus sum, eandem publicandi, & quidem cum epigraphe ista:*

Reuerendissimis & sanctissimis Patribus Praeside Metropolita

VINCENTIO MARIA
VRSINO
Ord. Praed.
Pont. Opt. Max.
In Beneuentanae Prouinciae Synodo congregatis
PETRVS COMESTOR
Se Sistit

Vt qui olim eiusdem Sapientissimi Metropolitae cu
E gothicorum caracterum tenebris ereptus.
Priorem Beneuenti vitam recepit
Noua nunc Venetorum typorum luce clarescens
Faustis Patrum acclamationibus
Excipiatur.

PETRVS COMESTOR, qui & alio cognomine *M ducator*, Gallis *le Mangeur*, adpellatus fuit, id acc teste Trithemio *de Scriptor. ecclesi.* Cap. CCCLX p. 96. cognomen, *quod scripturarum auctoritate suis sermonibus & opusculis, crebrius allegando, q in ventrem memoriae manducarit.* Conf. Jo. H a Seelen *Selecta litteraria Lubec.* 1726. in 8. p. not. (14). Daniel. Georg. Morhofii *Polyhistor ph sophic.* L. I. Cap. XIIII. §. I. p. 84. edit. *Lubec.* 1 in 4. qui aliam cognominis adfert caussam, & COMESTOREM dictum existimat, *quod omnes s lasticos deuorauerit, quem elegantius latina lingu luonem librorum dicemus.* Natione Gallus ac Ca nicus & Decanus fuit B. Mariae trecensis (Troy Mortuus est Academiae parisiensis Cancellarius c annum 1178. In Abbatia S. Victoris parisiensi eius legi epitaphium:

PETRVS *eram quem petra tegit*
Dictusque COMESTOR;
Nunc comedor; viuus docui,
Nec cesso docere.
Mutuus, vt dicat, qui me videt
Incineratum
Quod sumus iste fuit
Erimus quandoque, quod hic est.

praeter alios memorat Germain Brice, Tom. II. la *Description nouvelle de la ville de* Paris, *à P* 1713. in 8. p. 188. Vid. de illo & scriptis eius H ric. Gandauensis *de Scriptor. ecclesi.* Cap. XX p. 123. Trithemius l. cit. & in *Annal. hirsaugie*

. I. *Monaster. S. Galli* 1690. p. 435. Philip. Lab- *de Scriptor. ecclesiastic. Paris* 1660. in 8. Tom. II. 9. vbi ridiculum illi videtur, Trithemii de co- iinis ratione, commentum. Robert. Bellarminus *riptor. eccles. Paris* 1658. in 8. pag. 324 seqq. n. Posseuinus in *Apparat. sacr.* Tom. III. p. 46. d. Jo. Vossius *de Historic. latin.* L. II. Cap. LIII. 5. Guil. Caue *Histor. litter. de Scriptor. eccles.* 2 sqq. Casimir. Oudinus in *Commentar. de Scri- & scriptis eccles.* Tom. II. Col. 1526 sqq. Louis du Pin *nouvelle Bibliotheque des Auteurs eccle- ues* Tom. VIIII. pag. 231. Caesar Egassius Bu- in *Historia vniuersitat. parisiensis* ad Ann. 1151., 4. ad Ann. 1178. p. 443. Jacobus le Long in *tb. sacr.* Tom. II. p. 683. Jo. Alb. Fabricius in *tb. med. & infim. Lat.* Lib. III. pag. 1134. seqq. nonnulli tradunt PETRVM COMESTOREM n, Gratiani & Petri Lombardi Italorum fuisse m germanum, tresque hos, vno puerperio, ex rio, aut alio illicito concubitu, esse progenitos, fabula, & ingenii commentum, hodie a pleris- :ploditur. Conf. Guid. Panzirolus *de claris le- nterpret.* Lib. III. Cap. II. p. 318. Caspar. Zieg- n *Dissertat. de Juris canonici origine & incre- Jen.* 1745. in 4. §. XXXVII.

LVII.

II WIMPHELINGI De Integritate libel- :um epistolis praestantissimorum virorum)ellum approbantium & confirmantium.

manni Philesii Jambicum ad ephoebos
ibellum tersiorem pressum habes
er sequaris hunc procliuius.

Mores hic integros certe doceberis
Pelletur ipſa extra Venus praecordia.
Et excitabitur ſacrae ſcripturae amor
Refertur Auguſtinus vſus ſaeculo
Et veritatem, & imbibes conſtantiam
Legas precor, nec cura ſit quod inuidie
Integritatis hoſtibus nihil placet.
Videbis & Frugalitatis mox librum:
O quam mouebit ille auaros perditos,
Ridemus iſtiusmodi cunctos viros.

in 4. fol. 37.

Omnia JACOBI WIMPHELINGI opuſcul ſtra aetate, eſſe rariſſima, Viri Cl. Gerdeſii te nio iam comprobauimus, in *Analectis* noſtris *li de libris rar.* p. 1099. Hoc autem quod iam ex vione & ſitu producimus, vtilitate ſua, prae re ſe commendat. *Le livre de la pureté, de integ* ait Louis Ellies du Pin, Tom. XIIII. de la *Bibl que des Auteurs ecclesiaſtiques* p. 117. *eſt un d beaux, des plus éloquens & des plus utiles trait* WIMPHELINGE. Conf. Niceron *Memoires* XXXIIX. p. 17. Scripſit librum JACOB. WIMPHE GVS ad Jacobum Sturmum, quem Thomas Wo junior primum in lucem emiſit *Argentorat.* 150 & Joanni Gallinario budorino dicauit, qui apu botes in S. Petri templo, grammaticam, rheto & alias eius generis diſciplinas docuit. Di WIMPHELINGVS librum in capita XXXV. q quatuor poſteriorum, hic adſcribimus argument pterea quod illis monachorum & inprimis augu norum, in ſe concitauerat odium, quod eo pr vt rem etiam ad Pontificem deferrent, a quo PHELINGVS citatus quidem fuit, ſed nunquar paruit, & tandem adnitentibus amicis Ponti conciliatus fuit. Rem omnem pluribus verbi

iceron l. cit. p. 10. Conf. Henr. Wharton *Ad-r ad* Guil. Caue *histor. litterar. Scriptor. eccles.* 5. Capitum argumenta haec sunt. 1) Augu- *neque frater, neque monachus cuculla indutus m fuit*, quod multis argumentis Cap. XXXII. & II. confirmatur. 2) *Falsum & fictum est prouer- Scientia latet in cucullis excludendo seculares.* nc thesin comprobandam luculentum catalo- *irorum doctorum* Cap. XXXIIII. adfert, *qui de phia, de Canonibus & legibus, de medicina, de de oratoria, de historia, de grammatica scripse- & cucullis nunquam fuerunt induti.* 3) *Maxi- profundissimi theologi fuerunt seculares, nulla m cuculla induti.* Veritatem istius rei, magno gni theologorum numero demonstrat, qui secu- uerunt, librisque editis, in omni theologiae ge- inclaruerunt. Catalogus eorum exstat Cap. '. cuius in fine de Trithemii libro, cui titulum *de Scriptoribus ecclesiasticis*, tale legitur iudi- *Non me mouet liber de Scriptoribus ecclesiasti- cuius locis innumeris erratum esse: ad oculum strare possem: si non illius auctori admodum mi- o, deferendum arbitrarer: quod vel mendosis ti- vel a variis fratricellis multos scriptores ex or- io fuisse: cum non fuerint falso iactantibus faci- suasus falli potuit atque seduci.* Ex Epilogo Ca- XXV. adposita, adparet, quod WIMPHELIN- librum *de integritate, ex heremitorio* S. Guil- *in suburbano* friburgensi anno 1505. scripserit, intelligimus librum an. 1503. vt editio a Ni- o l. cit. p. 17. adlata, prae se fert, nondum eo re in lucem exiisse. Editio, qua, dum haec nus, vtimur, secunda est, & Nicerono aliisque iita fuisse videtur. Adiiciuntur illi Palladis logi heidelbergensis, Georg. Zingelii Theologi ionici eystetensis, Joannis Romani, vtriusque doctoris, Vlrici Zasii, legum doctoris, Henrici ii, poetae, Beati Rhenani, slestatini, Rudigeri,

 episto-

vt reor Augustinus &c. Augustinum non esse ser-num ad Heremitas auctorem, hoc in primis argum-to, euincere studet: *Sermones ad Heremitas, non illius nostri* Augustini, *in plerisque locis euidenter os-di potest. Vt de aliis innumeris nunc taceam pu-me de splendore & patre eloquentiae* Augustino *p-dicari, quod ipse barbaris illis vocabulis: qualia verbum* chorisare, *& nomen* bursarius *vsus sit, qua sermonibus illis reperiuntur, decem annorum puer die nitidius loqueretur. Quid dicam de argument acerrimis inuectiuis contra genium & morem pient-mi mansuetissimique patris*, Augustini? *quid de t- & rustica sententia? proferam vel vnum absurd & foetidum locum in sermone de coena domini, vbi* Judam *loquens introducitur* Augustinus *his ver-* Nunquid matrem cum qua concubueras a paralis- berauit? *sicut hoc in re ipsa apocrifum: ita in ineptum & insulsum. Si vtique vrbanissimus* Augu-nus *ignominiosissimum hunc* Judae *incestum, de ipso bere voluisset, honestioribus nimirum verbis, & mo-stiore periphrasi vteretur* &c. In conclusione apo-giae, se, suasque lucubratiunculas omnes, & poti-mum *apologiam, pro republica christiana*, de qua m- nonnulla dicemus, censurae sedis apostolicae, & primis Julii II. pontificis, submittit. *Apologiam* e-cipit *epistola elegantissima* Johannis Keysersbergii *modo praedicandi dominicam passionem & de nudita crucifixi.* Caussa, ob quam Keysersbergius istam sc-pserat epistolam, haec est: Praedicauerat quidam S- lassa, in dominica passione, coram omni populo, vi-ginibus, & matronis, satis inconsiderate, inter ali *Christum ex omni parte nudum in Cruce pependis* verbis Ambrosii *Christus in cruce pependit sicut eu natura profudit*, innixus. Quidam Keysersberg amicus, paullo post tam ineptum sermonem Salass moderaturus, rationibus & testimoniis, alio in lo contrarium sustinuerat. Id aegre ferens Salassa, co-tra illum e suggestu acriter inuectus est, & in i

eu

LIIX.

Appologetica declaratio WYMPHELINGII in libellum suum de integritate: de eo. An sanctus Augustinus fuerit monachus. Cum epistolio Thome Wolphii iunioris. Keyserspergii epistola elegantissima de modo predicandi passionem domini. Oratio WYMPHELINGII metrica. in 4. folior. 12.

Qua ratione JACOBVS WIMPHELINGVS monachorum augustinianorum, sibi contraxerit odium, iam exposuimus. Cum vero ab omni quasi latere impetum monachi in illum facerent, hanc *apologiam* conscribere, & eorum impetum reprimere coactus fuit. Nicerono & aliis de eiusmodi *apologia* nihil innotuisse videtur, quod eius raritatem valde confirmat. Examinat & refellit, in illa, aduersariorum suorum obiectiones, nouisque argumentis sententiam suam, Augustinum neque fuisse monachum, neque sermones ad Heremitas conscripsisse, confirmat. *Apologiae* initio, Augustinum, hac ratione, verba facientem introducit: *Monachus non fui: praesertim non similis vestrum, nec vos similes mei, ingenium, mores, studium, vita: & omnis conuersatio longe discrepant. Ego post ingressum religionis scilicet cristiane: id est postquam tricesimo anno baptisatus: cuculla id est veste illa, quae sacro fonte iam renatis imponitur, indutus sum, mundum, delicias & opes contemnere cepi, frugalitatem dilexi, heresiarchas vici, Foemina intra domum meam, nulla penitus vnquam conuersata est, nec germana quidem soror, nec patrui aut patris filiae. Non quod de sorore & neptibus mecum commorantibus vlla nasci potuerit mali suspitio. Sed quoniam illae sine aliis foeminis esse non poterant, quin ad eas aliae a foris intrarent, de quibus offendiculum aut scandalum infirmioribus nasci potuisset. Sic diceret*

vt

fuiſſe adfixum. Adducitur etiam teſtimonii l descriptio reliquiarum metrica, quas Carolus mag e terra ſancta ad Aquisgranum pertuliſſe fertu ibidem in latere imaginis S. Mariae virginis, incl fuerunt:

Aduena ſiſte pedem locus hic tibi mira relatu
Chriſtifere oſtendet virginis induſium
Subligarem & pannum quo noſtre membra ſal
In cruce carnigeri tecta fuere Dei.
Panniculi & quibus eſt puer ad preſepe volutus
Factus & immunis frigoris omnipotens
Adde etiam pannum baptiſte morte ſacratum
Septenni ſpatio haec cernere quisque poteſt.
Carolus *a Graecis noſtram huc aduexit ad vrbem*
Hoc poſuitque loco, laus tibi ſumme Deus.

Oratio WIMPHELINGI *metrica*, cuius in tit mentio facta eſt, verſibus elegiacis ad Chriſtum, *remiſſione peccatorum* ſcripta eſt. Illam ſequitur ig *ti amici epiſtola, ad aemulum* WIMPHELINGI. hibet illius auctor epitomen libri *de integritate* amicum ſuum hortatur, vt cum reliquis ſociis, WI PHELINGVM laceſſere deſinat. Coronidis loco adponitur *Hexaſtichon* Phileſii V. (Ringmanni V geſigenae) *in eum, qui ſcripſerat, libellum, de inte tate cum auctore ſuo, ſlammis egere magis, quam ſore.* Editionis tempus huius collectiunculae c dem non indicatur, illam tamen an. 1505. *Arg tinae* in lucem eſſe prolatam, coniicimus ex epiſt Thomae Wolphii iunioris, Decretorum doctoris JACOBVM WIMPHELINGVM, Theologum, praemiſſa, quae eodem anno, *prid. Kalend. Aug.* ſc pta dicitur.

LVII

LVIIII.

Julium II. Pontificem max. Querulosa ex-
[...]satio JACOBI WIMPHELINGII ad instan-
Fratrum Augustinensium ad curiam Ro-
[...]citati: vt propria in persona ibidem com-
[...] propterea quod scripsit diuum Augusti-
[...]a fuisse monachum vel fratrem mendican-
[...] 4. folior. 4.

[...]nc *elegiam hecatostichbam* praemissa epistola, di-
[...] JACOBVS WIMPHELINGVS *generoso claris-*
[...] *domino* Philippo de Duno & lapide superio-
[...]*bilissimae* Argentinensis *ecclesiae praefecto.* Ex-
[...] illam breue WIMPHELINGI, ad Julium II.
max. epistolion: *Scripsi beatissime pater F. Au-*
[...]*ses regulam & nomen ab Episcopo saeculari ac-*
[...]*: nec id putabam eis stomachum mouere cum &*
[...] *Pontifices qui ipsorum & alias claustralium regu-*
[...]*firmarunt (quod longe maius est) seculares fue-*
[...]*sacerdotes, Qualis & Tu es* Juli *Pontifex Optime*
[...]*me, cui me & mea dedo subiicio commendoque.*
[...]m qua commotus, haec de Augustino verba,
[...] de integritate insereret, hanc esse in Elegia
[...]it:

[...] *schola* brisgoici *passim celebrata* Friburgi
  Clara politorum nobilitate virum
[...]*ter diuersos istic discordia fratres*
  Conuentusque duos sex quasi lustra fuit
Hic Augustinum: Guilhelmum *praedicat alter*
  Certat vterque prior dignior hincque fore
Dignior atque prior sacra in statione videri
  Claustricole plebis gestit vterque status
Hic sacramento iustum subducit honorem
  Tam fuerant tepidis pectora dura viris
Rex rhomanus erit testis (tam corda tumebant)
  Flectere nec precio ne potuisse prece

Tum

Tum me Conradus Sturtzel *clarissimus orat*
(Quo doctore vsa est nostra iuuenta bono)
Vt relegam bistorias: vt queram primus vter
Vt voluam variis scripta probata libris
Hoc ego dum facio mihi pagina multa reuelat
Nescia cuius erant pectora nostra prius
Augustine *vsus quod nunquam veste cuculla es*
Nec mendicaris: relligiosus eras
Relligiosus eras: christique ligatus amore
Sed mendicanti nulla cuculla tibi
Hanc praeceptori rem scripsimus ordine nostro
Cui certe poteram iure negare nihil
Haec summa, hinc omnis surgit certaminis ord
Hinc crucior: patior: caussa cuculla fuit:
Quam male res fratres pia veraque torserit ips
Nullus in hoc nostro climate nescit homo &c.

Exponit praeterea caussas, quae ipsum impediant, minus a pontifice quidem citatus, in curia rom comparere queat.

Argentinus *adest praesul cum consule testis*
Et cum principibus clara caterua piis
Quod iam sim variis morbis confectus & annis
Et quod sim ad tantum non satis aptus iter
Et labor: & studium: pituita: podagra: & on
Iam pridem vires destituere meas
Quid quod me tenerum chari genuere parentes
Et macie affectum corporeque exiguum
Hinc fit vt aut pedibus vel equo vel qualiter itu
Non facient tantam languida membra viam
Porro me iuuenem nemo quia vidit equestrem
Esse senex possem qualis equester ego?
Si mihi suppeterent vires inuisere Romam
Quam cuperem pedibus oscula ferre tuis
Cernere & antiqua monumenta & moenia Rhor
Atque acte vite facta piare mee. &c.

Itaque rogat Pontificem vt
Aequa libretur caussa bilance

concedatur patronus, & cum ipſe comparere ne-
t, rem omnem eo inſtruat, vt argentinenſis Prae-
loco Pontificis, iudicis munus agat. Quo tempo-
IACOBVS WIMPHELINGVS hanc *elegiam* edide-
, non ſatis conſtat. Niceronus l. c. p. 20. illam
circa annum 1512. compoſitam eſſe exiſtimat,
ijs commonemur cauſſis, vt illam aliquot annis
iorem, & anno circiter ſeculi XVI. ſeptimo
mo euulgatam eſſe cenſeamus.

LX.

I WIMPFELINGII Apologia pro repu-
christiana.

Ringmanni Phileſii Tetraſtichon ad
Lectores.

nt aequa lectores mente libellum
rum nec rabido virus ab ore vomant
a ſalutiferi iuſſis ſunt Conſona Chriſti
Quae ſiquis damnet, damnat & ipſe Deum.
lior. 44.

JACOBVS WIMPHELINGVS, hanc *apolo-
pro republica chriſtiana*, ſatyrae titulo in Jure-
os, & cauſſarum patronos inſcribere poterat.
enim, quae inueniri potuerunt, in eorum
iniam & contemtum vnquam prolata, ſtudioſe
iſiuit. Dicauit *Apologiam* Jacobo Sturmio, Fran-
Paullo heidelbergenſi, Jacobo Bruno, ac Seb.
nſio, friburgenſis gymnaſiorum philoſophiae au-
ribus. Thomas Volphius iunior, in epiſtola
miſſa, ad doctorem Albertum de Ratſamhauſen
ein, quem Theſeum ſuum adpellat, ſcripta *prid.*
1505. Opuſculi ſe profitetur editorem, quod
PHELINGVS, fortaſſe criticorum cenſuram
lo acerbiorem metuens, a diſcipulis ſuis cremari

 iuſſerat.

iufferat. Sequuntur epiſtolam duo *epigrammata* thiae Ringmanni Ph. V. *hypponactia iambica ad* res. In prologo WIMPHELINGVS, coram De tetur, neque in facultatis iuridicae, neque ſacr marum legum contemtum, neque in odium cuius qui praeclaram legum & canonum artem profi aut exercet, ſe edidiſſe iſtam *apologiam*, ſed taxat vt comprimatur quorundam petulantia, qu ſint non ſolum nudi legiſtae; ſed etiam gramm rudimentorum expertes, vt propria illorum euidenter demonſtrat, minus ſobrie de theolo cunctis philoſophis atque oratoribus locuti ſunt, logosque vocant *auaros hypocritas*, *hereſum au in concionibus ſuis ſteriles*, *largas conſcientias hab* cum multis aliis probris & contumeliis. Parum abſuit, quo minus vniuerſis theologis *veſperas las* imprecarentur. *Tam atroci*, vt ait, *infama merito laceſſitus*, *coactus fuit*, *eis qui theologiam primere cupiunt*, *vtcumque reſpondere*. *Haud eo vt ſtudium aut exercitium iuris poſitiui*, *quod hu generi & vtile & neceſſarium eſſe ſciat*, *floccifacere theologos ſacris litteris abutentes*, *excuſare velit*, *divinam ſcripturam*, *theologicamque facultatem*, *dere videatur*. In *proteſtatione* prologo adiecta, alia, *apologiam* omnibus doctis, & vere chriſtian timorem & amorem habentibus, ipſi potiſſimum ſtolicae ſedi & pontifici Julio II. diſcutiendam gandamque, cum omnis ſubiectionis humillima feſſione ſubmittit, denuoque libellum ſuum *de gritate* ſubiicit, & cauſſam exponit, ob quam tribus mendicantibus, laceſſitus, & infamia lumnia adfectus fuerit. *Apologia* ipſa LI. abſol capitibus, quorum argumentum tabula praemiſſa oculos ponit. In fine quatuor reperiuntur carm quorum titulos hic adſcribimus. 1) *Theologia ſu pientia inuitat adoleſcentes*, *ſacris initiandos*, *ad ſtu dium*, *tum honeſtum*, *tum ad beatitudinem condu* 2) *Hexaſtichon ex heroico & alciaico* M. Ringm

V

genae phelesii. 3) Philomusus (Jac. Locher) *us, in laudem sacrarum litterarum.* 4) *Contra i cum sacris sint initiati, nihilominus tamen spe, quotidie replicant, latrant, rabulantur, ac ontra eos, qui nil vel legunt vel sciunt, nisi vt insi- onerent sacerdotiis & praebendis, Elegia pathe-* annis Gallinarii budorini. Typographus haec : verba, quae docent, contra quem potissimum HELINGVS calamum strinxerit: *Finit Apo-* IMPF. *pro repub. christiana, contra epistolam* ci Schaczer de Rotuila *doctoris.* Phorce *in* Thomae Anshelmi *Sexto Kal. Apriles Anno VI.* (1506). In vltima libelli pagina hae legun- tentiae:

as odium parit. Theren.
sub iusto iudice vincit. Hesdr.

LXI.

VIMPFELINGII *Schlettstattensis Theo-* Oratio de sancto spiritu. in 4. folior. 8.

it orationem Ringmannus Philesius, & nomine *c generosi d.* Philippi de Duno, baronis in la- periore, *summae aedis* argentinens. *praepositi ni* inscripsit. In epistola dedicatoria scripta *K. Septembr. A.* 1506 prolixum exhibet cata- opusculorum, quae WIMPHELINGVS huc ediderat. *Orationem* WIMPHELINGVS *de sancto*, ad inclytam vnuiersitatem heidelber-, perorauerat. Edita est Phorcae *in aedibus* Anshelmi *Anno M. D. VII.* (1507.) *Mense*

LXII.

Adolescentia JACOBI WIMPHELINGII nouis quibusdam additionibus per Gal rium denuo reuisa ac elimata. Additiones he Epistola Enee siluii de litterarum studiis. Ex ctantio quedam pulcerrima. Epistola VIMI LINGII Responsiua Volphii. Carmen Philo de nocte vino & muliere. Moralitates VIMI LINGII. Sententie morales ex Franciso Pe cha. Epithaphia quedam in Joannem Dal gium episcopum Wormensem. Et alia quae passim inserta:

Ad Ludimagistros, pedagogos & gymnosoph
Gallinarii Exastichon.

Moribus indomitam tetricis frenare iuuent
Esse modus: medium: principiumque sol
Siue quod intonsa est viciis obnoxia pubes
Siue quod in varias flexilis ipsa vias.
Aurea sufficiet tibi pharmata (pharmaca)
NIPHELINGVS
Que superant coi sancta recepta senis

in 4. folior. 88.

Omnia, quae in editione *argentinensi* anno 1 impressa, in *Analectis nostris litterariis de libris r bus* p. 1096 sqq. descripta reperiuntur, etiam in antiquiore, sed aeque rara, subiiciuntur oculis. *pressum* est volumen, vt typographi verba, in conspicua, testantur, Argentine *felici auspicio*, *pensis & opera* Jo. Knoblauch. *Anno Salutis MCCC* (1505) *XX. die Februarii.* His verbis subiiciu typographi insignia. Id vero singulare & sibi prium haec editio habet, quod fol. 80. 81 & 83. e

[illegible]antur figurae, ligno satis eleganter incisae. [illegible]mulacrum mortis, secunda hominis toga in[illegible]eo in quo eminent plumae, ornati, qui sinl[illegible]lum argento refertum, gestat, & tertia tan[illegible]minis in lecto exspirantis, cui praeter sacer[illegible] nisi fallimur medicum, vxor, & quidam [illegible]quis moestus adstat, refert delineationem. [illegible]PHELINGI librum, adolescentibus valde [illegible] scholis argentinensibus, olim a doctori[illegible]nucleatum, testatur Joannis Gallinarii bu[illegible]ola, ad Conrad. Carolum diuae aedis Petri [illegible]gent. Canonicum & Scholasticum, Recto[illegible]rochialis ecclesiae Sletstatinae Id. Mart. [illegible]cta, quam praemisit Baptistae Mantuani eclo[illegible]erat. 1503. in 4. editis.

LXIII.

[illegible]IMPFELINGII *Schlettstatensis*, Ele[illegible]m medulla: Oratoriaque Precepta In[illegible]entu facilem: copiose: clare: breui[illegible]cta. in 4. folior. 25.

[illegible]llum litteris gothicis *impressum* est, vt in [illegible]r, Argentine *per* Matthiam Brant. Quo [illegible] id factum fuerit, non constat. Prae[illegible] duae epistolae, altera JACOBI WIM[illegible]GI dedicatoria, ad Theodoricum Gresmund [illegible]rum, iuniorem, scripta XII. Junii 1493. al[illegible]mundi, quo gratias WIMPHELINGO agit. [illegible] Tom. XXXIIX. des *Memoires* p. 14. editio[illegible]sem 1508. in 4. pp. 42. adducit.

LXIIII.

Isidoneus Germanicus Ad R. P. D. Georgiu Gemmingen Spirensem prepositum JACO *Sletstatin.* Epistola eiusdem. Ad filios Phil Com. Rhe. Pala. In Fridericum victoriosissi Bauarie ducem oratio funebris. Ac ipsius grammata in eundem. in 4. folior. 34.

Librum, quem JACOBVS WIMPHELINGV statinus, *suasore & impulsore* Caspar. Murrhone, *fratre, & summo amico, obiter,* (vt in concl libri ait) *lucubrauit,* satis superque descripsimus illius editionem *Argentor.* 1497. in 4. in *Analect terar.* p. 1098. produceremus. Haec, quae n cum communicata fuit editio, sine die & con lucem prodiit. Titulus plura promittit, quam lus ipse complectitur. *Epistola* enim JACOBI PHELINGI *ad filios* Philippi *Comitis palatini,* *funebris,* atque *epigrammata* in Fridericum, Bau *ducem* non comparent. Praemittitur epistola catoria Jacobi Han, argentinensis, ad Henricum mitem & Dominum in Hennemberg, cui in gentilitia Comitis, ligno incisa, adposita sunt. epistolam sequitur ea, quam JACOB. WIMPHE GVM ad Georgium Gemmigerum ex Nemeto XI Jul. an. 1499. scripsisse, in *Analectis* l. cit. dix Illi etiam gentis Gemmigerorum insignia subiecta Praeter nonnulla *epigrammata moralia* JAC. W PHELINGI, huic editioni accesserunt *Elegi* WIMPHELINGI *ad* Christum, *pro remissione* *& grauissimorum peccatorum, Elegiacum & Sa cum* J. W. *ante summum sacrificium.* Forte e haec editio est, cuius Jacob. Burckhardus P. II. *mentar. de linguae latinae quibus in* Germania *per* *Saecula amplius vsa ea est fatis. Wolffenbuttel.* 17 8. p. 375. not. (x) mentionem fecit.

I

LXV.

uisamentum de concubinariis non absoluendis a quibuscumque ac eorum periculis quamplurimis. A theologis Coloniensibus approbatum, in additionibus sacratissimorum canonum.

Contra Venerem sacerdotum poeta gentilis.
Hosce procul abesse iubeo. discedite ab aris
Quos tulit hesterna gaudia nocte Venus
Casta placent superis. pura cum veste venite
Et manibus puris sumite fontis aquas.

Si apud gentiles sacerdotes sacrificaturos immundicia detestabilis fuit quando magis apud christianos qui corpus Christi sumunt. Sanctus Jheronimus ait. O sacerdos tibi licito de altari viuere non luxuriare permittitur. Therentius Veritas odium parit. Hesdras sed sub iusto iudice vincit. 4. folior. 8.

Nisi omnia nos plane fallunt, opusculi litteris gothicis impressi, auctor est Jacobus Wimphelingus, seuerrimus morum, illa, qua viuebat aetate, censor, quocum, vt dictum a nobis iam fuit, iis circiter temporibus, grauissimae cum monachis & inprimis fratribus mendicantibus, intercedebant inimicitiae. Versu tituli subiicitur figura ligno incisa, quae refert meretricem, vel si mauis amicam, puluinari insidentem, cuius a tergo stat diabolus auribus asininis ornatus. *Ad Confessorem* opusculum perscriptum est, *ex* Argentina *anno 1507.* In prima parte variae proponuntur *conclusiones*, quibus demonstratur, quod *fornicarius seu concubinarius, seu notorius, seu occultus, siue sit laicus siue sit domicellus, siue sacerdos, nulla prorsus ratione possit absolui, nisi concubinam abiiciat.* Secunda parte varia exponuntur *pericula, quae incurrunt sacerdotes concubinarii.* In tertia parte poni-

tur ob oculos aliud *periculum nedum ſacerdotum*, *omnium concubinariorum, quoad contritionem & c* *feſſionem.* Hanc excipit *exhortatio de concubinis a* *ciendis & concubinariorum abiectionibus inualidis,* qu ſequuntur nonnulli *canones ex decretalibus de cohabi* *tione clericorum & mulierum.* Haec omnia multis tationibus & teſtimoniis e ſcriptura ſacra, patri eccleſiaſticis, conciliorum decretis, vtriusque libris, theologorum ſcholaſticorum ſcriptis &c. c firmantur. In fine comparet diſtichon *de elig* *plebanatu qualis eſſe debeat.*

Felix plebanus, felixque parochia ſub qua
Nec Naaman, Abraam. *nec* Sem. *nec viuit* Hel

Diſtichi Expoſitio ſtatim ſubiicitur: *Per* Naa *intellige leproſos, per* Abraam *iudeos, per* Sem *no* *aut thirannorum officiales. per* Heliam *monachos* *potius fratres mendicantes. a quibus parochie diu lib* *fuerunt. Et indubie tum etiam floruit religio & t* *chriſtiana eccleſiaque ductu ſpiritus ſancti directa fuit.*

LXVI.

CRATIS, *Thebani Cynici philoſophi*, Epiſt aureis ſentenciis referte theologie conſer nee. in 4. folior. 8.

Opuſculum litteris gothicis exſcriptum eſt. Ti libri imago duorum philoſophorum cynicorum, lio, cuculla, pera & baculo inſtructorum, ligno ciſa ſubiecta eſt, ſub qua hi leguntur verſiculi:

Pallia non cynicum faciunt atrique cuculli
Non baculus curuus pera nec ipſa facit.
Aſt animus recti ſemper ſeruator & equi
Et qui fortune ſpernere dona poteſt.

CRATETEM philoſophum cynicum, *epiſtolas* pſiſſe, teſtatur Diogenes Laertius L. VI. ſegm. 98 362. edit. Marc. Meibomii *Amſtelaed.* 1692. i vbi ait : φέρεται δὲ τοῦ Κράτητος βιβλίον ἐπιστολαὶ ἐν

... φιλοσοφῇ, τὴν λέξιν ἔτιν ἐπὶ παραπλησίως Πλάτωνι. ...uptum quidem hunc locum esse existimat Aegid. ...agius in *Obseruat.* ad h. l. p. 266. & verba ad ...archiam referenda, & hac ratione legenda φέρεται ...ὲς τὸν Κράτητα βιβλίον ἐπιστολαί, esse existimat. Id ... contra omnem codicum consensum fieri, iam ...it Jo. Albert. Fabricius L. II. *Biblioth. graec.* ... p. 424. Quidquid illius sit, id pro certo con... *...pistolas*, quae hodie sub CRATETIS nomine ...feruntur, esse suppositítias. Jo. Alb. Fabri... l. cit. *quatuordecim* tantummodo CRATETIS *epi...* esse ait, quae in collectione *epistolarum diuerso...* *philosophorum, oratorum, rhetorum*, &c. graeca, ... *ex officina aldina* 1499. in 4. & in eadem col...ne, cum versione latina, Jacobo Cuiacio, falso ..., *Colon. Allobrog.* 1606. in fol. reperiuntur. ... Fabricio teste, versio latina *epistolarum* CRA...s, verbis incipit: *Redi cum summa celeritate.* ...erba nos docent, versionem, quae ante oculos ...tur, ab illa, quae in collectione exstat cuiaciana, ... esse diuersam. Reperiuntur enim in nostro co... XXIIII. CRATETIS *ad socios, adolescentes*, Pa...um, Macrodum, Emnopolum, *ad diuites, thessalo...ses, athenienses*, Hipparchiam *coniugem*, Aperum ...orionem *epistolae*, quarum prima inchoatur: *Fu... non solum fines malorum iniustitiam & intemperan...* ... Per omnem libellum nulla reperitur, in cuius ...ipio verba a Fabricio citata legantur. Forte illa, ...e in Collectione a Fabricio memorata, ad *Origi...* ... scripta dicitur, in nostro codice est, quae *Ho...* *...is* nomen in fronte gerit. CRATETIS *epistolis* in ...stro codice subiicitur, *epistola* Socratis *ad* Platonem, Heracliti *philosophi ad vitam humanam*, & Democriti *...ilosophi contrarium.* Versio ab Athanasio constan...inopolitano, Abbate archiensi, profecta dicitur, cu...us epistola *ad diuum Principem*, Karolum Aragonum *...rimogenitum*, CRATETIS *epistolas* antecedit. Refert ... illa, quod, cum litteris Caroli commendatitiis Pa...

normum ad Siciliae proregem, pro capiendi moſterii poſſeſſione quidem ſe contulerit, poſſeſnem tamen non habere potuerit, ſed quordam philoſophorum & præſertim CRATETIS cyinuenerit *epiſtolas*, quas, ob praeſtantiam ear latinas fecerit, eique dicauerit, ne vacuus ad ill rediret. Pollicetur etiam in fine epiſtolae, *complura graeca*, *latina effecturum*, *ſi monaſterio* Caroli *opera*, *adſequutus fuerit*. Fecerunt iſtius A naſii & verſionis *epiſtolarum* CRATETIS, praeter Albert. Fabricium l. cit. mentionem Joſias Siml in *Biblioth.* p. 75. Chriſtophor. Hendreich in *Pande brandeburg.* p. 319. qui illum *Abbatem arrbienſem* pellant. Editionem, quam nobis inſpicere licet, rauit Joannes Stabius, auſtriacus, philoſophus mathematicus, qui, illam, epiſtolio praemiſſo, Ingolſtadio *diuerſorio litterario*, ſcripto, dicauit J Gracco Pyerio vulgo Crachenberger dicto, *Chorogra pho* Auſtriae, Apollinis *vicario*. Iſti epiſtolio addit *phaleutium carmen*, quo philoſophum cynicum ab exteriore corporis, & interiore mentis habitu d ſcribit. In fine *epiſtolarum* reperitur *Carmen phale cicum* Conradi Celtis, *ad* Joannem Tritemium *Dr dam*, *Abbatem in* Spanhaim, quo eius laudes a po decantantur. Typographus haec verba adpoſuit: *I preſſum* Nürmberge *per* Ambroſium Hüeber. *A domini* 1501. Conf. Mich. Maittaire *Annal. typo* Tom. II. p. 149. vbi vero, ſicut & p. 144. typogr phus, niſi plane fallimur, minus accurate Ambroſi Nueber ſcribitur. Littera enim initialis N. in noſt exemplari, longe aliam prae ſe fert formam qua littera H. qua typographi nomen inchoatur. Editio nem iſtius verſionis *Viennae Auſtriae* prodiiſſe, teſta tur Joſ. Simlerus & Chriſtophorus Hendreichi ll. citt. Omnium ſine dubio editio prima eſt, qu in collectione *Epiſtolarum cynicarum* latina, cu Phalaridis nimirum *Epiſtolis*, a Franciſco Aretino, graeco, latine redditis, & Marci Bruti *epiſtolis*, cu **Mithridatis *ad eas reſcripto*, a Raimitio (Rimici**

in latinum translatis, Paris. circa annum 1470. in 4. teste Andrea Chevillier in libro de *l'Origine de l'Imprimerie de* Paris, *Paris* 1694. in 4. p. 36. in lucem edita fuit. Jacobus quidem Mentelius in *Paraenesi ad* Bernard. de Mallinckrot *de vera origine typographiae, Parif.* 1650. in 4. hanc collectionem non *Parisiis*, sed *Argentorati* prodiisse existimat, sed vindicat illam *Lutetiae Parisiorum*, Andr. Chevillier l. c. p. 51. Adducitur collectio a Mich. Maittaire in *Annal. typogr.* Tom. I. p. 294. a Jo. Alb. Fabricio l. cit. Longe diversa est ab Athanasii versione, illa, quam dedit Eilhardus Lubinus, qui *veterum* auctorum *graecorum* Hippocratis, Heracliti, CRATETIS Bruti, Anacharsidis, Theanus, Democriti, Diogenis, Phalaridis, Apollonii Tyanei, Euripidis, *& aliorum epistolas, gr. & latin. Heidelb. ex officina commeliniana* 1601. in 8. in lucem exire iussit. Editio anni 1609. in 8. memoratur in *Catalog. Bibliotb* tellerianae p. 409. Conf. de CRATETE philosopho cynico Diogenes Laertius L. VI. segm. 85-93. p. 354 sqq. Suidas Tom. II. p. 370. edit. Ludolph. Küsteri *Cantabrig.* 1705. in fol. Thom. Stanleii *Historia philosophiae* P. V. p. 536 sqq. edit. *Lipf.* 1711. in 4. Jo. Jacob. Brucker *Histor. philosoph.* Tom. I. p. 742 sqq. & 888 sqq. Joh. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* l. cit. & alibi passim. P. Baile *Dictionaire historique & critique* Tom. II. p. 1471 sqq. sub voce Hipparchia. De Joanne Stabio, austriaco, poeta laureato, Maximiliani Imperatoris I. historico & cosmographo, vid. Jos. Simlerus in *Bibliotheca* p. 417. e qua illa suppleri poterunt, quae ex Koenigii *Biblioth. veter. & noua* nimis succincte in *lexico erudit.* T. IIII. col. 762. de illo, adlata fuerunt. Joannes Cuspinianus in *praefatione ad Lectorem, vitae* Maximiliani praemissa, in *Opere de Caesaribus atque Imperatoribus romanis* p. 601. edit. *Basil.* 1561. in fol. illi tale scripsit elogium: *Erat* Joannes Stabius *iudicii acutissimi vir, raraeque doctrinae, qui pluribus annis sub eo* (Maximiliano) *militarat, multa adiecturus allaturusque* (iis, quae

quae Cuspinianus de Maximiliano scripserat), *posteritas fuisset admirata: vtpote qui castra eius* *tus, semper lateri adhaesit annis iam assiduis s* *Et cum* Austriam Carinthiamque *graphice depin* *ac stemma domus* austriacae *ingeniosissime in luce* *duxerat, deprompturus adhuc multa & speciosa* *signia, potissimum nunc aulicis liberatus tempestati* *tranquillitati redditus, ecclesiae* viennensis *factus* *nus. Sed eminentioribus omnibus inuidet inuida mor* *hunc insperato, cum moliretur ingentia, quaedam,* tzii *in* Stiria *nobis abstulit, Kalend. Januarii vi* *secundi anni post millesimum quingentesimum* (1 *cum* Maximilianum *scribendum suscepissemu* *ductu.*

LXVII.

Epistole MAVMETIS *Turcarum Imperatori* gantissime multa prudentia acrimonia re in 4. folior. 18.

Raritatem istarum *epistolarum* testatur Joan. stinus Egenolfus, scholae crucianae dresdensis Rector, in epistola dedicatoria, nouae, quam c editioni, *epistolarum* MAHVMETIS, de qua mox dicemus, praemissa. In fine editionis, litteris go impressae, typographus haec adscripsit verba: *In* *sum* Liptzk *per* Jac. Abiegnum (Thanner) Her lensem *Ciuem liptzens. Anno domini M. CCCC. X* (1498.), *penultima die Octobris.* Michaeli Mai & eius continuatori Joh. Henric. Leichio, editi cognita fuit, qua se vsum esse profitetur Eger l.c. Secunda est, quae Lipsiae, Joannis Maii, hiltensis, Professoris rhetorices, in Academia lip cura prodiit. Primam emiserat an. 1488. in 4. in fronte isti leguntur, teste Jo. Henric. Leich *Annal. typogr. lipsiens.* p. 63. versiculi:

Jo. Maius *ad Lectorem*

Suscipe quisque voles tibi sponte sua venientes,
Aequanimos ciues, magnanimosque duces.
Quidue vide, virtus, animus, sapientia, possit,
Et veteres illas nosse quid historias.
Hostibus insurgi, aut meritis bene gratia reddi
Debeat, aut populus qua ratione regi
Ergo age, qui magni cursus tibi contulit orbis,
Munera Laudini *plena fauore legas.*

In editione, qua vtimur, nil tale reperimus; dicauit illam editor Martino Polichio Mellerstatensi, *optimarum rerum, artium, medicinaeque doctori, illustrissimi Principis* Friderici *Ducis* Saxoniae, *& Electoris physico iurato.* Ex syro, graeco, scythico atque turcico sermone *epistolae* dicuntur translatae a Laudinio siue Laudino equite hierosolymitano, cuius epistola ad Francinum Beltrandum, Comitem, editionibus, quas vidimus, omnibus, praemittitur. Quo tempore istae litterae primum typis exscriptae fuerint, non constat. In denen *Merkwürdigk. der königl. Bibliotb. zu Dr.* recensetur Tom. I. p. 463. editio in 4. folior. 22. cuius in fine haec leguntur verba: *Epistolae* Magni Turci *finiunt*, *a* Laudino Equite Hierosolymitano *editae* G. F. T. quas litteras Christianus Goetze interpretatur *Gerardus Flander Taruisii.* Editionis annus non additus fuit. *Anno* 1510. *III. Id. Aug.* prodierunt Symmachi Conf. Rom. *Epistolae familiares ; item* Laudini Equitis Hierosolymitani *in Epistolas* Turci magni *traductio.* Argentorati *ex officina* Joannis Schotti, *impensis* Georgii Maxilli, in 4. vid. Jos. Simleri *Bibliotheca* pag. 444. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. II. pag. 218. In *Catalogo Biblioth.* Tellerianae pag. 409. memoratur collectio epistolarum, quae complectitur: *Epistolarum* Symmachi *Lib. II. Diui* Ambrosii *Epistolas in* Symmachum II. *& Epistolas* Magni Turci *a* Laudino Equite Hierosol. lat. *redditas*, *Basil. ex officin. Frobenii* 1549. in 8. Conf. Jos. Simleri *Bibliotheca*

theca l. cit. In Thom. Hyde *Catalog. Biblioth. bo*leian. Tom. I. p. 460. occurrit editio *Marpurg. C*-*torum* 1604. in 8. M. Jo. Auguſtin. Egenolfus illas e-dit hoc titulo: *Magni Turci i. e.* MAHOMETI *-cundi, Turcarum Imperatoris, Epiſtolae, in grati- ſtudioſae iuuentutis, cum breuibus notis, & diuerſis -ctionibus. Anno MDCLXXX.* (1680). *denuo e-tae. Dresdae typis viduae & heredum Melchioris B-gen, Elect. Sax. Typogr.* in 8. pp. 71. Recent-*egenolfiana* eiusmodi prodiit titulo: *Epiſtolae* MAH-METIS, *Turcarum Imperatoris elegantiſſimae, mu- prudentia acrimoniaque refertae. Accedunt vita* MA-HOMETIS, *breuis item hiſtoria, de Imperatori- conſtantinopolitanis, Tyrannis turcicis, Regibus- Hungariae, & alia quorum index in fine ſubiectus, -ra & ſtudio* Simonis Goebelii, Romhildenſis, *Fr-cof. & Lipſiae apud Jo. Bielken, Bibliopol.* 1690. in Gilbertus Cognatus illas inſeruit *Epiſtolarum laco-carum atque ſelectarum farragini* primae, quae *Ba-* 1554. *ex officina Jo. Oporini* in 16. prodiit. vid. Jo-Simleri *Biblioth.* l. cit. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth- graec.* L. II. Cap. X. p. 431. Habemus *laconicaru- Epiſtolarum Theſaurum bipartitum opera* M. Joann-Buchleri a Gladbach *collectum & digeſtum. Colo-* 1606. in 12. in quo reperiuntur Magni Turci *epiſ-lae* p. 623-651. Jo. Aug. Egenolfus in epiſtola de-dicatoria ad Jo. Chriſtophor. Schmidium Scholae tor-genſis Subrectorem, *originales*, vt vocant, *epiſtolarum bibliothecis in italicis, e quibus depromtas vertere p-tuerit interpres, adſeruari adhuc nequaquam dubitat* ſed nobis perplacet opinio Auctoris der *Merkwürdi-keiten der königl. Biblioth. zu Dr.* l. cit. qui illas ſu-poſititias, & a quodam exercitii cauſſa, ſermone ſt-tim latino, conſcriptas eſſe exiſtimat. In hetruſcu- ſermonem conuerſae, exſtant hoc titulo: *Lettere d- gran* MAHVMETO II. *Imper. de Turchi, ſcritte- diverſi Rè, Principi, Signori e Republiche, con le r-ſpoſte loro, ridotte nella volgar lingua da* Lodovic-

Dolce

dce; *insieme con le lettere di* Falaride, *Tiranno de- Agrigentini, tradotte dal greco dal Medesimo, In nezia* 1563. in 8. Vid. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' ri rari nella lingua italiana* p. 197. Niceron *Me- ires* Tom. XXXII. p. 19. In Nicolai Bassaei *Col- ne in vnum corpus omnium librorum, Hebraeo- Graecorum, Latinorum, nec non Germanice, Ita- Gallice & Hispanice scriptorum, qui in nundinis nfurtensibus ab anno* 1564. *vsque ad nundinas nnales* 1592. *venales extiterunt, Francof.* 1592. P. III. p. 20. liber 1573. excusus dicitur. De VMETE II. FATIH, Amurathi II. filio, omni- re hominum, qui vnquam vixerunt sceleratissi- qui patri an. Chr. 1450. in imperio successit, *Co- is* suae editioni adiecit Jo. Augustin. Egenolfus, vide. Conf. praeter alios historiae turcicae ores Demetrii Kantemir *Geschichte des osmani- Reichs, Hamburg.* 1745. in 4. p. 99 sqq. Quis us, siue vt nonnulli eum vocant, Landinus fue- n satis constat. Adseruatur in Bibliotheca re- resdensi eius *Exhortatio de laudibus sapientiae rtutis, ad* D. Malitiam Caraffam, in qua Laudi- Eques hierosolymitanus nominatur. Vid. die *würdigkeiten der königl. Biblioth. zu Dr.* Tom. I. 10. Jo. Henric. Leichius adduxit in *Supplemen- ittairiano* p. 136. sub eodem Laudiuii nomine m *ad* Franc. Beltrandum Barchinonensem *de S.* Hieronymi, *Romae* 1495. in 4. Ipse vero Lau- s vel si mauis Laudiuius in epistola ad Francin. randum Comitem, *epistolis* MAHVMETIS prae- a, mentionem facit *Commentariorum*, quos olim mmum pontificem scribere adgressus sit, ob sisce- vero operis magnitudinem, in aliud tempus re- ferit.

LXIIX.

Legenda ſanctiſſime matrone Anne genitr virginis Marie matris & Hieſu Chriſti A in 4. folior. 21.

In fine libri, charactere litterarum gothico exa quem rarum eſſe docet *Theſaurus biblioth* Tom. II. pag. 74. haec leguntur verba: *Impre* Liptzk *per* Melchiorem Lotter. *Anno dni M* (1502). *XV. Kalendas Septembris.* Editionem anno 1497. *Lipſiae ex officina Melchioris Lotteri* fu euulgatam, docet Michael. Maittaire Tom. I. *An typogr.* pag. 651. Compilatoris *legendae* nomen compertum habemus: illum ex ordine Minorum ſe, haec eius in praefatione teſtantur verba: *vt in cem prodeat quod ignoratur. nec latere deceat mu profuturum. Hinc inclinatus ego de* obſeruantia norum *minimus amore trium arborum* Anne. Ma *benedicte. atque fructus* Hieſu *prolis diuine. de ven neratione ſalubri confiſus. quamquam a nonnullis eti deſuper amoroſe pulſatus. quod vtcunque ex diue veritati conſonum laborioſe licet non infructuoſe c peri in vnum ſimpliciter redigere curaui* &c. C omnia quae de libro, figmentis fabulisque referto, c poterant, iam in *Theſauro bibliothecali* legantur, pita XVII. e quibus *legenda* contexta eſt, tantumm do adſcribimus. I. *Capitulum* eſt, *de parentela* S. A ne *&* *parentibus eius, de genealogia & poſteritate roris eius* Esmerie. *quarum mater* Emerentia. *pa vero* Stollanus. II. *de laudabili conuerſatione ſan* Anne, *in iuuentute, & quomodo matrimonialiter co iuncta eſt viro* Joachim, *& quomodo vixerunt in m trimonio.* III. *quomodo oblatio* Joachim *in tem fuit reprobata. & de vtriusque triſticia & frequent tione ac angelica ſecuratione de naſcitura filia.* III *Quare* Anna *tot annis infecunda permanſerit. & qu modo ſimul conuenerunt ſecundum dictum euangelicu*

inxt

aurea'm portam in iherusalem, & *oblata eius ac-fuerant.* V. *Quomodo* Anna *concepit* Mariam *t & educauit. in templo presentauit & de morte* im. VI. *Quomodo* Anna *viduata ammonitione elica tradita est secundo viro. cuius nomen* Cleo-*frater* Joseph *nutricii domini. de quo etiam con-* Mariam *matrem trium apostolorum & vnius di-i domini. & de morte* Cleophe. VII. *Quomodo viro tradita est* Salome. *ex quo terciam* Mariam *it matrem duorum apostolorum* Jacobi & Johan-*y quomodo filias docuerat & de morte* Salome. *quo die nata sit virginis* Marie *puerpera. & quo ortua.* IIX. *Quatenus non absurdum erat etiam undum tertio nubere. & de quadam virgine. que mirabilem visionem vidit antequam visa noluit* Anne *seruire in deuotione.* VIIII. *de quodam pio doctissimo. postmodum* heremita *beate* anne *, &* Archiepiscopo Pragensi *qui valde predica-ctam* Annam *venerandam atque eius festum ce-ndum.* X. *de quodam prodigio* (prodigo) *ado-te qui per ammonitionem beati* Jacobi. *beate* An-*note seruiuit. circa quem meritis* Anna *mira con-ynt. & de eius cultus ampliatione.* XI. *de quo-piscopo in* Anglia. *impedire volenti cultum san-nne & mirabiliter plagato. & quomodo deuotio ad eius solennitatem & honorem succreuit.* XII. *ubus beate* Anne *deuotis. quibus semetipsam in presentauit. & de his. que eas pro sua venera-ac remuneratione docuerat.* XIII. *Quomodo estauit se duobus sibi deuotis videlicet vni* Here-& *cuidam* clerico. & *de magnificis circa eos-er eam exhibitis.* XIIII. *de miraculis quibus scat. nec chorusc are desinit. & primo de naufra-eratis & vidua paupercula in porco consolata. le muliere multum infirma per ipsam inuocatam t. & imagine sibi facta. & quadam pestilentia coram ymagine sua liberata & suspicata.* XVI. argaretha *quadam religiosa beata* Anne & Joa-

 chim

chim *deuota. & ab eis docta. cui mirabil* Ann*a* *affuit in morte. & de quodam febricit* *ti vicino. curato.* XVII. *de digito sancte* Colonia agrippina *& miraculis & osculation* *& quomodo perseuerantibus in suo seruitio* *assistit. & resilientibus aut tepescentibus no* *succurrit.* Multa, quae hic occurrunt figi *Euangelio de natiuitate Mariae*, & ex *Pro* *Jacobi* desumta sunt, & vt alios iam libros leguntur in Jo. Alb. Fabricii *Codice apocr* *Testamenti, Hamburg.* 1703. in 8. p. 1. sqq. Georg. Henr. Goetzii Dissert. *de cultu* An Christi *in* Misniam *inuecto*, in eius *Meletem* *naebergensibus varii argumenti*, *Lubec.* 17 p. 1042 sqq.

LXVIIII.

De purissima & immaculata conceptio nis Marie. & de festiuitate sancte A tris eius. in 4. folior. 8.

Diuersa esse videtur opusculi admodum ra ab illa, quae describitur in *Thesauro bil* Tom. II. p. 74 sqq. Scribendi enim comp titulo conspicua, in nostro exemplari non tur. Tituli verbis subiicitur imago S. Ma Annae, ligno incisa, quae etiam in secunda gina, oculis se obfert, cum his verbis: *Be* *sancta mater* Anna. *Ex qua sine originali ma* *cessit intemerata caro virginea.* Praeter *epis* annis Trithemii Abbatis spanhemensis, quae *Thesauro bibliothecali* l. cit. inserta fuit, in n emplari occurrit *Caput VII.* ex opere, quod Tr *de laudibus* S. Annae, *matris* B. Mariae *virgi* 1494. & 1512. in 4. ediderat. Inuenitur

...menis Opusculorum Petri Blesensis, Joannis ...mii, & Hincmari *nuper* Moguntiae *editorum*, *...dem Tractat. variis nouiter inuentis & nunc ...editis per* Joan. Busaeum, *Mogunt.* 1605. in 8. ... *Agrippin.* 1624. in 8. Cum enim Trithe... opusculum consarcinaret, monachi nonnulli ... fratrum S. Mariae semper virginis, de mon... illum rogabant, ne defensionem purissimae ...nis virginis Mariae obmitteret. Eorum igi... obsequutus, hoc caput VII. operi suo in... sanctam Annam matrem, filiam suam bea... Dei genitricem, sine originali macula con... demonstraret. Caput illud, sequitur in nostra ...cula *Statutum & determinatio sacre facul... ...logie studii* Parisiensis, *de immaculata conce... ...ginis gloriose. Et primo reuocatio facta* pa... *dni. M. CCCC. XCVI. per fratrem* Jo... Veriis *ordinis predicatorum super predicta* ... Statutum facultatis theologic. parisiensis, ... est his verbis: *Datum* Parisius *in congre... generali apud sanctum* Maturinum *tam sollen... ...lebrata. Anno domini Millesimo quadringen... ...nonagesimo septimo. die decima septima mensis ...bris.* Vltimum locum occupant *Nomina ...II. magistrorum & doctorum sacre theologie ...rum, de rigore promotorum Statuto facultatis ...e studii* Parisiensis. *Puritati immaculate Con... virginis* Marie *adherentium*. Occurrunt hic ... monachorum ex ordine S. Benedicti, Mino... . Augustini, Cisterciensium, Praemonstraten... Praedicatorum, Carmelitarum, & Seruorum. ...aphus haec verba adposuit: *Impressum* Argen... ... Matthiam Hupfuff. *Anno. a natiuitate sal... ...ostri Millesimo. quingentesimo. sexto.* (1506). ...bio opusculum eo tempore prodiit, quo con... ...ae inter monachos, Dominicanos & ordinis ...isci, seculo potissimum XV. ad finem vergen... ...itio seculi XVI. per omnem fere Europam,

non ſine maxima animorum contentione, ob imm
latam Mariae conceptionem, agitatae fuerunt. Q
vis nemini lectorum Joannes Trithemius, pol
phus ſuae aetatis celeberrimus, incognitus eſſe p
rit, illos tamen ſcriptores hic nominabimus, qui,
ceteris de eius vita, librisque editis legi mere
Ipſe Joannes Trithemius libellum conſcripſit
Nepiachi inſignitum, in quo *de ſtudiis ſuis & ſc*
propriis, a pueritia repetitis, diſſerit. Joan. G
Eccardus illum inſeruit Tom. II. *Corporis hi*
medii aeui, Lipſ. 1723. in fol. pag. 1825 ſqq.
Jo. Trithemii *polygraphiae* editionibus v. c.
tinenſi 1613. in 8. praemittitur *Pinax ſiue index*
brationum Jo. Trithemii, *ex epiſtola diſcipuli*
Joan. Duraclusii *ad* Nicol. Hamerium. *Vitam*
terea Jo. Trithemii, data, quod aiunt, opera co
pſerunt Joan. Buſaeus & Wolfg. Ernest. Heid
Illius praefixa eſt Joan. Trithemii *Operibus ſpir*
libus quotquot reperiri potuerunt, a Joanne Buſa
vnum volumen redactis, *Mogunt.* 1605. in fol. Hic
themii *vitam ex eius chronicis & epiſtolis collectam*
ganographiae Trithemii *vindicatae*, *Mogunt.*
in 4. & *Norimb.* 1721. in 4. anteire iuſſit. Iſtiu
tae capitum, recentioribus temporibus, mutauit
nem Ignatius Gropp in *Collectione nouiſſ. Script*
Wirceburgenſium, *Francof.* 1741. in fol. To
pag. 219 ſqq. His auctoribus vſus eſt, in expon
Trithemii vita Niceron Tom. XXXIIX. des *Me*
res p. 210 ſqq. Conf. praeterea merentur Jo.
leri *Bibliotheca* p. 421. Anton. Poſſeuini *App*
ſac. Tom. II. p. 255 ſeqq. Henr. Wharton *Adp*
ad Guil. Cave *hiſtor. litterar. Scriptor. eccleſi*
p. 168 ſqq. Paul. Freheri *Theatrum virorum e*
tione clarorum, *Norimb.* 1688. in fol. pag. 1436.
Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. V
p. 451. Michaelis Maittaire *Annal. typogr.* To
p. 210 ſeqq. vbi exſtat Caroli Bouilli *epiſtola*, c
nens varia ſcitu digna, de Trithemio Abbate,

..us mentionem in *Analect. litterar.* p. 149. De-
..t Trithemium, contra Caroli Bouilli aliorum-
..somnia, & a magiae suspicione liberauit Gabriel
..é in *Apologie pour tous les grands personnages*
..*ont été faussement soupçonnez de Magie* Chap.
.. pag. 505 sqq. edit. *Paris.* 1625. in 8. Lectu
..gna est *Lettre de* Mr. Rich. Simon *à* M F.
..Tom. IIII. des *lettres choisies de* Mr. Simon,
..*rd.* 1730. in 8. p. 131 sqq. vbi nonnulla refe-
.. quae ad Joan. Trithemii historiam pertinent.

LXX.

..tus de Singulari Puritate & Praerogatiua
..ceptionis Saluatoris nostri Jesu Christi:
..ritatibus Ducentorum Sexaginta Docto-
..issimorum, Ad illustrissimum & Excel-
..um Ducem Dn. Dn. Herculem Esten-
.. Editus per *Fr.* VINCENTIVM DE
..LIS, DE CASTRO-NOVO, *Terdonensis*
.. *Ordinis Praedicatorum quondam Magi-*
..*neralem.* Praefixa est, Eiusdem Episto-
..tiua Disputationis Ferrariae factae, de
..ione B. Virginis Mariae. Annexa Epi-
..Bernardi de Festo Conceptionis B. Virgi-
.. Cum Testium Catalogo, & Indice neces-
..*Ad exemplar Impressum Bononiae: Anno Do-*
..*M. CCCC. LXXXI.* (1481). in 4. pp. 211.
.. praemiss. & indicibus.

..INCENTIVS DE BANDELIS, siue BANDEL-
.. DE CASTRONOVO, Dioeceseos terdonensis,
.., Praedicator duos scripsisse fertur libros, quibus
..ulgatam pontificiorum, de immaculata S. Mariae

virginis conceptione, sententiam impugnauit. P
sine nomine auctoris in lucem exiit, haecque in fr
te exhibet verba : *Libellus recollectorius de veri
Conceptionis* B. Mariae. *Incipit prooemium ad i
tum generosumque Comitem* Petrum de Gambara *i
bellum de veritate Conceptionis gloriosae Virginis*
riae *ex auctoritatibus & dictis* S. S. *doctorum fide
confectum per quemdam religiosum in doctrina f
non mediocriter instructum. Pr. Veritatem meditat
guttur meum.* Fuit hoc volumen impressum *Mi
lani typis Christophori Valdarfer ratisponensis* an. 1
in 4. Quod autem VINCENTIVS DE BANDE
istius libri fuerit auctor, ipse profitetur, in libro,
ius integrum adscripsimus titulum, vbi P. I. Cap. V
pag. 27. nostrae editionis haec leguntur verba:
(Augustinus) *cum dicat: Omnes homines, per Co
piscentiam generatos, habuisse originale peccatum
asserat*, B. *Virginem, per concupiscentiam fuisse g
ratam: consequens esse voluit*, *quod B. Virgo fuer
peccato originali concepta. Expositionem autem p
dictae auctoritatis diffuse posui in alio libello, q
Comiti* P..ro de Gambara *intitulaui*, *in ratione v
cima tertiae viae.* Secundus liber, quem VINCE
TIVS, de immaculata conceptione conscripsit, pr
vice prodiit *Bononiae apud Vgonem de Rugeriis de
gio.* 1481. in 4. Vtrumque vero librum praete
iam temporibus, satis rarum fuisse, patet ex li
quem Lucas Waddingus hoc in lucem emisit tit
Legatio Philippi III. & IIII. *Regum* Hispaniae
Paullum V. & Gregorium XV. *Papas, de fini
controuersia* Antonii a Treio *de immaculata concep
ne B. Virginis, Louan.* 1624. in fol. vbi in fine T
IIII. Sect. II. inter alia haec leguntur: *Cogitauit
go Orator, non parum caussae profecturum, si nouo
cto tolleretur e medio* BANDELLVS, *nec eo ita libe
& absque timore vterentur aduersarii ad persuad
dum quae volebant de mente sanctorum, quotidie
omnibus obtrudentes, & pro probatissimo & omn

e re doctissimo commendantes. Voluit ergo vt ex
is eius libris, contra immaculatam conceptionem
(*quorum vtrumque inuestigare facile non est:*
bis habere licuit ex Bibliotheca illustriss. Cardina-
Treio *optimis libris referta:*) *omnia colligeren-*
quae grauiora erant, & duriora, & Apostolicis
antur Decretis contraire &c. Conf. Niceron
oires Tom. II. p. 396 sqq. Cl. David Clement
otheque historique & critique Tom. II. p. 396 sqq.
lus recollectorius de veritate Conceptionis B. Vir-
Mariae, quod nos quidem sciamus, nunquam re-
s fuit, ille vero, quem recensere instituimus, plu-
actus est editiones, quas memorat Cl. Dav. Cle-
l. cit. Sed veremur, ne vna alteraue, inter il-
cum inuenerit, quae nusquam reperiuntur. Il-
cuius adscripsimus titulum, omnium, nisi plane
mur, censemus recentissimam, & ipsam illam,
Joannes Rudolph. Wetstein, Theologiae Pro-
& Academiae basileensis Bibliothecarius instin-
oannis Eliae Leriget de la Faye, in lucem emi-
licitur. Conf. *la vie de* Mr. Wetstein, *par* Da-
ncillon, in *Nouvelles litteraires, Amsterdam chez*
uzet 1719. in 8. Tom. VIIII. p. 171. Niceron
. & David Clement *Bibliotheque historique &*
ue l. cit. Haec editio in 4. impressa Cl. Dauid.
ent incognita fuisse videtur. Adtulit ille e *Ca-*
bibliothecae bultellianae p. 72. quae in *Cata-*
tiam *bibliothecae* tellerianae p. 78. memoratur,
nem in 12. exscriptam, cuius titulus, cum illo,
adscripsimus, conuenire videtur. Praemittun-
litioni, qua vtimur, Paulli Cortesii, Joan. Tri-
i, Auberti Miraei & aliorum, de VINCENTIO
s libris testimonia, & iudicia, quae excipit Ano-
editoris praefatio, in qua, inter alia, quid in no-
itione praestitum fuerit, his exponitur verbis:
palam testor, mihi summo studio fuisse, nil quic-
mutare aut variare a Codice bononiensi, *qui*
m propemodum seculorum est. Itaque si vel lit-

tera in eo variabat, ad marginem collocaui e r dictionem illam. postea, cum & Operis id molesti nullius vsus animaduerterem; manifesta quidem da typographica sustuli, ac si quae dubia man ea vel cruce apposita signaui ad oram libri, vel coniectanea nostra (praefixa lit. f.) denotaui. quid igitur in contextu deprehendes diuerso ty genere cum impressum, aliter legi, apud VIN TIVM *in* Bonon. *editione memento, scil. sicut in gine adnotatum extat. Siquid autem vncis in occurrat: id, si eodem typorum genere prostet, dat, atque a nostris hodie libris abest: sin diuer primatur, supplementum est, vel ex margine nos emplaris, ante* 150. *annos iam annotatum, vel e gatis libris. Talia paucissima loca obseruabi tempus nobis fuisset, ista Notis in Calce ostendi Sed abrumpere telam cogimur,* &c. Praefation quuntur Antonii Fauentini *praeclariss. viri &* *mi philos* & M. L. *Jurisperiti* carmina encom in Auctorem & eius librum. Praemisit Fr. VIN TIVS suo tractatui epistolam *ad illustrissimum cellentissimum Ducem* D. D. Herculem Estensem *ratiuam disputationis, factae de Materia Conce B. Virginis* Mariae. *Tractatus* ipse *de singul ritate & praerogatiua conceptionis Saluatoris* Jesu Christi, in duas dispescitur partes. Prima a 140. Capita complectitur XLI. Capite I. VIN TIVS statum proponit controuersiae, & pro v sententiae suae adstruenda Conclusiones tres, Corollaria tria adfert. Cap. II. - XIIX. praemit quaedam necessaria. Cap. XVIIII. - XXVI. ad tur testimonia CCLX. Scripturae S. & Doctoru ferentia, B. Virginem peccatum originale cont Cap. XXVII. - XXXII. sex proponuntur ration quidem ex parte redemtionis, concupiscentiae nosae, poenalitatis, mortis Christi, praerog Christi, & ex parte remissionis peccati, quibus tur, quod B. Virgo fuerit concepta in peccato

i.' Cap. XXXIII-XXXVIIII. Conclusio secunda, s sex rationibus confirmatur. Cap. XL. tertia nitur conclusio, cum suis probationibus. Cap. tan- m XLI. inueniuntur corollaria tria, cum suis pro- tionibus. Secunda pars rationes contrariae opinio- i dissoluit & quidem rationes variorum opponen- m XXXV. a pag. 141-186. rationes Bartholom. ensis IIX. a p. 187-204. Secundae parti, impo- r finis pag. 205. epilogo, ad illustriss. Principem mariae. Adiicitur illi a) *Epistola* B. Bernardi *de Conceptionis B. virginis* p. 207. b) VINCEN- II *protestatio ad detractores* p. 211. c) *Catalogus* *ium CCLX.* in ordinem alphabeticum redactus. *Tabula pro inueniendis materiis praecipuis in su- riori tractatu.* Qui plura de VINCENTIO DE NDELIS, eiusque libris, quos conscripsisse per- tur, noscere cupit, euoluat Antonii Posseuini *rat. sacr.* Tom. III. pag. 349. Jacob. Echardi *ptores Ordinis Praedicator.* Tom. II. p. 1. 2. Am- ii de Altamura *Bibliotheca dominicana, Romae* 77. in fol. p. 226. Hippolyti Maraccii *Bibliotheca riana, Rom.* 1648. in 8. Tom. II. pag. 430. Chri- ph. Hendreichii *Pandectae brandeburgic.* p. 403. is Ellies du Pin *Bibliotheque des Auteurs ecclesia- ues* Tom. XII. pag. 113. Christian. Schoettgenii *ntinuat. Biblioth.* Fabric. *med. & inf. Latinit.* L. XX. 830. VINCENTIVM DE BANDELIS in Cala- a an. 1506. mortuum esse, testatur Aubertus Mi- eus *de Scriptoribus ecclesiasticis Seculi XVI.* Cap. III. p. 118. edit. Jo. Alb. Fabricii.

LXXI.

ractatus DOMINICI BOLLANI de conceptio- ne Gloriosissime Dei Genitricis Virginis Ma- Sermo eiusdem in 4. folior. 47.

Ortum eſt hoc opuſculum e diſſidio, quod
maculatam Mariae conceptionem, non ſine gr
animorum contentione, inter ordinis S. Don
S. Franciſci fratres ſeculo XV. ad finem verg
initio ſeculi XVI. interceſſit. Omnes qui D
CI BOLLANI mentionem iniiciunt, nimirum
Simlerus in *Bibliotheca* p. 172. Antonius Po
in *Apparat. ſacr.* Tom. I. pag. 414. Jo. Alb
cius in *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. IIII
Trithemii veſtigia legiſſe, neque librum ipſum
conſpexiſſe videntur. Hic ſane Cap. DCCCL
de ſcriptor. eccleſ. p. 210. illum hoc elogio
DOMINICVS BOLLANVS, *natione* Venetu
diuinis ſcripturis exercitatus, & in ſecularibus
egregie doctus, philoſophus & rhetor non abi
ingenio acer & vehemens, ſermone compoſitus
nonnulla, ingenii ſui praeclara opuſcula, quibu
votum fidelemque chriſtiani nominis cultorem e
& memoriam ſui poſteris commendauit. De
ego tantum vidi opuſculum inſigne, contra n
puritatis detractores, quod dicauit Nicolao M
primo & ſeptuageſimo Duci Venetorum *de Co*
ne S. Mariae *Lib. I. Non paruo dolore. De*
nihil vidi. Claruit Venetiis *ſub* Frederico I
& Sixto *Papa* IIII. *Anno Domini MCDLXX*
Audio adhuc eum haberi ſuperſtitem. Quae
ſint, cauſſam inuenimus nullam, quae Antoniu
mouerit Poſſeuinum, vt DOMINICVM BOLL
l. cit. an. 1381. vixiſſe, atque eius opus Nicol
cello dicatum fuiſſe perhibeat. Extra omne
dubitationem poſitum eſt, Nicolaum Marcellu
lo XV. vixiſſe, & an. 1473. reipublicae
tenuiſſe gubernaculum. Vid. Amelot de l
ſaye *Hiſtoire du gouvernement de* Veniſe
1677. in 8. p. 72. De libri editionibus nihil
legimus, & haec noſtra, quod quidem raritat
confirmat, neque a ſcriptorib. citat. nequ
chael. Maittaire memorata fuit. Exſtat ta

Joann. Nicol. Weislingeri *Catalog. libror. impresso-rum in Bibliothec.* S. Joannis hierosolymit. Argen-torati *adservatorum*, *Argentorat.* 1749. in fol. p. 30. Litteris gothicis impressa est, & in fine haec adscripta typographi habet verba: *Finit Sermo de conceptione beatissime* Marie *virginis. In nobili* Heluetiorum *ci-uitate* Argentina *chalchographatum per* Joannem Grü-ninger. *M. CCCCC. Quarto* (1504) *Saluatoris an-no in die Blasii.* In dedicatione auctor, se *artium & philosophiae doctorem* hoc opusculum conscripsisse pro-fitetur, cum *e florentissimo gymnasio* paduano, *ad pa-triam reuersus* esset. Testatur praeterea in illo ope-re se *quantum potuerit*, *imitatum* esse Aurelium Au-gustinum *& theologie principem atque monarchum* nostrum, *a cuius fonte vberrimo multa praeclara sum-psit, verissimisque rationibus atque excellentissimis san-ctorum auctoritatibus virginem gloriosissimam, in con-ceptione sanctam, nec vnquam a macula peccati origi-nalis fuisse deturpatam demonstrauerit.* Prooemium libelli, hac inscriptione ornatum est: DOMINICI BOLLANI *artium & philosophie doctoris filii magni-fici domini* Landiani, *in questionem de conceptione glo-riosissime virginis* Marie, *Probemium.* Libello adiici-tur *Bulla* Sixti IIII. anno 1476. promulgata, in qua omnibus *fidelibus vtriusque sexus, qui missam & offi-cium conceptionis virginis* Mariae, *iuxta piam deuo-tam & laudabilem ordinationem magistri* Leonardi de Nogarola, *clerici* veronensis, *notarii apostolici, in die festiuitatis conceptionis virginis* Mariae, *& per octa-uas eius, deuote celebrauerint, & dixerint aut illis bo-ris canonicis interfuerint, quotiens id fecerint, eandem prorsus indulgentiam & peccatorum remissionem im-pertitur, quam illi consequuntur, qui iuxta* Vrbani IIII. & Martini V. *aliorumque pontificum constitutiones, missam, officium, & horas canonicas, in festo corporis sanguinis domini,* Jesu Christi, *a primis vesperis & per illius octauas, iuxta romanae ecclesiae institutionem celebrant, dicunt, aut missae officio huiusmodi inter-sunt,*

funt. Bullam fequitur eiusdem BOLLANI *fe*
conceptione beatiſſime Marie *virginis.*

LXXII.

Hiſtoria Vndecim Milium Virginum br
atque faciliori modo pulcerrime col
cum nonnullis additionibus que in prima c
runt.

De diua Vrſula Exaſtichon.

Pulcrior argento. rutilis formoſior aſtris
Vrſula, regali clara potensque domo.
Mortali cecos, deſpexit coniugia. ignes
Atque maritales. mouit ab ore faces
Et ſecum tacitis. ſic eſt affata querelis
Quid vir inepte furis. Sponſa tonantis e
in 4. folior. 4.

Prioribus ſeculi XVI. annis, opuſculum nob
ſcriptum eſſe videtur. Litterarum character go
eſt. In titulo imago S. Vrſulae, cum nonnullis
nibus, craſſa admodum Minerua conſpicitur de
Quo tempore editio, quae in titulo memoratu
ma, prodierit, ignoramus. *Frater N.* legendae
compilator, inter impudentiſſimi oris homines,
ri meretur, quandoquidem ſe θεωδίδακτον pronu
in *epiſtola ad virgines* Chriſti *ſuper Hiſtoria nou*
decim milium virginum celitus reuelata, quam,
ctis fides conſtet, integram adponimus. *Vni*
Chriſti *virginibus piis eccleſie ſancte filiabus* frat
ſalutem ad interminabilem perennis vite iocundit
Anno Milleſimo centeſimo octogeſimo tertio. inſpi
domino piaque ipſius genitrice cooperante cunct
regina nouam vndecim milium virginum ſacraru
ſtoriam deſcribentes ammonitioni perſuaſi ſumus.

hac nostra charitate dedicati & sanctitate. Hec
sunt verba regine celorum dicentis. Tu commu-
niuersorum vtilitati prouidere disponis. Hoc opus
ginibus dedicando. igitur eis ex parte mei scribas.
e dicas: quatenus illas & castitate imitentur &
litate. Vos itaque venerande virgines atque in
o diligende animo letanti: cordeque deuoto sus-
mamus vobis celitus transmissum scientes quam
dem sacris virginibus debitam exhibueritis reue-
m. Deuotoque bonore & studio eas dilexeritis.
tis illarum apud Deum suffragantibus. premio vos
ari perpetuo. Porro & fratribus Praemonstraten-
rdinis eandem quoque dedicari iussit historiam. di-
illos amatores Vndecim milium Virginum & vene-
res esse precipuos. Beata quoque Vrsula earun-
sacratissimarum domicellarum princeps & magi-
Hoc opere ferme peracto cuidam visibili specie
ruit dicens. Cunque idem hoc opus describeret
ndena virginum milia coram deo stantes orauis-
t quatenus ipse dominus pro labore huius opusculi
ributionis illi mercedem restituat. Lectores igitur
os monentes obsecramus ne subitò mentis vulnere
iantur dicentes. Quis istis diebus & modernis an-
orum facta, personas, nomina, conditiones, genea-
s scire poterit: aut stilo veraci depromere. O
e Christi: cur super his ambigendo dubitas. Non-
dem spiritus qui quondam patribus nostris ea que
pso mundi exordio acciderunt celitus inspirando
nifestauit. Potest & nunc sancta sanctarum virgi-
m suarum expeditionem sanctam & mirabilem illa-
s dilectoribus ad laudem & gloriam suam atque ad
rimorum edificationem pandendo reuelare. In pro-
mio, quod epistolam sequitur, denuo hoc figmen-
m diuinitus reuelatum dicitur: Praeterea & domi-
s ipsarum (virginum) sponsus & amator ampliori
e adbuc volens gloria clarificare. Nuper anno mil-
simo centesimo octogesimo tertio, que huc vsque super
rarum peregrinationis itinere latebant & gestis digna-
tur

tur reuelare. Omnis fabulae narratio, in capit
quot dispescitur, quorum I. inscribitur: *quomod*
quidam paganus, beatam Vrsulam *filio suo despo*
rogauit. II. *de principalibus reginis, ducissis, &*
mitissis, quae huic virginum agmini interfue
III. *de cetu Episcoporum* qui S. Vrsulam & socia
mitatus fuit. IIII. *de nominibus principum regu*
ducum & nobilium virorum, qui virgines sequuti
runt. V. *de diuersis martyribus ex diuersis terr*
communi. In hoc capite de reliquiis vndecim
virginum, quae adseruari dicuntur Coloniae, hae
guntur: *Ostenduntur* Colonię *in ecclesia virgi*
quedam virgines, quarum due sunt de partibus G
lie, *quarum vna vocatur* Barthimia *habens pulcerr*
crines in capite multo sanguine perfusos. Alter
ror ipsius nomine Arthimia *que vltra secentis ann*
terris iacuit, adhuc pulcerrimos crines in capite fe
cum pelle testudini inherendo. Etiam nomen vnius B
nedicta. *cuius caput ab vtraque parte penitus est absc*
sum. Ostenditur etiam in eadem ecclesia virgo q
dam nomine Benigna. *de partibus* Mauritanorum *p*
cerrimos crines in capite ferens Maurorum *m*
Habetur etiam inibi quidam nomine Pantulus, *epi*
pus Basileensis, *qui habet vulnus maximum in ca*
suo ita quod tota testa capitis est dilacerata. Pre
tatur etiam ibidem virgo quedam nomine Christi
habens roseum cruorem in suo collo acsi breuiter e
interempta. Ostenditur in eadem ecclesia corpus c
iusdam virginis nomine Clementia, *quae filia fuit*
bilis comitis cuius caput fustibus contusum putatu
quod pili eius sanguine concreti ipsum caput con
vant. Etiam & alia virgo dicta Katherina *sagitt*
habens ad caput cum multis crinibus. Insuper m
stratur quedam nomine Sophia *que os habet patul*
in quo telum adhuc infixum videtur que sagitta per
tiente ad dominum clamitans emisit spiritum ore ap
to vt pie creditur. Tandem ostenditur ibidem quid
Episcopus ex Antiochia *nomine* Jacobus *cuius oculi*

toti

caput est multo sanguine perfusum. Quis ergo saxei esset cordis vt non demoliretur aut in fletum eretur videns tantum thesaurum fidelium, tam liter martyrisatum. Multa ibidem cernuntur adhuc tela in capitibus ferentia & variis mo- cidata, que omnia conscribere esset difficillimum illic intuentibus. - - Has (virgines) *siquis erit dum opus ei fuerit - - & legerit omni XII. Pater noster & totitem* (totidem) *Aue tunc in anno complebit vndecies milies oratio- minicam. sine dubio obuiabunt ei sancte virgi- hora mortis ipsum sub chlamide protegent & ad ternam deducent*, &c. Typographus haec ver- scripsit: *Finitur Historia de* S. Vrsula *cum suis libus* (*quarum sanguine atque sepultura sancta fulget* Agrippinensis Colonia.) *succinctioribus & intellectu paucis ante diebus reportata.* Colonie *per* Martinum de Werdena. Com- est hoc opusculum, maioris operis *de passio- narum vndecim millium virginum*, duobus libris ipti, quod insertum fuit Joannis Capgrauii, ordinis Eremitarum, diui Augustini, monachi, *legendae* Angliae, *seu vitis sanctorum* Angliae, *per Winandum de Worde* an. 1516. in fol. Ex illa legenda recudendum opus curauit Crombachius e Soc. Jesu, qui *vitam & mar-* Vrsulae *& sociarum vndecim millium virginum Agrippin.* 1672. in II. Tom. in fol. edidit. In- Tom. II. L. VII. pag. 513-644. Liber pri- absoluitur capitibus XXV. secundus capitibus VIIII. Auctor operis esse dicitur Richardus ordi- praemonstratensis, in Anglia, Abbas, qui seculo ad finem vergente, vixisse, & hoc opus compo- dicitur, cum relicta Abbatia, & Anglia, in Ab- arnsbergensem, agri coloniensis, anno circiter o. se contulisset. Vid. de illo Jos. Simleri *Bi- theca* pag. 603. Anton. Posseuini *Apparat. sac.* n. III. p. 131. Gerard. Joan. Vossii *de Historicis latinis*

latinis L. II. Cap. LII. pag. 399. Jo. Bale
Scriptor. illustrium maioris Britanniae Centu
Jo. Pitsei *Relat. historic. de rebus anglic.* c.
simir. Oudini *Commentar. de Scriptor. & sc*
clesi. Tom. II. col. 1521 seqq. Polycarp. L
storia poetarum & poematum medii aeui
Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fab
& infim. Lat. L. XVII. p. 236. Quae de i
dextra, vigesimo a morte, & sepultura Richa
tam viuida & illaesa reperta, memorantur a
Hesterbacensi L. XII. *Exemplor.* Cap. XLVI
illum a Joanne le Paige in *Bibliotheca pra*
tensi, Paris. 1633. in fol. L. II. p. 514. vt
animato corpore, praecisa videretur, & pro
coenobio ansbergensi adseruata, & ad annum
1583. quo Gebhardus Truchses illud coeno
staret, & monumenta ac reliquias sanctorum
teret, auferret, vel alio modo e medio tolle
giose culta fuit, explosa iam conspiciuntur a
Oudino l. cit. Eodem fere tempore, circa
mirum 1180. librum *de vndecim mille virgin*
loniae *interfectis*, teste Jo. Baleo Centur.
Pitseo c. CCL. Jos. Simlero p. 611. Anton
no Tom. III. p. 158. Christ. Schoettgenio
p. 333. aliisque compluribus conscripsisse di
gerus, Anglus, Cisterciensis, bernardinae se
fessor, qui, vt Joan. Lelandus in *Commentar*
ptor. britannic. Oxon. 1709. in 8. P. I. Ca
p. 230. ait, Fordano, *in monasterio propter*
nis ripas, tum doctis artibus, tum pietati, in
dam animi ardore, noctes atque dies inuigila
librum singularem *de vndecim mille virginib*
non esse conscriptum, hanc potissimum ob
existimamus, cum ille etiam *reuelationes* E
monasterii schoenaugiensis Abbatissae, coll
in vnum volumen redegisse dicitur. Cum
laeus Abbas monasterii S. Heriberti tuitie
Coloniam, diuina, vt ferunt reuelatione ac

a corpora ex vndecim mille virginibus, in sub-
o quodam coloniensi, quod hodie intra moenia
est, detegeret, & effoderet, quorum nomina,
non adscripta erant sarcophagis, ignoraret, com-
m nomina & dignitates ab illa Elisabetha illi
e fuerunt per epistolas. Nomina vero sibi di-
reuelata esse Elisabetha adseuerabat. Cum
s Elisabethae reuelationes de vndecim mille
s, aliisque rebus colligeret Rogerus, facile
potuit, vt quispiam re non satis intellecta,
praeter istas reuelationes, librum quoque de
n millium virginum passione, conscripsisse sin-
a, sibi aliisque persuaserit, qui postea error
transscriptus & propagatus fuit. Joannes sane
s, de eiusmodi libro, l. cit. plane silet. Conf.
rithemii *Annal. hirsaugiens.* Tom. I. p. 450.
thae *reuelationes* inueniuntur in Jac. Fabri
s *Libro trium virorum, & trium spiritualium*
, *Paris.* 1513. *ex officina Henric. Stephani* in
Mich. Maittaire *Annales typograph.* Tom. II.
not. c). Cramben bis, & saepius coctam lecto-
nostris adponeremus, si scriptorum, qui fabu-
vndecim mille virginibus memorant, cateruam
ere vellemus. Id vero memorare iuuabit,
n enarranda historia mirifice inter se discre-
& hac re demonstrent, quo loco illa legenda
debeat. Multis firmissimisque praeter alios,
impugnauit argumentis Gisbertus Voetius tribus
tionibus, *de* Vrsula *& 11000 virginibus*, quae
tur P. III. *selectar. disputationum theologicarum*,
ect. 1659. in 4. p. 472-509. Omnium optime
nobis tetigisse videntur, qui cum Jacobo Sir-
o & Hadriano Valesio, istius fabulae hanc esse
em statuunt, quod primus illius auctor, in mar-
logiis quibusdam manuscriptis verba SS. VRSVLA
N DECIMILLA V. M. legerit, & ex his vnde-
mille virgines effinxerit. *Il y a eu*, inquit poste-
, in *Valesianis, à Paris* 1695. in 12. p. 48 sqq.

une sainte Vrsule *Martyre suivant la commune opi On ignore neanmoins de quel tems elle a été. Mi suis tres humble serviteur des onze mille vierges. fable est un peu trop manifeste, pour pouvoir la sou Voicy sur quoi cette erreur est fondée, suivant la c cture du savant Pere* Sirmond. *Ceux qui ont forgé belle histoire, aïant trouvé dans quelques Martyr manuscrits* S. VRSVLA ET VNDECIMILLA Sanctae Vrsula & Vndecimilla Virgines Martyre *s'étant imaginez qu'* Vndecimilla *avec l'* V. *&* *qui suivoient, étoit un abregé pour* Vndecim m Virginum Martyrum, *ont fait là dessus ce Rom nous avons aujourd'huy* &c.

LXXIII.

Historia vite beatissimi Patris Petri de Mu Celestini Pape quinti: institutoris sacri nis Celestinorum abbreuiata.

Abbreuiator in vitam B. Petri Celestini a transeuntes.

Celituum consors Petrus, quem litera subt
Indicat: est, obiter respice: volue: leg
Petri: qui quondam Petre coniunctus Iesu
Claues ethereas tollere dignus erat:
Officium tenuit: sic rem perfecit abunde,
Celestinus enim papa beatus erat,
Virtutum frugem: sic appellatio prima:
Munia celorumque: altera prefert ei
Quidni tam sanctus subeat celestia regna?
Cui nil hic placuit preter amare Deum
Nempe hunc in terris celestem degere vitam
Celituumque chorus testis adesse sibi.

Mo

Mortali frequens compertum est. Ordinis &: qui
Instar celicolum viuat: eo pater est,
quod celeste est sapiat: peragatque paterne
Virtutis cultor semper, & astra petat
ntibus est altis nunc accola munere Christi,
Quos dicat en Mariae concio sacra pie,
rum illustris dux hosque Georgius offert,
Vnde & ad celos gressus ei pateat Ad laudem Dei.

folior. 8.

Non aliam ob caussam, legendam oppido raram, lucem emisit acerrimus dogmatum pontificiorum pugnator Hieronymus Dungersheimius, quam vt fraternitatem in Monasterio Montis S. Mariae ordinis Caelestinorum a Georgio Barbato, Saxoniae duce, recens condito consequeretur. Id ipse fatetur in epistola dedicatoria ad Petrum Zoranum monasterii Caelestinorum, modo memorati Priorem, vbi ait: *Beatissimi patris sacri ordinis vestri primi institutoris atque patroni* Petri de Murone *olim* Celestini *pape* quinti: *vitam ad impressuram; iuxta deuotionis vestre desiderium dare volens, quamquam compendio mibi missam, adtamen non ab re vt arbitror, quo scilicet ad plures commodius perueniat: & a fastidiosis libencius legatur, ius diei laborem eidem impendens: accurtandam accepi: curauique vt idoneo excusa sit caractere: orationum suffragia: quo promerita sanctissimi illius viri vite perennis consors efficiam: auarus quidem exactor: vice mercedis: rependi mibi deposcens: simul ac (si dignamini) confraternitatem nouelli cenobii prefati, quod illustrissimus princeps* Georgius *dux* Saxonie &c. *pro sua in rem christianam pietate ordini vestro liberaliter contulit, atque hoc ipsum dotauit* &c. In duos opusculum libros diuiditur, quorum prior capita XVI. posterior XX.

 com-

complectitur. Natus fuit Petrus, Iserniae, in
liae oppido, patre Angeloto, (in *vita* quae a
Caelestino conscripta dicitur, Angelerius nomin
& matre Maria. Adolescens aliquot annos in
incolis deserto transegit, & suadentibus amici
mam se contulit; ibique sacerdos consecratus
Relicta Roma, ad montem Muronis peruenit,
ptam sine speluncam veterem repetens, ibi h
coepit, vnde Petri de Murone cognomen illi in
fuit. Concedens deinde a Monte Muronis, ad
desertiorem, cum duobus amicis in spelunca
Maiellae (alii Marcellae, non procul a Sul
consedit, & adcedentibus aliis, ordinis Cael
rum ibidem fundamenta iecit. In Concilio
nensi, sub Gregorio X. celebrato, istius ordin
regulam sequitur S. Benedicti, confirmationem
tranit. Constitutio illius reperitur in Laertii
bini *Bullario* Tom. I. *Rom.* 1586. in fol. p. 1
vero omnis aetatis, sexus, & conditionis h
ad eum videndum confluerent, turbarum pe
cum paucis fratribus in locum secretissimum
Bartholomaei de Legio, se contulit. Transa
dem vno anno, post mortem Nicolai IIII. ob
sanctitatem, anno 1294 in eius locum, adscito C
stini V. nomine, Pontifex suffectus fuit. Sed vi
sex menses sedi apostolicae praefuit, cum in
pontificia die V. Jul. accepta, ipse sua sponte
Dec. eiusdem anni deponeret. Cum vero su
eius Bonifacius IIX. vereretur, ne praecipitis c
fieret poenitentia comes, illum in castellum Fum
arctiori custodiae tradidit, vbi senio, & moerore
fectus an. 1296. vitam cum morte commutauit.
credibile est, quot miraculis, quae per omnem vi
eius, quid? post ipsam illius mortem, accidisse
morantur, hoc opusculum refertum sit. *Abbreuia*
in fine & impressum dicitur, (sine dubio Lipsiae) 4
anno domini 1518. Ob miracula, ab ipso perpetrata,
sanctorum numerum relatus fuit a Clemente V. Co
V

ta, quae ab ipso illo conscripta, & in sua cella reta fuisse dicitur, dum inde Pontifex factus, recederet. Cum Caelestinus Telera, sipontinus, Abbas caelinus, S. Petri Caelestini P. P. V. *Opuscula omnia, e sa- scriptura, canonibus ac Doctorum sententiis elaborata, apoli, ex offic. Beltrani* 1640. in 4. ederet, istam *vitam*, m alia, quam ipse Telera conscripserat, praemisit. ...que *vita* recusa fuit, cum Caelestini V. *opusculis*, ...itione *Neapolitana* in *Bibliotheca maxima Patrum*, ...XXV. p. 757 sqq. edit. *lugdunensis*. Scripserunt ... Caelestini V. *vitam* data, quod aiunt, opera, ...rus de Alliaco, quae *locupletata a* Dion. Fabro, ...*ris. ex officina Franc. Stephani* 1539. in 4. edita ..., & Jacobus Caietanus de Stephanescis, Cardi... a Bonifacio IIX. creatus, & quidem ille soluta, ...igata oratione. Vtraque inserta fuit *Actis San-* ... Tom. IIII. Maii, *Antuerp.* 1685. in fol. ad diem ...I. Vid. praeterea Henrici Steronis monachi ...ensis *Annales* ad an. 1290. & 1294. in Marquard. ...eri *Scriptor. rer. germ.* Tom. I. p. 552-596. edit. ...ii, & in Henric. Canisii *Lectionibus antiquis* T. ... p. 163-214 edit. Jacobi Basnage. Eberhardi mo... altahensis *Annales*, ad annum 1290. apud Cani... l. c. p. 215-234. Natalis Alexandri *Historia ec- clesiastic. Seculi XIII.* Tom. VII. Cap. I. Art. XIII. p. ...qq. Barthol. Platinae *vitae pontificum* fol. 100. b. ... *Venet.* 1504. in fol. Franc. Pagi *Breuiarium hi- ...co - chronologico - criticum, illustriora Pontificum ro- ...orum gesta complectens* Tom. III. *Antuerp.* 1718. ... p. 483 sqq. *Histoire des Papes, par* Franc. Bruys ...m. III. p. 302 sqq. aliique, qui romanorum Ponti...m vitas conscripserunt: Casimir. Oudini *Commen- . de Scriptor. & scriptis ecclesiastic.* Tom. III. col. ... sqq. Jo. Albert. Fabricii *Biblioth. med. & infim. ...init.* L. III. p. 870 sqq.

LXXIIII.

ΑΡΑΤΟΥ Σολεως Φαινομενα και διοσημεια. Θ
νος Σχολια. Λεοντιου Μηχανικου περὶ αρατ
σφαίρας. Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμ
Parisiis M. D. LIX. (1559.) *Apud Guil. Moreli*
in Graecis typographum regium, in 4. pp. 132
ceptis duobus foliis prioribus.

Omnes editiones, quae, e *typographia*, feculo
prodierunt *regia* parifienfi, rariffime hodie occur
& ob litterarum elegantiam atque nitorem,
bibliothecarum referri folent ornamenta. Lib
non vidit Cl. Dauid Clement, qui illius titulum
Bibliotheque curieufe hiftorique & critique Tom. II.
haud fatis adcurate adtulit. Praemittitur ARATI
graece, quam excipit ὑπόθεσις τῶν Φαινομένων ΑΡΑ
Carmini graeco, quod ARATVS, Athenodori &
tophilae F. folenfis, e Solis, Ciliciae ciuitate or
dus, hortatu Antigoni Regis, compofuiffe dici
Subiiciuntur Anonymi commentatoris *fcholia* gra
Tribui quidem illa folent a nonnullis, vt in no
etiam editione factum eft, Theoni alexandrino,
Hugo Grotius in *fyntagmate* Arateorum, *Ant*
1600. in 4. p. 24. *fciendum eft*, ait, *fcholia* aratea
effe vnius Theonis, *fed & aliorum: nam & faepe*
iteratur, *quod fcholiaftae facere non folent*, *& co*
riae fententiae inferuntur. ARATVM & eius comm
tatorem p. 127. fequitur Λεοντίου Μηχανικου, περ
κατασκευῆς ἀρατείας σφαίρας, differtatio graeca, qua
gratiam Theodori familiaris fui, confcripfiffe teft
Duo hemifphaeria globi caeleftis, quae in hac
tione reperiri teftatur Michael Maittaire in *A*
typograph. Tom. III. p. 713. in noftro exemplari
inueniuntur. Eodem anno, ex eadem officina
relli, ARATVM prodiiffe *graecum*, *fine fcholiis*, i
prodit Mich. Maittaire l. cit. Conf. de ARATO,
eius ab incerto auctore, graece confcripta, &

latina versione inserta a Dionysio Petauio, *Vranologio* *Paris* 1630. in fol. p. 268 sqq. Jo. Andr. Schmidii *Dissertat. de* ARATO *Phaenomenorum Scriptore, Jenae* 1685. in 4.

LXXV.

ARATI *Solensis* Phaenomena & Prognostica. Interpretibus, M. Tullio Cicerone: Rufo Festo Auieno, Germanico Caesare, vna cum eius commentariis. C. Julii Hygini Astronomicon. Omnia partim e vetustis codicibus, partim e locorum collatione emendata, & emendatorum ratio reddita. Δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι. *Parisiis* MDLIX. (1559) *Apud Guil. Morelium, in Graecis typographum Regium. Ex Priuilegio Regis* in 4. pagg. 155. & 56. non numerat. quatuor foliis prioribus.

Hic Liber, & litterarum elegantia, & raritate priore non inferior est. Mich. Maittaire l. c. & Jo. Albert. Fabricius in *Bibliotheca latina*, passim illius fecit mentionem. Fallitur vero Cl. Dauid Clement, cum in *Bibliotheque curieuse historique & critique* Tom. II. p. 4. textum ARATI graecum, in hac editione reperiri sibi persuadet, & illam ideo priori, quam recensuimus, praeferendam esse censet. Interpretes enim tantummodo carminis aratei, omisso textu graeco, illa editio refert. In secunda tituli pagina occurrit priuilegium regium gallicum, in compendium redactum, quo cautum fuit, ne quis libros, a Morello editos, recuderet. Sequuntur de Cicerone, Germanico Caesare & Rufo Festo Auieno, Gregor. Gyraldi & Petri Criniti testimonia. In fine *paraphraseos* Ciceronis, conspiciuntur Morelli adnotationes, quarum

in fine p. 27. haec leguntur verba: *Describaebat* (l scribebat) Guil. Morelius *in Graecis Typographus gius*, Lutetiae Parisiorum *M. D. LIX.* (1559) *Jun.* *Paraphrasis* Rufi Festi Auieni, Morelli Ad tationibus illustrata, exstat p. 29-100. cui coroni loco Morelius haec adscripsit: *Describebat & ty mandabat* Guil. Morelius *in Graecis typographus gius*, Lutetiae Parisiorum *M. D. LIX. Cal. Jul.* ARA *Phaenomena* per Germanicum Caesarem, in latin conuersa, & in eadem commentaria Anonymi sc liastae latina, quae Grotius, Scaligeri hortatu, in *Arateorum syntagmate* omisit, reperiuntur, p. 101-1 Morelli vero obseruationes p. 148-155. vbi haec ticula libri *Cal. Aug.* 1559. descripta dicitur. His iungitur C. Jul. Hygini *poeticon astronomicon*, *de di & sphaerae, & vtriusque partium declaration* M. Fabium p. 1-52. Obseruationibus suis Guil. M rellus haec *ad lectorem* praemisit: *Cum* ARATI *PH nomena atque prognostica Graece, Latineque cuder & ad eorum intelligentiam non parum facere* Hy *astronomica perpenderem, vna opera hunc quoque e dum putaui: qua in re quam optime possem, vt l emendatus proferretur, vetustos codices vndique com rens, inter alios duos praestantissimos manu exar nactus sum. Alter de duobus melior, e bibliotheca praeclarissimi viri* D. Salignacei: *Alter amici cu piam alterius, de cuius nomine nullam mihi hic me riam facere passus est. Quae itaque in iis codicibus versa reperi, eorum te lector studiose, admonere vol vt in aestimando liberum tibi esset iudicium.* Obser tionibus in fine adscripsit p. 56. *Describebat ac ty mandabat* Guil. Morelius Lutetiae Parisior. 1559. *August.* De aliis horum opusculorum edition vid. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* L. III. Cap. X p. 460 sqq. *Biblioth. latin.* Tom. I. L. I. Cap. XV p. 300 sqq. it. L. II. Cap. I. p. 310 sqq. L. III. Cap. p. 592 sqq. quibuscum conferri merentur, quae le tur Tom. II. p. 412 sqq. 417 sqq. Habemus co

ctior

a, quae haud adeo frequens est, etsi duplex
;periatur editio, in qua ARATI carmen grae-
m versione latina, Germanici *paraphrasis*, &
Astronomicon reperiuntur. En titulum: C.
Iygini, Augusti *Liberti Fabularum Liber, ad*
i poetarum lectionem mire necessarius, & nunc
xcusus. Eiusdem *Poeticon Astronomicon Libri*
·. *Quibus accesserunt similis argumenti*, Palae-
le fabulosis narrationibus Liber I. F. Fulgentii
idis, *episcopi* Carthaginensis *Mythologiarum Li-*
Eiusdem *de vocum antiquarum interpretatione*
[. Phurnuti, *de natura deorum, siue poeticarum*
'um allegoriis, speculatio. Albrici *philosophi de*
n imaginibus liber. ARATI φαινομένων *fragmen-*
Germanico Caesare *interprete.* Eiusdem *Phae-*
i graece, cum interpretatione latina. Procli *de*
t libellus graece & latine. Index rerum & fa-
m in his omnibus scitu dignarum copiosissimus.
e, per Joannem Heruagium. Anno 1549. *mense*
, in fol. pp. 261. except. praemiss. & indic.
ationem illi praemisit Jacobus Micyllus *ad no-*
y generosum dominum Othonem Truchses a Wal-
spirensis *ecclesiae canonicum.* ARATI φαινομένων
entum, Germanico Caesare *interprete* reperitur
-207. ΑΡΑΤΟΥ Σολέως φαινόμενα *cum versione*
leguntur p. 208-233. *Cl. viri* C. Julii Hygini,
ti *liberti poeticon Astronomicon L. IIII.* exstant
205. variisque iconibus, ligno satis eleganter
, quae signorum caelestium referunt figuras, or-
int. Secunda vice ista collectio prodiit *Basileae,*
:ina heruagiana, 1570. *mense Augusto* in fol.

LXXVI.

ΑΝΟΥ ποικίλης ἱστορίας βιβλία, ΙΔ', Ἐκ
ν Ἡρακλείδου περὶ πολιτειῶν ὑπόμνημα: Πο-
; φισιογνωμονικῶν ἐγχειρίδιον: Ἀδαμαντίου

Σοφιςοῦ Φισιογνωμονικῶν, βιβλία, β. Μελά
δος περὶ παλμῶν μαντική: περὶ Ἐλαιῶν τοῦ σώ
τος. AELIANI variae hiſtoriae libri XIIII.
Heraclide, de rebus publicis, Commentari
Polemonis Phyſionomia. Adamantii Phyſi
mia. Melampodis ex Palpitationibus diuin
De Neuis. Εν Ρώμη ἔτει α Φ μ έ, μηνὶ γαμη
(*Romae 1545. menſe Januario*) Ουκ ἄνευ προνομ
Non ſine priuilegio. in 4. folior. III. ſi praen
folior. 4. & indicem graecum folior. 10. excep

Jam Clariſſ. Joan. Vogtius in *Catal. libr. rar.*
& David Clement in *Bibliotheque hiſtorique & cri*
Tom. I. p. 60. librum ab inſigni raritate laudau
Quandoquidem autem neuter titulum libri, pro
exemplaribus legitur, adtulit, nos ſane operam
ros, minime credimus, ſi illum hic adſcripſer
Haud etiam ſatis adcurate Cl. Clement librum ce
& vndecim *paginis*, abſolui pronunciauit, cum
ſint *folia*. Id non monendum exiſtimaremus,
ipſum paginas a foliis ſollicite diſtinguere conſ
remus. Omnium prima AELIANI eſt editio,
ſione latina deſtituta, cui typographus nomen
non adpoſuit. Comparet in libri fronte icon τοῦ
Ἀγαθοῦ δαίμονος, hiſce adſcriptis verbis: ΑΓΑΘΟΣ
ΜΩΝ, EVENTVS BONVS. Praefationem graec
Παῦλον τρίτον μέγιςον ἀρχιερέα praemiſit Camillus P
ſcus, cui AELIANI vitam, ex Philoſtrato & S
nec non praefatiunculam ad lectorem graecam ſul
xit. Eius in fine hoc legitur epigramma:

Εις ΑΙΛΙΑΝΟΥ βιβλία, Καμίλλου Περούσκου ἐπίγραμμ

Λάμβανέ μ᾽ ἐς χεῖρας σοφὸς ὤν, ἢ νῆϊς ἁπάντως
Ἔσομαι οὐ μικρὸν ἀμφοτέροις ὄφελος,
Πᾶσι βατὸς πέλομαι μ. ςὸς μὲν κῆπος ὀπώρας
Παντοδαπῆς εὕροις ἀτλικὸν ἔνθα μέλι.
Τοὔνομα καὶ γενεὰν μου πατρίδος ὕψος ἀμαυροῖ,
Ἦν γὰρ ἐμοὶ Ῥώμη Κυδιάνειρα πατρίς.

AELIANO, praenestino, vid. Jo. Alb. Fabricii graec. L. IIII. Cap. XXI. p. 696 sqq. Conradi praefatio, *Operibus* AELIANI *Tigur.* 1556. editis praemissa, in qua vnum AELIANVM , quae in eius *operum* exhibentur editione ana) auctorem esse, demonstrat, & obiter de illo, eius scriptis, & nominibus disserit. Iob. Perizonii praefatio de AELIANI aetate , quae legitur in Perizonii editione *Variar.* AELIANI *Lugd. Bat.* 1701. II Tom. in 8. & Gronouii 1731. in 4. Quis Polemon iste *physiognomonicorum* auctor, non constat; Fri-Sylburgius ob dictionem impuram, illum *semibarbarum* fuisse existimat, vid. Jo. Alb. l. cit. L. III. Cap. VI. p. 170. not. f. La- *physiognomonica* vertit Nicolaus Petreius, s, & edidit cum Meletii, tiberiopolitani & Hippocratis *de structura hominis* libris, caryftii, *ad regem* Macedoniae Antigonum, *valetudine*, *epistola*, & Melampodis *de nae-lo*, *Venet.* 1552. in 4. De Adamantio, So- qui in *physiognomonicis* suis, quae Constantio Polemonis se pressisse vestigia, fatetur, non- tulit Jo. Alb. Fabricius l. cit. p. 171. not. (g). Camillus Peruscus, in praefatione graeca, illum a, sed οὐκ ἀκριβῶς οὐδὲ ὀρθῶς impressum fuisse at. Ad eam sine dubio respicit editionem, Episcopi vaurensis bibliotheca, *Parisiis*, *per* dum Neobarium) *regium in Graecis typogra-* 1540. in 12. excusa memoratur a Mich. Mait- in *Annal. typograph.* Tom. III. p. 313. E graeco num sermonem conuertit Μαντικὴν περὶ Παλμῶν Cornarius, & edidit *Basileae* 1544. in 8. Joh. rt. Fabricius L. I. Cap. XV. p. 99 sqq. *Biblioth.* isti tribuit Melampodi, qui sub Ptolemaeo phi-pho vixisse traditur. A Nicolao Petreio, vti diximus, in sermonem latinum, istius libellus rsus fuit. De Claudii Martini Laurenderii editione

tione graeco-latina, quae cum Hieron. C
topoſcopia, *Paris* 1658. in fol. prodiit,
diximus.

LXXVII.

ΑΠΠΙΑΝΟΥ Ἀλεξανδρεως Ρωμαικων
Λιβυκη ἡ Καρχηδονικη Ιλλυρικη Συρι
θικη Μιθριδατειος Εμφυλίων ε ΑPPIAN
drini Romanarum hiſtoriarum Celtica L
Carthaginenſis Illyrica Syriaca Parthica
datica ciuilis, quinque libris diſtincta. E
theca regia Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ'
Lutetiae typis regiis, cura ac diligentia C
phani 1551. *Cum priuilegio Regis.* in fol. p

Titulus integer eſt, editionis nitidiſſim
a raritate iam laudauit Cl. David Clement
theque hiſtorique & critique Tom. II. p. 435.
tur illi *locorum, qui aliter, quam impreſſi ſu*
codicibus leguntur, aut legendi videntur an
Conf. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* L. IIII.
p. 390 ſqq. APPIANVS alexandrinus, q
vixit, illuſtrauitque Traiani & Adriani temp
ipſe vitam deſcripſiſſe perhibetur. Seculo I
tonino pio ſuam hiſtoriam compoſuiſſe vide
fere inter tot hiſtoricos ſcriptor eſt, qui Ro
prouincias, opes, exercitus, totiusque impe
deſcriptionem, velut in tabula, ad intuen
buit. Neque vero res romanas ordine pe
eſt vt Polybius & Dionyſius halicarnaſſeu
per vitas, illuſtrium virorum eas deſcripſit
Plutarchus; ſed ſecundum regiones & p
omnia, quae in Italia, Sicilia, Africa, Hiſpa
Gallia & Germania geſta ſunt, ſigillatim
Dictione vſus eſt attica, conciones crebras,

[...]ones locorum elegantes, conuenientesque adtulit; [...]ta ab aliis praeterita, diligenter adnotauit, & lit[...]s prodidit, quae Ciceroni explicando lucem ad[...]re poterunt. Nonnulla ex Polybio, quaedam ex [...]archo, cuius fere aequalis fuit, desumsit. In fide [...] desiderant aliqua viri docti, maxime in *Syriacis* [...]. Scaliger in *Animaduerf. in* Euseb. n. 2140. [...] Barthius paullo iniquior in eum esse videtur, [...]. III. *Epidorpid. Francof.* 1623. in 8. p. 136 [...]:

[...] *monebo, cautior vagum auctorem* [...]*it subinde versa dicta maiorum.*

[...] Gerard. Jo. Vossius L. II. de *Histor. graecis* [...]XIII. p. 181 sqq. Martin. Hanckius de *romana*[...]*rum scriptoribus, Lips.* 1669. in 4. L. I. C. XIIX. [...] censetur editio, Jacobi Tollii, qui, *vtrum*[...]*um multis in locis emendauit, correxit, excer*[...]*edam de legationibus*, Henr. Stephani, *ac do*[...] *quorumdam virorum selectas adnotationes adit*[...] Prodiit illa *Amstelod.* 1670. II Tom. in 8.

LXXIIX.

[...]IANOT, περὶ Ἀναβασέως Ἀλεξάνδρου, ἱςο[...]ῶν Βιβλία η. ARRIANI (*qui alter* Xeno[...]*vocatus fuit*) de Expeditione Alex. Magni, [...]iarum libri VIII. Ex Bonauent. Vulcanii [...] noua interpretatione. Ab eodem quam[...]mi loci ope veteris exemplaris restituti. Cum [...]e copiosissimo. Alexandri vita, ex Plut. Eius[...] Libri II. de Fortuna vel virtute Alexandri. [...] *M. D. LXXV.* (1575) *excudebat Henr. Ste*[...]*us. Cum Priuilegio Caes. Maiest. in decennium.* [...]l. pp. 198. & 68. si praemissa & indicem fo[...]12. exceperis.

Raram

Raram eſſe pronunciauit, quam non vid
nem Cl. David Clement in *Bibliotheque bi*
critique Tom. II. p. 138. vbi illius titulus ſa
tus adducitur. Inſcripſit illam Bonauentu
nius nomine Thomae Redigeri, Sileſii. T
epiſtola dedicatoria, ſe codicem accepiſſe
manuſcriptum, ab Henrico Stephano, aliqu
mutilum, quem cum editione graeca baſile
colai Gerbelii, non Gelenii vt Cl. Clement
bit, contulerit. Conſtituerat quidem ini
graeco Bartholomaei Facii verſionem latin
prima vice *in aedibus* Barthol. Zanetti, caſte
aere vero ac diligentia Joa. Franc. Trincau
1535. in 8. in lucem exierat, addere, ſed
explorare cœpiſſet, & ſtatim in limine, &
quot paginis, *non ex vngue leonem*, *ſed ex au*
num agnouiſſet, illam ſtatim reiecit, & nc
ſionem confecit, quam etiam addidit. Pc
lam dedicatoriam, reperiuntur *loci aliquot i*
ARRIANO, *ex veteri codice*, Henr. Stepha
ſcripto, *reſtituti*, & *loci*, *in chartis*, *quae d*
coniectura Bonav. Vulcanii *emendati*. In
reperiuntur: 1) T. Liuii *Decadis I. Lib. IX.*
de Alexandro, *ſi* Aſia *perdomita*, *arma in*
vertiſſet. 2) Philippi, Macedonum *regis*, *&*
dri M. *Comparatio ex* Juſtini *hiſtorici Lib*
3) Q. Curtii *Lib. X. de* Alexandri M. *vita*, *n*
morte iudicium. De aliis editionibus & ve
& inprimis editione omnium optima Jacobi
Lugd. Bat. 1704. in fol. edita, vid. Jo. Alb
Bibliotb. graeca L. IIII. Cap. IIX. p. 269 ſq
Clement l. c. FLAVIVS ARRIANVS nico
e Bithynia hiſtoricus, & philoſophus, Hadri
toninorum tempore celebris, Epictetum, i
phia, praeceptorem habuit, & propter eximi
ſibi parauerat doctrinam, ab Athenienſibu
Romanis, ciuitate donatus, & ampliſſimis
auctus eſt. Hadriano praeſertim Imperat

it, a quo Cappadociam prouinciam administrandam
ccepit, & Xenophontis exemplo, contra Alanos seu
assagetas, in bellum profectus est. Propter dictio-
is puritatem, atque elegantiam, qua Xenophontem
itari studuit, Νέος Ξενοφῶν dictus est, quod nomen
ise adfectauit, & Xenophontis exemplo, *res ab Alex-
dro M. gestas, VII libris* exposuit, *de rebus indicis*
conscripsit *librum*, & ad Hadrianum Imperato-
epistolam exarauit, in qua *Ponti euxini Periplus*
cribitur, cui *maris erythraei Periplus*, ab eodem
RIANO descriptus, plerumque adiungi solet. Li-
os, quibus argumentum *philosophicum* persequitur,
instruenda acie, & *de venatione* praecipit, Jo. Alb.
bricius l. cit. recenset. Conf. Gerard. Jo. Vossius
historic. graec. L. II. Cap. XI. p. 174 sqq. De Bona-
tura Vulcanio, cuius editio ARRIANI etiam 1575.
fficina Henr. Stephani in 8. prodiisse dicitur, vid.
unaei *Oratio*, *in obitum illius* habita, quae addita
P. Cunaei *epistolis*, a Petro Burmanno *Lugd. Bat.*
32. in 8. editis, p. 399 sqq. Melchior. Adami *vitae
hilosophor.* p. 243 sqq. edit. *Francof.* 1706. in fol.
iceron *Memoires* Tom. XXXIIII. p. 13 sqq.

LXXVIIII.

ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ Ἀλεξανδρεως τα ευρισκομενα
ἁπαντα. Ex Bibliotheca Medicea in fol.
1547.

In fine editionis principis, graecae, rarissimae, quae
tanquam codex manuscriptus hodie magni aestimatur,
haec leguntur verba: *Cudebat* Florentiae Laurentus
Torrentinus. *Cum* Julii III. *Pont. Max.* Caroli V.
Imperatoris, Henrici Gallorum *Regis II.* Cosmi Medi-
cis Florent. *Ducis II. Priuilegiis. M. D. L.* (1550.)
Editionem curauit Petrus Victorius, qui epistolam
dedicatoriam latinam, ad Marcellum Ceruinum Car-
dinalem

dinalem S. Crucis, qui postea sedi apo
XXII. dies nomine Marcelli II. praefuit, pr
rent. V. id. Sept. 1556. scriptam. In *Strom*
vnico tantum codice, qui in medicea bibli
seruabatur, se vsum esse testatur; quod ad *p*
autem ac *paedagogum* adtinet, exempla
mum e bibliotheca Rudolphi Pii antistit
secum communicatum esse memorat. In
leguntur verba:

L E C T O R I

Dabimus propediem praestantissimi scriptor ra, conuersa in linguam latinam, a viri. qui summo studio laboreque tibi nauarunt plenius ac vberius huiusce thesauri fructu possis. Vale.

Euentus hisce promissis respondit, anne
Florentiae, ex eadem Laurentii Torrentini
pographica *Protrepticus* & *Paedagogus* Ge
vero, & *libri IIX. Stromatum*, Cyriaco St
prete, in lucem exierunt. Conf. de hac
tione die *Merckwürdigk. der Königl. Bibl*
Tom. II. p. 483 sqq. Omnium optima,
gianam, heinsianam, & Frontonis Ducae
Paris 1629. in fol. censetur hodie editic
Potterus, archiepiscopus cantuariensis, &
mas, *Oxon.* 1715. II. Tom. in fol. in lu
Conf. de TITO FLAVIO CLEMENTE, a
siue vt alii volunt, atheniensi, Pantaen
Alexandriae vrbis doctore & presbytero
eruditione praeditus, & in omni antiquit
ter versatus, sapientiaeque veteris summ
tus, atque vnus inter patres sic dictos ec
profanis doctrinae studiis, subsidiisque m
tus, sed interdum opinione sua deceptus
tum praecipitia delapsus fuit, praeter scri
historiam litterariam, scriptorum eccle
patrumque bibliothecas condiderunt,
Nourry *Apparatus ad Bibliothecam maxin*

& scriptorum ecclesiasticorum, Lugduni edi-
no quidquid ad eorum scripta, & doctrinam,
scribendi modos, & docendi pertinet, disser-
s criticis examinatur & illustratur, Paris.
fol. Tom. I. Lib. III. p. 622-1362. Thom.
electa historiae eccles. capita Secul. II. Lips.
n 4. p. 230 sqq. Jean le Clerc vie de CLE-
alexandrin in Bibliotheqne universelle Tom. X.
sqq. in germanicum sermonem conuersa, haec
vita, in Johannis Clerici unpartheyischer Le-
schreibung einiger Kirchenväter und Ketzer, aus
Bibliotheque universelle in das Teutsche über-
und nebst einer Vorrede des Hrn. Geh. Raths
asii ans Licht gestellet, Halle 1721. in 8. p. 22-
Jo. Tribbechouii dissert. de vita & scriptis
ENTIS, alexandrini, Halae 1706. in 4. Jo.
Bernholdi hypomnemata de TITO FLAV.
ENTE vtriusque in ecclesia cathedrae orna-
Altorf. 1725. in 4. Viri S. R. Jo. Georg.
Dissert. de CLEMENTE alexandrino, eius-
erroribus, Jenae 1737. in 4. Conf. Jo. Alb. Fa-
Bibliothec. graec. L. V. Cap. I. p. 102 sqq.

XXC.

ΙΟΔΟΥ του Ασκραιου εργα και ημεραι.
θεογονια. ασπις Ηρακλεους. Απαντα δε με-
λλων και καλίςων εξηγήσεων. HESIODI
Opera & Dies. Theogonia, Scutum Her-
Omnia vero cum multis optimisque expo-
ibus. in 4. folior. 188. si quatuor folia priora
peris.

Inscripsit editionem hanc valde raram, & nitide
pressam, Victor Trincauellus nomine Petri Victorii
istola dedicatoria scripta est Venetiis pridie Calend
Jun

Jun. Particulam insignem ex illa inseruit *Annal* suis *typographicis* Michael Maittaire Tom. III. p. not. (a). In fine libri haec adposita leguntur ve Venetiis *in aedibus* Bartholomaei Zanetti, Caste gensis, *aere vero & diligentia* Joannis Francisci T caueli. *Anno a partu virginis MD. XXXVII.* (15 *mense Junio.* Prima inter editiones graecas est, q cum *scholiis graecis* Procli Diadochi, Joannis T tzae, Emanuelis Moschopuli, & Joannis Protospa rii, in lucem prodierunt. Trium, quos nominaui priorum *scholia* textui statim adposita sunt. Po rioris vero *scholia*, fol. 113-117. in fine ἔργων ἡμερῶν adparent. Instrumenta, quibus veteres in colendo vtebantur, in hac editione fol. 112. b. li nitidissime incisa sunt, adiectis nominibus graeci eadem sunt, quae in Jo. Clerici editione exp aere inueniuntur. *Theogoniae* duorum comment rum adscripta sunt *scholia;* illa inscribuntur ἐς ΗΣΙΟΔΟΥ θεογονίαν, σχόλια τινὰ μερικά, παλαιά. ctorem eorum fuisse Didymum, existimasse videtur talis Comes Lib. VI. *Mytholog.* Francof. 1584. in Cap. XIIX. p. 633. haec vero in nostra editione titulo adlata sunt: Εἰς τὴν τοῦ ΗΣΙΟΔΟΥ θεογο ἀλληγορίαι τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Ιω διακόνου τοῦ γαληνοῦ. In poema *de scuto Herculis* *lia* adlata sunt *paraphrastica* Joannis Diaconi Pe simi, quibus adiicitur eiusdem τεχνολογία. Conf hisce Commentatoribus in HESIODI carmina Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* L. II. Cap. IIX. p. 37 376. 378. Quale editioni, quam descripsimus, p tium statuendum fuerit, haec lectores nostros Jo. A Fabricii verba docere poterunt, quae leguntur l. p. 382. *Editio* HESIODI *cum scholiis graecis,* *ma* Veneta, *ex officina* Joannis Francisci Trincau *An.* 1537. *in* 4*to. elegans & emendata, quam ex Co MSto suppletam me memini videre in Bibliotheca* g torpiensi, *serenissimi* Holsatiae *Ducis, inter libros* W werianos. *In hac editione quaedam melius legi qu*

osterioribus, *etiam* heinsiana, *notatum a* Seldeno *varmora* oxoniensia p. 36 sqq. Conf. Mich. Mait- *Annal. typogr.* l. cit. die *Merkwürdigk. der kö- Biblioth. zu Dr.* Tom. II. p. 348. vbi vocatur *rare sauber gedruckte und hochgeachtete Edition.*

XXCI.

μολογίαι παλαιοτάτων ποιητῶν. Θεόγνιδος, ωκυλίδου, Πυθαγορείου τινός, Σόλωνος, Τυρ-, Ναυμαχίου, Καλλιμάχου, Μιμνέρμου, Ευη-νου, Ερατοσθένους, Πανυάσιδος, Λίνου, Με-τους, Ποσιδίππου, Μητροδώρου, Σιμωνίδου. αἱ τ᾽ ἀγαθῷ κρατερῷ τ᾽ αἰχμητῇ. *Typis Re- Parisiis. M. D. LIII.* (1553.) *Apud Adrianum bum typographum regium. Ex Priuilegio re-* n 4. pp. 44. 8. 3. 31. si titulus & vita Theo-s graeca ex Suida non numerat. fuerit.

Editio admodum rara minus cognita fuisse videtur nni Alberto Fabricio, qui editionem *graeco-lati-* *Paris.* 1553. in 8. & 1554. in 4. *apud Fed. Mo-* prodiisse, L. II. *Biblioth. graec.* Cap. XI. p. 441. orat. Sine dubio eadem est, cuius titulum lati- versum adtulit Michael Maittaire Tom. III. *An-* *typogr.* p. 627. Neque editoris praefatio, neque torum gnomologicorum versio latina, in nostro mplari, characteribus nitidissimis exscripto, ad- et.

XXCII.

ΕΥΝΑΠΙΟΥ τοῦ Σαρδιανοῦ, βίο
φων καὶ σοφιςῶν. E bibliotheca Jo
buci Pannonii Tirnauiensis. *Antuerpiae*,
na Christophori Plantini. M. D. LXVIII.
in 8. pp. 213.

Evnapivs *Sardianus*, de Vitis Ph
rum & Sophistarum: Nunc primum
Latine editus, interprete Hadriano Juni
no. Cum indice & Graeci exemplaris
ne. *Antuerpiae, Ex Officina Christophori*
M. D. LXVIII. (1568.) in 8. pp. 194. ex
dice 3. folior.

Prima haec, quae graece prodiit, est e
ob nitorem & raritatem magni aestimatur.
ni Junii Castigationes textui graeco adie
Expressa fuit typis, ad exemplar, quod Joa
bucus, pannonius, beneficio Farnesii Card
scriptum dederat. Illud quidem scitule a
ctum fuisse, ait Junius, sed ita multis lacuni
& infinitis iisque portentosis mendis sic re
prope deplorata spe omni saepe abieceri
consilium. Labori vero incepto institit, e
hariolarum more diuinare, coniecturam in
cere, supplere, quod tamen magna cum rel
cit, coactus fuerit. Nonnusquam etiam,
atque iterum transilire perfunctorie maluit,
na & sua infarcire. Dicauit istam versior
non anno 1572. primum, vt Joan. Alb. Fabr
Biblioth. graec. Cap. V. pag. 233. scribit, s
quo graecus textus, anno nimirum 1568.
prodiit, Elisabethae, Angliae reginae. Ded
sequitur, ad eamdem Reginam Hadr. Jun
chon. In praefatione, ad Lectores, excusat

t, quod scriptorem ediderit, nominis christiani hominem, cum ait: *Quod autem in monachos, in quorum ...eriis religionis christianae fundamenta, temporibus* Constantini magni, *iaciebantur, & tradebantur, ...ue acerbius paullo inuebatur, quis in pagano & ...veritatisque hoste non ferat? Quando &* Porphy... *Christianismi perduellem*, Lucianum, *obstinatum ...teris nostri irrisorem, &* Julianum *parabaten ...eorum, (ita* Christum *professos vocabat) persecutorem, atque exterminatorem, si diuturnior obtigisset, toleremus, legamus, circumferamus, & manibus nocturni diurnique teramus? Itaque dictatam a ...i nominis christiani hoste iniuriam pro non dicta omnes habebunt, despuent, pensique non facient ludibrium in gloriam suam conuertent.* Ge...s Falkenburgus neomagus Hadrianum Junium, ...is caussa, hoc epigrammate ornauit graeco:

...ῶν φιλοσόφων ἰητρῶν ἠδὲ σοφιστῶν
...άψαντ' ἀτρεκέως ΕΥΝΑΠΙΟΝ βιότους
... σκότος ἠερόν τὸν νῦν Σαμβοῦκος ἐπήτης
... σκότεος πρόφρων ἤγαγεν ἐς τὸ φάος·
Ἀλλ' ἑρμηνεύσας πάντεσιν ἔθηκε νοητὸν
Ἰούνιος ἰητὴρ φιλόσοφός τ' ἀγαθός·
...ίος οὖν κείνοιν τίς ἐπάξιός ἐστιν ἀμοιβῆς,
Ἢ ὁ παραφράσας βίβλον, ἢ ἐισκομίσας;

... de EVNAPIO, Sardibus, Lydiae regia, oriun... ...i sub Theodosio M. floruit, *vita*, ab Hadriano ...o, *e scriptis potissimum ipsius collecta*, & versioni ...ae praemissa, Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* ... Jo. Jonsii *de Scriptoribus historiae philosophicae*, ... 1716. in 4. L. III. Cap. XVII. p. 93 seqq. Ha...nus Junius, siue vt sermone nominatur belgico de ...ghe natus fuit Hornae an. 1511. Harlemi aegrotis sanandis operam dedit, & scholae latinae Rector ...efuit. Post expugnatum an. 1573. ab Hispanis ...rlemum Medioburgum se contulit, & medicinam ...ercuit. Moerore confectus, ob direptam & spoliatam,

tam, quam Harlemi habuerat, bibliothecai
cessit Medioburgi an. 1575. aetat. anr
Melchior. Adami *vitae Medicorum* p. 94.
quae praemittitur *epistolis* eius, *Dordi*
Vincentium Caimax 1652. in 12. editi
Memoires Tom. VII. p. 399 sqq. Paul. Fr
trum virorum eruditione clar. p. 1270.
tium versionibus eius e graeco factis stati
Baillet, verba illius docent, quae legun
mens des Savans sur les principaux Ouvr
teurs, Tom. II. P. III. p. 367. *Quoiqu*
habile d'ailleurs dans les humanités, il n'a
grand service au public par ses Traductio
ne valent rien pour la plûpart. Car sou
le sens d'un Auteur de travers, & y don
application, & dans la seule version d
*d'*EVNAPIVS, *il se trouve un millier de f*
Petr. Dan. Huetius *de claris interpreti*
pag. 174.

XXCIII.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, καθ' Υσμινίαν και Υ
μα. EVSTATHII de Ismeniae
Amoribus Libri XI. Gilbertus Gaulm
nensis primus Graece ex regia bibliot
& latine vertit. *Lutetiae Parisiorum.*
Hieronymi Drouart, via Jacobaea, sub
MDCXVIII. (1618) in 8. pp. 447
octo foliis prioribus.

Gilberti Gaulmini Molinensis N
STATHIVM pp. 45.

Sunt inter viros doctos, qui *drama*
καθ' Υσμινίαν καὶ Υσμίνην EVSTATHIO

isse scriberet, *Geneuae*, 1571. cum professionem
ticam Tubingae exorsus esset. Joannes Alber-
Fabricius enim L. III. *Biblioth. graec.* Cap. XVIIII.
91. nullam, ait, CALLIMACHI editionem frisch-
m ante annum 1577. prodiisse, etiamsi ex *Actis*
itor. Lips. an. 1695. p. 487. aliquis possit suspi-
editionem exstare *tubingensem* 1571. propterea
Geneuam ad Henr. Stephanum Tubinga suas
Nicod. Frischlinus lucubrationes. Illos prae-
falli perhibet, qui editionem an. 1577. non
e, sed *Parisiis* prodiisse adfirment. Epistolam
ini sequuntur Epigrammata Jacobi Schegkii
Jo. Posthii, germershemii, Martini Crusii, Er-
Cellii, Leonhardi Engelhart, W. Virnii, H. Ni-
udingeri, pisouernatis, Georgii Ostermarii, co-
s Transsyluani, Caroli Christophori Baieri, spi-
latina, si vnum Crusii exceperis graecum, in la-
N. Frischlini CALLIMACHVM. Excipit illa
s epigramma graecum, *de* CALLIMACHI
ibus, *quae ex multis pauca supersunt*, & Hen-
Stephani epigrammata latina *de* CALLIMACHO
CALLIMACHVM *super his* Nasonis *versibus*:

tiades *toto semper cantabitur orbe*
Quamuis ingenio non valet, arte valet.

priora ex sex aliis adscribimus:

satis ingenio Nasone *es iudice promptus*
Summo inter vates, qui fuit ingenio.
Quid nobis de te est aut de Nasone *putandum?*
Judicium deest huic, ingeniumne tibi?

* * * * * *
* * *

CALLIMACHE, *ingenio te* Naso *valere negauit,*
Siuit & a sera id posteritate legi
Carmina non equidem tua legerat omnia Naso,
Legerat haec oculo vel properante nimis.

fendere Ouidii de CALLIMACHO effatum susti-
it Daniel Heinsius, in *prolegom.* in Hesiodum fol. 4.
edit.

edit Raphelengii 1603. in 4. vbi ait: *parum & hac aetate viri praestantissimi perceperunt genium* CALLIMACHO *detraxerit* Naso *nonnulli litem ei intendere veriti non sint: c inuentionum facilitate, inquiunt, neque acumin tum ratio scribendi admittit, destituatur poet quaedam apud eum talia sint, vt ingeniosissim non inferiora videantur. Pro eo nos responde que ingenio destitutum fuisse poetam illum: esse, quod in eo desideramus: nisi quatenus ing destitui arbitramur, qui arte peccat. Summ poetarum* Naso, *cum de reliquis poetis egisset,* CALLIMACHVM *recenset, non sine praefat hercule: neque enim debet, qui Grammatica adiungit. Ingenium vocat* τὴν Ὁρμὴν, *quo saep poetae: Grammatici ne hoc quidem possunt. itaque ex me quaerat, quem Graecorum poeta mum existimem: dicam primum esse, qui pe pissime, secundum, qui proximus esse auden ruit* &c. Qua ratione illa Heinsii sentent quidem ingeniose excogitata, Basilio Kennet cuerit, vt in *the Livres and Characters of the Grecian poets, London.* 1697. in 8. p. 162. modo refelleret, sed CALLIMACHVM, etiam & arte, multum valuisse, argumentis h temnendis ostenderet, legi poterit in Jaques de Chausepié *Nouveau Dictionaire historique que* Tom. II. lit. C. p. 12. not. (D). Hymn LIMACHI graecis, in editione stephaniana e adponuntur *Scholia graeca* breuia, ab auctoı to composita; textui vero subiicitur *versio* Frischlini *prosaica*, qua verbum verbo r *Hymnis* adiecit Henr. Stephanus *poemation* Berenices, *interprete* Catullo, cum eiusdem *epistolio* ad Ortalum, in quo CALLIMACHI na, a se expressa, mittere se ad eum dicit. I Antonii Mureti *Commentaria* adponuntur. *E mata* CALLIMACHI ex variis auctoribus

cipion. Maffei *Traduttori italiani* p. 52. & qui
, propter insignem raritatem, asterisco notauit
Franc. Haym in *Notizia de' libri rari nella lin-*
liana p. 186. Ex sermone hetrusco, in galli-
nguam, illum translatum fuisse, ab Hieronymo
t de Laval *Paris.* 1582. refert François de la
du Maine in *Bibliotheque de France*, *Paris.* 1584.
p. 168. & 238. Aliam Joannis Loveau, aure-
sis, versionem gallicam, *Lyon* 1559. in 8. me-
Jo. Alb. Fabricius l. cit. Guil. Colletet aliam
titulo: *Les Avantures d'*Ismene, *&* *d'*Ismenie,
*ites du Grec d'*EVSTATHIVS. Vid. *Histoire*
cademie françoise, *à la Haye* 1688. in 12. p. 231.
Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II. P. I. p. 324.
l. In Nicolai Bassaei, *Collectione omnium*, *in*
corpus, *librorum*, exstat Tom. III. pag. 305.
i von der Lieb des Jünglings Ismenii *vnnd der*
frauwen Ismene, *ausz dem Griechischen vnnd*
nischen verteutscht, *Strasburg* 1573. in 8. Ea-
forte versio est, quam anno iam 1563. *Lipsiae*
. emissam esse in lucem, adserit Jo. Alb. Fabri-
. cit. Elogia, quibus viri doctissimi, Gilbertum
ninum, libellorum supplicum in Gallia magi-
, Regisque consiliarium, an. 1667. cum iam an-
etatis LXXX. excessisset, defunctum, ornarunt,
git Paul. Colomesius in *Gallia orientali*, *Hag Co-*
1665. in 4. p. 232 seqq. & 264 seqq. Insignem
linguarum peritiam laudauit Mr. Costar in
gie contre Paul Thomas Sieur de Girac, *Paris*
. p. 139 sqq. vbi inter alia ait: *Et de fait quoy*
n'y ait point de païs estrange ou les enfans de dix
e s'expliquent mieux en leur langue, que ne feroit
nirable Monsieur Gaulmin, *qui possede parfaitement*
s celles que la confusion de la Tour de Babel *a in-*
ites sur la terre ; ce n'est pas moins une belle
à ce rare personnage d'avoir une science d'une
lue si vaste & si approchante de l'infiny. Conf.
Baillet *Jugemens des Savans sur les principaux*

ceria *publicarant*, *noua*, *quae* Spanhemius *&* B
ius *collegerunt*, *&* *digesserunt*. *Huius cura &*
quaedam quoque inedita Epigrammata CALLI
CHI *nunc primum in lucem prodeunt*. *Vltraiecti*
Franciscum Halmam, *Guilielmum Vande Water*
bliop. *MDCXCVII*. (1697) in 8. form.
cum figuris & numismatibus aere expressis P.
496. exceptis praemiss. adpendicibus & indi
P. II. pp. 758. non numeratis praemissis & indi
Recensetur a Jo. Alb. Fabricio l. cit. p. 491 seqq
Neocoro in *Bibliotheca librorum nouorum*, *Trai*
Rhen. 1697. in 8. p. 163 seqq. in *Actis erudito*
anni 1697. p. 487 sqq. CALLIMACHI, Batti &
fatmae filii, qui, ab vrbe Libyae Cyrene, cyre
vocatur a veteribus auctoribus, aetas incidit in
piad. CXXVII. Initio litteras docuit in vico A
driae, Eleusine, postea a Ptolemaeo philadelph
Museum arcessitus, & in honore habitus est, sim
que Ptolemaei euergetae gratia floruit, & poeta
riterque grammatici laudem obtinuit, ac de se
Epigrammate XXII. p. 198. edit. Ezech. Span
praedicauit, quod κρείσσονα βασκανίης cecinerit.
de illo praeter scriptores iam cit. Anonymi
vita, editioni spanhemianae praemissa, Lil. Gr
Gyraldi Dialog. III. *de poetis* Tom. II. *Oper.*
Basil. 1580. pag. 112 sqq. Tanegui le Fevre *Vi*
poetes grecs en abregé, *à Paris* 1680. in 12. pag
seqq. Olai Borrichii Differt. I. *de poetis* p. 13
Baillet *Jugemens de Savans* Tom. III. P. II. p
seqq. Nicodemi Frischlini, balingensis viri qu
doctissimi, sed variis, iisque atrocissimis fortuna
sibus, ad vitae vsque exitum miserrimum iactati
tam plures dederunt, e quibus prae ceteris leg
rentur, Jacobi, Nicodemi fratris Frischlini, Fri
nus *rediuiuus*, *Argentorat*. 1599. in 8. Georg.
geri, *Vita* Nicod. Frischlini, balingensis, *Comit*
latini caesarei, *poetae laureati*, *viri clarissimi*,
cum Rudolph. Agricolae, Jo. Capnionis, & E

rfibus latinis N. Frischlinus reddidit, quibus *frag-nta* quaedam H. Stephanus adiecit. *Adnotationes* ischlini in CALLIMACHI *hymnos*, comitatur Frisch-ii *versio latina*, numeris adstricta, cui subiuncta est ALLIMACHI *vita*, ab eodem graece conscripta, &. aroli Christophori Baieri versio latina. In H. Ste-ani *adnotationibus & emendationibus, in* CALLI-CHI *hymnos*, potissimum de obscuriorum quorum-locorum expositione agitur. Libro tandem finis bnitur, nonnullis *hymnorum* versionibus latinis ricis, quae ab H. Stephano, Bonauentura Vulca-, Franc. Florido Sabino & Angelo Politiano pro-ae sunt. Posterioris versioni, caput LXXX. ex *Miscellaneis*, praemittitur. Recusam editionem linianam *Brunsuigae* 1588. sed epistolam dedi-riam esse omissam, testatur Carol. Henr. Langius . Editionem *Basil.* 1589. in 8. memorauit Jo. Fabricius l. cit. In Nicol. Bassaei *Collectione* *m in vnum corpus librorum*, adducuntur Tom. I. 568. CALLIMACHI Cyrenaei *hymni, epigram-a, & fragmenta, quae extant, denuo edita, cum lici interpretatione, & commentariis. Praeterea* Licinii Archiae *Epigrammata quaedam graeca, latina interpretatione; Omnia opera* Nicodemi chlini. *Accesserunt eiusdem* Frischlini *aliquot epi-mmata cum nonnullis aliis, & Hymnus graecus in* stum *proditum. Basileae impensis Wendelini Hom-* 1590. in 8. Omnia fere, quae in editione ste-niana occurrunt, si versiones exceperis metricas, tra fuerunt editioni & splendidissimae & optimae, hoc euulgata titulo, inter libros rariores locum inere coepit: CALLIMACHI *Hymni, Epigram-ata, & Fragmenta Ex recensione* Theodori J. G. F. ieuii. *Cum eiusdem Animaduersionibus. Accedunt* . Frischlini, H. Stephani, B. Vulcanii, P. Voetii, A. F. Daceriae. R. Benthleii, *Commentarius, & An-tationes Viri illustrissimi*, Ezechielis Spanhemii. *Nec praeter Fragmenta, quae ante* Vulcanius *&* Da-

ceria

brariis sese offerret, immenso sane pretio sibi co[...]re libenter voluerunt.

Hoc in caussa fuit - - - vt nouam huius [...]sissimi libelli editionem studiosae iuuentutis vsib[...] prime adcommodatam, adornarem. Librum [...]legio Philippi Hispaniae regis, & Ducis Brab[...] munitum, dicauit Fuluius Vrsinus, Alexandr[...] nesio Cardinali, propterea quod illi bibliot[...] suam, non modo inspiciendam, sed arbitrat[...] tractandam permiserat. Vrsinum praeterea A[...]der Farnesius, morte Ranutii Farnesii, Cardinalis, [...]andri fratris, spe magna destitutum, non m[...] domum suam receperat, sed vltro etiam vo[...] singulari studio ornauerat. Epistolae dedicato[...] iecerunt Laurentius Gambara, brixianus, Joann[...]zosa, & Matthaeus Deuarius carmina, illi lati[...] graecum, omnia, in Fuluii Vrsini laudem con[...] Cum Joan. Christ. Wolfius, in sua editione, ill[...]serit, Laurentii Gambarae in lectorum nostroru[...]tiam hic adscribimus:

Alma parens natura nouem Telluris amore
Terrestres musas has caeli effudit in auras
Caelestum Musarum instar, quas candida part[...]
Mnemosyne *ediderat: quae iam cum cantibu[...]*
Illustres, numeroque pares, cantuque Camoeni[...]
Ira, odioque graui discerptae in frusta fueru[...]
Non aliter Ciconum *sparserunt* Orphea *matr[...]*
Per ripas pater Ebre *tuas, perque humida pr[...]*
Non sine Hamadryadum lacrymis, Phoebi*que [...]*
Tempore quo totidem sublimi carmine vates
Aeolii, Phoebo *grati, celebresque per oras*
Argolicas, aliique etiam pastoribus ipsis
Dilecti, & nymphis siluarum, & siluicolis Di[...]
Hanc iram Aonidum subiere, odiumque sororu[...]
Fuluius *ast horum variis* Vrsinus *in oris*
Dispersas has relliquias collegit in vnum,
Atque manu veluti medica sarcire poetas
Jam longo laceros aeuo est conatus, & illos

lucem dedit, antiquam formamque suumque
stituens decus; atque aliquot me vertere iussit
...nem in Latium: quos nunc tibi magne dicamus
...esi. *tuque hos vates velut alter* Apollo
...ndes, ne iterum monumenta haec lecta tenebris
...eant, aut Lethaeis mergantur in vndis.

...tiuncula ad Lectores, Vrsinus caussam expo... adductus, Pindarum, in hac lyricorum edi...miserit. *Nemo*, ait, *est*, *qui nesciat*, *meliore conditione*, *cuius diuini ingenii lumen quattuor ... atque iis integris libris eluceat*, *ac ceteros quo...cula haec de tot voluminibus miserabiliter depra...gmenta supersint*, *quas vero eius reliquias colle...sciebam illas ipsas ab aliis quoque & diligenter & iterum iam tertioue editas*, *vt nihil prae...rem*, *quod magnopere communicandum iudi...* Praeter *fragmenta*, quorum in titulo men...fuit, in hac editione inueniuntur, nonnullae ... Cleanthis, Moschionis, Euripidis, Theodecti, ...ri & Philetae *reliquiae*, quae omnia notis suis ...uit Fulv. Vrsinus. Pagina 355 sqq. Bionis smyr... Moschique, siculi, *eidyllia* reperiuntur *bucolica*, ...ntio Gambara, *poeta* brixiano *clarissimo*, *ex ... in latinum sermonem conuersa*, *ita vt carmen ...*, *non ad verbum*, *de graeco expressum sit*, *sed ...ntiarum seruato lepore*, *& figuris*, *latinae quo...tionis*, *in eo*, *eluceat splendor*. Speciminis loco ...oschi hic adponimus epigramma, quod in edi...einsiana Theocriti, Moschi, Bionis & Simmii, ...liopol. *Commelin.* 1604. in 4. p. 198. reperitur ...scribitur: εἰς Ἔρωτα ἀροτριῶντα.

...us Amor *sumsit habitum*, *formamque bubulci*
Et sua deposuit tela, *facesque suas.*
... manibus ferrum adripuit: sociosque laborum
Adiunxit properans ad iuga panda boues:
... postquam curuo tellurem inuertit aratro;
Commisit verso grandia farra solo.

 Atque

Atque Jouem *aspiciens fulua de nube tuenten*
Terrarum tractus; sic ait, o genitor
Hos pingues campos foecundis frugibus imple:
Europae *ne tu sub iuga taurus eas.*

Haec vero Gambarae versio Moschi & Bion causa fuit, quam ob rem Antonius Teissier sil suaderet, Laurentium Gambaram non solum *feminarum illustrium*, sed & *reliquorum lyricoru tarum carmina*, in latinum sermonem, ab ips versa edidisse. Vid. de poetis & poetriis lyric rum fragmentis & editionibus, praeter allos J Fabricii *Bibliotheca graeca* L. II. Cap. XV. p. 5 Gottfridi Olearii Differt. *de poetriis graecis*, 1708. in 4. & in editione *poetriarum octo*, qu Christian. Wolfius hoc edidit titulo: *Poetriar* Erinnae, Myrus, Myrtidis, Corinnae, Tel Praxillae, Nossidis, Anytae, *Fragmenta &* *Graece & Latine Cum virorum doctorum Notis dit* Gottfridi Olearii *Dissertatio de poetriis Grae ctorum Veterum Testimoniis & supplementis variis Cura & studio* Jo. Christiani Wolfii *in Gymnasio* burgensi *Professoris publici Qui notas & indic iecit. Hamburgi apud Abraham. Vandenhoeck* in 4. maj. pp. 191. except. praemissis & indicib 119-191. passim. Fuluius Vrsinus, *cuius nomin* tro Gassendo teste, *in vita* Peirescii L. I. p. 17 *Hag. Comit.* 1655. in 4. *inter viros antiquariae s diosos, maius, celebriusque nullum est*, patria fui manus, nobili genere prognatus, qui propinqui minus gratus exstitit, quod e concubitu minus natus fuerat. Vir fuit graeca latinaque fac vtriusque antiquitatis notitia, & omni eleganti teratura clarissimus adeo, vt aeui sui oraculum tus, cum in patria, tum per exteras gentes ce rimus, apud Pontifices, & viros, in summa dig constitutos, multum gratia, & aestimatione flo Diem obiit supremum XIIX. Calend. Jun. An. aetatis anno LXX. Vid. de illo Jan. Nicii Er

acotheca imaginum illustrium I. num. IIII. p. 9 sqq. it. *Lips.* 1692. in 8. Thom. Pope-Blount *Censura* *librorum auctorum, Genev.* 1694. in 4. p. 784 sqq. C. Simleri *Bibliotheca* p. 212. Jacob. Thomasii *diss.* *plagio litterario* Cap. II. §. 583 sqq. p. 257 sqq. edit. *petit. Leucopetr.* 1679 in 4. Christ. Weisii Dissert. *spuriis in ecclesia & re litteraria claris* Sect. II. XXXI. p. 46. edit. *repet. Viteb.* 1735. Omnium ime illius dedit vitam Josephus Castalio, *Romae, Varesii* 1657. in 8. qua ex editione illam recudam curauit Christian. Gryphius, & *vitis selectis ill. eruditiss. virorum Vratislau.* 1739. in 8. inseruit 55 - 580. Conf. Niceron *Memoires* Tom. XXIIII. 5 sqq. Adr. Baillet *Jugemens des Savans des principaux Ouvrages des auteurs* Tom. II. P. II. p. 130. De entio Gambara, brixiano, & eius carminibus, *Romae* 1581. & 1586. in 8. *Antuerpiae, apud ph. Plantinum* 1569. in 8. nec non *Basileae* cum ii Zanchii *carminibus per Joannem Oporinum* 1555. euulgata fuerunt, vid. P. Baile *Dictionaire historique & critique* Tom. II. p. 1235. Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. III. P. II. p. 205. Gilles Menage *Baillet* P. II. p. 365 sqq. edit. Amsterd. 1725. in 8. uod primo loco nominandum nobis fuerat, Eminentissimi Principis Angeli Mariae, Cardinalis Bibliothecarii, Quirini, *Specimen Variae litteraturae, quae urbe* Brixia, *eiusque ditione paulo post typographiae incunabula florebat*, P. II. *Brixiae* 1739. in 4. form. ior. p. 270 sqq. vbi illum contra Mureti ineptias fendit, & vatem latinum fuisse elegantissimum, variis scriptorum testimoniis confirmat, illius vero tralationem Moschi & Bionis plane silet. Quae Casp. rthii, & Bernardi de la Monnoye, de illius versionibus, auctorum graecorum, metricis latinis, fuerit ntentia, ipsis illorum exponemus verbis. Ita vero in *Animaduers. ad* Papin. Statii I. *Achilleid.* 207. om. III. p. 1635. Gambara, ait, *ita vertit* (Bionis *thalamion*, quod Deidamiae & Achilli scripserat)

vt plane inuerterit. Nec puto hominem intellexi[...] monem Bionis; *neque enim vel ſententiam ſeruau[...] leporem vllum loquendi expreſſit. Omnino famae h[...] intererat hanc verſionem (vt loquimur) minime[...] cum videre;* hic vero in *Obſervations ſur l'Ant[...] de Mr.* Menage l. cit. p. 370. Mr. de Thou, i[...] *lui a fait plus d'honneur qu'il n'en meritoit. C'ét[...] pauvre poëte que* Gambara, *languiſſant, & ſans[...] agrément ni de penſée, ni d'expreſſion. Avec un[...] mediocre connaiſſance de la langue Grecque il a e[...] merité d'entreprendre de copier d'aprés le Grec, i[...] a gâté tout ce qu'il a touché, comme par exem[...]* Idyles de Bion, *&* de Moſchus, *& ſur tout* lo[...]geries de Longus, *qui ne ſont pas reconnaiſſabl[...] maniére dont il les a défigurées.* Nonnulla e[...] poematibus inſerta fuerunt a Jano Grutero *d[...] poetarum italorum* Tom. I. *Francof.* 1608. in [...] 1174-1206. Habemus etiam illius librum, [...] alio tempore deſcribemus, ſatis rarum, qui inſ[...]tur: Laur. Gambarae *rerum ſacrarum liber, arg[...]tis* Jacobi Pacti, ſiculi *& figuris aeneis ornatus, [...]verpiae apud Plantinum* 1577. in 4. Diem obi[...] premum Laur. Gambara an. 1586. aetatis an. X[...]

XXCVI.

ANICII MANLII TORQVATI SEVERINI [...]TII, *Ordinarii, Patricii viri exconſuli[...]* conſolatione Philoſophiae, libri quinque. in folior. 71.

Editio ſatis rara, pro more ſeculi, quo exſc[...] fuit, titulo deſtituitur. Litteris impreſſa eſt got[...] & *tabulam ſuper libris* BOETII *de conſolatione [...]ſophiae* ſecundum ordinem alphabeti, folior. 5. [...] miſſam habet. Typographi in fine haec ſunt v[...] ANITII TORQVATI SEVERINI BOETII *vi[...]*

[illegible] quam memorandi; textus de philoso-[illegible] cum editione commentaria beati Tho-[illegible] *ordinis praedicatorum:* Anthonii Ko-[illegible] *inclyte* Nurenbergensium *vrbis industria [illegible] finit feliciter. Anno a natiuitate Christi* [illegible] *CCCC. LXXXVI.* (1486) *in vigilia sancti [illegible]iste.* Exierat iam anno 1473. hoc opus [illegible].germanica, *ex officina Antonii Coburgeri* [illegible] die *Merckwürdigk. der Königl. Biblioth. zu* [illegible] I. p. 287 sqq. De auctore *Commentarii,* [illegible]que sub Thomae Aquinatis nomine BOE-[illegible]itur in editionibus antiquioribus, inter [illegible]ndum conuenit. Sixtus senensis L. IIII. [illegible]. p. 329. Anton. Posseuinus in *Apparat.* [illegible] III. p. 297. Nicolaus Crescius, florenti-[illegible] cistercienfis, in *epistola* ad Antonium [illegible], florentinum, quae reperitur in editione [illegible] BOETHII, *Basil.* 1570. in fol. p. [illegible]. Caue in *Histor. litterar. scriptor. eccle-* [illegible] 728. Casimir. Oudinus in *Commentar. de [illegible] scriptis ecclesiast.* Tom. III. col. 330. vt [illegible]ceamus, Thomae Aquinatis, illum non [illegible]mentarium, sed Thomae cuidam anglico, [illegible]bere, contendunt. *Indignum sane commen-[illegible] viri sapientiam,* vt Posseuinus ait, *non sa-[illegible]* aiunt. Petrus Callyus, regius eloquentiae [illegible]phiae in academia cadomensi Professor, in [illegible]*consolationis philosophiae,* quae *in vsum Del-*[illegible]dit, *Paris* 1680. in 4. in praefatione varia [illegible]commentario specimina excerpsit, quae ho-[illegible]sum & indoctum produnt. Vnum alte-[illegible]ic adscribimus. Quis quaesumus temperet a [illegible]do haec Lib. I. pros. I. Eleys, *est ciuitas [illegible] in qua studuit* Aristoteles: *vnde studia sua [illegible]eatica.* Academia *autem fuit ciuitas vel [illegible] studuit* Plato; *vnde studia sua dicuntur* [illegible] Lib. II. Metr. 5. ad verba *Tyrio miscere ve-[illegible]rus,* ait Commentator, *est vermis venenosus,*

in cuius sanguine intingitur purpura. Lib. II
Alcibiades, *mulier fuit pulcherrima, quan*
quidam discipuli Aristotelis, *duxerunt eam a*
telem, *vt ipsam videret, qua visa dixit:*
linceos oculos haberent: vt quaeque obstantia
rent introspectis visceribus, corpus quod ap
cherrimum, turpissimum videretur. Cum pra
istis commentariis Libro II. metro 1. citatu
apertissime patet, illum Thoma Aquinate, n
iuniorem, quandoquidem S. Thomas anno 12
Alanus vero, vt nonnulli opinantur, paullo
Istum vero errorem scribarum vel negliger
inscitiae nonnulli tribuunt, qui forte pro T
glico, in nonnullis codicibus substituerint
angelicum. Quis vero Thomas anglicus il
qui hunc prodidit commentarium, nondur
extra omnem dubitationem positum est. Ali
mam Jorzium, seu Jorsium anglicum, ex o
trum Praedicator. & rom. Eccles. titulo S.
Cardinalem, circa annum 1300. clarum, ali
mam, anglicum, gualensem seu walensem,
1333. inclaruit in Anglia, illum referunt. (
nostrum non sit, tantas componere lites, ad
plura de Thoma Jorzio, & Thoma gualensi
cupiunt, scriptores supra citat. in primis Ant
vinum Tom. III. p. 294. Casimir. Oudinum
col. 683 sqq. & col. 906 sqq. vbi plures n
tur scriptores, quos in hac controuersia
licebit.

XXCVII.

BOETII *viri celeberrimi* de consolation
sophie liber cum optimo commen
Thome. in 4. form. minor. vel 8. form
folior. 201.

tioni litteris gothicis impressae, eadem praeter *tabula*, nisi quod ea variis in locis, paullo t adpareat, idemque sancti Thomae adiicitur *ntarius*, qui ob caussas modo expositas, in non-, operum omnium Thomae Aquinatis, collebus, cum aliis scriptis, quae Doctoris angelici n falso prae se ferunt, ab editoribus, sapienti o reiectus, & omissus fuit. Hoc singulare haditio, quod in calce illi adposita fuerit, *comsa succinctaque resumptio dictorum in libros* BOE- *consolatione philosophie*, quae veluti breuis & cta synopsis cuiusque metri & prosae argumenti oculos ponit. Locus quidem & annus, quo editio in lucem exiit, adpositus est, hisce ver-*libri quinque de consolatione philosophie* BOETII *consulis ac oratoris splendidissimi vna cum com-is editione. Impressi imperiali in oppido* Ha-*sub anno salutis Millesimoquadringentesimo no-o primo* (1491) *Expliciunt. Nono vero Ka-Martias*, quis autem typographus fuerit, nos re fatemur. Si coniecturae locus foret, illam nrico Gran impressam fuisse crediderimus, cum ri, qui eius nomen referunt, si litterarum spes charačteres, ad nostram editionem proxime int. A Mich. Maittaire illa omissa est.

XXCIIX.

II MANLII TORQVATI BOETII *alias* I SEVERINI: *philosophi: oratoris: & poelentissimi: Romani quondam patricii:* opus librorum de philosophica consolatione speum: & adamussim (vti in prouerbio est) am, iamque recentiori lima in Liptzensi o ab innumeris mendis: quibus ante ma-

 culatissi-

culatissimum circunferebatur: purgatum: quam fideliter castigatum:

Ad Lectorem Saphicon
A. F. L.

Quod diu torpore graui sepultum
Plurimus fœdauerat error ecce
Splendidum respirat opus BOETI
Candide lector.

Illius nunc te capient decora
Verba: nunc sensus nitidi placebunt:
Vnde maiorem poteris legendo
Carpere fructum.

in fol. folior. 40.

In fine editionis admodum rarae, quan Michael Maittaire in *Annalib. typograph.* neq Henric. Leichius in *Annal. typogr. lipsiens.* ne Albert. Fabricius in *Biblioth. lat.* memorarun leguntur verba: *Impressum* Liptzk *per* Jacobun ner. *Anno verbi diuini Millesimo quingentesimo tertio* (1513). Adtulit quidem Fabricius l. cit p. 213. editionem *lipsiensem* anno 1513. in illam *per Baccalarium Martinum Lantzbergk*, *lensem*, impressam scribit, quapropter a nost fuisse diuersam credimus, nisi forte catalogo Fabricius in eam sententiam adductus fuit, vt nem Martini Lanzbergio, herbipolensi tr quae ex officina Jacobi Thanneri, herbipole lucem exiit. Haec vero editio, litteris latinis nihil prorsus singulare habet, textumque tantu BOETHII, sine omni commentario, ob oculc Litterae initiales A. F. L. quae in sapphici c quod adtulimus fronte, conspiciuntur, desigi dubio Andream Fabrum landauiensem, cuiu innumerabilibus mendis BOETHII *consolatio*

ophiae purgatam, & in Jacobi Thanneri officina pressam fuisse scribit Jo. Henric. Leichius, in libro *origine & incrementis typographiae lipsiensis* Cap. III. 25. Id iam anno 1505. accidisse, testantur eiusd. eichii *Annal. typogr. lipsiens.* p. 84. vbi in not. (s) em sapphicon carmen adlatum conspicitur, idque pressis verbis Andreae Fabro adscribitur. Vitam OETHII descriptam varii dederunt, inter quos emi- me 1) Julius Martianus Rota, cuius *vita* BOETHII emissa est, *operum* omnium BOETHII editioni, ae hoc insignita est titulo: ANITII MANLII SE- RINI BOETHII, *Philosophorum & Theologorum incipis opera omnia, quorum alia ante impressa, nunc o per doctos viros recognita: alia, quae hactenus erunt, nunc primum emendatiss. in lucem prodeunt. uibus praeter vniuersae philosophiae exactissimam inam, plurimorum in diuinis mysteriorum, & diffi- um locorum in* Platone, Aristotele *aliisque Graecis La.inis autoribus luculentissimae explicationes repe- tur. Praeterea iam accesserunt*, Jo. Murmelii *in libros de Consolatione philosophiae commentaria, & usdem* Rodolphi Agricolae *enarrationes. Item*, erti Porretae, *Episcopi* pictauiensis, *in IIII. Lib. Trinitate commentarii, ante nunquam aediti. Prae- reliquos doctiss. viros*, Henricus Loritus Glareanus, *ithmeticam & Musicam demonstrationibus & figuris liorem redditam, suo pristino nitori restituit: cui plar aureum venerandaeque vetustatis fuit ex mo- erio* S. Georgii. *Et* Martianus Rota, *opus de tota ferendi ratione, hoc est, organum, dialecticae & toricae studiosis necessarium, illustrauit. Et huius oris vitam, cum ex aliis, tum ex* BOETHI *monu- ntis collectam, bona fide descripsit. Basil. ex officina nricpetrina* 1570. in fol. Haec editio nostra aetate tis infrequens, 1546. absoluitur paginis, si folia 23. iora excepta fuerint. Francisc. Pagi in *Critica hi- rico-chronologica, in vniuersos Annales ecclesiastic.* C. ronii, Tom. II. *Coloniae Allobrog.* 1705. in fol. ad

ann.

ann. Chr. 526. num. VII. p. 530. Martianum *a* *rem futilem ac recentem* adpellat. 2) Petrus Ber cuius *vita* BOETHII, nonnullis editionibus *con* *tionis philosophiae* praefixa est, v. c. *Lugd. Bat.* 1 in 16. & 1671. in 8. vid. Niceron *Memoires* T. X p. 99. 3) Petrus Callyus, qui BOETHII *vitam* tioni *consolat. philosoph. Paris* 1680. in 4. qua *Analectis litterariis*, p. 135. a raritate commendaui anteire iussit. 4) Daniel Papebrochius, qui scr *Commentarium historicum de* S. Joanne Papa I. *quo simul agitur de* Symmacho *&* S. SEVERINO B TIO, in *Actis sanctorum* Maii Tom. VI. *Antuerp.* 1 in fol. p. 702 sqq. Omnium vero optime in e nenda BOETHII vita, versati sunt 5) l'Abbé vaise in *Histoire de* BOECE, *avec l'Analyse de* *ses Ouvrages, des Notes & des Dissertations histo* *& theologiques, à Paris, chez Jean Mariette* 1705 *in* & 6) Jean le Clerc, cuius *Vie de* BOECE *avec la* *tique de ses Ouvrages*, legitur in *Bibliotheque ch* Tom. XVI. p. 192 sqq. Conf. Jo. Alb. Fabricii *bliotb. lat.* L. III. Cap. XV. p. 641 sqq. Tom. III 189 sqq. Jaques George de Chaufepié *Nouveau* *ctionaire historique & critique* Tom. I. Lit. B. p. 355

XXCVIIII.

BOETIVS de disciplina scholarium, cum tabili commento. in 8. mai. vel 4. form. nor. folior. 67.

In editionis, charactere litterarum gothico scriptae, haec oculis nostris se obtulerunt verba: *nitur* BOETIVS *de disciplina scolarium cum comm* *Fideliter nec non diligenter in alma Vniuersitate* Co *impressus. In domo* Henrici Quentel *iuxta Summ* *Anno incarnationis dominice. M. CCCC. LXXXIX.* (14 *die XVI. mensis Aprilis.* Joannes Murmelius, ru

munde

lis, in *praelibatione in* BOETHII SEVERINI *phiae consolatione opus*, quae exstat in *Operi-* THII p. 899 sqq. edit. *Basil.* 1570. in fol. opusculo, quod BOETHII nomen prae se sententiam suam exposuit: *Liber ille, qui vulgo* II *de disciplina scholarium inscribitur, non est barbari nescio cuius, quod cum alia pleraque* *t, tum stilus facile indicat, a* BOETHII *cum* *e tum elegantia, sane quam alienus. Non* *men* Pium Baptistam bononiensem, *aliter sen-* *d eum facile alias refellemus.* Eandem fouet am Jacobus Wimphelingus, qui in *apologetica* *ione, in libellum* suum *de integritate* in 4. edita, ic scribit: *quis vnquam qui vel paucas legit bi-* *rederet* BOECII *esse illud opus, quod de scola-* *tius quam de scholasticorum disciplina inscribi-* *que enim stilus quadrat, nec argumentum, in* siani *fit mentio* gymnasii, *& id tamen post* I *mortem, qui aetate* Theodorici Gothorum *xit primum fuit erectum atque institutum.. - Ve-* *est huius opusculi scriptorem vt maioris esset au-* *s, & auidius legeretur, a praeclaro auctore ti-* *vendicasse.* Henricus Bebelius vero in *Com-* *is epistolarum conficiendarum* fol. 66. edit. an. 14. ita ait: *Circumfertur quidem paruus libellus,* *ribitur* BOETIVS *de disciplina scolarium, non* *etii apud indoctos, quamuis titulus sit barbarissi-* *is ita habeas lector* BOETIVM *in omni litte-* *virum praestantissimum, nunquam edidisse hoc* *m, quod ab omni veteris eloquentiae vmbra est* *mum, & adeo barbarum, vt nefas sit* BOETIO *mancipium adscribere, quod ne imperium qui-* *manae linguae admitti vnquam dignum fuit.* VS *autem in suis operibus est plane latinus, &* *aemulator, is autem libellus est omnino barba-* *b omni munditioris latinitatis obseruatione dis-* *r seiunctus. Et quoniam barbarum est illius ope-* *mque & durum orationis genus, nolo bonarum* *artium*

artium studiosos scholasticos in hoc versari, c
ab eius lectione, tanquam a quadam labe i
Varios praeterea, ad confirmandam sententi
excerpsit, ex opere inepto, & ob oculos p
barissimos. Multi quidem postea viri docti,
fuerunt sententia, & recentiores in primis s
communi quasi consensu, illud opusculum, B
indignum esse pronunciarunt, sed vnus tan
ex illis Jean le Clerc, nobis hic nominare
qui in *Bibliotheque choisie* Tom. XVI. p. 195
(de disciplina scholarium) ait, *est si imperti*
barbare qu'il n'en faut pas beaucoup lire, j
qu'il n'est nullement de BOECE. Conf. p.
eruendo autem vero auctore, viri docti, in
vsque collocarunt operam, & alius alium s
virum, cui opusculum, incomto & inepto g
cendi exaratum, tribueret. Caesar Egassiu
in *Historia academiae parisiensis* id Joanni S
genae, Philippus Labbeus *de scriptor. eccles*
p. 206. Dionysio Rickelio, carthusiano tribu
lius Bisciola in *Horis subsecinis* Tom. II. *Col*
in fol. Lib. VIIII. Cap. 2. col. 622. in alian
sententiam. Illi enim hic liber videtur esse
partus, vel Petri blesensis, vel Vgonis Eter
ctorum quidem scriptorum, vt ait, *sed paru*
rum. Antonius de Conceptione, siue sene
nachus ord. Praedicat. in *Biblioth. fratr. ord. I*
quae prodiit *Parisiis apud Sebast. Niuellium*,
brum, vt ex illa Anton. Posseuinus Tom. II
sacr. p. 294. adnotauit, retulit ad Thomam
gualensem, siue Jorzium. Conf. Casimir. Ou
mentar. de scriptor. eccles. Tom. III. col. 68
906 sqq. & Henr. Wharton in *Append.* ad Gu
Histor. litter. scriptor. eccles. p. 10. & 29. vbi
Jorzium & Thomam gualensem homines fui
sos demonstrant. Alia fuit Jacobi Thomasi
tia, qui in *programmate* Lips. 1662. in 4. e
cuit verum auctorem esse Thomam brabanti

ratanum, vel vt ab aliis vocatur cantimpraten-
qui clarus circa annum 1250. librum suum mo-
e & maioris auctoritatis caussa BOETHIO ad-
erit. En ipsa Thomasii verba: *Illud de disciplina*
rium opus per κιβδηλίαν suppositum fuisse diser-
ı scriptori, vix quisquam hodie dubitabit facile:
nt in manibus, ea de re iudicia doctissimorum ho-
n. Verum & γνήσιον eius libri Auctorem, quando
in hunc diem ignorari ab eruditis video, operae
im fuerit fortasse hic indicare. - - Ne diu more-
Lectorem, exstat Libellus Autoritatum Aristotelis,
iorum philosophorum, Coloniae *in Chalcographeo*
nteliano, *superioris seculi nono anno impressus, in*
ıbi ad hoc opus BOETHII *peruentum est, disertim*
admonentur, quae in aliis autoritatum istarum edi-
bus, quas quidem inspicere nobis datum fuit, mi-
legas: Sequuntur Autoritates Thomae Braban-
ex libro de institutione scholastica praetitulato,
a humilitatis & maioris autoritatis caussa BOE-
o ascripsit. *Huius ergo Codicis fide illum subdi-*
m partum rescribemus imposterum germano suo
nti Thomae Brabantino, *seu vt alias vocatur,*
ipratano, *quem ante annos admodum quadringentos*
isse constat. Humilitas, an arrogantia fuerit, quod
ieni nominis celebritatem ille scripto furtim se in-
, *hic non disputo.* Conf. Theophili Sinceri *Bi-*
beca Historico-critica librorum opusculorumque va-
im & rariorum p. 313 sqq. Jo. Alb. Fabricii *Bi-*
beca latina L. III. Cap. XV. p. 650. & Tom. III.
18. Quae de BOETHIO Epone, libelli auctore,
col. Hieronym. Gundlingio prolata fuerunt, iam
utata leguntur in denen *Merckwürdigkeiten der*
gl. Biblioth. zu Dr. Tom. I. p. 290. Quae vero
nnis Clerici de auctore fuerit sententia, e verbis
l. c. p. 237. *On a depuis decouvert le nom du Moi-*
è qui il appartenoit, elicere non possumus. Conf.
ı. George de Chaufepié *Nouveau Dictionaire hi-*
que & critique Tom. II. litt. B. p. 355. not. A. &
p. 357.

atque in patria, summa cum ingenii laude, atqu
dientium admiratione profitebatur, vid. *vita*,
discipulus eius Joannes Pinus, tolosanus *Bon*
1505. die 22. Septembr. in 4. in lucem emisit,
ita pridem vero Jo. Gerhard. Meuschenius, *vitis*
ditor. viror. quas edidit Tom. I. *Coburg.* 1735.
p. 123 sqq. inseruit. Bartholomaei Blanchini, b
niensis *vita* PHIL. BEROALDI ad Camillum Pa
ottum, variis Suetonii editionibus, quae cum
ROALDI notis prodiere, v. c. *Venetae* 1506. in
Paris. 1512. in fol. & *Lugdun.* 1548. in fol.
mittitur. Inuenitur etiam in Jo. Fichardi *vitis il*
virorum Francof. 1536. in 4. p. 55 sqq. Conf. Pe
grino Antonio Orlandi, *Notizie degli scritto*
lognesi, *in Bologna* 1714. in 4. p. 112. Adr. B
Jugemens des Savans Tom. II. P. I. p. 406 sqq. Nic
Memoires Tom. XXV. p. 374 sqq. Jo. Alb. Fab
Bibliotb. med. & infim. latinit. L. XV. p. 851 sqq.
plures adducuntur scriptores, qui illius memo
transmiserunt ad posteros. Diem obiit supre
anno aetatis LI. Bononiae d. XVII. Jul. an. 1505

XCI.

MARCI TVLLII CICERONIS Tusculanae Q
stiones in fol. folior. 51.

Joannes Grunenbergius siue Viridimontanus,
mus fuit typographus, qui Vitebergae, in monast
augustinianorum, artem exercuit typographicam,
Frideric. Christiani Lesseri *Typographia iubilans,*
1740. in 8. Cap. III. § LVII. p. 85. Jo. Andr. Bo
Antiquit. Prof. publ. vitebergensis, *Gedächtniß*
auf die vor dreyhundert Jahren erfundene Buchdru
kunst, in Ephraim Gottlob Eichsfelds *Relation*
Wittebergischen *Buchdruckeriubileo Wittenb.* 1
in 4. p. 37. qui vero cum Mich. Maittaire Tom

A

nal. typograph. p. 233. non antiquiorem, ex illius icina typographica, proferunt librum, quam *histo*m Daretis phrygii *de excidio* Troiae anno 1512. pressam. Haec *tusculanarum quaestionum* editio, obus annis antiquior, & ideo inter libros rariores erito collocanda est, cum tot virorum doctissimo, qui data, vt aiunt opera, incunabula typographiae bergensis excusserunt, notitiam & conspectum efit. Adducitur quidem in der *historischen Nach* von allen wittenbergischen *Buchdruckern*, quae nim Gottlob Eichsfeldi libro citato adiicitur, I. liber, qui inscribitur *dye Zaigung des hochlob*ligen *Heiligthums der Stifft Kirchen aller Haili*Wittenburg in 4. cuius in fine haec leguntur: *Gedruckt in der Churfürstlichen Stat* Witten- *Anno tausent funffhundert und neun* (1509), i libro Grunenbergii nomen non est adpositum. res qui librum descripserunt, vid. in der *histori*-*Nachricht von allen* wittenbergischen Buchdrul. cit. pag. 92. Minime nos fugit a Valentino sto Loeschero in Stromateo pag. 261. cuiusdam manni Trebelii mentionem factam esse, qui anno 1505. & 1506. libros Vitebergae excuderit, sed narratio satis idoneo destituitur fundamento. f. Gustau. Georg. Zeltneri *kurtzgefaste Historie gedruckten Bibelversion und anderer Schriften* Martin. Lutheri, *Nürnberg und Altorf* 1727. in 4. not. (g), vbi de raritate librorum, qui ante reationem Lutheri, typis Vitebergae exscripti fue, hoc legitur testimonium: *Gewiss ist es, dass in* tenberg *man wenig vor der Zeit der gesegneten Re*ation *gedrucktes heut zu tag antrift*, &c. Conf. 10. not. (z). Editio *tusculanarum quaestionum*, e ante oculos versatur, litteris romanis satis lucuis impressa est. In fine haec leguntur verba: *Im*sum Wittenburgi *per* Joannem Gronenberg *Anno D. X.* (1510). *IX. Cal. Mar.*

XCII.

MARCI TVLLII CICERONIS & *Con*
mani: ac Oratoris principis: ad Mar
ceronem filium suum Officiorum liber inc
Extemporale Ricardi Sbrulii Tetrasti
ad Studiosos.
Has CICERONIS opes studiosa capesse c
Quas omni penitus labe carere scias
Hinc potes & mores & grammata disc
illud
Eloquium quod nil pulchrius. Vale
in fol. folior. 64.

Typographus, huic editioni, litterarum c
gothico exscriptae, haec verba cum scutis su
nidis loco adposuit. *Finem librorum officio*
quentissimi CICERONIS *candidissime lector*
lique ipsi libri nunc optime emendati A bac
Martino Herbipolensi *in* Liptzk, *iam denuo*
pressi. Anno a reconciliata diuinitate 1507.
Henr. Leichii *Annales Typogr. lipsiens.* pag.
Richardo Sbrulio, Italo, & Professore Acade
tebergensis recens conditae, infra plura dicem

XCIII.

M. T. CICERONIS Officiorum Libri
summa cura nuper emendati, comm
tibus Petro Marso Francisco Maturantio, &
sio. Dialogus de amicitia cum Commenta
tri Marsi, Omniboni & Ascensii. Dialogu
nectute commentantibus eodem Petro Mars
tino Philetico & Ascensio. Paradoxa omn

itariis Omniboni, Francisci Maturantii &
. Annotationes aliquot doctissimorum ho-
in omnia CICERONIS suprascripta ope-
rii Nizolii Brixellensis defensiones loco-
quot CICERONIS contra Disquisitiones
ini, in quibus multa CICERONIS loca
na explanantur. Cum duplici indice tam
capitum, quam rerum adnotatione digna-
Quae omnia prius erroribus plurimis, cor-
nunc summa cura, atque diligentia emenda-
tur. *Venetiis apud Franciscum Bindonum*
IIII. (1554) in folio folior. 222. excepto
indice folior. 4.

er virorum doctorum, qui in titulo nominan-
otationes, editioni nitidissimae, & nostra aeta-
rarae, adcesserunt, ea quae Erasmus roteroda-
Philippus Melanchthon in hisce libris notatu
censuerunt. Cuilibet sectioni praemittitur
i roterodami *argumentum.* Marii Nizolii *de-*
us aliquot CICERONIS *locorum, in libro de Of-*
contra disquisitiones Coelii Calcagnini, ferra-
vltimo loco positae sunt. En! controuersiae
am. Cum Coelius Calcagninus anno 1540. mo-
r, Antonius Musa Brasauolus, nonnulla illius
collegit, & titulo: Coelii Calcagnini, ferrarien-
protonotarii apostolici, Opera aliquot, ad Ill.
pem Herculem II. Ducem Ferrariae IIII. *Basil.*
in fol. pp. 657. edidit, & p. 252 sqq. *Disqui-*
aliquot in libros officiorum CICERONIS in-
in quibus Calcagninus XXV. errores producit,
n *officiorum* libris, se deprehendisse putat. Quo
re prima *disquisitionum* editio prodierit, igno-
, Id aegre ferebant sic dicti ciceroniani, qui
RONEM impugnare grande nefas existimabant.
haeus inter eos fuit M. Antonius Maioragius,

 qui

qui *decisiones XXV. quibus* M. TVLLIVM
NEM, *ab omnibus* Coelii Calcagnini *crim*
liberat, paullo post edidit, in quibus Ca
vnum omnium audacissimum CICERONIS
rem vocat, & tanta stili acrimonia insecta
morte abreptus iam fuisset Calcagninus, i
stomacho, vt aiunt, exarsisset. Prima *dec*
tio, sine dubio *Ferrariae* 1544. in lucem pr
vis P. Baile in *Dictionaire* Tom. III. p. 18
epistola dedicatoria, quae IIX. die Jul.
est, adductus, illam anno iam 1543. eu
existimet. Eodem anno 1544. *Lugdu*
phium in 8. pp. 124. recusa fuit. Istas
nes cum Calcagnini *disquisitionibus* &
confutatione, de qua postea loquemur
in 8. excusas esse refert P. Baile l. ci
Graeuius haec tria scripta inseruit edit
CICERONIS elegantissimae *Amstelod.*
pis exscriptae p. 171 sqq. Non satisf
zolio, defensione sua, M. Anton.
prooemio sane *defensionum*, disertis
bis, cum scribit: Celius Calcagninus,
fuit aetate sua, a multis quidem va
matus, sed posteaquam mortuus est,
eum fuisse non dico indoctum, ne cum
dear, sed certe parum consideratum
querit cum multa alia opera, iudi
optima, tum etiam libellum quendam
RONEM, *in quo viginti quinque lo*
in disquisitionem vocauit, & ea o
tanquam falsa, vel explanare, tanq
ra conatus est. Qua quidem in re
atque imperite iudicio meo se ges
quod vir ille, alioqui non vulgarit
tantos inciderit errores. Aduersus
Maioragius, mediolanensis, *suscep*
trocinio, scripsit totidem respons
decisiones, in quibus totis viribus

m *ab ineptis* Calcagnini *ineptiis liberet, & recte* *dem ille talem prouinciam suscepisse videri posset, si rectam defendendi rationem, esset ingressus, etsi pluribus in locis* CICERO *non peius ab eo defen- quam a* Calcagnino *oppugnatus esse videretur.* *ob rem ego quoque nunc tanquam nouus quidam s accedo ad* CICERONEM, *vt spero rectius n, atque ad ostendendum eum nonsolum a* Calca- *non iure reprehensum, sed etiam a* Maioragio, *ex parte non vere, neque recte defensum fuisse. tamen quam breuissime potero sum facturus, ne in dis imperitorum nugis, nimis multa verba in- prodigam, & studiosos a melioribus, & vtilio- terum scriptis lectitandis, ambitiose ac prorsus ter auertam.* Impugnauit vero Nizolius in pri- II. III. IIII. V. VI. VII. IIX. VIIII. X. XI. XII. , Calcagnini *disquisitionem.* Tertius qui con- cagninum insurrexit, & CICERONIS, aduer- s criminationes, in se suscepit defensionem, acobus Grifolus, siue vt ab aliis scribitur Grif- seu Grypholus, lucianensis, Gallus, qui *defen-* CICERONIS, *contra* Coelii Calcagnini *dis- iones, in* CICERONIS *officia, Romae*, siue vt scribunt *Venetiis apud Aldum* 1546. in 8. in lu- edidit. Omnem controuersiam, inter viros do- mos, insigni prorsus animorum contentione agi- , pluribus verbis narrat Vir Cl. Jo. Petrus Koh- in praefat. *de stilo scriptisque* Maioragii, *Deliciis licis Lips.* 1731. in 8. editis, praemissa p. 38 sqq. s seqq. Conf. Hieronymi Wolfii *Commentar.* in . I. *Officior.* CICERONIS col. 77. edit. *colouiens.* 3. in fol. Viri omni laude maioris Godofredi ielm. Leibnitii praefatio, Marii Nizolii *Antibar- philosophico Francof* 1674. in 4. praefixa; Con- i Samuel. Schurzfleischii *introductio in notitiam ptorum Vitemb.* 1736. in 8. P. II. pag. 236 seqq. *philosophischen Bücherfaal* P. II. *Lips.* 1741. in 8. 13 seqq. Recusa fuit *officiorum* editio, cuius re-

 censio-

censionem exhibuimus, *Venetiis ad Jo. Mariam* *nellum* 1563. in fol. vid. Hieron Wolfii epistol lectorem, in fine libr. III. *Officiorum* CICERO *Colon.* 1593. conspicua p. 741.

XCIIII.

TVLIVS de Oratore cum commento, & opera, in fol. form. minor. folior. 181.

In collectione, charactere romano exscripta, a chael. Maittaire in *annalibus typographicis*, non morata, inueniuntur 1) *Clarissimi & eloquen* *Rhetoris* Omniboni Leoniceni *Oratio de laudib* *quentiae*. 2) Ejusdem *praefatio in* MARCI TVL *Oratorem*. 3) M. TVLII CICERONIS *Libri* *Oratore, cum* Omniboni Leoniceni *commentario*. M. TVLII CICERONIS *de perfecto Oratore li* fine omni commentario. 5) M. T. CICERONIS *pica,* sine commentario. 6) Eiusdem *partitionum* *toriarum liber*. 7) Eiusd. *de claris oratoribus li* 8) Qu. Ciceronis *de petitione consulatus liber, ad* M CICERONEM *fratrem suum*. 9) M. T. CICERO *de optimo genere oratorum liber*. 10) Aeschinis *co* Ctesiphontem *de* Demosthenis *coronatione per* Leo dum Aretinm (aretinum) *in latinam orationem* *terpretata Oratio*. 11) *Oratio* Demosthenis *in* schinem *pro* Ctesiphonte, *per* Leonard. Aretinum *latinum conuersa*. 12) Aeschinis *ad Senatum p* *lumque* athenienfem *epistola*. In fine codicis hae guntur verba: *Vniuersi operis finis. Impressum* V tiis *per* Albertinum Vercellensem. *Anno ab in* *natione domini M. CCCCCI.* (1501) *Die III.* *tii*. Libri CICERONIS *de Oratore cum* Omnib Leoniceni *commentariis* prodierunt *Vicentiae* p vice anno 1476. in fol. Eius in fine haec legi ba: *Quod* Vicentiae *non minus accurate est* emen

quam diligenter impressum; anno saluatoris CCCC. LXXVI. undecimo Cal. Jan. Xisto *sum- ponti. atque* Andrea Vendramino Venetiarum *ıcipe optimo,* testatur Michael Maittaire Tom. I. *ıal. typogr.* p. 361. Illam postea variae sequutae : editiones, vario tempore, variisque in locis im- ssae. Vid. de Omnibono Leoniceno, siue vt pa- vocatur lingua Ognibuono, qui a patria Leonico nigo) ditionis vicentinae oppido, leoniceni co- men adsciuit, grammatico, philosopho, & rhetore e aetatis celeberrimo, Jo. Trithemius *de Scriptor. les.* Cap. DCCLIII. p. 174. Pellegrino Antonio landi *Origine e progressi della Stampa e Notizie le Opere stampate da* 1457. *sino al* 1500. *Bologn.* 1721. 4. p. 356. Jos. Simleri *Bibliotheca* p. 532. P. Bai- *Dictionaire* Tom. III. p. 2120. Jo. Albert. Fabricii *bib. med. & inf. Latinit.* L. XIIII. p. 482.

XCV.

torices ad C. Herennium libri quatuor, quos M. T. CICERONE *doctissimo rhetore & ora- mnium eloquentissimo* scriptos esse non pau- nodum graues & docti viri testantur. Ve- eteri rationibus haud omnino futilibus du- alio quodam studioso Tulliane professionis contendunt. Sed vndecunque venerint li certe sunt & candido lectori non medio- fructum suppeditare poterunt. Hos etiam i ac frequenti inscriptione nouam rhetori- ominitant.

Epigramma A. F. L.

ene dicendi gestit comprehendere munus
peque pro populo: verba diserta loqui

Attonitosque hominis in se conuertere vultu
Eloquio: & plenis laudibus vsque coli
Huic placeat libris: ars hec digesta quaternis
Hanc vigili tractet: nocte dieque manu
Culmina rhetorices facili se scandere gressu
Senciet: & voti postmodo victor erit
in fol. formae minor. folior. 58.

Epigramma conscripsit, & editionis in se su curam M. Andreas Fabanus, landauiensis, quod stola dedicatoria, *ad ornatissimum virum*, Geor Brunstorsium, lipsiensem, *artium liberalium magi* testatur. In epistola nihil memoratu dignum o rit, praeterquam quod commemoratur, qua m Brunstorsii pater rempublicam lipsiensem, prud omnino, vt nihil supra, curauerit, fouerit, & tum potuit, semper duxerit plurimumque ornau quamuis prole tam multa beatus fuerit, vt etiam gulum herculaneo nodo vinctum soluisse videt M. Andream Fabanum, landauiensem, eumdem censemus, qui sibi M. Andreae Fabri nomen su & iam adductus fuit, cum Boethii librum *de con tione philosophiae*, ab illo editum recenseremus, fine editionis litteris gothicis impressae, haec le tur verba: *Presens opus* Jacobus Thanner Lipsensis *exarauit & finiuit ad nonum kalenda bruarias Christiane salutis anno quarto supra m mum quingentesimum* (1504). *Protestamur: c dissime lector: tam exemplarium quae velut arc huius operis transcribendi erant diuersitate quan mane mentis in omnibus rebus dispiciendæ calig calcographorum precipiti labore singulos errores ri non potuisse. Tuum est facili & benigno id ferre, & seueriore lima, quod scabrum adhuc dumque apparet expolire.* Editionem praeter adeo frequentem esse, ex eo coniicimus, quo chaelis Maittaire, & Jo. Henric. Leichii solle illius notitia effugerit.

X

XCVI.

TVLLII CICERONIS, Orationes, in fol. folior. 124.

Editio satis nitida, litteris impressa romanis, Mi-li Maittaire, & Joan. Albert. Fabricio incognita videtur. In fine haec typographi subscripta le- verba : M. T. C. *Orationes foeliciter expli-* Venetiis *per* Bartholameum de Zanis de Por- *summa cura atque diligenti studio impraessae bene emendatae. Die. XIII. mensis Aprilis. cur-* 1499. Orationes CICERONIS in ea editione guntur ordine: 1) *Oratio pro* Cn. Pompeio, 2) Annio Milone, 3) *pro* Cn. Plancio, 4) *pro* Sylla, 5) *pro* Aulo Licinio, 6) *pro lege agraria,* M. Marcello, 8) *de lege agraria contra* P. Rul- 9) *pro* Q. Ligario, 10) *pro rege* Deiotaro, 11) Cluentio, 12) *pro* P. Quintio, 13) *pro* Lucio , 14) *oratio, qua gratias agit populo de reditu* 15) *Oratio, qua senatui gratias agit post redi- tum.* 16) *Oratio ad equites* romanos *pridie iret in exilium.* 17) *ad pontifices pro domo sua.* *in* Vatinium *testem.* 19) *pro* Marco Caelio. 20) Sexto Roscio Amerino. 21) *pro* Lucio Muraena *pro* Lucio Cornelio Balbo. 23) *de responsis haru- in* P. Clodium. 24) *de prouinciis consularibus* iso. *&* Gabi. 25) *pro* Publio Sextio. 26) *de lege ria contra* P. Seruil. Rullum. 27) *pro* C. Rabi- 28) *pro* Aul. Caecinna. 29) *in* L. Pisonem. 30) Caelio Rabirio Posthumo. 31) *Inuectiua* C. Sallu- *in* CICERONEM. 32) *Responsio contra* C. Sallu- m. 33) *pro* M. Fonteio. 34) *pro* Roscio Comoedo. *Orationes in* Catilinam. Ex hoc igitur indice ad- tet, omnes in hoc volumine non inueniri CICE- NIS orationes. Praeter variantes lectiones, quae men non magni momenti sunt, CICERONIS tex- , satis adcurate exscriptus est.

XCVII.

Orationum. M. T. C. Accuſationum. in. C. V rem libri VII. in fol. folior. 49.

Ex eadem officina typographica hic codex pro eodem anno, quod haec typographi teſtantur ve *Explicit Opus.* M. T. ci. *contra* Verrem. *impr ſum* Venetiis *accuratiſſime per* Bartholameum de nis. de Porteſio. *Anno noſtri ſaluatoris* 1499. *XIIII. menſis Maii.* Michael Maittaire & J Alb. Fabricius editionem ſilentio praeterierunt. CERONIS vero *tuſculanas quaeſtiones*, *cum com tario* Beroaldi, ex iſta officina typographica in emiſſas eſſe teſtatur Michael Maittaire *Annal.* Tom. I. p. 687.

XCVIII.

M. TVLLII CICERONIS Epiſtolae ad A cum, ad M. Brutum, ad Q. Fratrem. Bibliotheca Petri Victorii, Excuſum in fine li eſt vetuſtiſſimum S. C. Romae inuentum: cu Latini primum facti, maxima pars interiit; Graecum autem idem ſermonem conuerſum, ne integrum ſeruatum eſt. Cum licentia & p vilegio. *Florentiae apud Juntas* c'ɔ 'ɔ *LXXI.* (15 in 8. pp. 657. except. praemiſſ. & append. fol. & dimid.

Rariſſimam eſſe editionem teſtantur verba Jo Georg. Graeuii, in praefat. *epiſtolarum ad* Attic quas *Amſtelod.* 1648. II. Tom. in 8. in lucem emi vbi ait: *Ipſum* CICERONIS *contextum maxime* c *poſui ad* Petri Victorii, *cui* CICERO *prae caeteri ſalutem debet*, *editionem poſtremam*, *quae* Florenti

prodi

rodiit apud Juntas *c'o'o LXXI. Hanc, cum rarissima sit, & a paucis in his terris visa, mecum communicauit magnum illud non* Etruriae *solius, sed* Europae *decus, omnium eruditorum amor ac deliciae* Antonius Magliabekius &c. Dicauit editionem Petrus Victorius Francisco Medici Magno Principi Etruriae, Florent. IX. Cal. Jul. 1571. In praefatione ad lectorem P. Victorius egregium, quo vsus fuit, *epistolarum* Atticum describit codicem, quem Petrarchae olim esse existimat. Dono postea illum dedit, cum libris omnibus antiquis & graecis & latinis, quos longo studio ac diligentia sibi parauerat P. Victorius, Cosmo Medici. De fato istius codicis pluribus verbis disseruit Angelus Politianus *Miscellaneor.* Cap. LIII. In L. XVI. *Epistolar. ad* Atticum p. 525 sqq. addiconspicitur T. Pomponii Attici *Vita per* Cornel. Nepotem. *S. C.* Romae *inuentum*, cuius in titulo limentio facta est, in nostro exemplari non exstat. Libro finem imponunt *Verba graeca latinis expressa*, nonnulla *operarum Errata.*

XCVIIII.

MARCI TVLLII CICERONIS Familiarium epistolarum Libri XVI. Cum Hubertini Clentinatis, Martini Philetici, Jodoci Badii Ascensii, Joan. Baptist. Egnatii, & Pauli Manutii Commentariis. His accesserunt perutilissimae annotationes, sparsim appositae, quibus difficillima quaeque CICERONIS loca explicantur: & authores earum hi sunt Aulus Gellius, Alexander Alexan. Philippus Beroaldus, Georgius Merula, Angelus Politianus, Petrus Crinitus, Coelius Rhodiginus, Gulielmus Budaeus, Luc. Joan. Scopa

pa Parthenopaeus, Marinus Bechichemi
ciscus Robortellus, Vtinensis. Adiectis
argumentis & Lemmatibus Giberti Lo
fronte singularum epistolarum. Nunc
lucem editi, & exactiori, quam anteha
mendis, quibus scatebant repurgati, C
D. Borgarutio a Borgarutiis. *Venetiis, A*
cum Antonium Zalterium Patauinum. 1589
folior. 244.

Omnia, quae in editione *veneta*, *apud Jo*
Bonellum 1560. in fol. euulgata, cuius menti
cimus in *Analectis litterariis* pag. 1061. rep
hic quoque occurrunt. Prior tamen editio,
tae & litterarum nitorem lectorum magis se
dat oculis, eoque potissimum nomine, melio
da est, quod Hieronym. Ragazonii, siue, qui
puli sui nomine latere maluit, Caroli Sigo
plectitur *commentarium in epistolas* CICER
miliares, vbi breuissime, quo quaeque ordi
sit epistola, ex ipsa potissimum historia, dem
qui *Commentarius* in editione 1589. non ex
itium in vtraque editione facit, breuis M.
CICERONIS *vita*, Sequuntur: *index epistol*
miliarium M. T. CICERONIS, *quo ep*
omnium genera facile cognoscuntur; Jo. Sc
sertio de genere M. T. CICERONIS. Ho
editione anno 1560. inserta sunt, ex Bechic
lectaneis excerpta, quae in secunda editione d
tur. Vltimum inter praemissa occupat locu
larum M. T. CICERONIS *ad* Lentulum
tum per Georgium Merulam alexandrinum.
fere epistolae praeter *argumentum* modo lon
do breuius, Giberti Longolii *lemma* praemi
rorum autem doctorum commentarii, & ex
nes, singulis epistolis subiiciuntur. Alias

set Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. latin.* L. I. IIX. p. 111. sed vtraque, quam adtulimus, omisit.

C.

…ci TVLLII CICERONIS Opera omnia, …ae extant, a Dionysio Lambino monstro… … Codicibus Manuscriptis emendata, & au…orum ordinem & numerum altera pagina …it: Eiusdem D. Lambini Annotationes, seu …tionum rationes, singulis tomis distinctae, …rerum & verborum memoria digniorum … & locuples, singulis tomis adiectus. Et …a omnia, quae exstant, a viris doctis non …em vndique collecta. *Parisiis, Ex officina …du Puys, sub signo Samaritanae* c'ↄ 'ↄ LXVI. …). *Cum priuilegio Regis*, in fol. formae ma… …om. I. pp. 384. exceptis praemiss. fo…

…omus secundus Operum M. TVLLII CICE…, omneis eius orationes complectens, a … Lambino ex fide codicum manuscripto… …mendatas: quarum indicem versa pagina te…t. Eiusdem Lambini annotatiunculae, seu …ationum rationes. Index locupletissimus …ac verborum, quae memoriae mandentur, …rum. *Lutetiae, Ex officina Jacobi Dupuys e … Collegii Cameracensis, sub samaritanae insigni …XV.* (1565). *Cum priuilegio regis* pp. 852. …omus tertius Operum M. TVLLII CICERO… omneis eius epistolas complectens. Episto…

larum

dum id ferebant nonnulli eruditi, istius tempori
clamabant CICERONEM, mirum in modum, a L
bino, esse deprauatum, sibi coniecturas Lambini
CICERONE obtrudi, quid? quod illum cogitati
aliorum in CICERONEM, pro suis venditare,
bant, propterea quod nusquam quempiam e
CICERONIS commentatoribus nominauerit.
nent inter Lambini obtrectatores, Janus Gebha
& Janus Gruterus, qui in *Adnotationibus*, in edi
operum CICERONIS, quam curarunt *Ham*
apud Frobenium 1618. in fol. Lambinum mirifice
agitarunt, quasi in eo essent omnia, neque esset
ne aliud agendum, illustrare CICERONEM com
bus, quam proscindere Lambinum. Gebhardus
so nomine illum saepe vocat *monstroliensem*, qua
pius fuerit nasci Monstrolii quam Antwerpiae
antuerpiensem vocari sit honestius, quam mon
liensem. Gruterus vero eo processit audaciae, v
lum veluti plagiarium notaret. Sed liberauit il
a plagii crimine, praeter alios, Isaacus Verburgi
praefat. in CICERONIS *opera* fol. 3. b. edit.
stelod. 1724. in fol. Alios viros criticos, qui L
binum ingenio nimis indulsisse, existimarunt, re
set Jo. Alb. Fabricius Tom. I. *Biblioth. latin.*
Cap. IIX. p. 143. Sunt vero alii inter viros do
qui Lambinum, ob emendatum CICERONEM,
mis extulerunt laudibus. Vnum hic nominare
erit Justum Lipsium virum κριτικώτατον, qui L
Var. lect. Cap. XX. Tom. I. *Operum* pag. 435.
Lugdun. apud Horatium Cardon 1613. in fol. *eg*
opera, ait, CICERONI *nauata est*, *a* D. Lambi
singulari viro, qui, plurima, in hoc genere, menda
citer & ingeniose sustulit. Conf. L. III. Cap. I. p.
Quae aliorum virorum doctissimorum, de Dion
Lambini, laboribus criticis fuerit sententia, vid.
Thom. Pope-Blount in *Censura celebrior. au*
pag. 715 seqq. in Jo. Clerici *arte critica* Tom
p. 728 sqq. edit. 1697. in 8. in *Menagianis* Ton
p.

243 seqq. edit. *Amstelod.* 1713. in 12. in Jacob. masii *Dissert. de plagio litterario*, Cap. II. §. 448. sqq. §. 480. p. 213. in Adr. Baillet *Jugemens Savans* Tom. II. P. II. p. 73 sqq. Conf. Tom. III. p. 361. Natus fuit Dionysius Lambinus, vir egregie doctus, & graece & latine in primis Monstrolii ad Oceanum in Piccardia (*Monsur Mer en Picardie*) Galliae prouincia. Sine in litteris aliquid videre coepisset, incredium amore, vt ipse in praefatione in CICERO testatur, ita flagrauit, vt rei familiaris cura neartibusque vendibilibus & quaestuosis spretis ac eas potissimum sequutas fuerit, quae propter propter fructum aliquem, expetuntur. Itaque optimo quoque scriptore & graeco & latino ndo, ac legendo, aliquot annos in Gallia con, in Italiam profectus est, acerrimis ingeniis florentem, ibique plures annos, in Francisci ii, R. E. Cardinalis, comitatu vixit. Ex itineo redux factus, in schola regia parisiensi litteaniores docuit, & optimos quosque graecae, que linguae auctores, vel praelegendo vel comndo explanauit. Vid. Scaeuol. Sammarthani Gallorum L. II. pag. 103 sqq. edit. Christoph. Heumanni *Isenaci* 1722. in 8. Illum an. 1572. *porum taedio* periisse sex tantum & quinquanatum annos, paullo post indignam, Rami colin laniena parisiensi, necem, testatur Sammarl. cit. p. 106. In *Commentariis de Statu reli- & reipubl. in* Galliae *regno* P. IIII. 1577. in 8. Fol. 42. b. de morte eius haec relata leguntur: binus, & Forcadellus *viri celeberrimi*, *ille linguae & graecae: hic mathematicarum disciplinaprofessione ingenti metu consternati, licet relig. reatam nunquam essent professi, & in ipso lanienaaestu, missis audiendis nihil facerent reliqui, intra aliquot dies moriuntur: veriti easdem aduerrum artes*, Ramo *exitiosas*. Conf. Joan. August.

m. I. S Thuani

Thuani *Historiar.* L. LII. pag. 1060. edit. F
1614. in 8.

CI.

JVSTINI ex Troio Pompeio historiae cum
tis memorabilibus in margine. Addito
per indice: quo facilius notatu clariora re
possint: nuper emendatae. in fol. folior. 86.

Neque a Maittairio, & qui eius *Annales typ
phic.* continuauit Leichio in *Annal. typogr.*
neque a Fabricio, memorata fuit editio, e qu
gularem illius colligimus raritatem. Chara
mano satis luculento & nitido exscripta est, fol
JVSTINI textum exhibet, nondum in capit
sum. Margini, litteris gothicis, argumentum
libet libri paucis verbis adpositum est. *Index*
qui in titulo adscripto memoratur, in hoc exe
non inuenitur. In fine illius haec leguntur
Impressum Liptzk *per* Jacobum Thanner He
tanum. *Anno dni. M. CCCCC. XIIII.* (1514).

CII.

JVSTINI ex trogo pompeio historiae cum
tis memorabilibus in margine: Addito in
indice, quo facilius notatu clariora reperiri po
nuper emendatae. in folio. folior. 53.

Quamuis haec editio priore, quam adduxim
ptem annis sit vetustior, illi tamen, si nitorem
rarum & chartae spectaueris pulcritudinem, lo
me postponenda erit. Argumenta libris in m
adposita eadem sunt, quae supra memorauimus.

r codicis XXXVIII. JVSTINO finis imponitur, & VCII FLORI Libri IIII. inchoantur. Praemisit lis Philippus Beroaldus, bononiensis, ad magnificum mitem Petrum Mariam Rubeum, parmensem, epiolam, in qua, se *rogatu* Henrici coloniensis, Senis *praessoris solertissimi*, L. FLORVM *curiose diligenque emendasse* profitetur. In fine FLORI hoc letur epigramma:

urea JVSTINI LVCI*que epithomata* FLORI
Aere tibi modico candide lector eme,
Contrabit iste Titi *numerosa volumina* liui.
Pompeii *bistorias colligit ille* trogi
Quam bene coniuncti: namque hic vbi desinit: ille
Incipit: atque vnum pene videtur opus
ite recognouit quos Justinianus *ad vnguem*
Romanus. *Felix lector amice. Vale.*

n versiculi leguntur, vna cum Beroaldi epistola, in ione JVSTINI & FLORI antiqua, quae nulla tione typographi, loci, & anni facta in fol. pro-, vid. die *Merkwürdigkeiten der königl. Biblioth. Dresden* Tom. III. p. 68 seqq. Versiculos excipit rci Antonii Sabellici ad Jo. Matthaeum Contarem, virum patritium, epistola. Conqueritur librarum siue inscitia, siue incuria, FLORI & JVSTINI nomen, *mendosam, claudam* & *corruptam*, ad pos, transmissam esse. *Scio ego,* pergit, *virum notemporis ingenio: & eruditione florentem in hoc tum operis adhibuisse, vt* FLORVS *ipse quamemenissime legeretur. Sed vel suo ipsius iudicio; vel d magis credo librariae officinae vitio parum quod luit effecit. Quod tu vir eruditissime ita esse facile prebendes: si recentia exemplaria (nisi ego quoque ri fraude sum deceptus) cum veteribus illis contulei. Nibil enim quod ad eam recognitionem attineret: e diligentissima esse potuit: a me praetermissum pu-: nec* Anthonius Morettus *vir summa diligentia: supra quam dici possit accuratus: gerendae rei de-*

fuit: ſed ſic ego euenire arbitror: vt nihil qu lentibus: & inuitis fiat recte fiat. Tu vere hac parte profecerimus vide: ac boni conſul His verbis typographus adſcripſit: *Impreſſum* tiis *per magiſtrum* Joannem Tacuinum de *M. CCCCC. VII.* (1507) *die XVII. Maii.* A Maittaire haec editio omiſſa fuit. Reperit iam Sabellici epiſtola, in editione JVSTINI RI, quae *Venetiis* 1497. in fol. in lucem em vid. die *Merkwürdigkeiten der königl. Bibl. Dresden* l. cit. p. 69.

CIII.

PAVLI OROSII, *viri doctiſſimi,* hiſto Libri VII. in fol. folior. 79.

Codex ſatis rarus, qui titulo & praefation tuitur, & OROSII praefatione ad Auguſtin choatur, memoratus iam fuit a Mich. Maitt *Annal. typogr.* Tom. I. p. 713, a P. Baile in *naire* Tom. III. p. 2131. a Caſp. Barthio in *Ad* Lib. XXXVI. Caſp. XVII. col. 1662 ſqq. In quentes leguntur verſiculi:

Vt ipſe titulus margine in primo docet.
  OROSIO *nomen mihi eſt.*
Librariorum quicquid erroris fuit.
  Exemit Aeneas *mihi.*
Quodſi ſitum orbis ſique noſtra ad tempora.
  Ab orbis ipſa origine.
Quisquam tumultus: bellaque & caedes veli
  Cladesque noſſe: me legat.

Maittaire l. cit. in nota ſubiecta 1) quattuor t modo verſiculos priores adtulit, iisque haec addidit: *hoc tetraſtichon pars eſt vltima epigr tis dodecaſtichi, quod in* OROSII *editione ſin poſtea habebitur.* Quam ob rem haec ſcripſerit

conſpicimus nullam. Si enim *annal. typogr.* I. p. 747. euoluimus, hoc inuenimus in not. 3. caſtichon:

ipſe titulus margine in primo docet,
OROSIO *nomen mihi eſt.*
ariorum quicquid erroris fuit,
Exemit Aeneas *mihi:*
ue imprimendum tradidit non alteri,
ermanne, *quam ſoli tibi;*
manne, *nomen huius artis & decus*
Thaeque laus Coloniae.
ndam ſitum orbis, ſique noſtra ad tempora
Ab orbis ipſa origine.
squam tumultus, bellaque & caedes velit
ladesque noſſe, me legat.

lucet, epigrammatis, quod e noſtro exemplari imus, verſus quatuor priores, non *vltimam do-bi.*, ſed *primam partem* eſſe. Tempus, quo quam deſcribimus, in lucem exierit, verba do-typographi, epigrammati cum eius inſignibus aphicis ſubiecta: PAVLI OROSII *viri clariſ-Ad* Aurelium Auguſtinum *epiſcopum & docto-imium Libri ſeptimi ac vltimi. Finis. Impreſſi* iis: *opera & expenſis* Bernardini Veneti de bus. *Anno ab incarnatione domini M. CCCCC.*). *Die XII. Menſis Octobris. Regnante Domi-* guſtino Barbadico. Aeneas iſte, cuius in epi-mate mentio iniicitur, fuit Aeneas Vulpes, vi-inus, Prior ſanctae crucis, qui, Adiutore Lauren-brixienſi, PAVLLI OROSII *hiſtorias* caſtigauit. t nos haec, particula praefationis, quae editioni, anni indicio, ab Hermanno Lichtenſtein, colo-ſi excuſae, praemittitur, a Michael. Maittaire . excerpta. Vox *Hormesda*, quae tot critico-protulit ſuſpiciones, in hac editione non reperi-ſed eius loco inſcriptio hac ratione concepta le-r. *De miſeria hominum per peccatum ab initio.*

Conf. Casp. Barthius l. cit. Gerard. Jo. Voss
floric. latin. L. II. Cap. XIIII. p. 203. eiusd
pelagiana p. 63. Thom. Reinesius L. III. *V.*
Altenburg. 1640. in 4. Cap. III. pag. 386 sq
Bongarsius in praefatione, ad *gesta Dei per*
Hanou. 1611. in fol. Edmund. Martene
Durandus in *veterum scriptorum & monu*
collectione Tom. II. *Paris.* 1727. in fol. p.
Isaac. Pontanus in *Epistola* ad Gerard. Jo
de voce *Ormesda,* quae reperitur Andr. Alc
lae de vita monastica, ab Anton. Matthaeo
tau. 1695. in 8. editae, adiecta, pag. 247
rolus Dufresne dominus Ducange in *Glo*
& infim. Latinit. Tom. III. *Paris.* 1733. i
1190. Tom. IIII. col. 1392. Jo. Georg.
in *dissertat.* singulari inserta *Bibliotheca*
Tom. I. *Brem.* 1713. in 8. p. 235 sqq. N
ron. Gundlingius in den *Gedanken über de*
Hormesta, quae leguntur in *Gundlingianis*
p. 439 sqq. Christoph. Aug. Heumannus in
mate, vbi PAVLLO OROSIO *nomen tert*
misdae *restituitur Goetting.* 1732. in 4. Jo. A
cius in *Biblioth. med. & infim. Latin.* L. XI
sqq. Jo. Nicol. Funccius in *Commentar. de*
tinae linguae senectute, *Marburg.* 1744. i
IIX. §. LXXXVI. p. 818 seqq. Contulimu
nostrum cum excerptis, ex OROSII libris
dit Daniel Clericus, & quae leguntur in Jo
ci *arte critica* P. III. Sect. I. Cap. XIIII. p.
edit. *lipsiens.* 1713. in 8. illumque multi
cum antiquissima illa basileensi editione, q
cus cum codice MSto bibliothecae publica
sis contulit, congruere, in variis autem ab
dere, & codicis geneuensis referre lection
hendimus. De PAVLLO OROSIO, Presb
spano, qui circa annum Christi 416. vel 4
riam suam scripsisse fertur, & variis *histor*
nibus, & versionibus, vid. Jo. Alb. Fabric

·L. IIII. Cap. III. p. 736. Tom. III. p. 735. *Bi-* *med. & infim. Latinit.* L. XIIII. p. 514 feqq. Nicol. Funccii *de vegeta latinae linguae fenectute* *mentar.* Cap. IIX. §. LXXXIII fqq. pag. 812 feqq. Anton. Poffeuinus in *Apparat. facr.* Tom. III. 26. Guil. Caue *Hiftor. litterar. fcriptor. ecclef.* P. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 2130 feqq. Ellies du Pin *Bibliotheque des Auteurs ecclefia-* Tom. III. p. 156 feqq. Nicol. Antonii *Biblio-* *hifpana vetus* Tom. I. *Rom.* 1696. in fol. p. 181. Guil. Molleri *differtatio circularis de* PAVL- ROSIO, *Altorf.* 1689. in 4.

CIIII.

…reftantisfimum Juris Vtriusque doctorem …tenburgenfisque Academie moderatorem: …phorum Scheurlum Extemporale RICAR- …RVLII, *Itali* Carmen in 4. folior. 2.

Omnia RICHARDI SBRVLII, foroiulienfis, Itali, quae academiae vitebergenfis Profefforis, fcripta …ica rariffime hodie inueniuntur. Catalogum eo- contexuit Chriftian. Schoettgenius in *Continuat.* *…thec.* Fabric. *med. & infim. Latinit.* Lib. XVII. 238. Cum autem id, quod ad manus habemus, …en, litteris gothicis exfcriptum, in illo catalogo inueniatur, quamuis in *lexico eruditorum* Tom. … col. 184. illius mentio facta fuerit, illud inte- …m hoc loco adferimus, vt ab interitu aliquo mo- vindicetur.

Cernimus etheream rector generofe Mineruam
Vittenburgenfes *nunc habitare domos.*
Cernimus & phebum: Charites*que: nouemq: fo-*
rores:
Hanc vrbem miris condecorare modis

Conf. Casp. Barthius l. cit. Gerard. Jo. Vossius *de Historic. latin.* L. II. Cap. XIIII. p. 203. eiusd. *Historia pelagiana* p. 63. Thom. Reinesius L. III. *Var. lection.* Altenburg. 1640. in 4. Cap. III. pag. 386 sqq. Jacob. Bongarsius in praefatione, ad *gesta Dei per Francos* Hanou. 1611. in fol. Edmund. Martene & Vrsin. Durandus in *veterum scriptorum & monumentorum collectione* Tom. II. *Paris.* 1727. in fol. p. 1377. Isaac. Pontanus in *Epistola* ad Gerard. Jo. Vossium de voce *Ormesda*, quae reperitur Andr. Alciati *epistolae de vita monastica*, ab Anton. Matthaeo *Lugd. Batau.* 1695. in 8. editae, adiecta, pag. 247 seqq. Carolus Dufresne dominus Ducange in *Glossario med. & infim. Latinit.* Tom. III. *Paris.* 1733. in fol. col. 1190. Tom. IIII. col. 1392. Jo. Georg. Eccardus in *dissertat.* singulari inserta *Bibliothecae bremensis* Tom. I. *Brem.* 1713. in 8. p. 235 sqq. Nicol. Hieron. Gundlingius in den *Gedanken über des* OROSII *Hormesta*, quae leguntur in *Gundlingianis* P. XX. p. 439 sqq. Christoph. Aug. Heumannus in *programmate, vbi* PAVLLO OROSIO *nomen tertium Hormisdae restituitur Goetting.* 1732. in 4. Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & infim. Latin.* L. XIIII. p. [illegible] sqq. Jo. Nicol. Funccius in *Commentar. de vegeta latinae linguae senectute, Marburg.* 1744. in 4. Cap. IIX. §. LXXXVI. p. 818 seqq. Contulimus codicem nostrum cum excerptis, ex OROSII libris, quae dedit Daniel Clericus, & quae leguntur in Joan. Clerici *arte critica* P. III. Sect. I. Cap. XIIII. p. 206 seqq. edit. *lipsiens.* 1713. in 8. illumque multis in locis cum antiquissima illa basileensi editione, quam Clericus cum codice MSto bibliothecae publicae geneuensis contulit, congruere, in variis autem ab illa discedere, & codicis geneuensis referre lectionem deprehendimus. De PAVLLO OROSIO, Presbytero, Hispano, qui circa annum Christi 416. vel 417. historiam suam scripsisse fertur, & variis *historiae* editionibus, & versionibus, vid. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. latin.*

ina L. IIII. Cap. III. p. 736. Tom. III. p. 735. *Bi-ioth. med. & infim. Latinit.* L. XIIII. p. 514 seqq. Nicol. Funccii *de vegeta latinae linguae senectute mmentar.* Cap. IIX. §. LXXXIII sqq. pag. 812 seqq. nf. Anton. Posseuinus in *Apparat. sacr.* Tom. III. g. 26. Guil. Caue *Histor. litterar. scriptor. eccles.* 304. P. Baile *Dictionaire* Tom. III. p. 2130 seqq. uis Ellies du Pin *Bibliotheque des Auteurs ecclesia-tiques* Tom. III. p. 156 seqq. Nicol. Antonii *Biblio-theca hispana vetus* Tom. I. *Rom.* 1696. in fol. p. 181. niel. Guil. Molleri *dissertatio circularis de* PAVL-O OROSIO, *Altorf.* 1689. in 4.

CIIII.

Prestantissimum Juris Vtriusque doctorem Vittenburgensisque Academie moderatorem: stophorum Scheurlum Extemporale RICAR-SBRVLII, *Itali* Carmen in 4. folior. 2.

Omnia RICHARDI SBRVLII, foroiuliensis, Itali, nouae academiae vitebergensis Professoris, scripta tica rarissime hodie inueniuntur. Catalogum eo-a contexuit Christian. Schoettgenius in *Continuat. liothec.* Fabric. *med. & infim. Latinit.* Lib. XVII. 238. Cum autem id, quod ad manus habemus, men, litteris gothicis exscriptum, in illo catalogo inueniatur, quamuis in *lexico eruditorum* Tom. I. col. 184. illius mentio facta fuerit, illud inte-m hoc loco adferimus, vt ab interitu aliquo mo-vindicetur.

Cernimus ethercam rector generose Mineruam
Vittenburgenses *nunc habitare domos.*
Cernimus & phebum: Charites*que: nouemq: so-rores:*
Hanc vrbem miris condecorare modis

de Colloquio wormatiensi *ad A. O. R.*
inter protestantium & pontificiorum Theolo
dem sed non consummato plenae & succin
tioni ex MS. Ebneriano *factae & elaborat*
1744. in 4. p. 170 sqq. sed cum Roede
quod a Cl. Schelhornio communicatum h
lum fuisse videatur, propterea quod in
epigrammatibus, quae doctorum ponti
oculos ponunt elogia, lacunae inueniunt
rae pretium facturos duximus, indicare
vnde lacunae expleri poterunt. Adpare
talogo satis dilucide, numero plures adfui
quio theologos, quam e Phil. Melancht
adduxit Christoph. August. Salig in der
Historie der Augspurgischen *Confession*
Apologie Tom. I. *Halle* 1730. in 4. L.
p. 506 sqq. Ex elogio, quod poeta Jo. N
psit, nisi plane fallimur, illum iam tu
pontificiis suspectum fuisse elucet. Ita v

Sedis apostolicae supremus ab vrbe legat
Principium debet carminis esse mei.
De quo, virginea quae fronte modestia l
Non sinit vt quicquam suspicer *ipse n*

Vid. de Joanne Morono, R. E. Cardina
pterea quod in Lutheranismi venerat
iussu Pauli IIII. Pontificis, in vincula, ab
officio coniectus fuerat, Petri Paulli Ver
rarissimus, qui inscribitur: *Articuli, con*
lem Moronum *de* Lutheranismo *accusatun*
cerem coniectum, a procuratore fisci & can
licae, & nomine officii sanctae inquisitionis i
scholiis Anno domini 1558. in 8. folior. 1
articulos istos, omissis tamen Vergerii *sc*
nes Georg. Frickius, *Obseruationi de* Jo
S. R. E. Cardinali, articulisque, quibus a
officio, iussu Paulli IIII. *olim tanquam* I
suspectus & in vinculis detentus accusabat

Vittenburgensi *Gymnasio, Ex tempore. Anno a re-ciliata diuinitate M. D. VII.* (1507) *XIII. Cal.* .. RICARDVS SBRVLIVS. Refert de RICHAR-SBRVLIO lepidam historiam, Joan Agricola in *Auslegung gemeiner deutscher Sprüchwörter* n. 118. 54. b. edit. *Vitteberg.* 1592. in 8. quam ipsis Agri-lae verbis narrabimus: *Es war zu* Wittenberg *ein* t, *ein* Walhe (*italiener*) *der biese* SPRVLIVS, *der* d *an einem Ort funden, da er billich nicht sein* . *Der ander der jn fand, scherzet mit jm vnnd mete ein armbrust, eilete im nach.* SPRVLIVS *ft vnd schreiet:* Non timeo te, sed illam bestiam, m habes in manu. *Jch foerchte mich vor dir nicht, dern vor der bestien, die du in der hand fürest. Er chtet das er im Henden hatt, das Armbrust, darauff er, vnd nicht auf seine füs.* Plura de illo vid. ap. istianum Schoettgenium l. c. & scriptores ibidem atos.

CV.

talogus Doctorum tam Catholicorum, Quam protestantium, Wormatiae praesentium. LI. (1541) in 8. folior. 8.

Inter eos libellos, qui ad colloquii wormatiensis toriam spectant, hic insigni se commendat rari-e, cum certissime constet, paucorum foliorum ipta facile doctorum virorum se subducere ocu-manibusque. Inueniuntur in isto *catalogo* no-ina eorum virorum, qui partim a pontificiorum, rtim a protestantium partibus, ad colloquium rmatiense conuenerant. Singuli singulis ornan-epigrammatibus, quae auctorem, quisquis ille erit, non infelicem quidem poetam, pontificiis nen addictum partibus, demonstrant. Opusculum idem adferimus, quod Jo. Paull. Roederus inseruit

propter carminis suauitatem, sed praecipue ob r
gestarum veritatem, cuius poetae alioquin
adeo studiosi esse solent, magni aestimantur, &
nostra aetate inueniuntur. In secunda tituli p
Georgii Sabini legitur *epigramma*, quod etiam i
Petri Lotichii *Bibliotheca* l. cit. p. 52. adlatum
Exstat etiam in Georg. Sabini *poematibus* p. 305.
Lipſ. 1563. in 8. Dicauit carmina sua IOAN.
CERVS Andreae, lubecensi Antistiti, Joanni F
sio, Regis Daniae supremo Cancellario, & Petro
sio, Consiliario. Libro primo, a Dano, Daniae
primo, historiam suam poeticam incipit, & cum
mone, Haraldi filio, rege XXXXVIIII. finem im
Liber secundus inchoatur cum Gotrico, Gorm
filio, Caroli magni coetaneo, Rege L. & finitu
Margareta, Valdomari filia, trium regnorum Sue
Daniae, Noruagiae, regina potentissima. Liber
tius exhibet Ericum VIIII. Pomeraniae, a regina
gareta adoptatum, regem LXXXIIX. quem alii de
sequuntur, ad Fridericum vsque Ducem Holst
Regis Daniae Christiani III. Fratrem, Episcopum S
vicensem, & electum & confirmatum Hildeshem
sem, qui in hoc libro est vltimus. Liber quartus
ducit Adolphum de Salingsleuen, primum Comi
Schouuenburgium; Agmen autem in hoc libro c
dit Adolphus Dux Sleswitiae & Gerhardus fratres X
XVII. Liber quintus res Comitum exponit, qui
Gerhardum Coecum, semper in terra Schouuen
gensi permanserunt. Primus est iam dictus Ger
dus cognomento coecus, Comes Schouuenburgi
primo Adolpho de Salingsleuen, totius generis oc
decimus. Vltimo loco laudes cecinit BOCERVS
lielmi, Erici, & Ernesti, qui Jodoci fuerant filii, in
ne Comites Schouuenbergenses XXV. XXVI. XX
Libro quinto adiecta sunt varia virorum doctoru
Joannem BOCERVM & eius opus carmina enco
stica, nimirum Joan. Codicii, Joan. Schosseri, po
laureati, Bernardi Holtorpii, Joan. Chesselii, N
Bar

rchii, Annaebergensis; Haec excipiunt *Aliquot loca opere explicata, quae non facile intelliguntur a le-re, rerum, & regnorum aquilonarium imperito.* *..s nomina & loci auctorum, ex quibus desumsit res, ..s tractauit* BOCERVS, *indicati, ne quis sine aucto-..us, & historiarum testimoniis, eum de rebus arduis ..magnis, leuiter aliquid dixisse, aut scripsisse existi-..t. Quae omnia vice Adnotationum*, vt ait, *beneuolo ..cupido lectori esse possunt.* Prodiisse liber in fine ..itur *Lipsiae Ex officina Georgii Hantzsch Anno ..D. LVII.* In lectorum nostrorum gratiam carminis ..exhibemus specimen. Selegimus elogium Chri-..ni II. Joannis filii, Regis Daniae XCII. tyranni ..delissimi, fol. 69 sqq.

.. quoque venturis transmittam carmine seclis?
.. Sub merito pressus rex violente iugo:
..: semper stygiis sine laude premere sub vndis?
.. Ah tibi quae laudem stella maligna negat?
Dic Dea quae toto luces clarissima caelo,
O virtus summi filia pulchra Jouis:
.. faciles vltro penetrare facillima mentes?
Eligis & donis has cumulare tuis?
An pater omnipotens stimulis te cogit honestis?
Pectora iudicio flectere celsa tuo:
Tu nisi sola tuo desertas numine terras
Ornares, priscum verteret omne chaos:
..sa tuos comites aeternis viuere seclis,
Et facis aetherei scandere tecta poli.
Infelix, vitiis siquis te deditus odit
Pro caelo, stygios incolet ille lacus.
Hic aderit, sacrum violat qui legis honorem
Cuius & immani pectora felle scatent.
Hic aderit patrio peperit qui tristia regno
Damna, tot innocuos & tulit ense viros:
Forsitan hic esset, patriis sed captus in oris
Rex luit hic sortis praemia digna suae
Cuius ego referam si singula carmine facta,
Nescio quid pretii garrula musa feret?

Quid

Quid moror at pretium, turpi non illita fuc
Si bene quae fuerint, & malefacta canet:
Vicit hic, enormi domuitque tyrannide Suec
Et diris stygiam caedibus auxit humum.
Omnibus & magnos furiata mente pauores
Iniecit, laqueis, ensibus, igne nocens.
Horret adhuc animus, sortisque prioris imag
Indigenas terret Suecia *lata tuos.*
Dii quibus imperium curae regnique potesta
Quosque piis precibus subdita turba colit;
Vos o vos tales sceptris auertite pestes,
Et nolint tantum fata sinistra nefas.
Nam quamquam valido gens Suetica *noxia b*
Visa fuit poenas promeruisse graues:
Quis tamen has iras, tantaeque tyrannidis a
Laudabit stygia factaque digna domo?
Scilicet haec aequa soluentes praemia lance,
Et Deus & Nemesis peruigil vlta fuit.
Sex quoque dum pressit damnis immitibus vrb
Olim vandalici *quas coluere viri:*
Arma parant, Suecos *& classe feruntur ad a*
Vlturae caedes dire Tyranne tuas:
Pulsus & vrbano possesso milite regno,
Finibus excessit Suecia *culta tuis.*
Quin etiam patriis exosus turpiter oris,
Deseruit merita danica *sceptra fuga.*
Exul & occiduas cum coniuge tendit ad vrbes,
Auxiliumque tuum Carole quinte *petit.*
Huius caesareo nam coniux stemmate nata,
Summa fuit patriae gloria, lausque domus.
Quae se cum potuit meliori sorte tueri,
Illa comes pulso maluit esse viro.
Huius ego meritas aequarim carmine laudes
Cum nullus fluuiis in mare cursus erit.
Cum rex occiduis robur contraxit ab oris,
Spes illi patriae, quae fuit ante, subit.
Captus at Asclouia *regni Maioribus vrbe,*
Jam quoque captiuum sustinet vsque iugum

ustinet vsque iugum, male ductae pluraque vitae
Facta luit, tristes sentit & ire dies.
Et vos e Smidei, diuina potentia, Reges,
Quos terrae dominos, iussit & esse maris:
Huius ab exemplo tristes cognoscite casus,
Et vos quid deceat discite, quidue minus.
e tibi Dii quales voueam turpissima poenas,
Vnica tam magni caussa Siburga *mali?*
uae potes tantum quouis impellere Regem,
Siue veneficiis blanditiisque tuis?
e tibi pro scelere hoc Niobae, *vel praemia* Scyllae,
Et mala quot tellus, quot tenet vnda precor.

ripsit idem JOANNES BOCERVS *de origine & gestis Ducum megopolensium Libros III. Lipsiae cius Valentini Papae* 1556. in 8. Recensionem n vide in der *hamburgischen Bibliotheca histori- Leipz.* 1716. in 12. in Centur. II. p. 280 sqq. in *ro bibliothecali* Part. I. *Norimb.* 1738. in 4. s sqq. *Friburgum in Misnia Lips.* 1677. in 4. vid. *ar. bibliothecal.* l. cit. Obiit anno 1565. die Octobr. quod testantur graeca & latina epitaphia, oris & memoriae caussa scripta, quae exstant in *iptis academiae* rostochiensis *publice propositis, Ro-* . 1567. in 8. p. 351. Conf. Jos. Simleri *Bibliotheca* 146. *Etwas von gelehrten* rostockischen *Sachen* An. 29. p. 695 sqq. Joan. Caroli Opitz *Programma de* ANNE BOCERO, *Mindae* 1750. in 4.

CVII.

eschreibunge einer Chronic, Von anfang der Welt, bisz auff Keyser Friderich den Dritten, tz Sumirt vor Jarn durch den *Hochgelerten* rn HEINRICHEN STEINHÖWEL *Doctorn*, *rtzt zu Vlm*, auszgezogen, vnnd gemacht. nd jetzo durch den Erfarnen H. Jacob Köbeln, Statt-

Stattschreiber zu Oppenheym, an etliche
gemeret, vnd auff Keyser Carlen den V.
Mit anhang Beschreibung der Zeit Isic
Franckfurt am Meyn, bei Christian Egeno
folior. 51.

Ignorabamus auctorem *chronici*, cum pri
editionem in *Analectis* nostris *litterariis* p
describeremus. Accidebat etiam, vt verba
quod in Bibliotheca portensi ad seruatur,
scripta: *Huc vsque* HENRICVS STYNHOWI
typothetarum vitio, in *Analectis* l. cit. defor
Posteaquam autem secundam nacti eramus e
Jacobi Kœbelii, Syndici oppenheimensis,
cum Steinhöwel, Canonicum S. Victoris mo
legebamus epistolam, quae de auctore no
certiores, quam ob caussam illam cum Ste
responsione hic adscribimus:

Dem wirdigen und Wolgelerten, Herrn H
Steinhöwel, *vnser lieben Frawen vnd Sa*
Stifftkirchen zu Meyntz *Chorherren &c.* *I*
Jacob Köbel, *Statschreiber zu* Oppenheim,
geflissenn freundtlich dienst allezeit zu voran

Gunstiger lieber Herr vnnd Freund, Ich bin
fel, jr seind noch ingedenck, wie wir vor jare
summari Chronick (*die weilant der Hochg*
Vetter seliger, auch h. HEINR. STEINHÖW
zur zeit Stattartzt zu Vlm, *aus andern mi*
fleisz gezogen, vnd neben etlichen mehr, als a
Esopi, Boccacii, von den erleuchten Fr
Chronica, von Hertzog Gotfrids hörfart zu
lige lande, *sampt einen schönen* Regiments
grawsam Pestilentz, *vnd anderen seinen Wer*
er verteutscht, gemacht, vnd da zumal in
gebracht) gesprech und red gehalten, Auch se
für gut vnnd nütz angesehen haben solich Ch
jr Exemplar zu bekommen) widerumb zu e

(darmit unserer voraltern fleisz, vnd vns zu vndergang vnd wolfart, gehapte mühe gespürt, auch darob manigklich laster zeslieben, tugent vnnd guts zegereytzt würden) durch den widertruck in frische gedechtnusz zu bringen, Derohalb ich mit sonderer Arbeit solich Exemplar bekommen, gelesen, vnd so gar nutzbar, kurtz summirt, vnd lustig befunden, das ich entschlossen bin, daz selbig ferrer bisz auff vnser Keyserlicher Maiestät, Carlen den V. vnser allergnedigsten Herren, zu erlengern, Auch etlichen zusätzen, vnnd artlichen figürlin zu zieren, inn den Truck fertigen. Darmit auch selbige mein zusätze von menniglichen erkent, vor vorgemeltem euwers Vetteren seligen gemachte vnd arbeit, abgesündert erscheinen, Vnnd nit geacht, als wolte ich mein sichel in eines frembden ernd anschlagen, Wil ich zu iedem meinem zusatz an dem anfang disz zeichen ☙, vnd zu dem ende dereins zusetzen, Wölches aber alles ich nit sonder euwer rath, gutbeduncken, vnd vorwissen hab thun wöllen. Darumb schick ich euch hiemit vilgemelte Chronick, wie ich sie mit jrer Ordnung, zusetzen vnd figuren gestelt, freundlich bittendt, jr wöllen sie besichtigen, euwers Verstandts mehren, mindern vnnd besseren, damit sie desto statlicher hernach in Truck gebracht vnd auszgespreit werde. Vnd wiewol mir nit zweifelt, jr werdent euch hierinne gemeynen nutz zu fürderenn, gutwillig erzeigen, Bitt ich doch euwer freundlich antwort, mich hiemit zu euwern diensten erbiettend, vnnd vnns beid dem allmechtigen Gott befelhend. Geben zu Oppenheym auff Montag nach Trinitatis, Anno M. D. XXXI.

Dem wolgelerten, Fürgeachten, vnnd Kunstreichen, Jacob Kœbeln, Rathsverwandten vnnd Stattschreiber zu Oppenheim enbeut ich Heinrich Steinhöwel, vnser lieben Frawen vnnd Sanctt Victors Stifften zu Meyntz Chorherre &c.

Freundtlich grusz vnd dienst, vertrauter in sonder guter freundt, dein schreiben (die summari Chronick,

so du mir zugeschickt, vnd weilant der Hochgel
rümpt der Artzney Doctor, Herr HEINR. S
HÖWEL, *mein Vetter seliger, mit sunderm fleis*
gezogen, gemacht, vnd jm Jar nach der
M.CCCC. LXXIII. (1473) *inn den Truck gefert*
auszgeben lassen) betreffend, hab ich inhalts v
men, auff dein fleblich bitt selbige Chronick *be*
vnd dermassen geordent, geschickt vnd geziert
den, das (ich wolt dann ein sawe, wie man spricht,
nam leren) ich nichts daran zu endern, oder bessern
sage dir darumb dises deines loblichen furne
vnnd das du meins, mit dir vor lang gehabt
schlags (dise summari Chronick *betreffend, inn*
gewest bist, freundtlich danck, Frewe mich auch z
(doch ein gering) vrsach zu sein, das vor gem
Vetter Doctor, HEINRICH, *der meiñ lieben vat*
gen Jacob Steiñhöweln, *etwan Raths und Ste*
zu Eszlingen *erzogen name, auch zu seiner zeit*
fleisz, arbeit, vnd kunst, durch dein mühe wi
als ich hoff, manigen zu nutz, an das liecht k
Du würst auch onzweifel dardurch nit ringe danck
von vilen, vnd insonder bei den Fürsichtigen, Ehrg
Mattheo *vnd* Georgen, *den* Kraffien, *Gebrüdern*
germeistern vnnd Burgern zu Vlm, *vilgenants D.*
RICHS STEINHÖWELS *Tochtersœnen, meinen*
Vettern erfolgen, Bit dero halb gar freundtlich, du
in diser sach dein furgenommen meynung (wie d
alwegen nebenn taglichen, mercklichen Rathsgesc
gemeinen nutz, vilfaltig zufordern gewon, men
nutz vnd niemant schad bist, vnd keinen tag son
linig, als man vonn Appelle *dem Maler schreibt,*
lessest) fürderlich volenden. Das will ich herwi
freundtlich verdienen. Datum Meyntz *am X*
Brachmonats. Anno M D XXXI.

Huic editioni variae in margine adpositae
ciuntur icunculae ligno haud adeo eleganter i
In titulo adparet & auctoris & editoris imago
rum vterque arma gentilitia manibus tenet.
scripta leguntur verba:

Henricus Steinhowel
Vtriusque Medici. ac phi̅e doc
tor. vixit An°. Xp̅i M. CCCC. LXXIII.

nic:

. JACOB. KOBEL ETC.
. An°. M. D. XXXI.

Jacobi Koebelii Additiones non adeo magni sunt menti, produxit tamen *Chronicon* ad Ann. 1523. que indicem adiecit. Dicendi quoque genus paullo tius & orthographia emaculatior est, quod vnicum specimen testari poterit, fol. XXII. *Die Fraw bst, die sich* Johannes von Engelland *nennen liesse, 3. iar. 5 monet, Anno* 854. *Da ward sie schwanger, auff ein tag beschwur sie einen besessenen menschen, als der teufel nit auszwolt, sprach sie zu jm. Sag böser geyst, wann wilt ausz disem leib faren, Ant- er mit disen Latinischen Versen:*

Papa pater patrum, Papissae pandito partum.
Tibi tunc aedam quando de corpore recedam.

s ist so vil, Wann du Bæbstin dein geburt wilt offen- ren, so wil ich dir sagen, wann ich vsz will faren, gebar auff dem weg zwüschen dem Colosseo vnd sant ters kirchen, vnd starb alda, In die selben gassen sol babst mer kommen. In fine Chronici haec con- ximus typographi verba: *Zu* Franckfurt am Mayn Christian Egenolph *Anno M. D. XXXI.* (1531). HENRICO STEINHÖWEL apud scriptores al- m est silentium, quamuis, vt ex Kœbelii epistola ad- ta patet, variis scriptis in vernaculam linguam trans- tis inclaruerit. Josias Simlerus in *Bibliotheca* p. 281. ec pauca de illo retulit: HENRIC. STEINHEYLL *ripsit librum de curatione pestilentiae.* De fabularum sopicarum versione, quam ille curauit, vid. quae pra diximus. Memorauimus in *Analectis litterar.* 132. quod Mich. Maittaire in *Annal. Typogr.* Tom. I. 322. not. 8. Joan. Boccaccii opus *de claris mulieri- is, in germanicam linguam translatum esse, a medico*

ciuitatis Vlmae, *& nuncupatum Ducissae* Austr
an. 1473. impressum Louanii, *typis antiquis rudibus,*
effigie parturientis papissae dixerit. Intelligit his v
bis Maittaire sine dubio STEINHÖWELIVM, c
tatis vlmensis medicum, qui, vt ex epistola Kœb
patet, Boccaccii librum in sermonem transtulit g
manicum. Recentior istius versionis editio hoc
ducitur titulo in *Catalogo Bibliothecae* Bünauia
Tom. I. P. II. L. VI. Cap. II. p. 1716. Gio Boccac
Chronica oder History Buch von den fürnæmlichsten W
bern &c. durch D. HEINR. STEINHÖWEL *in*
Teutsch gebracht. Augsp. durch Haynrich Stayner 15
in fol. cum figuris ligno incisis. Quod ad Jacob
Kœbelium ciuitatis oppenheimensis syndicum a
ille non ipse libris imprimendis operam dedit,
quidem per errorem scripsimus, cum in *Anale*
litterar. p. 910. Joannis Stoefleri *Calendarium ro*
num magnum Oppenheym 1518. *per Jacobum Koeb*
Michaelem Maittaire sequuti, diceremus, (nisi fo
typographus & syndicus oppenheimensis diuersi fu
runt homines, cognatione quadam inter se iuncti
sed suis tantummodo sumtibus libros imprimen
curauit, variaque ipse edidit scripta, quae narr
tur a Josia Simlero in *Bibliotheca* pag. 318.
possidemus *Ein new geordenet künstlich Rechenbüch*
lin, Jacob Köbels, *Stattschreiber zu* Oppenheim, *A*
den Linien vnd Spacien, mit Rechenpfenningen. D
angehnden Schülern Rechnens gantz leichtlich zu lern
Vnd zu Kellereien, Ampten, Kauffmannschafften v
Kræmereien dienlich vnd bræuchlich. Mit vilen erk
rungen, Leren, Regeln vnd Exempeln. Mehr dann v
mahls ie getruckt, gebessert vnd zugesetzt. Im Ja
M. D. XXXI. (1531). *Visir Büchlin Den Jungen a*
gehnden Leyschen Visirern gantz leichtlich zu lernen, v
stehn vnd Rechnen. Wie mann ein Visirrut mach
vnnd darmit ein iedes vasz visirenn solle, zu ende di
Rechenbuchlins angehenckt, in 8. folior. 112. Dica
libellum Christiano Egenollfo typographo. In f

:s *Visir Büchlins*, haec leguntur verba: *Hiemit wol-t wir vnsere Riemen einziehen, vnnd das Schifflin am iden zu* Oppenheim *lauffen lassen, Den ancker ein-men, vnnd vrlaub nemen. Vff Donnrstag nach Oculi mo M. D. XXXI. Beschlusz vnd Warnung an die üler Visierens:*

Ich han gelert den Leyen gutt
Nach art machenn ein Visir Rutt
Clar, verstentlich, auff Rechnens Zal
On grosse arbeyt überal
Befinden iedes Vasz inhalt,
Vonn Fuder, Om, wie es gestallt.
So du dich fleiszst in alle Sach.
Keyn Puncten, lüg, nit vnrecht mach.
Ob dich wol dunckt du wiszts gerecht,
Bedenck es wol, und eil nit schlecht.
Ob du gelernst, wilt meyster sein,
Lüg das dein kunst nit sei ein schein.
Zu schanden werdest vnd zu spott
Vor Herren, knecht vnd gantzer rott.
Damit wil dich gewarnet han,
Dann du durch Fleisz magst wol bestan.
Nimm disz mein Leer vnd Vnderricht.
In guttem an, das nit vernicht.
Bisz du am end das würdst verston
Davon all Ding jrn namen han.
Vnd spar vns Got alsampt gesundt
Zu Seel vnd Leibs Heyl alle stundt.

truckt zu Franckenfurt am Meyn. *In Verlag vnnd meynschafft des Ernhafften und Fürnemen Herrn* Ja-ben Koebels, *Stattschreiber zu* Oppenheim. *Bei* iristian Egenolffen. *Im Mertzen, Nach der geburt risti. M. D. XXXI. Jar.*

Joachimi *von* Alexandria *zeugnis Graff* [...]
ten von Lewenstein *gegeben*, *anno 1561*.
Joachimus Alberto, quod sancta & vener[...]
ca, nempe montem Sinai h. e. sanctum c[...]
in quo Moses legem accepit, item sanct. rub[...]
S. semper virginis deiparae praefiguratum fui[...]
rium, & S. Catharinam, sapientiae & marty[...]
praestantem, & omnia alia, quae adorari [...]
peregrinantibus, adorauerit, vid. M. Crusii [...]
graecia L. III. p. 279 sqq. 6) Simeon Cabal[...]
Acarnia *in* Griechenland *Schreiben von der Stat*[...]
vnd der Griechischen Sprach daselbst, *dem Hoch*[...]
vnnd trewen Vorsteher der Griechischen vnd Latei[...]
sprach, *in der hohen Schuel zu* Tübingen Martin[...]
Compendium est tantummodo *litterarum* Co[...]
nopolit. d. XIII. Febr. 1578. scriptarum, qua[...]
& latine leguntur in Mart. Crusii *Turcograecia*[...]
p. 460 sqq. 7) *Schreiben aus* Constantinopel *v*[...]
ceslao Budowitz, *des keyserlichen Oratoris Ho*[...]
dis 1580. Jar D. DAVIDI CHYTRAEO *zu*[...]
darinn, *was in obengesatzter Oration* (CHY[...]
von zustandt der Kirchen in Griechenlandt *vnd*[...]
erzelet, *als warhafftig bestetiget*, *vnd von den* [...]
in Persia *vnd* Georgianern *auch andern Sache*[...]
det wird. *Verdeudscht durch* Christoffer Firi[...]
Wenceslaus Budowez a Budowa, infelicissim[...]
consensus inter euangelicos, & fratres, in B[...]
& Morauia proxeneta, qui a Friderico palati[...]
dicii adpellationum in Bohemia Praeses, & I[...]
constitutus, post infaustissimum, in albo m[...]
Pragam praelium, a militibus Imperatoris [...]
captiuus abductus, & anno 1621. d. XXI. Jun[...]
percussus fuit. Dum haec die VIIII. & XII. [...]
an. 1579. ad DAVID. CHYTRAEVM scriber[...]
chimi a Sinzendorf & Goggitscha, legati Imp[...]
romani in aula constantinopolitana, aulae fu[...]
ster. 8) *der nechesten König in* Persia, *sampt ir*[...]
rien kurtze Verzeichnus derer in vorgeenden S[...]

wenet wird. 9) *Genealogia der Kœnige in* Persien. ...choatur a Caloiohanne trapezuntio rege, & finitur ...m Muhamede Hodabendi, qui anno 1576. ad im...rium peruenit. 10) *Extract aus einem Schreiben* ...phani Gerlaci *des wolgebornen Freyherrn* H. Dauid ...gnaden, *Hoffprediger zu* Constantinopel *den I. Jun.* ... 1578. *an Doctor* DAVID CHYTRAEVM. 11) *Ex...ct aus dem Bekandtnus des Glaubens und christlicher ...ion in* Priester Johans *Land.* Christianorum ...Habessinia Confessionem litteris consignauerat ...istophorus Licanati, regis aethiopici Dauidis, ad ...nnem III. Lusitaniae regem Legatus, *Olyssipone* ...34. Adiecit illam Damianus a Goes, cum litteris ...esbyteri, vt vocatur, Johannis, ad Pontificem ro...num Clementem VII. Emanuelem I. & Joannem III. ...itaniae reges, libro, quem hoc edidit titulo: *Fides, ...io, moresque* Aethiopum, *sub imperio* Pretiosi Joan... *quem vulgo* Presbyterum Joannem *vocant, degen...; cum enarratione confœderationis & amicitiae in... ipsos* Aethiopum *Imperatores &* Lusitaniae *Reges ...ae. Accesserunt aliquot epistolae* Helenae, *auiae* ...uidis Pretiosi Joannis, *ac ipsius etiam* Dauidis *ad ...tificem romanum &* Emanuelem *&* Joannem Lusi...iae *Reges*, Paullo Jouio *interprete, ad* Paullum III. ...*tificem max. Louanii* 1540. & 1544. in 4. Adje...s postea fuit liber Petri Martyris *de rebus oceanicis ...Nouo Orbe Decadibus III. Colon. apud Geruinum ...uium* 1574. in 8. Inuenitur etiam in Andr. Schotti ...spania *illustrata* Tom. II. *Francof.* 1603. in fol. 1286 sqq. De DAVID. CHYTRAEO seniore, siue, ...patrio vocabatur sermone, DAVID. KOCHHAFEN ...d. *vita* DAVID CHYTRAEI, *memoriae posteritatis ...ationibus & Carminibus amicorum, iustisque Encomiis ...secrata, quam edidit* Dauid. Chytraeus *fil. Rostoch.* ...01. in 4. & qui ex isto fonte suas hauserunt narra...ones Melchior Adami in *vitis Theologorum germanor.* ...323 sqq. Paul. Freherus in *Theatro viror. erudit. ...ror.* p. 314. Auctores der *hamburgischen Bibliothe-*

Te BINHARDE, *hederae doctarum p*
frontum
Spernunt a populo, Dis superisque dant,
Te, qui fata perhumanas pernoscere fibras
Succis perniciem & nosse salubribus
Pellere lethiferam gaudes: Hinc doctus Apoll
Inuentor medicae qui canitur manus
Et nomen medici legat &c.

In fine elogiorum conspicitur effigies auctoris 1612. aetatis anno XLVIIII. ligno incisa, hoc a disticho.

Tyrigetum *annales quo tempore promo* BIN
DVM
Me facie talem lector amice vides.

In *Bibliotheca historica* Struuio-buderiana pag. BINHARDI *chronicon* thuringicum, antiqui Zachariae Riuandri & Joan. Bechereri *chronic* teponitur. Georg. Michael Pfefferkorn in der *würdigen vnd auserlesenen Geschichte von der b ten Landgrafschaft* Thüringen, *Frankf. und* 1684. in 4. Cap. I. pag. 14. hanc de illo tulit se tiam: *Endlich hat auch in diesem Seculo einen* Th ringischen *Chronisten abgegeben Herr* JOH. B HART, *welcher, ob er gleich vnter denen von* Wa heim *nur ein Schulmeister war, doch darinnen n loben ist, dasz er gleich von der Beschreibung der* Th gischen *Länder vnd Städte, den Anfang seiner Sc macht. Wiewol nun bei ihm der Spruch eintri Chronologus achtet* 10 *Jahr nicht, er auch sei chen meistentheils aus dem* Rivander *geschriebe vielen irrgehenden Vorgängern folget, viel Co die über vnserm Horizont nicht gesehen, anführe in den Nahmen der Fürsten vud Oerter oft irre ich doch nicht viel von ihm vrtheilen, damit ich in dem Verdacht komme, als wolt ich mehr hofem als bessern. Sein Chronicon gehet bis* 1613. *in w Jahr er es auch denen in* Thüringen *berühmt*

ſ, Wangenheim, Witzleben, Buttlar, *vnd* Hanſtein
[illegible]ren etlicher Vnterrichter in ihrer Jugend er ge-
[illegible], zugeſchrieben, vnd zu Leipzig *durch* Nicol.
[illegible]lichen *drucken laſſen.* Incredibile propemodum
[illegible] eſt, quot portenta, prodigia, atque oſtenta, in
[illegible]ngia conſpecta, & audita fuiſſe, auctor comme-
[illegible], quae omnia, pronum facilemque ad creden-
[illegible]lius animum produnt, fidemque ſcriptoris ma-
[illegible]leuant.

CX.

[illegible]tiones theologicae & philoſophicae CAE-
[illegible]RII, S. Gregorii Nazianzeni *fratris,*
[illegible] latine nunc primum editae ab Elia Ehin-
[illegible]guſtano; Beneficio manuſcripti Codicis
[illegible]lis bauarici & auguſtani. *Auguſtae Vinde-*
[illegible] *typis Joannis Praetorii, Anno Chriſti*
[illegible]*XXVI.* (1626). *Cum gratia & priuilegio*
[illegible] *Maieſt.* in 4. pp. 229. except. dedicat. &
[illegible] pp. 10.

[illegible]brum eſſe rarum, nota docet marginalis MSta,
[illegible]eorg. Graeuii, *bibliothecae* heinſianae p. 58. ad-
[illegible] Exemplar illius ante oculos verſatur, quod
[illegible]lias Ehingerus, auguſtanus, an. 1630. cum iam
[illegible] ſcholae portenſi praefectus eſſet, illius intulit
[illegible]iothecae. Continet haec editio *LXXIIX.* tan-
[illegible]modo CAESARII *quaeſtiones*, etiamſi in aliis
[illegible] in editione Gregorii nazianzeni *latina*, quam
[illegible] Joan. Leunclauius *Baſil.* 1571. & in *latina* eius-
[illegible] Gregorii editione, quam Jacob. Billius *Paris.*
[illegible]3. in fol. in lucem emiſit, nec non in *graeco-la-*
[illegible] Frontonis Ducaei editione, in *Auctar. Bibliothec.*
[illegible]rum Paris 1624. *CXCV. quaeſtiones* inueniantur.
[illegible]iquas enim, quae in bauarico codice exſtiterunt,
Ehin-

Ehingerus, Photii potissimum & Anton. Possevini ... ctoritate permotus, ex Gregorii nysseni libello ... *opificio hominis*, aliisue scriptoribus graecis, des... fuisse existimat. Fuerunt inter viros criticos ... nonnulli, & praesertim Jacobus Billius, qui in ... fat. ad *Orat. X.* Gregorii naz. Tom. II. *Operum* ... gorii p. 546. omnes *quaestiones* CAESARIO ... carent, sed illos suo abundare sensu, Photii, ... testimoniis, & auctoritate veterum Codicum ... Petr. Lambecius L. IIII. *Commentar. de Bibl*... vindobonensi p. 31. vbi Billii argumenta, satis ... tantur. Elias Ehingerus praeter codicem bau... quem ab Electore Maximiliano impetrauerat ... Raderus, vsus est codice bibliothecae augusta... tunc temporis praefectus erat. Verbis CAE... graecis, adiecit versionem latinam Leunclaui... brum dicauit Hieronymo Imhof & Bernardo ... lingero S. Caesar. maiest. a consiliis, & reipub... stanae Collegio Septemuirum. In fronte lib... lis obiicitur Eliae Ehingeri imago, quam Lucas ... nus an. 1618. aetatis Ehingeri XLVII. ad viu... lineauit, & aere expressit. M. Jo. Hartmannus ... Caes. hoc adscripsit elogium:

Talis Ehingerus *facie sub imaginis vmbra*
Germana spirans integritate virum
Hancce comam hos oculos, hanc frontem, hoc & hoc os
Suada, Minerua, Venus, Gratia, Phoebus ...
Hancce comam, hos oculos, hanc frontem, hoc & hoc os
Quando vides docti, scito videre viri.

Cum CAESARII exemplar obtulisset Ehinger... variae Duci, ille, exponente Radero, hoc vnum ... sibi displicuisse professus est, quod eum acath... ediderit. Rem e Georg. Serpilii *Epitaph. The*... sueuic. p. 136. narrat Jacobus Bruckerus in *vita* ... geri, mox memoranda, pag. 115. not. (r). De ...

SA...

...rio, Gregorii nazianzeni fratre, domus augustae ...iatro, Comite rerum priuatarum, & Quaestore ...yniae, A. C. 369. mortuo, vid. praeter *oratio-* ... a fratre Gregorio, *in funere recitatam*, Photius ... CCX. col. 539. & 540. edit. *rothom.* 1653. in ... Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* L. V. Cap. XIII. ... sqq. Guil. Caue *Histor. litterar. Scriptor. ec-* ... 201 sqq. Petri Lambecii *Commentar. de Bi-* ...*ca* vindobonensi L. IIII. pag. 31 sqq. Casimir. ...i *Commentar. de Scriptor. & scriptis eccles.* ... I. col. 542 sqq. Louis Ellies Dupin *Bibliothe-* ...*s Auteurs ecclesiastiques* Tom. II. p. 232 seqq. ...odofred. Zeiske *Programma*, *de* CAESARIO ... *orthodoxo*, *Budiss.* 1745. in fol. Eliae Ehin- ...Theologi & philologi celeberrimi, anno 1573. ...nobio oettingensi, cui nomen Christgarten, na- ...anno 1653. Ratisbonae mortui, munera varia, ... praefectus, & fata, quibus agitatus fuit, aduer- ...nosci poterunt ex *memoria* Eliae Ehingeri *re-* ..., *& translata ex concione funebri germanica*, ... *a* M. Andr. Steinero, in Henning. Wittenii ...*riis philosophor.* Decad. VI. p. 160 sqq. Excer- ... ex illa dedit Paull. Freherus in *Theatr. viror.* ...*it. claror.* pag. 1542. Illi autem in exponenda ...geri vita praeripuit palmam Vir Cl. Jacobus ...erus, qui cum orbe litterario communicauit: ...*ita & scriptis celeberrimi quondam viri* Eliae ...geri *Commentationem*, *qua haud pauca*, *histor.* ...*er. praesertim* augustanae, *illustrantia adducun-* ... *Accedunt ex schedis eius nondum editis quae-* ... *Augustae Vindelicor.* 1724. in 8. pp. 196. *Ad-* ...*enta* ad istam *vitam* inueniuntur in Jo. Georg. ...lhornii *Amoenitatib. litterar.* Tom. IIX. p. 646

CXI.

CXI.

BRVNONIS, *Carthusianorum Patriarchae* [...] *ctissimi, Theologi Parisiensis scholae doctissim*[...] *Remensis ecclesiae canonici moratissimi:* Opera [...] ta post Indicem serie litteraria indicanda. *V*[...] *dantur a Jodoco Badio Ascensio, sub gratia & p*[...] *legio post vitam explicandis.* in fol. folior. 520, [...] cept. praemiss. folior. 8.

Omnium operum, quae S. BRVNONI vulg[...] buuntur, prima & minus obuia haec est collectio [...] teris romanis admodum nitide exscripta. In Mich. Maittaire *Annalibus typogr.* nulla illius facta est [...] tio. Jodocus Badius Ascensius illam dicauit L[...] tio Alamandi Gratianopolitanorum *Episcopo & p*[...] *cipi, diuique* Saturnini *apud* Tolossanos *antisti*[...] *magnae* Carthusiae *Conseruatori & tutelari prae*[...] Opera quae euulgauit Ascensius a Gulielmo Biba[...] carthusiensi, se accepisse testatur, in epistola de[...] toria, *apud Parrhisios sub Pascha* 1524. scripta. [...] stolam sequitur *tabella atque index serie litterari*[...] *opera* B. BRVNONIS carthusianae *religionis* [...] *catissimi institutoris.* In hac operum collectione [...] periuntur 1) *Liber expositionum CL. Psalmorum* [...] vid. fol. 1-248. eius in fine haec leguntur ve[...] *Finis expositionis luculentissimae & eruditiss*[...] B. BRVNONIS Carthusianorum *patriarchae & th*[...] *logiae in schola* parisiensi *professoris doctissimi. In*[...] *pographia* Jodoci Badii Ascensii, *ad Calendas Fe*[...] *M. D. XXIIII. Calculo roma. Deo gratiae.* 2) [...] *ber expositionum omnium epistolarum beati* Pauli [...] 432. vbi haec adposita conspiciuntur: *Finis comm*[...] *tariorum non vulgarium* B. BRVNONIS carthusi[...] *religionis patriarchae & theologiae in schola quon*[...] Parisiensi *professoris doctissimi. Quae vero ex b*[...] Johanne Chrysostomo, *de diui* Paulli *laudibus, hi*[...]

t solent, quia nihil ad B. BRVNONIS *opera fa-*
nt, & ad collectanea Venerabilis Bedae *in eiusdem*
olas appofuimus, his non duximus apponenda.
citur epistola, Pauli *ad* Laodicenses *nuper in an-*
bibliotheca inuenta : sed quia inter catholicos
non legitur, non est a BRVNONE *elucidata.*
uscula B. BRVNONIS nimirum a) *Liber de*
us ecclesiae continens capit. IIX. fol. 433 - 440.
er de ornamentis ecclesiae Cap. XII. 441 - 453.
er de nouis Cap. X. 453 - 462. d) *Liber de fe-*
ibus festiuitatum seu de festis domini comple-
Sermones XIIX. 463 - 477. e) *Sermones V. de*
virgine 477 - 481. f) *Sermones V. de martyri-*
481 - 485. g) *de Sale & luce, ex verbis domini*
tate in monte posita, de apostolis, de caeteris do-
s ac confessoribus Sermones XI. 485 - 495. h)
de virginibus, i) *de sancto* Michaele *archangelo,*
contemptu diuitiarum 495 - 497. Omnia haec
la, iam Ascensii aetate S. BRVNONI fuisse ab-
ta, testantur verba initio libri *de laudibus eccle-*
onspicua, vbi haec leguntur fol. 433. B. BRV-
IS Carthusianorum *patriarchae eruditissima opu-*
, quae suspecto titulo, quia neoterica manu, se-
ffendimus, Brunoni Signen. *episcopo ascripta;*
ussuis sunt, bona sunt, & BRVNONIS *sunt, &*
vetere inscriptione adducor, Carthusiani. Ea-
etiam pluribus verbis confirmata conspiciuntur,
istola dedicatoria, supra memorata, vbi inter alia
legimus: *haec opuscula, vt est mortalitas ad dis-*
nem propensa nonnulli aliis potius addicunt: quo-
argumenta omnia conuincunt, venerandae vetusta-
odices, quorum vnus ad nos missus, hunc habet in
te, eadem manu ac littera, qua reliqua, exaratum
um. Incipit liber magistri BRVNONIS, qui
thusiam instituit; *quem librum & titulum hic mul-*
ostensum, vt ipse quoque videas, istuc integrum re-
o. Alter est in Carthusia magna, *habens omnia*
opera, BRVNONI *nostro adscripta: nec dubito*

 alicubi

aliculi extare alios. Verum refellamus istor
Est alius *inquiunt* stilus. *Est quoque* Horati
Odis, quam in sermonibus & epistolis: quia
decorum exigit. nec vna conuenit phrasis exp
speluncis & cellis a minus literatis plerisque
& concioni, ad quam literati conueniunt,
Praescribitur *inquiunt* episcopo Signensi:
quia in dedicatione Carthusiae (*vt opinor*) *s*
scopum negat. Sed Benedictum *inquiunt* p
cat, eum quem immodice laudat. *Vocat &*
patrem, quia eum imitandum hortatur & B
praecipue sibi proposuit imitandum, prius er
deinde coenobitam monachum. At scripsit i
& Apocalypsin? *Nibil probibet* BRVNON
in easdem scripsisse, licet forte non extent.
omnia respondit, ea confutauit, & argum
fallimur, idoneis demonstrauit, non S. BRV
carthusianum, sed S. Brunonem, ex monach
ordinis benedictini in Liguria, Abbatem ca
& deinde Episcopum signiensem, anno 11
tuum, verum *opusculorum* esse auctorem, Ma
chesius, panormitanus, Congregationis casin
nachus, in *dissertatione historica, de* S. Bruno
atque ab eo conscriptis libris, in *Bibliothec*
patrum Tom. XX. edit. *lugdunens.* 1677. p.
Eadem *opuscula*, titulo *Sententiarum* Bruno
sis, *Libri VI.* eidem Tom. *Bibliothec. max*
inserta leguntur p. 1739 sqq. Disertis prae
bis Brunoni astensi tribuuntur, a Petro Dia
nacho, ac bibliothecario sacri casinensis arc
Opusculo *de viris illustribus* casinensibus Cap.
p. 58. edit. Jo. Baptist. Mari, *Lutet. Paris.* 1
& ab Augustino Oldoino, in *Athenaeo ligu*
rus. 1680. in 4. p. 121. Conf. Jo. Alb. F
blioth. med. & infim. Latinit. L. II. p. 786 s
veniuntur denique in editione *Operum* BR
ascensiana, 4) *Vita* B. BRVNONIS, oratio
conscripta, multisque figuris, ligno incisi

o fabula illa depicta conspicitur, quam caussam
unt nonnulli, qua sanctus BRVNO permotus, in
um secesserit. Raimundum nimirum Diocrum,
torem parisiensem, mortuum, & iam feretro im-
tum, veluti de somno expergefactum, & se *ad-
tum, iudicatum*, & *damnatum* pronunciasse, me-
t. Legebatur quidem eadem fabula, in *breuia-
m romano*, sed sapienti postea consilio expun-
t. Inuenti tamen recentioribus temporibus
t nonnulli, ecclesiae romanae doctores, qui ve-
a fabulae, nouis argumentis adstruere sustinue-
Eminent inter illos Polycarpus de la Riviere,
sianus, qui fabulam defendit in libro, qui inscri-
*L'Angelique des excellences & perfections im-
les de l'ame, Lyon* 1626. in 4. Theophil. Rai-
in *Antemurali*, quod praemittitur libro, hoc
S. Joannes Benedictus, *Pastor & Pontifex
ne an etiam* Lugduni? *lucubratio ex qua iudi-
cesst, an sanctus* Benedictus, *inter sanctos* lugdu-
recenseri merito possit, Auenione 1643. in 8.
Andreas du Saussay, in *epistola didascalica, de
conuersionis* S. BRVNONIS Carthusianorum
rchae, Colon. 1645. in 8. quam editionem cu-
Barthold. Nihusius, qui *epistolam* praemisit, in
amdem fabulam defendendam suscepit. Recu-
t A. du Saussay *epistola didascalica Paris. iuxta
lar coloniens.* 1646. in 8. pp. 51. Strinxit con-
ulae patronos calamum Jo. Launoius, & edidit
ra caussa secessus S. BRVNONIS *in eremum, dis-
ionem: seu defensam* romani breuiarii *correctio-
circa historiam* S. BRVNONIS, *Paris.* 1646.
Recusa fuit cura Joan. Portneri *Argentorati*
in 8. *Tertia editio auctior & correctior* prodiit
. 1662. in 8. ad quam illa exscripta est, quam
Georg. Serpilius *Francof.* 1720. in 4. Inserta
legitur Tom. II. P. II. *Operum* Jo. Launoii
ium. Id admodum aegre tulerunt Theophilus
aldus, & Joannes Columbi e S. J. qui Launoium

 editis

editis impugnarunt scriptis. Prior euulgauit no Honorati Leotardi adsumto, Herculem Commo num Launoyum *repulsum, pro* Breuiario romano, *stigmatibus* S. Francisci, *pro translatione aedis* la tanae, *Aquis Sext. typis Monerianis* 1646. in 8. tyrae mordacissimae argumentum Niceron T XXVI. des *Memoires* pag. 285. his expressit v *De tout les livres qu'on a de* Raynaud, *il n'y en a qui soit plus rempli d'emportemens & d'injur celui-ci: c'est une Satyre depuis le commencement qu' à la fin. Il y represente* M. de Launoi *sous l sonnage de l'Empereur* Commode, *qui quoique l lâche des hommes, croioit se rendre formidable billant en* Hercule; *& comme un homme qui sans aucune raison les anciennes traditions des* Idem paullo post, litem denuo mouit, & in prodire iussit *Trinitatem Patriarcharum*, S. BRV NEM *Stylitam mysticum*, S. Franciscum Paula *Oromasdem religiosum, ex luce & veritate compo* S. Ignatium Loyolam, *animam mundi, Lugduni* 1 in 8. Posterior emisit contra Launoium *disserta nem de* Carthusianorum *initiis, seu quod* BRVNO *actus fuerit in Eremum vocibus hominis rediuiui,* siis, *qui se accusatum, indicatum & damnatum* *mabat;* quae legitur P. I. *Opuscular.* eius *Lugdun.* 1668. in fol. editorum. Conf. de hac co trouersia Jo. Launoii *elogium Londini* 1685. in 8. seqq. Niceron *Memoires* Tom. XXXII. p. 106 *Obseruat.* halenses *select.* Tom. VII. pag. 380 *Vita* ista BRVNONIS, cuius fidei parum esse buendum, Launoius l. cit. Cap. II. §. 4. monuit, anno 1508. cum *expositione in epistolas* Paulli prodierat. In editione *ascensiana* illi subiicit 5) *Epigramma paraeneticum ad caelestia capess beati* BRVNONIS *Confessoris &* Carthusian. *patr chae*, 6) *Epitaphium*

Laudandus BRVNO *fuit in multis sed in vno*
Quod fuit aequalis vitae, vir in hoc specialis

Sen

emper erat festo vultu, sermone modesto:
um terrore patris, monstrauit viscera matris:
ullus eum magnum, sed mitem sensit vt agnum
rorsus in hac vita, verus fuit Israelita
um: Deus a poenis rape: sedibus infer amoenis.
Epistola Sodalium carthusianorum Sanctae Ma-
b Eremo, *quae dicitur* Turris in Calabria, *ad*
a religiosorum & ecclesiasticorum virorum col-
pro iustis patri suo de more soluendis, scripta
Non. Octobris an. 1101. 8) *Vita* B. BRVNO-
Zacharia Benedicto, Italo, patria vicentino,
cartusiani, in coenobio S. Andreae de littore,
tiis, circa annum 1508. claro, carmine hexame-
tis terso conscripta. Praemittuntur illi Anto-
ssidii, tergestini, *poetae laureati, sacerdotisque*
nsulti; Marci Antonii Caballii, romani, *poetae*
i; Petri Calcidii, capuani; Dominici Palladii,
, carmina encomiastica. Inscripsit Zacharias
ctus, poemation suum, nomine Francisci a Pu-
arthusiens. Ordin. general. Prioris. Errant qui
B. BRVNONIS carmine conscriptam, & poe-
on. *de sacratissima ordinis carthusiensis origine ac*
ssu, opuscula esse diuersa sibi persuadent. Conf.
acharia Benedicto, Gerard. Jo. Vossius *de Histo-*
latin. L. III. Cap. X. p. 583. Anton. Posseuinus
pparat. sacro Tom. III. pag. 379. Theodor. Pe-
in *Bibliotheca carthusiana, siue illustrium sacri*
usiensis *ordinis Scriptorum catalog. Colon.* 1609.
p. 297. Carol. Jos. Morotius in *Theatro chro-*
nico ordinis carthus. *Taurini*, 1681. in fol. p. 116.
ist. Schoetgenius in *Continuat. Bibliothec.* Fabric.
& infim. Latinit. L. XXI. p. 919 sqq. Vltimum,
Collectione *Operum* S. BRVNONIS, occupat lo-
9) *Hecatostichon apologeticum*, D. Jacobi Hie-
ymi, *carthusianam Religionem*, *in* valle viridi, *ad*
eria parisina *professi*, *quo phrasin* B. BRVNONIS
ris sui, quod nasutis hominibus humilior videatur,
lumnia defendit, & sententiarum pondera lance

 iusta

iusta appendit. In fine *Operis* haec tantum guntur verba: *Sub Pascha MDXXIIII.* (i *typographia* ascensiana. His verbis subiiciu ba; *ex priuilegio regio in quadriennium & e. sione Prioris* Carthusiae magnae, *ne dicto nio durante, quispiam religiosorum suorum al imprimenda opera* BRVNONIS, *aut imp mat, sub solita religiosis poena.* Recentissin S. BRVNONIS editio est, quam Theodori ius, *Coloniae ex officina Bernardi Gualth* III. Tom. in fol. euulgauit. Conspectum i in Joan. Alb. Fabricii *Biblioth. latin. med. Latinit.* L. II. p. 786 sqq. Praeter auctore tam S. BRVNONIS, Germani, e Colonia oriundi, in eremo Calabriae, anno 1101. sanctis an. 1514. a Leone X. adscripti, exh a Fabricio l. c. memoratos, conferri merent nii Posseuini *Apparat. sac.* Tom. I. pag. 252 Bellarmini *de Scriptor. ecclef. Liber* p. 294 *Paris.* 1658. in 8. Guil. Caue *Histor. litter. ecclesiasticor.* p. 623. Anton. Pagi *Critica* i Baronii Tom. IIII. p. 294 sqq. 323. 346 sec Alexandri *Histor. ecclesiast.* Secul. XI. & XII. Cap. V. Artic. IIX. p. 509. & Scriptores ab

---

CXII.

Venerabilis patris, fratris JOHANNIS PISTRANIS, *ordinis minorum & iu que doctoris*, Tractatus de Cupiditate, in minor. folior. 83.

In indicibus operum, quae Henricus W Casimir. Oudinus, aliique JOANNI CAPI adscribunt, nullum reperitur, quod *de cup.* scribitur: Robertus tamen Bellarminus *de ecclesiast.* p. 391. Lucas Waddingus *de Scr*

torum Rom. 1650. in fol. pag. 196. opus illum *de piditate* composuisse memorant, quod Josias Simus in *Bibliotheca* p. 352. & Anton. Posseuinus in *parat. sacr.* Tom. II. p. 130. libris tribus absolui bunt, quamuis in exemplari, quod ante oculos poam est, duo tantummodo *tractatus*, vel, si mauis, el reperiuntur, quorum posterior in tres diuiditur tes. Librum seculo XV. litteris gothicis impres, non vulgaris esse raritatis, ex eo coniicimus, quod o e scriptoribus, qui JOAN. CAPISTRANI operecensent, illum editum fuisse perhibet. Sed forecentior libri ext editio. Cum enim apud nonlos v. c. Henr. Whartonum in *Adpendice ad* Guil. ei *Histor. litterar. Scriptor. ecclesiastic.* pag. 121. mir. Oudinum in *Commentar. de Scriptor. eccles.* m. III. col. 2462. JOANNIS CAPISTRANI *de is & contractibus* librum *Venetiis* an. 1583. imsum legimus, in eam inducimur sententiam, vt lin esse *de cupiditate* credamus, qui, mutato titulo, ucem editus fuerit. Per omnem enim fere librum, il aliud, praeter materiam de foenore, vsuris, & e eo spectant, deprehendimus. Sed aliis id disrendum relinquimus, cum librum *de vsuris, Vene* impressum, euoluere nobis non licuit. Initium *ctatus* siue libri I. tale est; *Tractatus de cupiditavenerabilis patris fratris* JOHANNIS DE CAPIRANIS *ordinis Minorum & iuris vtriusque docto. In quo de variis criminibus per quae aliena vsurtur. Nec non de vsura. plenissime societateque rcatorum licita & illicita. de comparatione reddim perpetuorum & vitalium in pecunia aut rebus s cum pacto redemptionis & fine. Materia etiam ete. & complura vtilia. & quotidie occurrentia. tinentur. feliciter incipit.* Secundi libri pars pri, inscribitur *casuum declaratio*, quoniam in illa vaadducuntur casus, *in quibus vsura fit licita, quibus licet vltra sortem exigere vel accipere.* Secunda s nominatur *specierum distinctio, in qua ponitur*

 sen

seu distinguitur usura in quatuor species, in mentalem, manifestam & palliatam. Tres sicco, quod aiunt, pede transiit, & per omn partem secundam *de palliata vsura* loquitur. tiae parti titulum fecit *figurationis*, vbi *vs septem turpissimas & horribiles figurationes* ait *in se ipsa, quippe qui figuretur,* 1) *per in* 2) *per mortem,* 3) *per mare,* 4) *per flumen, canem,* 6) *per talpam,* 7) *per araneam.* Qu pore & ex qua typographica officina, liber in exierit, non constat, cum in calce illius nihil peritur. JOANNES CAPISTRANVS s. A STRANO s. DE CAPISTRANIS, Italus, n spanus, vt a Petro Ranzano in *Epitome rerum ricar.* Indice XXV. in Jo. Georg. Schwandtn *ptor. rerum hungaricar.* Tom. I. *Lips.* 1746. perperam vocatur, cognomen a Capistro, vic tino adeptus est. E nobili Chiolorum stirpe dus, anno 1385. in lucem editus fuit. S. B senensis discipulus, Minoritarum regularis ob tiae, in conuentu florentino sodalis, & ordi in cismontanis partibus bis vicarius generalis, reticae prauitatis per Germaniam, Hungariam miam, & regiones adiacentes inquisitor, eo ecclesiae romanae aduersabantur, infensissimu exstitit, & non solum concionibus eos ad frug credidit, reducere conabatur, sed etiam igne que, quibus renitentes prosequutus est. In nia & Piceno, id experti fuerunt sic dicti fra quorum oppidula octoginta sex combussit. Cu sitis in Germania, & Bohemia grauissimum gessit Tandem ad Turcas conuersus, collect tum, & rusticorum cruce signatorum copiis i bus, Taurino, vrbi Hungariae munitissimae vrbs Belgradum hodie vocatur, a Muhamete, rum Imperatore obsessae, anno 1456. suppeti ipse crucem vexilli loco praeferens, in prir constitit, magnaque clade Turcas repressit, vrt

ol

idione liberauit. Vid. Aen. Syluii *Histor. bohem.* LXV. p. 137 sqq. edit. *Oper. Basil* 1551. in fol. oan. de Thwrocz *Chronica* Hungarorum Cap. LV.). Georg. Schwandtneri *Scriptor. rerum hungaric.* I. p. 272 sqq. Petri Ranzani *Epitome rerum hungar.* indice XXV. & XXVI. apud Schwandtner. p. 384 sqq. Petri de Rewa *de Monarchia & S. regni* Hungar. Centur. V. apud Schwandtner. III. p. 669 sqq. Anton. Bonfinii *rerum hungar.* III. Libr. IIX, p. 487 sqq. edit. *wechel.* 1581. m in animis hominum eius valuisse conciones, latino semper pronunciauit sermone, verba re-poterunt Alberti Krantzii, qui *Histor. eccles.* Cap. 39. p. 313 sqq. edit. *Wechel.* 1576. in fol. *post duos annos venit ex* Italia *religiosus pater* NES DE CAPISTRANO, *ordine Minor. refor-is excitator acerrimus*, Bernardini *discipulus*, *i primus de reformatione eius ordinis curauit in* *Venit* (*inquam*) *in* magdeburgensem *prouin*-. *Ipsius viri* (*vt ferebant*) *adspectus mouebat ad-s, ipse dicentis adparatus*, (*nam vernaculae no-expers*, *latina lingua vtebatur*) *in populo energiam r habuisse mirabilem*, *cum post illum ex fratribus*, *multi & praestantes viri sequebantur*, *aliquis pretaretur populo*, *quae ille ante enunciasset*, *vtrius-sermone in quintam horam extracto*, *cum prior* NNES *in tribus*, *& qui sequebatur*, *per reliquum is differeret. Commouit vsque adeo populum*, *vt s vana ludorum genera*, *scacos*, *aleas*, *quidquid id ris est*, *conferrent in forum*, *fœminae toralia*, *& stru-s capitis*, *ac alia redimicula vana*, *vno igne*, *in-nte populo concremarent.* Obiit Villaci, in diœ-quinqueecclesiensi, mœrore, ob Matthiae Hunnia-Coruini mortem, teste Bonfinio l. cit. p. 494. cor-, anno 1456. aetatis suae LXXXI. A Grego-V. pontifice, ob praeclara in ecclesiam romanam, nam XII. millia infidelium, pluresque schismati-reuocasse dicitur, merita, *beatis*, ab Alexan-

dro IIX. vero, anno 1690. *sanctis* adscriptus fi
JOANNIS CAPISTRANI, data, quod aiunt
scripsit Amandus Hermannus, monachus fr
titulo CAPISTRANI *triumphantis*, *Prag.* 1
Conf. de illo, praeter scriptores iam citat.
Joannis Cochlaei *Historia* Hussitarum, *ap*
Victorem prope Moguntiam, 1549. in fo
366 sqq. Jo. Dubrauii *Historia bohemica* L
p. 237. L. XXXI. p. 240 edit. Marqu. Freh
cesl. Hagecii *boehmische Chronica, übersetzt*
Sandel *Prag* 1596. in fol. Tom. II. fol. 15
Weichard Valuassors *Ehre des Herzogthums* (
bach 1689. in fol. Tom. I. Libr. IIX. Sect. I.
Joan. Dlugossi *historia polonica* passim, inprin
col. 74 sqq. edit. *Lips.* 1712. vbi illum prae
suas, signis & operibus stupendis confirm
tuis vitam, coecis visum, multis linguae vs
dis gressum, paralyticis membrorum sanita
verbo, in nomine Jesu Christi contulisse,
spiritu domini prophetico, omnes languo
iactitat. Eadem ex Aeneae Syluii *Vita* Fr
refert Jaques Lenfant in l'*histoire de la guerr*
sites, & du Concile de Basle Tom. II. L. X
254 sqq. Anton. Mongitore in *Bibliotheca s*
Panorm. 1714. in fol. p. 22. Antonium S
normitanum, prelo parata habuisse s. JOA
CAPISTRANO ordinis Minorum Obseruant
omnia, diuturno labore viginti annorum
notis illustrata, & in Tomos XVII. digest
scribit.

CXIII.

Canones Penitentiales ex variis sanctor
tificum decretis collecti, quorum n
ris ecclesiasticis non minus vtilis quam r
in 4. folior. 8.

ſi (Lipſiae) *impreſſit* Jacobus Thanner Herbi-
nus. *Anno noſtre ſalutis Milleſimo quingenteſimo*
o (1507) opuſculum litteris gothicis. Edito-
iactum eſt Matthiam Weysman, Cuickauium,
in academia lipſienſi, *liberalium profeſſorem*,
piſtolam dedicatoriam ad Joannem Czeydler
auium, *artium Philoſophie Magiſtrum*, *ſacra-*
e litterarum expoſitorem, praemiſit. Quamquam,
romanae eccleſiae doctores, de *canonum pœni-*
lium numero & ordine non conuenit, & alii
ratre Angelo de Clauaſio, eos ad numerum vi-
ium referunt, alii cum Henrico de Bartholomaeis
Cardinali & epiſcopo hoſtienſi XLVI. *canones*
tauunt; editor tamen Athanaſium ſequitur &
es XLVII. ex *ſumma* fratris Aſteſani excerpſit.
Addidit excerptum, ex Auguſtini libro, *de pœ-*
ia, in quo agitur, *de iis, quae in poenitentia, pec-*
s conſiderare oportet.

CXIIII.

tatus *ſancti* BONAVENTURE, Breuilo-
uium, itinerarius mentis in Deum, Paruum
(*ſiue*) regimen conſcientie, (*ſiue*) Fons
Soliloquium ſiue de quattuor exercitiis de-
m. Lignum vite. Centiloquium. Apologia
um. Epiſtola eiusdem eliminans errorem cu-
magiſtri circa regulam beati Franciſci. Epi-
ures. Epiſtola eiusdem dans regulam omni-
Chriſto viuere volentibus. Viginti paſſus
utibus bonorum religioſorum. De redu-
artium ad theologiam. De tribus ternariis
ous. Expoſitio orationis dominice. De
gradibus contemplationis. Laudiſmus (*ſiue*)
onus de ſancta cruce. in fol. folior. 274.

Codex

Codex litterarum charactere gothico exſ
Quamuis in fine, nec loci, nec anni, nec t
indicium exhibetur, editionis tamen annus,
inuenitur. Septimae enim parti *breuiloquii* l
adiecta ſunt: *Finit hic breuiloquium Fratr*
VENTVRE *ordinis Minorum Deo gratias*
Anno Dni M. CCCC. LXXXIIII. Et in fine
haec leguntur verba: *Et ſic eſt Finis Centil*
rabilis BONAVENTVRE *duce & general*
fratrum Minorum Cardinali epiſcopo titulo al
ſacre theologie doctore eximio. Finitique an
M CCCC. LXXXIIII. (1484) *in vigilia Petr*
apoſtolorum &c. Mich. Maittaire haec coll
innotuiſſe videtur. Voculam *ſiue* in titulo,
ſcripſimus, vncis incluſam, addidimus, ne
plures in collectione exſtare exiſtiment, qu
in illa inueniuntur, *tractatus*.

CXV.

Egregium opus, ſubtilitate & deuoto
precellens paruorum opuſculorum.
ſeraphici ſancti BONAVENTVRE. Prima
fol. formae minor. folior. 355. excepto
& tabula folior. 26.

Secunda pars folior. 349. ſi prologum
lam foliorum 20. exceperis.

Vtriusque voluminis litteris gothicis exara
mentum ex exemplari Bibliothecae ſancti Ge
Pratis pariſienſibus (*S. Germain des Près*)
Caſimir. Oudinus Tom. III. *Commentar. de*
& ſcriptis eccleſiaſtic. col. 386 ſqq. In pr
minis calce haec leguntur verba: *Finiunt*
quamplurimi ſancti BONAVENTVRE *de*
prime partis. Impreſſi Argentine. *An. dni M. C*

secundi voluminis fine, haec se obferunt oculis verba: *riunt tractatus quamplurimi sancti* BONAVENTVRE *volumine secunde partis. Impressi* Argentine *anno i. M. CCCC. XCV.* (1495) *Finiti sexta feria ante stum, sancti Thome apostoli.* Sine dubio eadem edi» est, quam Mich. Maittaire Tom. I. *Annal. typogr.* 596. adtulit, sed *quatuor* ibidem *volumina* comecti dicitur opus, quod tamen *duobus* tantummodo *nis* absoluitur. In splendidissima omnium *Operum* BONAVENTVRE editione, quae iussu Sixti V. rantibus Constantio Buccafoco, Cardinali Sarnano, gelo Rocca, Francisco Lamata, & Petro Galesinio, *mae ex typographia vaticana* 1588 - 1596. VII. To- in fol. prodiit, haec *opuscula* duobus voluminibus terioribus comprehenduntur. Cum vero editio *rum* S. BONAVENTVRAE *romana opuscula* ob los ponat LXXIII. & in prima, quam adtulimus, tione *argentinensi*, LXVIIII. tantummodo repentur, id potissimum Casimir. Oudinus l. c. col. 383. mulationi, inter fratres ordinis Minorum, & Praecatorum tribuit. En! ipsa illius verba: *Nouerunt historiis eruditi, quam aemulationem ab antiquo inr sese habuerint, ambo ordines* Fratrum Minorum *&* Praedicatorum: *unde quemadmodum* Pius V. *Dominicus*, S. Thomam Aquinatem *inter Ecclesiae Dores accensuerat, ita etiam* Sixtus V. *Franciscanus* BONAVENTVRAM *sodalitii sui alumnum, sextum clesiae Doctorem instituit. Et quemadmodum etiam tres Dominicani in editione* romana *anni 1570. omnium* Thomae Aquinatis *opusculorum ad LXXIII. opuscula dique emendicata peruenerant: ita Franciscani an. 1596. editione* romana *omnium* S. BONAVENTVRAE *sculorum, ad opuscula LXXIII. assurgunt, ne posteri iorem* Thoma Aquinate S. BONAVENTVRAM *creent.* Multi quidem. data, quod aiunt, opera, S. NAVENTVRAE, balneoregiensis (Bagnarea) Hesci, Doctoris seraphici, Ordinis Minorum genera- Episcopi albanensis, Presbyteri cardinalis, & sexti ecclesiae

ecclesiae latinae doctoris, qui graece
siue Eustachius, patrio vero nomine, Joan
adpellabatur, vitam litteris consignarunt
ceteris legi merentur Anton. Possevini *Ap*
Tom. I. p. 245 sqq. Guil. Caue *Histor. litter*
eccles. p. 728 sqq. Casimir. Oudini *Comm*
scriptor. & scriptis eccles. l. cit. vbi differt
laris *de vita & scriptis* S. BONAVENTVR
ritur. Theophili Rainaldi *Indiculus Sancto*
nens. T. IIX. *Operum* p. 37 sqq. Dominiqu
nia *Histoire litteraire de la Ville de* Lyon
307 sqq. Joan. Alb. Fabricii *Biblioth. me*
Latinit. L. II. p. 690 sqq. Jo. Henr. a Se
de BONAVENTVRA *scholastico doctore*, i
Eclogario, *Lubec.* 1745. in 8. p. 51 sqq. An
nachi franciscani *Histoire abregée, de la vie,*
& du culte du St. BONAVENTVRE *de l'O*
Mineurs, Cardinal Evêque d'Albano, Docteur
& Patron de la ville de Lyon, *écrite par u*
Cordelier, à Lyon 1750. in 8. quibus in lib
quae Petrus Galesinius, Octauianus de Ma
cas Waddingus, Claudius Floridus, Adrianu
aliique plures, de S. BONAVENTVRA p
lixius narrauerant, in compendium redacta

CXVI.

Corpus vniuersae Historiae, praeserti
tinae. JOANNIS ZONARAE Anna
additionibus GEORGII CEDRENI NICE
MINATI CHONIATAE lib. XVIIII. NIC
GREGORAE lib. XI. LAONICI CHALCO
lib. X. historiae Turcicae. In fine etiam
est locupletissimus rerum Index. *Lute*
Gulielm. Chaudiere, via Jacobaea, sub insigni

m priuilegio regiae Maiestatis. in fol. folior.
pt. praemiss. folior. 34.

ascribitur pars prima Collectionis latinae, ali-
:riptorum, qui in exponendis Imperatorum
inorum rebus gestis, operam posuerunt. Ex
em tempore, quo *historiae byzantinae scriptores*
r & *Venetiis*, graece & latine in lucem prodie-
eiusmodi collectiones latinae neglectae, raro
erre solent, & in bibliothecis instructissimis,
amodo delitescunt. Typographus Guilielmus
rius, siue Chaudiere, in epistola dedicatoria ad
um a S. Andraea, *praefecturae libellorum suppli-*
s curia Parisiensi, *Praesidem*, Francisci Balduini,
:larissimi, instinctu factum esse adfirmat, quod
icina libraria, quam, eo tempore, instruxerat,
ninis loco, hoc *byzantinae historiae corpus*, quod
rmania, per partes, editum erat, vno volumine
rehensum ederet. Post epistolam dedicatoriam
iae Parisiorum 1566. id. Nouembr. scriptam,
iuntur duo G. Genebrardi Theologi parisiensis
immata, alterum latinum, *ad studiosos historiae*,
um graecum *de* ZONARA *&* *ceteris historiae by-*
tae scriptoribus. Versio ZONARAE ipsa Hie-
Wolfii est, cuius & hic reperitur dedicatio, ad
n. Fuggerum, Kirchbergae & Weissenhorni do-
m, Caesareae Maiestati a consiliis. Is sane prae-
propoſito Hieron. Wolfium excitauerat, vt hunc
iceret laborem, & JOANNIS ZONARAE *Anna-*
x viennensi MSto, & aliis quatuor codicibus, *cum*
ne & notis Basil. 1557. in fol. in lucem emitteret.
ersionis suae rationem ipse exposuit, in epistola
nton. Fuggerum, memorata. Cum GEORGII
RENI *Chronicon Basileae apud Jo. Oporinum &*
:*opios fratres* 1566. in fol. prodiret, Guil. Cal-
us, eo praesertim spectauit, vt Joannes Aymi-
, e CEDRENO repeteret, & ZONARAE inse-
:, quod magis desiderabatur, sicuti id in primis
in

in tertio ZONARAE tomo factum esse conspi
Omnium optima ZONARAE nostris temporibu
editio, quae hoc in lucem emissa fuit titulo: I
NOT του Ἀσκητου του ΖΩΝΑΡΑ γεγονοτος του με
δρουγγαριου της βιγλας, και πρωτοασηκρητις χρονικοι.
ZONARAE *Monachi, magni antea vigilum Prae*
& primi a secretis Annales. Carolus du Fresne
du Cange *Regi a Consiliis, &* Franciae *apud* A
nos *Quaestor*, Wolfianam *editionem, cum scriptis*
cibus contulit: latinam versionem recensuit, Annales
illustrauit, Parisiis e typographia regia 1686. in
formae maior Tom. I. pp. 648. except. praen
Tom. II. pp. 362. & 163. non computatis indic
Displicuit Carolo du Fresne, Hieron. Wolfii di
in tres tomos, & idoneam olim adhibitam, in p
duas, & libros XIIX. restituit, librosque capitib
stinxit, subiuncto *breui summario chronologico*
nymi, ab Adamo, ad Alexium Comnenum, quo
ante illum Dionysius Petauius, cum Nicephori
stantinopolitani *breuiario historico, graece & l*
Paris. 1618. in 8. euulgauerat. Repetita fuit e
ZONARAE parisiensis, quae partem *Corporis hi*
byzantinae constituit, *Venetiis in typographia Ba*
Jauarina 1729. in fol. formae maior. cuius rec
vid. in denen *Nachrichten von einer* hallischen B
theck Tom. V. p. 422. De JOANNE ZONARA
stantinopolitano, qui sub Alexio & Joanne Com
floruit, vid. Caroli du Fresne praefatio ad *An*
Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* L. V. Cap. IIII. p.
Cap. XLII. p. 241 sqq. vbi variae *Annalium* editi
memorantur. Conf. Gerard. Joan. Vossius *de h*
ricis graecis L. II. Cap. XXVII. p. 230 sqq. edit. L
Bat. 1624. in 4. *Bibliotheca* hamburgensis *histori*
VIIII p. 91 sqq. Guil. Caue *Histor. litter. scripto*
clesiastic. p. 748. Pars collectionis latinae sect
hoc inscribitur titulo:

-TAE ACOMINATI CHONIATAE, *Ma-
thetae secretorum Inspectoris & Judicis veli,
l sacri cubiculi:* LXXXVI. Annorum hi-
videlicet ab anno restitutae salutis circiter
I. in quo Zonaras desinit, vsque ad annum
. Libris XVIIII. descripta, quorum hic
: I. Liber de rebus gestis Joannis Comne-
i filii, quem vulgo Caloioannem. VII. Li-
bus gestis Manuelis Comneni, filii Joan-
ber de Alexio Porphyrogenito, Manuelis
i filio. II. Libri de rebus gestis Andronici
i. III. Libri de imperio Isaaci Angeli Co-
III. Libri de imperio Alexii Angeli Co-
post fratrem Isaacium caecatum & eiectum.
de Isaacio, & filio eius Alexio, post recu-
, Germanorum & Venetorum ope, Impe-
n quo etiam de Alexio Duca, cognomento
lo, seu superciliosio, & confusione status
, & Constantinopolitano excidio agitur.
de initiis imperii Balduini & Herrici fra-
Flandriae Comitum. Opus Lectu iucun-
vtile, primum liberalitate magnifici & ge-
iri D. Antonii Fuggeri &c. Caesareae Ma-
consiliis, &c. Latine Hieronymo Wolfio
nsi interprete editum, cum indice copioso
Nunc autem denuo cum graeco diligen-
collatum, ac proinde pluribus in locis,
itea correctum & emendatum. *Lutetiae
Gulielmum Chaudiere, via Jacobaea, sub in-
nporis M. D. LXVI.* (1566) *Cum priuilegio
Maiestatis* in fol. folior. 77. non numerat.
olior. 7.

 Com-

Comparauerat ſibi Antonius Fuggerus, Co
nopoli, per Joannem Dernſchuuan, ab Ale
Chartophylace, Diacono conſtantinopolitano
riae byzantinae libros XXI. a NICETA ACOMI
compoſitos, quos Hieronym. Wolfius, cum ali
bus MS. graecis, conlatos, adiecta verſione, &
ſiue caſtigationibus, edidit *Baſil. ex officina opor*
1557. in fol. Dicauit illos, vt edito Zonara
erat, patrono ſuo Antonio Fuggero, epiſtola
etiam huic editioni praefigitur. Auxit vero ty
phus pariſienſis editionem ſuam *Michaelis Ch*
monodia, in funere NICETAE *fratris, a* Petr
rello, *e graeco ſermone in latinum conuerſa.*
P. Morellus, nonnullos libros e NICETAE
NIATAE *theſauro orthodoxiae*, ſuadente Joan
Andrea tranſtulerat, quibus hanc *orationem*
funebrem & *epiſtolam* ad Joannem a S. Andre
qua obiter *vitam* NICETAE CHONIATAE
praefixit. Inſerta poſtea fuit haec *monodia* Mic
Bibliothec. maximae patrum T. XXV. *Lugd.* p.
Finis imponitur huic parti ſecundae *indice*
verborum ſatis copioſo. Quae Leo Allatius
Wolfii verſione caſtigauerit, vid. in *praefa*
quem, hoc, in lucem emiſit, titulo: *Excerp*
graecorum Sophiſtarum ac Rhetorum, Heracliti
nii antiocheni, Nicephori Baſilacae, Seueri
drini, Adriani tyrii, Iſaaci porphyrogennetae
dori cynopolitae *& aliorum. Annexa ſunt*
carmina diuerſorum, & Leonis Allatii *ad* Vrban
Ennedecaëtericus, Carmine iambico, ex prim
nondum edito, variorum antiquorum eiusdem
ab eodem nunc primum vulgata graece & latine
Romae 1641. in 8. Anno 1593. Simon Ge
ſiluanectenſis, NICETAE CHONIATAE *hi*
byzantinam, ab Hieronymo Wolfio adornatam
neuae in 4. recudendam curauit, illique *chron*
praemiſit, ſingulis libris *breuiaria* praefixit,
morales ac politicas, margini adpoſuit. Iſta

repetita fuit, inter *scriptores historiae byzan-* hoc titulo: ΝΙΚΗΤΟΥ ΑΚΩΜΙΝΑΤΟΥ Ιστορια. ΣΤΑΕ ΑCOMINATI CHONIATAE *Magni Lo-t, Secretorum Inspectoris, & Judicis veli, praefecti Cubiculi, Historia:* Hieronymo Wolfio, Oetin-*interprete.* *Editio glossario graeco-barbaro au-* *Cura & studio* Caroli Annibalis Fabroti, J. C. *e typographia regia* 1647. in fol. form. maior. excepta *epistola* dedicatoria ad Julium R. E. em Cardinalem Mazarinum, Goulartii *epistola*, rianum Junium Tyongium, Hieron. Wolfii *ione*, NICETAE *chronologia*, *glossario graeco-*, & *variis lectionibus* paucissimis, e codice re-cerptis, quae omnia folia 19. complent. In diicitur *index* copiosissimus folior. 16. Recen-in *Biblioth.* hamburgensi *historica* Tom. VIIII. sqq. Editionis repetitae *venetae* recensio exstat *Nachrichten von einer* hallischen *Biblioth.* T. V. sqq. Miramur, quod editioni *venetae*, *fragmen-ferendum sub extrema Cap. III. Lib. de* Balduino o; quod Jo. Alb. Fabricius L. V. *Biblioth. graec.* V. p. 405 sqq. cum versione latina, adtulit, non tum fuerit. Conf. de NICETA CHONIATE r Michaelis Choniatae *monodiam*, & P. Morelli *am*, *de vita* NICETAE iam memoratam, Jo. Fabricius l. cit. Martin Hanckius *de scriptor. by-* L. I. Cap. XXXI. p. 522 sqq. Gerard. Joan. *de Historic. graecis* L. II. C. XXVIIII. p. 234 sqq. Caue *histor. litterar. scriptor. ecclesiast.* p. 702. ae partis titulus hic est:

EPHORI GREGORAE, Romanae, hoc est inae historiae libri XI. quibus res a graecis toribus per annos CXLV. a Theodoro priore, vsque ad Andronici Palaeologi po-is obitum gestae, describuntur, & Nicetae nati Choniatae παραλειπόμενα supplentur:

 Primum

Primum quidem liberalitate Magnifici & ge
Viri D. Antonii Fuggerii &c. & Hieronym
fii labore, graece latineque editi, cum indi
pioſo nunc autem latine tantum, ſed adhibit
cum graeco diligenti collatione, qua cert
pauca fuerunt emendata. His adiunximus
NICI CHALCONDYLAE Turcicam hiſt
Conrado Clauſero Tigurino interprete: ſ
cognitam ab eodem & ad D. Philippi G
exemplar emendatam. Ita quatuor his ſcri
bus, ZONARA, CHONIATE, GREGORA,
CONDYLA coniunctis, integrum Byzantin
ſtoriae corpus, a Conſtantino Magno ad Co
tinum poſtremum, & Conſtantinopolim a
occupatam & poſſeſſam, habituri ſunt ſt
lingua latina expoſitum: vt etiam rudibus g
carum literarum, maiore commoditate quan
ptu conſuleretur. *Lutetiae apud Guil. Cha
via Jacobaea ſub inſigni Temporis. MDLXVII.
Cum priuilegio reg. Maieſt.* in fol. folior. 1
cepto indice folior. 18.

Eadem fere ratione inſcribitur editio *graec
Baſil. per Joan. Oporinum* an. 1562. in fol. fo
emiſſa, de qua & de recentioribus editionibus
PHORI GREGORAE mox pluribus verbis di
Antonius Fuggerus codicem NICEPHORI a
Dernſchuuan acceperat, LAONICI autem
COCONDYLAE codex, a Philippo Gundeli
viennenſi, cum Hieron. Wolfio communicatu
Dedicauit librum Wolfius patrono, quem ſa
minauimus, Antonio Fuggero. In calce e
dedicatoriae legitur carmen hexametrum ſatis
Hier. Wolfii, quod inſcribitur: *Epilogus By
t*

NICEPHORO adiecta est, e codice reipu-
gustanae, alicubi carie confecto, & aliquot
assim exsectis mutilo, *Adnotatio locorum quo-*
. *e* Georgii Pachymerii *historia*, quam a tyran-
chaelis Palaeologi auspicatus, vsque ad Cate-
a ab Andronico defectionem perducit. Illam
r Jo. Oporini *epistola* dedicatoria, ad Marcum
. Fuggerum, Antonii, iam mortui filios, LAO-
CHALCOCONDYLAE praemissa, in qua con-
ur, quod istius scriptoris graecum codicem non
re potuerit, & ideo coactus fuerit, eius histo-
partim ab ipso eius interprete, Conr. Clausero,
o quodam, in hoc scripti genere exercitatissimo
emendatam, partim cum doctissimi J. C. Philippi
lelii etiam versione conlatam, neque poenitendis
tationibus, ac temporum notatione illustratam
here. Vtrique scriptori amplissimus adiicitur
. Omnis collectio quinque scriptorum historiae
tinae latina repetita fuit *Francofurti ap. Sigism.*
ebend 1568. & 1587. in fol. Posteriori adiicitur
c. Modii *Auctarium*, *quod continet commemoratio-*
rerum gestarum, toto orbe, ab exordio constantino-
ano, *fere vsque ad annum* 1587. Adiutorem
on. Wolfius, in conuertendis hisce graecis scripto-
s praecipue habuit Hieremiam Martium, medicum
ustanum celeberrimum. Ipse Martius id fatetur,
raefatione Noni, medici, cuius librum, *de omnium*
icularium morborum curatione, *sic vt febres quoque*
tumores praeter naturam, *complectatur*, *primus*
ece & latine, *e codice* augustano *edidit*, *Argentorati*
68. in 8. Particulam istius praefationis suae in-
uit praefationi, ad JOA. ZONARAE *Annales*, Ca-
us du Fresne fol. 4. b. edit. *Paris*. E nobili stirpe
ognatus fuit Hier. Wolfius Oettingae d. XIII. Aug.
. 1516. Doloribus nephriticis correptus, & vitae
taesus, quam inter multas turbas peregit, obiit
. 1580. Ipse vitam suam, & fata, quae expertus
, litteris consignauit, quod autographon nunquam

 editum

editum a Jacobo Bruckero adſeruatur. E
eius dedit paullo amplius, in *diſſertatione*
exhibente magni polyhiſtoris Hieron. Wolfi
ipſo confectae, necdum editae ſynopſin Auguſ
1739. in 4. Inſerta poſtea fuit haec *diſſert*
Bruckeri *Miſcellan. Hiſtor philoſ. & litterar.*
Exſtat etiam in libro, qui titulum gerit *T*
tica Tom. IIII. Sect. III. p. 503 ſqq. In co
redacta fuit ab auctore de la *Nouvelle biblio*
manique Tom. IIII. P. I. p. 127 ſqq. a Phil.
phio, Bruckeri ſocero, in der *hiſtoriſchen*
von dem Vrſprung, Einrichtung und Schu
Gymnaſii zu St. Anna *in* Augſpurg. *Augſp.* 1
P. II. p. 138 ſqq. ab ipſo Bruckero, in dem
pel deutſcher Gelehrſamkeit Dec. II. p. 59 ſ
cum hiſce meretur Matth. Dreſſeri *Oratio*,
Wolfio, inter eius *Orationes*, *Lipſ.* 1606. in 8
Melchior. Adami *vitae philolog. & philoſoph*
p. 141. Paul. Freheri *Theatrum viror. erudit*
p. 1474. Adr. Baillet *Jugemens des Savans*
P. III. p. 375 ſqq. Quae ibid. Tom. II. I
leguntur, nullius plane ſunt momenti, & a
Wolfium pertinent. De Conrado Clauſero
tigurino, vid. Joſ. Simleri *Bibliotheca* p. 1

CXVII.

NICEPHORI GREGORAE, Romanae
Byzantinae Hiſtoriae Libri XI. qu
Graecis Imperatorib per annos CXLV
doro Laſcari priore, vsque ad Andron
logi poſterioris obitum geſtae, deſcrib
Nicetae Acominatae παραλειπόμενα ſt
Nunc demum liberalitate Magnifici &
viri D. Antonii Fuggeri &c. & Hieron

:e Graece Latineque editi, cum indice copioso.
adiunximus LAONICI CHALCOCONDYLAE
cicam historiam, Conrado Clausero Tigurino
prete: sed recognitam ab eodem, & ad D.
ippi Gundelii exemplar emendatam. Ita qua-
his scriptoribus, Zonara, Choniate, GRE-
A, CHALCOCONDYLA coniunctis, integrum
ntinae historiae corpus, a Constantino Magno
nstantinum postremum, & Constantinopolim
rcis occupatam, & possessam habituri sunt stu-
i, vtraque lingua expositum, vt & de fide in-
etum constaret: & tam rudibus graecarum
arum, quam doctis maiore commoditate quam
tu consuleretur. *Cum Caes. Maiest. & Chri-*
ss. Gallorum Regis priuilegiis ad decennium.
ae, per Joann. Oporinum An. salutis M. D. LXII.
2) in fol. form. maior. NICEPHOR. pp. 273.
pt. praemiss. fol. 8. LAONICVS col. 534. non
erat. praefat. & indicibus in vtrumq. scriptor.
r. 21.

Ea, quae in hoc libro satis raro inueniuntur, hoc
line occurrunt: 1) Hieronymi Wolfii in NICE-
ORI GREGORAE *Annales praefatio* ad Antonium
ggerum. 2) *Epilogus byzantinae historiae*, versibus
ametris per Hier. Wolfium. 3) *ad* Ludouicum
rinum Kiel, lucernanum, & Jo. Oporinum, H.
olfii *Carmina*. Is Ludouicus Carinus est, qui Wol-
n Jo. Jacobo Fuggero commendauerat, vt eum
liothecae suae praeficeret. Vid. H. Wolfii *Elegia*
Carinum, Zonarae praemissa. In *carmine*, quod
CEPHORO praefixit hexametro, idem testatur his
sibus:

Quid loquar innumeros, tibi qui debere fatentur
Vel quod doctrina, meritisue quod auxeris illos?

Wolfius *hos inter quoque grato pectore nomen*
Sponte suum defert. Per te solatia fortis
Prima suae vidit spe candidiore foueri
Inde tuis patrociniis euectus in vrbem
Augustam, *heroas* Fuggeros *iunxit amicos,*
Fundamenta sui qua iecit prima peculii
Et patrias reparauit opes, quas aegra inuenta
Casibus afflictas variis exhauserat omnes &c.

4) imagines Theodori Lascaris iunioris, Mi Palaeologi, Andronici senioris Palaeologi, & (Pachymerii, constantinopolitani sacerdotis, I dici, & Dicaeophylacis honore insigniti. Ista gines, vt Jo. Oporinus, in *praefat.* ad LAON CHALCOCONDYLAM, testatur, velut ad vetusti exemplaris, quod in bibliotheca augusl positum fuerat, ope, expressae, & mira arti incisae, referunt iam memoratos quatuor vir stibus sic dictis ceremonialibus ornatos, e quib puluinaribus, insistunt. Cum Andronici Pal: puluinari, vna tantummodo aquila, reliquis ver adpictae fuerint, id fortassis propterea factu imaginis subscriptio testatur, quod Andronici imperium totum amisit, vrbe Constantinop conseruata, quam tandem nepos Andronicus puit, & miserum senem in monasterium se coegit. 5) NICEPHORI GREGORAE *Histor* manae *Libri XI. graece cum* Hier. Wolfii *vers tina.* Cuilibet libro succincta praemittuntur *ar ta.* 6) *Annotatio locorum quorumdam e* Pachym *storia, quam a tyrannide* Michael. Palaeologi *a tus, ad* Catelanorum *vsque ab* Andronico *defe perducit.* 7) *Annotationes in loca* NICEPHORI GORAE *suspecta.* 8) *Praefatio* Jo. Oporini *a* cum *&* Joannem Fuggeros. 9) LAONICI COCONDYLAE, atheniensis, *Historiarum de ac rebus gestis* Turcorum L. X. 10) *Rerum & rum in* GREGORAE *historia memorabilium* 11) *Rerum & verborum in* LAONICI *historia*

1

12) Basil. Joannis Heroldi *tabulae* XIIX. quae cunctorum totius imperii ...ipum stemmata, & successiones ob ... Istas tabulas, multo labore confe... Maximiliano II. Imp. romano conse... sunt, quae in editione satis rara re... Conf. omnino possunt, quae de versione & Conradi Clauseri supra diximus. Mar... *de Scriptoribus byzantinis* P. I. C. XXXV. ... putat esse editionem, quam rescissis ... foliis, nouisque in eorum locum *... planicianae* 1616. in fol. prodiisse, ...itur. Exstat etiam editio graeco-latina ...I GREGORAE *Geneuae* 1615. in fol. ...iones omnes libros tantummodo XI. com... a capta per Venetos & Balduinum A. C. ...ntinopoli, & auspicato a Theodoro La... Nicaeae, ad Andronici vsque Palaeo... an. 1341. obitum. Tredecim autem ... & omnium optima est editio, quam ... in hoc titulo, inter reliquos *historiae scriptores*, in lucem emisit. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ...ΡΑ, *ῥωμαϊκὴ ἱστορία*. NICEPHORI GRE... *...antina historia. Tomus I. Libri XI.* Hieron. *...ridem latine facti, & in lucem editi: iidem ...iores & auctiores quam antea.* Tomus II. *...primum e codd. MSS. eruti ac typis man... libros fere XI. latine vertit* Jo. Boivin, *regiae custos alter; idem codices contulit, ..., & alias appendices, Paris. e typographia* ...non 1711. vt per errorem apud Fabri..., qui recensionem exhibet L. V. *Biblioth.* V. p. 319 sqq. Conf. *Bibliotheca* hambur...*ca* Tom. VIIII. p. 146 sqq. Repetitae edi..., recensio exstat in den *Nachrichten von ...en Bibliothek* Tom. V. p. 456 sqq. Pro... XIII. a Joanne Boivin additi, historiam ...que 1351. Vndecim priores ipse Boiui-

X 5 nus

nus e graeco in latinum sermonem con
& XIII. vero Claudius Caperonerius tran
miserat quidem Jo. Boivin III. & IIII. To
rum alter libros XIIII. *historiae* posteric
varia NICEPHORI *opuscula* complecti d
nihil eorum adhuc lucem vidit. *La seche*
de GREGORAS, ait Niceron Tom. XVI.
res p. 366. *ses declamations froides*, *& en*
repetitions frequentes, *& toutes ses figures*
ont rebuté vraisemblablement un Interprêt
cieux que lui, *sur tout quand il a fait refle*
morceau de l'histoire Byzantine étoit avan
remplacé par celle de Cantacuzene *& de que*
auteurs. *Ce qu'il y a de certain*, *c'est qu'o*
entendu parler depuis, *& qu'il ne s'en est*
dans ses papiers. Idem fere testatur emi
Princeps Angel. Maria R. E. Cardinalis I
rius, QVIRINVS, in egregiis *Commenta*
ad illum *pertinentibus* P. I. L. II. Cap. 3. p
Tigur. 1750. in 8. Vitam NICEPHOR
RAE omnium optime conscripsit Joanne
cum *elogiis*, & *catalogo LXXXVII. opusc*
praemisit Tomo I. Communicauerat istur
cum Boiuino Bernardus de Montfaucon, c
commoraretur. Jo. Alb. Fabricius eum
blioth. graec. l. cit. p. 300 sqq. Conf. prae
res iam nominatos Gerard. Jo. Vossius c
graecis L. II. Cap. XXIIX. p. 233 sqq. Her
in *Append. ad* Guil. Caue *Histor. litterar.*
clesiastic. p. 39 sqq. Casimir. Oudinus in
de Scriptor. & scriptis eccles. Tom. III. p. 7
pleraque ex Boiuini vita, NICEPHORI G
decerpsit. LAONICVS, siue vt ab aliis vo
laus CHALCOCONDYLAS, atheniensis i
annum seculi XV. septuagesimum inclaru
suo patre & gente sua quaedam narrau
rebus turcicis p. 169 sqq. edit. *Paris.* 1650
conf. merentur Gerard. Jo. Vossius L. II

p. XXX. p. 236 sqq. Henr. Wharton *Ap-*
Guil. Caue *Histor. litter. scriptor. ecclesiast.*
Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. graec.* L. V.
. 474 sqq. *Biblioth.* hamburgens. *histor.* l. cit.
q. *Historia* eius *turcica* X. absoluitur libris,
turcicarum seriem, ab Oguziorum, qui Otho-
ie postea dicti fuerunt, origine, ab anno cir-
94. ad annum vsque 1462. exponit. Latine
i prodiit in lucem, a Conr. Clausero e graeco
sa, *Basil.* 1556. in fol. quam editio castigata
sequuta est. De aliis editionibus latinis vid.
supra diximus. Omnium prima graeco-latina
aae cum Nicephoro Gregora, & Georgio Acro-
i *Geneu.* 1615. in fol. edita fuit. In *Catalogo*
m *librorum*, *per* Joannem Oporinum *excusorum*,
iiectus est Andr. Jocisci *Orationi*, *de ortu*, *vita*
tu Oporini p. 673. inter Christ. Gryphii *vit. select.*
o graeco-latina *oporiniana* memoratur, sed id
n esse, iam adnotauit Jo. Alb. Fabricius l. cit.
6. Omnium optima editio hoc inscribitur titulo:
ΩΝΙΚΟΥ ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΟΥ Ἀθηναίου ἀπο-
ς ἱστοριῶν δέκα. LAONICI CHALCOCONDYLAE,
nienfis, *Historiarum libri decem*, *interprete* Con-
Clausero tigurino. *Cum Annalibus* Sultanorum,
terpretatione Joannis Leunclauii. *Accessit index*
rum LAONICI CHALCOCONDYLAE, *studio*
pera Caroli Annibalis Fabroti J. C. *Parisiis e typo-*
bia regia, 1650. in fol. form. maior. pp. 506. except.
emissis & indice. Repetitae editionis *venetae* re-
sio inuenitur in den *Nachrichten von einer* halli-
en *Biblioth.* l. cit. p. 439 sqq. In *lexico eruditorum*
om. I. col. 1827. hic LAONICVS CHALCOCON-
YLAS *scholia in* Homeri *Batrachomyomachiam* con-
ripsisse dicitur, sed ea de re dubitatio quaedam, in
imo nostro suborta fuit, propterea quod Michael
aittaire in *Annal. typogr.* Tom. I. p. 474. Homeri
atrachomyomachiam graece cum graecis scholiis, Ve-
etiis *per* Leonicum *Cretensem*, quem p. 154. inter
typogra-

typographos retulit, 1486. euulgatam fu *historiae* vero *byzantinae* scriptor se *Ath* dixerit. Conf. Jo. Alb. Fabricii *Biblio* Cap. II. p. 264. vbi etiam LAONICV CONDYLAS *cretensis* adpellatur.

CXIIX.

BLONDI FLAVII *Forliuiensis*, de Ro phante Libri Decem, priscorum lectoribus vtilissimi, ad totius Romana tis cognitionem pernecessarii, Romae Libri III. Italia illustrata. Historiaru nato Rom. imperio Decades III. O quam ante castigatiora. *Basileae*, *in off niana. Mense Martio. Anno M. D. X* in fol. pp. 422. & 578. non nume folior. 6.

Raritatis testes habemus Bünemanni C *& libror. rariss.* p. 43. Gregorii *Biblioth. rolin.* 1737. p. 33. *Catalog. Biblioth.* Sal Primam in collectione occupant parte *triumphante libri decem*, Pio II. pontifici In quinque opus diuisum est partes. Prima II. complectitur, *res* Romanorum adfert, *gionem spectant.* Parte secunda siue L. I *administrationem reipublicae* romanae desc tertia siue L. VI. & VII. *militiae disciplin* L. IIX & VIIII. siue parte quarta, *mores*, *vatae instituta*, ob oculos ponit, & p quinta siue L. X. *triumphos* Romanoru Ediderat hoc auctor opus, prima vice *Barthol. Vercellensem* 1482. in fol. impr Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p

[illegible] 1482. in fol. memoratur. Recusum [illegible]1503. in 8. Hanc excepit editio, quae in [illegible] quam describimus, inuenitur. Anno [illegible] editio parisiensis apud Simon. Colinaeum, [illegible] Mich. Maittaire Annal. typograph. Tom. II. [illegible]centissima, quod nos sciamus, exstat in [illegible] operum BLONDI, Basil. 1559. in fol. A [illegible] in hetruscum sermonem translatus liber, [illegible] Roma Trionfante di BIONDO da Forli, per Michael Tramezino 1548. in 8. pp. 736. [illegible] dictam gioia XII. della collana latina, [illegible] Franc. Haym, Notizia de' libri rari, nella [illegible] p. 30. His decem BLONDI libris, ad[illegible]minibus fere editionibus, libellus de Roma ad Eugenium IIII. pontificem L. III. Lucius [illegible], cum Italia illustrata, emisit in lucem [illegible] ristaurata, ed Italia illustrata di BION[illegible]. In Venezia per Michael Tramezino 1543. [illegible]. vid. Nicol. Franc. Haym Notizia de' [illegible] lingua italiana l. cit. Latine reperitur [illegible]llectione admodum rara, quae inscribitur [illegible]rata, Augustae Taurinor. 1627. in 4. BLON[illegible] forliuiensis, de origine & gestis Veneto[illegible] Franciscum Foscari ducem, inclytumque se[illegible]eterosque reipublicae venetae patricios, [illegible] lucem primum vidit, cum Roma instau[illegible] impressa per Boninum de Boninis de Ra[illegible]vigilia sancti Thomae apostoli 1481. in fol. [illegible] Maittaire Tom. I. Annal. typogr. p. 422. [illegible] opusculum esse censemus, cuius codi[illegible]. BLONDI consultatio, an bellum vel pax [illegible]is magis expediat reipublicae venetae, in Bi[illegible] oxoniensi, adseruari testatur Niceron in [illegible]. XVI. p. 281. quamuis ille id non FLAVIO [illegible] sed Michaeli Angelo Blondo tribuat. In[illegible] in eam sententiam verba BLONDI, quae [illegible]culi leguntur p. 273. edit. nostr. Magnum, Foscari, princeps serenissime, vosque amplissimi senatoris,

senatores, ac viri patricii negotium, ac c
quae excogitari possint, venetae *reipub*
cumbit, vtrum ne gestum diu in Turco
nuare, an potius praesidii ab vniuerso v
afferendi desperatione, pacem cum illis con
consultatio anxium animisque suspensum t
sertum fuit addita effigie & epitaphio B
tro Burmanno Tom. V. *Thesauri Scr*
Primae collectionis parti finem facit It
quae in hetruscum sermonem, a Lucic
versa fuit, vt iam memorauimus. Sec
ctionis partem constituunt, *Historiarum*
romani *imperii Libri XXXI.* siue Decad
cadis IIII. liber I. Longius narrationi
ducere constituerat BLONDVS, sed m
hoc opus perficere non potuit. Hist
fecit ab anno 412. quo Roma a Got
filumque narrationis pertexuit, ad annu
Silentio hic praeterire non possumus,
l. cit. p. 280. Gerardum Jo. Vossium er
quem Vossius non admisit. Scribit e
Cette histoire commence non pas en 400.
Vossius; *mais en 412. puisqu'elle commen*
Rome *par les* Goths, *qui se fit cette année*
Vossii Lib. III. Cap. VII. *de Historic.*
& ibi omnia alia inuenimus. Ita e
Scripsit historiarum decades tres ab inclin
rum *imperio, hoc est anno CCCCVII.* (4
annum Chr. MCCCCXL. (1440) *non a*
(1400) *vt est apud* Dauidem Chytraeu
dum, *&* Bellarminum &c. Prima edi
exiit, *Venetiis per Octauianum Scotum,*
XVII. Kal. Aug. Joanne Mocenico Ven
1483. in fol. vid. Mich. Maittaire Tom
pograph. p. 442. Pontifici romano Pio
placuit, vt in compendium illum redig
runt BLONDI *Historiarum decades, v*
viatione Pii *Pont. Max. Venetiis per T*

um IIII. Cal. Jul. 1484. in fol. vid. M. Maittaire *al. typogr.* Tom. I. p. 452. Lucius, quem saepius nihauimus, Faunus, Pii II. compendium, in hescum conuertit sermonem, & edidit titulo: *Le rie del* BIONDO *da* Forli *dalla declinazione del' erio di* Roma *insino al tempo suo, che vi corsero circa le anni, ridotte in compendio da Papa* Pio, *e tradotte* Lucio Fauno. *In Venezia per Michel Tramezino* 44. II. Tom. in 8. Tom. I. pp. 457. Tom. II. pp. 606. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libri rari, nella gua* italiana p. 28. In fine collectionis, quam deipsimus, tria leguntur *epigrammata*, e quibus hoc scribimus:

Epitaphium.

Hic situs est BLONDVS, Priami *cui forma*, Catonis
Vita, Titi Liuii *fama decusque fuit*
Coniuncta est sancto coniunx pia Paulla *marito*
Foeminei sexus gloria, vt ille virum.

pographi haec verba adiecerunt; Basileae *in officina* beniana, *per* Hieronymum Frobenium, Joannem eruagium, & Nicolaum Episcopium: *An. M.D.XXXI. ense Martio.* FLAVIVS BLONDVS, siue vt a nonllis etiam adpellatur BLONDVS FLAVIVS, forouiensis, e nobilissima Raualdinorum familia anno 388. prognatus fuit. Eugenio IIII. Nicolao V. Calixto III. & Pio II. Pontificibus, romanis, ad vitae uae exitum, ab epistolis scribendis fuit. Mortuus an. 1463. aetatis anno LXXV. Conf. praeter scriptores iam citatos, Jo. Trithemius *de Scriptor. eccles.* ap. DCCLXXXV. p. 383. Jos. Simlerus in *Biblioth.* 102. Martin. Hanckius *de rerum* romanar. *scriptoibus* L. I. p. 201 sqq. L. II. p. 341 sqq. Jo. Alb. Faricius in *Bibliothec. med. & infim. Latinitat.* L. II. 679 sqq. P. Baile in *Dictionaire historique & critique* Tom. I. p. 574. Paul. Freherus in *Theatro virorum eruditione claror.* p. 1426. Thom. Pope-Blount n *Censura celebrium auctorum* p. 465 sqq. Conr. Sam. Schurzfleischius in *introductione in notitiam Scriptorum*

P. III.

P. III. *Viteb.* 1737. in 8. p. 223 sqq. *Giornale d.. terati d'* Italia Tom. XII. p. 370 sqq. In *Lexicon ditorum* Tom. I. col. 1138. e verbis BLONDI recte intellectis, irrepsit error. BLONDVS nim in Italia *illustrata*, p. 346 sqq. scripserat: Gasp.. *a* Bergomo, *id maximo adiumenti studiis eloqu.. adtulit, quod repertus* Laudae *a summo viro* Ger.. Landriano, *tunc ibi episcopo, multis maximisque i.. deribus, codex* Ciceronis *peruetustus, & cuius litt.. vetustiores paucissimi scirent legere, ad eius peru.. manus, interitum euasit. Continebat is codex pr.. rheticorum nouos & veteres, qui habebantur, quoque* de oratore *integerrimos*, Brutum de orat.. claris, & Oratorem ad Brutum M. Tullii Cice.. - - *Et quum nullus esset* Mediolani *repertus, qu.. vetusti codicis litteram sciret legere*, Cosmus *qu.. egregii ingenii* cremonensis *tres de oratore libros, mus transscripsit, multiplicataque inde exempla o.. Italiam desideratissimo codice repleuerunt.* Nos *cum publicis patriae tractandis negotiis, adolescentes* diolanum *adissemus*, Brutum de claris oratoribus, mi omnium, *mirabili ardore ac celeritate* transscri.. mus, *ex quo primum* Veronam Guarino, *post* Leo.. do Iustiniano, Venetias *misso, omnis* Italia *exe.. pariter est repleta.* Ex his sane verbis adparet, BL.. DVM primum fuisse, qui codicem Bruti MStum, L.. dae repertum, transscripserit, nemo vero propt.. iure elicere potuerit, BLONDVM, Ciceronis Brut.. e latino, in hetruscum conuertisse sermonem. .. enim verba: *er hat auch* Ciceronis Brutum, de c.. oratoribus, *übersetzt*, interpretamur.

CXVIIII.

tũ Britannicarum, id est, Angliae Scotiae
cinarumque insularum ac Regionum: Scri-
vetustiores ac praecipui. GALFREDI *Mo-
mensis*, *cognomento Arturi*: de origine & gestis
Britanniae, Libri XII. PONTICI VIRVN-
itannicae historicae Libri VI. quibus *Mo-
ensis* libros sex priores in Epitomen redegit.
sapientis de excidio & conquestu Britan-
pistola. BEDAE *Anglo Saxonis*, historiae
sticae gentis Anglorum libri V. Continua-
ildem historiae, *incerto auctore*, libris III.
henfa, ac iam primum publicata. GVLIEL-
Neubricensis de rebus anglicis libri V. JOAN-
OSSARDI Historiarum Epitome, in qua
inter Anglos & Gallos gestis, praecipue
Quid a nobis in hac editione praestitum
Lectorem epistola docebit. *Heidelbergae*
LXXXVII. pp. 580. except. praemiss. & in-
r. & verbor. folior. 6.

er scriptorum, qui res britannicas litteris con-
erant, collectiones, haec prima & admodum
st. Hieronymus Commelinus Catuac. typogra-
heidelbergensis illum hac inscriptione dicauit
VSTRISSIMO. PRINCIPI. ET. DOMINO. D.
DERICO. PALATINO. AD. RENVM. ELECTO-
LIS. PALATINATVS. HEREDI. DVCI. BAVA-
AE. HEIDELBERGENSIS. ACADEMIAE. RE-
ORI. PERQVAM. MAGNIFICO. DOMINO. CLE-
NTIS. RERVM. BRITANNICARVM. SCRI-
ORES. HOSCE. VETVSTIORES. A. ME. COL-
CTOS. AC. EDITOS. INSTITVTI. HEIC. NOVI.
OGRAPHEI. SEV. PRIMITIAS. QVANTVLAS.

QVANTVLAS. MERITO. AC. L. D. CON
HIER. COMMELINVS. CATVAC. I
Lectorem rerum britannicarum scriptore
exaratos, partim typis excusos, in variis
nibus se collegisse testatur. In iis ede
mum curauit, vt historiae series, non a
quo auctor quisque vixit, seruaretur.
ab Iuone Cauellato, Parisiis ap. Ascen
prius editum, & multis in locis, pr
muratum, cum MS. Paulli Knibii
reddidit. Vid. de differentia, quae
& commelinianam GALFREDI edit
Jo. Alb. Fabricii Biblioth. med. & inf
p. 28 sqq. vbi scriptores, qui de
numetensi, Archidiacono, postea
circa annum 1151. claro, egerur

LVDOVICVS PONTICVS VI
sis, vir seculo XV. ad finem prop
culi XVI. in Italia celebris, in g
rissimae Venetorum familiae, e
dae, sex priores GALFREDI,
omissis iis, quae fabulosa videb
redegit. Jo. Alb. Fabricius l. c
res Tom. IIX. p. 41. Christ. S
Biblioth. Fabricii med. & in
p. 15. primam memorant e
Vindelic. per Alexandr. Weissen
emissa fuit. Illam variae secu
ll. citt. enumerantur. Co
PONTICI VIRVNII, phil
ditissimi, quae cura Ouidii
pis Jacobi Montii, 1655. i
Jo. Vossii de Historic. lat
Niceron l. cit. & Tom. X
de' letterati d' Italia Tom

GILDAE, badonici, s
cognomine sapientis, i

lari, *epistolam*, siue *libro querulum*, *de exci-*
quaestu Britanniae, in qua, in Britannorum
s corruptosque mores, vehementissime in-
primum euulgauit, & Cutheberto Tunstallo,
londinensi, dicauit Polydorus Vergilius,
526. in 8. vid. Mich. Maittaire *Annal. typogr.*
p. 680. Ad hanc Polydori editionem, illae,
monumentis SS. *Patrum orthodoxographis* T. II.
3. edit. Jo. Jac. Grynaei, *Basil.* 1569. in fol.
theca maxima Patrum, Tom. IIX. p. 707 sqq.
dunens. 1677. leguntur, aliaeque plures, quae
. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latin.*
172. exscriptae fuerunt. Cum vero Joan-
inus, Matthaei, Archiepiscopi cantuariensis
s, GILDAE *epistolam*, cum duobus codici-
conferret, & perfectiorem ederet *Londini*
2. Hieron. Commelinus repudiata Polydori
ditione, Josselini recudendam curauit. Sed
itionem, noua, de loco, quem occupaue-
deiecit, optima & adcuratissima, quam e
ntabrigiensi dedit Thom. Gale Tom. I.
ritannicae, saxonicae, Anglo-danicae, *Scri-*
indecim Oxon. 1691. in fol. Conf. de GIL-
lor. Vergilii anglic. *histor.* L. I. p. 16 sqq.
l. 1570 & scriptores a Jo. Alb. Fabricio
ucti. Guil. Caue *histor. litterar. Scriptor.*
125 sqq. Burcard. Gotthelf. Struuii *Dissert.*
mpostoribus §. IIX. p. 15 sqq. edit. *quartae*

tera BEDAE venerabilis, quorum editiones
recenset Jo. Alb. Fabricius L. II. *Bibliothec.*
fim. Latinitatis p. 496 sqq. & Clariss. Dauid
n *Bibliotheque curieuse historique & critique*
p. 26 sqq. & quidem in editione, quam alio
describemus, oppido rara, *Colon. Agrippin.*
ol. Tom. IIX. emissa, *Historiae ecclesiastic.*
glorum *ad* Ceolulfum *regem Libri V.* exstant
. col. 1-151. Contexuit BEDA *rerum*

 eccle-

ecclesiasticarum, in Anglia gestarum,
Julii Caesaris in Britanniam aduentu
Christi 731. & ab Aduentu Anglor
anno 285. Hieron. Commelinus,
vsum fuisse Codice MS. Nicolai I
Changobert, fatetur. Inter edi
inprimis tres principem facile occ
ma prodiit Cantabrigiae, cum ver
anglosaxonica Alfredi regis, &
notis 1644. in fol. Secundam Petr
tius, hoc titulo in lucem emisit
& Fredegarii scholastici concord
berti definiendam monarchiae pe
mae totius Regum Francorum s
biliendam. Opus bipartitum,
historiam ecclesiasticam gentis
BEDAE, longe quam hactenus
rem, cum notis ad eandem h
de autore huius historiae; post
nis Dagoberti Francorum
Cum Adpendice de S. Dionys
noueua Paris. Patronis. Par.
via Jacobaea sub sole aureo.
des Savans 1681. p. 316 s
p. 330 sqq. Tertiam der
Canonicus dunelmensis,
qui BEDAE venerabilis
Anglorum Libri V. cum
Cantabrig. 1722. in fol.
recensionem vid. in Act
in Memoires litteraires d
p. 520. in Joan. Alb F
Latinitat. l. cit. p. 519
bili, Dei famulo, vt s
riae ecclesiast. Tom. II
1612. & Presbytero
& Paulli, quod est
Antonii Posseuini Ap

l. Caue *Histor. litterar. Scriptor. ecclesiast.* p. 473 sqq.
imir. Oudini *Dissert. de scriptis venerabilis* BEDAE
sbyteri & monachi Tom. I. *Commentar. de Scriptor.*
scriptis ecclesiast. col. 1681 sqq. Petri Franc. Chif-
ii *Dissertatio de Auctore Histor. eccles. gentis* Anglor.
it. p. 3 sqq. Joannis Mabillonii, *Elogium* BEDAE
oricum, in eius *Actis Sanctorum Ordinis* S. Bene-
ti *Secul. III.* Tom. I. *Paris.* 1672. in fol. p. 539 sqq.
onymi *epistola ad* Nicol. Hieron. Gundlingium, *de*
AE *aetate, ac cognomine* venerabilis, in Gundlingii
seruation. selectis p. 161 sqq. Praeter viros modo
latos, *vita* venerabilis BEDAE, etiam conscripta
itur, partim a Cuthberto ipsius discipulo, partim
alio seculi XI. auctore, quam inseruit Mabillonius
it. p. 534 sqq. & Joannes Smith praemisit l. cit.
nf. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latinit.*
t. De illis, qui, vt nobis quidem videtur, prae-
remi, venerabilem BEDAM, Ligurem existimant,
. Augustin. Oldoini *Athenaeum* ligusticum p. 97.

Quis auctor fuerit *Anonymus*, qui BEDAE *histo-*
m III. libris, a natiuitate Christi ad annum 1100.
duxit, non constat. In Codice MS. e bibliothe-
um belgicarum vastatione forte seruato, & a Kni-
, cum Hieron. Commelino communicato, auctoris
men nullum, ipseque Codex, vt Commelino vide-
ur, primo libro mutilus fuerat. Hoc praeterea
s Commelinus, Baleo nec lectum nec visum exi-
mat. Auctorem vero, quisquis demum fuerit, ex
tannia esse oriundum, historia ipsa manifestat.
ro enim I. Cap. I. p. 281. Britones *suos* vocat, &
lem Libro Cap. X. p. 287. Gallos *suos* nominat *con-*
s. Commelinus praeterea illum, eiusdem cum
LDA, & BEDA fuisse ordinis, virum, sibi persua-
, qui tempore Guilielmi Normanni Conquestoris,
filii eius vixerit, cum L. III. Cap. XXVII. p. 342.
imundi, Episcopi aduersani, qui aduersus Beren-
ium haeresiarcham turonensem, *de veritate corporis*

 & san-

& sanguinis in eucharistia tres libros scri[
Analecta nostra *litteraria* p. 410 sqq.) tamq[
nos mentionem facit. GILDAM etiam &
in conscribenda continuatione, & quiden[
miraculis recitandis, illum in vitiis repre[
imitari, ait Commelinus, in *Excerptis*, *de*
suae *collectionis*.

De GVILIELMO LITTLE, seu PET[
PARVO, Canonico augustiniano, neubrigie[
que *rerum anglicarum libris V.* & optima e[
tione, nonnulla iam diximus in *Analectis* [
libris rarioribus p. 419. quae vide. Conf. [
Histor. litterar. scriptor. ecclesiast. p. 691.

JOANNES FROISSARDVS, siue FRO[
patria valencenensis (*Valenciennes*) Hanno[
annum 1337 natus, Canonicus ac Thesaur[
macensis (*Chimai*) in dioecesi leodiensi, su[
gnum opus conscripsit, titulo: *Histoire &*
contenant les guerres de France *& d'* Angle[
autres lieux, ad Eduardum II. Angliae Re[
anno 1326. ad annum vsque 1400. cuius [
stant editiones, variorum continuationib[
Inter illas teste Jacobo le Long in *Biblioth*[
rique de France, *Paris* 1719. in fol. num[
plus belle & la plus rare est, quae hoc pro[
Histoire & chronique de JEAN FROISSAR[
lencienne, *Thresorier & Chanoine de* Chir[
nant les guerres de France *& d'* Angleterre [
1326. jusqu'en 1400. & continuée par un Aute[
me jusqu'en 1498. revuée & corrigée, par D[
vage, *Lion* 1559-1561. IIII. Tom. in fol.
Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latin*[
p. 632 sqq. Burcard. Gotth. Struuii *Bibliot*[
rica selecta Cap. XIII. §. XII., p. 357. edit[
Cl. Jo. Vogtii *Catalog. libror. rar.* p. 291.
Dufresnoy *Tablettes chronologiques* Tom.
1744. in 8. p. CCIIII. Jean le Laboureur, d[

uvage cura, in edendo FROISSARDO adhibita, ud Jacob. le Long l. cit. p. 368. hanc tulit sentenm: Denis Sauvage *qui a remis sous la presse plusieurs ciens livres, & plusieurs autres, qui ont travaillé rès lui, ont plûtôt disgracié qu'illustre notre histoire, n'ont servi qu'à rendre les originaux & les prémiéres itions plus rares & plus chéres, de la vieille chronique* Flandres, *de* FROISSART &c. *& d'autres excelu historiens.* Confirmat suo id effatum suffragio ttlob. Kranzius, qui in Bibliotheca elisabethana vrauiensi Codicem FROISSARDI MStum, quatuor entibus voluminibus, & nitidissimis picturis ornam euoluerat. Describit illum in *Memorabilibus liotbecae publicae* elisabethanae vratislauiensis, *Vrau.* 1699. in 4. p. 87. vbi inter alia haec leguntur: *at orbis eruditus, se textum* FROISSARDI *egregie idere; quem* Dionysius Saluagius, *regis* Henrici II. *u, quinquagesimo nono superioris seculi anno*, Lugni *publicauit, sed foede decipitur, dum Codex hic esturam detegit, &* Saluagii *manu omnia, quae aulae* licae *displicebant, deleta, vixque decimam historiae tem integram relictam esse, manifestum reddit.* Ex : maiore FROISSARDI opere gallico, *epitomen* icinnauit latinam, Joannes Sleidanus ad Joannem laium Episcopum parisiensem, & rom. Ecclesiae :dinalem, quae prima vice *Parisiis ex officina Sinis Colinaei* 1537. in 8. prodiit, vid. Mich. Maite *Annal. typograph.* Tom. III. p. 268. Niceron *moires* Tom. XXXVIIII. p. 38. Et haec *epitome*, um in hac *scriptorum rer. britannic.* collectione loı inuenit, & postea saepissime, cum Philippi Coıaei *historia rerum gestarum a* Ludouico XI. & Ca› IIX. a Sleidano, e gallico sermone, conuersa, in em emissa fuit. Habemus editionem admodum dam, hoc titulo insignitam: FROSSARDVS & ninaeus, *duo nobilissimi* gallicarum *rerum scriptores, sterdami apud Joannem Blaeu* 1656. in 12. pp. 664. ept. indice. Alias editiones enumerat Jo. Alb.

 Fabricius

Fabricius l. cit. p. 634. Sleidanum autem mala fide egisse, & in Anglos fuisse iniuric pridem obseruarunt viri docti, vid. Willia son's english *historical Library*, *London* 17 p. 184. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. &* l. cit. p. 634. Vid. de JOANNE FRO Gerard. Jo. Vossius *de Historic. latinis* L. III p. 497 sqq. Valer. Andreas in *Biblioth. belg* Casimir. Oudinus in *Commentar. de Scriptor. eccles.* Tom. III. col. 2224 sqq. Isaac Bulla *demie des Sciences & des arts* Tom. I. p. 12 ne Pasquier in *Recherches de la* France 16 L. VII. Chap. V. p. 612. P. Baile in *Dictio rique & critique* Tom. II. p. 1220 sqq. N *Memoires* Tom. XLII. p. 210 sqq. qui v praeuentus, Catalogum operum, quae scrip SARDVS, adiicere non potuit. Omnium illo, eiusque libris egit Mr. de la Curne Palaye in *Memoire sur la vie de* FROISSA tur in *Memoires de litterature tirez des Reg Academie royale des Inscriptions & belles lett* p. 486 sqq. edit. *Amsterd.* 1741. in 12. p. 288 sqq. & in Jaques George de Chauf *veau Dictionaire historique & critique* Tom p. 87 sqq. Conf. de hac *prima Scriptorum rum collectione* Burcard. Gotth. Struuii *Bib storica* Cap. XV. §. VI p. 571. edit. Buderi Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Latinit.* L

Habemus eiusdem collectionis, ipsiusque exemplar, ad manus, in quo, sine dubio fraude, primum folium mutatum fuit, lib *duni apud Renatum Potelerium* 1587. e citur.

CXX.

LMI BRITONIS *Aremorici* Philippidos bri Duodecim. Caspar Barthius recensuit, imaduersionum Commentario illustrauit. us huius Operis Titulus sit, speculum Boni, e Et Bello, Pii, Cordati, & Fortunati Prin-Qualis describitur, & reuera fuit, Franco-ex Philippus Augustus A Deodatus, qui sub Anno Christi. MCLXXX vsque ad A. XIII seminclusum. In Animaduersionibus eca quaedam Auctorum sequiorum temcomiter illustratur. *Cum Gratia & Priui-Ect. Saxon. ad Decennium. Cygneae excu-Melchior Göpnerus suis ac Johannis Scheibii Lips. Sumtibus Anno MDCLVII.* (1657.) p. 367. & 760. except. indice duplici 31.

o tempore GVILIELMVS BRITO, aremoricus, s, natus fuerit, non constat, illum tamen iam XII. ad finem vergente, in Gallia fuisse cele-, admodum verisimile est, quoniam Lib. III. o sqq dixerit:

ratum tibi ne me nutriuisse queraris
denis tibi quem cano iam vertice lustris
tria Britigenum *duodennem misit alendum*
m tunc castalii sitientem pocula fontis.

as verbis anno aetatis LV. librum se comse fatetur, quod intra annum 1218. & 1224. n fuisse, ex versibus *conclusionis hortatoriae*, ad uicum IIX. L. XII. 839 sqq. patet:

vocat iste labor, tibi iam post pascha paratus
ugarum cum finis adest, supplicamine multo
as iterum obtinuit, a vestro patre Johannes.

Id etiam coniicit Mr. de la Curne de St. Palay
Memoire concernant la vie & les ouvrages de G
LAVME *le* BRETON, in *Memoires de littera*
tirez des registres de l'Academie royale des Inscri
& belles lettres Tom. XII. p. 265 sqq. Ad illas
potissimum inducias siue treugas his versibus re
GVILIELMVM, existimat Mr. de la Curne, qu
Philippum Augustum, & Henricum filium, & fi
rem Joannis Angliae regis, in quatuor annos,
te ann. 1220. ad ann. 112. vsque 1224. factae
Induciarum formulam adseruauit J. du Mont
Corps diplomatique. Ex his igitur GVIL
BRITONEM iam circa ann. 1170. natum fu
de la Curne suspicatur. Illum fuisse prae
Petri Carlotti, quem Philippus Augustus,
ex amica progenuerat, ipse testatur in *co*
XII. ad istum Carlottum thesaurarium,
regis filium, vbi versu 300. ait:

Dogmata quem docui primum puerilia,
Tam dociles habilis fœcundat gratia sen
Vt mihi iam dignus, habearis doctor ha
Quintus adhuc decimus tibi vix licet a

Quod in istius etiam Carlotti laudem,
poema, adparet ex adloquio, quo li
vers. 9 sqq. Carlottum compellauit:

Si tibi totius animi virtute dicaui
Exhaustum subito tenui de fonte libell
Impofuique tuo Karlotida *nomine nom*
Vt tua lectoris laus perpetuetur in ore
Et virtus etiam post mortem nescia n
Famaque Karlorum *viuat post fata*

Verba, quae in *lexico eruditorum* T
de hoc poemate leguntur, paullo ob
quamdam ambiguitatem prae se ferr
lippidos libris XII. carmine heroico
Philippo Augusto Adeodato, ab ann
1223. laudabiliter gestas persequun
da historia, maxima ex parte, Rigo

ofeſſione phyſicum, Regis Francorum Chro-
n, & Beati Dionyſii Areopagitae monachum,
Philippi Auguſti conſcripſerat, ſequitur,
ebus geſtis praeſentem ſeſe adfuiſſe ſaepius
. Ad imitandum praeterea ſibi propoſuiſſe
Alexandreida, non ſolum initio ſtatim, ſed
que poematis locis, ipſe fatetur poeta:
hius in *Animaduerſ. in* BRITONEM p. 7.
logio ornauit *poematis certe nulli ab octin-
o annis poſtponendi, quod facilitate ſermonis*
uidianum *maxime repraeſentet, demtis aetatis
e notis*, & in *Aduerſar.* L. XLIII. Cap. VII.
poetam vocat *ſuo aeuo longe eloquentiſſimum,
as ea quae ſeculi vitio aliter proferre non po-
rabilem poetam videas.* Conf. L. VIIII. Cap.
34. L. LIII. Cap. XI. col. 2497. Mr. de la
it. p. 268. de illo hoc tulit iudicium: *on re-
ur-tout dans la* Philippide *un poëte du pre-
, mais tont ſe reſſent auſſi du mauvais goût qui
tems de l'Auteur; & ce défaut ête ſouvent
s aux endroits d'ailleurs les plus dignes d'ad-
les récits, les portraits, les deſcriptions, tout
mt & animé; la verſification aiſée, ſemble
ſource, elle a du nombre, & de l'harmonie;
ne ſi ce n'étoit pas aſſez pour notre Auteur de
s que la nature lui préſente, il court ſans
des pointes & des jeux de mots qui dégénerent
u bas comique* &c. Conf. Adr. Baillet *Ju-
s Savans* Tom. III. P. I. p. 461 ſqq. Quod
nes adtinet, iam anno 1534. *fragmentum*
erat Jacobus Meyer, balliolanus, quod com-
bellum Philippi cum Ottone geſtum. Edidit
titulo: *Bellum, quod* Philippus, Francorum
Othone Auguſto, Anglis, Flandrisque *geſſit,
inc 300. conſcriptum, nunc autem fideliter re-
& a mendis repurgatum*, *Antuerp.* 1534.
Niceron *Memoires* Tom. XXXVIIII. p. 21.
ntegrum inſeruit Petrus Pithoeus *Scriptor.
Hiſtor.*

❧ ✱ ✱ ✱ ❧

Histor. Francor. veteribus XI. Francof. 1596.
editis. Deinde editionem illius curauit ac
recognitam Andreas du Chesne in Scripto
Tom. V. Parif. 1649. in fol. p. 93 sqq. T
cuius titulum adscripsimus, Caspar. Barthii,
ad exemplar Pithoei recusam dedit. Ill
esse editionem, Bibliothecae faltheniana
p. 109. confirmat. Inscripsit illam Barthi
Augusti ducis brunsuicensis & luneburgen
Barthii commentarium doctissimum ipsi G
efferunt laudibus. Mr. de la Curne l. cit.
ratione de illo loquitur: Le Commentai
enrichie, renferme une erudition immense,
les Ouvrages de ce critique: il y rapport
de l'histoire même en prose de GVILLA
TON, de celle de Rigord, & des autre
peuvent jetter quelque lumiere sur les f
parlé dans ce poëme: il tire souvent del n
vains des explications de plusieurs mots
nité, dont du Cange a même fait usage
Glossaire: il y fait sentir en Critique
beautez & les défauts de cet ouvrage, &
souvent les vers des Auteurs Grecs & L
imitez on copiez: il corrige ou supplé
sont corrompus ou défectueux; en sort
taire peut être d'un grand usage pou
bien entendre ce poëme; qui n'est pas
fine duplicis indicis, quorum prior a
adversionibus laudatorum, illustrator
nomina; posterior res & verba me
ctitur, exstat: Ad inclytum seculi
Barthium S. R. I. Equ. summo cu
per Triennium iam Hemiplecticum,
nihilominus valetudinis rationem G
TONEM restitutum & illustratum
von der Lage purus Jambus, f
GVILIELMO BRITONE Gera
Histor. latin. L. III. p. 632. (

ofeſſione phyſicum, Regis Francorum Chro-
m, & Beati Dionyſii Areopagitae monachum,
s Philippi Auguſti conſcripſerat, ſequitur,
rebus geſtis praeſentem ſeſe adfuiſſe ſaepius
t. Ad imitandum praeterea ſibi propoſuiſſe
Alexandreida, non ſolum initio ſtatim, ſed
que poematis locis, ipſe fatetur poeta:
thius in *Animaduerſ. in* BRITONEM p. 7.
elogio ornauit *poematis certe nulli ab octin-
ro annis poſtponendi*, *quod facilitate ſermonis
uidianum maxime repraeſentet, demtis aetatis
te notis*, & in *Aduerſar*. L. XLIII. Cap. VII.
poetam vocat *ſuo aeuo longe eloquentiſſimum,
as ea quae ſeculi vitio aliter proferre non po-
irabilem poetam videas*. Conf. L. VIIII. Cap.
34. L. LIII. Cap. XI. col. 2497. Mr. de la
it. p. 268. de illo hoc tulit iudicium: *on re-
ar-tout dans la* Philippide *un poëte du pre-
, mais tout ſe reſſent auſſi du mauvais goût qui
 tems de l'Auteur; & ce défaut ôte ſouvent
is aux endroits d'ailleurs les plus dignes d'ad-
les récits, les portraits, les deſcriptions, tout
ant & animé; la verſification aiſée, ſemble
ſource, elle a du nombre, & de l'harmonie;
me ſi ce n'étoit pas aſſez pour notre Auteur de
ez que la nature lui préſente, il court ſans
 des pointes & des jeux de mots qui dégénerent
us bas comique* &c. Conf. Adr. Baillet *Ju-
es Savans* Tom. III. P. I. p. 461 ſqq. Quod
nes adtinet, iam anno 1534. *fragmentum*
erat Jacobus Meyer, balliolanus, quod com-
bellum Philippi cum Ottone geſtum. Edidit
titulo: *Bellum, quod* Philippus, Francorum
Othone Auguſto, Anglis, Flandrisque *geſſit,
hinc 300. conſcriptum, nunc autem fideliter re-
, & a mendis repurgatum*, *Antuerp*. 1534.
. Niceron *Memoires* Tom. XXXVIIII. p. 21.
integrum inſeruit Petrus Pithoeus *Scriptor.
Hiſtor.*

tantur versiones, quas recenset Niceron in
Tom. XXIII. p. 104. vbi praeterea librum
gio ornauit : *l'Ouvrage de* CAMDEN *fu*
applaudissement, & il faut avouer, qu'on n'
ter cette matiere avec plus de jugement d
d'exactitude, ni avec une plus grande net
Quelques uns ont prétendu que le Roi J
fait ôter & ajouter diverses choses à la
*tie en faveur de la Reine d'*Ecosse, *sa M*
ne Wood *est de ce sentiment ; mais c'est*
on n'apporte aucune preuve. L'envoi
Dupuy *du second volume de son histoire*
verité faire naître quelque soupçon à c
crainte seule qu'elle ne fût alterée eût
cet envoi. Mais CAMDEN *pouvoit a*
qu'on ne la supprimât entierement, o
ne s'en emparât après mort ; ce qu'il
la mettant entre les mains de Mr. Du
ment la donna au public après la mo
en la faisant imprimer à Leyde. C
ctionaire historique & critique To
not. F. & G. Scriptores, qui GV
DENI *vitam* exposuerunt, nomina
litterar. pag. 418. Iis adcenseri
Whear *Parentatio historica, mani*
NIS *oblata, & dedicatio imaginis*
in schola historica : Eiusdem epist
rum fasciculus, & eucharisteria,
Turner. 1628. in 8. Guil. Batesi
nem inseruit *Vitis selectorum ali*
seqq. Ludouici Molinaei *Ora*
CAMDENI *habita, in Acad.* OX
cum inuenit in Henning. Witt
phor. Dec. II. p. 130. Cum I
a partibus semper steterit Oli
dictorum *independentium*, no
quae gloriae & famae CAMDE
tur, sub examen vocauit, T

mmentar. *de Scriptor. & scriptis ecclesiast.* Tom. III. p. Olaus Borrichius in *Dissertat. de poetis lati-* *II.* p. 88. Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. &* *inf. Lat.* L. II. p. 771. Niceron in *Memoires* Tom. IIX. pag. 91 seqq. Jaqu. George de Chaufepié in *uveau Dictionaire historique & critique* Tom. II. G. p. 111 sqq.

CXXI.

nales rerum Anglicarum & Hibernicarum regnante Elizabetha *auctore* GVIL. CAMDE- *Prostat Amstelodami apud Dan. Elzevier* .. *anno* LXXVII. (1677) in 8. pp. 908.

Complectitur hoc opus, quod rarum esse dicitur in *bliotheca* Saltheniana p. 434. res, in Anglia, Scotia, Hibernia, regnante Elisabetha regina, ab anno 1558. annum vsque 1604. gestas. Suasore Guilielm. Ce- io opus CAMDENVS inchoauit, cum anno 1596. cialium princeps (*Roi d'Armes*) declaratus esset. Ita ro, Tomum I. primum *Londini* 1615. in fol. Tom. tem II. cum Tom. I. iterum, mortuo iam CAMDE- p, typis exscripto, *Lugd. Batau.* editum fuisse no- mus anno 1625. in 8. quam editionem sequuta est omi II. editio *Londin.* 1627. in fol. Vterque To- [illegible]peritus fuit *Lugduni Batau. ad Elzeuirios* 1639. [illegible]. Eamdem, editionem esse illam, cuius titulum scripsimus, illique nouum tantummodo titulum aefixum censemus. *Illustris in* Francia *vir*, cuius dei tanquam depositum, CAMDENVS Tomum II. tem ipse in lucem edere non sustinebat, commisisse citur in typographi *praefatione*, fuit Petrus Putea- us, qui CAMDENO, per mortem iam extra pericu- m posito, fidem praestitit, & secundum illum To- mum, ad Elzeuirios prelo subiiciendum transmisit. uo adplausu liber exceptus fuerit, variae illius te-

stantur

Scotiae, a viris doctissimis, ornata fuit, co
riuntur, in *Bibliotheque choisie* de Mr. le
p. 197 seqq. Recensionem satis exactam
huit l. cit. p. 174 sqq. Conf. *Bibliotheca*
sis *historica*, Centur. I. Artic. II. p. 27 sqq.
quo nos viuimus, editionem, *Operum* GE
CHANANI omnium, in lucem protulit
splendidam, hoc insignitam titulo: GE
CHANANI, Scoti, *Poetarum sui saeculi*
cipis; Opera omnia, ad optimorum Cod.
summo studio recognita & castigata: nunc
vnum collecta, & innumeris pene mendis, qu
que omnes editiones antea scatebant, repur
riis insuper notis, aliisque vtilissimis Acce
strata, & aucta, curante Thoma Ruddim
Edimburgi apud Robertum Frebairn 171
in fol. Hunc quidem annum prae se fert
illam ante annum 1721. non fuisse diuu
tissime constat. Recusa postea fuit, cum
manni praefatione *Lugd. Bat.* 1725. II.
Vitam suam ipse GEORGIVS BVCHANA
nio, ante mortem, conscripsit, quae *cum* T
dimanni *notis, & supplementis*, *Operu*
praemissa conspicitur. Conf. praeterea
GEORG. BVCHANANI *vita*, a Jo. Cleri
pta, in *Bibliotheque choisie* l. cit. p. 106-202
burgische *Bibliotheca historica* l. cit. Nice
res Tom. VII. p. 212 sqq. Tom. X. p. 17
Dictionaire historique & critique Tom. I.
Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom.
p. 301 sqq. Thom. Pope-Blount *Censura*
tor. p. 654. Paul. Freheri *Theatr. viror.*
claror. p. 1475. Jo. Petr. Lotichii *Biblio*
ca P. IIII. pag. 20 seqq. vbi tale in eum
gramma:

Arte BVCHANANVS Cicero, *sed carmi*
Illustrat scriptis scotica *regna suis*

[..]didicos raris dum miscet ab ordine Psalmos
Versibus, hac vatem vix habet arte parem.

[..]elm. autem Nicols in poemate, quod *de litteris [..]tis* composuit *Londini* 1711. in 8. hoc illum L. II. [..]. ornauit elogio:

[..]x priscis cedens BVCHANANI *musa vigebit,*
Aequales rapiet cum Libitina suos,
[..]ua vulgari qui carmina scripta dederunt,
[..]icinis solis forte legenda suis.
[..]est ille suum, quem Scotia *iactat alumnum*
[..] quem vel summis vatibus annumeret.

CXXIII.

[..]akuk prophetam V. FABRITII CAPITO-[..] enarrationes. *Argent. apud Wolphium Ce-[..] Mense Martio Anno MDXXVI.* (1526) [..]lior. 50.

[..]OLFGANGI FABRICII CAPITONIS scripta [..] rariora esse, nec nisi in vetustissimis, iisque pro-[..]tructis bibliothecis inueniri, verbis Daniel. Ger-[..]n *Florileg. libror. rar.* p. 17. Cl. Vogtii in *Ca-[..] libror. rar.* p. 169. pronunciauimus in *Analectis [..]r.* p. 207. vbi succinctam vitae CAPITONIS [..]imus notitiam, & nonnullos, quos conscripsit, [..] protulimus. Auctoribus, qui *vitam* illius con-[..]runt, ibidem nominatis, addi poterit *dat Leven* [..]OLFG. FABR. CAPITO, in *de Levensbeschry-[..]an beroemde en geleerde Mannen Amsterd.* 1732. [..]. V. p. 225 sqq. In *lexico* quidem *eruditorum* I. col. 1645. ille mense decembri anno 1542. [..]ntia correptus, mortuusque dicitur, id vero iam [..]1541. euenisse, vt l. cit. diximus, praeter scri-[..] citatos confirmat Jo. Sleidanus in *Commentar. [..]tu relig. & reipubl.* L. XIIII. fol. 218. b. edit.

Scotiae, a viris doctissimis, ornata fuit, collec
riuntur, in *Bibliotheque choisie* de Mr. le Cle
p. 197 seqq. Recensionem satis exactam ide
buit l. cit. p. 174 sqq. Conf. *Bibliotheca ham*
sis historica, Centur. I. Artic. II. p. 27 sqq. S
quo nos viuimus, editionem, *Operum* GEORG
CHANANI omnium, in lucem protulit, ad
splendidam, hoc insignitam titulo: GEORG
CHANANI, Scoti, *Poetarum sui saeculi fac*
cipis; Opera omnia, ad optimorum Codicum
summo studio recognita & castigata: nunc pr
vnum collecta, & innumeris pene mendis, quibu
que omnes editiones antea scatebant, repurgat
riis insuper notis, aliisque vtilissimis Accessiom
strata, & aucta, curante Thoma Ruddimann
Edimburgi apud Robertum Frebairn 1715. I
in fol. Hunc quidem annum prae se fert ed
illam ante annum 1721. non fuisse diuulgat
tissime constat. Recusa postea fuit, cum Pe
manni praefatione *Lugd. Bat.* 1725. II. To
Vitam suam ipse GEORGIVS BVCHANANV
nio, ante mortem, conscripsit, quae *cum* Thor
dimanni *notis*, *& supplementis*, *Operum*
praemissa conspicitur. Conf. praeterea m
GEORG. BVCHANANI *vita*, a Jo. Clerico
pta, in *Bibliotheque choisie* l. cit. p. 106-202. d
burgische *Bibliotheca historica* l. cit. Niceron
res Tom. VII. p. 212 sqq. Tom. X. p. 176.
Dictionaire historique & critique Tom. I. p. 6
Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. III
p. 301 sqq. Thom. Pope-Blount *Censura cele*
tor. p. 654. Paul. Freheri *Theatr. viror. eru*
claror. p. 1475. Jo. Petr. Lotichii *Bibliothec*
ca P. IIII. pag. 20 seqq. vbi tale in eum scrip
gramma:

Arte BVCHANANVS Cicero, *sed carmine* F
Illustrat scriptis scotica *regna suis*

regno Babyloniae, quam ipsi prophetae *enar*-
ipit. Conf. Jacob. Frideric. Reimmanni *Ca*-
bibl. theologic. p. 430. Jacobi le Long *Bi*-
sacra Tom. II. p. 666. qui littera nominis
NGI initiali V. in titulo conspicua, sine
ductus fuit, vt *quinque enarrationes in pro*-
Habacuci, a CAPITONE conscriptas esse
aderet.

CXXIIII.

INI BVCERI Scripta

ensimque in Germania, ipso auctore curante
aud facile obuia, & prae ceteris editionibus,
sententia Caluini castratae prodierunt, aesti-
sse, adserit Jo. Georg. Schelhornius Tom. V.
at. litterar. p. 161. & Clar. Jo. Vogtius in
libr. rar. pag. 154. vbi etiam hoc effatum
estimonio Gerhard. Jo. Vossii comprobant.
s, ex eiusmodi BVCERI operibus ad manus:

sis in Epist. D. Pauli Apostoli ad Roma-
ibus singulatim Apostoli omnia cum ar-
tum sententiae & verba, ad autoritatem
cripturae, fidemque ecclesiae catholicae
ae quam praesentis, religiose ac paulo
cutiuntur. Et vt Apostolus praecipuos
us theologiae tractauit quam exactissime
ime, ita maxima pars totius, non tam Pau-
m vniuersae sacrae philosophiae explica-
Per D. MARTINVM BVCERVM. Dis-
in speciem locorum scripturae, & prima-
ie in religionis doctrina controuersiarum

Argentorat. 1555. in fol. Vitus Ludouic. a Se dorf in *Historia Lutheranismi* L. I. Sect. XX. §. p. 54. edit. *Lips.* 1692. in fol. Testantur id pr ea Michael. Toxitae *manes* WOLFGANG. FAB CAPITONIS, Simon. Grynaei, *&* Jacob. Bede qui libello adcessere, qui inscribitur: Jo. Sturm *gymnasii* argentoratensis *luctus, ad* Joachim. Ca rium, *Argentorat.* 1542. in 8. Quod ad librum ante oculos iam versatur, adtinet, a CAPITON catus fuit Jacobo Sturmio, ciui & Senatori arg nensi. Epistolam dedicatoriam Argentin. XIIII. 1526. scriptam, sequitur *Ratio enarrandi proph* Requirit praesertim in illo, qui sibi sumit pro enarrandos, *historiarum illius temporis exactam tiam, linguarum, in primis hebraeae, vel med eruditionem, & cognitionem* Christi, *fideique, c mis experientiis.* Haec omnia variis exemplis strat & confirmat. Inuehitur in primis in illos, linguam auctoris, quem enarrare cupiunt, non ligunt, & illum ex versionibus tantummodo inte tantur. *Quo pacto,* inquit, *auctorem, quaeso, pr ac viuide enarrabis, cuius ne verba quidem ipse in gis? Audio, interprete, inquis, fideli nitor; at felicitate, minutias atque idiomata huius in alien gua refert, vel callentissimus interpres. A re exigua, pondus vniuersae sententiae saepius dep sicut est aut tropus, aut schematismus, aut min cula, aut in vna dictione emphasis &c. Dives verborum copia hebraeae linguae suppetit, & rem quendi quaedam forma. Quod latine vno modo que dicitur, id multifariam variatis vocibus sy mis, hebraice elegantissime & cum epitasi inter citur. Omitto enim errata illa crassa. Nam ex pellatione nomen, ex* Cusan *proprio viri, vastiss* Aethiopiae *regnum, ex* facies *verbo personae secu* facies *hominis, ex* arbore hominem, *& id genu nita monstra, audaci isti inscitiae plerumque na tur* &c. Huic tractationi subiunxit succinctam

m de regno Babyloniae, quam ipsa prophetae *enar-
tio* excipit. Conf. Jacob. Frideric. Reimmanni *Ca-
log. Biblioth. theologic.* p. 430. Jacobi le Long *Bi-
otheca sacra* Tom. II. p. 666. qui littera nominis
LFGANGI initiali V. in titulo conspicua, sine
bio adductus fuit, vt *quinque enarrationes in pro-
etiam* Habacuci, a CAPITONE conscriptas esse
i persuaderet.

CXXIIII.

ARTINI BVCERI Scripta

sim sensimque in Germania, ipso auctore curante
eusa haud facile obuia, & prae ceteris editionibus,
ae ex sententia Caluini castratae prodierunt, aesti-
nda esse, adserit Jo. Georg. Schelhornius Tom. V.
moenitat. litterar. p. 161. & Clar. Jo. Vogtius in
talog. libr. rar. pag. 154. vbi etiam hoc effatum
um, testimonio Gerhard. Jo. Vossii comprobant.
t nobis, ex eiusmodi BVCERI operibus ad manus:

aphrasis in Epist. D. Pauli Apostoli ad Roma-
in quibus singulatim Apostoli omnia cum ar-
enta, tum sententiae & verba, ad autoritatem
nae scripturae, fidemque ecclesiae catholicae
priscae quam praesentis, religiose ac paulo
is excutiuntur. Et vt Apostolus praecipuos
s totius theologiae tractauit quam exactissime
lenissime, ita maxima pars totius, non tam Pau-
, quam vniuersae sacrae philosophiae explica-
st. Per D. MARTINVM BVCERVM. Dis-
otium in speciem locorum scripturae, & prima
hodie in religionis doctrina controuersiarum

conciliationes & decisiones XLII. Cum ind verborúm & sententiarum copiosissimo. *Basi apud Petrum Pernam MDLXII.* (1562) in pp. 595. si praemissa & indicem folior. 13. ex peris.

Consecrauit MARTINVS BVCERVS opus fi Thomae Granmero, Archiepiscopo cantuariensi, mati Angliae, Argent. IIX. Calen. April. an. 15 *Metaphrasi & enarrationi* praemittitur: *Praefati enarrationem epistolarum* D. Paulli *apostoli, cum vniuersum, tum peculiariter eius, quae est scripta* manis, *quibus ad doctrinam Apostoli rite intelligend Lectori via munitur.* Diuiditur ista praefatio in capita. I. agitur *de laudibus* Paulli. II. *de ordine stolarum, a tempore, quo scriptae sunt.* III. *de ord epistolarum, quo ex dignitate & argumento earu vulgo digestae habentur.* IIII. *Quae prima in epist ad* Romanos *sit quaestio; quodque generale caput, omnia referuntur.* V. *Argumentum epistolae, & plicatio, quid Apostolus singulis capitibus differat. Quid patres de quaestione epistolae huius & causa senserunt.* VII. *Summa primae rationis, qua pri cipem quaestionem expedit.* IIX. *Quo* D. Paullus *sig ficatu vsurpet verbum* iustificari, *&* iustificatio. VIII *quid* Paullo *venit verbis* fidei *&* credere. X. *qu* Paullo lex, *&* opera legis. XI. *An insit in philo phia, quod cum doctrina* Paulli *congruat.* XII. *an* Paullus *adhibuerit artem dicendi.*

CXXV.

Praelectiones Doctiss. In Epistolam D. P. Ephesios, *eximii Doctoris* D. MARTINI B CERI, habitae Cantabrigiae in Anglia, An MDL. & LI. Ex ore praelegentis collectae, & nu primu

BVCERI, *ad* Vrban. Regium *epistola, ex autographo, nunc primum edita, Coburg.* 1709. Melch. Adami *vitae theologor. Germanor.* p. 102 Paul. Freheri *Theatr. viror. eruditione claror.* 155. P. Baile *Dictionaire historique & critique* . I. p. 682 sqq. vbi illum in primis not. F. a Ju- i suspicione, contra Sanderi, Lindani, Prateoli, iini, Surii, aliorumque figmenta, liberare studuit.

CXXVI.

rosancta Quatuor Jesu Christi Euangelia NCISCI LVCAE *Brugensis Ecclesiae Cathe- udomaropolitanae Theologi & Decani* Com- us. Alia eiusdem Auctoris ad S. Scriptu- em opuscula. *Antuerpiae ex Officina Plan- apud Joannem Moretum MDCVI.* (1606) Tom. I. & II. pp. 1124. si praemissa folior. peris.

acrosancta Quatuor Jesu Christi Euangelia, ISCI LVCAE *Brugensis Ecclesiae Cathedra- maropolitanae Theologi & Decani* Commen- n Tomus III. *Antuerpiae ex officina Plan- Apud Viduam & Filios Joannis Moreti I.* (1612) pp. 317. exceptis praemissis fo-

acrosancta Quatuor Jesu Christi Euangelia, CISCI LVCAE *Brugensis Ecclesiae Ca- s Audomaropolitanae Theologi & Decani,* ntariorum Tomus IIII. & vltimus. conti- omplementum Euangelii secundum Johan- *Antuerpiae ex officina Plantiniana apud vi-*

duam & filios Joannis Moreti MDCXVI. (1616 ...
pp. 192. si praemissa & additamenta folior. 9. ...
numerata fuerint.

Cum libri mentionem faceremus, in *Analectis ... terariis* p. 542. titulus illius veluti integer, ab ... nobiscum communicatus fuit. Sed cum nobis ... librum iam inspicere liceret, titulum haud satis ... rate descriptum fuisse conspicimus, id quod nos ... mouit, vt illum hic denuo repeteremus. Primum ... secundum Tomum dicauit FRANCISCVS LVC... Alberto, & Isabellae Clarae Eugeniae, Infanti Hi... niarum, Archiducibus Austriae, Belgii Ethnarc... *Adprobationem* & *priuilegium* sequuntur 1) *Pr... mena ad Lectorem de totius operis ratione.* 2) ... *rarium* Iesu Christi *Filii Dei, ex quatuor Euan... iuxta ordinem rerum gestarum, opera* FRANC... LVCAE *collectum.* 3) *Euangeliorum secundum* M... thaeum *&* Marcum, *sensu historico ac primo ... tractatio* a p. 1-727. 4) *Similis tractatio Euang... rum secundum* Lucam *&* Johannem, *iis maxim... cis, quae sunt illis, cum* Matthaei *aut* Marci *eua... liis communia,* p. 728-1017. 5) *Notarum ad va... lectiones in quatuor Euangeliis occurrentes libelli ... plex, quorum vno graecae, altero latinae variet... explicantur* pag. 1019-1092. 6) *Tractatus de c...* daica *S. Scripturae paraphrasi, quo & ostenditur, ... paraphraseos illius vsus, & plurima S. Scripturae ... ea enodantur* pag. 1093-1119. 7) *Index loco... S. Scripturae & paraphraseos* chaldaicae, *quae ... Tractatu explicantur.* 8) *Index verborum & reru... quae cum frequenter occurrant, semel bis, in euang... lia, commentariis explicantur* p. 1120-1124. H... sunt, quae in Tomo I. & II. reperiuntur. Tomus I... nomine Jacobi Blasaei, brugensis, Episcopi audomar... politani inscriptus est, & complectitur *Commentarii ... sanctum* Iesu Christi *euangelium secundum* Luca... *supplementum, continens propria huic euangelistae, qu... ...

rii loco, aliquot capita, ex Euangelio secun-
ınem *adiecta sunt.* Tomum IIII. consecra-
r Mutio Vitelleschio, Societatis Jesu Prae-
ıerali. Iste Tomus perficit ea, quae resta-
ohanne edisserenda. Illi adiicitur *index &*
uor euangeliorum, his quatuor Tomis ex-
ı; & tandem *quaedam in primis Tomis mu-*
recognitione Auctoris leguntur. Reliqua
electis litterar. de libris rarior. l. cit.

CXXVII.

us Platonicus
ınis Jocarii Antropolensis
n in Kathalogon Platonicum.
fonte irriguo. De principio orbis
o. ex arce hausto ab altiuolante aquila,
to diuinus vates. que achedemia vatis
la crediderit Xp̄i. fidelis habe.
. 6.

ɔusculum litteris gothicis impressum, rarum
ıo facile in dubium vocabit, qui non igno-
l eiusmodi opuscula, quae pauca tantum mo-
ectuntur folia, doctorum virorum manibus
subducere soleant. Quo auctore illud fuerit
ım, indagare non potuimus, forte cuipiam
ɔus nostris tam felici esse licebit, vt illum e
initio eliciat, quod ideo hic adscribimus;
athalogus platonicus *de concordia diui* Moi-
ini Platonis *ex achedemia*; *per euangelium*
tis aquile salubriter confirmata.
cho *aut vrbe lunari. eliconiadum flos*
ıri Iohannes. *que cano digne bere mi.*
ius *transfert. Translata* aquilonipolensis
rificat. Domine metrificatum habeas.

Numenium pictagoricum *prefert* origenes
Sollers. philosophis omnibus antelocat
Cum moisea *volumina legissetque* platonis
In platone *inquit nosse sacrum* moisen
Ergo achademea disciplina est moisee
Concolor Est vtraque sancta salute valens

Hac ratione poema inchoatur, quis vero Jo Thurius, & Marsilius fuerit, quorum fit mentio, rare nos fatemur. Poeta vero *aquilonipolensis*, omni dubio, Henricus iste a Nordheim, siue aliis opusculis nominatur, aquilonipolensis est, de in *Analectis* nostris *litterariis* p. 439 sqq. iam nulla adtulimus. Joannes Jocarius, qui *Tetr* in titulo auctor est, *antropolensis* quidem dicit emendauit quidam atramento hanc vocem, in pl ri, quo vtimur, & pro *antropolensis* substitu *stropolensis*. In prima poematis parte, nonnullo philosophorum, qui ex academia prodierunt, enu rantur principia, quae similitudinem quamdam christianae fidei dogmatibus habent. Secunda hac ratione inscribitur: *Confirmatio christian per* socratica *contra* lucianum, *nostre fidei, m tamquam nimis simplices deridentem.* Tertia tit habet: *Reuersio ad propositum:* quarta, *confirm* platonicorum *ex fide & religione christiana.* qu *de* Platone *solenniter kathegorisato*, sexta *suprad rum epilogus perbreuis*, septima *Conclusio*, quae lis est:

Non hec barbati deliramenta Platonis
Sunt achedemie heri principis ymmo ducis
(Hermes *que* Trismegistus *tacta ante* platonem
Theologye autor mercurius *cecinit.*)
Pectore toto. anima tota. vi tota vt amemus
Verbigenam inprimis philosophia monet.
Quippe bonum est lex. sed melius non philosophia
Hec vim non facere cogit. at illa docet.
Preualet arbitrium rei opportune mō quantum
Tantum legi pre philosophia valet.

Aln

-acbedemiam vt ingressus misteria sancta
heroibus acceperis intus homo
& plura (que cincta thalya *nequibit*
dere) clamabis forsitan ore petri
bonum hic esse tria milia nos faciamus
tabernacla. sit decus vsque Deo.
Erphordie *per* Wolffgangum Schencken.

CXXIIX.

o titulorum. Expositiones siue decla-
es omnium titulorum iuris, tam ciuilis
nici, per *celeberrimum ac diligentissimum*
ANVM BRANT collecte et reuise. Et
tudendi in vtroque iure: cum nomini-
um scribentium in iure 1538. *Venun-*
gduni apud Jacobum Giuneti in vico Mer-
.folior. 137. excepta *Annotatione alpha-*
ium titulorum iuris tam ciuilis quam ca-
quotatione foliorum ad eorundem exposi-
declarationem nuper apposita, folior. 10.

STIANI BRAND, f. BRANT, f. TITIONIS
. omnia, hodie admodum raro reperiuntur.
ius titulum adponimus, saepius impressus fuit,
mis ob *adpendicem,* de qua mox dicemus, in
it. Prima editio, quam Christian. Schoett-
n *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & infim.*
IIX. p. 433. adtulit, est *Basileae* excusa 1504.
llam exceperunt *basileensis* 1515. in 4. *lugdu-*
uam describimus, *lugdunensis apud Sebastian.*
m 1543. in 8. qua se vsum fuisse testatur Chri-
Godofred. Hofmannus in praefatione *vit. cla-*
Ictor. praemissa. Sine dubio eadem est,
hoettgenius l. cit. *Lugduni apud Gryphium*
1544.

Numenium piƈtagoricum *prefert* origenes
Sollers. philoſophis omnibus antelocat
Cum moiſea *volumina legiſſetque* platonis
In platone *inquit noſſe ſacrum* moiſen
Ergo achademea diſciplina eſt moiſee
Concolor Eſt vtraque ſancta ſalute valens.

Hac ratione poema inchoatur, quis vero Joa Thurius, & Marſilius fuerit, quorum fit mentio, i rare nos fatemur. Poeta vero *aquilonipolenſis*, omni dubio, Henricus iſte a Nordheim, ſiue aliis opuſculis nominatur, aquilonipolenſis eſt, de in *Analectis* noſtris *litterariis* p. 439 ſqq. iam nulla adtulimus. Joannes Jocarius, qui *Tetr* in titulo auctor eſt, *antropolenſis* quidem dicit, emendauit quidam atramento hanc vocem, in e plari, quo vtimur, & pro *antropolenſis* ſubſtituit *ſtropolenſis*. In prima poematis parte, nonnullo philoſophorum, qui ex academia prodierunt, enu rantur principia, quae ſimilitudinem quamdam chriſtianae fidei dogmatibus habent. Secunda hac ratione inſcribitur: *Confirmatio chriſtianor per* ſocratica *contra* lucianum, *noſtre fidei, marti tamquam nimis ſimplices deridentem.* Tertia titul habet: *Reuerſio ad propoſitum:* quarta, *confirm* platonicorum *ex fide & religione chriſtiana.* qu *de* Platone *ſolenniter kathegoriſato*, ſexta *ſuprad rum epilogus perbreuis*, ſeptima *Concluſio*, quae lis eſt:

Non hec barbati deliramenta Platonis
Sunt achedemie heri principis ymmo ducis
(Hermes *que* Triſmegiſtus *tacta ante* platonem
Theologye autor mercurius *cecinit.*)
Pectore toto. anima tota. vi tota vt amemus
Verbigenam inprimis philoſophia monet.
Quippe bonum eſt lex. ſed melius non philoſophi
Hec vim non facere cogit. at illa docet.
Preualet arbitrium rei opportune mō quantum
Tantum legi pre philoſophia valet.

Aln

Almam-achedemiam vt ingressus misteria sancta
Hiis heroibus acceperis intus homo
Maiora & plura (que cincta thalya *nequibit*
Pandere) clamabis forsitan ore petri
Nempe bonum hic esse tria milia nos faciamus
Ergo tabernacla. sit decus vsque Deo.
pressum Erphordie *per* Wolffgangum Schencken.

CXXIIX.

positio titulorum. Expositiones siue declarationes omnium titulorum iuris, tam ciuilis n canonici, per *celeberrimum ac diligentissimum* ASTIANVM BRANT collecte et reuise. Et odo studendi in vtroque iure: cum nominiomnium scribentium in iure 1538. *Venunur Lugduni apud Jacobum Giuneti in vico Merli* in 8. folior. 137. excepta *Annotatione alphaa omnium titulorum iuris tam ciuilis quam cai cum quotatione foliorum ad eorundem expoim siue declarationem nuper apposita*, folior. 10.

SEBASTIANI BRAND, f. BRANT, f. TITIONIS uscula omnia, hodie admodum raro reperiuntur. ber, cuius titulum adponimus, saepius impressus fuit, in primis ob *adpendicem*, de qua mox dicemus, in retio fuit. Prima editio, quam Christian. Schoettnius in *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & infim. at.* L. XIIX. p. 433. adtulit, est *Basileae* excusa 1504. n 4. Illam exceperunt *basileensis* 1515. in 4. *lugduensis*, quam describimus, *lugdunensis apud Sebastian. Gryphium* 1543. in 8. qua se vsum fuisse testatur Christianus Godofred. Hofmannus in praefatione *vitis clarissimor. Ictor.* praemissa. Sine dubio eadem est, quam Schoettgenius l. cit. *Lugduni apud Gryphium*

1544.

1544. prodiisse scripsit. Recentissima, quam
memorauit, est *veneta* 1564. Recentiorem il
dunensem 1578. in 8. produxit Jacob. Fr
Reimmannus in der *Einleitung in die Histori*
rariam der Teutschen P. VI. p. 241. Sed
bus in lucem prolatis nulla Michaeli Maitt
tuisse videtur. Editio, quae ante oculos
litteris gothicis exarata est. In praefatione
rem Andream Helmoui, *iuris eloquentiae m*
praeceptorem suum inprimis obseruandum
ANVS BRANT, *inter vtriusque iuris doct*
limus, librum hunc se conscripsisse ait,
scens nullius peritie aut artis bonae ignari
ponuntur tituli digesti veteris, digesti in
gesti noui, codicis, authenticorum, codi
praelectionis, librorum feudalium, dec
decreti. Adpendix *de modo studendi in*
quam SEBASTIANVS BRANT libro
ctorem habet JOANNEM BAPTISTA
CIALVPIS, siue vt plerumque scribi f
ZALVPIS de sancto Seuerino. Libel
ce *Senis* vidisse lucem, testatur SEBAST
commendatio elegiaca in tractatum, de
in vtroque iure, editum, per celeberri
iuris doctorem, dominum JOANN
STAM DE CASALVPIS de Sa
ad clarissimum virum dominum Arnc
vtriusque iuris doctorem: officialem
Basileensis: *eiusdemque insignis ecc*
prestantissimum:

BAPTISTE *pridem tractatum op* NIS

(Quem CASA *producit stirp* PIS

Te faciente) quidem perlegimus
Js labor eximii doctiloquique
Nempe modum tradit pueris in
Jure: queant quanam discer

rea dat documenta decem : mox plura notatu
Digna & adiungit : dicta venusta refert.
stantesque : iurisque calumnia ponit
Quos etas potuit forte videre sua.
in etiam quaedam inueniet hic docta caterua
Vnde animos poterunt fors recreare suos.
prima nam illustrat propter quae iure libellum
Duximus hunc dignum prorsus vbique legi.
is igitur titulos iuris quos lusimus olim
mpressis placuit ferre characteribus
lere praeterea haec statui incunabula iuris
Dans primum (vt decuit) tantopere esse locum
ae tua dum coleret Senas *praestantia pulchras*
Exscribi impensis fecerat immodicis
ec etiam cernes impressa : dabisque iuuentae
Tu primus nostrae : hoc munus & officium
inde tibi : pueri atque senes ; studiosaque turba :
numerasque grates perpetuasque feret :
imis metus (meus) *tibi gnatus* Onophyrus : *offert*
mnimodas grates : perpetuasque canet.

impressa *Bononiae, per Benedictum Hectoris an-* 1493. *die III. Jul.* in fol. formae maioris, re-pur in den *Merkwürdigkeiten der Königl. Bi-zu* Dresden Tom. II. p. 172. Libellus in de-lispescitur capita, quae auctori *documenta* vo-placuit. Ab vberiore eorum recensione nos ab-mus, cum id iam a Christ. Godofr. Hofmanno fa-l. cit. fuerit. Non integrum is, *vitis clarissi-is Iureconsultorum*, inseruit librum, sed *quin-*tantummodo *documentum* recudendum curauit, sqq. Quae in *Bibliotheca* Struuiobuderiana *selecta*, & in *Bibliotheca iuridica* Lipenio-ieni-ana, in recensendo libro, se produnt παρεργάμα-iam adnotata, & emendata conspiciuntur in *würdigkeiten der königl. Bibliothek zu* Dresden

. SEBASTIANVS BRANT, argentinensis, na-uit, anno 1458. Orator, poeta, & iuris vtrius-que

que Doctor, suae aetatis exstitit celeberrimu
ciuile docuit primum Basileae, deinde in patr
reipublicae initio aduocatus, & Syndicus, dei
Paullus Langius refert in Chronico citizensi,
Io. Pistorium, in Scriptoribus rerum german
Tom. I. pag. 1268 edit. Burc. Gotth. Struui
tisb. 1726. in fol. Archicancellarius, & Impe
rom. Consiliarius fuit. Multa edidit opera,
pariter & ligata oratione conscripta. Lilius
dus in *dialog. II. de poetis sui temporis* Tom. II.
p. 406. illum infinita paene poemata conscripsi
hibet. Qualis vero exstiterit poeta, Georgius
cius hocce expressit disticho:

Culta satis nondum scribebas carmina BRAN
Sed vitium potius temporis illud erat.

Diem obiisse dicitur VI. Id. Maii anno 1521.
de illo Ios. Simleri *Bibliotheca* p. 619. sqq. A
Posseuini *Apparat. sacer* Tom. III. p. 199. A
Miraei *Auctar. de Scriptor. ecclesi.* p. 96. Gerar
Vossii *de Historic. latin.* L. III. Cap. X. p.
Melchior. Adami *vitae Ictor. germanor.* p. 5.
Freheri *Theatrum viror. erudit. claror.* p. 805.
cob Wenckeri *Apparat. Archiuor. Argentor.* 17
4. p. 15. 16. 22 sqq. Christ. Schoettgenii *Cont.*
Biblioth. Fabric. *med. & infim. Latinit.* l. cit.
go illius reperitur in Nicolai Reusneri *Iconibu*
imaginibus virorum litteris illustrium Argen
1590. in 8. p. 29. hoc epigrammate ornata:

Iurisconsultus poteram, & simul esse poeta:
Barbaries secli ni vetet ipsa mei.

JOANNES BAPTISTA DE CACCIALVPIS,
Iouerinum, Campaniae oppidum, patriam, me
culi XV. tempore, nactus est. Posteaquam Jo
Petrucii, & Angeli Perilli Juris doctorum, sc
diligentissime frequentauerat, & ipse legum d
declaratus fuerat, Jura, Senis, insigni cum adp
docuit, & primus, consistorii romani aduocatus

s fuit. Quo tempore obierit, non constat; edidit scripta, quorum titulos exhibet Josias rus in *Bibliotheca* p. 341. Guid. Panzirolus *de legum interpretibus* L. II. Cap. CXV. pag. sqq.

CXXVIIII.

usque iuris tituli & Regulae a *Doctore* THOMA MVRNER *Argentinensi, or. Minorum* in nicum traducti eloquium. *Basileae, Anno* X (1520) in 4. folior. 125.

ber litteris gothicis exscriptus, nullius quidem momenti, atque exiguam nostris temporibus havidetur vtilitatem, nisi forte in cognoscendis vo, linguae teutonicae, quibusdam obsoletis, eius rerum indagatoribus; & aestimatoribus inseruieat; in censum tamen librorum rariorum omnienit, cum omnia THOMAE MVRNERI, ingeottentoli scripta, nostra aetate disparere coepe Libro praefixit Auctor hanc praefatiunculam.

Juris Studiosis Basileae *S.*

pite quaeso sacratissimarum legum & canonum stu- Titulos simul & regulas Juris vtriusque quos in am vtilitatem (vt reor) non sine fructu summus interati, ac in alemanicum *traduximus eloquium: nulius diffidentes plurimum vos inde commodum deporros, quippe quod ex noto vobis & materno elo-, incognitos & difficiles alioqui titulos breuibus plexi fuerimus. Non ignorans plerosque id antea is circuitibus & ambagibus, nescio si tentauisse m, an expleuisse & quidem prolixa dicendi copia los ob id graues aedidisse: Quod ignoto sermone, neque non cognito, magis ignotum docere temeraunt. Quam nostram* Germanicam *interpretationem,*

nem, etsi quibusdam displicuisse cognouerimus, ai nos nobilissimas iuris vtriusque margaritas, porci vorandas tradidisse, potius quam interpretem exti & prodidisse secreta, quae propalanda non fuer Velim id vnicum respondeant huiusmodi iuris sile rii & regalis studii suffossores, quo titulo stipendi ris hactenus sint meriti, vt illa declarent, quae e to tegere non erubuerunt. Ego quod feci, interfe facere non possum; nec facti poenituit. Docere cuius perdoctionis primum ego gradum existimo, qui vt intelligamur, non vt nebulam oculis offer nobilem facultatem praestigiantes obscuremus. te felices.

Coronidis loco typographus libro haec verb fuit: *Finis traductionum titulorum ac Regular ris vtriusque, tum Canonici, tum Ciuilis, in* Ger nicam *a* D. THOMA MVRNER *linguam. Basil ex aedibus* Adae Petri, *Anno dominicae incarnati M. D. XX. mense Octobri.* Liber complectitur tit *institutionum, digesti veteris, Infortiati, digesti codicis repetitae praelectionis, Autenticorum, XXI. & XXII. codicis repetit. praelect. Feud extrauagantium, aureae bullae* Caroli IIII. *Dec Decretalium,* & *sexti decretalium,* latinos, cum sione teutonica. Iis subiunguntur *regulae iuris lis, decreti, decretalium,* & *VI. decretal.* in vtri lingua. Qualis autem THOMAS MVRNERVS rit interpres, ex speciminibus, quae adscribere non dubitauimus, lectores probe perspicere poteru Ita vero Tit. Cod. XII. 50. *de numerariis, actuar & chartulariis, & adiutoribus, scriniariis, & ex ptoribus sedis excelsae, ceterorumque iudicum, militarium quam ciuilium,* his verbis exposuit: *schuldschreiberen, vnd entpfoheren des gemeynen fru gelts iren helfferen vnd bewareren der richtlichen h del des keyserlichen stuls das keyner dem andern in ampt trag.* Eod. Cod. XII. 64. *Publicae laetitiae consulum nunciatores, vel insinuatores constitution*

& al

r aliarum sacrarum vel iudicialium litterarum, ex
escriptione, vel ab inuitis, ne quid accipiant immodi-
um: das die die frölich mär, oder der fürsten gebot,
erbot, brieff verkünden, daruon nit zu grosse schencken
mmen soellen. Distinctionis XXXIII. P. I. Decreti
ontenta hac ratione interpretatur: Distinct. XXXIII.
tendit, quod bigami, corpore viciati, vsurarii, pu-
lice poenitentes, lusores, in scena ludentes, furiosi,
repticii, accipientes meretrices in vxores, & concu-
nas habentes, promoueri non possunt: Die zwo
frawen hant gehabt, des lybs bresthafftig, wucherer,
ie offenlichen gebüsset hant, spiler, vnd die in gemach-
m offenlichen spectaculen, oder spilen gewesen sind,
bellige, mönige, vnd die hurn zu der ee nemmen, vnd
schlaefferin hant, soellent nit gewyhet werden. Quaest.
II. Caus. XXVI. L. II. Dt. hac ratione expressit:
ima an sint sortilegi, qui sub ficto religionis nomine,
tura promittunt. Responsio: sic. Ob die mit beg-
ery vmgand die mit erdichten glouben zukünfftigs sa-
n. Ant. Ja. Secunda: An sit peccatum esse sorti-
gum? Responsio: sic. Ob Zoubery ein sünd sey.
nt. Ja. Tertia. A quibus genus diuinationis sum-
t exordium? Resp. a Persis. Von welchen die Zou-
ry anfengklich harkumpt. Ant. von den Persieren.
uarta: Quot sunt genera diuinationis? R qua-
or secundum numerum: & duo secundum formam.
ie mancherley ist Zoubery. Ant. Fiererley in der
l. vnd zweyerley in der form. Quinta: An sorti-
i sint excommunicandi? R. Sic. Ob die Zouffe-
r mögen gebannet werden. Ant. Ja. Sexta: An ex-
mmunicatus ab episcopo, possit reconciliari a presby-
ro? R. Non, episcopo inconsulto, nisi in necessita-
s articulo. Ob ein verbannter von dem bischoff, von
inem priester mög wider versünet werden. Antw.
yn vngefragt den bischoff, on in nöten. Septima:
n morientibus sit poenitentia imponenda? R. non:
men est eis innotescenda. Ob man den sterbenden
uss geben soll. Ant. Neyn. man sol sy aber inen an-

sagen vnd verkünden &c. *Nuptiae* per omn
brum MVRNERO sunt *broutlouffte.* Neque
Waddingus in *scriptor. Ord. Minor.* p. 325.
Christian. Schoettgenius L. XVIIII. p. 722.
nuat. Biblioth. Fabric. *med. & infim. Latinit.*
Auctor *Lexici eruditor.* Tom. III. col. 766. r
quos ideo euoluimus scriptores, huius libri n
habuisse videntur. Conf. quae de THOM. M
RO in nostris *Analectis* p. 621 sqq. diximus,
in Jacob. Wenckeri *Collect. Archiu. iur.* p. 1
leguntur. Expectamus singularem, de T
MVRNERI *vita, & scriptis*, commentatio
Viro Cl. I. M. Franckio illustriss. Comitis Bi
Bibliotheca, qui per litteras amicissimas in e
spem adduxit.

CXXX.

CATHO in latin durch Sebastianum Bran
teutscht.

Ad CATHONIS Lectorem
Sebastianus Brant.

Aspice diuinum praeclari dogma CATH
Quo pueros mores cum grauitate doce
Instruit infantes materno in lacte decore
Haurire, & mores, indolem & inde b
Hunc lege, non propter vim carminis a
que verba
Sed decus vnde tibi prodeat atque sal
Vt postquam instructus sis moribus: inde
Vergilium: atque alios: historicosque
Ecce CATHONIS enim vernarum ca
lingua
Vertimus: hos rhitmos edidimusque

verbum verbo curaui reddere; quantum
l rithmus tulit: & praecipitantis opus.
n bene dum pueris statui facere atque iuvente,
ipposui leuibus versibus ecce manum.
ue aliquem in tenui contriui messe laborem
Qui tibi si placeat, dic mihi, Thaeda Vale.
folior. 18.

ä rarissima Sebastiani Branti, scripta, haec perti-
CATONIS versio, quod omnes, quos ideo euol-
ts scriptores, nullam illius fecerunt mentionem.
mt tamen eius editio anni 1498. in Martini Opi-
s DIONYSII CATONIS *disticha de moribus*,
rptis & notis, a Christiano Daumio *interpolatis*,
ae 1672. in 8. p. 154. 182. & 202. Inuenitur
a in den *Beitraegen zur kritischen Historie der*
schen Sprache, *Poesie und Beredsamkeit* Tom. II.
3. CATO *tzu Dutsch: zo Cuelln by S. Lupus*
sine mentione anni facta, & Tom. I. p. 453.
HO *tzo duytsch. Gedruckt tzo Colln vor sant Lu-*
n Jair 1530. in 4. sed istam versionem a Bran-
ofectam esse, dicto loco non inuenies. Editio,
ipsi possidemus, *Lipsiae* impressa est anno 1512.
verba in fine illius posita, docent: *Impressum*
zk *per* Jacobum Thanner Herbipolitanum *Anno*
Millesimo quingentesimo duodecimo. Neque vero
ael Maittaire, nec qui ad eius *Annales typogra-*
s Supplementum scripsit, Jo. Henricus Leichius,
habuisse videtur notitiam. Qua ratione Seba-
us Brant suum conuerterit auctorem, lectores
ligere poterunt e *praefatione*, quam hic inte-
adscribimus:

m animaduerterem quam plurimos homines gra-
errare in via morum; succurrendum & consu-
m eorum opinioni fore existimaui: maxime vt
se viuerent: & honorem contingerent.

Nach dem ich eigentlich nam war
Das vil leuth schwerlich irrthen gar
Vnd ab dem weg der sitten giengen
Gdacht ich hülff vnd rath in zu bringen
Vorausz domit löblich sie lebten
Das sie nach ere vnd tugent strebten.
Nunc te fili mi charissime docebo:
Quo pacto mores animi tui componas.
Nun wil ich allerliebster sun
Dich lernen was du solt thun
Womit du richtest wol vnd fein
Die sytten des gemutes dein.
Igitur precepta mea legito: ita vt intelligas:
Legere enim & non intelligere est negligere.
Darum so vollest lesen hie
Mein gebot das du verstündest die
Dan lesen vnd das nit verston
Ist seumnusz vnd gibt kleinen lon.

Inter *breues sententias* DIONYSII CATONIS, libro primo praemitti solent, hasce, quae in om aliis fere editionibus leguntur, Sebastianus omisit:

Itaque Deo supplica.	*Nihil temere crediderit*
Parentes ama.	*Litteras disce.*
Cognatos cole.	*Nihil mentire.*
Blandus esto.	*Bonis benefacito.*
Neminem irriseris.	*Maledicus ne esto.*
Vino te tempera.	*Existimationem retine.*
Pugna pro patria.	*Vtere virtute.*
	Patere legem quam ipse t

Pauca in conuiuio loquere.

Secundi libri *praefationem* hac ratione composi

Telluris si forte velis cognoscere cultus:
Vergilium *legito: quod si mage nosce* (nos *herbas*
Herbarum vires Macer *tibi carmine dicit:*
Wiltu vielleicht kennen vnd leren
Den bau der erd wie man sol eren

So lysz Virgilium *dar von,*
Wiltu zu wissen understan
Lieber der kreuter krafft villicht
Das sagt Macer *in seym gediecht.*

Si romana *cupis* & punica *noscere bella*
Lucanum *queras qui* Martis *prelia dixit.*
Ob du begerest wissen zu zeyt
Der Römer *vnd* Carthago *streyt*
Such Lucanum *der sagt dar von*
Wie Mars *zu streytten ist gewon.*

Siquid amare libet vel discere amare legendo
Nasonem *petito: sin autem cura tibi hec est*
Vt sapiens viuas audique discere possis
Perque semotum vitiis deducitur euum
Ergo ades: & que sit sapientia disce legendo.
Ob dich gelust zu lieb dich keren
Oder du Narr bulschafft wilt leren
Such Nasonem *ob aber dir*
Disz sorg zu synn sey vnd begir
Wie du lebst weise soltu hören
Was du hie von mir mögest leren
Dar durch von mir mogest volbringen
Dein Zeit vnd tag on lastermol
Darumb kum her ler lesen frey
Das du erfarst was weysheit sey.

ectio carminis latini, variis in locis, ab illa differt, iam sequitur Otto Arntzenius in editione, quae m *scholiis* Erasmi, *Notis* Scaligeri, Opitii, Barthii, aumii, Wachii, & *Metaphrasi graeca* Planudis, aligeri, Zuberi & Mylii, prodiit *Traiecti ad Rhenum apud Jurianum a Paddenburg* 1735. in 8. Omissum praeterea in Sebastiani Brant est editione Libri I. Distichon II.

Fortunae donis semper parere memento
Non opibus bona fama datur, sed moribus ipsis.

t Libri IIII. Distich. XIIX.

Quum sapias animo, noli ridere senectam
Nam quicumque senet, puerilis sensus in illo est.

Prius epigramma in paucissimis editionibus vetustis[...] periri, iam monuerunt Joseph. Scaliger, & Chr[...] Daumius in *Adnotat.* p. 162. edit. Arntzenii, qu[...] etiam accidit, vt Maximus Planudes illud, cum [...] DIONYS. CATONIS distichis, in graecum haud c[...] verterit sermonem, quod tamen recentioribus t[...] poribus, a Joseph. Scaligero & Matthaeo Zuber[...] ctum est. Caussam vero quam ob rem Sebasti[...] Brant, posterius omiserit, conspicimus nullam, [...] omnes aliae editiones, quas euoluere nobis licui[...] referant. Libro IIII. Sebastianus Brant in fine versiculos addidit:

Iam CATHO *finis adest tuus ingeniose magiste[...]*
Qui pueros mores cum grauitate doces
Te multum prius & mancum lauauimus (fa[...] mus) *isto*
Codice: apollineam *contulimus vel opem.*

Illis adiiciuntur *medii versus pro iuuenibus cons[...]* secundum alphabeti seriem dispositi. De auctor[...] *stichorum*, & tempore, quo is vixerit, adhuc sub dice lis est. Vid. Marci Zuerii Boxhornii *Disse[...] de distichis, quae sub* CATONIS *nomine circ[...] feruntur*, Henrici Cannegieteri *rescripta* Boxho[...] *de* CATONE, *in quibus de nominibus, aetate, & [...] lo* CATONIS, quae omnia Otto Arntzenius [...] editioni adiecit. Joannis Beenii *dissertatio br[...] philologica, probare contendens, quod disticha & p[...] cepta moralia, quae* CATONI *ethnico vulgo trib[...] tur, nunquam ab ipso profecta sint, Hafniae* 1702 4. Conf. Aug. Buchneri *Oratio de* CATONIS [...] *stichis*, quae legitur in Buchneri *orationibus* in v[...] volumen collectis *Lips.* 1727. in 8. p. 742 sqq. Alb. Fabricii *Biblioth. latin.* Vol. I. L. IIII. C[...] p. 682 sqq. Vol. III. p. 279 sqq. Olai Borrichii [...] *sert. I. de poetis latinis* p. 49. Adr. Baillet *J[...] mens des Savans* Tom. III. P. I. p. 60 sqq. G[...] Ephr. Müllers *historisch-critische Einleitung zu n[...] ger Kenntnis und nützlichen Gebrauche der alte[...]*

chen Sebriftfteller Tom. II. L. I. Cap. II. p. 60.
s in primis Henricus Cannegieterus demonftra-
gumentis, *difticborum moralium* auctorem, quis-
lle demum fuerit, aetate Conftantini magni fuif-
iorem. De variis libri editionibus, vid. Fabri-
L. citt. & Otto Arntzenius in praefatione.

CXXXI.

tationes GVILIELMI BVDAEI, *Parifien-*
, *Secretarii regii*, in Quatuor Et Viginti
arum Libros Ad Joannem Deganaium Can-
m Franciae. *Accuratius nitidiusque ab Jo-*
dio Afcenfio nuper impreffae. in folio, fo-
4. fi epiftolam dedicatoriam, & tabulam
& verborum praemiffam folior. 8. exce-

amquam hoc volumen nitidiffime impreffum
IELMI BVDAEI *adnotationes* in *libros* tan-
odo *XXIIII. Tl. priores* complectitur, ob infi-
tamen raritatem, & rerum quas complectitur
tem, magni aeftimari folet, a Juris doctoribus,
n folis *rerum meditationibus*, vt quidam nuper
vmbraticus, dicendi ftribliginem vocare aufus
lectantur, fed litteras politiores, cum iuris ftu-
rctiffimo quodam vinculo coniungunt. Quo
re haec editio prodierit, pro certo adfirmare
ftinemus, cum illius rei nec vola nec veftigium
o ipfo exftat. Niceronus in *Memoires* Tom.
. 386. GVIL. BVDAEI *Adnotationes in Pan-*
priores, prima vice *Parifiis* 1508. prodiiffe
. Noftram effe illam ipfam, facile nobis per-
emus, nifi verba tituli, *accuratius nitidiusque*
fae, dubitationem quamdam apud nos commo-
t. Interea apud Michaelem Maittaire, & alios,

 quos

quos ideo euoluimus scriptores, non aliam inuen editionem, quae annum 1517. praecesserit. enim, ante istum annum, prodiisse in lucem, coniicimus, quod primus libri possessor, volu isto anno, se comparasse, in libri fronte adnot. GVILIELMI BVDAEI epistola dedicatoria, a strissimum virum Ioannem Deganaium, Cancell Franciae, scripta est Parisiis, pridie Nonas nou anno millesimo quingentesimo octauo (1508). C limus hanc editionem cum recentiore editione, in GVILIELMI BVDAEI *Operibus*, cum prae ne Coelii Secundi Curionis, *Basileae* 1557. IIII. in fol. editis, Tom. III. exstat, illasque mirif ter se discrepare deprehendimus, id quod nos i in eam adduxit sententiam, omnium primam ed tionem, quam nunc recensemus, quoniam M vin in *Memoires pour la vie de* GVILLAVME B *premier Bibliothecaire du Roi*, Tom. III. de *l'H de l'Academie royale des inscriptions, & belles l* p. 530. edit. *Amsterd. chez Franc. Changuion* in 12 scribit: *il publia dans la suite, & en di temps, ses remarques sur les Pandectes, dont i puis desavoué en quelque maniere la premiere e* De *Adnotationibus* GVIL. BVDAEI, *in libros dectarum posteriores*, earumque editionibus, v ceron *Memoires pour servir à l'histoire des hom lustres dans la Republique des lettres*, l. cit.

CXXXII.

De Asse & partibus eius Libri quinque G LIELMI BVDAEI *Parisiensis Secretar gii. Venundantur in aedibus Ascensianis* folior. 172. si praefationem, & *rerum, vocu sententiarum insignium, indicem serie litteraru* lior. 7. non numeraueris.

redibile est, quantum nominis famam, apud vi-
ctos, hoc opere BVDAEVS sibi conciliauerit,
mus illius praeconem Ludouicum Regium, qui
Guil. Batesium, in *vitis selector. aliquot viror.*
j. hac ratione scribit: - - *Post cum & Plutar-*
anslationibus iam celebris, & Annotationibus in
ctas clarissimus euasisset, diuinum opus de Asse in-
t. In quo aegram ac prope comploratam rei lite-
partem suscepit, atque a nullo dum prae difficul-
ublevatam, animaduersione multa, ingenii singula-
citate, industria mirabili, instaurauit. Nam pon-
& mensuras veterum, nomismatis graeci latinique
um, & aestimationem, tum numerandi modum, &
ndi res, densissimis tenebris obscuritatis obductas,
errorum anfractibus, implicatas, corruptis ex-
ribus propemodum comploratas, incuria temporum
tas, & non modo a quoquam scriptorum, nostrae
torum memoriae, sed ne ab his quidem, qui intra
annos ac longe plures fortasse fuerunt, intellectas,
us vestigiis indagauit, explicuit, illustrauit, resti-
pristinum nitorem. Priscam quoque mundi opu-
m, atque omnium gentium diuitias in aerarium
a dicam) ciuitatis romanae, *iam plane tot secu-*
haustum intulit. Quo nomine posteritatem omnem
rtali beneficio deuinxit Quid enim erat, in quo
fis hoc tempore plus prodesset? quid erat quod aut
ri gallicae *honorificentius? aut exteris nationibus*
us? aut tuendae dignitati litterarum accommoda-
aut ad intelligendos auctores totiusque antiquita-
nterpretationem magis necessarium afferre posset?
rum, sestertium, talentorum, totiusque rei numma-
ponderum, mensurarum, numeri, modi, vocabula
a iuxta ac romana *propter vetustatem obsoleue-*
Hermolaus, Politianus, *& alii complures viri*
ia & doctrina praestantissimi, rem tantam infelici-
larti, propter obscuritatem tam honesto conatu de-
ant: vnus ad extremum BVDAEVS *huic parti*
tae ac prope desideratae reperit medicinam. Quam

ob rem quis illum non iure miretur, summeq
laudandum arbitretur, quia quo vno adhuc ca
quod iacuerat ad hanc aetatem, nec habuerat l
lum, in eo illustrando & excitando omnes neru
industriaeque contenderit? nullo emolumento,
quam plurimis prodesset, inuitatus &c. Omn
tem prima & rarissima editio est, quam ad
Quo tempore prodierit, subscriptio lectore
poterit, quae in fine libri legitur: *Finis lib*
& vltimi de asse & partibus eius, GVILLIEL
DAEI, Parisiensis, *a secretis regiis: In chalc*
ascensiana *ad Idus Martias MDXIIII.* (1514
autem BVDAEVS opus euulgauerat, cum d
nirentur homines, qui gloriae partem, q
DAEVS illo conscribendo adeptus fuerat, o
vindicare, studio laborarent. Alter Leonar
tius, Italus, vir alioquin in iuris disciplina v
mus, & morum probitate integerrimus, ad
potissimum Jo. Baptistae Egnatii, Veneti, q
in Suetonium *adnotationibus*, mox BVDAE
clari inuenti laudem, mox Portio tribuerat, a
sua esse omnia, quae BVDAEVS, *de asse, &*
tibus, protulerat, gloriari non erubuit. Q
esset ad BVDAEVM perlatum, *grauiter*, vt
cus Regius, apud Batesium l. cit. p. 226. ai
sit, & vehementissima animi, ingenii, virium c
ne, ius suum defendit, atque hoc ipsum palam
est, a nullo se vnquam homine, duntaxat qui vi
de rebus, quas tradidisset, quicquam didicisse
vel legendo: tantumque abesse ne quid a Porti
rit, vt omnia quae sub nomine Portii *ad eam pr*
illa vno eodem continuato, perpetuoque furto
suo asse translata. Et haec certe controuersi
diutius, paulloque seuerius fuisset agitata, r
interuenisset tempore Joannes Lascaris com
Portii & BVDAEI amicus, qui suo consilio
effecit precibus, vt *digressio in* Portum *cont*
quam remouendae suspicionis, suique purgan

ădae libri *de asse* editioni inserere constituerat ɪᴀᴇᴠs, inde eximeretur, omnisque hac ratione rouersia dirimeretur. Conf. Niceron l. cit. pag. seqq. Mr. Boivin de Villeneuve l. cit. pag. 531. ile *Dictionaire historique & critique* Tom. I. p. 691.
G. Alter gloriae eius obtrectator fuit Georgius ola, Germanus, qui eamdem se rem pertractasse ʙᴠᴅᴀᴇᴠᴍ gloriabatur; sed nulla prorsus ra- ʙᴠᴅᴀᴇᴠᴍ commouit, vt illi responderet. udouicus Regius, Niceron, Boivin, & Baile . Conf. Scaeuolae Sammarthani *Elogia* Gallo- *eculo XVI. illustrium* L. I. n. II. p. 8. De re- ribus, libri *de Asse*, editionibus vid. Niceron Ipse ɢᴠɪʟ. ʙᴠᴅᴀᴇᴠs illum in compendium , & gallice versum edidit. ʙᴠᴅᴇ́ *prit lui-* ait Niceron l. cit. pag. 385. *le soin de faire un , de son livre en françois, & cet abregé a été é plusieurs fois, il est cependant rare. Une edi- rte ce titre:* Sommaire où Epitome du livre de par ɢᴠɪʟʟᴀᴠᴍᴇ ʙᴠᴅᴇ́, Paris 1522. in 8. *tre est intitulée:* Extrait ou Abregé du livre de de feu Mr. ʙᴠᴅᴇ́, auquel les monnoyes, poids sures anciennes sont réduites à celles de main- t. Revû de nouveau, corrigé & additionné. 1550. in 12.

CXXXIII.

mentarii linguae graecae, ɢᴠʟɪᴇʟᴍᴏ ʙᴠ- ᴇᴏ, *Consiliario Regio, Supplicumque libel- Regia magistro, auctore:* ab eodem accu- ecogniti, atque amplius tertia parte aucti: Index subiectus est duplex, tam Graecas Latinas voces & phrases demonstrans. *ἐπιμελείας δοῦλα πάντα γίνεται. Basileae,*

apud

apud Nicolaum Episcopium iuniorem anno MD (1556) in fol. col. 1560. si praemissa, epistola DAEI graeca, in fine adiecta, & indices folio non numerati fuerint.

Omnium praestantissima haec est editio, nequ nus rara, operis, quod Niceron in *Memoires* IIX. p. 387. hoc elogio ornauit. *Ces Commen sont tres-savans, & on y remarque, sans peine un vail immense & une lecture prodigieuse, mais apre ce n'est qu'une masse informe & indigeste, sans ord sans methode.* Ipse id fateri videtur BVDAEVS, scribit: *Quoniam vsus scribentium est multiplex quae in mentem mihi venient, in hos commentarion potero explicatissime referam, & ad iuuenum c appositissime: ita tamen vt si iam forte prouectior legerint, nonnulla inuenturi sint, ob quae nec o operam lusisse se dictitent, nec nos in rebus transl tantum laboris exhausisse.* Prima editio prodier *risiis e chalcographia badiana* 1529. in fol. vid chael Maittaire *Annal. typograph.* Tom. II. p. 7 cunda *Basil.* 1530. in fol. vid. Niceron l. cit. eadem & vna est editio, quam Joan. Ludolph. mannus in *Catalog. MS. & libror. rariss.* p. 46 *niae* 1530. prodiisse adfirmat. Tertia ab aucto curate recognita atque amplius tertia parte auc cem vidit in *officina Roberti Stephani, Paris.* *VIIII. Calend. Jan.* in fol. vid. Mich. Maittai *nal. typogr.* Tom. III. p. 411. *Catalog. Biblio* then. p. 181. Ad illam quarta, cuius adtulimu lum, exscripta est. Praemittitur GVILIELM DAEI epistola dedicatoria graeca, ad Fran Franciae Regem; Excerptum de GVIL. BVDA Paull. Jouii *Elogiis claror. viror.* & e *bibliothec* radi Gesneri; duoque *epigrammata* Jani Vitali monii. Ille BVDAEVM tali elogio ornauit:

Qui sanctum simul, & simul disertum

quiris sapientiae magistrum,
ra quid petis? hic iacet BVDAEVS.

:

AEVS *voluit media de nocte sepulchro*
ferri, & nullas prorsus adesse faces
factum ratione caret, clarissima quando
e sibi lampas, luxque corusca fuit.

ımate gallico, in hunc BVDAEI vltimam vo-
m lusit, Melin de Saint Gelais, quod vt Mr.
l. cit. p. 534. memorauit, insigni adplausu ex-
fuit:

est ce corps, que si grand peuple suit?
c'est BVDÉ *au cercueil étendu!*
ne font donc les cloches plus grand bruit?
bruit sans cloches est assez épandu:
n'a-t-on plus en torches dépendu
ant la mode accoutumée & sainte?
qu'il soit par obscur entendu,
des François *la lumiere est éteinte.*

Franc. Garasse *doctrine curieuse, de beaux Esprits*
mps, ou prétendus tels, Paris. 1624. in 4. p. 920.
:imae voluntatis GVIL. BVDAEI, verba le-
. P. Baile *Dictionaire historique & critique*
I. p. 693. not. N. In fine *commentariorum* ad-
BVDAEI epistola graeca τῶν νέων τοῖς τῶν ἑλλη-
ὄγων ἐφιεμένοις dicata. Finem operi imponunt
ıdices copiosissimi, alter graecus, alter latinus.
ribus GVIL. BVDAEI omnibus, *Commentarii*
e linguae Tomum constituunt quartum. Conf.
enr. Boecleri *dissertat. de lexicis*, Tom. I. *Dis-*
on. academicar. Argentorat. 1701. in 4. p. 652.
Bibliographia critica §. XII. pag. 20. edit. Jo.
eb. Krausii *Lips.* 1715. in 8. Jo. Fabricii *Histo-*
bliothecae fabrician. Tom. III. p. 255 sqq. Conr.
el Schurzfleischii *introductio, in notitiam Scripto-*
ariar. artium atque scientiarum P. I. *Viteb.* 1736.
pag. 221 sqq. P. III. *ibid.* 1737. pag. 102 seqq.

Adr.

Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II. P.
pag. 146 sqq. Ludouici Regii *vita* GVIL. BVD
l. cit. pag. 227. vbi hoc legimus operis laudati
mion: *scripsit commentarios linguae graecae*,
illos profundos. Continent enim omnes prope
orationis graecae, & ostendunt sermonis latini, cum
co cognationem, opus immensi ac prope infiniti
& a nemine quod sciam prius tentatum, vbi
Graecorum *mysteria enunciauit, & cuiuis*
proposuit, quae vix antea solertissimis aperie
Georgius Buchananus L. II. *Epigrammat.* p. 157.
poematum commelinianae 1609. in 8. laudes BVD
hoc epigrammate, ob editos *graecae linguae com*
tarios, complexus est:

Gallia *quod* graeca *est*, *quod* Graecia *barbara*
Vtraque BVDAEO, *debet vtrumque suo.*

CXXXIIII.

Commentarii explicationum in M. T. Cicer
Tusculanarum Quaestionum libros V. Jo
CHIMO CAMERARIO, *Pabergensi autore.* Q
rum primo & secundo ad Julium Pflugum cop
est inserta disputatio de Imitatione, defens
vtilitas atque bonitas, & ratio quaedam qua
via demonstrata illius: vna cum epistola ad J
nem Oporinum, qua Apollonii Tyanei de im
tione quoque sententia declaratur. Reliquis q
cunque in posterioribus quatuor Tusculana
quaest. libris obscuriora, magisque memora
occurrunt loca, lucidissime simul atque erudit
me explicantur, Ad Danielem Stibarum Can
Wircepurgensem, virum praestantissimum.
cum rerum & verborum in hisce omnib. locu

idice. *Basileae*, in 4. pp. 277. si praemissa, lices folior. 31. exceperis.

mnia fere scripta, viri doctissimi JOACHIMI ERARII, rarissime inueniri, iam adnotauit . Henric. Boeclerus in *Bibliographia critica* p. 96. drian. Baillet in *Jugemens des Savans* Tom. II. . p. 79. vbi ait: *Tous les Ouvrages de* CAME-VS *sont presque universellement estimés & la plû-sont devenus assés rares, parce que les Connais-s'en saisissent aussi-tôt qu'ils les rencontrent* &c. ulla recensentur a Cl. Jo. Vogtio in *Catalogo . rarior.* p. 165. a Daniel. Gerdesio in *Florile-br. rar.* p. 46. in *Analectis* nostris *litterariis* p. sqq. in *Bibliotheca* Saltheniana & alibi passim. lectitur haec pars prima *Commentariorum in* tu-as *quaestiones* explicationes in librum I. & II. ssa est, vt in fine legitur, Basileae *in Officina* Ro-Winter *Anno* 1538. *mense Martio*. Praemitti-lli, Chalcographi, *ad Lectores, epistola*, qua er-typothetarum, quae irrepserant, emendantur. *locorum ex aliis auctoribus, quae in hisce Com-ariis vel citantur vel explicantur, vel denique re-ntur. Eorum item omnium, quae de illis ipsis ob-nda dicantur*. In calce voluminis, reperitur *re-c verborum, in hisce commentariis memorabilium* . Conf. Georg. Summeri *Catalogus omnium li-m, & scriptorum tam editorum quam edendo-* JOACHIM. CAMERARII *Dantisc.* 1646. in 8. . qui librum in 4. impressum, forma 8*ua* pro-scribit. Exemplari, quo vtimur, manu cuius-adscriptum est carmen JOACHIM. CAMERA-graecum distichor. 9. Γεωργίῳ Ἥρῳ διδασκάλῳ γενο-ἀνδρὶ ἀρίστῳ καὶ εὐσεβεστάτῳ nuncupatum, quod doton esse credimus.

CXXXV.

Commentarii Explicationum in reliq
tuor M. T. Ciceronis Tuſculanaru
ſtionum libros, Ad praeſtantiſſimum viru
lum Stibarum Canonicum Wircepurgenſ
CHIMO CAMERARIO *Pabergenſe autore*
ctus eſt quoque rerum & verborum in l
morabilium locupletiſſimus index. *Cum*
priuilegio Caeſareo ad quinquennium.
apud Joannem Oporinum, in 4. pp. 91. ſi
ſa & addita epiſtola ad Stibarum non fu
merata.

Poſterioris partis *Commentariorum in*
nes Ciceronis tuſculanas, hic titulus eſt.
in fine memoratur anno 1543. Conf. G
merus l. cit. Niceron in *Memoires* Tor
p. 97. Initium voluminis conſtituunt *epiſt*
RARII ad Stibarum dedicatoria: & *rerum*
rum in hiſce Annotationibus memorabilium i
ronidis loco, libri adponitur CAMERAR
ad Stibarum, Id. April. ſcripta, in qua illi
gratias agit, quod vinum illi & poculum d
rit. En! ipſa CAMERARII verba: *Vino*
delector, & incorruptum ad me, vt videtur,
de quo nuper gratias aegi tibi, ſed plane v
homo, vt noſti, ſimplex. Cum enim plurimu
do huius, ſed innumerabilium beneficiorum n
me debere confiterer, Ciceronianam *ſentent*
ESSE ANIMI INGENVI, CVI MVLTVM
EIDEM PLVRIMVM VELLE DEBERE.
tibi notum eſſe certe ſcio, & ſic te accipere
dicuntur, id eſt in optimam partem omnia.
men parcemus, ſed ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρης *ſi q*
pi poterit, eo vtemur, de quo tu videbis.
quidem fuiſti plane μεγαλοπρεπής, *de quo &*

tibi aegimus. *scalptura autem ostenditur a me ... amicis nostris, in qua cum alia omnia, ..., tum hoc,* PROBATAE FIDEI ERGO, *... delectat. Sed de his satis, ac plus fortasse ... velis* &c. Vtraque pars huius *Commentarii* ... volumen redacta fuit, teste Georgio Summe- ... & Nicerono l. cit. p. 97. *Basileae* 1548. in 4. ... tusculanarum *quaestionum*, quae *cum Commen- scholiis, & variis lectionibus*, Georgii Vallae, ... Beroaldi, Erasmi roterodami, Jani Pagnini, ... Manucii *Paris.* 1549. in 4. eulgata fuit, ... ernenda *Commentariorum* JOACHIM. CAME- ... particula inserta fuit. Vid. Niceron l. cit. ... Maittaire *Annal. typograph.* Tom. III. p. 579.

CXXXVI.

...IMI CAMERARII *Papeberg.* Commen- ... vtriusque linguae, in quibus est *διασκευὴ ... τῶν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι μερῶν.* Hoc ... ens exquisitio nominum, quibus partes ... humani appellari solent. *Προςεθεισῶν καὶ ... ργείας ἑκάστων ὀνομασιῶν καὶ παρεπομένων ... ταῖς.* Additis & functionum nomenclatu- ... liis his accedentibus. *Παραλλήλως στοι- ... ίων τῶν τε καὶ τῶν ῥωμαϊκῶν λέξεων.* Po- ... contra se graecis ac latinis vocabulis. ... *illegio peculiari ad quinquennium, cuius ex- ... ad libri calcem reperies. Edebantur Basi- ... Joannem Heruagium, Anno Chr. MDLI.* in fol. col. 498. excepto prooem. fo- ... indice vocum latinar. fol. 14. & grae-

Librum prae ceteris JOACH. CAMERAR
esse rarum, testatur Daniel Gerdesius in *F*
bror. rar. p. 47. & *Catalog. Bibliothec.* falth
Prooemium scriptum est, *ad nobilem ordini*
in Misnia, *adolescentem*, Bolgangum The
Werterensem, in quo, hoc opus, hortatu &
in primis Georgii Sturcii, medici, & Simoni
cuius etiam in fine *prooemii* legitur epist
CAMERARIVM, editum esse confirmat. *I*
nus copiosissimus opus praecedit, *graecus* v
ce subiicitur. Quae praeterea in libro in
titulus satis superque prodit.

CXXXVII.

Narratio de H. Eobano Hesso, compr
mentionem de compluribus illius ae
ctis & eruditis viris, composita a JOACH
MERARIO *Pabebergensi*. Epistolae Eob
ad CAMERARIVM, & alios quosdam, fa
genere, cum lepidae ac facetae, tum er
literatae: Cum quibusdam CAMERARII
rum scriptis. Quorum nihil ante hunc
hunc modum editum fuit. *Exprimeba*
Norimbergae a Joanne Montano, & Vlrico
Anno salutiferi Christi Jesu partus MDLII
in 8. folior. 200.

De insigni libri raritate, vid. Joan. Ph
chenbeckeri *Analecta* hassiaca Collect. VI.
Cl. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 340. Jacob.
Ehrentempel der deutschen *Gelehrsamkeit*
pag. 132. not. (a). In altera tituli pagina e
signum eobanicum, cum hoc elogio:

bila scandentem Lauri de stipite cygnum
Hesso stemma suum libera Musa dedit.
...tionem de Eobano Hesso CAMERARIVS, ad
...um Cratonem, fuldensem, qui auctor illi fue-
rat istam componeret vitam, perscripsit. *Episto-*
...obani Hessi, *ad* CAMERARIVM, *&* *alios*, scri-
... CAMERARIVS epistolam praefixit dedicato-
...ad Petrum Suauenium, Equ. Ord. gentis Pome-
... IOACHIMI CAMERARII *epistolae*, quae vl-
... in collectione, occupant locum, omnes metro,
...unum primam ad Eoban. Hessum, & vltimam ad
...p. Becchium exceperis, conscriptae sunt. In-
...ur etiam, inter CAMERARII *epistolas*, Joan-
...gelii epistola, qua illi gratias agit, ob commu-
...m secum *Narrationem de* Eobano Hesso, illique
...*bium* mittit, elegis conscriptum, quo puer ad-
...obani Hessi complexus fuerat laudes. Consti-
...ro *epistolarum* haec collectio, partem primam,
...*larum* Eobani Hessi, quas IOACHIM. CAME-
...VS III. Tomis in 8. euulgauit. Duo volumi-
...sterlora non possidemus, illorum tamen titu-
...ex Georgii Summeri *Catalogo* & Niceroni *Me-*
... l. cit. p. 104 sqq. hic adscribere non pigebit.
...dum volumen hoc prodiit titulo: *Libellus alter*
...*las complectens* Eobani *& aliorum quorundam do-*
...*orum virorum, nec non versus varii generis &*
...*menti*, *Lips.* 1557. *ex officina Valentin. Papae*
... Tertium volumen inscribitur hac ratione:
...*s libellus epistolarum* Eobani Hessi *& aliorum*
...*dam virorum autoritate, virtute, sapientia, do-*
...*que excellentium*, *editus autore* IOACHIMO
...ERARIO *Papebergensi*, *Lipsiae apud Voegeli-*
... 1561. in 8. IOACHIMI CAMERARII *narra-*
... *de* Eobano Hesso, ob insignem illius raritatem,
...*ae* 1696. *impensis Martini Theodori Heybey* in 8.
... Benedictus Carpzouius recudendam curauit.
...*arratione*, in describenda Eobani *vita*, postea
...ere Melchior Adami in *vitis philosophor.* germa-

 nor.

nor. p. 49. & Niceron in *Memoires* Tom. 303 sqq. Conf. cum hisce Eobani Hessi *vitis* tur Christoph. Frideric. Ayrmanni *Programm* *de* Helii Eobani *ortu*, *nomine*, *&* *coniugio*, 1739. & 1740. in 4. Jacobi Bruckeri *Lebensl* *bung* Helii Eobani Hessi, in dem *Ehrentemp* scher *Gelehrsamkeit* l. cit. Adr. Baillet *Juge* *Savans* Tom. IIII. P. I. p. 165 sqq. De l litterario, quod Eobanus Erfurti instituit, Christophori Haymanni *Geschichte von den* *schafften der Gelehrten*, *Lips.* 1743. in 8. Tom XVI. p. 390 sqq.

CXXXIIX.

JVLII OBSEQVENTIS Prodigiorum lib vrbe condita, vsque ad Augustum Ca cuius tantum extabat Fragmentum, nunc Historiarum beneficio, per Conradum Lyco Rubeaquensem, integritati suae restitutus. DORI VERGILII, *Vrbinatis* de Prodigi III. JOACHIMI CAMERARII *Paberg.* de tis Libri II. *Lugduni*, *apud Joan. Tornaesi* *Guil. Gazeium M. D. LIII.* (1553) in 12.

Raram editionem esse intelligimus, e *Cata* *bliotb.* Chr. Frid. Schmidii p. 615. e *Catalog.* falthen. p. 363. JVLII OBSEQVENTIS, ius aetate nihil certi pronunciare audent vi *fragmentum* libri, quem *de prodigiis in orbe* *visis* conscripserat, a consulatu L. Scipionis & lii ab V. C. 505. ad aetatem vsque Imperato gusti, cum P. Fabius, & M. Aelius consules essent, Jucundus veronensis, cum Aldo rom mum communicauerat, a quo cum Plinii *epi* *panegyrico*, *&* (Aurelio Victore) *de viris ill*

mio *de grammaticis, Venet.* 1508. in 8. edi-
& Aloisio Mocenico, Equiti & Senatori veneto
um fuit. Vid. Mich. Maittaire *Annal. typogr.*
. II. p. 191. Hanc editionem insequentibus
oribus, multae aliae sequutae fuerunt, quas enu-
r Jo. Albert. Fabricius L. III. *Biblioth. latin.*
IIII. p. 536 seqq. Joan. Nicol. Funccius in
ntar, de vegeta latinae linguae senectute Cap.
. XIII. p. 707 seqq. Franc. Oudendorpius in
go editionum OBSEQVENTIS, quem suae edi-
praemisit. Partem postea libri primi, quae
orum iniuria perierat, restituere Titi Liuii, Di-
Halicarnassei, Orosii, Eutropii, *aliorumque*, vt
t, *probatissimorum auctorum auxilio, ita vt ni-*
e deesse videatur, adgressus est Conradus Ly-
enes, rubeaquensis, qui JVLII OBSEQVEN-
rodigiorum librum, integritati suae restitutum,
Polydori Vergilii L. III. *de prodigiis*, & JO-
CAMERARII L. II. *de Ostentis* in lucem emi-
sileae ex officina oporiniana 1552. in 8. & ea
addidit OBSEQVENTI capita, praefixo asteri-
otauit. Ad hanc editionem, illa cuius titulum
psimus, *quam nitidissime & adcuratissime*, vt
cius l. cit. ait, expressa est. Niceron, qui in
ires Tom. XXXI. p. 339 sqq. Lycosthenis
uit vitam & opera, quae ab illo edita sunt, re-
t, illius nullam habuisse videtur notitiam. Il-
iam a Gerardo Joan. Vossio, non fuisse conspe-
verba produnt L. III. *de Histor. latin.* p. 636.
o prolata, vbi ait: Jo. Tornaesius, *typographus*
s, Lugduni OBSEQVENTIS *libellum, a* Lyco-
e suppletum, edidit cum praefatione quidem Ly-
nis, *verum (quae res pessimi est exempli) sine*
cis. Vnde nunc fieri videas, vt graui errore,
sthenes *passim, pro* OBSEQVENTE *legatur;*
etiam pro eo, ab eruditis viris, ad partes aduo-
. Falsa enim haec, quae Vossius prodidit, esse,
eriscos in margine adpositos esse, nonsolum

 con-

conſpectus nos docuit, ſed id iam Fabriciu
cius ll. citt. obſeruarunt. Noſtro exemplar
tuntur 1) Conradi Lycoſthenis, rubeaquen
guſtinum Bacgut, *praefatio*, ſcripta 1552.
ni Cotmanni, Gandaui, *ad* D. Conradum
nem *carmen ſapphicum*. 3) *Elegia Libri*,
rem, per eundem. 4) *Catalogus Regum*, C
tribunorum rom. *ſub quibus prodigia viſa ſ*
IVLII OBSEQVENTIS *prodigiorum libe*
De editionibus recentioribus, quae cum L
ſupplemento, in lucem exierunt, vid. F
Funccius ll. citt. Conf. Tom. III. *Biblioth*
65 ſqq. Editio, noſtra hac aetate, cenſet
quae *cum Animaduerſionibus* Jo. Schefferi,
mentis Conradi Lycoſthenis, *curante* Fra
dendorpio, *Lugduni Batauor. apud Sam*
mans 1720. in 8. pp. 215. ſi praemiſſa,
indices exceperis, prodiit. Conf. *Acta*
lipſienſ. 1721. p. 118 ſqq.

De Conrado Wolfhart, ſiue Lycoſthe
quenſi (Ruffach in Alſatia) Profeſſore gr
& dialectices, nec non Diacono baſileenſi,
nato, & anno 1561. aetatis anno XLIII
apoplexia correpto, vid. praeter Nicero
Joh. Simlerus in *Biblioth*. p. 143 ſqq. Me
mi, in *vitis Theologor*. germanor. p. 173
Freherus in *Theatro viror. eruditione clar*
Adr. Baillet in *Jugemens des Savans* To
pag. 15.

De POLYDORO VERGILIO alio loc
verbis dicemus. Conſcripſit *de prodigiis*
cum in Anglia, apud Regem Henricum II
dri VI. pontificis iuſſu, ageret Quaeſtorem
dini anno 1526. factum eſſe, docet eius
dicatoria, ad Franciſcum Mariam, Vrbi
Quo tempore, omnium prima, prodierit
conſtat. *Londini* anno citato, id eueniſſ
Gerard. Jo. Voſſius l. cit. p. 607. ſed Joſi

ibliotheca p. 583. & Christ. Schoettgenius in *... Biblioth.* Fabric *med. & infim. Latinit.* L. . p. 6. editionem anno 1531. antiquiorem, non ... unt, quae *Basileae ex officina bebeliana* prodiit. ... P. Baile *Dictionaire historique & critique* Tom. p. 2832. not. D. Errant autem, qui in isto *dia-* ... prodigiorum inueniri historiam existimant; id sibi ... negotium existimauit esse datum POLYDO- VERGILIVS, vt illos impugnaret, qui arti di- ...di nimium dediti sunt. Haec enim, verba illius ...stola dedicatoria, illico produnt. *Cuius* (Chri- *...se quoque doctrina instructus, confidenter veni, ...tameu, cum hariolis, auguribus, haruspicibus, ..., sortilegis, quos partim diuinis, partim natu- ...is debilitatos, imo atque adeo deuictos rationi- ...cere, cum suis pestiferis artibus, videre iam li-* ...

...ACHIMVS CAMERARIVS *Norica sua, siue de ...tis libr. II.* perscripsit ad Andream Fuxum. Pri- ...ditio, cum praefatione Phil. Melanchthonis, ad ...uicum Gauricum, astrologum, suae aetatis ce- ...rrimum, prodierat *Vitebergae* 1532. *apud Geor- Rhau* in 8. Editiones *basileensis* 1532. & *lugdu-* ... 1533. in 8. cum IVLIO OBSEQVENTE a ...rono in *Memoires* Tom. XVIIII. p. 86. prola- ...nullibi exstant, & typothetarum errori, originem ...nt. Legendum est 1552. & 1553. Liber Italis ... placuit, vt illum in linguam suam vernaculam ...slatum, & hoc titulo: GIVLIO OSSEQVENTE *...rodigi, e* POLIDORO VIRGILIO *dell'istessa Ma- ... libri III. assieme con i due libri di* GIOVAC- ...NO CAMERARIO *degli ostenti, il tutto tradutto* ...Domenico Maraffi. *In Lione per Tournes* 1554. *...figure* pp. 340. in 8. editum, dignum censerent, ...in sic dicta *collana latina, la III. gioia* constitue- Vid. Nicol. Fr. Haym *Notizia de' libri rari, ... lingua* italiana, p. 29. Scip. Maffei *Traduttori ...ni o sia Notizia de' Volgarizzamenti d'Antichi*

Scrittori Latini, *e* Greci *che sono in luce* p.
versionis auctorem, Damiano Maraffi adpella
ceron l. cit.

CXXXVIIII.

Commentatio Explicationum omnium T
diarum Sophoclis, cum exemplo di
conuersionis, JOACHIMI CAMERARII P
gensis. Accessit rerum & verborum in his
cipue notatu dignarum copiosus index. *Cu*
ac regiae Maiestatum gratia & priuilegio ad
decem. Basileae per Joannem Oporinum, in 8
maioris pp. 515. si indicem pp. 37. excepe

Jam anno 1534. *Hagenoae*, *ex officina f*
prodierant in 8. *Tragoediae* Sophoclis *gra*
JOACHIM. CAMERARII *notis in* Oedipum
num, Oedipum coloneum *&* Antigonen. Ii
JOACH. CAMERARIVS *notas*, *in* Aiacem *flage*
Electram, Trachinias, & Philoctetem adiunxit,
quo diximus, titulo, edidit. Factum id e
M. D. LVI. (1556) *mense Augusto*. Hau
satis adcurate Sophoclem, *cum Commentario* J
CAMERARII *Basileae* 1556. in 8. editum e
Joan. Alb. Fabricius L. II. *Biblioth. graec.* Ca
p. 632. & Niceron in *Memoires* Tom. XVIII
Enoluimus quidem *catalogum librorum*, *ab* C
excusorum, quem Andreas Jocifcus, *orationi*
vita & obitu Joannis Oporini adiecit; sed in
phoclem, *cum Commentario* CAMERARII
quaesiuimus. Sine dubio, igitur viri doctissi
stro libro, quem non viderunt, in istum erro
ducti fuerunt. Titulum sequitur JOACH.
RARII, *epistola* ad Joan. Oporinum, quam
cum illi MStam commentationem *expli*

tragoediarum Sophoclis, imprimendam commet. In illa, inter alia legimus, quod CAMEVS quidem coeperit interpretari bifariam Sois *tragoedias*, vt & verbis conuersio inhaereret, sum liberius exprimeret. Sed quum cognouisset, am conuersionem *tragoediarum* Sophoclis edisse, a Vito Ortelio, vinsemio, duarum tantum, nimirum Aiacis *flagelliferi*, & Electrae interionem, diuersimodi quasi specimen, non tam riae suae, quam consilii, voluit adiungere *exi*, reliquarum vero *traguediarum* versiones in proferendas esse non putauit. *Epistolam* exci*explicationes* ipsae, quibus praemittuntur quae*rolegomena*, in quibus *de consilio auctoris Trarum; de genere scripti; & de* Sophocle agitur. *plicationem* Aiacis *flagelliferi*, *interpretatio*, *ad expressa*, Electrae vero *liberior* collocata est. *rerum & verborum* satis prolixum collegit, pus Becchius, quod verba in fine *indicis* con testantur. Libro coronidis loco, post in adpositum Caroli Vtenhofii μελύδριον ... Οπωρινῷ τῷ Τυπογράφων τῷ πάνυ, dicatum.

Georgii Summeri *Catalog*. ad ann. 1556, vbi ninus recte in 4. excusus dicitur. Editionibus clis Henrici Stephani, *Geneuae* 1568. in 4. & Stephani, *Geneuae* 1603. in 4. & *explicationes* ERARII, & *versio* Electrae, & Aiacis *flagelliferi* insertae fuerunt.

CXXXX.

riae Jesu Christi Filii Dei Nati in terra, mae sanctiss. semper virgine Maria summatim xpositio: Itemque eorum quae de ApostoChristi singilatim commemorari posse recte er visa sunt, *auctore* JOACHIMO CAME-

RARIO. Additis aliis quibusdam, non indig[illegible] pietatis religiosae studio. *Cum priuilegio* in pp. 215. excepta epistola dedicatoria pp. 11.

Jacobus Frider. Reimmannus P. I. *Catalog. Bibli[illegible] theologic.* p. 159. libellum ornauit elogio *opuscul[illegible] iniucundi, & vtilitatis eximiae, in quo emendata [illegible]ctio, distributio chronologica, & res non nugatoriae [illegible]selectae, ex S. S & scriptoribus ecclesiasticis*, gra[illegible] *praesertim, indiciose excerptae.* Auctor librum in[illegible]psit nomine Joachimi Friderici, illustriss. princip[illegible] Domini Joannis Georgii F. Marchionis brandenb[illegible]gensis. Lipsiae *die brumali anni instantis* 1566. [illegible] anno etiam libellum impressum esse putamus, [illegible] & confirmat Georg. Summerus in *Catalogo omn[illegible] librorum & scriptorum* JOACH. CAMERARII ad[illegible] citat. Niceron in *Memoires* l. cit. p. 110. Ex *Offi[illegible] Ernesti Voegelini, constantiensis*, illum prodiisse, v[illegible] testantur in fine adposita. Pag. 187 sqq. legun[illegible] nonnulla *carmina* graeca & latina, *quibus duode[illegible] apostolorum, quatuor Euangelistarum, & septem di[illegible]pulorum* Christi Jesu *nomina* JOACH. CAMERARI[illegible] complexus est. Pag. 191. ad finem vsque, adiecta[illegible] *Historia de* Christi Jesu *ad mortem pro genere hu[illegible] accessione, dierum ante pascha sex, & alia in[illegible] tempora, resque praeterea quaedam narratae, orati[illegible] quam recitatione solemni pronunciauit* M. Martin. G[illegible]rus, plauensis, *Instituto communitatis studii bonar[illegible] artium in Acad* lipsica *4. Id. April. Anno Christi [illegible] 1563.* Hic titulus sine dubio Jacobum le Long eo [illegible]duxit, vt in *Biblioth. sacra* Tom. II. p. 663. edition[illegible] *Historiae* Jesu Christi, *a* JOACH. CAMERARIO [illegible]*p[illegible]sitae*, anno 1563. quae nullibi exstat, euulgata[illegible] esse proderet. Vtrum editiones duae recentior[illegible] ab eodem Jacobo le Long l. cit. memoratae *Lips.* 158[illegible] & 1619. in 8. inueniantur, alii viderint, nostris oc[illegible]lis, nulla ex iis se obtulit, & Georgius Summer[illegible]

Nicero

on ll. citt. aliique, quos euoluimus ideo scri-
s & bibliothecarum catalogi, de illis plane

CXXXXI.

Graecis Latinisque Numerorum notis, & aeterea Sarracenicis seu Indicis, cum indi- elementorum eius, quam Logisticen graeci nt (quae est methodus conficiendarum ra-) & vocabulorum artis interpretatione, & ibusdam ad hanc pertinentibus. Additae int γνῶμαι graecae, serie litterarum expo- l vsum puerilis institutionis. Studio JOA- CAMERARII *Pabenpergensis. Exprimeban- imbergae in officina Helleriana. Anno Christi VII.* (1557). *Cum priuilegio Caroli V. Cae- s Augusti Electoris Saxoniae, ad decennium.* ior. 56.

o tempore libellus primum prodierit, ignora- Georgius Summerus, hac antiquiorem non ad- editionem, sed in Thom. Hyde *Catalog. Biblioth.* ianae Tom. I. p. 129. editio memoratur *Augusti, icor.* 1554. in 8. expressa, & in *Catalogo biblio-* bergerianae p. 325. & 327. praeter illam, qua r, editio adducitur *Norimb.* 1556. CAMERARII t, ad magnificum D. Joan. Vlrich. Zasium de- ria, scripta est V. Calend. Decembr. 1556. on l. cit. p. 104. editionem recentiorem *Viteb. Joan. Cratonem* 1569. in 8. excusam esse adfir- cui primum adcesserunt *Explicatiunculae Arith- s doctrinae* Nicomachi, *& alia quaedam, ad con- tionem scientiae istius pertinentia*, quae in edi- anni 1557. non reperiuntur. Conf. Georg. Sum- *Catalogus* ad ann. 1569.

CXXXXII.

CXXXXII.

Conuerſa ex Thucydidis hiſtoria quae
latinum ſermonem, & de autore illo,
ſcriptis ipſius expoſita, nec non explicata
IOACHIMO CAMERARIO *Pabepergenſi.*
bergae Excudebat Johannes Crato Anno M.
(1565) in 8. folior. 78.

Libellum dicauit Camerarius Henrico St
epiſtola ſcripta Id. Jul. Lipſ. 1565. Particulae
cydide conuerſae ſunt, 1) *Prooemium* Thu
2) *Oratio* Sthenelaidae *Ephori* lacedaemonii. 3
ſeu Concio funebris dicta a Pericle, *& occaſio*
libro II. Thucydidis. His adiecit CAME
Commentat. de Thucydide *eiusque hiſtoria &*
tiones eorum, quae ex graeco conuertit. Libel
tio facta eſt, a Georgio Summero in *Catalog.*
1565. a Nicerono in *Memoires* l. cit. p. 109. a
Fabricio in *Biblioth. graeca* L. II. Cap. XXV. p.

CXXXXIII.

Commentatiuncula: Non eſſe ex Euentis c
ſiliis actionibusque Hominum pronuntia
de exordio verſus Ouidiani; *Exitus acta*
JOACHIMI CAMERARII. *Lipſiae, typis*
Vogelini M. D. LXXII. (1572) in 8. folior.

Ludouicus, JOACHIMI F. Camerarius, c
tris valetudo admodum infirma eſſet, opu
euulgauit, & Joanni a Cracaw, tunc tempor
leſcenti adhuc, dedicauit Lipſ. XI. Cal. Januar
Precibus vero potiſſimum adductus fuit typo
vt *commentatiunculam* prelo committeret, ſi
ille, ſpecimen quoddam dare volebat, quon

orum, qui recenter fusi erant. Litteris exscripta *commentatiuncula* italicis, quas *currentes* vocare ent, minutissimis sed nitidissimis. Epistola dedicatoria praecipue Georgii Fabricii, Chemnicensis, qui usque & Ludouici Camerarii, & Joannis a Cracaw, schola prouinciali misenensi, fuerat praeceptor, plectitur elogium. Cum non compleret omnes nas *commentatiuncula*, *adiungere* ei *placuit* Ludo-Camerario, *scholion de Congiario*, *a parente* suo, *ando perscriptum*, *petente hoc praecipua dignitatis quasi ipsum quoque congiarii loco*, *ad eruditae inae studiosos*. Conf. Georg. Summeri *Catalogus* an. 1572. & Niceron *Memoires* l. cit. p. 114. qui libelli titulum, haud satis adcurate protulit.

CXXXXIIII.

CHIMI CAMERARII *Bapenbergensis*, Epistolarum Familiarium Libri VI. Nunc primum ipsius obitum, singulari studio, a filiis editi. *ofurti, apud haeredes Wecheli, M. D. LXXXIII.*) in 8. pp. 562. non numerata epistola dedi-; & indicibus folior. 8.

uplex exstat *epistolarum familiarium*, quas scripsit ACHIM. CAMERARIVS, collectio, vtraque illo tuo edita. Haec prior a Joachimo, medicinae, Philippo, iuris DD. J. F. F. Camerariis, nomine chimi Ernesti, Principis anhaldini, Comitis Ascai, Domini Zerbesti & Berenburgi inscripta est. imbergae *aequinoctio autumnali*, anno 1582. Epi- dedicatoriae duo subiiciuntur JOACH. CAMERARII *carmina*, alterum latinum, alterum graecum, *suis scriptis*, *paullo ante obitum composita*. Prius e est:

Cogitaui multa, tentaui aliqua, feci paucula,
Incohata sunt relicta generis omnis plurima.

Otium

Otium neque suppetiit, nec tanta vis fuit in
Vt liceret instituta corrigendo absoluere
Aut caput quasi corpori informato adhuc im
Nunc quod est reliquum, videbunt ista forte q
Numquid emendatione digna forte existiment
An putent vel supprimenda vel abolenda esse

Epistolis duplex praefigitur *index*, quorum i *na eorum*, *ad quos epistolae sunt scriptae*, hi *eorum*, *potissimum*, *quorum in epistolis*, *passi facta fuit*, ob oculos ponit. *Epistolis* adiec *graecarum sententiarum*, *in epistolis occurrenti terpretationes*. Niceron in *Memoires* l. cit. p hac *epistolarum* collectione talem protulit sen *Ces lettres sont écrites avec beaucoup de politesse y peut apprendre bien des choses curieuses sur litteraire de son temps*. Collectio *epistolaru* rior, titulo ornata: *Epistolarum ad diuersos secundum*, *libros V. posteriores complectens*, *Francofurti*, *impensis Petri Fischeri ex officina niana* 1598. in 8. Vid. Georg. Summeri *ca* annum citat. Niceron *Memoires* p. 118. Inue etiam nonnullae JOACHIM. CAMERARII in *Decadibus III. Epistolarum* Huberti Langu ACH. CAMERARII, Jo. Cratonis & Casp. ex *Museo* Immanuel. Weberi *edit. Francof. ad* 1703. in 4. Sed multae adhuc in bibliothecis virorum nondum editae delitescunt. Vid. Jacob. Apini *dissertat. epistolica*, *de quibusd dum editis epistolis* JOACH. CAMERARII, *Altorf.* 1724. in 4.

CXXXXV.

Politicorum & Oeconomicorum Aristote terpretationes, & explicationes accurata primum a filiis in lucem editae. *Autore* J CAMERARIO *Bapenbergensi*. Subiecto te

m indice, *Francofurti apud Andream We-*
M. D. LXXXI. (1581) in 4. pp. 332. &
si prior epistola dedicatoria, & indices non
numerati.

er, qui, vt omnia JOACHIM. CAMERARII
i, a viris doctis in pretio habetur, a Georgio
ero, in *Catalogo Scriptor.* JOACH. CAMERA-
t a Nicerono l. cit. p. 117. iam anno 1580. pro-
dicitur: sed exemplar, quod in manibus est,
a 1581. prae se fert. Non omnes *politicorum*
telis *libros*, CAMERARIVS latina donauit ex-
one, sed *libros* tantummodo *septem*. Nam morte
ntus auctor, operi supremam manum imponere
otuit, & *librum IIX.* intactum reliquit. Edidit
explicationes, mortuo patre, Joachimus J. F.
rarius Doctor, & Georgii Ludouici a Sens-
Equitis aurati, Consiliarii caesarii, & Principis
gii Friderici Marchionis brandeb. & Ducis Bo-
e &c. Onolzpachii supremi praefecti, nomine
sit. Adiicitur *politicorum libris* duplex *index*,
latinus rerum & verborum explicatorum, alter
us, graecarum vocum explicatarum. Errant vero,
ntegram *politicorum* versionem latinam, in libro
iri existimant, qui nihil praeter *Commentarium*
os complectitur. *Oeconomicis* talis praefigitur
s: *Oeconomica scripta, quae extant titulo* Aristo-
in sermonem latinum conuersa & explicata, ad-
que eis interpretatio Oeconomici libri Xenophon-
udio & opera JOACH. CAMERARII *Pabeperg.*
ofurti apud Andream Wechelum MDLXXXI.
1). Istum librum, qui praeter *commentarium in*
otelis & Xenophontis *oeconomica scripta*, eorum
ob oculos ponit *interpretationem latinam*, JOA-
I. CAMERARIVS ipse, iam anno 1564. *Lipsiae*
cina voegeliniana in 8. prodire iusserat. Docet
stola dedicatoria, ad Henricum iuniorem, Prin-
i plauensem, Burggrafium Misniae, Lips. Cal.
Marr.

Mart. 1564. ſcripta. Conf. Georg. Summe
gus ad dictum annum & Niceron *Memoires* l.
Haec CAMERARII *verſio*, poſtea in nonnull
telis editionibus graeco-latinis, locum inue
Jo. Albert. Fabricii *Bibliotheca graec.* L. III.
p. 159 ſqq.

CXXXXVI.

JOACHIMI CAMERARII Decuriae X
μίκτων Προβλημάτων. Seu Variarum
iarum Quaeſtionum, de Natura, Moribus
ne, In quibus Allegoriae & etymologiae
inſunt, Graecae & Latinae expoſitionis,
etiam in Latina conuerſis: ſtudioſis bon
tium, hac prima editione, a filiis comm
Geneuae apud Hieron. Comelinum. M. D.
(1594) in 8. p. 312. exceptis praemiſſis.

Liber, mortuo iam JOACHIMO CAME
curantibus Joachimo & Philippo, quos iam
vimus, CAMERARII filiis, in lucem exiit.
illum eſſe voluerunt Richardo Baroni a Sta
Domino in Wildperg & Riedeck. Varia in i
rum auctorum, graecorum & latinorum, ex
loca. Niceron Tom. XVIIII. *des Memoire*
& Georgius Summerus in *Catalogo*, librum an
prodiiſſe ſcribunt, ſed exemplar, quo vtim
haec ſcribimus, annum 1594. in fronte gerit.
etiam iſto anno prodiiſſe, ideo credibile e
epiſtola dedicatoria iam anno 1593. die XXI
ſcripta fuit. In Jani Gruteri *Lampade, ſiue*
tium liberalium Προβλήματα CAMERARII l
venerunt Tom. IIII. *Francof.* 1604. in 8. p.
Pertinet ad illa *Appendix Problematum D.* JO
CAMERARII, *varias & diuerſas quaeſtiones*
n

tes, mathematicas, poeticas & mythologicas com-
Apud Comelinum 1596 in 8. vid. Niceron l. c.
Georg. Summerus l. cit.

CXXXXVII.

SANDRI, *Graeci autoris*, De Re Militari, ommentarius in Latinum sermonem con- IOACHIMO CAMERARIO *Pabepergensi*, primum a filiis editus. Cum prooemio ad rum Swendium, & epistola ipsius lectu ha: Praeterea FRANC. PETRARCHAE, io & virtutib. Imper. *Noribergae* 1595. in 8. si praemissa folior. 20. non numerata

nsus fuit liber, quem Georgius Summerus in go omisit, & rarum esse nos docuit Jo. Georg. ius, not. marginal. in *Catalogo Bibliothec.* hein- p. 168. adscripta, *Noribergae in officina gerla-, per Paul. Kaufmannum.* Illius editionem, iam mortuo, curarunt Joachimus & Philippus rii DD. qui, praemissa *epistola* illum dedica- . Vito Vlricho & D. Sigismundo Mareschalkis, nit, *fratribus, praecipui ordinis equestris* franco- . Miserat IOACH CAMERARIVS ONOSAN- , e graeco conuersum, ad Lassarum a Swendi, *to Imperatoris* rom. Maximiliani II. *copiarum is christiani ductorem in* Pannonia, cum *epistola* onga, quae hic cum Lazari a Swendi *responsione*, iae XX. Nouembr. 1566. scripta, & alia IOACH. ERARII *epistola* ad eundem, Lips. XXV. Mai. scripta, in qua illi ob munus transmissum gra- git, exhibentur. Capitum indicem sequuntur *vetusta* Callimachi (*vt putantur*) latine red- a IOACHIM. CAMERARIO. Vsus fuerat

JOACH. CAMERARIVS *codice graeco*, vt i
in *epistola* ad Swendium, *male ac mendos*
non etiam nullis in locis mutilo. Nicolaus igi
tius, in *praefatione ad lectorem*, ONOSANI
tegico Paris 1598. in 4. & *Heidelb.* 1604. in
praefixa, hoc de CAMERARII versione t
cium. CAMERARIVS *vir admodum quam*
vnicum, eumque corruptissimum librum nactu
quo valebat plurimum, ONOSANDRVM *feli*
gantius (quam Nicolaus Saguntinus, quer
exemplari vsum, sed versione sua, quae pi
Basileae 1541. 1558. & 1570. in 8. scriptori
ac stilum, minus adsequutum esse, paullo
nunciauerat Rigaltius) *expressit*, *sed ita vt*
tes & membra, quae in graeco codice deeran
quoque versione non semel desiderentur, indeq
opinor, *vt neque* Nicolaus Saguntinus, *ne*
CHIMVS CAMERARIVS *graeca verba pub*
luerit. Conf. Jo. Alb. Fabricii *Bibliothec. gr*
Cap. XXX. p. 766 sqq.

Orationem vel si mauis epistolam *de Offic*
tutibus Imperatoris ONOSANDRO adiectam
CISCVS PETRARCHA, ad Luchinum V
veronensem, tum Veneti exercitus Ducen
Factum id esse nouimus, eodem tempore,
chinus Vermius, aduersus Cretenses mitteb
circa annum Christi 1366. a quibusdam sed
colis persuasi, imperium Venetorum excut
rentur. Quae tamen seditio senatus veneti
& Luchini Vermii virtute, breui tempore, fuit
& insula, ad pristinam obedientiam, red
oratione PETRARCHA Imperatoris laudabi
nui virtutes, ob oculos ponit, miraque bre
singulari artificio, ex omni antiquitate, in ho
exempla illustria repetit. In *Operibus* FRA
TRARCHAE, quae *Basileae ex officina Henri*
1581. IIII. Vol. in fol. prodierunt, inueni

Tomo I. FRANCISCI PETRARCHAE vita,
ı descripta fuit, quorum nomina inuenies in
er de Niceron Tom. XXIIX. p. 395 sqq. in Jo.
ɔricii *Bibliotb. med. & infim. Latinitat.* L XV.
qq. Omnium optima & luculentissima illius
r vita, quam Ludouicus Anton. Muratorius
ısit, & libro praemisit, qui inscribitur: *Le rime*
RARCA, *riscontrati coi testi a penna della li-*
Estensi, *e coi frammenti dell' originali d' esso*
aggiungono le considerazioni riveduti e ampliate
ındro Tassoni, *le annotazioni di* Lodouico An-
luratori *Bibliotecario del sereniss. Duca di* Mo-
Modèna per Bartolom. Soliani, Stampat. ducal.
n 4. Conferri merentur additiones, quas
: vitae descriptionem dederunt Auctores del
de' letterati d' Italia Tom. IIX. p. 186 sqq.
ı L. cit. p. 366 sqq.
IOACHIMI CAMERARII, viri, inter oriti-
ıos Germania protulit, celeberrimi, & facile
is, vita prae caeteris legi merentur Andr.
ɔii & Matth. Dresseri *Orationes, in Obitum* JOA-
I CAMERARII conscriptae: Vtraque *Lipsiae*
574. *a Joan. Rhamba* in 4. excusa fuit. Poste-
am inserta fuit Matth. Dresseri *orationibus* in
olumen Lips. 1606. in 8. collectis pp. 235 sqq.
potissimum Freyhubii *oratione*, & Jeremiae
narratione, de CAMERARII *vita*, vsus fuit in
ıanda eius vita Melchior Adami in *vitis philo-*
Germanor. p. 119 sqq. Eadem scripta in ex-
a CAMERARII vita, in auxilium vocauit Ni-
n *Memoires* Tom. XVIIII. p. 76-121. Conf.
oterunt Jos. Simleri *Bibliotheca* p. 330 sqq.
eheri *Theatrum viror. eruditione claror.* p. 1300.
loppelmayers *historische Nachricht von nürn-*
ben *Mathematicis und Künstlern, Nürnb.* 1730.
p. 64 sqq. Jacob Bruckers *Ehrentempel der*
ıen *Gelehrsamkeit* Dec. III. p. 89 sqq. Jo. Alb.
i *Biblioth. graec.* Tom. XIII. p. 1506 sqq. Adr.

variorum & rariorum, *Norimb.* 1736. in
non inuenitur, hic adscribimus:

Arma coronauit tibi quod phoebeius ale
O CAMERARIADVM *gloria, fama*
Maximus effecit scribendi carminis vs
Cui daret aonia Phoebus *in arte lo*
Nam tantum graiaque vales & voce la
Conficis & gemino carmina tanta s
Qualia vix vnquam doctum prope Pho
Edidit aurata clarus Apollo *chely.*
Quid mirum, si plectra tibi citharamq
Ac sibi praelatum te IOACHIME

CXXXXIIX.

Orationes BONACVRSI *oratoris*
vera nobilitate magis a virtute, q
orta, in 4. folior. 12.

Opusculum litteris gothicis impressum
sine die & consule quidem in lucem e

ficatoria, *orationes*, quasi ab adolescentibus duo-
, Publio Cornelio, & Flamineo, vter nobilior
it; Romae, apud patres conscriptos peroratas,
ta lucubratione, cum non integrae ad illum per-
issent, fuisse emendatas, ait. Auctor BONACOR-
seu BONACVRSVS DE MONTEMAGNO, non-
im inter Jureconsultos, & Oratores italos, sed
imis inter poetas eminuit. Vixit medio tempore
li XIIII, & filius Jacobi de Montemagno, Princi-
Senatus reipublicae pistoriensis (*Gonfaloniera di*
ia) fuit; Tanti aestimabatur ab Imperatore
ceslao, vt ab illo eques, ritu veteri, stricti gla-
percussu crearetur. In componendis carminibus
m suum Cinum pistoriensem (Cino de Pistoia)
mitandum sibi proposuerat, quem tanta felicitate
essit, vt a plerisque, illi haud impar censeretur.
s Jo. Baptista Casotti, *opera* illius, necnon alte-
Bonacursi de Montemagno in lucem edidit. *Le*
di BONACORSO DA MONTEMAGNO, iam
Nicolo Pilli cum Adnotationibus euulgauerat
oma 1559. vid. Nicol. Franc. Haym *Notizia de'*
rari nella lingua italiana p. 128. Perscripsit BO-
CVRSVS hoc opusculum, cuius exemplum in
iotheca portensi publica vidimus, ad Guitondo-
i, Montisferrati comitem. Josias Simlerus in
tbeca p. 102. illum minus adcurate Bonagarsum
ienfem adpellat.

CXXXXVIIII.

tolae MARSILII FICINI *Florentini.* in 4.
lior. 243. si titulum & tabulam folior. 10.
n numeraueris.

modum rara est, haec *epistolarum* MARSILII
INI editio, cuius meminit Michael Maittaire
. I. *Annal.* p. 636. Niceron in *Memoires* Tom.

 V. p.

V. p. 221. Jo. Georg. Schelhornius Tom. *nitat. litterar.* p. 102. & Summe reuerend derer *Nachrichten von einer* hallischen *Bibli* IIX. p. 547 seqq. In XII. diuiditur libros, ctere litterarum romano, satis nitido ex Typographus in fine haec adposuit verba: M FICINI Florentini *Eloquentissimi Viri episi liares Per* Antonium Koberger *impraess incarnate deitatis. M. CCCC. XCVII.* (149 *Februarii finiunt Foeliciter.* Quo tempor prima prodierit editio, pro certo adfirmai sustinemus. Adfert quidem Pellegrino An landi, in libro, qui inscribitur: *Origine della Stampa, e Notizia dell' opere stampati sino al* 1500. *in Bologna* 1722. in 4 pag. 13 nem *florentinam* 1495. in 4. sed Cornelius in *incunabulis Typographiae* p. 60. illam 1497. retulit. Conf. Michael. Maittaire *pogr.* Tom. I. p. 591. & l. cit. Multo an quidem prolatam inuenimus, *Venet.* 1458 Joannis Arenholdi *Conspectu bibliothecae epistolarum* p. 78. sed illam inter libros, exstant, referendam esse, iam monuit S. R. *Nachricht. von einer* hallischen *Biblioth.* L tio omnium sine dubio prima est, quae ir diit, & cuius in fine haec leguntur verba: rentini *eloquentissimi viri, Epistolae famili ter finiunt. Impensa prouidi* Hieronymi B rentini, Venetiis *commorantis, Opera vero tia* Matthaei Capcasae Parmensis: *impres tiis, aequinoctium vernale* Phoebo *introe* (*a signo Leonis*, Leonem enim rudis figura cisa, non *arietem*, vt Maittairius quider *Annal. typogr.* p. 591. existimauit, refert) *ro Mercurii, Vigilia diui Gregorii; an M. CCCC. LXXXXV.* (1495) vid. J Schelhorn, Niceron ll. citt. die *Merkwürdi koenigl. Biblioth. zu* Dresden Tom. I. p. 4

te annum 1495, nulla editio in lucem exierit, non solum ipsae testantur, quae ab anno d annum vsque 1494. scriptae sunt, sed id MARSILII FICINI *epistola* confirmare vide- *epistolas suas*, Florentiae XV. Decembr. 1494. quam ex editione *norimbergensi*, in cuius in- ›sita est, hic adscribimus:

SILIVS FICINVS Florentinus
ctis semel Epistolis suis S.

t aepistolae meae amicis meis (me iubente) sa- icitis: totiens amicissimo vestro Hieronimo *mmortales salutes dicite. Vos enim ego mor- ueram. ac nescio qua fortuna propediem mo-*. (sine dubio moribundas). Hieronimus *au- nis pietate vir regenerauit vos nuper (vt spe- immortales. Latebatis enim iam diu lucis cu- c quisquam adhuc e tenebris eruebat. Fato el genio nondum volente.* Rossius *autem no- io & vobis* Roscius. *qua pietate semper erga n vestrum* MARSILIVM *se gessit eadem nunc haritate quadam hereditaria foeliciter est pro- diligentia simul & opera curans vt vestre fa- iam oppresse prorsus exprimerentur. Hunc tum. piumque restitutorem vestrum: hactenus tristes nunc hylares salutate atque pro ingenti ilitatis munere, immortales gratias agite.*

Decembris MCCCCXCIIII. Florentiae.

d *epistolas* ipsas adtinet, quae maxima ex par- ›sophici & astrologici argumenti sunt, Nice- t. sententiam suam de illis hac ratione expo- *l y a peu à apprendre dans ces lettres, on n'y rien de l'histoire litteraire de ce temps. Les philosophiques qui y sont traitées sont enve- d'une obscurité qui rebute le lecteur; ajoutez à l'Auteur y parle trop souvent des folies de ogie judiciaire dont il étoit entêté. C'est un qui se trouve dans plusieurs de ses autres ou-*

 vrages,

vrages, entre autres dans celui de Vita. *Il* *parmi ces lettres une piece intitulée:* Orat Christiani ad pastorem Sixtum IIII. *qui a été separement à* Basle *en 1519.* Optime, cum l conspirant J. G. Schelhornii, & auctoris d *würdigkeiten der koenigl. Bibliothek zu* Dr. quae ll. citt. legi poterit. Minime vero i mento fuit Felici Filiuccio, quo minus ill MARSILII FICINI, in sermonem Etrusco verteret vernaculum, &, hoc ederet titulo: *vine lettere del Gran* MARSILIO FICINO *te per* Felice Figliucci, sanese, *nuovamente* *con le tavole copiosissime in Venezia per Gab* *to* 1563. II. Tom. in 8. De insigni versio te vid. Nicol. Franc. Haym *Notizia de' libr.* *la lingua* italiana pag. 197. In *Operibus* M FICINI, quae *Venetiis* 1516. *Basileae* 1561 & *Paris* 1641. II. Tom. in fol. in lucem e runt, *epistolarum Libri XII.* locum inuen mo I. & quidem in editione *basileensi* prio seqq.

MARSILIVS FICINVS, Canonicus flor philosophus platonicus, sua aetate celeberr rentiae anno 1433. patre chirurgo natus f Cosmum & Laurentium de Medicis, tan gratia valuit, vt ab iis honestis aedibus, f ecclesiae cathedralis florentinae canonicat que & splendidis stipendiis donaretur. Q autem corpore, eo maior animo & doctrin letudinem diligenter curauit, illiusque cor praecepta, in libro in primis *de triplici* v alio tempore describemus, tradidit. Vtri guae fuit peritissimus, philosophiae platonic rator, neque Platonem duntaxat, sed multo philosophis platonicis scriptos latina ciuitat v. c. Plotinum, Jamblichum, Proclum, Sy Psellum. Diem, febri correptus, aetatis ann anno 1499. dum in villa coregiana, haud

florentina, rusticaretur, obiit. Illius memoriam, ad posteros transmittere studuerunt. Legi meur. Jacob. Gaddius *de Scriptoribus non ecclesiasti-* Tom. I. *Florent.* 1648. in fol. p. 115 sqq. Henr. rton in *Adpendice ad* Guil. Caue *Histor. litterar.* tor. *Eccles.* pag. 166 seqq. Petrus Lambecius in *mentar. de Bibliothec.* vindobonensi Tom. VII. sqq. Giulio Negri in *Storia degli Scrittori* fioni p. 398 seqq. qui vero multos admisit errores, ducendis de vita, & laudibus FICINI, scripto-, quos emendauit Jo. Albert. Fabricius in *Bi-*. *med. & infim. Latinit.* L. VI. pag. 496 seqq. Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II. I. p. 317 sqq. Inter omnes autem, qui historiam SILII FICINI dederunt, eminent Jo. Georg. horpius, qui l. cit. p. 18 - 136. *de vita. moribus, riptis* MARSILII FICINI *Commentationem*, & *ogiam pro* MARSILIO FICINO, *magiae postu-* dedit. Niceron in *Memoires* Tom. V. p. 214-225. b. Bruckerus in *Historia philosophica* Tom. IIII. p. 7. 40. 362. Conf. eiusd. *Fragen aus der phi- ischen Historie* Tom. V. p. 1428 - 1443. *Vitam* SILII FICINI, a Dominico Mellino scriptam, m nunquam vidisse auctoritate Julii Nigri, addudiximus iam in *Analectis litterariis* pag. 587. In olai Reusneri *Iconibus, siue imaginibus viuis literis Virorum*, Italiae, Graeciae, Germaniae, Galliae, liae, Vngariae *ex typis Waldkirchianis in lucem ctis*, *Basil.* 1589. in 8. hoc eius legitur epitam:

HOSPES, HIC EST MARSILIVS SOPHIAE PATER:
ATONICVM QVI DOGMA CVLPA TEMPORVM
SITV OBRVTVM, ILLVSTRANS, ET ATTICVM DECVS
SERVANS, LATIO DEDI: FORES PRIMVS SACRAS

 DIVI-

DIVINO APERIENS MENTIS AC
MINE
VIXIT BEATVS ANTE, COSMI MVN
LAVRIQVE MEDICIS NVNC REVI
BLICO
S. P. Q. F.
ANNO M. D. XXI.

Ea, quae Caesar Baronius Tom. V. *Annal.* 411. col. 438 sqq. edit. *Mogunt.* 1601. in f *plurium*, vt ipse ait, *eruditorum & religioso rum* & ipsius Michaelis Mercati, miniaten Protonotarii, *fide* retulit, quod nimirum FICINVS, post obitum suum, Michaeli Mich. Mercati, qui rem Baronio narrauera visendum, prout viuus promiserat, obtulerit antea de animarum immortalitate, cum illo rat, expertus iam confirmauerit, ea inquam i cerono l. cit. pag. 219. in dubium vocata Conf. Schelhornii *Amoenitat.* l. cit. p. 111 Frideric. Maieri *progr. de pacto adparitionis tem*, quod subiungitur Jo. Alb. Fabricii *Di augural. de recordatione animae humanae, superstitis, Kilon.* 1699. in 4.

CL.

Epistole FRANCISCI PHILELFI *equit Oratoris atque poete laureati* breuiore tiores & adulescentibus magis conducent Epistolarum eius volumine conquisite. etiam suprapofita sunt argumenta seu titul cte declarantia ipsarum materias. Ideoq gium opusculum hoc imprimi curauimus. diosi & facilius & sepius lectitent. quo

ipsis accommodatius fuerit. Addita praeter-
st tabula. vt facile quisque possit inuenire
n desiderauerit materiam. Preterea familia-
Epistole ANGELI POLITIANI ad viros illu-
conducenter prenominatis ad calcem adiecte
. in 4. folior. 49.

Niceron in *Memoires* Tom. VI. p. 87. & Tom. II.
II. p. 187 seqq. varias *epistolarum* FRANC. PHI-
LFI editiones recenset, inter quas tamen haec non
currit, quae etiam Michaeli Maittaire incognita
it. Leguntur in illius fine haec verba: *Epistolio bre-
vi eloquentissimi viri* FRANCISCI PHILELPHI.
*iunctis aliquot illustris viri epistolis terminus arte
pressoria imponitur exoptatus* Colonie *per honestum
rum* Martinum de Werdena *prope domum consula-
r in vico burgensi (vel die burgerstraes) commoran-
n. Anno a natali christiano Millesimo Quingentesi-
septimo* (1507). Inueniuntur in editione, litte-
gothicis exscripta, raro obuia, 413. tantummodo
ANC. PHILELPHI & 15. ANGELI POLITIA-
epistolae, quae stilo laconico conscriptae sunt, v. c.

ANGEL. POLITIAN. Jacobo Modesto suo Sal.
*Doles quod non rescribam dolere desine iam re-
scribo. Vale.*

ANGEL. POL. Pico Mirandule Sal.

*ue vellem corrigeres, tu laudas. Hoc vero facile
cis, quod semper facis Vale.*

ANGEL. POLITIANVS Amico Sal.

*lui vehementer. letatus sum vehementer, quod egro-
sti, & quod conualuisti. Vale.*

ANG. POLIT. cuidam Sal. dicit

*itto lilia. non vt gratum faciam tibi. quamquam tibi
oque. sed vt ipsis liliis, boc est ne marcescant. Vale.
rrar. Idib. Aug. an. 1494.*

Scripto-

1741. in 12. Conf. Bartholom. Facii *stribus libei*, quem *primum ex MS. Cod. tum recensuit* Laurentius Mehus, etrusc cortonensis *Socius*, *Florentiae* 1745. in Reusneri *Icones ex typis* Waldkirchianis *ductae*, vbi hoc lepidum P. Myrtei gramma:

Nunquid sat tibi non fuit PHILELP
Linguae gloria nobilis latinae?
Ni graecas quoque peruagatus vrbes
Dignus coniuge nuptiisque graecis,
Ferres Timothei *nouum triumphum?*
Cui, dum vna super ille dictione
Tecum pignore certat, atque barbam
Abradi sibi ferre pollicetur,
Victus: aut positam pecuniam abs te
Victor auferat; abnegasti eadem
Barbam posse pecunia obtinere
Victor: atque nouacula expedita
Barbam illius habere maluisti:
Jam nunc non Italae PHILELPHE,
Graecae *gloria nobilis palestrae.*

CLI.

ANTONII BONCIARII, *Perusini, Academici Insensati*, Epistolae. Ad Reuerendiss. ...lionem Comitolum Perusiae Episcopum. ...Secunda. *Marpurgi Cattorum Typis Pauli ...bi, Typogr. Acad. MDCIV.* (1604) in 8. ...7. excepto indice pp. 5.

...e MARCVS ANTONIVS BONCIARIVS, pe...us, *epistolas* suas primum in vulgus edidit *Peru...* 1603. in 8. *ad iudicia hominum exploranda*, vt ...ugustinus Oldoinus, in *Athenaeo augusto, Perus.* ... in 4. p. 230. *quae quidem ista fuerunt, vt pri...tale opus, per manus hominum transmissum, le... dilaudatum, tandem in* Germania *paullo post ...erint Typographi* Maspurgenses (Marpurgenses). ...aec secunda editio, in quatuor diuisa est partes. ...lis, nonnulla interseruntur *epigrammata*, a BON...RIO, composita. Nouam & auctiorem editio..., in XII. libros diuisam, cum *epistolarum argu...tis, singulis epistolis, a* Floramonte Floramontio ...ixis, *Perusiae* euulgauit an. 1614. in 8. pp. 783. ...ulo quidem adparet, volumen tantummodo pri... esse, sed secundum nunquam in lucem exiit ...cam. Exstat quidem alia *epistolarum* a BON...RIO, exaratarum collectio, sed haec ad illam ...e non pertinet. Inscribitur: *Idyllia & selecta... epistolarum Centuria noua, cum decuriis duabus ...usculis decem varii argumenti, Perus.* 1607. in 12. ...ron de *litteris* posterioribus, eiusmodi tulit iu...um in *Memoires* Tom. XXXII. p. 167. *les lettres ... écrites avec élegance, mais elles sont entierement ...des de choses, & il n'y a presque rien à apprendre.* ...ae vero, quas recensemus, ad doctissimos Italiae ho...nes perscriptae, omnes fere litterarii sunt argu...nti, & historiae illorum temporum litterariae, non medio-

mediocrem lucem adfundunt. Non omnes B
CIARIVM habent auctorem, sed occurrunt pl
quae a viris doctissimis, & in summa dignitate
stitutis, & ad BONCIARIVM, & ad eius ar
scriptae sunt. Conf. die *Nachrichten von einer*
schen *Bibliothek* Tom. I. pag. 444 sqq. vbi prae
viri nominantur, quorum *epistolae* in hac collec
reperiuntur.

Natus fuit MARCVS ANTONIVS BONCIA
Aretriae siue Aintriae, ditionis perusinae op
an. 1555. M. Antonii Mureti discipulus, a Co
Cardinali, scholis perusinis in Seminario prae
fuit, quod officium bis, mortuo Corneo depos
bis Antonii Mariae Galli, Cardinalis precibus pe
tus, in seminarium perusinum, ad pueros instr
dos, reuersus est. Inter haec a senatu bono
primum, vt Bononiae eloquentiam profiteretur,
catus, deinde a Friderico Borromaeo, mediola
archiepiscopo, inuitatus, ad primarii biblioth
munus, in bibliotheca ambrosiana, sustinendum
demum Pisas, ad docendam eloquentiam, in ac
mia vrbis, amplissimis praemiis adlectus, proui
vltro oblatas, caecitatis caussa, repudiauit, anti
duplicato stipendio, retenta. Id memoria dig
est, quod patrem sutorem, habuerit discipulum,
cum annos quadraginta natus, vxore amissa, se so
tati Jesu adiungere vellet, ne ob latinae linguae ig
rantiam repelleretur, breui temporis spatio, a
litteris imbutus est. Rem narrat Dominicus Pa
naeus, in *epistola* ad Scipionem Barnabaeum, Fr
natem, quae legitur inter BONICIARII *epist*
p. 396 seqq. edit. *Marpurg.* Variis operibus e
inclaruit BONCARIVS, quae omnia, si *gramm*
cam latinam, in vsum scholarum perusinarum,
scriptam, & semel, iterumque, & saepius editam
ceperis, admodum raro hodie reperiuntur. Mort
est anno 1616. aetatis anno prope LXI. exa
Qui

as fatis, per omnem fere vitam fuerit agitatus
pitaphium testari poterit:

n ego, Hospes deslendus tibi, ne erres, tu a me
uandus. Mihi aduersus perpetuas hostes, poda-
gram
ragram, caecitatem, paupertatem, inuidiam
per stetit inuicta hilaritas. Diuae illae caele-
stes.
nabant pugnanti auxilium, vincenti triumphum.
rs ipsa est mihi, quam fuerat vita liberalior;
ista
um soli pedem non concessit, haec quatuor indul-
get,
res pollicetur; istic diuturnos, alibi aeui aeter-
nos.
amdiu vixerim quaeris? hoc ego vt viuus scie-
bam,
iginta duos annos, & vnam noctem; abi, obi,
felix.

a illius multis verbis exposuit, Augustin. Oldoi-
i *Athenaeo augusto*, & Niceron. ll. citt. Conf.
tur Jani Nicii Erythraei *pinacotheca* I. num.
p. 98 sqq. edit. *lipsiensis* 1692. in 8. P. Baile
naire historique & critique Tom. I. p. 595.

CLII.

epistolicum, Exhibens JOANNIS CASE-
I Epistolas, ad Principes, Nobiles, Viros
s, propinquos, ciues, ac familiares, in
na & Vagetiana Editionibus non compa-
ex ipsius Autoris aduersariis & manuscri-
ximam partem adornatum, & in XVI. li-
scriptum: accurante Justo a Dransfeld.
sa est Herm. Conringii epistola de scriptis
CASE-

CASELIANIS, & annexa lucubratiuncula
tificio & imprimis charactere Epiſtolico, e
ris Phalereo depromta. *Francofurti Sum*
Bartholdi Fuhrmanni, Bibliopolae Oſterodan
1687. in 8. pp. 1136.

JOANNES CASELIVS ſiue CHESSI
e nobili in Geldria familia, oriundus, Goettin
no 1533. natus fuit. Perfectis in patria, V
gae, Lipſiae, Roſtochii & Francofurti ad Vi
litterarum ſtudiis, & peragrata Italia, an. 156
loſophiae & rhetorices profeſſor Roſtochii con
fuit. Cum vero Roſtochii graſſaretur peſtilen
no 1565. iterum in Italiam abiit. In academi
na, iuris vtriusque Doctor renunciatus fuit.
lia, anno 1567. ad finem vergente, ad munu
rediit Roſtochium. Paullo poſt a Joanne A
Duce megalopolitano in aulam arceſſitus, vt
principem, litterarum doceret ſtudia. Tand
quatuor annos vitae aulicae pertaeſus, Roſtoc
recepit, & anno 1599. in academiam helmſ
ſem tunc temporis conditam abiit, ibique p
phiam & eloquentiam ad annum vsque 1613.
vita deceſſit, publice profeſſus eſt. Vid. Jo.
programma de vita, obitu, atque origine JO.
LII. Juſtus a Dransfeld illud *epiſtolis* CA
praemiſit, & Reinh. Henr. Rollius *Memoriis*
phor. Roſtoch. & Lipſ. 1710. in 8. Decad. I.
ſqq. inſeruit. Excerptum dedit Melchior Ad
vitis philoſophor. germanor. p. 239 ſqq. Ch
Heidmanni *oratiuncula in funere* JO. CASELI
Helmſtad. 1613. in 4. Jacob. Burckhardi *de* JO.
LII *praeclaris erga bonas litteras meritis, eiu*
cubrationum editione, Epiſtola ad Juſtum Chri
rum Boehmerum, *Wolfenb.* 1707. in 4. a Roll
ea inſerta fuit l. cit. p. 218 ſqq. Conf. *Narr*
JO. CASELII *vita*, quae legitur in *praefat.* T

germanicar. Erneſt. Joachim. a Weſtpha-
Lipſ. 1740. in fol. p. 72 ſeqq. *Etwas von ge-*
rostockiſchen *Sachen* An. 1739. p. 49. 89.
151. 380. 382. 644.
ieter alia opuſcula, multas JOAN. CASELIVS,
mmos principes, & viros, ſuae aetatis doctiſſi-
ſcripſit *litteras*, quarum multae editae fuerunt,
e ineditae, in ſcriniis bibliothecarum delite-
Varias *editarum* collectiones recenſet Poly-
Lyſerus in *Apparat. litterar. ſocietat. Colligen-*
Collect. I. *Viteb.* 1717. in 8. p. 240 ſeqq.
ent inter illas praecipue, quas Joan. a Fuchte
ſt. 1619. in 8. & Henric. Vagetius *Hamburg.*
& 1643. in 8. in lucem emiſerunt. Juſti a
sfeld collectio, cuius titulum adſcripſimus, in
libros diuiſa eſt. Complectitur liber I. *Epi-*
ad Principes, II. ad Adam. Krauſen in Borch-
III. ad Nobiles ab Hoim, IIII. ad Nobiles a Baſ-
, V. ad Petrum Victorium nobilem florentinum,
ad CASELIVM, VI. ad Barones & nobi-
osdam diuerſos, VII. ad Jagemannos, IIX. ad
Ryhmann, VIIII. ad Propinquos & ciues, X. ad
celebres, XI. ad Andr. Cludium, XII. ad L.
laeum, XIII. ad J. Peparinum, XIIII. ad Alb.
pium, XV. ad Matthiam Ouerbecium, Belgam,
I. ad R. Diepholdium. Collectionis dransfel-
raritatem, teſtatur *Theſaurus bibliothecalis*
I. p. 84 ſeqq. & ex eo *Catalogus Biblioth.* ſal-
an. p. 488. Repetita quidem exſtat editio *Ha-*
1719. in 8. ſed multis typothetarum mendis de-
ta fuit. Prior igitur *Francofurti* 1687. edita,
doctis praecipue aeſtimari, & poſteriori ſolet
rri. De JOANNIS CASELII *epiſtolis inedi-*
d. Polycarp. Lyſeri *Diſſertat.* citat. p. 246 ſqq.
olae CASELII X. leguntur inter Marquardi Gu-
piſtolas, a Petr. Burmanno *Vltraiect.* 1697. in 4.
Alias *ad diuerſos* inſeruit Rudolphus Auguſt.
lius *Commercio litterar. claror. viror.* Tom. I.

 Bran-

Brunsuig. 1737. in 8. p. 13 sqq. *Epistola* quas, cum aliis, Marquardus Gudius anno 1 nae loco obtulerat Samuel. Sciaffio, insert tur in dem *gesammelten Briefwechsel der* *Hamburg.* 1751. in 8. passim. De aliis J CASELII operibus legi poterit Herman. *Epistola de scriptis* CASELIANIS, collecti feldianae praemissa, & qui plenior & est Henrici Ernstii *Catalogus Scriptorum* C NORVM, *in certas classes distributorum*, 1651. in 4.

CLIII.

CASSIODORVS SENATOR de anima. CASSIODORI ad lectorem Barbascul gramma

Sum de te meritus bene tu vero male de
Nam laceras nomen corripis atque me
Sermonis lacii si me dignabere in albo
Fac mediam extendas CASSIODORV

in 4. folior. 24.

Editio litteris satis luculentis exscripta, ha nostra aetate obuia est. Praemittitur illi, br GNI AVRELII CASSIODORII SENATO *storia*, ex Helinandi & Graciani narrationibu simum composita. Sequitur capitum XIIX. liber compositus est, elenchus. In fine legun verba: Phorce *in aedibus* Thome Anshelm *M. D. VII.* (1507) *mense Junio.* Insignia phi hisce verbis subiecta sunt. In Ioan. Gar tione; omnium *operum* CASSIODORII ir iste libellus ad MSS. codices S. Audoeni rotho sis & Abbatiae de Noa collatus, marginalibusq & animaduersionibus Francisc. Jureti em

I. p. 594 seqq. edit. *Venetiis* 1729. in fol.

n MAGNI AVRELII CASSIODORII SE-
RIS, Viri patricii & Consularis rom. viuarien-
castelliensis monasterii, Fundatoris & Abba-
medio seculo VI. inclaruit, data, quod aiunt,
escripsit F. Denys de Sainte Marthe, & edi-
titulo: *La vie de* CASSIODORE, *Chancelier*
vier Ministre de Theoderic le grand, *& de*
*s autres Rois d'*Italie, *ensuite Abbé de* Viviers,
Abregé de l'histoire des Princes, qu'il a servis,
Remarques sur ses Ouvrages. A Paris chez
d, 1695. in 12. Praemisit etiam Joannes Ga-
ditioni suae CASSIODORII *vitam,* in duas
iuisam, a pag. 1-26. & p. 27-35. *disserta-*
te CASSIODORII *vita monastica.* Conf. An-
sseuini *Apparat. sacer* Tom. I. p. 302 seqq.
aue *Histor. litterar. scriptor. ecclesiasticor.* p.
. Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptor. &*
ecclesiast., Tom. I. col. 1462 sqq. Daniel.
lolleri *Dissertat. de* MARC. AVREL. CAS-
RO *Altorf.* 1686. in 4. Jo. Albert. Fabri-
oth. latin. Tom. I. L. III. Cap. XVI. p. 651
m. III. p. 618 seqq. Jo. Nicol. Funccii *Com-*
de inerti ac decrepita latinae linguae senectu-
gou 1750. in 4. Cap. IIII. §. XXIII. p. 319 sqq.
§. VIIII. p. 343 sqq. Cap. IIX. §. XIII. p.
. Cap. VIIII. §. IIII. p. 522 sqq. vbi libelli
a recensio exstat, & tandem Cap. XI. §. XXX.
qq. Gabriel. Barrii *de Situ & antiquitat.* Cala-
m notis Thom. Aceti *Rom.* 1737. in fol. L.
. XVII. XIIX. XVIIII. M. Gibert *Jugemens*
ms, sur les Auteurs qui ont traité de la rheto-
449 sqq. edit. quae P. I. Tom. IIX. des *Ju-*
*des Savans d'*Adr. Baillet *Amst.* 1725. in 12.
it.

CLIIII.

ARETAEI *Cappadocis medici* Libri IIX. R
Ephesii de hominis partib. li. III. Junio
Crasso Patauino interprete. Accessere quae
sus non vertit ARETAEI aliquot capita.
FI liber de Vesicae ac renum affectib. Ei
de Medicamentis purgantibus. Adnotation
corum in quibus ab interprete Graeca discr
Parisiis M. D. LIIII. (1554) *apud Guilielmum*
relium, & Jacobum Puteanum. in 12. pp. 5
dedicat. & indicem folior. 14. non numerauer

ARETAEI περὶ αἰτιῶν καὶ σημείων ὀξέων καὶ
παθῶν βιβλ. IIII. & ὀξέων καὶ χρονίων νούσων θεραπ
βιβλ. IIII. e graeco sermone, in latinum, conue
Junius Paullus Crassus, medicus patauinus, et
vt ipse ait, in epistola dedicatoria, ad Albertum
niorem, Marchionem brandenburgensem, lib
quem recensemus, praefixa, *graeco manuscripto*
rimo & curioso, non sano, non integro, sed m
mendis inquinato, multis magnisque vulneribus c
so, & lacerato. Ex tribus tam conlatis exempla
multa, quae deficiebant, restituit, quae erant de
vata, castigauit, quae confusa erant, in ordinem
git: per coniecturas etiam ab artis medicae p
desumtas, non paucos locos librariorum incuri
tiatos, antiquae & sanae, vt sibi persuasit, lectio
stituit. De quibus autem ambigebat, neque sinc
veritatem eruere, sibique penitus satisfacere potu
eos asterisco notauit, aliorumque iudiciis pen
dos, castigandosque reliquit. Emiserat hanc ve
nem, addita versione RVFI ephesii, *de partium*
poris humani adpellationibus, quem librum grae
a Francisco Frigimelico, medico acceperat, la
primum *Venetiis* 1552. in 4. vid. Jo. Alb. Fab
Bibl

liotb. graec. L. IIII. Cap. III. p. 101. Editio, m heic tenemus, versionis Crassi, secunda, admo- rara est. Quis illam in lucem prodire iusserit, constat. Vt virorum doctissimorum fert senten- a Jacobo Goupylo, medico parisino, id factum In eam potissimum adducuntur ii sententiam, is, quae *Adnotationibus locorum, qui in* ARE- *codice graeco, ab interpretatione* Crassi *discre-* pag. 528. adiecta, leguntur: *baec cursim latina raecis coniungentes obseruauimus, hicque adno- s, non vt aliquid interpreti bono detraheremus, meditatio docta non mediocriter in edendis Grae- fuit, sed vt ipse his pauculis admonitus, in stu- rum gratiam, dum vita superest recognoscat, & quam quiuis alius inchoatum opus, tandem ab- emittat.* Haec autem verba, ad Jacobum ylum spectare, ideo sibi persuadent, quod eo- anno 1554. *Paris. apud Adrian. Turnebum* AEI Cappadocis, *de acutorum ac diurnorum rum caussis, ac signis libri IIII. & totidem de eo- curatione, &* RVFI ephesii *libri de vesicae que morbis, de purgantibus medicamentis, de s corporis humani, &* Sorani *de vtero & mu- pudendo, graece e bibliotheca regia* in 8. editi t, quibus Jacobus Goupylus, epistolam prae- graecam, ad Odonem Castilionaeum, Cardina- in qua, se adiutum fuisse, regiae bibliothecae ex- ribus, & duobus aliis, quorum alterum, a Ca- medico, obtinuerat, alterum suis sibi compara- sumtibus. Eorum praeterea sententiam ipse s Paullus Crassus confirmare videtur, qui in re- a, & curis secundis recognita, versione, quam an- 1555. cum viris doctis communicauit, istam edi- em disertis verbis, quae apud Fabricium l. cit. nt, *medico cuidam Gallo* tribuit. Conf. Herman. haave *praefatio,* ARETAEI cappadocis editioni, memorandae praemissa, vbi de hac versione ita it: *Versio latina quam* Henric. Stephanus *edi-*

 dit,

dit, in Principibus medicorum est illa ipsa
quae prius prodierat ab Anonymo, *quem* G
eruditi alii suspicantur, sed Celsum Crassu
Crassi *filium, ex* Goupyli *editione vertente*
Petitus *adserit.* Sed haec omnia nos non in
quo minus in aliam plane discedamus senter
que a Goupylo, neque a Celso Crasso, sed a C
Morelio Tiliano hanc editionem curatam e
memus. Cum enim *Adnotationes locorum*
ARETAEI *codice graeco ab interpretatio*
discrepant, auctore G. M. T. conscriptae
Morelium hisce litteris initialibus nomen
cultasse, & forte cum Goupylo, vnito studi
que labore, editionem *turnebianam* graec
nasse, nobis persuasimus. Quo minus au
suspicionem cuidam obtrudimus, eo minus
adfirmare sustinemus, quid aut quem litt
gnent initiales R. C. F. quae in fine *fragm*
de medicamentis purgantibus p. 553. cons
De aliis huius versionis ab Anonymo recog
tionibus vid. Jo. Alb. Fabricius l. cit. vbi
ARETAEI cappadocis, & RVFI ephesii a
rumque operibus, varia lectu digna adnota
plex nostra aetate exstat ARETAEI cappa
tio, admodum splendida; Alteri hic praefi
lus: ARETAEI, cappadocis, *de Causis & S*
torum & diuturnorum Morborum Libri IIII
ratione acutorum & diuturnorum Morborum
Graece & Latine. Cum MSS. duobus, Har
Vaticano *contulit, nouamque versionem dedi*
Wigan *A. M. Aedis Christi Alumnus. Acc*
fatio, dissertationes in ARETAEVM, *variae*
notae & emendationes. Tractatus de ioni
TAEI *dialecto, quodque difficiliores huius Au*
ces exponit Lexicon. Oxoniae e Typograph
doniano 1723. in fol. form. maior. In p
omnes ARETAEI editiones enumerantur, i
autem DISSERTATIONIBVS, *de* ARET

ctta, in rebus anatomicis scientia, & curandi ra-
t, quam tenuit ARETAEVS, agitur. Recensio
operis splendidissimi, cuius tantummodo tercen-
lecantur exemplaria, typis expressa, vid. in *Actis*
itor. lips. An. 1728. p. 97 sqq. Conf. die *Merk-*
digkeiten der königl. Biblioth. zu Dresden Tom. II.
15. Clar. Dau. Clement *Bibliotheque historique*
itique de Livres difficiles à trouver Tom. II. p. 24.
rius editionis titulus talis est: ARETAEI, Cap-
cis, *de caussis & signis acutorum & diuturnorum*
orum Libri IIII. De curatione acutorum & diu-
orum morborum Libri IIII. Graece & Latine.
Commentariis integris Petri Petiti *medici* Pari-
s. *atque clariss.* Jo. Wiggani *doctis & laboriosis*
, *& celeberrimi* Maittairii *Opusculis in eundem,*
emque eruditissimi atque celebratissimi Danielis
ielmi Trilleri *Obseruationibus & Emendatis.*
ionem curauit Herm. Boerhaave. *Lugduni Bata-*
sumptibus Petri van der Aa 1731. in fol. form.
r. pp. 604. Huic editioni, Junii Paulli Crassi
o latina, e recognitione G. M. T. subiecta fuit.
. *Act. Eruditor.* lips. an. 1732. pag. 393 seqq. &
ores supra citat. ll. citt.

CLV.

ΣΙΟΥ Ιατροσοφιστου, και ΘΕΟΦΥ-
ΑΚΤΟΥ του ΣΙΜΟΚΑΤΟΥ Προβλημα-
Αποσηματα φυσικα περὶ ζώων παθῶν. H. e.
I, *Jatrosophistae*, & THEOPHYLACTI SI-
TI Naturales quaestiones, circa animalium
cipue hominis naturam, atque affectiones
m. Ad V. N. Ampliss. Excell. & Experien-
n Dn. Wendelinum Siebelistium, Doctorem
im, antea quidem Magni Moscouiae nunc

 vero

vero Brunſuic. & Lunaeburg. nec non H
Ducum Sereniſſ. & Celſiſſ. Archiatrum f
mum, Dominum Ciuem atque Amicum ſu
terem & propriiſſime dicendo Conſalaneu
mittebat Editor, Andreas Riuinus Halis-Sa
loſ. & Med. D. ac PP. C. P. Caeſareus,
Principis in Acad. Lipſ. Subſenior, Paulin
& philoſophici p.t. Decanus. *Lipſiae aera*
na MDCLIII. (1653) *Typis Wittigian*
pp. 82. except. praefat. folior. 3.

Librum rarum eſſe, nemo facile in dubi
verit, qui editoris in fronte conſpexerit nom
Jo. Vogtii *Catalog. libr. rar.* p. 582. vbi d
opuſculorum, quae ſuis ſumtibus, excudend
Andreas Riuinus, pluribus verbis agitur.
inter machaoniae artis profeſſores conuenit
CASSIO Προβλήματα tribui debeant. Pleri
Hieronym. Mercurialis III. *Var. lect.* 11. 8
Gerard. Jo. Voſſius *de philoſophia* p. 94. D
ricus in *Hiſtoria medicinae* Tom. II. p. 12
ad CASSIVM medicum, illa referunt, qui
Tiberii temporibus floruit, & a Celſo in pr
ingenioſiſſimus ſeculi ſui medicus adpellatur
autem ideo non fuiſſe *problematum* auctore
Andr. Riuinus, in *praefatione*, quod ille co
munitates medicorum faciat, CASSIVS aut
ſophiſta methodicus fuiſſe videatur. Herm
gius in *introduct. in Medicinam* p. 53. CA
LICI tribuit, qui ſub Imperatore Claudi
artibus inclaruiſſe dicitur. Forte codicis
auctoritate, qui hunc auctorem prae ſe tulit
ſententiam amplectendam permotus fuit.
Phil. Labbeus, in *Bibliotheca-noua MSS*, p.
tur, in Codice 1125. regis Galliae exſti
CASSII FELICIS *problematum* verſio, ad

re, & Asclepio siue Callepio Coss. Anno Chr. 474.
nus Junius, qui *problemata* CASSII, *e graeco* *num sermonem conuersa*, *Paris.* 1541. *cum grae-* *plaris castigatione*, ad finem adiecta, in 4.
gauerat, in *praefatione* ad Cornel. Rhemnium, de re nihil certi pronunciare audet. Posteaquam varios recensuit CASSIOS, medicos graecos, tandem addidit verba: *quis vero huius sit auctor* - - *malim dubium silentio transire, quam temere* *rando ineptiae notam incurrere. Certe quisquis* *sit, vt non infimae in re medica classis, ita le-* *non perfunctoria sed saepius iterata dignissimus* *dderem & aequali, cum veterum multis, nominis* *ritate, ni aliorum censurae praeiudicium dictare* *formidarem.* Conf. Andr. Riuini *praefat.* & Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* Lib. III. Cap. VI. 9. not. (c) vbi quoque variae *Problematum* edi- & versiones recensentur. Prima editio grae- spiciis Jacobi Tussani, ex vaurensis Episcopi bi- heca, hoc titulo, haud satis adcurato; ΚΑΣΣΙΟΥ φιστοῦ ἰατρικαὶ ἀπορίαι καὶ προβλήματα περὶ ζώων καὶ ποδων, *Paris. Emondae Tusanae viduae Conradi* *rli regii typographi impensis* 1541. in 12. in Ju- exiit. Vid. Mich. Maittaire *Annales typograph.* III. p. 324. Recentiores editores, verba καὶ ποδων, quae etiam in Bonauentur. Vulcanii edi- *Lugdun. Batauor.* an. 1595. euulgata, compa- veluti spuria reiecerunt, cum alius praeter ho- em, animalis, aut quadrupedis, mentio nusquam CASSIO in *problematibus*, quae hodie exstant IIII. Sed forte pars illa, quae ad quadrupedes, τετράποδα spectauit, ad nos non peruenit, aut adhuc delitescit, quae etiam Conradi Gesneri videtur sententia, qui in *Bibliotheca*, Fabricio cit. teste, notauit vnum duntaxat Προβλημάτων CAS- , librum excusum esse, alterum autem, vt audie- Venetiis quoque haberi. Idem igitur Gesnerus tionem suam, *Tiguri* 1562. hoc promulgauit ti-

tulo: προβλήματα φυσικὰ περὶ ζώων παθῶν, (Andreas Riuinus fequutus fuit, qui textu cum verfione latina Conradi Gefneri, e Bo Vulcanii editione exfcribendum curauit, l nii, & Conrad. Gefneri caftigationes & no ric. Sylburgii coniecturas, & fuas deniq ἐπικρίσεις, in calce fubiecit.

De THEOPHYLACTO, Aegyptio, SI fiue SIMOCATTA, ἀπὸ ἐπάρχων καὶ Ἀντι extremis Heraclii Imperatoris temporibus citur, eiusque operibus, vid. Jo. Alb. l *bliotheca graeca*, L. V. Cap. V. p. 280 fe(Pontani e S. J. *praefatio*, eius *hiftoriae o de rebus* Mauricii *Imperatoris*, praefixa. *hiftoria* conftituit *Corporis Scriptorum b zantinae*, & *ad* Jacob. Pontani *exemplar*, *& gloffario graeco-barbaro auctior*, *ftud* Caroli Annibal. Fabroti JC. edita fuit *Pa graphia regia* 1647. in fol. form. maio Joan. Voffii *de Hiftoric. graecis* Lib. II. (p. 218. Martin. Hanckii *de Scriptor. byza* Cap. VIIII. p. 186 feqq. die hamburgifche *ca hiftorica* Centur. VIIII. p. 26 feqq. γον περὶ διαφόρων φυσικῶν ἀπορημάτων καὶ ἐπιλ e Bonauenturae Vulcanii editione, *Lugd. B* CASSII *problematibus* 1596. in 12. vulgat Riuinus recudendum curauit. - Verfio latina Kimedoncium habet auctorem, qui iuue annorum, praeter *dialogum* THEOPHYL MOCATTAE, *Epitomen* quoque *librorum riarum* e Photii *Cod. LXV. & excerpta de bus, & epiftolas* eius, e graeco in latinum conuerterat; fed quia in aetatis flore dec lucem, adiecto textu graeco, haec omnia, fatione Jani Gruteri, Andreas Schottus in l fit *Heidelbergae apud Comelinum* 1599. in 8 bric. l. cit. Niceron in *Memoires* Tom. XX

CLVI.

ΦΑΙΜΩΝΟΣ φιλοσόφου ἢ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ κωνςαντινοπολιτου Κυνοσόφιον ἄριςον ἢ βιβλίον τῆς τῶν κυνῶν ἐπιμελείας. H. e. PHAEMONIS Philosophi, seu potius DEMETRII constantinopolitani Cognomento PEPAGOMENI, Liber de Canum singularis; e IIII. MSS. Rhodio, Aurifabro, & duobus Mediceae bibliothecae collatis, rectius versus, & notis quibusdam aç variis lectionibus, vt & isagoge quadam de auctoris nomine & aeuo mactus a IIII. Viris D. Rudolpho a Moshaim, D. Andrea Aurifabro, Dn. Nic. Rigaltio atque D. Andrea Riuino. A quo postremum iam illustri nominis generosi honori V. N. Conradi ab Einsidel, Aulae Arichiep. Parthenopolitanicae Magistri, & Praefecturae Gibichensteinensis Capitanei strenuissimi, Herois vere litterati, & literarum literatorumq. Maecenatis Opt. Datus L. M. Q. Consecratus fuit. *Lipsiae Aeuristi MDCLIIII.* (1654) *Typis Wittigianis*

Quis *Cynosophii* sit auctor, inter doctos viros non... conuenit. Codicem graecum primus in Germaniam intulit Joannes Treslerus, dantiscanus, Medicinae Doctor, qui illum in Italia, haud magno pretio emerat, a milite, qui anno 1522. ex direptione Rhodi illum in Italiam aduexerat, variaque eius exempla descripta, cum viris doctis communicauerat. Treslerus istum codicem, qui praeter κυνοσόφιον, libros duos περὶ ἱεράκων continebat, amico suo Andreae Aurifabro, medicinae doctori, eo potissimum nomine dederat dono, *vt in plura exempla latine quoque versum, transfundi curaret.* Omni, quidem codex graecus,

cus, auctoris indicio destitutus fuit, cum vero i antea illius versionem dedisset Rudbertus a Mosh Decanus passauiensis, e codice, qui PHAEMON philosophi, prae se ferebat nomen, Aurifaber illa sione vsus, PHAEMONI κυνοσόφιον, adscribere, lius nomine insignitum *Vitebergae apud Io.* 1545. in 8. in vulgus edere non dubitauit. C Gustau. Georg. Zeltneri *kurtzgefaste Historie der druckten Bibelversion und anderer Schriften* D. M Lutheri, *in der Beschreibung des Lebens, und Fat* Hanns Luffts p. 98 sqq. not. d. & f. Cum Nic Rigaltius, e bibliothecae regiae gallicae & medic codicibus, collectionem *de re accipitraria, & ti tica, Paris.* 1612. in 4. ederet, κυνοσόφιον, ἢ π ... quod in codice regio, auctoris no destitutum inuenerat, cum Aurifabri versione la praefixo PHAEMONIS nomine, illi inseruit. Io. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* L. I. Cap. XXV 155 sqq. Codicem auctoris nomine destitutum Bibliotheca laurentiana medicaea titulo: *Libell canum cura, descriptus* Venetiis 1554. adseruam morat Bernardus a Montfaucon in *Bibliotheca thecarum manuscriptorum noua* Tom. I. *Paris* 17 in fol. p. 349. Quae postea caussae impulerint A dream Riuinum, vt κυνοσόφιον DEMETRIO PEP GOMENO, Medico constantinopolitano, qui sub peratore Michaele Palaeologo floruit, quam PHA MONI philosopho, adscribere maluerit, ipse ex suit in *praefatione* libro praemissa, quam vide. N dum vero Riuinus, ea in re, omnem virorum doc rum dubitationem, rationibus suis, quas in medi protulit, remouere potuit, praecipue cum stili dif rentia, quae in κυνοσοφίῳ, & libro, quem DEMETI VS PEPAGOMENVS conscripsit *de podagra,* prodit, maxima, sententiae ipsius obstare videre Conf. Joan. Stephani Bernardi *praefatio*, quam D METRII PEPAGOMENI libro, *de podagra, gra & latine, ope MS. Bibliothecae* Lugduno-Batauae, *censu*

& *notis illustrato*, *Lugd. Batau.* 1743. in 8.
it. p. 6. Κυνοσόφιον, quisquis illius demum au-
erit, cura Thom. Johnson, cum Gratio, Ne-
), Hieronymi Fracastorii *carmine pastoritio*,
ıscribitur Alcon, & Joan. Caii, Angli, libello
bus britannicis, *Londini* 1700 in 8. denuo in
editum fuisse, testatur Jo. Alb. Fabricius l. c.
ic, ὡς ἐν παρόδῳ, παρέργως memorare licebit,
n adducenda editione *κυνοσοφίου riuiniana*, in
b. Fabricii *Biblioth. graec.* l. cit. occurrit, vbi
editio, quae in 4. prodiit, in 8. excusa scri-

CLVII.

imus liber perstringens isagogas JOAN-
CII, ad Tegni Galeni. in 4. folior. 16.

INNICIVS medicus fuit Arabs, qui seculo, a
› nato, decimo innotuit. Nonnulli eumdem
:istimant, qui Humain, aut Human dicitur.
ınae enim *Canoni* praemittuntur, in editione
veneta 1608. in fol. *Tabulae isagogicae in vni-*
medicinam, *ex arte* Humain *id est* JOANNI
rabis, *auctore* Fabio Paulino, vtinensi, *collectae*,
ae a Fabricio Raspano *D. chirurgico*, vid. Jo.
abricii *Biblioth. graec.* L. VI. Cap. VIIII. p.
Praeter *isagogen* in τέχνην ἰατρικὴν, siue *artem*
n, Galeni, quae in nostri libri titulo, vocatur
Galeni, multa alia scripta composuit, quorum
, Rasis, medicus, apud Arabes celeberrimus, in
as suis, passim citat. Conf. J. A. Fabricii *Bi-*
graec. l. cit. p. 300 sqq. Quis JOANNICII
en, ex arabico transtulerit, ignoramus. Versio-
:inae, quam ante oculos positam habemus, edi-
n, litteris gothicis excusam, procurauit Henri-
romer, aurbachensis, *artium liberalium magi-*
ster,

ster, medicine Baccalarius. Illi adiicitur Hipp *iusiurandum, e greco, in latinum conuersum,* trum Paullum Vergerium, faciatum; In fine h guntur verba: *Impressum* Liptzk *per prouidum* Jacobum Thanner *Anno domini Millesimo qui simooctauo* (1508). Conf. Iof. Simleri *Biblioth* 428. vbi JOANNICII *introductio, in artem* Galeni, *impressa* dicitur, *in Italia, cum* Theop *vrinis, & aphorismis* Hippocratis, *a* Constanti *nacho translatis,* &c. & *Argentorati apud He Sybold.* In libro, qui titulo: *Articella cum plurimis tractatibus superadditis, Venetiis, per Bergomensem de Quarengiis* 1507. in 8. prodi ANNICII *Isagoge* primum occupat locum. *lipsiensis* neque Michaeli Maittaire, neque Joan ric. Leichio innotuisse videtur.

CLIIX.

Homerus Ἑβραΐζων: siue Comparatio H cum Scriptoribus Sacris quoad norma quendi. Subnectitur Hesiodus ὁμηρίζων. *re* ZACH. BOGAN. *e Coll. C. C. Oxon.* Propert 3. El. 1.

- - - - Homerus
Posteritate suum crescere sensit opus.

Oxoniae, Excudebat H. Hall, Impensis T. Rob M. DC. LVIII. (1658) in 8. pp. 439. exceptis missis & indicibus pp. 53,

Liber non facile obuius, vocatur a Jacobo rico Reimmano, in *Catalogo Biblioth. theologi* 760. In Gerardi Croesii Ὁμήρῳ Ἑβραίῳ *siue H* Hebraeorum *ab* Homero *Hebraicis nominibus* *tentiis conscripta in Odyssea & Iliade*, cuius t

p

Dordraci apud Theodor. Goris. 1704. in 8. in
ırodiit, hanc in *Introduct.* Cap. XI. p. 171. de
ri opere, prolatam conspicimus sententiam:
mo seculi quod nuper viximus quinquagesimo
Oxonii *Liber* ZACH. BOGAN e Colleg. C. C.
inscriptus: Homerus Ἑβραΐζων, siue Compara-
meri cum Scriptoribus sacris, quoad normam
di. *Scribit auctor in titulo verba* Propert.
El. I. Homerus posteritate suum crescere sen-
s. *Illam* Propertii *sententiam, per virum hunc*
nte multos litteratissimum veracem esse, adeo-
merum *magnum ab eo incrementum gloriae ac-*
facile admitto. Et agnosco libenter, magnam
iustriam, magnamque diligentiam, qua rem tam
ultam latentemque indagauit, & tot manifestis
niis ostendit ac declarat. Nihilominus quan-
tinet, ad viri doctissimi lucubrationes in Home-
n bis iuste duo desiderari videntur. Primo vti
ılentus vir multa allegauisset, quae cum dictis
rae sacrae, quae huc refert, vix vllam conue-
m habent. Deinde ne plurima omisisset occur-
apud Homerum *maxime similia dictis in S.*
ra. Atque hoc quilibet non inexercitatus in S.
deprehendet, si mecum vel horam vnam impen-
Stioni ac meditationi vnius libri Homeri &c.
vero Croesius variis exemplis, ex BOGANI li-
ı medium prolatis, illustrat, & confirmat, & de
m Auctoris Hesiodo *homerizante;* hac ratione
it sententiam p. 173. *Adiungit vir, cui in sua*
tia magna concedenda est & scribenda laus, suo
ro Ebraizanti Hesiodum ὁμηρίζοντα. *In quo*
ostendit, Hesiodum *sic passim locutum esse, vt*
um locutus erat Homerus. *Verum de* Hesiodo
cesse habemus loqui. Illud noto, liquere e prae-
viri, quam is nihil de eo cogitauit, Homerum
mo habuisse sequi & imitari Scripturam Sacram
describendis rebus, atque exinde sua exempla
, vt cuius verba in ea praefatione haec sunt. In
titulo

titulo primi libri Ἑβραΐζων non erat, qui Hel
ens imitatur, sed qui sic loquitur, vt Hel
locuti; ita hic ὁμηρίζων, non est qui scribi
mo imitandi Homerum, sed qui sic loquit
quebatur Homerus. *Itaque ergo ab huiu
tentia, nostra longissime abest. Nihilomi
mus in ea aliquod adiumentum ad nostr
tiam confirmandam.* Quae illis Jacob.
Reimmannus addiderit, legi poterunt l. cit.
fatione, genere dicendi admodum poetico, c
BOGANVS lectores docet, quod hunc libe
varios morbos, quasi per saxa, per ignes,
cum deduxerit. Praefationi, quam *ruri* d
patrem suum *deuoniensem* XI. Kal. Octobr.
iecit *Indicem scripturarum, quae in hoc libe
plicantur vel illustrantur*. Non solum aut
libros, cum Homero contulit, sed etiam i
foederis libros, & Homerum instituit compa
quae exstat pag. 321-378. Ea *loca, quae s
Deum,* posuit auctor seorsum pag. 379-408.
rei caussam, in praefatione hanc adtulit, *ne
animos offenderet*. Hesiodus ὁμηρίζων occurri
436. Illi addidit *breuem* Homeri & Hesi
riam, quam e Lilii Gyraldi *de poetarum hist*
logo II. desumsit. Libro finis imponitur
dicibus, hebraico, graeco, & latino.

ZACHARIAS BOGANVS, natus in Deu
go, qui Anglorum lingua vocatur *Little-Hen*
tre Gullielmo BOGANO, nobili Anglo ann
In collegio S. Albani, & Collegio corpori
oxoniensi, ad litterarum studia, ad annum vsq
incubuit. Illo sane anno, liberalium artiu
laureus, mox anno sequenti Collegii corpori
socius, & tandem anno 1650. artium ma
lemni ritu renunciatus fuit. Puritanorum
tum partes, insigni animi feruore sequutus es
que scriptis, quae insignem linguarum & a
tum cognitionem produnt, inclaruit, quam ob

thia a Wood, in *Historia Antiquitatibus vni-tis* oxoniensis, *Oxon*. 1675. in fol. L. II. p. 243. *diosi & linguarum peritissimi* elogio, ornatur. lucubrandi studio, in grauissimos & pertina-s morbos incidit, quibus per aliquod tempus s, tandem anno 1659. die I. Sept. fato functus ibrorum, quos conscripsit, catalogum ex John 's *Worthies of* Devon *London* 1701. in fol. . & 119. adtulit Jaques George de Chaufepié *veau Dictionaire historique & critique* Tom. II. pag. 360. not. A. Conf. Antonii a Wood e Oxonienses *London* 1721. in fol. Tom. II. 7. Eiusd. *Fasti* oxonienses qui Tomo II. *Hi-& antiquitatum vniuersitatis* oxoniensis repe-, col. 52. & 94.

CLVIIII.

VI. Decretalium BONIFACII IIX. *pape.* n commentar. Joannis Andree. in fol. for-ior. folior. 162.

iae quidem *Libri VI. Decretalium*, auspiciis IFACII IIX. a tribus ecclesiae romanae Car-bus, Guilielm. de Mandagoto, Berengario Fre-, siue vt ab aliis vocatur Stredelio, & Richardo nis compilati, exstant editiones, sed haec editio s gothicis, admodum luculentis exscripta, inter rariores, suo iure, sibi vindicat locum. Illi ty-phus coronidis loco, hosce adscripsit versiculos, impressos:

issos sepe vides lector studiose libellos
os etiam gaudes connumerare tuis
fuerint nitidi tersi si dogmata digna
tinent. & sit litera. vera. bona.
ppereum nisi inuenias hec omnia in istis
os pressit Wenszlers *ingeniosa manus*

 Nam

Nam quecunque fuit hoc toto codice pressa
Litera, solicito lecta labore fuit.

Insigne & celebratissimum opus BONIFACII *quod sextum Decretalium appellant In preclar vrbe* Basiliensi *ingenio & arte* Michaelis Wen *Impressum, glorioso fauente deo suis consignan tis, feliciter est finitum Anno domini septuagesimo uno post millesimum & quadringentesimum* (*quarto ydus Decembris.* Vid. Jo. Sauberti *Bibliothecae reip.* Noribergensis, *Noriberg.* 16 12. p. 131. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* T p. 373. Joan. Nicol. Weislingeri *Catalog. libr pressorum in Bibliotheca Ordinis* S. Joannis hi lymitani *asseruatorum, Argentorati* 1749. in fol.

De BENEDICTO CAIETANO, BONI IIX. nomine Pontifice romano, anno 1303. d Octobris mortuo, & de contentionibus infel cum Philippo pulchro, Galliae rege, agitati praeter scriptores a Jo. Alb. Fabricio L. II. *Bibl med. & infim. Latinitat.* p. 706 sqq. citatos, Jo Rubei BONIFACIVS IIX. *Romae, ex officina* C *letti,* 1651. in 4. Antonii Posseuini *Apparat.* Tom. I. p. 250. Guil. Caue *Histor. litterar. scri eccles.* p. 752 sqq. Augustini Oldoini *Athenaeum* manum *Perus.* 1676. in 4. pag. 114. François B *Histoire des Papes à la Haye* 1733. in 4. Tom p. 310 sqq. Francisci Pagi *Breuiarium historico-c nologico-criticum illustriora Pontificum* rom. *gest complectens* Tom. III. *Antu.* 1718. in 4. p. 502 Natalis Alexandri *Historia Eccles. Secul. XIII.* T VII. Artic. XIIII. pag. 35 seqq. & Differtat. V p. 479 seqq. P. Daniel *Histoire de* France Tom *Amsterd.* 1720. in 4. p. 267 seqq. Dom Bernar Montfaucon *Monumens de la Monarchie* fran Tom. II. *Paris* 1730. in fol. p. 191 sqq. Carol linaei, *Commentarius ad edictum* Henrici II. Galliarum p. 238 seqq. Conf. praeterea Script omnes, qui historiam ecclesiasticam, vitas pontifi

llorum Seculi XIII. & hiſtorias iuris pontificii
:runt.
ilielm. de Mandagoto, ſiue Mandagozzo, Archi-
ius nemauſenſis, Epiſcopus ebrodunenſis, aquen-
tandem Cardinalis Epiſcopus praeneſtinus; ſa-
nceſſit anno 1321. De ſcriptis eius vid. Anton.
iini Tom. I. *Apparat. ſacr.* p. 616. Auguſtin.
ni *Athenaeum* romanum p. 296. Georg. Joſephi
gs *Purpura docta* Tom. I. *Francof.* 1714. in fol.
}. Stephani Baluzii *vitae paparum* auenionen-
Tom. I. *Paris* 1693. in 4. pag. 666 ſqq. Joann.
t. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. VII.
155 ſeqq.
Berengario Fredello, ſeu Stredelio, ſiue Stedel-
terenſis Eccleſiae Succentore, Epiſcopo & Car-
vid. Anton. Poſſeuini *Apparat. ſac.* Tom. I.
. Auguſtin. Oldoini *Athenaeum* roman p. 119.
lb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. II.
77.
Richardo Petrono, ſenenſi, V. J. D. Eccleſ.
Vicecancellario, & Diacono titulo S. Euſtachii
iali legi poterit Anton. Poſſeuini *Apparat. ſac.*
III. p. 131. Auguſtin. Oldoini *Athenaeum* ro-
m p. 580. Guid. Panziroli *de claris legum in-
tibus* L. II. Cap. XLVIIII. p. 134 ſqq. Chriſt.
:ttgenii *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & in-
atinit.* L. XVII. p. 243.
Joanne Andrea vid. quae in *Analectis littera-*
. 1124 ſqq. & ſupra p. 81 ſqq. diximus.

CLX.

in Bull, CAROLI *des vierden, weilant Rö-
ſchen Keyſer.* Reformationn Statuten, Her-
n vnd Ordenungen aller Oberkeit des h.
ien Reichs, vnd Teutſcher Nation belan-

 gend.

gend. *Keyser* FRIDERICHS Refor
Ständ, gmeynem nucz zu gut vnd
Jar. M. CCCC. vnd zwei und viertzig
Zu Franckfurt, am Meyn, Bei Chrißt
in 4. folior. 31.

Editio satis rara expressa fuit, vt verl
spicua, testantur *zu Franckfurt am M*
ßtian Egenolph. Im Heumon, des Ml
Jars (1531). Cum versio nonnullis i
discedit, quae in recentioribus legitu
illius initium, speciminis loco, heic
Wir CAROLVS *der vierd, von Gots*
scher *Keyser zu alln zeitten merer des*
nig zu Behem, *zu ewiger gedachtnus de*
ain ieglich Reich, das in ihm selb getail
losz, wann die Fürsten solicher tailung s
dieb. Darumb hat Got en mitten vnd
den gaißt des schwindels, das sie zu Mitta
gleich als in der finstere, nit befinden,
ter von rechter ßtat bewegt, das sie blin
den fürer werden, auch die also in der
len, die schadenn vnd sein blinds gemü
die missethaten, so in der thaylung besch
du Hochfart, wie woltestu in Lucifero
du die hülff der tailung nit gehabt hette
hessiger Sathan, *wir* (wie) *möchtestu d*
Paradise geworffen, wo du ihn nit vonn
gethailet hettest? Sag an du zorn, wi
Römischen *gemeinen nutz zerßtöret, wo*
vnd Julium, *mit grimmigen schwertern*
hefftigen kriegen erweckt hettest? Sa
keuscheit, wie du Troi *zerßtöret, du het*
lenam *von ihrem man gethcylet? Auch*
basz das Chrißtenlich Keiserthumb, das v
der heiligen vnd vnzertailten dreiheit, v
chen tugenten des Glaubens, der Hoff

ke gesterckt, des grundtfest auff das aller Christen-est reich seliglich geuestnet ist, mit aller gifft als die ange in des Keysertbumbs äst vnd nähste glider, mit enötigter missethat, verunreynigt, auff das, so die en zerschlahen, der gantze baw zufallen gericht. bastu zwischen des heiligen Reichs siben Churfür-; durch die, als siben leuchter, das hailig Reich in gkeit des sibenförmigen gaists solt erleucht werden, rmals in zertailung gestellt, &c. Conf. de variis REAE BVLLAE editionibus latinis pariter atque iaculis Christian. Godofred. Hofmanni *Bibliothe-uris publici Francof.* 1734. in 4. n. 294-351. *Hi-am* AVREAE BVLLAE conscripsit Jo. Christian. elle *Lipf.* 1696. in 4. Vid. etiam Theophili Sin- *Nachrichten von lauter alten und raren Büchern* III. p. 198 fqq. vbi etiam editionis, quam de-fimus, mentio facta fuit.

CLXI.

cellentissimi ac famosissimi tempestate nostra an-te alios Jura ciuilia Padue legentes dni. Jo-S CAMPEZII, *Bononiensis Juris vtriusque is* tractatus de dote nuperrime ab ipso casti-atque dilucidatus. in fol. form. maior. fo-59.

ractatus anno 1461. a JOANNE CAMPEZIO criptus, Venetiis *per* Bernardinum Stagnin de lino de Monteferraro MCCCCLXXXXVIIII. 19) *die VII. Septembris*, litteris gothicis expressus Vid. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. . 697. Antiquior editio *veneta* 1491. in fol. re-etur in den *Merwürdigkeiten der königl. Biblioth. Dresden* Tom. II. p. 171. Insertus postea fuit *Tra-ui Tractatuum* Tom. VIIII. fol 274 fqq. [illegible]

Ee 3 adhuc

adhuc illum conscripsit CAMPEZIVS, q
mine coniicit Guid. Panzirolus L. II. *de*
gum interpretibus Cap. CXXXIII. p. 23
enim prouectior, CAMPEGIVS nomin
Filius fuit Bartholomaei Campegii, bonon
celeberrimi, Mantuae anno 1449. natus. I
primum ticinensi, iura, summo cum adpla
mox vero a Venetis, maiore stipendio eu
tauium concessit. Narrat Marcus Antoni
Sabellicus L. VII. *Exemplor.* Cap. V. Tom
rum col. 130. edit. quam Coelius Secundu
Bas. 1560. in fol. euulgauit, quod, cum ei
pinquaret, *ob excellentem eruditionem non*
lebritatem a magistratibus vrbis, (quod nisi
summis principibus dari consueuerat) a gy
& omnifariam professoribus, ingentique off
quentia, illi *itum* fuerit *obuiam, vt nulla h*
moria Professorem honorificentius acceptum
tauina ciuitas. Ciuium precibus sollicitat
Jasonem Maynum superiorem ferre no
gymnasio patauino Bononiam se contulit,
post Patauium rediit, cum ad eum dedu
mnasii Rector, & cum eo circiter L. leg
Bononiam concessissent. Tunc stipendium
tea octingentorum aureorum erat, ad
ctum ei fuit. Iterum, posteaquam per de
in prima cathedra, ius caesareum docuera
triam contulit, ibique summis honoribus
magistratibus, maxima cum laude functus
tum apud summos principes valuerit grat
bus, ad mortem vsque, agitatus fuerit fat
verbis exposuit Guidus Panzirolus l. cit.
moerore animi confectus, & dysenteria
diem obiit supremum anno 1512. aetatis
Insigni inter alia, quo Ennium Cicero, el
ornauit Panzirolus p. 238. & *virum haud*
fidei plenum fuisse ait, & Marcus Mantua
in *Epitome viror. illustrium*, illum *iurisper*

tium; & *eloquentium iurisperitissimum* exsti-
...it p. 472. Conf. Jos. Simleri *Bibliotheca*
E liberis eius eminuerunt Rudolphus, mili-
...etorum dux summus; Joannes Baptista epi-
...aioricensis; Alexander episcopus bononien-
...atus vicarius auenionensis, & romanae Eccle-
...dinalis; Laurentius, Professor iuris ticinensis,
...c. totae, & episcopus feltrensis, rom. eccles.
...alis, & Leonis X. ad Anglos, & ad Germanos
...itiis augustanis anno 1530. celebratis, lega-
...c tandem Thomas Campegius, Parmae & Pla-
...e Gubernator, Episcopus feltrensis, & rom. Ec-
...ardinalis, qui cum aliis pontificiorum doctori-
...olloquio wormatiensi interfuit. Auctor *Catalo-*
...ctorum tam catholicorum, quam protestantium,
...natiae *praesentium*, cuius supra fecimus mentio-
...hoc in posteriorem scripsit epigramma:

...ico se nobis feltrensis *Episcopus offert,*
Non animo inferior nec quoque laude minor (scil.
Jo. Morono)
...espicis in mento canescit vt alba senili
Barba? quod & praestet sic grauitate, puta.

CLXII.

...NNIS BOCATII, *de Certaldo, Historiogra-*
...i clarissimi, de casibus virorum illustrium,
...nouem. Hic liber iam olim etiam, sed an-
...imis incultisque characteribus impressus, &
...primum ab innumeris, quibus passim scate-
...nendis, studio & opera Hieronymi Ziegle-
...otenburgensis, repurgatus, adiectisque pau-
...noliis eiusdem, in lucem nunc denuo editus
Huc accessit, historiarum, fabularum, &
... aliarum scitu dignarum index copiosus.

Auguſtae Vindelicorum. Cum gratia & p
Caeſareo ſingulari. Anno MDXLIIII. (15
Fol. pp. 273. ſi praemiſſa non numerauer

Inſcripſit Hieronymus Zieglerus, rotenb
apud diuam Annam Auguſtae Vindelicorum
giſter opus, cuius editiones omnes, ſatis r
intelligimus ex *Merckwürdigkeiten der könig*
bliothec zu Dresden Tom. I. p. 89. nomine
Beckh a Beckhſtain, ſacrae Caeſar. Maieſt. a
cuius etiam inſignia, ligno nitide inciſa, &
leri *decaſticho* decorata, in fronte libri co
tur. Praefatiunculam ad Lectorem, in qua
ſe, in hoc BOCCATII opere expurgando,
fere conſumſiſſe ſcribit, ſequuntur Georgii
chigrammatei, Aug. Vindelic. Xyſti Betuleii,
Roſeti, Wolfgang. Martii, Andr. Dietheri,
Pontani carmina, quibus Ziegleri operam
tiam, quam in emendando BOCCATII op
cauit, ſummis efferunt laudibus. *Indicem o*
ſtoriarum & rerum notatu dignarum exci
BOCCATII, ab incerto auctore conſcript
Chriſtophorus Wurſung, auguſtanus, ex i
teutonicum ſermonem, & ex illo, in latina
rus linguam tranſtulit. Illi ſubiicitur Exce
Jo. Trithemio de Scriptor. eccleſ.; ex Paul
Libro I. *de rebus geſtis* Francorum; e V
L. XI. & e Donati Boſſi *chronicis ad annum* 1
viſit JOANNES BOCCATIVS de Certaldo
ſuum, in quo virorum in ſumma dignitate
torum, & aliorum illuſtrium hominum, v
vitia, quibus prae aliis mortalibus eminu
variam, quam experti fuere fortunam, ex
ſtoria excerpſit, in VIIII. libros, & Machi
clara Caualcantium familia, conſecrauit.
pore omnium prima in lucem exierit editio,
ſtat. P. Baile in *Dictionaire hiſtorique & cri*
p. 576. not. H. de editione loquitur, qu

Io. Thierri, *bellouacensis*, in fol. in lucem exierit, ero illa, editione *augustana*, sit antiquior, se ignoratetur. Editionem *parisiensem apud Jo. Gormont* in fol. excusam, memorat Thom. Pope - Blount *Censura celebrium auctorum* p. 439. edit. *genevensis* . in 4. In *Catalogo Bibliothecae* Hulsianae T. I. 6. occurrit IO. BOCCACCII *liber de Casibus viror. ium. Editio perantiqua, sine dubio prima, carente & loco Impr.* Liber tanti praeteritis temporiestimatus fuit, vt in omnes fere linguas vsitatioanslatus fuerit. Versionum titulos & editiones it Niceron Tom. XXXIII. p. 38 sqq. Idem Hier. erus librum in vernaculum transtulit sermonem, dit figuris, ligno incisis, ornatum, *August. Vind.* 1545. in fol.

riptores, qui IOANNIS BOCCATII vitam litconsignarunt, iam enumerauimus in *Analectis* 4. Iis autem adcenseri merentur Filippo Villani iuseppe Betussi *Vita del* BOCCACCIO, quarum praemittitur *Decamerone del* BOCCACCIO, *in ra* 1727. in 8, altera libro del BOCCACCIO, *Donne illustri*, *in Vinegia* 1558. in 8. Conf. . Massoni *Elogior.* P. II. *Paris* 1656. in 8. p. 185 sq.

itorem Hieron. Zieglerum poeseos postea prorem in academia ingolstadiensi, factum fuisse, docet *Lexicon eruditorum* Tom. IIII. col. 2200.

CLXIII.

iquae Tabulae Marmoreae Solis effigie, Symbolisque exculptae accurata Explicatio. Quae quaedam Mythologiae ac nonnulla praeteera monumenta, Marmorum gemmarum n- atum illustrantur. Auctore HIER. ALEAN- *Iuniore*. Accessit non absimilis argumenti

theque historique & critique Tom. I. p
Istam descriptionem, antiquae tabula
more, magnitudinis pedum sesquitri
que latere, quae Romae olim exstit
Hasdrubalis Matthaei, Marchionis
HIER. ALEANDER, Odoardo Farn
dinali amplissimo. In tabula heliaca,
primendam curauit, conspicitur Soli
circumdatum, e cuius humeris arcus &
minent. Sub capite effi&a est lyra
magno, ansato, & hedera cincto impo
& laeua monumenti parte adposita su
Mercurii insignia, binae nimirum clau
leonis pelle, & totidem caducei, qui
pidum cumulis innituntur. Dextram v
clauam, coniungit ex implexis frond
pomis, frugumque spicis, in sese pen
tum lemniscatum, quod Vitruuius L. II
edit. Jo. de Laet, *Amsterd.* 1649. in
nominat, Hetrusci autem *ghirlanda* f
lare solent. Alterum monumentum v
ALEANDER describit, statuae zona e

ns, duaeque Cereris comites, quae Plu-
igam ſequuntur, conſpicitur, ALEANDER,
tis, *terrenaeque foecunditatis, ac ſpei ori-
ugum*, eſſe *ſymbolum* exiſtimat. Haec
lem titulo, ſi verba addideris: *Editio II.*
ſcil. ALEANDRO) *aucta & recognita La-
torum, Ex officina Niuelliana, ſumptibus
ramoyſi, via Jacobaea, ſub Ciconiis* 1617.
gio Regis in 4. pp. 136. ſi praemiſſa & in-
lior. non numeraueris, denuo edita fuere.
que conſpiciuntur Jo. Georgii Graeuii *The-
juitat.* romanar. Tom. V. col. 701-762.
monumentum etiam aere exprimendum
deſcripſit Dom Bernardus de Montfaucon,
é expliquée, & quidem ſtatuae zonam T. I.
1722. in fol. Tab. XLI. ad pag. 82. tabu-
m in *Supplement au livre de l'antiquité ex-*
m. I. *Paris* 1724. Tab. XXXII. ad pag. 84.

iit ſupremum HIERONYM. ALEANDER
roiulienſis, Jureconſultus ſuae aetatis non
& Franciſci R. E. Cardinalis Barberini Se-
nno 1631. cum morbum *e frequentibus con-
us compotationibusque, cum amicis & con-
s aliquot ſuis*, vt Janus Nicius Erythraeus
heca I. p. 47. ſcribit, ſibi contraxiſſet.
tatus eſt, Academicorum Humoriſtarum
atque in ea academia Franciſci Barberini
tuque, ampliſſimo funere cohoneſtatus fuit.
m in illius funere, eiusdem Cardinalis iuſſu
it Gaſpar de Simeonibus, qui poſtea hoc
us fuit: *In morte di* GIROLAMO ALEAN-
ione di Gaſparo de Simeonibus, *detta in
Academia degli Humoriſti à 21. di Decembre
rigi* 1636. in 8. Conf. Niceron *Memoires*
III. p. 270 ſqq. Leonis Allatii *apes vrbanae*,
. in 8. p. 122. P. Baile *Dictionaire hiſtori-
tique*, Tom. I. p. 153.

CLXIIII.

CLXIIII.

De Romanorum Gentibus & Familiis Duo Praestantissimi. ANTONIVS A NVS Et FVLVIVS VRSINVS C. R. C necessaria Nobilissimi cuiusdam viri P *Lugduni, apud Franciscum Fabrum M.* (1592) in 4. pp. 156. si titulum & pr 4. pp. non numeraueris.

Libri hic titulus integer est, quem a dat Cl. Dauid Clement Tom. II. de la *historique & critique* p. 260. Quis *vir ill bilissimus*, qui praefationem libro anteire i non possumus. Liber prodierat *Romae a zinum*, 1577. in fol. hoc titulo insignitu Romanae, *quae reperiuntur in antiquis nu ab vrbe condita, ad tempora diui* Augusti *theca* FVLVII VRSINI, *adiunctis famil libro* ANTONII AVGVSTINI, *cum fig* Dauid Clement *Bibliotheque* l. c. p. 259. & ibidem not 74. citat. Editio *romana* l puum habet, quod FVLVII VRSINI inte exhibeatur liber, in *lugdunensi* vero Catal & recensus familiarum romanarum, ex m excerptus, adscriptis omnibus veteribus nibus, ab VRSINO prolatis, inueniatur. VII VRSINI postea integrum in lucem de *accessionibus* & *commentariis* auctum Caro *Paris.* 1663. in fol. Insertum etiam cum AVGVSTINI libro exstat Tom. VII. *Thes* rom. Jo. Georg. Graeuii col. 1143 sqq. autem optime hoc argumentum pertracta tioribus temporibus Jo. Foy Vaillant, in *tiquis Familiarum* romanarum, *perpetuis in nibus illustratis*, *Amstelod.* 1703. II. To Conf. Niceron *Memoires* Tom. VIIII. p. XXIIII. p. 345 sqq. Tom. II. p. 217. T. III Vid. & Scriptores a Dauid. Clement. not.

CLXV.

ONII AVGVSTINI, *Archiepiscopi Tarra-ensis*, de Legibus & Senatusconsultis liber. tis Fuluii Vrsini, multo quam antea emen-additis etiam locorum quorundam notis. iobus indicibus locupletissimis. *Lugduni, nciscum Fabrum MDXCII.* (1592.) in 4. exceptis praemissis & indicibus folior. 8.

lic ANTONII AVGVSTINI liber, vt omnia quae conscripsit Opera, raro hodie, etiamsi illius exstant editiones, occurrit. Prima omnium t editio *Romae, apud Dominicum Basa* 1583. Illam excepit editio *parisiensis, apud Joannem ium* 1584. in fol. de cuius insigni raritate vid. . Clement *Bibliotheque historique & critique* II. p. 252. vbi recentiores quoque editiones 5. memorantur. Conf. Niceron Tom. VIIII. Jo. Georg. Graeuius librum inseruit Tom. II. *ri Antiquitat.* romanar. col. 1142 sqq. Fuluii *notae, ad leges & SCta, quae in veteribus tum n aerisque, tum scriptorum monumentis, repe-r*, exstant in editionis, quam adtulimus, fine -272.

CLXVI.

culum perutile de cognitione animae & eius otentiis AVGVSTINI *de Anchona*, cum Questione PROSPERI *de Regio*, in 4. 52.

hilipi Elssii tantummodo *encomiastico* augustinia-*ruxell.* 1654. in fol. p. 102. hic liber, eiusque , Jo. Alb. Fabricio L. I. *Biblioth. med. & infim.* *t.* p. 404. innotuit. Inscripsit illam Augustinus de

de Placentia, Fratrum Heremitarum, diui Aug
Lector, nomine magistri Gratiani, fulginatis,
dem Ordinis Prioris generalis. Inuenerat illu
dicem in bibliotheca placentina obsitum puluer
rieque exesum, illumque castigandum & elimin
tradidit, M. Joanni de Ripis. In secunda titu
gina tales leguntur versiculi:

Baptistae Philaretae *ad Lectorem*

Hunc eme: qui flagras animam cognoscere lec
Hoc animam: hoc eius nobile posse scies
Hic est AVGVSTINVS *sacri* Anchona *magi*
Eloquii tellus, quem tulit eximium.
Doctius hoc nullus logicos nudauit elenchos
Hinc tenuit quicquid cuncta Sophia tenet
Sed quid opus verbis: opere hoc testatur eme e
Hunc: quoniam lecto doctus abibis ab hoc.
Questio REGINI *nec non praeclara magistri*
PROSPERI *in hoc lector dulcis habetur: em*
Haec latebris educta placentinate *relucent*
Nunc Augustino, *Lector Amice Vale.*

AVGVSTINI tractatus in quatuor dispescitu
tes, in quarum prima, quae XII. habet capita,
minatur modus cognitionis & apprehensionis, om
potentiarum sensitiuarum, & sufficientia ipsarum
secunda parte, quae capita IIX. continet, *mani*
tur modus cognoscendi, & intelligendi potentia
tellectiuae. In tertia parte, quae Capita VI. con
ctitur, *declaratur diuersitas actus intelligendi &*
dicandi ipsius intellectus, & quomodo circa primas
cundas intentiones negociari habet. In quarta
capitibus IIII. ostenditur *diuersitas scientiarum &*
cientia earundem. Illi parti subiicitur, *Questi*
titulus praefert, *dignissima & perutilissima, de se*
interioribus reuerendi & eximii Doctoris ma
PROSPERI de Regio ex ordine fratrum heremit
sancti Augustini, eiusdemque ordinis generalis
tissimi, *excerpta & sumpta ex questionibus, ab*
risius *disputatis, supra prologo primi magistri s*

ti

In illius calce haec legimus verba: *Per di-* *opusculum de cognitione anime: eiusque po-* *Clarissimi Viri: summi philosophi: ac sacratissi-* *ologie perspicui Doctoris* AVGVSTINI Ancho- *quod Opus ab eo in primo libro sue expositionis* *physicam: Capite vndecimo adducitur: Floruit* *alutis M. CC. XXI. Finit Foeliciter. Et cum eo* *quedam doctissimi Viri* PROSPERI Reginensis Augustino *dicati Generalis dignissimi: Opere* *maximoque labore: & diligenti cura castigatum:* r. Joannis Ripani *Theologi* Agripiceni *eidem* ino *dicati. Et accuratissime reuisum per Ex-* *fimum artium: & medicine doctorem* Alexan- Achilinum Bonon. *Ex arte: & officina* Joannis de Benedictis *Ciuis* Bononiensis: Jo. Benti. II. *gubernante. Anno salutis M. D. III.* (1503) *ma Maii* Bononiae. Omnis liber, si duo priora ceperis, litteris gothicis exscriptus.

AVGVSTINO TRIVMPHO, anconitano, eius- riptis, vid. praeter scriptores, a nobis iam in *is litterariis de libr. rarior.* p. 26. citatos, Guil. *Histor. litterar. Scriptor. ecclesiasticor.* p. 748. , Oudini *Commentar. de Scriptor. & scriptis* *f.* Tom. III. col. 599 sqq. qui cum Antonio no in *Apparat. sacr.* Tom. I. p. 149. librum STINI TRIVMPHI, a nobis descriptum, inter illius scripta retulerunt, vnde insignem illius nus raritatem.

PROSPERO reginensi, prouinciae Romandio- ano, Theologiae Doctore parisino, in comi- eralibus ariminensibus, studentium examina- vid. Phil. Elssius in *encomiastico* augustiniano Christ. Schoettgenius in *continuat. Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. XVI. p. 49. vbi eius *de sensibus interioribus*, etiam *Caesenae* 1626. icitur.

CLXVII.

CLXVII.

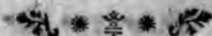
Commentariorum CAESARIS Elenchus. bello Gallico libri IIX. De bello ciuili peiano libri III. de bello Alexandrino liber bello Africano liber I. de bello Hispaniensi l Ad haec. Pictura totius Galliae, diuisae in tres, secundum C. CAESARIS Commen Nomina locorum, vrbiumque, & populoru liae, vt olim dicebantur latine, & nunc di gallice, secundum ordinem alphabeti. I pontis, in Rheno, item Auarici, Alexiae, V duni, Massiliae. Atque haec omnia ex D rici Glareani Poetae laureati castigatione, & liis eiusdem. *Friburgi Brisgoiae* in 8. pp. 5 ceptis praemissis folior. 10. & Marliani pp. 69.

In C. IVLII CAESARIS *Clarissimi Rom. ratoris* Commentarios de bello gallico ac HENRICI GLAREANI *poetae Laureati* A tiones. *Cautum est regiae Maiestatis aedict quisquam alius hasce* HENRICI GLAREANI *tationes in* CAESAREM *intra VI. annos, primat, aut alibi impressas in Rom. imperii fin dendas importet. Friburgi Brisgoiae* pp. 114. e praefat. indice & errator. catalogo fol. 7.

Prima, nisi fallimur, editio est, quae cum REANI *adnotationibus* in lucem exiit. Nam quiorem neque apud Fabricium, neque apud quempiam inuenimus. Impressa est, vt in fin *mentariorum* CAESARIS, *indicis* Marliani, *notationum* GLAREANI memoratur, *per* Jo Fabrum Emmelium, Juliacen. *M.D.XXXVIII.* (

b. Fabricius in *Bibliotheca lat.* L. I. Cap. X. *Annotationum* GLAREANI, quae singularem um habent titulum, mentionem quidem fecit, ESAREM ipsum eodem anno prodiisse, incoilli fuisse videtur. Praeter ea, quae in titulo antur, praemissa conspiciuntur 1) Aldi *praed Lectorem*, ex editione *veneta* 1513. in 8. *s diuersorum codicum lectio, & errata, quae in is de bello* gallico *fefellerunt, post vero relecto ri per* Antonium Krummenstoll, Nuithonem, lum a Wâhingen Athesinum, *optimae indolis ni iudicii adolescentes, deprehensa ac emendata* 3) Joannis Jocundi veronensis *epistola ad* m Medicen & 4) Joannis Emmei, iuliacensis, *phi, ad lectorem praefatiuncula*, in qua GLA-I compatris & amici singularis hortatu & adme, se adductum fuisse scribit, vt omnium um in CAESARIS *commentariis* oppidorum ciaque *indicem* adiiceret, quia Marliani *catalogus* falsa, multa suspecta habeat, in populorum Galliae nomenclatura, ita vt lector ei neutiuto confidere queat. Relegit igitur typograse totum codicem *commentariorum belli* gallici, ntentus, semel atque iterum, nominis admolectorem, sed quotiescunque CAESAR ciuiliquam nominat, eam breuissimis numeris per-, vt ex variorum locorum comparatione lector situm, longitudinem, fines, breuiter omnia, ud hunc auctorem sunt, scire possit. Iste *in*inque paginis absoluitur. In fine editionis ır *index eorum, quae in commentariis* C. JVLII RIS *habentur per ordinem alphabeti*, per Rain Marlianum, *hominem sui temporis eruditissiIn quo diligenter quidem, sed cursim recognito, n emendata sunt, quaedam vel demta, vel muulta addita vsque ad baec tempora. Adnotatio-* HENRICVS GLAREANVS, inscripsit nomiuidonis atque Prosperi, generosorum Baro-

 num

num a Gebennis, *epistola, Calend. April.* Friburgi
goiae anno 1538. scripta, in qua earum reddit
nem, & Aeneae Syluii, aliorumque errores, qu
veteri geographia admiserunt, perstringit. *Epi*
excipit *index* eorum, quae in *adnotationibus*
cleata deprehenduntur. Adiectae postea fueru
notationes multis CAESARIS editionibus, &
Alb. Fabricius l. cit. testatur, seorsum *Lugduni*
in 8. recusae prodierunt.

Natus fuit HENRICVS LORITVS, *vir*, vt
Gerard. Jo. Vossius nominat, *vndequaque docti*
Glaronae in pago Heluetiorum, anno 1488. C
men GLAREANI, illi inditum fuisse dicitur
tria domo, quae *zum Steinacker* (*glarea*) adp
tur. Cum in coronatione Maximiliani I. Impe
in consessu omnium fere Germaniae principum
men pronunciaret *panegyricum*, annulo ab Imp
donatus, & laurea poetica, coronatus fuit. I
primum in professorum philosophiae numerum
ctus fuit, cum vero religionis ibidem fieret in
tio, anno 1529. Friburgum concessit, & hist
atque poeticam professionem obtinuit. Dom
optimarum artium officina dicta fuit, e qu
omnem fere Germaniam, viri doctissimi, d
eius, prodierunt. Festiuum eius ingenium
eluxit tempore, cuius rei luculenta adlata
specimina, a Melchior. Adami, in *vitis* ger
philosophor. p. 110 sqq. a Jo. Burc. Mencke
Declamat. I. *de charlataneria eruditorum* p.
edit. *Amstelod.* (Lipsiae) vt titulus mentitur
gatae, 1747. in 8. & Declam. II. p. 154. Mag
aestimauit ob singularem in omni scientiarum
eruditionem, Erasmus roterodamus, qui in
illum passim egregiis condecorauit elogiis. v.
ep. V. ad Stephan. Poucherium col. 16 sqq. e
dinens. 1642. in fol. L. XIIX. Ep. XXXV. ad Vi
Regium col. 800. L. XX. Epist. XXXIIX. ad C
Heresbachium col. 1000. L. XXI. Ep. XVII.

nuil col. 1068. L. XXIIII. ep. XXII. ad Bernar-
piscopum Cardinalem tridentinum col. 1323.
concessit Brisgoiae anno 1563. aetatis anno
. Conf. de illo, & scriptis eius Jos. Simleri
bec. p. 277. Thomae Pope-Blount *Censura ce-*
n auctorum p. 584 sqq. Gerard. Jo. Vossius L. III.
ura artium & scientiarum p. 93. 148. 204. edit.
od. 1696. in fol.

CLXIIX.

LII CAESARIS Commentarii, Nouis
mendationibus illustrati. Eiusdem Libro-
ii desiderantur, fragmenta. Ex Bibliotheca
rsini Romani. Quae praeterea in hoc libro
ntur, sequens pagina indicabit. *Antuer-*
fficina Christoph. Plantini MDLXX. (1570)
ceptis praemissis, & iis quae adiiciuntur

orum editiones, quae ex *officina plantiniana*
re, in librorum rariorum venire censum iam
alios adnotauit Cl. Dauid Clement in praefa-
Tom. I. de la *Bibliotheque historique & critique*
not. V. Litteris italicis, quas currentes vocant,
xscripta est. Primo loco occurrit Fuluii Vrsini
, ad Fabium Farnesium equitem hierosolymi-
, Romae XII. Kal. Jun. 1569. scripta. Refert,
r Antonium Augustinum, Episcopum ilerden-
ieminem esse, qui librorum CAESARIS amis-
fragmenta collegerit; cum autem codicem
xcentos fere annos scriptum inuenerit, operae
n se facturum arbitatum esse, si quas ex optimo
orrectiones eruisset, adiunctis Octauii Panta-
& Gabriel. Faerni *emendationibus*, cum iis,
ollegisset, CAESARIS scriptorum *fragmentis*,

 in

in lucem ederet. Sequitur Paulli Ma
ad Paullum Rhamnusium, Joan. Baptist
historiae laudibus, quam Jo. Michael. E
ad illustrissimam aetheriorum academiam,
SAREM, *scholiis* suis *illustratum*, *Venet*
editum, consecrat. Illi subiuncta sunt *no*
vrbium, *populorum*, Galliae *&* Hispan
commentariis CAESARIS *occurrunt*, *q*
olim latine, *&* *nunc dicuntur* gallice *&*
ordinem litterarum. Figurae vrbium,
nes geographicae, Hispaniae, & Galliae,
cundo, veronensi descriptae, heic vero
in multis etiam aliis CAESARIS editi
riuntur. *Epistolarum*, *Orationum*, An
brorum de Analogia, *apophthegmatum*,
librorum, qui CAESARI tribuuntur,
Fuluio Vrsino collecta, cum eius *emen*
C. JVL. CAESAREM pag. 1-79. repe
fine, editioni adiiciuntur a) *Veterum* Ga
populorum, *vrbium*, *montium atque fluu*
betica descriptio, *eorum maxime*, *quae a*
REM *in commentariis sunt*; *&* *apud* Co
citum *auctore* Raymundo Marliano. b)
riarum lectionum, quae e codice carrarie
Gryphii lugdunensi posteriore 1546. in 1
apud Juntas 1512. siue 1514. *parisiensi*
phani 1544. & *Vascosani* 1543. a Joa
Bruto excerptae fuerunt. Repetitam
nem *Antuerp*. 1574. cognoscimus, e cat
num, quibus vsus fuit Franciscus Oudend
JVLIVM CAESAREM, cum integris n
Vossii, Joan. Dauisii & Samuel. Clarkii
& *Roterodam*. 1737. in 4. formae m
Illi tamen editio, quam descripsimus,
nota fuisse videtur.

(

CLXVIIII.

IRICI GRESEMVNDI *iunioris Mo-* iucundissimus in septem artium libe- nsionem Dialogus

Ad Lectorem.

sque voles modo voluere scripta libelli
m faueas docta Talia dedit.
GRESMVNDI nunc venerare Mineruam
: potuit verba latina loqui
vix fila octo bis tendit in annos
memini cum hec documenta dedit.
ndem studiorum venerit etas
vt cedat itala turba viro.
fructus nascetur floribus illis
; hoc quisquam voluere mente potest.
t scriptum Germania barbara tellus
hec tales cum bene culta viros.

20.

HEODORICI GRESEMVNDI, iunio- la, nostra aetate, rariora sunt, inter quae rincipem obtinet locum. Multi quidem lius fecerunt mentionem, sed eiusmodi re adpareat, quod illis libellum oculis spe- icuerit. Josias Simlerus in *Bibliotheca* TH. GRESEMVNDVM, Hieronymi tan- iebuileri testimonio, *laudes philosophiae n artium, luculentissimis dialogis* comple- idfirmat. Vt reliquos taceamus, Jacobus ;, in *Commentario*, *de linguae latinae in atis* Tom. II. Cap. IIII. p. 393. fide tan- oannis Trithemii *de Scriptor. eccles.* cap.

verſiculi, in titulo conſpicui, teſtantur, i
annorum, & quidem, vt ipse, in *epiſtola ad* Jo. de Trittenheym, *Abbatem* ſpa
praeceptorem ac dominum ſuum praecip dum, ſcribit, eo tempore, quo contagioſ
peſtilentiae lues obrepere graſſarique co
enim fuga ſibi conſulendum ratus, don
intemperies deferbuiſſet, ad diuae M
quae vulgo Mergenthal adpellatur, ſe co
paullisper operam, a grauioribus diſcipl
& hunc *dialogum* compoſuit. Scripta eſ
dicatoria Moguntiae *Kalend. Januar. an*
quo anno prima editio per *Petrum Fri*
teſte Michaele Maittaire Tom. I. *Anna*
p. 583. & Cornel. a Beughem in *incunab phiae* p. 68. excuſa fuit. Secunda ni fal
tio, quae ab eodem Mich. Maittaire l. c
Dauentriae 1497. in 4. impreſſa dicitur.
ad manus eſt, tertiam eſſe cenſemus. Li
ractere exſcripta eſt gothico, cuius in f
guntur verba: *Impreſſum* Liptzk *per* Jac
ner Herbipolenſem, *Anno ſalutis noſtre*
que Michael Maittaire, neque Jo. Henri

genio l. cit. *Lipsiae* 1505. in 4. In nostra editione epistolam dedicatoriam antecedit THEOD. GRESEMVNDI *carmen* elegiacum, *ad librum suum*, distichor. 15. Fingit GRESEMVNDVS in libello ipso, per somnium duos vidisse viros, Chirona & Aristobulum, quorum hic artes liberales impugnauerit, ille earum in se susceperit defensionem, vterque vero illum rogauerit, vt arbitrio suo controuersiam componeret. Disceptant igitur Cap. I. Chiron & Aristobulus *de grammatica*, II. *de logica*, III. *de rhetorica*, IIII. *de Astronomia*, V. *de Musica*, VI. *de arithmetica*, & VII. tandem & vltimo *de geometria*. Composito inter Chirona & Aristobulum certamine, septem liberales artes, sub specie *clarissimarum virginum* in conspectum veniunt, & GRESEMVNDVM rogant, vt sententiam suam, de hac controuersia, exponat, earumque tueatur honorem. His precibus permotus GRESEMVNDVS, suam pronunciat sententiam, cuiusque artis liberalis, paucis verbis, repetit vtilitatem, & Chironi victoriam esse deferendam, decernit. Quae cum dixisset, gratias illi maximas agunt virgines, & cum Chirone & Aristobulo euanescunt.

Elogium THEODORICI GRESEMVNDI, iunioris, conscripsit, illumque aetatis anno XL. ex passionibus vuulae suffocatum esse, memorauit Hieronymus Gebuilerus. Reperitur hoc elogium, editioni carminis, quod GRESEMVNDVS *de violata, ab impio nebulone* Schelkropf, *sacra cruce*, conscripsit, praemissum, quam Hieronym. Gebuilerus *Argentorati* 1514. in 4. curauerat. Excerptum ex illo dedit Josias Simlerus l. cit Integrum inseruit Georg. Christian. Joannis *Scriptoribus historiae* moguntin. Tomo nouo *Francof.* 1727. in fol. pag. 397 seqq. Euolui etiam merentur, praeter scriptores iam citat. Antonii Posseuini *Apparat. sacer* Tom. III. p. 271. Hippolyt. Maraccii *Bibliotheca* mariana Tom. II. pag. 387. Melchior. Adami *vitae Medicorum* germanor. qui p. 3. haec de eo retulit: *Filium habuit* Theodoricus Gre-

 semund

semund de Meschede, *sibi cognominem vt vix pubertatem, & XV. aetatis an multos aetatis prouectae & claros erudit dia superarit. Scripsit idem tum ad tum ad alios eius seculi viros doctos, pen stolas, de diuersis argumentis ornatissim orationes*, ciceronianam *facundiam re vt velut alter* Adeodatus Augustini, *qu genio, & scribendi argumentandique p solertia multis fuerit admirationi & st* Paul. Freheri *Theatr. viror. eruditione c* Hic etiam obseruare licebit, quod J THEODORICVM GRESEMVNDVM, Theodorico Gerardo gaudano distinxe THEODORICI GRESEMVNDI trib quae caussa eiusmodi confusionis fuerit gent. Conf. Mich. Maittaire *Annal. ty* p. 583. not. 6.

CLXX.

Tragicocomedia de iherosolimitana Illustrissimi principis pomeriani lior. 24.

Libellus, auctoris nomine in fronte c dio & opera JOANNIS DE KITSZC que iuris Doctoris, Praepositi colberge tus fuit. Nomen adscripsit dedicatoria *Inclitum & praecelsum principem* Geo gium) Stettinensem Pomeranie &c. I scripsit opusculum, vt ipse refert, vehe tatione permotus aliquorum celebrium illum ex Augusta vindelicia redeunten peragrantem, officii gratia, adierant, c cum illo, in litteraria palaestra, instruct teris impressum est gothicis sane lucule

mpus, hisce verbis in fine conspicuis designatur: *Tragicocomedie profectionis* iherosolimitane *Illu-ri Principis* Pomeranie Liptzk *per* Melchiar *r impresse. Anno Xpr. Millesimo quingentesimo* (1501). Neque Michael Maittaire, neque continuator Jo. Henric. Leichius, huius libelli ionem fecerunt. In titulo conspicitur figura ii, qui insignia ducum Pomeraniae vnguibus te- Capiti illius galea cum corona imposita est, his ptis verbis:

Faueant tibi sidera precor.

lam dedicatoriam, varia antecedunt, nomine *li-* & Petri & Vincentii, rauennatis, *carmina, ad em*, composita, quae partim Bogislai, Pomera- Ducis, cuius peregrinatio in Palaestinam de- tur, partim ipsius auctoris complectuntur elo- Finita dedicatione, nonnulla adponuntur *car- s* haud satis metro adstricta, quae *argumentum icocomoediae* complectuntur. Vnum modo ad- imus:

iturus domo Staettinensis *baerus*
um satrapis de expeditione consulit
ui ad vnum dissuadent omnes
primis vxor variis terretur ostentis
ortatur frustra secum vt maneat
indem littere afferuntur de eius interitu
uas solertes senes caute supprimunt
uo ad leciores berilis accipit coniunx
ue diis sacrificans agit gracias
unctius vt gesta sunt ordine omnia explicat.

opusculum, vti nos quidem sciamus, nunquam m fuit, de insigni raritate quilibet iudicium poterit. Excerptum ex illo dedit Joannes Bu- agius Libr. III. *Pomeraniae*, quam ex Manuscri- edidit Jac. Henr. Balthasar, *Gryphiswald.* 1728. p. 177.

CLXXI.

Dialogus de Sacri Ro. Imperii rebus p vtilis cum epithomatibus hiſtoriarum Romanarum ſed externarum fere omnium folior. 58.

Auctoris, eiusdem JOANNIS KITZSCH men, in fronte libri, ſine typographi, loci indicio editi, non expreſſum eſt, legitu initio *epiſtolae* dedicatoriae, ad Fridericu niae Electorem, *datae* Torgau *Anno* *XII. Kal. Jul. Dialogum*, in iſta *epiſtola* pſiſſe perhibet, dum in Italiae *oris littera* *geretur palaeſtra*. In bononienſi academia Rectorem, alia teſtatur *epiſtola*, ad Philippu aldum ſcripta, *prid. Non. Sept. anno* 1496. opuſculum, *nondum, triduo expleto*, *abſoluti* tit, *vt id deterſis mendis, politiori lima* Epiſtolae ſubiecta eſt Philippi Beroaldi *reſpon* opuſculum ſummis effertur laudibus. Fingit ſe per ſomnium, duce Comite Pico Mirandula mortuo, ad inferorum ſedes deſcendiſſe, & viderit, veteris & recentioris aeui heroas re que ab iis, geſtas, in notis, ſomnio ſubiectis e

Fuit iſte JOANNES DE KITSCHER, ſi SCHER, e vetere & nobili gente, quae eo re in Miſnia florebat, oriundus. Juris v Doctor creatus, inſignis orator & poeta exſtit ob rem a Vincentio rauennate, Petri filio, gio ornatus fuit, quod inter alia, *Tragicoco* modo memoratae, praefixum fuit:

Laus patriae, virtutis honos, dilecte JOH
Salue quo nunquam charior alter erit
Tu non argento nec fuluo es deditus auro
Sed cunctis anima eſt gratior ipſa tibi
Te quoque faſtidit Veneris *damnoſa volupt*
Quae ſolet inſanos reddere ſaepe viros

Et tibi nam pulchro mens est in corpore sano
Dulce tibi nomen Misina (Misnia) *clara dedit*
Ingenioque vales dubias componere lites
Atque faues doctis ingeniose viris
Canonis es princeps, sacrarum gloria legum
Alter Fabricius, *religione* Numa.
Tu pater eloquii, germanae *gloria gentis*
Te cuncti laudant vtraque lingua colit
Aurea nunc aetas, qua natus Tullius *alter*
Lacteus & nobis Liuius *alter adest.*
Iuppiter *atque dedit famam sine labe tenere*
Oblectas multos, principibusque places
Vos precor, o superi, nostrum seruate JOHANNEM
Qui fandi splendor vnicus estque decus
Tuque vale ac italum *memori sub pectore conde*
Quem fore ne dubita tempus in omne tuum.

... autem Petrus rauennas, hoc ad eum scripsit ...amma, quod legitur inter varia carmina, *aureis* ... Rauennatis *opusculis* quae supra p. 28 sqq. de... ...imus, adiecta:

...m sis ingeniis nimium generosus auorum
Tu superas morum nobilitate genus
Magnum nomen habes quod toto extenditur orbe
Maius erit modo sint tempora longa tibi
Turbaque doctorum seclo te nouit in isto
Quilibet ingenii nobile laudat opus
Caesar & ipse tuae capitur dulcedine linguae
Eloquio mulces pectora cuncta tuo.

...rgii, Ducis Saxoniae, consiliarius factus, a Bogis... X. Pomeraniae Duce, cum is e terra sancta in ...iam rediisset, euocatus, eius in aulam concessit, ...nsiliarii aulici titulo ornatus, & ab eodem duce ... Augustam Vindelicorum missus fuit, quo in ...iere *Tragicocomoediam* composuit. Cum anno ...04. inter Bogislaum Ducem, & Stralsundam vr...n, dissidia exorirentur grauissima, & consilia, quae ...ci dederat KITSCHERVS, ex voto minime cede-
rent,

rent, ea re permotus, Pomeraniam reliquit, & triam se recepit. Ducis Saxoniae, Henrici, arius factus, variis negotiis publicis interfuit. enim Vito Ludouico Seckendorfio L. III. *Hi* theranismi Sect. 19. §. LXXII. Addit. III. cum anno 1538. visitatio ecclesiastica insti Theodorico Preussio, Rudolpho a Rechenl partibus nobilium in Misnia, socius comesq est. Deinde anno 1539. in caussa Antonii a berg, qui a Georgio Duce, ex arce Scho aliisque praediis deturbatus fuerat, Principis moris erat, procuratorem egit, vid. Seckend §. LXXIII. Addit. I. p. 223. Cum anno 1 Philippi Hassiae Landgrafii bigamiam, cum M ta de Sala, grauissimae agitarentur contr KITSCHERVS a duce Henrico, ad Saxonia rem, legatus missus fuit, vt de hoc scandalo grafio dato, magnas apud Electorem querel neret, vid. Seckendorf. l. cit. Sect. 21. §. LX Addit. III. p. 279. Quo tempore KITS obierit, a scriptoribus istius temporis non fuit. Genealogiam eius contexuit Gabriel B in *Stemmat.* P. IIII. p. 137. Vid. praeter Micraelii pommerische *Chronik und Geschicht* 485. Adam. Rechenberg *Schediasm. histor Nobilitate* Misniae *litterata Lips.* 1694. in 4.

§. 31. qui haec talia de illo retulit: JOH DE KITSCHER Colbergensis & altenburg *signium cathedralium Ecclesiarum Praepositus* burgensis *Canonicus J. V. Doctor & interpres tissimus, reliquarum quoque bonarum litterar ignarus, Philosophus denique, Orator & Poet storiographus omnium peritissimus. Diu in* S*diis operam dedit, summaque cum laude* Ita*rantibus in Juris subtilitatibus aeque ac in scientiis ita profecit, vt breui Juris consultissi serit. Hic vtriusque Collegii* bononiensis *Ac factus Rector, dum isthic litteraria fungeretu*

inter alia ad Philippum Beroaldum, *sibi amicis-s, scripsit* Dialogum de Imperii rebus *disertissi-*. *Ex* Italia *dein ad natale solum reuersus, ma- eloquentiae nec minoris vtilitatis opuscula con- ta posteritati reliquit: e quibus impressa circum- tur hodie* Dialogus in defensionem poetices, *in Musae interloquuntur:* Dialogus, *in quo virtus rtuna diffidentes decertant: Temperantia & tas interloquuntur*: Dialogus, *in quo virtus a For- vinculis constringitur* &c. *item variae* orationes *ntifices & reges varios*, Epistolae *etiam ad diuer- riptae. De quibus vid.* Centuria Scriptorum, qui te, Vitembergae, & Francofurti ad Oderam, vs- d annum 1515. floruerunt, ex edit. J. J. Made- elmstad. 1660. in 4. *num. XCII. &* Paull. Frehe- heatrum viror. eruditione claror. p. 802. *Cla- is magna nominis fama annos natus XLIIII. sub miliano Imperatore &* Leone X. *anno* 1514.

CLXXII.

derbegus Hoc est Vita & res strenue felici- que gestae, Georgii Castrioti, Epiri regis, gna facta Scanderbegi dicti, contra Turca- umanitatem & perfidiam, quae omnia suis nibus, & breui historico contextu cogno- r, omnibusque Christianis, ad intelligendum, ndum & debellandum Turcicam rabiem im- am, praesertim hoc tempore valde infer- *Authore Reuerendiss.* D. GEORGIO BAR- HO PONTANO, *a Braitenberg. S. Metrop. ragen. Praeposito, Olomucen. & Budissinen. co, & Protonot. Apost. Com. Pal. S. Caes. Re- Maiestatis & Reuerendiss. Sereniss. que Ar- chidu-*

chiducis, Maximiliani Consiliario. *Han*
Wechelianis apud Claudium Marnium &
Aubrii MDCIX. (1609) in 8. form.
293. except. epistola dedicator. & p
lior. 12.

Conscripserat Marinus Barletius, Sacer
sis, *de vita, moribus ac rebus, praecipue a*
cas, *gestis,* Georgii Castrioti, libros XIII
bliothecae barberinae *index* Tom. I. p.
bliotheca historica Struuio-buderiana Tom
testatur, *Romae* nullo addito anni indicio
lucem prodierant, & anno 1537. *Arge*
Caspar. Hedionem, denuo editi, & a Ph
cero, cum eiusdem Barletii *historia, de* sc
dione, Tom. III. *chronic.* turcic. fol. 1
serti fuerunt. Vid. Dauid. Clement *Biblio*
rique & critique Tom. II. p. 435 sqq.
teraria nostra p. 68. Cum vterque Barlet
BARTHOLDI PONTANI, a Braitenb
rarior factus esset, nouam is editionem,
publ. maturandam censuit, vtque iuuar
orationes omnes, quas Barletius operi s
rat, praemissis argumentis, vt historia bre
ciperetur, ordine posuit, vt & in forma
ad ferendum vel versandum facili, impr
sigillatim neque emtor, solutione magna
Consecrauit, hoc maioris operis barleti
dium Jaroslao Borzita de Martinicz, *S. C.*
filiario, districtus Slanensis, *capitaneo,* &
ipsum in rarioribus esse collocandum test
vid Clement l. cit. *Catalog. Biblioth.* Ki
T. I. p. 832. *Catalogus Biblioth.* falth
Recensio inuenitur in *Bibliotheca* hambu
rica, Centur. II. p. 158 sqq.

CLXXIII.

ALLIMACHI EXPERIENTIS de bello Tur-
is inferendo, Oratio grauissima, ac iam
ribus conuenientissima. Idem eiusdem hi-
de his quae a Venetis tentata sunt, Persis
taris contra Turcos mouendis, non solum
um elegantia conscripta singulari, verum
aultis grauissimis consultationibus ad id bel-
oficiendum referta. *Haganoae*, *ex officina*
na, *Anno M. D. XXXIII.* (1533) in 4. fo-
r.

ima & rara est editio, quam curauit Nicolaus
elius, & nomine Ruperti Palatini Rheni, vtrius-
Bauariae Ducis &c. inscripsit. *Orationem* PHI-
PVS CALLIMACHVS, iam anno 1486. coram
centio IIX. Pontifice rom. pronunciauerat, vt
i, ad ineundum, cum Rege Poloniae, contra
cas, foedus, excitaret. Niceron in *Memoires*
i. VI. p.207. illam hoc elogio ornauit: *Ce discours*
est beau, & tout historique. On y voit un long détail
Etat de l'Empire Ottoman, *de ses forces & de ses*
uêtes, & de tout ce que les Princes chrétiens ont
pour empêcher ses progrès. Adseruatur in splendi-
na & instructissima Bibliotheca zalusciana Codex
taceus elegantissimus, exaratus ante annos circi-
CCLX. qui septem PHILIPPI CALLIMACHI,
ntini *Opuscula* autographa, Sigismundo Augusto
Poloniae, a Stanislao Gorski, canonico, oblata,
lectitur, inter quae num. 4. exstat *de bello* Thur-
ferendo ad innocencium octauum *pontificem ma-*
ms ianua *ortum. oracio.* vid. *Specimen Catalogi*
rum MS. Bibliothecae zaluscianae *a* Joanne Da-
Andrea Janozki *Canonico* Scarbimiriensi, *eius-*
ue Bibliothecae praefecto exhibitum iussu & sum-
ptimi & munificentissimi Principis Episcopi Cra-
couien-

rum persicarum *historiae*, *Francof.* 160
371 seqq.

Ipse PHILIPPVS CALLIMACHV
scripsit *de suis calamitatibus*, nondum
sum, cuius codicem chartaceum summ
spicuum Reuerendissimus & Celsissimus
dreas Stanislaus Kostka Comes Zalusci
cracouiensis, Dux Seueriae, a Serenis
gio, Jacobo Sobieski, testamento sibi,
multis codicibus egregiis, legatum obti
Dan. Andr. Janozki *specimen Catalogi*
Bibliothezae zaluscianae p. 33. *Vit*
CALLIMACHI EXPERIENTIS praen
tur, eius *historiae de* Vladislao *rege*, *seu*
nensi *Libr. II.* quam Jo. Michael Bru
1582. in 4. edidit. Jacobus Bongarsiu
descriptionem, cum *historia*, *de pugna* v
ruit *Scriptorib. rerum* hungaricarum *Fr*
p. 288 sqq. & Joan. Georg. Schwandtn
rer. hungaric. Tom. I. p. 441 sqq. Legit
ter *vitas clarissimorum historicorum*, qu
ca & recensione Christ. Gottlieb Bude
in 8. prodiere p. 248 sqq. Omnium v
exponenda eius vita versati fuerunt Auct
nale de' letterati d'Italia. Tom. XXVI.

ap. DX. p. 94. Jos. Simlerus *Bibliotheca* p. 111.
. Gerard. Jo. Vossius *de historic. latin.* L. III.
IX. pag. 555 sqq. Giulio Negri in *Storia d'gli*
ri fiorentini p. 11 seqq. Martin. Cromerus in
Lib. XXX. pag. 440 seqq. edit. *Colon.* 1589.
us Ferrarius in *prolusione* VIIII. Tom. II.
varior. p. 110 sqq. edit. Jo. Fabricii, *Wolfen-*
1711. in 8. P. Baile in *Dictionaire historique*
ique Tom. I. p. 1144 sqq. Fridericus Hanni-
mpel, in *Dissertat. de Societate Abbreuiatorum*
a, *Jenae* 1704. in 4. pag. 11 sqq. Jo. Alb. Fa-
in *Bibliothec. med. & infim. Latinit.* Lib. III.
seqq. *Bibliotheca* hamburgensis *historica* pas-
primis Centur. X. p. 207 sqq. Jacobus Woit
ertat. de incrementis studiorum per Polonos *ac*
; Lips. 1723. §. XX. pag. 29 seqq. Jo. Daniel
i *de litterar. in* Polonia *Propagatoribus Dan-*
746. in 4. §. XVII. p. 15 sqq. vbi epitaphium
ducitur, quod Joannes Albertus, Casimiri Re-
l. filius illi ponendum curauit:

iacet, heu! patria procul a regione sepultus,
rogenitus thusco *sanguine*, CALLIMACHVS.
m fatum variis aduersum erroribus egit,
uictum his tandem constituitque locis.
s est postquam virtutem regia sensit,
idit florentem Sarmatis *ora virum*
, memor hospitii, tam mitis contulit isti
onsiliis regno commoda multa suis.
d sentit praesens & postera sentiet aetas:
uius iudicium sanctius esse solet
a quoque aggressum, & quaedam maiora pa-
rantem
haud opportuno tempore, mors rapuit.

epitaphium legitur in Jacob. Bongarsii & Jo.
. Schwandtneri ll. citt. in Nicol. Reusneri *Ico-*
ime imaginibus viuis literis Cl. virorum ex typis
irchianis *in lucem productis* fol. H. 4. & par-

ticulam illius adtulit Paul. Freherus in *Theatr[o]* *eruditione claror.* p. 1432.

CLXXIIII.

Antiquitatum & Annalium Treuirensiu[m] XXV. duobus Tomis comprehensi, *A[ucto]bus R. R. P. P. Soc. Jesu.* P. CHRISTOP[HORO] BROWERO *Gelro-Arnheimiensi*, & P. JA[COBO] MASENIO, *Juliaco-Dalensi.* Quorum ill[e] parasceuen, cum libris XXII. Annalium [...] Hic praeter Additamenta proparasceues & [...]riae, III. reliquos Annalium libros, cum l[...]tis indicibus, adiecit. Tomus I. Opus va[...] tiquitatum monumentis aeri & ligno incisi[s] natum. *Leodii ex officina typographica, Jo[annis Ma]thiae Houii, ad insigne Paradisi terrestris 16[...] periorum permissu.* in fol. pp. 626. non nu[...] epistola dedicator. praefat. & indice folior.

Tomus II. ibid. eod. pp. 566. except. [...]la dedicator. & indice folior. 28. & indic[e chro]nologic. Historiae treuirensis pp. 43.

Asterisco, raritatis indicio, opus notatur in [...] *Biblioth.* mencken. pag. 370. CHRISTOP[H] BROWERVS, Arnhemiae in Geldria anno 15[...]tus, in Jesuitarum Collegiis, coloniensi, treuir[ensi] fuldensi enutritus, per triginta quidem annoru[m spa]tium, huic operi insudauerat, sed minime ta[men] illi esse licuerat, vt eius editionem oculis su[is a]spicere posset. Prodierunt sane *Antiquitatum [An]nalium* treuirensium *Libri XXII.* cum iam [...] anni, ab eius morte, quam 1617. nephriticis [ar]thriticis doloribus correptus, subiit, praeterlapsi

an 1626. curante Bernh. Gualthero. Sed inter
mos libros, haec prima editio omni iure referri
, cum exemplaria fere omnia, iussu Philippi
ophori, Electoris treuirensis, e prosapia Soeter-
a oriundi, suppressa & e hominum conspectu
a fuerunt. Vid. *Bibliotheca* hamburgensis *histo-*
entur. III. p. 246 seqq. Jo. Georg. Schelhorn
itat. litterar. Tom. II. p. 346. Insignem igi-
doctis viris iniit gratiam, JACOBVS MASE-
, quod nobile hoc historiae atque antiquitatum
aniae monumentum, e situ & tenebris protra-
, nouisque supplementis augeret. Inchoantur
VERI *Annales*, cum anno, a nato Christo 270.
in Dioecesi treuirensi, ad annum vsque 1600.
, exponunt; MASENIVS autem narrationem
num vsque 1652. produxit. Id potissimum in
riori historia agit BROWERVS, vt Guilielmi
ndri, qui id sibi datum esse existimauerat nego-
, vt in *Annalibus siue Commentariis*, *de origine*
atu antiquissimae ciuitatis Augustae Treuirorum,
iae 1576. editis, ciuitatis controuersiam, quae
tum archiepiscopo treuirensi intercedebat, paullo
mentius defenderet, narrationes & argumenta
teret & caussam treuirensis archiepiscopi contra
atem ageret. Primam operis partem MASE-
s dicauit Carolo Caspar. a Petra, Ecclesiae tre-
sis Archiepiscopo; secundam Metropolitanae
rensis ecclesiae Praelatis & Canonicis capitulari-
Recensio operis vid. in *Biblioth.* hamburgensi
ic. l. cit. in *Bibliotheca historica* Struuio-bude-
p. 993. Redegit postea MASENIVS ipse hoc
in *compendium*, atque edidit titulo: *Epitomes*
lium treuirensium, *Augustae Treuiror.* 1676. in 8.
quidem a MASENIO, haec epitome perrara,
lus, quam ad annum 1672. perducta fuit, sed ad-
illi anonymus quidam, supplementum 12. pla-
rum, quo tristia fata, quae vrbs illa, cum Archi-
copatu treuirensi, per tres annos 1673-75. cum

a Gallis, qui vrbem expugnauerant, misere
tur, pertulerat, exponuntur. Conf. *Biblioth*
burgensis *historica* l. c. p. 251 sqq. *Bibliotheca*
Struuio - buderiana l. cit. De CHRISTO
BROWERO vid. Phil. Alegambe *Bibliotheca*
Societat. Jesu Rom. 1676. in fol. p. 73.

CLXXV.

Bibliotheca chalcographica, Illustrium
atque eruditione in tota Europa, Cla
rum Virorum Theologorum, Jurisconsultoru
dicorum, Historicorum, Geographorum, P
rum, Philosophorum, Poetarum, Musicorum
rumque. Collectore JANO JACOBO BO
DO *Ves:* Sculptore Jan: Theod: de Br
cogr. Antehac cum vitis editorum & in q
partes distributorum, nunc vero coniunctim
Iconibus & distichis singulorum subiiciend
bitorum, & ab eorum exitu, continuatorum
cofurti Impensis Joannis Ammonii Bibliopola
MDCL. (1650) in 4. folior. 239.

De insigni libri raritate testes habemus Si
cob. Apinum in *Anleitung wie man die Bild*
rühmter und gelehrter Männer mit Nutzen s
und denen dagegen gemachten Einwendungen
lich begegnen soll, *Nürnberg* 1728. in 8. p. 1.
Jo. Vogtium in *Catalog. libr. rarior.* pag. 1
Nachrichten von einer hallischen *Bibliothek* T
p. 273. *Catalog. Bibliothecae* salthen. p. 132.
editiones recenset Niceron Tom. XIIX. p. 31
ber complectitur 234. imagines virorum illu
Exemplari, quo vtimur, tres continuationes a
sunt, quarum heic adscribimus titulos.

CL

CLXXVI.

Pars Bibliothecae chalcographicae, id est continuatio prima, iconum virorum virtute eruditione illustrium, quorum alii inter sse iam olim desierunt, alii vero nunc quoali lumine bonorum dignitatum suarum perr gloria: Sculptore Sebastiano Furckio ui nunc additur natalium & obituum succinatio, adiectis singulorum iconibus singulis ;, *Francofurti*, *impensis Johannis Ammonii* *mo MDCL.* (1650) folior. 57.

enluntur in illa continuatione LIII. imagines, uis exemplar in den *Nachrichten von einer* hal-l *Bibliothek* l. cit. descriptum, LII. tantum complexum fuerit. Non omnibus imaginibus iuntur *disticha*, quae seorsum impressa tribus foaemittuntur.

CLXXVII.

Pars Bibliothecae Chalcographicae Id Est Continuatio Secunda Iconum Virorum m, Quorum alii quidem inter viuos esse n desierunt, alii vero nunc quoque aura, n suorum perfruuntur gloria. Sculptore Ammonio *Junior* Chalcograph. Adiectis um Iconibus singulis distichis. *Impensis Johmmonis Senior Ciuis & Bibliopolae. Franc-d Moenum. Anno* MDCL. (1650) fo-

Nostrum exemplar, duabus imaginibus, Illo, quod describitur in den *Nachrichte* hallischen *Bibliothek* l. cit. pag. 274. Im: rum ob oculos ponuntur L. quibus inde & praefatiuncula bibliopolae Joannis Am mittitur, in qua Lectores rogat, *vt illur giebus subministrandis, siue in natalibus libus humaniter indicandis, iuuare, & si rias petere liceat, eas insuper suppeditare*

CLXXIIX.

VIII. Pars Bibliothecae Chalcogra Continuatio Tertia. Iconu Illustrium, quorum alii quidem inter vi olim desierunt, alii vero nunc quoque rum suorum perfruuntur gloria. Sc mente Ammonio, Chalcogr. Francof. gulorum Iconibus singulis distichis *ad Moenum. Impensis Johannis Amm Bibliopol. Anno 1652.* in 4. folior. 54.

Continet haec pars icones L. *Epigra* lis iconibus subiecta, seorsum etiam tri pressa, praemittuntur. *Partem* etiam *chalcographicae VIIII. siue Continuatio* lucem exiisse, legimus apud Niceronur denen *Nachrichten von einer* hallische sed in nostro exemplari non inuenitur. *vat. select.* halens. Tom. IIII. p. 35 sqq.

Vitam JANI JACOBI BOISSARD celeberrimi, Vesuntione Sequanorum (B no 1528. nati, & Metis anno 1602. mo verbis exposuerunt Martinus Hanckius manar. *Scriptoribus* Tom. I. pag. 257 se Gotthelf Struuius in *dissertationibus* II

tis JANI JACOBI BOISSARDI, quae exstant *Obseruationibus* halensibus *selectis* Tom. IIII. p. 1 1. Niceron in *Memoires* Tom. XIIX. p. 303 seqq. cf. *Dictionaire* de Mr. Baile Tom. I. pag. 588 sqq. *lecta litteraria de libris rarior.* p. 136 sqq.

CLXXVIIII.

CASAE V. Cl. Galateus. Seu de morum honestate & Elegantia, Liber ex Italico Lati- *Interprete* NATHANE CHYTRAEO. Eius- CASAE Libellus de officiis inter potentiores nuiores amicos. *Francofurti apud Andream lum MDLXXX.* (1580) in 8. pp. 130. si prae- & adpendix except. fuerit.

Galateo ovèro de' Costumi di GIOV. DELLA CA- prodierat *con l'Orazione à* Carlo V. *Impera-, in Firenze per i Giunti* 1560. in 8. vid. Nicol. Haym, *Notizia de' libri rari, nella lingua* italiana . 182. *Cet Ouvrage*, ait Niceron in *Memoir.* Tom. pag. 121 seqq. *est le plus éstimé de tous ceux de* CASA; *Il n'y a point de langue, en laquelle il t été imprimé. En effet c'est le livre* italien *le ux écrit après le* Decamerone *de* Boccace. *C'est ntretien sur la maniere de plaire dans le commer- la vie.* NATHAN CHYTRAEVS, poetices, cademia rostochiensi, professor, versionem suam, uit Nicolao Caasae, regni Daniae Cancellario, *tpch.* 1577. *Epistolam* dedicatoriam sequitur Jo- is Caselii, ad eumdem Nicolaum Casium, *epistola*, Commentationem CHYTRAEI scripta *Rostoch.* 78. Excipit illam *praefatio, ad omnes bonarum lit- rum studiosos adolescentes.* In Jo. Caselii *pro- lo* agitur, *de tribus virtutibus cognatis*, quarum petuus est vsus, in consuetudine hominum, de

 veri-

veritate, humanitate, vrbanitate. In *Galateo* c
ipso, demonstratur potissimum, quod quaelibe
quae cuipiam ex sensibus molesta & grauis, a
petentiae contraria est, & praeterea quae ima
rerum turpium, & odiosarum animo subiicit, au
etiam aduersatur intellectui, quod, inquam, ei
di res, aut actio, tamquam magnopere aliis disp
omni cura & industria debeat vitari. Quaprop
aliorum praesentia, non solum non faciendae
impurae, aut foetidae, aut taediosae, aut stom
mouentes, verum etiam mentionem earum fi
deceat, quoniam non tantum actio, aut recc
eiusmodi rerum displicet, sed eas etiam quo
vel modo, vel gestu, imaginationi alterius ad
re, indecorum, quid? nonnunquam turpe esse sc
gallicum sermonem libellus conuersus, & edi
hoc titulo: *Galatée, ou l'art de plaire dans la*
*sation, traduit de l'*Italien *de* JEAN DE LA
par le Sieur du Hamel, *Paris* 1678. in 12.
hispanica per Dominicum de Bezerra prodii
tiis 1585. in 12. vid. Niceron l. cit. Adiun
versioni CHYTRAEI latinae, alius JO. CA
bellus, quem latine primum conscripserat, pos
ro ipse in hetruscum sermonem conuerterat
Trattato degli Vfficii communi, trà gli amici s
ri & inferiori. Prima vice editus fuit *Flo*
1561. in 8. Huic adiecit CHYTRAEVS *loc*
nullos bonorum auctorum, tam latinorum *quam g*
rum, *quos in scriptione* Galatei *auctor expressi*
tem respexisse videtur. Vtrumque libellum ita
cuius variae exstant editiones, Abbas Joan. B
Casotti, notis Petri Dini, Jacobi Corbinelli, *A*
Menagii, Anton. Mariae Saluini, & suis propr
ctum, ornatumque inseruit, collectioni de' *t*
opere di Mons. GIOV. DELLA CASA, *co*
copiosa giunta di scritture non piu stampate, qua
dit *Florent.* 1707. III. Tom. in 4. Libellus
ciis inter potentiores & tenuiores amicos reper

AE *monumentis latinis*, *Florent. in officina* n, *Bernardi filiorum*, 1567. in 4. & a Nicol. Gundlingio, *Halae Magdeb.* 1709. in 4. ediptores, qui res, ad JO. CASAM, episcoeuentanum, pertinentes, exposuerunt, iam imus in *Analectis litterariis* p. 214 sqq.
ATHANE CHYTRAEO, Dauidis fratre nae, poeseos, in Academia rostochiensi proqui Menzingae in Palatinatu anno 1543. nam. 1598. mortuus, multis scriptis editis inid. *Etwas von gelehrten* rostockischen *Sachen*). p. 337. 344. 371. 474. & alibi passim.

CXXC.

risti, ex quattuor euangelistis *per deuoirum* PETRVM KYERSLACH, *ordinis* um, cum tractatu de planctu Marie. in 48.

uli, litteris gothicis expressi, titulus, haud atis adcurate adlatus conspicitur a Michael. e in *Annal. typogr.* Tom. I. p. 487. In ulis subiicitur, figura ligno incisa, quae Chrici adfixum matrem, & discipulum, duosque efert, quorum vnus lanceae ictu, Christi lat. Folio 31. alia Christi cruci adfixi reperio, ad descriptionem, quam dedit opusculi effigiata. Folio 45. haec leguntur verba; *collectura ex diuersis doctoribus, super passioni, explicatam & descriptam, per quattuor as. Anno dni. M. CCCC. LXXXVII.* (1487) em folii altera pagina, inchoatur B. Bernardi *tu* Marie *Tractatus breuis*, cui hisce verbis onitur; *Explicit Tractatus b.* Bernardi *de* Marie. Josias Simlerus in *Bibliotheca* p. 559. n. Posseuinus in *Apparat. sacro* Tom. III.

 p. 58.

p. 58. eiusmodi tantum verbis, fecerunt auc-
tionem: PETRVS DE KYRSLACKEN
Praedicatorum, scripsit de passione domin
Anno D. 1488. Illum fuisse, Lectorem T
Norimbergae, & monasteriorum Sueuiae &
vicarium generalem, docet Jacobus Echard
ptor. ordin. Praedicator. Tom. I. p. 858.
opusculum satis rarum esse, ex eo patet, q
res citati, cum auctore *lexici eruditorum*
col. 2190. dubitant, an inter libros impre
debeat, an adhuc in MStis delitescat. Ir
Weidneri *Catalogo dererienigen Lehrer*,
Anfang der christlichen Kirche, *bis hieher*
Christi *erläutert haben*, qui adiicitur eiusde
Kinderlehren, Augspurg 1725. in 8. PETRI I
LACKEN nomen frustra quaesieris. *Tr*
planctu Mariae; ab editoribus, *operum* S
claraeuallensis, recentioribus, ad ea opusc
solet, quae supposititia sunt, & S. Berna
mentiuntur.

CXXCI.

Manuale Parrochialium sacerdotum.
lior. 12.

Plures, sine dubio & diuersae, pro diu
cesium & paroeciarum ratione, huius libe
editiones, cum tempore praesertim medii
libet fere presbyter, & sacerdos parochiali
di manuali instructus esse deberet. Colligi
Statutis ecclesiae nannetensis, in Edmund.
& Vrsini Durandi Tom. IIII. *Thesauri nov*
tor. col. 934. vbi haec legimus verba: *libru*
citur manuale *habeant singuli presbyteri p*
vbi continetur ordo seruitii mortuorum, *bap*
techismi, *extremae vnctionis* &c. Exempl

iere nobis licet, iam anno domini Millesimo. LV. (1255) compilatum dicitur. In XVI. di- ar capita, quae cum libri initio, hic adscribi-

cipit Manuale Parrochialium Sacerdotum.

uiam ex quorundum simplicium ignorantia sacer-n, aliquando quedam sunt que vergere possunt in um & aliorum periculum animarum; hoc eis sub tate notauimus. non vt ipsi occasione istorum, in o obligentur de nouo; sed vt de his que agere de- simpliciter informentur. In fine adiiciuntur *ca- obseruandi ab Episcopo*, nimirum: *Incendiarii. otis fractis. Iniectione manuum in parentes. Homicide.*

micide. Mulieres necantes pueros: vel aborsu ortum) procurantes. De manialibus stuprum stus de parentela: vel consanguinea: vel affin iurii peccatum. Peccatum contra naturam. legium. Sortilegium cum brutis. Isti vero verbis in manuali adpositis vtamur, sunt Pape:

Ad Papam clerum feriens: falsarius: vi Ecclesiam: simon audens celebrare missas.

Typographus opusculo, litteris gothicis e haec verba adscripsit: *Impressum* Landszhut rabilem dominum Joannem Weyssenbuger, senburger) *Anno dni. M. D. XX.* (1520) *D gusti.* Michael Maittaire istam editionem no

---

CXXCII.

PVBL. OVIDII NASONIS, *sulmonensis* amandi libri III. & de remedio am fol. folior. 58.

In fine codicis rarissimi, litteris gothicis bus impressi, haec typographus prodidit verb PVBLII NASONIS OVIDII *de remedio am liciter explicit. Impressus in* Augusta *per* Gi Zainer *ex.* Reutlingen *progenitum Anno* CCCC° *LXXI°* (1471) *XV° Kal. Februarii.* Maittaire illius non habuisse videtur notitiam niam in *Annalibus typographicis* eam non me rit. Ita vero liber impressus est, vt litterae initiales, a vocibus, quas inchoant, paullo ciantur seiunctae, ea quidem ratione, vt Aldo suos exscribere, in more positum erat. Quo ctionem codicis adtinet, ille, si pauca quaeda ora exceperis, ab editionibus recentioribus r cedit. Sic v. c. in editionibus recentioribu v. 3-6. legitur:

Aetas amans donet viridi mea carmina palma
Praeferor ascraeo maeonioque *seni*
alis ab armiferis priameius *hospes amyclis*
Candida cum rapta coniuge vela dedit.

ex vero noster, hos versus hac ratione expressit:

tas amans ornet viridi mea tempora *palma*
refferor ascreo meonioque *seni*
lis ab armiferis priameius *hospes* anuclis
ndida cum rapta coniuge vela dedit.

Libr. v. 11. 12.

n satis est venisse tibi me vate puellam
Arte mea capta est, arte tenenda mea est.

* * * * * * * * *

n satis est inuenisse *tibi me vate puellam*
Arte mea capta est arte tenenda mea.

CXXCIII.

VIDII NASONIS, *Sulmonensis Elegiographorum Vexilliferi.* Ars amandi ad Iuuentu- manam.

olon Distrophon Andree Prepositi Delitzschensis

Ad Lectorem

ilior aligeri pueri. nunc castra sequaris
itas dum viridis: dum tibi forma nitet
a vigens euo quisquis fastidit amoris
Hic pendet Veneri sera tributa senex
estes elimat amor: purgat ruditatem
Cultorum morum dicitur esse parens

Quis-

Quisquis ab humanis penetralibus arce
rem
Cernitur e mundo tollere dulce iuba
in 4. folior. 72.

In fine editionis, litteris gothicis excusae,
guntur verba: *Ingeniosissimi vatis* OVIDII
NIS sulmonensis *Ars amandi finit.* *Impr*
cobo Abiegno (Thanner) *ciue* Liptzensi.
lutis nostre M.CCCC. LXXXXVIII. (1498).
typographus insignia sua adposuit. Neque
Maittaire, neque illius continuator, Jo.
Leichius editionis satis rarae fecerunt me
Sequitur autem ista editio, eamdem plane le
quam in superiore deprehendimus.

De Joanne Praeposito, siue Probst, deliti
hil aliud compertum habemus, quam quod i
mia lipsiensi docuerit, & anno 1513. & 151
ctoris magnifici munus in ea academia gesseri
Zachar. Schneideri *Chronicon* lipsiense, *Li*
in 4. p. 317. 318.

CXXCIIII.

PVBLII OVIDII NASONIS Fastorū
cum argumentis in librorum capitibus
in 4. folior. 100.

Editioni litterarum charactere gothico ex
subiectus est *dierum festorum cuiuslibet, apud*
nos, *mensis, index.* Illius fini typographus
scripsit verba: PVBLII OVIDII NASON
monensis *poete clarissimi Fastorum libri sexti*
mi finis. *Impressum* Liptzk *per prouidum nec*
nestum virum Baccalaureum Martinum Her
sem *Anno Millesimoquingentesimo duodecimo*

...h. Henric Leichius, istam editionem omisit, sed ...am, vno anno recentiorem, in *Annal. typogr.* li... ...ensf. p. 93. adtulit, quae forte eadem est, quam ...scribimus. Quemlibet librum antecedit *Tetrasti... ...dicolon* auctore Petro eolico, quod argumentum ...i ob oculos ponit. Speciminis loco, illa adscri... ...e non pigebit, quae in fronte libri I. & II. legun... ...t.

...igerit in primo, menses quos continet annos
Quodque habet officium quilibet inde dies
...ostbec describit primum, Jano *duce mensem*
Quicquid & annales addidit ipse docent.

* * * * * * * * *

...ebrius *hinc* Janum *sequitur recto ordine mensis*
Quisque dies cuiquam sit sacer inde deo
...rtus & occasus stellarum: romulus *inde*
Et casta huic mensi femina finis erit.

CXXCV.

...vidii quindecim metamorphoseos libri di... ...ligentius recogniti cum familiaribus com... ...tariis: & indice alphabetico ab ascensio sum... ...ra collecto.

...virtus animi rebus prestare caducis
...reditur: ex cultis nil dignum duxero libris
...ce parare tibi posthac studiosa iuuentus
...e potes modico quos multo impressimus auro.

...endantur lugduni ab Jacobo huguetano eiusdem ...tis bibliopola & ciue in vico mercuriali vulga... a la rue merchiere ad angiportum qui in ara... ...ducit. Et parrhisiis in vico sancti Jacobi sub diua

diua virgine prope sanctum benedictum in 4.
208. exceptis foliis 10. prioribus.

In titulo, editionis rarissimae, Michaeli M
Jo. Alb. Fabricio, Jo. Henr. Leichio, & al
gnitae, litteris gothicis luculentis, exscript
spicimus insignia Bibliopolae Jacobi Huguet
drato inscripta, cuius angulis adsident supe
vrsus & leo, vterque coronatus; inferioribus
agnus, cum hac epigraphe: *La marque. de.*
Huguetan. *libraire. en;* Cum vocula *en* sta
leone posita sit, leonis simulacrum, vrbem lu
sem (Lion) vt in Gallorum *rebus de Piccard*
solet, designare coniicimus. Is igitur verbo
teger erit sensus: *La Marque de* Jaques H
libraire en Lion. In secunda tituli pagina, h
breue Jodoci Badii Ascensii, legitur epistolio

Jodocus Badius Ascensius Jacobo Huguet
ac probo Bibliopole ac ciui lugdunen. *salu*
Cum hisce diebus Lugduni *agerem: rogasti* m
phoseon opus *relegerem: additurus si congruum*
tur nonnihil. Relegi, adiecique annotatiunculas
atque in ordinem alphabeticum notatu digna coll
stigauique subinde, quae inuersa offendi. Sed
moleste fero) tanta est multorum negligentia vt
ror nouissimus primo sit peior. Tu vero, si me
secundam opellam a nobis exigis: perspicies. H
tem tuo nomini penitus destinatam dedico eidem.
Ad XV. Kalendas Junias anni MCCCCCI.

Sequitur P. OVIDII NASONIS *vita*, in q
alia leguntur versiculi, quibus OVIDIVS test
tur, se relegatione fuisse prohibitum, qu
metamorphoseon libros, sub limam reuocaret
emendaret:

Orba parente suo quicunque volumina tangis
His saltem vestra detur in vrbe locus.
Quoque magis faueas: non sunt hec edita ab
Sed quasi de domini funere rapta sui.

quid in his igitur vitii rude carmen habebit:
uendaturus: si licuisset: eram.

OVIDII *vitam* excipit: *Ad illustrissimum* Man-
ncipem Franciscum Gonzagam, Raphaelis Re-
rrationum in OVIDII *Metamorphosin praefatio.*
est Venetiis *Nonis Septembris 1493.* ex quo col-
, Raphaelis Regii in OVIDII *Metamorphosin*
ionem, tunc temporis primum prodiisse. Du-
autem, hoc anno, in lucem emissam fuisse
em, testatur Mich. Maittaire Tom. I. *Annal.*
p. 560. qui alteram *Venetiis per Bonetum Lo-*
, impensis Octauiani Scoti an. 1493. prodiisse
it, quae sine dubio omnium est prima. Nam
a impressa *Venetiis per Bernardinum Benalium*,
gi Raphaelis Regii verba, prodidit Michael
re l. cit. not. 1. P. OVIDII *Metamorphosis*
egris ac emendatissimis Raphaelis Regii *enarra-*
, & reprehensione illarum ineptiarum, quibus
quaternio, primae editionis fuit inquinatus.
ioni Raphael. Regii hoc adpositum est epi-
.:.

nimosa phalanx dicendi tracta lepore
ulce melos poesis si quod mire placet:
ONIS *celeres versos captate libellos:*
uos vetus errorum pestis inhorruerat.
metamorphoseos (nam sedula pulsat ad edes)
igore brumali torpeat ampla manus.
eserate sinus. digna mercede vocate
rata ferent gratis premia subsidiis.

ir *index eorum, quae libro metamorphos. conti-*
quo finito, conspicitur *Systema mundi* ex mente
i descriptum. In fine codicis, typographus
it: PVBLII OVIDII NASONIS *metamorpho-*
r vna cum enarrationibus Raphaelis Regii *du-*
repertorio. Lugduni *impressus per magistrum*
im Wolff de alemannia. *Die XXIX. Nouembr.*
ni. M. quingentesimoprimo (1501).

De Jodoco Badio, qui a patria Ask siue Aasch Brabantia, Ascensii cognomen obtinuit, criti typographo seculi XV. & XVI. in Gallia celeberr prae ceteris legi meretur P. Baile *Dictionaire* T. p. 414. Adr. Baillet *Jugemens des Savans* T. I. Sect. II. p. 14. T. II. p. 420. Mich. Maittaire *typogr.* Tom. II. p. 66 sqq. Jo. Conr. Zeltneri *ctorum in Typographiis eruditorum centuria*, N 1716. in 8. p. 76 sqq. Numerosae prolis parens, dicitur diem supremum, anno aetatis LXXIII 1535. Variis illum ornauit epitaphiis, graecis nis, Henricus Stephanus, e quibus vnum alte adscribere licebit:

Hic, liberorum plurimorum qui parens,
Parens librorum plurimorum qui fuit,
Situs Jodocus Badius, *est* ascensius.
Plures fuerunt liberis tamen libri,
Quod iam senescens coepit illos gignere,
Aetate florens coepit hos quod edere.

* * * * *
* * * *

Κεῖνος ὁ καὶ Μούσαις καὶ Ἄρηϊ περισσὰ ποιήσας
Παρισίῳ Βάδιος κεύθεται ἐν δαπέδῳ.
Βίβλους μὲν Μούσαισιν, Ἄρηϊ δὲ ἄρσενας υἱούς,
Ἔργατα εἰρήνης, ἔργατα καὶ πολέμου.
Καὶ τάχα δ' ἔσκε πατὴρ ἴσων παίδωντε βίβλωντε,
Εἰ, ὅτε βιβλοτοκεῖν, ἤρξατο παιδοτοκεῖν.

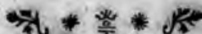
A viris criticis, animaduersionibus & emendatio suis, in auctores veteres classicos, non parem gratiam. Franciscus sane Floridus Sabinus paull quiore in eum fuisse videtur animo, cum L. II. I *num subcisiu.* Cap. XXII. in Jani Gruteri *La siue face artium liberalium* Tom. I. p. 1153. hac ne de illo scribit: Jodocus Badius ascensius, *i rum praesegmen, barbariei columen, atque, vt in conferam*, Antonii Mancinelli *interpres, dignum vt aiunt, patella operculum, insigni fretus impu* P. Virgilii *opera, coeno, ne dicam merda ob*

pauca in eruditissimis viris, reprehendere ausus est, ac ob singularem inscitiam, summis labris degustare potuit &c.

Raphael Regius, natione Italus, vrbem bergomen- patriam nactus est; Litteras graecas & latinas be calluit, & a senatu veneto, publico conductus endio, tum Patauii, tum Venetiis, humanitatis ia, publice professus est. Inclaruit seculo XV. finem vergente, & initio seculi XVI. & varia in eres auctores, in lucem emisit commentaria, vid. Simleri *Bibliotheca* p. 596. Christ. Schoettgenii *inuat. Biblioth.* Fabric. *med. & infim. Latinitat.* XVII. p. 141. Conf. quoque Joannis Britannici, iani, praefatio *Explicationibus in* Horatii *artem icam, sermones & epistolas* praemissa, in Eminentiss. ncipis ANGELI MARIAE R. E. Cardinalis Biblio- arii QVIRINI, *Specimine variae litteraturae, quae rbe* Brixia, *eiusque ditione paullo post typographiae abula florebat.* P. I. *Brix.* 1739. in 4. form. mai. 4. vbi etiam de dissidiis atrocissimis, inter Cal- rnium, Marinum Becichemum, scodrensem, & hael. Regium agitatis p. 91. omnium optima ex- etur narratio. Raphael Regius sane Calphurnium, ti rabidus canis inuadit, cuius rei testis, *disputa- is* est inscriptio, quam contra Calphurnium scri- , & *Venetiis* 1490. euulgauit, vbi haec leguntur: haelis Regii, *in nonnullos errorum, cuiusdam* Cal- nii, *bestiae Disputatio.* Conf. Jo. Alb. Fabricii *iotb. med. & infim. Latinitat.* L. XII. p. 87 sqq.

CXXCVI.

OVIDII Metamorphosis, cum integris ac emendatissimis Raphaelis Regii enarrationi- & repraehensione illarum ineptiarum quibus us Quaternio primae editionibus (editionis) nquinatus. in fol. folior. 167.

Editionem oppido raram, apud Mich. M
& alios frustra quaesiuimus. In fine legunt
verba: *Impressum anno domini M. CCCCC. V.
Die vero VII. Februarii.* Loci & typographi
prorsus destituitur, litterarum autem charact
mani, in Italia hanc editionem, suos habere
nos docent. Tituli verba indicio sunt, illar
phaelis Regii edit. *Venetiis per Bernardinum*
1493. in fol. esse exscriptam. *Epistola* Ra
ad Franc. Gonzagam, P. OVIDII NASON
index eorum, quae in libris *metamorphos* o
continentur, quae omnia, in editione mod
pta, exstare diximus, heic etiam locum inu
Systema, autem *mundi*, cuius fecimus simili
tionem, heic paullisper mutatum est. Editi
dunt 1) Raphael. Regii, *ad clarissimos equi*
nium Buldonum, Joan. Francisc. Paschalicum
minicum Bollanum, (qui idem sine dubio e
supra, *Tractatum de conceptione gloriosissimae*
tricis Virginis Mariae, descripsimus) *eloqu*
aduocatores oratio, siue vt eminentiss. QV
illam Tom. I. *specimin. variae litteraturae*
p. 92. satis quidem adposite nominauit, *n*
quaedam clamitatio, qua iustitiam sibi adminis
petit, aduersus suarum *enarrationum deprauat*
vocat, eo quidem furore atque verborum im
Raphael. Regium, mentis suae tunc tempo
satis fuisse compotem, ex illa colligas. Pa
heic in lectorum transscriberemus gratiam,
illud ab eminentissimo patre purpurato, factu
qui l. cit. excerptum ex illa dedit, satis lucu
In calce *declamationis*, collocata conspicitur
stola Raphael. Regii, *ad* Paullum Cornelium
cium venetum, *doctissimum sapientissimumque*
rem. In illa etiam conqueritur auctor epistol
tionem primam ab *Octauiano Scoto* impressam
foedissime, *siue librariorum incuria*, *siue inuido*
spiratione esse deprauatam. Existimat emine

Q

irinus l. c. p. 95. istam *epistolam* secundae editioni se praefixam, quoniam Regius, errores, qui in undam editionem irrepserant, excusat, & inter Cornelium his verbis compellat: *Tu namque es & modestia, & doctrina, vt quae bene scribuntur, in- commendes, quae vero festinatione, librariorumue via peccantur, illa benigne excuses.* Minime autem io anno 1497. euulgata, vt quidem eminentissi- Princeps existimat, secunda est, sed illam, nisi mur, secundam esse censemus, quam supra, au- e Mich. Maittaire Tom. I. *Annal. typogr.* p. 560. *tiis per Bernardinum Benalium* 1493. in fol. pro- e diximus. Id heic silentio praeterire non possu-, quod editio, cui describendae, iam impendimus am, hypothetarum erroribus valde sit deformata, ibus, ne ipsius tituli verba, immunia fuerunt.

CXXCVII.

ae hoc volumine continentur Annotationes in omnia OVIDII opera. Index fabularum, terorum, quae insunt hoc libro, secundum em Alphabeti. OVIDII Metamorphoseon XV. *Aldus* in 8. folior. 47. & 203.

ars *Operum* est OVIDII, quae *Aldus* plus vna vice fficina sua typographica, in lucem prodire iussit licam. Tres editiones memorantur in den *Merk- digk. der königl. Bibliotb. zu* Dresden Tom. III. 54 sqq. Quo autem nostra editio tempore in em exierit, pro certo adfirmare non sustinemus, neque in duplici titulo, neque in fine adpositus us fuerit. Praemittuntur nostro volumini, *va- ses lectiones, emendationes atque mutationes*, quas ntiquis libris se inuenisse testatur Aldus in *prae- ncula ad Lectorem.* Complent folia 31. neque

ſolum ad *Metamorphoſin*, ſed quoque ad reliqu
DII *opera* ſpectant. Eas ſequuntur *Impreſſorun*
ex omnibus tribus voluminibus folior. 6. *I*
bularum 9. folia replet. Libros *metamorphoſ*
praecedit titulus: OVIDII *Metamorphoſeon* *l*
Aldus. Si coniecturae locus fuerit, librun
recenſemus, ſecundae editionis partem credi
quae anno 1516. & 1517. *ex officina aldi*
fuit.

De PVBLII OVIDII NASONIS *Metam*
& aliis, quos conſcripſit libris, variisque eo
tionibus, vid. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. lat*
Libr. I. Cap. XV. p. 265 ſqq. Tom. II. p.
Vitam P. OVIDII NASONIS, praeter duos
antiquos, e Pomponii Laeti, & farneſian
productos, & praeter Paull. Marſum, Raph.
Aldum Manucium, Chriſtophor. Zarottum,
Ciofanum, Anton. Volſcum, quorum narrat
OVIDIO, variis OVIDII praemittuntur edi
ordine chronologico, ſic delineatam dedit Joan
vt poetae fata & opera, veris adſignentur ann
que philologicis & hiſtoricis illuſtrentur, atqu
ſtei *aeui ritus moresque varii illuſtrentur.*
1708. in 8. pp. 240. ſi praemiſſa & indicem e
Eamdem poſtea *vitam ab auctore emendatam*
Petrus Burmannus ſplendidiſſimae *operum*
addidit editioni, quam *Amſtelod.* 1727. IIII
in 4. euulgauit. Exſtat Tomo IIII. in Ap
27 - 120. Conf. Filippo Argelati *Vita di* P.
NASONE, quae OVIDII *libris Faſtorum* p
conſpicitur, in *Corpore poetarum latinor. cum*
verſione editorum Tom. XXIII. *Mediolani* 17
Jo. Nic. Funccii *de virili aetate lat. linguae Com*
Marburg. Cattor. 1727. in 4. P. I. Cap. III. §.
ſqq. p. 251 ſqq. Adr. Baillet *Jugemens des*
Tom. III. P. I. p. 240 ſqq. P. Baile *Dictionair*
p. 2137 ſqq. Gottfr. Ephraim Müllers *hiſto*

inleitung zu nöthiger Kenntniß und nützlichem *he der alten lateinischen Schriftsteller* Tom. IIII. p. XIII. p. 1-208.

CXXCIIX.

.LVS. TIBVLLVS. PROPERTIVS. in 8. ir. 151.

i impressionis in fine libri his designatur ver- netiis *in aedibus* Aldi. *Mense Januario MDII. Nec sine priuilegio, vt in Caeteris.* Aldus Ma- anc editionem Marino Sannuto sequenti epi- :auit:

[a. Ro. Marino Sannuto *Patritio* Veneto Benedicti *Filio.* S.

ERIVM CATVLLVM Veronensem *his diebus* *'ra impressum & libentius ad Te legendum mit-* [arine Sannute *humaniss. quoniam in vrbe ista* *i virorum parente, & altrice ingeniorum* Ve- *inde oriundus* CATVLLVS *quaesturam agis.* *nim munus nostrum Tibi gratiss. fore, tum ipso* *Quid. n. gratius* CATVLLIANO *lepore?* *t, quoties post occupationes publicas relaxare* *voles, percommode & haberi in manibus, &* *Batus cura nostra* CATVLLVS *poterit. De-* *e praeterea, quod longe alius, quam qui erat,* *r ob multas emendationes, & versus tum addi-* *i in pristinum locum restitutos. in qua re adiu-* *maxime ab* Hieronymo Auantio, veronensi, *dociss. & summo ingenio, tibique deditissimo.* *iel eo gratiorem tibi* CATVLLVM *putamus fu-* *quoniam* Auantius *tuus* veronensis, *vel noster* *i corrigendo, & in pristinum candorem resti-* *& olim per se diu, & multo labore, & una me-* *r imprimendum accuratiss. incubuimus. Quae* *lerisco videbis notata, ea in fine operis aliter,*

 atque

atque aliter legi excudenda curauimus, vt possit s *quisque quod melius visum fuerit, eligere pro* *suo. Idem & in* TIBVLLO *&* PROPERT*mus, quos ad tria millia voluminum, & plu* *minima forma excusos in manus tuas, & ca* *commode, assidueque vna cum* CATVLLO *& redire speramus. Vale.*

Ea, quae in hac epistola Aldus promisit *in* *ris aliter atque aliter legi excudenda*, in null plari, (tria enim ante oculos versantur, d scribimus) inueniuntur. Vnus ex hisce trib variis virorum doctorum versatus fuit mani nomina sua titulo adscripserunt. Possedi illum Petrus Mosellanus, qui hoc codice fuit a Francisco Haller, cracouiensi. Mo illum dono dedit M. Hieron. Ruperto, Cano Pastori ecclesiae cathedralis budissinens. e ci nificentia, transiit ad Georgium Rothingiur thium. Tandem ad Rudolphum Agricolam In fine CATVLLI Hieronymi Auancii *nou* *dationes* in Lucretium, quem Aldus, vt supra adnotauimus, anno 1500. in 4. ex Auancii *tione* ediderat, repositae sunt. Praecedit ill la Auancii, ad Marin. Sannutum. Omissae *tiones* in Lucretium fuerunt, in editione CA TIBVLLI & PROPERTII repetita, qua *in aedibus Aldi, & Andreae Soceri, mense Mar* in 8. excusa fuit. Vid. die *Merkwürdigkeite* *nigl. Bibliotb. zu* Dresden Tom. I. p. 425 sqq. res aliae editiones rarissimae recensentur. (LVM emendatum ab Auancio iam ante *aldi* tionem in lucem exiisse, epistola Hieron. A Augustinum Morauum, olemucensem testa Id. Octobr. 1493. scripta, quae in Eminent RINI *Specim. variae litteratur.* brixiens. P. I. legi poterit. Minime vero emendationibu veteres auctores, satisfecit viris criticis Hierc

ad praeter alios, disertis Janus Brouckhuysen verbis, qui in *Notis* ad PROPERT. L. II. I. v. 76. p. 116. edit. *Amstelod.* 1702. in 4. officina aldina, multos scriptores bonos, manio interpolasse, ait. Conf. L. III. Eleg. IIII. 234. L. III. Eleg. VII. v. 16. p. 257.

LERII CATVLLI, vitam, haud ita pridem , inter Italos doctissimi, descriptam dederunt. nimirum Antonius Vulpius, cuius *vita* CA- *cum veterum testimoniis de* CATVLLO, *&* *de metris* CATVLLI, praemissa est CATVL- J. A. Vulpii *Commentario locupletissimo*, *Pa- udit Jos. Cominus* 1737. in fol. minor. form. s est Jo. Franc. Corradini de Allio, qui edidit ERIVM CATVLLVM *in integrum restitutum scripto*, *nuper* Romae *reperto*, *& ex* gallicano, , mediolanensi, romano, Zanchi, Maffei, i, Achillis Vossii *& aliorum*, *critice* J. F. Corre Allio *in interpretes veteres*, *recentioresque ticos*, *chronologos*, *etymologos*, *lexicographos*, *cum ae nondum edita*, *Venet.* 1738. in fol. min. Ter- . Argelati *vitam* CATVLLI sermone hetrusco tam, praefixit CATVLLI *carminibus*, in *veterum poetar. latinar. cum versione* hetrusca li ibichensis, *Pastoris* Arcadis, *editis* T. XXI. . 1740. in 4. Conf. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth.* om. I. L. I. Cap. V. p. 51 sqq. T. II. p. 67 sqq. ol. Funccii *de virili aetate lat. linguae Tractat.* p. III. §. 11 sqq. p. 174 sqq. Adr. Baillet *Jules Savans* Tom. III. P. I. p. 81 sqq. Gottfr. üllers *historisch - critische Einleitung zu nöthitnis und nützlichen Gebrauche der alten lateiSchriftsteller* T. II. Cap. V. p. 193 sqq. 237 sqq. . 284 sqq. 294 sqq. P. Baile *Dictionaire* T. I. sqq.

LBIO TIBVLLO, Equite & poeta romano, is legi merentur Christoph. Frider. Ayrmanni

vita ALBII TIBVLLI, *Equitis* romani, *po*
elegiacorum Principis, *poematum eius enarrat*
porumque, *quibus ille vixit*, *ac* Messalae
vitae rerumque gestarum illustrationi inseruie
ex officina gerdesiana 1719. in 8. Filippo A
di ALBIO TIBVLLO l. cit. Jo. Alb. F
bliotb. Tom. I. L. I. Cap. XIIII. p. 256 sqq.
p. 349 sqq. Jo. Nicol. Funccii l. cit.
p. 186 sqq. Adr. Baillet l. cit. p. 238 sq
Ephr. Müller l. cit. p. 204 sqq. p. 247 sqq.
p. 296 sqq.

Res, quae ad SEXTVM AVRELIVM
TIVM pertinent, inter alios exposuit
Donnola J. C. Hispellas in *percuriosa dis*
conscripsit *de patria* SEX. AVRELII PR
poetae, *in qua cum nonnulla de* Hispelli *anti*
multa alia scitu digna enodantur & explic
gineae 1629. in 4. Ob insignem raritatem
Leonardus Schurzfleischius *denuo edidit*, *pr*
& Annotationibus auxit & indices adiecit
formis creusigianis 1713. in 8. Gillet de M
de PROPERCE *Chevalier* romain, *& la tr*
prose & en vers François *de ce qu'il y a de*
essant dans ses poësies, *avec des remarques*
des principaux evenemens de son siécle, *qui*
à ses Ouvrages. à Paris chez André Caill
in 12. Conf. Filippo Argelati *Vita di* S
RELIO PROPERZIO l. cit. T. XXII. *Medi*
in 4. Jo. Alb. Fabricii l. cit. Tom. I. L. I.
p. 257 sqq. Tom. II. p. 352 sqq. Jo. Nic
l. cit. §. X sqq. p. 193 sqq. Adr. Baillet
215 sqq. Gottfr. Ephraim. Müller. l. cit.
p. 253 sqq. p. 276 sqq. p. 284 sqq. p. 296

CX

CXXCVIIII.

TERENTII *aphri comicorum elegantissimi* Comedie a Guidone Juuenale viro perquam lit. familiariter explanate : & ab Jodoco Badio vna cum explanationibus rursum annotate recognite : cumque eiusdem Ascensii prenentis atque annotamentis suis locis adhibitis accuratissime venundant impresse. in 4. maior. folior. 199.

nsignis istius editionis raritas, ex eo colligi pote-quod neque Jo. Alb. Fabricius, neque Michael. ttaire, nec Arnoldus Henric. Westerhouius, qui, cte posuimus calculum, 248. editiones enumer., memorata fuit. Litteris illa gothicis exscripta Tituli verbis subiectum est insigne, sine dubio iopolae, his circumscriptis verbis; DEVM. TIME. PERES. SVSTINE. MEMENTO. FINIS. MAR-BOILLON. In fine codicis haec leguntur verba: LIII (Publii) TERENTII aphri *comicorum ele-issimi comedie a* Guidone Juuenale *viro perquam rato familiariter explanate: & ab* Jodoco Badio nsio: *vna cum explanationibus suis locis adhibitis sum annotate atque recognite: solerti cura castigate: ensaque non leui per egregium virum* Steph. Baland *cteribus mandate. Anno ab incarnatione domini* CCCCC. VI. (1506) *die XXV. Augusti. Finiunt citer.* Ex his verbis adparet librum *Lugduni* esse pressum, quoniam Mich. Maittaire in *Annal. typogr.* m. II. p. 145. Stephanum Baland inter vrbis lugdunsis refert typographos. In epistola Jodoci Badii, magistrum Herueum Besiuum, *iureconsultum & litis eruditissimum*, scripta *ex illustri* parrhysiorum *mnasio ad Kalendas Januar.* 1501. elucidamenta sua, gduni, eo animo collecta scribit, vt in vernacum Gallorum linguam conuertantur.

De

De GVIDONE JVVENALE *interprete* TERE-TII, ex sententia Henrici Loriti, *haud satis ido* vid. Symphorian. Champerii lib. *de viris illustr nec non praeclaris totius* Galliae *scriptoribus* fol. edit. *Lugduni* 1507. in 4. impressae, vbi hoc eius stat elogium: GVIDO JVVENALIS *patria* Ce-manus *vir vndecunque doctissimus, sacrarum litte-rum studiosus, humanitatis studia percallens,* m *exercitatus & prosa, multo tempore bonas litterat* parisiensi *gymnasio gratis docuit. Sed postmodum* *bus mundanis pessumdatis, habitum monasticum in nobio* S. Benedicti *haud procul a ciuitate* bituri *adsumsit, vbi paucis elapsis diebus, in Abbatem,* *tae probitatem electus est. Verbum Dei feruent publice praedicauit, sed immatura mors illum* *lit.* Variis scriptis & latino, & vernaculo Gall sermone, editis inclaruit. Conf. Jos. Simleri *Bi theca* p. 251. Antoine du Verdier *Bibliothequ* France, *Lyon*, 1585. in fol. p. 533. Franc. la C du Maine *Bibliotheque de* France *Paris* 1584. in p. 135. Anton. Posseuini *Apparat. sacer* Tom p. 603. vbi illum *philosophum ac theologum* parise sem, & *monachum* cluniacensem adpellat; die *M würdigkeiten der königl. Biblioth. zu* Dresden To p. 235 sqq.

Auctores veteres, qui vitam P. TERENTII Af litteris consignarunt, collegit, notis illustrauit, & e tioni TERENTII *Hag. Comitum* 1726. II. Tom 4. emissae, praemisit Arn. Henric. Westerhouius T I. p. XXVII. sqq. Cum iis coniungi poterunt C spar. Sagittarii *Commentatio de vita & scriptis* T RENTII, quae cum eiusd. *Commentat. de vita, scr ptis, editionibus, interpretibus, lectione & imitatio* Plauti & Ciceronis. *Altenb. ap. Georg. Conr. Rig* 1671. in 8. prodiit. Filippo Argelati *vita di* P BLIO TERENZIO in *Corpore poetar. latinor. co versione* hetrusca *editor.* Tom. XVIIII. *Mediolani* 17 in 4. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. latin.* Tom. I. L. I

Cap. III

. III. p. 29 ſqq. Tom. II. p. 27 ſqq. Jo. Nicol. ccii *de adoleſcentia lat. linguae Tract. Marburg.* o. in 4. Cap. III. §. XXIIX ſqq. p. 135 ſqq. Adr. llet *Jugemens des Savans* Tom. III. P. I. p. 36. Gottfr. Ephr. Mullers *Einleitung zu nöthiger ntnis und nützlichen Gebrauche der alten latein. riftſteller* Tom. II. Cap. III. p. 107 ſeqq. Eminentiſſimi Cardinalis QVIRINI *ſpecimen variae litteraturae* brixienſis P. I. p. 50 ſeqq. die *Merkwürdigkeiten der königl. Biblioth. zu* Dr. Tom. I. p. 234 245 ſqq. 253 ſqq. 260 ſqq. 267 ſqq. *Analecta rar. de libris rar.* p. 944 ſqq. vbi partim de TERTII *vita* exponitur, partim variae *comoediarum* conſcripſit, recenſentur editiones.

CXC.

DOVICI BIGI PICTORII, *Ferrarienſis* Opuſculorum Chriſtianorum, libri tres eloſſimi ſanctiſſimique. Quorum Primus Jo. iſco Pico, Mirandulae domino, & Concorcomiti, Secundus Alberto Pio, Carporum ipi, Tertius vero Guidoni Vbaldo, Vrbina Duci dicatus eſt. PONTII PAVLINI en Jambicum Chriſtianam pietatem commen-

L. B. C.

uum opus eſt, ſed forte ſua breuitate putabis
Grandius e terris ſternit ad aſtra viam.
folior. 63.

Omnia LVDOVICI BIGI PICTORII ferrarien poetae, illa aetate celeberrimi, opuſcula eſſe paulrariora, diximus in *Analectis litterar. de libris rarior.*

rior. p. 685 feqq. vbi p. 687 feqq. hanc *opuf* *chriftianorum* editionem in cenfum libroru rum retulimus. Cum autem tunc tempori nondum vidiffemus, eiusque titulus e Nice *moires* Tom. XXXIIX. p. 273. mutilus, a fcriptus effet, nos operae pretium facturos mus, fi adcuratiorem iftius libri, heic exh recenfionem. Illius editionem curauit Be nanus, & dicauit Arnoldo *gentili fuo.* In e Helueto *K. Decemb.* 1508. fcripta, haec i LVDOVICI BIGI PICTORII prolata — *cuncta quae chriftianum hominem perde cafte, ita terfe, fuauiffimis numeris fuis confi extra omnem poetarum aleam, poni merea que* marullianum *de eo conuenientiffime dici*

Hunc fiquis inter ceteros locat vates
Onerat quam honorat verius.

Epiftolam excipit *index carminum*, quae p tres libros reperiuntur. Sunt illa numero *pigrammata* vero, *epitaphia*, & *difticha*, libr fim inferta, fingula non numerata fuerunt. *tio in orationem dominicam*, & *hymnus in bea ginem*, quae L. II. fol. 28. & 29. leguntur, fi eadem funt, quae feorfum cum *precatione ftum Dei filium*, prodiere *Venet.* 1502. in *Analecta litteraria* p. 687. *Supplicatio*, *fin bus, ante crucifixum*, *dicenda*, fol. 60. con III. oratione foluta confcripta eft. Exftat III. carmen fol. 55. b. fqq. e quo colligir GVM ingrauefcente aetate poenituiffe, quo *amorum libros* confcripferit. Carmen infcri titulo: *Amatoria carmina non effe fcribenda tionem* Candidae. (de qua vid. *Analecta lit* 686) vbi haec talia legimus:

Te tamen inprimis, & qui leget ifta monen
Ne me imitans aliquod fcribat amoris o
Poenitet hic caecam me confumfiffe iuuenta
Tamque diu fummo difplicuiffe Deo

Nam quamuis ego coniugii spe semper amarim:
Et fuerit nostro, nullus in igne dolus
Quin tamen interdum ratio succumberet omnis
Sensibus: haud poteram continuisse satis
Quam melius vel christicolae miracula gentis
Vel patrum vitas concelebrasse foret.
Scilicet haud cuiquam vatum: nisi cantet amores
Fama datur nigros effugitura rogos:
Heu quam stulta nouos tenet assuetudo poetas
Concinitur primo carmine semper amor &c.

ransitu quasi, heic etiam memorare licebit, quod nulla LVDOVICI BIGI *epigrammata* in Tomo *asquillorum*, *Eleutheropoli* 1544. in 8. legantur uidem p. 73. *in Hypocritam*, *ad* Homerum & p. Romana *venalis*, & Romae *luxus*.

PONTII PAVLLINI *carmini iambico*, praemisit tus Rhenanus epistolam ad Jacobum Fullonium, Argentoraco *cursim Idib. Januar. anno a Christo* 1509. scriptam. Fuit MEROPIVS PONTIVS ICIVS PAVLLINVS, patria burdegalensis, epipus nolanus in Campania hetrusca, Decimo Ma- Ausonio, vt Plinii verbo vtamur, *iuratissimus* cus, anno 431. defunctus. Scripsit *carmen* illud Ausonium, cum adhuc in Hispania viueret, relii deditus christianae, adsiduisque litteris Aui prouocaretur, vt in patriam rediret. *Opera* plus vice simplici, in lucem edita fuerunt, qui- & editores vitam praemiserunt. Francisci Saci *vita* S. PAVLLINI, *ex ipsius sancti scriptis*, *eterum elogiis concinnata*, ab Heriberto Rosweioperum PAVLLINI, editioni *antwerpiensi* 1622. ol. praemissa, & postea inserta fuit, *cum notis* ielis Papebrochii, & *Adpendice; de tribus* PAVLNIS, Nolae *Episcopis sanctis*, *Actis Sanctorum* erpiens. Tom. IIII. *mens. Junii* p. 202 sqq. Eo- loco p. 198. reperitur Vranii *Prebyteri epistola*, *Obitu* S. PAVLLINI, *ad* Pacatum, *e MS.* trecensi *ta*, *a* Petro Francisc. Chifletio, *& cum aliis MSS.* *conla-*

conlata, *cum notis* Daniel. Papebrochii. Inse
que Laurentius Surius *Vitis Sanctorum* ad d
p. 285. Petri Franc. Chifletii PAVLLINV
tus, *siue adpendix ad opera & res gestas*
LINI, nolani, prodiit *Diuione typis Phili*
vance 1662. in 4. Cum Joan. Baptista I
PONTII MEROPII PAVLLINI, nolani
Opera, *digesta in duos Tomos*, *secundum ord*
porum, *nunc primum dispo{s}ita*, *& ad M*
gallicanos, italicos, anglicanos, belgicos,
editiones antiquiores emendata & aucta, *n*
riorum notis illustrata, *Paris. apud Jo. Co*
Ludou. Guerin 1685. in 4. in lucem emitte
solum Tom. I. in praefatione, varias *operu*
LINI editiones recensuit, sed etiam Tom
PAVLLINI *elogia*, e variis scriptoribus,
Vranii *epistolam*, *vitam* PAVLLINI a Fran
no conscriptam, & VII. *Dissertationes*, *ac*
operum historiam spectantes adiecit. Reperiu
in Ludouici Ant. Muratorii *Anecdotis*, *Med*
in 4 Tom. I. p. 157 sqq. *quinque Dissert*
S. PAVLLINI *dignitatibus*; *de* S. PAVLLI
paniae *consulari*; *de reliquis* S. PAVLLI
de tempore suscepti a S. PAVLLINO *episco*
de aedificiis Nolae *a* S. PAVLLINO *condi*
his conf poterunt Scriptores a Jo. Alb.
in *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. XV. p
citati, Anton. Posseuini *apparat. sacer* To
15 sqq. Guil. Caue *Histor. litterar. Scripi*
siastic. p. 240 sqq. Olai Borrichii *Dissert*
poetis latinis p. 74. Polycarp. Leyseri *Hi*
tarum & poematum medii aeui p. 53 sqq. A
stian. Eschenbach *Dissertat. de poetis christia*
Sect. II. §. XI. inter *Dissertation. academica*
Norimb. 1705. editas, p. 101 sqq. Adr. B
gemens des Savans Tom. III. P. I. p. 413 s

Sed iam e diuerticulo isto, in viam, & ad
editionem reuertimur. Adiecit illi coroni
typographus hoc epistolion:

Matthias Schürerius Heluetensis *Studiosis Sal.*
fuit apud priscos, minime ignobiles, strenas aut
ola Calendis Januariis pro foelici ineuntis anni
icio quotannis, amicis missitare, quod tum ex hy-
ographorum, tum poetarum monumentis notissimum
Ego itaque cum erga studiosos omnes quam optime
tus sim, Haec christiana BIGI *carmina bonarum*
rarum sectatoribus velut pro strena, aut (vt vulgi
e loquar) natalitio donario emisi. Vos grati esto-
& bene valete, semper quae meliora sunt sequentes.
Argentoraco.
Haec Christiana LVDOVICI BIGI *opuscula sta-*
li calamis Argentoraci *emendatissime exscripta*
Decimo sexto K. Februar. Anno a Natali chri-
. M. D. VIIII. (1509) *Inuicto Caesare* Maximi-
. *P. F. Aug. Romani imperii Habenas moderan-*
Conf. Mich. Maittaire *Annales typograph.* Tom.
p. 197.

CXCI.

EODOLVS cum Commentario, in 4. fo-
ior. 65.

luis THEODVLVS, siue THEODOLVS, vt in
ro exemplari, litteris romanis impresso, legitur,
it, nondum constat. Sunt qui cum Honorio,
stodunensi L. III. *de Scriptor. eccles.* Cap. XIII.
6. edit. Jo. Alb. Fabricii, Sigeberto, gembla-
si *de Scriptor. eccles.* Cap. CXXXIIII. p. 108. Gui-
m. Caue in *histor. litterar. Scriptor. eccles.* p. 368.
mir. Oudino in *Commentar. de Scriptor. & scri-*
eccles. Tom. II. col. 480. Polycarp. Leysero in
ria poetarum & poematum medii aeui p. 293. Chri-
l. Schoettgenio in *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med.*
nfim. Latinit. L. XVIIII. p. 653. THEODVLVM,
one fuisse Italum statuunt, qui Athenis, studiis

litterarum operam dederit, & ibidem,
dignitatem peruenerit. Cum gentiles &
disputantes audierit, illum vtriusque part
rationes, & in illud opus, quod *eglogam*
vocauit, contulisse memorant. Alii cont
Trithemius *de Scriptor. eccles.* Cap. CLX
Sixtus, senensis, in *Biblioth. sancta* L. I
Anton. Posseuinus in *Apparat. sacr.* Tom
Andr. Christian. Eschenbach in Dissert. *de*
stianis sacris Sect. II. §. XXIII. l. cit. p
byterum & Episcopum Coelesyriae illum
mant. Sed illos errasse, ex eo satis dilu
quod Honorius, augustodunensis L. II. C
odorum, quem Gennadius cap. XCI. TH
adpellat, Presbyterum & Episcopum in
THEODVLO, de quo heic agitur, diser
stinguit. Conf. Joan. Alb. Fabricii *Biblio*
V. Cap. XLV. p. 546. Jo. Henr. Leich
pogr. lipsiens. p. 65. not. x). Qua rati
Posseuinus, mira plane oscitantia, ex vno
fecerit, diuersos, quorum duos priores Th
cat, iam animaduertit Guil. Caue l. cit. Ref
Schoettgenius l. cit. ex Anton. Sanderi *I*
gica *MSta* I. p. 139. quod in codice qu
Joannes Chrysostomus, hoc opus composi
qui vt adrogantiam vitaret, adsumto
nomine opus euulgauerit. Eadem plane
Commentario editioni, quam recensemu
fol. I. haec verba oculis se obiiciunt: *C*
est pene ignota. dicunt tamen aliqui quod
LVS *ipsum composuit. Alii dicunt q*
Chrysostomus *doctor Theologus eminen*
Alii dicunt aliter. Sed super hoc non
multum. Et ego credo quod THEODO
proprium nomen auctoris: sed nomen n
tum & fictum, secundum proprietatem
rie: sicut in comediis dauus *quasi* dans v
finalis est vt videatur qualiter a pseudo

& peruersis hominibus, veritas ipsa saepe crimi- r. tamen ipsa vincit falsitatem. Ex quo patet tas operis. Hortamur enim in isto libello amare atem & fugere falsitatem & mendacium: & cre- quod falsitas a veritate superatur. —— Titulus elis. Incipit liber vel aegloga THEODOLI. le Titulus innuit quod THEODOLVS sit nomen ris. Vel dicatur sic. Incipit THEODOLVS vt ODOLVS sit nomen huius aegloge: sicut eunu- nomen vnius comoediae: sicut etiam tragoedie pro- nominibus nominantur: sicut etiam intitulatur liber egloga Virgilii. Dicitur autem THEODV- , a theos quod est deus, & dolus doli; quia in ec aegloga, agitur de veritate, quae est ipsemet e deus est prima veritas. & de dolo i. falsitate. ro latiori declaratione sciendum est, quod aegloga ur esse vana descriptio buccolicorum: vt est mate- milis, mores predicans, per introductionem ru- rum personarum, vt pastorum, & dicitur ab egle, est capra: & logos sermo, quasi sermo caprinus. milis: vel quia a capris & talibus ruralibus pos- nibus talis sermo sumitur. Auctorem Eclogae, quis ille demum fuerit, ad poetas Seculi X. re- ndum esse, cum Guil. Caue & Jo. Alb. Fabricio, ris ad Trithemii l. cit. ideo existimat Polycarp. erus, l. cit quod hexametris rhythmicis, siue nis ecloga sit conscripta. Ad seculum VI. au- THEODVLVS relatus fuit ab Olao Borrichio II. de poetis latin. p. 81. Inchoatur ecloga hac one:

Aethiopum terras, iam feruida torruit aestas
n cancro solis dum voluitur aureus axis
ompuleratque suas tilie sub vmbra capellas
atus ab Athenis pastor cognomine pseustis &c.

sonae colloquentes sunt, Pseustis, Alithia, Pro-
s.

uod ad commentarium adtinet, illum ab homine ero, qui prima grammaticae neglexerit rudimen-

 ta,

perfluus videbitur &c. Eminet inter co
Bernardus Siluestris, Clericus traiectinus
1110. clarus, cuius mentionem faciunt S
blacensis Cap. CLXVIIII. p. 114. Anto
Tom. I. *Apparat. sacr.* p. 229. Casimi
Commentar. de Scriptor. & scriptis ecc
col. 1006. Caspar. Burmannus in Tra
Traiecti ad Rhen. 1738. in 4. pag. 25 se
varias bibliothecas nominat, in quibus B
mentarius MS. adseruatur. Stephanum
tringtonum siue Petringtonum, eborace
logiae Doctorem oxoniensem, & mona
litanum, *Commentarium* in THEODVLI
psisse, testantur scriptores, quos pro
Schoettgenius l. cit. pag. 592. Is ipse S
tringtonus est, quem Jo. Lelandus in *Co*
Scriptor. britannicis P. II. Cap. DXIIII.
Patrendunum, & Anton. Posseuinus in *A*
Tom. III. pag. 249. Christophor. Hendr
dect. brandeburg. p. 193. & Polycarp. L
p. 299. Stephanum anglicum nominant
tarium in THEODVLI *eclogam* conscr
bent. *Commentarium* in THEODVLI

ittgenius l. cit. Noſtra, quae ſine die, vt aiunt, ıſule in lucem exiit, inter illas, locum non in. Inſeruit *eclogam* etiam M. H. G. quae litterae ıant Melchiorem Haiminsfeldum Goldaſtum, *ıli biblico, Francof.* 1620. edito p. 22 ſqq. quam nem, cum codice MS. academiae Juliae contuyſerus l. cit. p. 296 ſqq.

CXCII.

ERIVS MAXIMVS, cum commento Oli·rii Arzignanenſis Vicentini, in fol. fo9.

emittitur editioni, cuius iam mentio facta fuit, n *Merkwürdigk. der königl. Biblioth. zu* Dr. III. p. 114. Petri Bruti, epiſcopi catharenſis '*a, ad* Oliuerium *ſuum Oratorem clariſſimum*, & ad Petrum de Brutis *epiſtola* dedicatoria. Illas it *index auctorum*, quibus in *commentario*, Oli; vſus fuit, *compendioſa vita* VALERII MAXI- & *rubricae libri* VALERII MAXIMI. In fine tur haec typographi verba: *Opus* VALERII IMI *cum noua ac praeclara* Oliuerii Arzigna- *viri praeſtantiſſimi examinata interpretatione: ſum* Venetiis *accuratiſſime per* Albertinum Verıſem *anno noſtri ſaluatoris M. CCCCC.* (1500) *menſis iulii.* Quod ad exempla adtinet XXIIII. communi, & quaſi peruulgata opinione, a Maprimum reperta dicuntur, illa in hac editione rantur. Iſtam autem inuentionis gloriam per- Manucio tribui, iam oſtendimus in *Analectis ır. de libris rarior.* p. 1020. VALERIVM MA- M, *cum* Oliuerii arzignanenſis *commentario*, editionem *venetam* 1488. in fol. ſaepius lucem monuit Joan. Alb. Fabricius in *Bibliothec. la-* . II. Cap. V. p. 333. Conf. *Bibliothec. med. & Latinit.* L. XIIII. p. 476.

CXCIII.

VALERII MAXIMI Moralium Exe Libri Nouem, Summa Diligentia Ac fidelissimis eruditissimorum virorun f. Arzignanensis, Jodocique Badii Asce mentariis enarrati, Quibus addita sunt viginti exempla, nuper aldi Manutii in venta, eiusdem Ascensii commentariis Cum duplici Indice, Altero quidem ca tero vero eorum quae toto opere no visa sunt. Insunt praeterea Theophili ditissimi Perutiles Lucubrationes, qua mediocri erunt (si huius autoris virtut nosse volueris) adiumento, Adiunctis e ritatibus Liuii, Justini, Plutarchi, Dion torum aliorum illustrium historiographi in aliis deerant. *Venetiis M. D. LVI* in fol. folior. 222. si praemiss. indices exceperis.

Quid in editione nitida, quae raro oc stitum fuerit, lectores, titulus prolixus, sa docere poterit. Patria Oliuerius fuit vic terasque humaniores Venetiis docuit. J nicenus, quem *spirituali quadam nece* coniunctum, ait, auctor ei fuit, vt com in VALERIVM MAXIMVM conscrib enim editio VALERII MAXIMI in lu quae in titulo Omniboni Leoniceni *comm strata* dicebatur, Jacobus Leonicenus, modum aegre tulit, & Oliuerio persuasit, gratique discipuli officium tueretur, & p suum, quo posset studio vindicaret, & a tu commaculatus fuerat, nota liberaret.

i' Pallacini cuiusdam imperiti hominis *nugae*, a
phurnio, nonfolum damnatae, fed cum eius corre-
mi traderentur, ita reiectae, vt diceret, *fe malle no-*
componere, *quam tam mendofa corrigere*. Nihilo-
mus tamen impreffores ex auaritia adducti, Omni-
no illas *nugas* adfcribere aufi fuerant, *vt eius au-*
itate venalior fieret ac pretiofior editio. Haec
nia nos docuit ipfe Oliuerius arzignanenfis, qui ea,
epiftola dedicatoria ad Petrum de Brutis, epifco-
n catharenfem, refert. Quis Theophilus *vir* ille
litiffimus fuerit, cuius *lucubrationes*, in noftra edi-
ne reperiuntur, nos cum auctore der *Merkwürdig-*
en der königl. Biblioth. zu Dr. Tom. III. p. 115.
orare fatemur. Quisquis ille fuerit, mirifice eum
exum dedit Antonius Lenas, in editione VALE-
MAX. quae hoc prodiit titulo: *Nicolaus Gorgon-*
. VALERII MAXIMI *Opus cum interprete* Oli-
io: *& paucis annotationibus: quas* Arcadicus *ille*
Theophili *nomine marginibus infcripfit. Id* An-
ius Lenas *praeclarae indolis adolefcens recognouit.*
videlicet confilio; vt per eam occafionem bicipitis
us monftri latratus: & plus quam cerbeream ra-
m coerceret: fed Praeceptoris modeftiae obtempe-
s ab incepto defiitit: grauitate vindictae praefen-
lenitatem compenfaturus. In quo quidem opere fi
e memoratu digna facile inuenire cupis: Index
m Francifcus Puteolanus *excogitauerat*, *fine vllo*
re commonftrabit. Accedit & alter index voca-
rum, qui in proxima editione promiffas non proftat.
le lector. Mediolani 1508. in fol. folior. 224. Mul-
fane & acerbiffimis in ifta editione, Theophilum
uiciis petit, & illum plus vna vice *afinum* adpellat
adicum. Vid. die *Merkwürdigk. der koenigl. Bi-*
iotb. zu Dresden l. cit. Editioni noftrae, typogra-
ius quidem nomen fuum non adpofuit, fed illam
ud Joan Mariam Bonellum, in lucem exiiffe, cer-
ime nobis perfuademus, cum litterarum characte-
, iis fimillimi funt, qui in Terentio, Virgilio, aliis-

 que

que auctoribus, in eadem officina typographica e
fis, conſpiciuntur.

CXCIIII.

Epitomata ſuper nouem libros VALERII
XIMI de dictis factisque memorabilibus
genter & accurate a Mgro. JOHANNE HC
RIO *Cubitenſi* recollecta.

Epigramma Magiſtri Andree Fabani Landau
ad Candidum Lectorem.

Vt datur hybleis apibus laus multa laboris
Cum ſtipant denſis aurea mella fauis
Cum repetunt vernis redolentia floribus aru
Condere celeſtis cum iuuat artis opus
Sic age: ne dubites; pigeat nec: candide lect
Huic operi eternum contribuiſſe decus.
Hic labor & ſtudium patet: hic agitatio mer
Hic viget hiſtorie non moriturus honos.
Nectareos docti preſſit quos cura magiſtri
Guſtabit ſuccos: hicque peritus eris.
in 4. folior. 62. & index folior. 6.

Quis JOANNES iſte HONORIVS, cubit
ſiue, vt ipſe nonnunquam ſcripſit JOANNES H
RIVS CRISPVS, cubitenſis fuerit, ignoramus. (
ſeculo XV. ad finem inclinante, & initio ſeculi
Lipſiae vixerit, antiquorum auctorum, Ciceronis,
ratii, Senecae, aliorumque teſtantur opera, quae
temporis a Jacobo Thanner, & Martino herbipol
impreſſa, eius potiſſimum ſtudio correcta, & comm
tariis illuſtrata dicuntur. Conf. Joan. Henric.
chii Diſſert. *de origine & incrementis typograp
lipſ*

ensis, & *Annales typogr.* lipsien. passim. Quod
ur ille, in recentissima *lexici eruditorum* editione,
'inuenerit locum, est omnino, quod valde mire-
ς VALERIVM MAXIMVM, in Epitomen, re-
um, dicauit Vrsino cracouiensi, *discipulo suo.* In
libri haec leguntur : *Epitomata in* VALERII
IMI *libros nouem dictorum factorumque memo-
lium diligenter, & accurate a Magistro* JOHAN-
HONORIO Cubitensi *recollecta impressit* Liptzik
diligentissimus Jacobus Abiegnus (Thanner) Her-
ilensis *Anno salutis 1503.* Haec verba excipit *Re-
& verborum index.* Repetitam libri extare edi-
em *Lipsiae per Jacob. Thanner* an. 1514. nos do-
Jo. Henr. Leichius in *Annal. typogr.* lipsiens.
r. not. c.)

CXCV.

'RI RAMI, *Veromandui,* pro philosophica
arisiensis academiae disciplina oratio ad Caro-
Lotharingum, Cardinalem. *Parisiis ex offici-
douici Grandini, e regione gymnasii Rhemensis,*
in 8. pp. 125.

n fine legitur : Parisiis *excudebat* Matthaeus Da-
Quinto Kalend. Septemb. 1551. Conqueritur PE-
VS RAMVS, in *epistola* ad Carolum lotharingum,
etiae Parisiorum *in* Praelleorum *gymnasio, decimo-
ia Calend. Martii 1550. ante pascha,* scripta, quod
decimum quintum Calend. Martii, cum prouoca-
is, (in qua delitescere cogitauerit) diem adcusa-
anteuertisset, & ad decimum tertium, denunciaf-
coactus fuerit, subito in senatum venire, & colli-
i tam breui tempore, quae e tam multis volumi-
is, in hac contentione, cum philosophiae aristote-
e defensoribus, occurrerant. Caussam, quam, in

hac oratione perorauit, ipsis, heic RAMI ponimus, quae leguntur p. 6 seqq. *Cum cim abhinc annis philosophiae studiis ac c primis me totum magna animi alacritate eius artis vsum veterum & philosophorum exercitationibus tantopere celebratum nostr stituerem, in illo animi ardore malum quen Academiae* parisiensi *& publicis eius com quinto abhinc anno opposuit, a quo volunt tas nostra, tam vehementer ad Academiam inflammata mille modis turbaretur & vex permissum esset, extingueretur. Vexation mitates non repeto, sed* Deo Optimo *Ma gratias habeo, quod illi malo Academiae Genium & contrarium ad me sustentandi dum, miseriisque illis omnibus liberandum* tharingum Cardinalem *dederit. Ergo q anno ad institutum philosophiae laborem re deinde consequuta tempora, in illo studio p tis, oratoribus, philosophis, omnisque genei & scriptoribus publice declarandis & expl Dialecticae quantumcunque acerrimis ac p liis assequi potui, tantum docui & demons rim malus ille Genius, vel turbandis rebus tus, vel nondum satis idoneum nostri vexan tum nactus, quietos nos esse sinit. Quart anno publicae authoritatis quendam pugiu quibus suis artibus adeptus furere in nos r Adolescentulum audacem magnae dignita & viribus elatum & superbum, voluntati lum & ministrum reperit, per quem nos con mentitiis criminibus accusat, quod in philo non philosophos, sed contra leges academia phis poetas doceamus. Primum huic accus libidinis ministro supplicamus, quia nobi suspectus esset, ne, dum caussa nostra disce tentiam de nobis diceret, neue idem nostrae cusator & disceptator esse vellet: reliquis*

ordinum hominibus haec crimina ficta & falsa spondemus, legesque Academiae a nobis obseruari uamus; rogamusque vt gymnasium nostrum per & doctos homines visitetur, & de nostra discipli-ueratur, vt falso crimine nos accusatos esse consta-si quid a nobis humanitus offensum esset, vt nobis odo non repugnantibus, sed optantibus emendare-Hoc die nil amplius actum est. Postridie malus nius per iudicem illum ministrum suum & certos es ex eodem sinu appositos, discipulos nostros nulla stione prius habita, indicta caussa, nulla iudicii in suo & priuato cubiculo condemnat: publicis olis & sigillis & tabulis prohibet, omnibus denique miae muneribus & praemiis excludit & eiicit. ic sententia tam noua discipuli nostri prouocant. rouocatione ex priuato iudicio in Julianense *phi-orum comitium deducitur. Illic duo capita deli-onis fuerunt, alterum de philosophici curriculi tem-alterum de libris, de quo vtroque nulla inter nos lissensio. Itaque (credo quod minor in sacro loco di vis malis Geniis inesset) vna omnium philoso-m voce discipuli nostri absoluuntur, dummodo prae-r eorum iureiurando confirmaret libros Academiae es definitos a se praelectos esse: id iureiurando per confirmatur: sed tamen paulo post contra* Julianen-*cretum nouis machinis in eodem illo domestico & iari accusatoris & damnatoris nostri conciliabulo discipuli vt antea, sed nos eorum magistri oppugna-Accusator enim per fraudem & falsam relatio-duobus publicae deliberationis capitibus de suo ter-addit, de forma legendi: nosque hac suppofititia ionem quasi legitimam legendi formam violassemus, quodam supplicis traductionis genere damnamur, publicis scholis disciplinam nostram ipsi detestemur bnegemus. impostérumque iureiurando nil tale factu-sse confirmemus: ad discipulorum perfugium con-mus & vna prouocamus. Caussa igitur ad superio-Academiae ordines secunda prouocatione deuoluitur.*

Hic

tunt. Accusator igitur tam turbulenti
catis hominum sententiis elatus tertiae
casionem arripit, a qua cum ad delecto
mus, priores appellationes sequuti & di
stri prouocamus, & quarto supplicamus,
nos toties & accusasset, & tam iracund
tot appellationibus nostris reiectus nullu
nostra iudicii locum reliquisset, impos ter
dicaret. Quod cum mihi & ipse & ei
sarii denegarent, ad illud oppressorum
gium confugimus, a tanta violentia post
discipulique prouocamus. Habetis, J
modum in isto naufragio iactati, &
poene obruti sumus. Vna appellation
numque tabula adhuc sustentamur; at
vestra nobis aequitas aspirabit, ad port
columes deducemur. Malus academia
ministris abutitur, libidine, inuidia, i
fama, impudentia, auaritia, hic libidi
tam cupiditatem adhibuit. Attamen d
damnationum iniuria, de tot appellation
differendum putaui. Haec vos tacente
que consideraturos existimaui, de re i

MI *Professoris regii &* Audomari Talaei *Praefationes, Epistolae, Orationes, Parisiis* it. *adiuncta* P. RAMI *vita, per* Joannem ·eigium, *cum Testamento, eiusdem* Basilea, le *aduersus* Jacobum Schecium *compara-* Benae *&* Frid. Risneri *Orationibus. Mar-* in 8.

CXCVI.

AMI *Regii Eloquentiae Philosophiaeque* r oratio, initio suae professionis ha- ;I. octauo Calend. Septemb. Ad Ca- ringum Cardinalem. *Parisiis, Ex ty- atthaei Dauidis, via amygdalina, ad ne.* 1551. in 8. pp. 35.

tiam *oratio*, niditissime litteris, quas cur- it, impressa, in collectione memorata in- anto hominum concursu recitata fuit, vt ltitudine paene fuerint oppressi. Ipse id TRVS RAMVS, in epistolio ad Cardina- igum, quod tale est:

otharingo Cardinali, *Mecoenati suo* PE- RAMVS S.

' *professionis nostrae praefationem, in tanta equentia habitam, vt non modo de concione te exanimati subducti sint, sed ipsum ora- m multiplici tamque denso spiritu halitu- iis propemodum oppresserit. Itaque leges e duo millia hominum laudem tuae virtu- m, non audiuere. Vale.*

ETRI RAMI plures exposuerunt, inter : Theophilus Banosius, qui edidit PETRI *mentarium de religione christiana Libris of.* 1576. & 1577. in 8. cui RAMI *vitam* prae-

praemisit. Joannes Thomas Freigius, *vitam* adiecit eius *praelectionibus*, *in Orationes octo* *res*, *Basileae* 1574. & 1580. in 4. Inserta e *Collectioni Collectaneorum*, *Praefationum* &c. pra memorauimus. Composuit praeterea R *tam* Nicolaus de Nancel, Trachyenus, quan vit, cum *libro Declamationum*, *Paris. ex o* *Morelli* 1599. in 8. edito. Cum his conf. P. Baile *Dictionaire historique & critique* p. 2424 sqq. Niceron *Memoires* l. cit. & pag. 64. Error sine dubio typographicus e *orationem* posteriorem, quam memorauimu 1557. editam esse scribit. Adr. Baillet *Jug* *Savans* Tom. II. P. III. p. 87. 168. 217. *Jugemens des Savans sur les auteurs qui ont* *la rhetorique* P. II. p. 33 seqq. Jo. Launoi Aristotelis *fortuna in academia* parisiensi *li* cum Jo. Jonsii *de historia peripatetica differ* *schediasmate de varia* Aristotelis, *in scholis* *tium fortuna*, edidit Jo. Herm. ab Elswi 1720. in 8. passim. Christianus Fridericus *Historiam* PETRI RAMI, *Profess. regii* pa cathedra philosophica lipsiensi, publice pro in lucem emisit *Lipsiae* 1715. in 4. Legi terunt Scaeuolae Sammarthani *Elogia* Gall *culo XVI. doctrina illustrium* L. II. p. 100 *Isenac.* 1722. in 8. Paull. Freheri *Theatrum* *eruditione claror.* p. 1467. Chr. Breithaupt *de tribus Logicae instauratoribus* RAMO, V & Cartesio *Jen.* 1712. in 4. Peruulgata p omnium est opinio, Jacobum Carpentarium phum, parisiensem RAMO infensissimum subornasse, qui P. RAMVM, in laniena p medio sustulerint. Omnia vero alia elucent *tione*, quam *de cyclopica illa atque inaudita* *da laniena quae facta est* Lutetiae, Aureliis, *& aliis in locis* Galliae, sub Carolo Rege qui Bartholomaei nomine, in fastis, notatu

1572. conscripsit Joan. Guilielm. a Bonheim
I. Camerae & postea Consiliarius caesar. qui Au-
, omnia ipse oculis percepit. Cum haec narra-
typis nondum fuerit vulgata, particulam istam e
te manu exarato, quem possidemus, heic adiici-
Ita vero ille: *Quod ad Dominum* RAMVM
*et, ita se res habet. Is primum lytro 2000. corona-
n, vitam suam redemit, quos etiam persoluit. Postea
rex intellexisset*, RAMVM *nondum occisum esse, ex-
suis iniunxit, vt idem etiam interficeretur. Fuit
aedibus suis occultatus, & se posuerat inter funes
sui & saccum straminis. Nibilominus inuentus,
rime confessus & per fenestram proiectus. Postea
ia ei exsecta, funibus cadauer per ciuitatem traxe-
, in aquam tandem proiecerunt: tertio die flumen
ad littus pepulerat, vbi infantes* lutetiani *cadauer
is ceciderunt. Eius mors cum Domino* Carpenta-
nnunciaretur, quocum propter Aristotelem, *ab al-
parte impugnatum, ab altera vero defensum, perpe-
is erat, lacrymas fundere coepit, indigne ferens, tam
m virum, qui acumine ingenii praecellebat, & pro-
eruditionem vbique terrarum celebris erat, vita pri-
. Fuere literae quaedam in museo* RAMI *inuentae,
uibus, multa arcana, colligi poterant. Inter reli-
vero, quae habuit, etiam* Cuiacii *scripta reperta
, quibus totum se euangelicum declarat, ita vt & de*
Cuiacii *magnum sit periculum. Varia quoque*
IO, Lutetiae *affixa fuere epitaphia, in summam sui
miniam.* Ista sane narratio plane aduersatur illi,
e reperitur in *Commentariis de statu religionis &
blicae in regno* Galliae, vbi P. IIII. Libr. X. fol. 42 b.
TRVS RAMVS, Jacobi Carpentarii, *aduersarii,
a, a mactatoribus quibusdam, e cellula, in qua lati-
t, extricatus, depensa primum pecunia, acceptis ali-
vulneribus, e fenestra deturbatus, ilibusque effusis,
iis ictibus enecatus dicitur.*

CXCVII.

CXCVII.

Poetarum famosiorum pluriumque
morum virorum OCTAVII CLEO
nensis, catalogus, elimatus cura Geo
Menigensis. in 4. folior. 21.

Versibus elegiacis opusculum conscrip
poetas graecos & latinos celebriores, al
quitatis heroas, per somnium se vidisse
Alio nomine a scriptoribus nonnumqua
de poetarum nimirum *caetu*, *libellus*. I
ma inchoatur:

Nox erat, & pleno fulgebat Cynthia *c*
Ibat & arctoo tardior vrsa polo
Fessaque iam multo resolutum membra
Curarum domitrix ceperat alta quie
Ecce vagans, tandem florentibus applic
Aut fuit: aut vacue somnia mentis
Acrius geminis petit ethera verticibus
Menia sidonie *qua posuere manus*
Hic tibi bache *pater rauco sonat ere* C
Hic Helicone *sacri sunt tibi* Phebe
Hic habitant claris nimphe Libetrides
Hic est Pieridum Thespiadum*que d*
Hic fons conspicuis vatum celeberrimus
Gorgoneus *celeri quem pede fecit eq*

Opusculo quidem neque typographi, neq
que anni indicium additum est, illud tam
Martino herbipolensi excusum esse, istius
insigne, in fine conspicuum, docet. A
editionem, *Lipsiae* 1501. *per* eumdem *Ma*
bipolensem impressam, Jo. Henric. Leic
typograph. lipsiens. p. 79. testantur. Edit
sine dubio prima est, quam Cornel. a Beu
cunabulis Typographiae p. 48. 1474. in
scribit. Editio *parisiensis ex aedibus ascen*

503. memoratur in Mich. Maittaire *An-*
Tom. II. p. 165. In *Catalogo Bibliothe-*
ae p. 432. editionem *Paris* 1505. in 4.
Libelli etiam editionem, *Basileae apud*
518. in lucem exiisse, prodit Josias Sim-
liotheca p. 530. Floruit OCTAVIVS
vs, fanensis, Seculo XV. & in primis
ia Petrus, Laurentius, & Julianus Me-
it. Eos enim seculi sui fuisse Maecena-
dicat in poemate fol. 11. verbis:

is raros dent secula nostra poetas
lecenates secula nostra tamen
hoc vicium est non muneris: arma ca-
nenti
re noto carmine dantur opes.
m desunt: desunt qui munera sumant.
dhuc tuscis *regibus ordus eques*
*r*rhenas *inter celeberrima gentes*..:
apidus celeri perfluit amnis aqua
m tellus; qua non formosior alter
dior toto non manet orbe locus.
rmorei tendunt super astra penates
unt nitidi sydera summa lares
c medica *generatus origine* petrus..
colit: tuscae *gentis & vrbis bonos,*
rat genitor terra bene notus in omni
n immenso sanctior orbe fuit
vita esset, sublimia templa Deorum
ia celsos struxit in vrbe lares
nctorum numerosa volumina vatum
udatas aede coegit opes
rem instituit romana *primus in vrbe*
temporibus magne poeta tuis
r multo donauit munere vates
tis patulam prebuit vsque domum
suprema clausus pia lumina nocte
os inter possidet astra deos

Kk Exce-

Excedit patrem natus: vincitque parentis
Officium: vinci gaudet & ipse parens.
Ille sui aspiciens celo facta inclita nati
Sydereo grates soluit agitque Joui
Ergo iter ad superos patria sibi preparat a
Natus: & humanas spernit & odit opes
Hospitibus donat noua munera: donat ege
Magnaque ab hoc patrius munera ciuis b
Justicie cultor: verusque in crimine iudex
Antiquum excedit religione Numam.
Ocia amat: damnatque feri certamina mart
Sola habet hostilis quis cadat arma furor
Hic ergo est nostro Mecenas tempore: cuius
Doctiloquis domus est semper aperta viris
Etruscae *decus est & gloria gentis vterque*
Ortus & ethrusca *est alter & alter hum*
Pierios *vates pariter dilexit vterque*
Laudibus immensis dignus vterque cani
Vndique confugiunt ad Petri *limina vates*
Limina dirceo *nobilitata choro*
Huic etiam similes natos pia fata dederunt
Qui decus & mores osque parentis habent
Laudatas fortis didicit Laurentius *artes*
Nec se desidiae luxuriaeue dedit
Doctus equi fodere eratis calcaribus armos
Marcia*que audaci bella ciere manu*
Doctus & aeripides cursu preuertere ceruos
Doctus & hirsutos figere primus apros
Hic etiam magni sectans vestigia patris
Diligit aonidum pieridum*que choros*
Tu quoque sacrarum studioso pectore iuli
Aere camenarum *numen & antra colis*
Priscorumque legis generosa poemata vatum
Et quicquid pulcri musa latina tulit.
Mitis in omne genus. sociosque benignus in
Officio: patrum qui bene tendis iter &c.

Conf. Gerard. Joan. Vossius L. III. *de Historici*
nis Cap. X. p. 739. vbi Cosmum Medicen

Pe

m 1472. Julianum 1478. Laurentium autem . mortuum esse adserit. CLEOPHILO praen fuerat FRANCISCI, quod autem deposuit, :TAVII, quo pater vsus fuerat, postea adsum- Multa reliquit scripta, cuius ipse catalogum dein *epistola* quadam, *ad* Fanenses, anno 1490. a. Enumerant illa quoque Gerard. Jo. Vos- & Jo. Simlerus ll. citt. Eminent, inter illa, *Fasine de bello* fanensi, *& parta vrbi libertate* L. :armine heroico conscripti, & editi *Rom.* 1490. *las amorum*, *ad* Juliam, sub Bernardini Cille- mine Melchior Goldastus, inter *Catalecta* Oui- *ancof.* 1610 in 8. edidit. Vero autem auctori NCISCO OCTAVIO (CLEOPHILO) vindicanus Gruterus in *Delitiis poetar.* Italorum Tom. 136-145. Diem obiit OCTAVIVS CLEOVS, ex veneno, quod ab vxoris patre, cum Me- (Ciuita vecchia) commoraretur, illi propinatum t, qui hac ratione, promissa illum dote, fraudare mauerat, anno 1490. aetatis anno XLIII. Il- *itam*, data, quod aiunt, opera conscripsit Fran- : Polyardus, quem in *eruditorum lexico* frustra ieris, fanensis, quae exstat in Joannis Fichardi *illustr. Viror. Francof.* 1536. in 4. fol. 71 seqq. . Scriptores supra citat. & Joan. Alb. Fabricii *ıtb. med. & infim. latinit.* L. XIIII. p. 438. Li- regor. Gyraldi *Dialog. de poetis sui temporis* I. L. II. *Oper.* p. 386. vbi illum *suauem amatorem*, *illepidum*, nominat. Marcus autem Antonius llicus, *de reparatione linguae latinae* Tom. IIII. *m* col. 331. edit. Coel. Secund. Curionis, *Basil.* ı. in fol. *multum quidem ingenii in illo*, *sed amocantatorem*, *& ob id*, *minus celebrandum esse*,

: editore haec adnotauit Joan. Alb. Fabricius in *ıtb. med. & inf. Lat.* L. IIII. p. 187 sqq. Geor- Dottanus, Ostro-Francus *Professor Theologiae in 'emia* Lipsiensi, *superstes adhuc an. 1514. cuius*

 haec

haec scripta referuntur in Centuria Maderiana
XLIX. *Carmen de quatuor euangelistis. Sermo*
bus concinnatus de S. Paulli *laudibus. Poema*
uentutem de cursu & breuitate temporis. Aliud
tra osores poetarum. Epitaphia & Epigram
Epistolae. Opusculum de coloribus rhetoricis.

CXCIIX.

Consensus orthodoxus Sacrae scripturae
teris ecclesiae de sententia & veritate
borum coenae dominicae adeoque de tota
versia sacramentaria, in certa capita distincta
quibus praeter veram huius mysterii doctrinae
plicationem, etiam vere sacramentarii errores
perpetua articulorum fidei analogia, & genu
patrum sensu excutiuntur, atque simul exco
tae Dipnosophistarum imposturae detegun
Nunc denuo multis in locis contra quorun
Mataeologorum recentes imposturas, auctus &
cognitus. Accesserunt duo indices: alter re
& verborum, alter personarum, patrum, scri
rum, synodorum, confessionum, quorum te
monia & sententiae in hoc Opere citantur:
& haereticorum. Irenaeus L. III. Cap.
Quodsi de aliqua quaestione disceptatio esset,
ne oporteret in antiquissimas recurrere eccle
in quibus Apostoli conuersati sunt, & ab iis
praesenti quaestione sumere, quod certum &
quidum est? Hieronymus in Epist. ad Mineri
Tomo IIII. Meum est propositum antiquos le
re, probare singula, retinere quae bona sunt,

ecclesiae catholicae non recedere. *Ti-*
Froschouerum MDLXXXV. (1585) in
411. exceptis praemiss. & indicibus fo-

us libri est, qui iamdudum rarissimus, in au-
trigiana, pretio 8. thalerorum, in Joan. Lu-
lünemanni *Catalog. libror. rariss.* p. 52. & in
bibliothecae Daniel. Salthenii p. 245. ven-
itur. Originem illi dedit controuersia vbi-
tanta animorum contentione, seculo inpri-
I. ad finem labente, agitata, vt forte minus
nt, multis in bibliothecis loculi, libris repo-
qui a lutheranis & caluinianis Theologis, hac
ouersia, euulgati fuerunt. Historiam con-
e, praeter alios dedit Rodolphus Hospinia-
irinus, qui anno 1598. in lucem emisit *Hi-*
Sacramentariam, Hoc est libros quinque de
ominicae prima institutione: eiusque vero vsu
in primitiua ecclesia: tum de origine, pro-
ceremoniis & ritibus missae, transsubstantia-
& aliorum pene infinitorum errorum, quibus
rima institutio horribiliter in papatu polluta
mata est: Cum refutatione Sophismatum &
torum Rob. Bellarmini Jesuitae, *& aliorum,*
rofanationem hanc defendere conantur. Ti-
d Jo. Wolphium Typis Froschou. in fol. pp.
nno 1602. *Historiae sacramentariae partem*
de origine & progressu controuersiae sacra-
e, de coena domini, inter Lutheranos, Vbi-
& Orthodoxos, *quos* Zwinglianos *seu* Calui-
ant, exortae ab anno nati in carne Christi Sal-
M. D. XVII. vsque ad annum M. D. C. II. de-
qua etiam de origine & progressu Vbiquita-
Libro Concordiae *agitur. ibid.* folior. 403.
hristoph. Matth. Pfaffii *introduct. in histo-*
ologiae litterar. L. III. in Epilog. p. 405. &
412 sqq.

iniuriam patiuntur, *praefatio apologe*
ber lucem viderat *Heidelb.* an. 1574.
tio excepit *tigurina* 1578. in fol. E
Christophor. Matth. Pfaffium in *Hist*
log. l. cit. p. 415. memoratur, *tigu*
sine dubio typothetarum errori ori
nostra est anni 1585. Cum Jacobus
Theologorum würtenbergensium, n
re adgrederetur, auctorem illius ign
ologis tigurinis compilatum esse,
Sed iam extra omnem dubitationem
a Christophoro Herdesiano, halbers
syndico reipubl. norimbergensis, vi
cellentis eruditionis, fuisse composi
data describitur opera, in den *nütz*
lesenen Arbeiten der Gelehrten im
1733. in 8. P. I. p. 11 seqq. Conf.
iam citatos Vincentii Placcii *Th*
rum p. 16. p. 101. & 102. Paul
trum viror. eruditione claror. p. 8
Rüdingerus, Joachimi Camerarii g
nismum satis suspectus, inter Ann
Annas du Bourg, ex Aluernia riom

tis & litterariis, Francof. 1702. in 4. P. II. p. 299.

nter confutationes *Consensus orthodoxi*, praeci-
n tenet locum, opus quod inscribitur: *Solida re-
io compilationis* Cinglianae & Caluinianae *quam*
onsensum orthodoxum, sacrae scripturae, & ve-
ecclesiae, de controuersia sacramentaria, *appel-
t, in lucem ediderunt, & aliquoties recoxerunt.
ripta per Theologos* wirtembergicos: *in gratiam
s, quibus gloria* Christi *seruatoris, & sua aeterna
cordi est. Accesserunt quoque duo indices: Alter
s & verborum, alter personarum, patrum, scripto-
synodorum, Confessionum, quorum testimonia &
itiae, in hac refutatione citantur.* Tit. I. Cap.
*enim multi inobedientes, vaniloqui & seductores,
me qui de circumcisione sunt, quos oportet redar-
qui vniuersas domus subuertunt, docentes, quae
portet, turpis lucri gratia. Dixit quidam ex illis,
ius ipsorum propheta:* Cretenses *semper mendaces,
bestiae, ventres pigri. Testimonium hoc verum
Quam ob causam increpa illos dure. Editio altera.
gae Excudebat Georg. Gruppenbachius MDXCIII.*
3) in fol. pp. 530. except. praemiss. & indic.
ere, quod nostra aetate satis rarum est, praefa-
Consensus orthodoxi, praefatio, & nouem capiti-
totidem capita opponuntur. Prima editio in
exierat, *Tubingae* 1584. in fol. Auctor con-
onis, vt iam diximus, fuit Jacobus Andreae,
linga würtembergicus, Cancellarius tübingensis,
ologus, qui linguarum latinae, graecae, & he-
e cognitione, & multarum rerum scientia ex-
t. Fatis concessit anno 1590. aetatis fere LXII.
de illo Melchior. Adami *vitae Theologorum* ger-
rum p. 302 sqq. Paulli Freheri *Theatrum virorum
ione clarorum*, p. 277. qui ea, quae de illo com-
orant, depromserunt ex Jacobi Heerbrandi *ora-
funebri, de vita & obitu* Jacobi Andreae *Tubing.*
in 4. Cum illa, ibidem, & eodem tempore

prodiit Anton. Varenbuleri *Oratio de*
Andreae. Nepos Jacobi, Joannes V
dreae, edidit *Famam* andreanam *reflo*
Jacob. Andreae, *vitae, funeris, scriptor*
tionum, & progeniei recitationem, *Arg*
in 12. cui inserta fuit p. 372 sqq. L
Predigt bey der Leiche Jacob Andreae, *J*
zen summarischen Bericht, welchergesta
nen Abschied von Magnif. D. Rectore u
Vniversitaet zu Tübingen *christlich und*
men. Idem Jo. Valentin. Andreae n
Leui Sutoris adsumto, euulgauit Jacob
tam, hexametris expositam, *Lunaeburg*
Conf. Ludouic. Melchior. Fischlini *Mem*
wirtenbergens. P. I. 1710. in 8. p. 95 s
Matth. Pfaffii ll. citt. Joan. Fabricii l.
die *unschuldigen Nachrichten* an. 1716. p
ex MSto edita fuit *eine genaue Nachricht*
Andreae *Abschieds von* Dresden. In J
Staatscabinet VIII. *Oefnung* Cap. VII
leguntur *besondere Nachrichten von* D. J
Herkunfft und Conduite in Sachsen.

CXCVIIII.

ANDREAE FRICII *Modreuii* de
emendanda Libri quinque, reco
Quorum Primus, de Moribus secund
bus. Tertius, de Bello. Quartus,
Quintus, de Schola. Ad Regem, Se
tifices, Presbyteros, Equites, populi
niae, ac reliquae Sarmatiae. Quibus
Secunda accesserunt praeter alia: De l
secundus, lectu dignissimus. Oratio
Epistolae. Cum locuplete rerum & ve

ı indice. *Basileae, per Joannem Opo-* in fol. pp. 807. excepto indice, typo-*tola* ad Daniel. Schilingum, & ANDR. ırmine ad Nicol. Dlusium. in fine con-or. 29.

ıem libri oppido rari, optimam, data de-ı opera, in epistola, ad Virum clariss. Abrah. ıestnerum, Matheseos in Academia lipsiensi ıl. extraord. amicum aestumatiss. quae legi-*sammelten Briefwechsel der Gelehrten auf das* ı. p. 737 sqq. quam videsis. De editione ›erfecta, *Basil.* 1554. in fol. edita, vid. Jo. *talog. libror. rar.* p. 288. *Analecta litteraria* *irior.* p. 352. die *Nachrichten von einer* hal-*ibliotb.* Tom. VI. p. 546 sqq.

CC.

AE FRICII *Modreuii, Secretarii Regii,* quatuor. I. de tribus personis & vna ıi, ad Sigismundum Augustum Regem c. II. de necessitate conuentus habendi religionis controuersias ad eundem Re-de Jesu Christo filio Dei & hominis, eo-ıo & domino nostro, ad Pium Papam V. ›mousio, & de iis, quae huc pertineant, ıanium Archiep. Gnesnensem. Ex ipsius › expressae: Adiecta est quaestio theo-dissimilis argumenti, ab eodem auctore Omnia nunc primum in lucem edita. *C. mense Julio*, in 4. pp. 274. si praefa-non numerata fuerit.

liber loco impressus fuerit, nondu
dubitationem positum esse videtur.
dius, qui librum in *Bibliotheca Ant*
Freistad. 1584. in 8. p. 36 sqq. descr
rum relatione accepisse, perhibet,
operis factam esse *Racouiae*. Sed
Gustau. Georg. Zeltnerus, in *Adn*
Ruari *Epistolar*. Centur. I. Ep. XLV
Basileae factum esse adfirmat. Quae
Fausti Socini, de FRICII *syluis* fueri
cis, ex eorum *epistolis*, in den *Nach*
hallischen *Biblioth*. l. cit. p. 325. p
poterit. Conf. Stanislai Lubienieci
mationis polonicae, *in qua tum reforn*
titrinitariorum origo & progressus in
timis prouinciis narrantur, *Freistad*. 1
Cap. IIX. p. 221 sqq. Christian. Augu
dige Historie der augspurgischen *Conf*
1734. in 4. L. VI. Cap. IIII. §. 26. p.
Lauterbachs pohlnischer *arianischer*
& Lips. 1725. in 8. p. 105 sqq. P.
historique & critique Tom. III. p. 19

naſtaſius a calumniis Heterodoxorum vindi-
ac in fine Bibliothecariorum apoſtolicae
›ecundus catalogus apponitur, ex quo non-
ro illuſtranda Hiſtoria eliciuntur. *Auctore*
NE CIAMPINO, *Romano, Magiſtro breuium*
, *nec non maioris praeſidentiae abbreuiatore,*
traque ſignatura Referendario. Romae, ex
pbia Joannis Jac. Komarek MDCLXXXIIX.
) *Superiorum permiſſu*, in 4. pp. 120. & 119.
ımeratis foliis 7. prioribus.

OANNES JVSTINVS CIAMPINI Romae anno
3. natus, variis muneribus in curia romana admo-
uit, & multa edidit ſcripta, quibus magnam no-
is famam ſibi parauit. Mortuus eſt anno 1698.
tis anno LXV. Cum inter paſtores arcadas ro-
os, dum viueret, eſſet receptus, eo mortuo, Vin-
zo Leonio, eiusdem ſocietatis paſtor, *elogium*
s, lingua hetruſca ſcripſit, quod legitur inter *le*
degli Arcadi *illuſtri publicate da* Giov. Maria
ſcimbeni, *in Roma* 1710. in 4. P. II. p. 195 ſqq.
ſto *elogio* hauſit, quae retulit de CIAMPINI vita
eron in *Memoires* Tom. IIII. p. 193 ſqq. & in der
ſchen Uebersetzung Tom. IIII. p. 361 ſqq. *Opera*
omnia, haud ita pridem, in vnum corpus collecta,
iae apud Carol. Giannini III. Tom. in fol. hoc ti-
edita fuerunt: JOANNIS CIAMPINI, Romani,
giſtri breuium gratiae, litterarum apoſtolicarum ma-
s abbreuiatoris, ac in vtraque ſignatura referendarii,
ra in Tres Tomos diſtributa. Editio nouiſſima cete-
correctior & auctior. Acceſſerunt eiusdem CIAM-
NI *opuſcula quaedam ſelectiora: item Appendix, ſeu*
ae, in quibus nonnulla poſt eius obitum innouata re-
ſentur: ac demum auctoris vita, nunc primum ipſius
ribus addita. Sed ea non impedit editio, quo mi-
s a rerum antiquarum aeſtimatoribus, ſtudioſe ho-
dierno

dinalibus. Demonstrat per XII. libri
argumentis, *librum pontificalem*, non v
que auctoris opera esse compositum,
Bibliothecarium, nonnisi paucas roman
cum, nimirum Gregorii IIII. Sergii II.
Benedicti IIII. & Nicolai I. vitas expos
autem, quae Gregorium praecedunt,
sequuntur, diuersis ab auctoribus fui
Verumtamen licet a pluribus exaratum
manorum Pontificum existimet, nihilo
tographo, genuinisque e scripturis exc
mam, ac summam fidem, ei, habenda
praecipue cum propter antiquitatem,
rationis sit liber, constantemque histori
quam tot seculorum consensu, ecclesia
perit, vtpote quae litteris consignata
ptoribus, qui vel pontificibus, quorum g
coaeui, vel paullo iuniores fuerint. C
ll. citt. p. 204 sqq. & 369. Quae Frideri
& Casimir. Oudini, de *libro pontificali*
ctore, fuerit sententia, vid. in illius *a*
papa femina, Lugd. Bat. 1691. in 8. §. L
& *Miscellaneor. sacrae Antiquitatis* L. V. (

ustrata Tom. I. *Rom.* 1692. in fol. tertium
cupat. Francisci Blanchini, veronensis
splendidissimae Anastasii editioni, *Rom.*
3. II. Tom. in fol. editae, praemissa.

ndice, quam JOANNES CIAMPINI huic
exuit, exhibet *R. E. Bibliothecariorum Cata-*
cundum *chronologicum ordinem*, *cum non-*
lomatum Datis, *ex quibus varia eliciuntur*,
iasticae Historiae plurimum lucis afferunt. In
in bibliothecae apostolicae originem inqui-
igeli Roccae, & Onuphrii Panuinii exponit
a, quibus ille bibliothecam istam a diuo Pe-
vero ab eius successore Clemente I. ortum
& a *bibliorum codicibus*, praesertim *euan-*
stolis Petri, Paulli, Jacobi, Joannis & Judae,
postolorum actis, & Joannis *apocalypsi*, deinde
ecretalibus, vel *consultationibus*, siue *consti-*
synodalibus, vel aliis id genus rebus, per
Pontifices, Christi vicarios, & Petri successo-
ementum paullatim accepisse, contendunt.
entioribus temporibus munus subscribendi
a, praecipue *Cardinalibus Bibliothecariis* fue-
idatum, CIAMPINI demonstrat, quod pri-
oribus, id etiam ab aliis officialibus curiae
v. c. *primiceriis*, *diaconis*, *subdiaconis*, *scri-*
postolicis, *cancellariis*, *vicecancellariis*, *Cardi-*
Capellanis Pontificis, administratum fuerit.
quem *apostolicae sedis Bibliothecarii* titulo in-
inuenit, est Laurentius, Presbyter Cardina-
.... sub Pelagio II. anno 580. Vltimus in
NI catalogo, qui dignus sane est, qui ad no-
pora ab earum rerum perito perducatur, est
us Brancatus, de Lauraea nuncupatus, qui
Presbyteri Cardinalis Bibliothecarii, per liberam
iem Flauii Chisii in manibus Innocentii XI.
factam anno 1681. adeptus est, & eo, quo
NI librum edidit, illi adhuc praefuit. Hoc
quo

Parergon ad Examen Libri Pontifical
stola Pii II. ad Carolum VII. Reg
Ab Haereticis deprauata, & a Launoia
vindicata. *Cura & studio* JOANNIS
Romani Magistri Breuium Gratiae, Ne
ris Praesidentiae Abbreuiatoris, Ac in v
tura Referendarii. Romae Ex Typogr.
Iacobi Komarek MDCLXXXIIX. (1688)
Permissu in 4. pp. 38. exceptis tribu
ribus.

Ediderat Fr. Vincentius Baro, Dom
bros V. apologetici, pro religione, vtra
moribus, ac iuribus Ordinis Praedicator
Theophili Rainaldi *tres, totidem* Petri d
aliquot epistolas Joannis Launoii, *exposti*
terii, *aliosque*, in quibus, inter alia §.
Launoium incusat, quod *epistola* VII. v
Pii II. ad Carolum VII. Galliae regem; .
timus charissime fili, vt detractoribus *sea*
semper non credas, multa illorum passio
interpolauerit, & pro voce *detractoribu*

s redactorum, Basil. ex officina Henricpetri 1571. :erpsisse, ibique pro *detractoribus*, *doctoribus* legi, nauit. Impugnauit igitur Joannem Launoium ɔ JOAN. CIAMPINI, & huius vocis immuta- m in editione *Henricpetrina* 1571. *ab haeresi*, vt *'utherana*, *profectam esse* pronunciare sustinuit. ocat ad editiones *epistolarum* Pii II. antiquiores, :um ad *norimbergensem impensis Anton. Koberger* . *mediolanensem* eodem anno impressam; *lugdu- m per Joannem Molin alias de Cambray* an. 1518. ıdem *Basileensem Henricpetrinam* an. 1551. *Ope-* Aen. Syluii editionem, quae omnes pro *doctori-* eferant *detractores*. Dicauit hoc opusculum suum MPINI, Hieronymo Casanata, R. E. Presbytero inali. Conf. Niceron ll. citt. p. 205. & 369.

CCIII.

Sanctissimum, Et Beatissimum Patrem D. N. ınocentium XI. Pont. Max. Coniecturae De uo Azymorum Vsu In Ecclesia Latina, Vel Romana, Qua Occasione Vox Fermenti in iadis, & Siricii Decretis, Ac in Epistola ıntii I. Rom. Pont. Aliique Veteres Eccle- Ritus declarantur. *Auctore* JOANNE CIAM- *Magistro Breuium Gratiae, Ac in vtraque ura Referendario. Romae, Ex Typographia is Jacobi Komarek. MDCLXXXIIX. Supe- Permissu.* in 4. pp. 291. si folia 9. priora non tata fuerint.

scripsit hoc opus JO. JVSTINVS CIAMPINI, titulo iam patet, nomine Innocentii XI. Pontifi- om. In fronte, oculis se offert auctor, genibus , Pontifici librum obferens, ab Arnoldo V. Wester-

Westerhout, niditissime aere expressus. Imagini sub-
scripta sunt verba: *Feretis primitias messis vestrae ad*
sacerdotem Leuit. XXIII, 10. Quatuordecim liber in
soluitur capitibus, quorum argumenta haec sun
I. *Breuis dissertatio quaestionis de* Azymo *a* Mich
Cerulario *Patriarcha* constantinopolitano, *contra* la-
tinos *excitatae, cum illius obiectionibus, ac* latinor
responsionibus, ex quibus clare deducitur, Jesum Ch
stum *dominum nostrum, sanctissimum eucharistiae sa*
mentum, in Azymo *instituisse.* II. *Qualis panis* a
ethnicos romanos, *tempore primitiuae ecclesiae vsu*
fuerit, azymus*ne an* fermentatus. III. *Ecclesiam la*
nam, *singulis seculis in* Azymis *celebrasse ostend*
IIII. *Vox* Fermenti *in* Melchiadis *&* Siricii *decr*
ac in epistola Innocentii I. *ad* Decentium *Episc*
contenta, in quo sensu a nonnullis scriptoribus acc
sit? Examinantur in hoc capite sententiae de v
Fermenti Anonymi apud Pamelium in *Liturgico* lat
Tom. I. p. 489. Petri Episcopi vrbeuetani, Franc
Mariae florentini, Claudii Espensaei, Latini Lat
Jacobi Sirmondi, Cardinalis Bonae, Christiani L
Nicolai Cardinalis de Cusa, Caesaris Cardinalis B
ronii, Seuerini Bini, Theophil. Rainaldi, Franc
a S. Augustino Macedo, Antonii Dadini Altasser
Joannis Cabassutii, Antonii Augustini & Joannis M
billonii. V. Proponitur Josephi Mariae Thom
Presb. regii prisci Fermenti *noua expositio.* VI. *Ref*
luntur argumenta Eminentissimi Bonae, *quibus pro*
intendit Fermentum *in ecclesia* latina, *vsque ad sch*
Michael. Cerularii, *vel per ea tempora, vsitatum f*
VII. *Auctoris sententia de* Fermento *proponitur.* II
De mixtione sacrati vini cum vino non consecrato, q
dicendum sit? VIIII. *Quid esset* Fermentum, *quod da*
batur Sabbato in Consistorio lateranensi; Thomasii *de*
Fermento, *quod dabatur ante Palmas in Consistorio*
lateranensi, *opinio.* X. *Sententia* Amalarii Fortunati
metensis *ecclesiae Diaconi, de antiquo ritu immissionis*
duarum particularum sacrati panis, in calicem. XI. Joa
Beleth,

th, *Theologi* parisiensis, & Gulielmi Durandi, mi-
nsis *Episcopi iudicium super mixtione Corporis*
sti, *cum vino non consecrato, in die parasceues.*
An antiquitus permissum esset Acolythis, sacratissi-
Eucharistiam deferre? XIII. *de antiquitate* ordi-
omani, siue *ritualis romani*, vbi illud, cum Mel-
e Hittorpio, qui *Coloniae* 1568 in fol. ediderat,
morialis antiquitatis, & a magistris romanae
e, praescriptum esse, sibi persuadet, cum nimi-
Stephano III. & Pipino primum, ac deinde Ca-
M. adnuentibus, diuinas laudes & obsequia, ro-
s cantibus psallere, gallica ecclesia exorsa est.
f. *de voce* Ruga. Haec vox non solum in *vitis*
ficum rom. quae Anastasio tribuuntur, saepissime
rrit, sed in *ordine* etiam *romano* inuenitur, cum
essio describitur, quae missa finita fieri solet, e
byterio, in secretarium, vbi inter alia haec le-
ur: *Post episcopos presbyteri, deinde monachi, dein-*
bola, deinde milites draconarii, id est qui signa
nt: post eos baiuli, & cerastatarii, post quos aco-
, *qui* Rugam *conseruant, post eos extra praesbyte-*
, *cruces portantes, deinde mansionarii iuniores,*
trat (scil. Pontifex) *in secretarium.* Sub cen-
a vocata, quam de hac voce *Ruga* protulerunt,
ntia Jul. Caes. Bulengeri *de donar. Pontif.* L. II.
43. Claud. Salmasii in *notis* ad Tertullianum *de*
cap. V. Franc. Mar. Torrigii *delle sacre grotte*
ane, *cioe narratione delle cose più notabili, che*
sotto il pavimento della basilica di S. Pietro *in* Va-
o, *in Roma* 1635. in 8. P. II. p. 442. 471. & 500.
inici Macri, in *Hierolexico*, Octauii Ferrarii in
origine linguae italicae, Caroli du Fresne Do-
du Cange in *glossario med. & infim. Latinit.* sub
Ruga, & in *Descript. vrbis* constantinopolitan.
I. Cap. 73. Ciampini *Rugam* vocem, non latinam,
barbaram esse existimat, quae ab Gallorum *rue*,
latinis *via* est, originem ducat. *Rugam* igitur
mano ordine expressam nihil aliud omnino deno-

CCIIII.

Anti-Lutherus JVDOCI CLICHT[illegible]
portuensis. Doctoris Theologi, Ac[illegible]
rbisiensis. Tres Libros complectens. [illegible]
tra effrenem viuendi licentiam, quam
tatem christianam, ac euangelicam n
therus, ostendit ecclesiam sanctam &
des, constituendarum sanctionum (q[illegible]
populum christianum, & transgres[illegible]
cati mortalis reos esse definiant)
habere. Secundus contra abrogatio[illegible]
quam inducere molitus Lutherus, de[illegible]
stinctos officiorum gradus, ac ordines e
sia. Non omnes itidem christianos es[illegible]
& sanctissimum eucharistiae sacramentu[illegible]
missa consecratur, esse vere sacrificium
contra eneruationem votorum monastic[illegible]
inuehere contendit Lutherus, declara

mtientem. *Anno M. D. XXV.* (1525). in 4.
215. non numerat. praef. & indice folior. 12.

tulus longo instructus syrmate, libri minus freter obuii, ab vberiore recensione nos abstinere. Prior editio, quae posteriorem raritate supe. JODOCO CLICHTOVEO *Parisiis apud Simon. eum* 1524. in fol. edita, & Carolo Guilliardo, ensis senatus Praesidi dicata fuit. Vid. *Catalogus bibl. thec.* tellerian. p. 44. & Mich. Maittaire *Annal. r.* Tom. II. p. 648. In fine editionis, qua vtimur, legimus verba: *Expletum est hoc opus, contra* Lum, *in tres libros dissectum, atque praelo excusum, apud tissimum* colonienfis *academiae gymnasium. In officonesti ciuis* Petri Quentell. *Anno ab incarnatione ni (qui obedientiae pietatis & religionis est amator) mo quinto supra millesimum & quingentesimum 5) sexto kalendas Martias.* In Mich. Maittaire *l.* editionem frustra quaesiuimus. Plura, qui de ibro scire cupit, adeat Adr. Baillet *Traité des es personelles*, qui constituit Tom. VI. des *Jugedes Savans* P. I. Chap. IIX. p. 400 sqq. Louis du Pin *Bibliotheque des Auteurs ecclesiastiques* XIIII. p. 162 sqq.

CCV.

veneratione Sanctorum libri duo JVDOCI CLICHTOVAEI, *Neoportuensis. excellentissimi sis academiae Theologi.* Primus, honoranab ecclesia sanctos, & sedulo a nobis oranstendit. Secundus, rationes eorum, qui sunt non esse venerandos, nec orandos a nctos, diluit. *Anno M. D. XXV.* (1525) olior. 68.

 Liber,

lingua pronunciari solet, JOSSE CL
Neoportuensis, (Niewport) Flander,
stapulensis discipulus, collegii parisien
Doctor, & Canonicus carnotensis, prim
los fuit, qui, vt Joan. Launoius P. II.
edit. *cantabrig.* 1689. in fol. testatur,
parisiensibus, contra Lutherum insurrexi
est Carnuti (Chartres) die XXII. Septem
Vitam eius praeter scriptores iam citat
exposuerunt verbis Anonym. in *Additi*
Trithemii *Catalog. Scriptor. ecclesiast.* Cap.
edit. Jo. Alb. Fabricii, Anton. Possevinus
sacr. Tom. II. p. 272. Joan. Launoius
gymnasii nauarraei, *Paris.* 1682. in 4. P.
Conf. Josi. Simleri *Bibliotheca* p. 429. H
der Hardt *autographa* Lutheri P. I. p. 42.
Historia Biblioth. fabric. P. I. p. 141. The
Nachrichten von lauter alten vnd raren
110 sqq. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med.*
L. VIIII. p. 507 sqq.

Tractatus corre spondet libris — Phisicorum / de celo & mundo / de generatione / Metheororum / de anima.

or. 73.

nne Henric. Leichio, liber litteris gothicis s, memoratur in *Annal. typogr.* lipsiens. p. 76. itur illi *Epitaphium venerabilis* ALBERTI, *rum Ordinis patris religiosissimi ac sacrae professoris profundissimi, olimque* Ratisponen- *episcopi dignissimi*, quod hic adscribimus, quia olixius illo est, quod ab Is. Bullart, in *Aca- Sciences & des arts, contenant les vies & les oriques, des hommes illustres, qui ont excellé ofessions, depuis environ quatre siécles, parmy ations de l'* Europe &c. *Bruxel.* 1682. in fol. L. III. p. 145. a Jacobo Burckhardo *de lin- vae in* Germania *fatis* P. II. Cap. III. p. 120. phor. Aug. Heumanno in *Actis philosoph.* p. 757. & ab aliis adducitur:

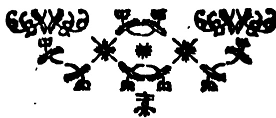
doctorum. paris expers philosophorum
ps verborum vas fundens dogma sacrorum
et ALBERTVS *preclarus: in orbe disertus*
nctis certus assertor in arte repertus.
Platone *vix inferior* Salomone
tu Christe *bone doctorum iunge corone*
bis denis minus actis mille tricenis
nascentis. de corporis erit habenis
post festum Martini *luce molestum*
tendo Deum transiuit agens iubileum
it hos versus mox ad tumulum retrouersus
dicat collectam cum requiescat
it iste chorum presul qui philosophorum
doctorum fuit ALBERTVS *schola morum*

 Lucidus

i. 4. *99*.

Vitam ALBERTI magni, lauingensi
ctoris parisiensis, & Episcopi ratisbonensi
anno LXXXVII. Coloniae diem obiit su
no 1280. data, quod aiunt, descripsit
de Prussia. Rudolphi de Nouiomago c
tor. *vitam* ALBERTI M. *Colon.* 1490.
statur Michael Maittaire in *Annal. ty*
p. 529. & Val. Andreas in *Biblioth. bel*
Librum titulo *legendae* B. ALBERTI *n*
ratisponens. *Colon. apud Jo. Koelhof* in
thicis non addito anni indicio, euulgatu
rat. Jacob. Quetif *de Scriptor. ordinis*
pag. 871. Conf. Christ. Schoettgenii C
blioth. fabrician. *med. & infim. Latinit.* I
Lexicon eruditorum Tom. III. col. 187
ribus temporibus eius dedit *vitam* Bern
linus, feltrensis, cognomine de Taruisi
dinis praedicator. hoc titulo : *Beatus*
Magnus, *gente* teutonicus, *natione* Suec
ingensis, *Episcopus* Ratisbonae *ex fam*
torum, *recens laudibus illustratus*, *a rel*
familiae. *Venetiis typis Georg. Valenti*

ro extra omnem dubitationem pofitum fit, rVM. e nobili Comitum Bolftadenfium ftirpe, iiffe, in medio relinquimus fententiam, ab is doctiffimis prolatam. Nobis fane eorum : opinio, qui ob fingularem rerum diuinarum umque fcientiam, *Magnum* illum dictum ftimant. Dicitur a beata Maria virgine quin- s ante obitum impetraffe, vt omnia, quae in iia, rebus naturalibus, & mathematicis didi- liuifceretur, vt fcilicet in fola fide & cha- n in philofophorum opinionibus moreretur. efar. Egaff. Bulaei Tom. III. *Hiftor. academ.* p. 162 Henric. gandauenfis *de Scriptor.* p. XLIII. p. 125. Jo. Trithemii *de fcriptor.* ip. CCCCLXVI. p. 114 fqq. Anton. Poffe- *trat. fac.* Tom. I. p. 31 fqq. Guil. Caue *Hi- rar. Scriptor. eccleſ.* p. 731. Jof. Simleri *a* pag. 18. Jacob. Quetif. *de Scriptor. Ord.* t. Tom. I. p. 162 fqq. & p. 275. Ambrofii ura *Bibliotheca dominicana* p. 49 fqq. Chri- Hendreichii *Pandect.* brandeburg. p. 85 fqq. *Dictionaire* Tom. I. p. 128 fqq. Jo. Alb. Fa- *lioth. med. & infim. Latinit.* l. cit. A magiae ALBERTVM liberare ftuduit Gabriel Naudé *ie pour tous les grands perfonnages qui ont nent foupçonnez de Magie* Chap. XIIX. p. 512 t. *parif.* 1625. in 8. *Opera* ALBERTI M. corpus collecta prodierunt cura Petri Jam- ichi Ord. Praedicat. gratianopolitani *Lugdu-* XXI. Tomis in fol. Multa vero adhuc in cis latent, opera MSS. quae lucem nondum publicam.

CCVII.

Excellentissimi artium & sacre theologie [cut off] *ris domini* EGIDII *Romani*, *Archipresu*[cut off] *turicensis*, *ordinis heremitarum sancti August*[cut off] libros posteriorum Aristotelis expositio. in f[cut off] lior. 127.

In *prologo* AEGIDIVS romanus *ad vener*[cut off] *virum*, *ex* Anglorum *spectabili prosapia ori*[cut off] *dom.* Stephanum de Maulay, scribit, illius se [cut off] mum, hosce in Aristotelis *posteriorum libros*, *co*[cut off] *tarios*, hortatu composuisse. Antonius Posse[cut off] *Apparat. sacr.* Tom. I. pag. 22. *commentari*[cut off] *egregia*, illa vero impressa esse, ignorasse [cut off] sicuti & Guilielmus Caue, qui in *Operum* AE[cut off] romani indice, ne titulum quidem libri adtulit, [cut off] ob rem in eam adducimur sententiam, vt ex[cut off] mus, reliquis AEGIDII operibus, hunc libr[cut off] rariorem. In fine editionis, litteris gothicis [cut off] ptae, quae a Michaele Maittaire in *Annal. typ*[cut off] non memorata fuit, haec leguntur verba: V[cut off] *per* Bonetum locatellum, *sumptibus* Domini O[cut off] ni Scoti *sexto idus Maii* *cIↄ CCCCLXXXIX.*[cut off]

Si quis ab instanti circo defendere sese
Aegida *vel cupiat* pallados *armigerae*
Hirsuta qui pelle tegor me vendicet & sic
Romanum AEGIDII *nouerit ingenium*

Ramusius Armi Cat[cut off]

AEGIDIVS COLVMNA, romanus, e splendi[cut off] lustri Columnensium familia prognatus, Jo[cut off] Columna, R. E. Cardinalis, qui anno 1244. ob[cut off] nepos fuit, & ob insignes progressus, quos in [cut off] sophia & theologia fecerat thomistica, *Doctor*[cut off] *datissimi* adeptus est cognomen. Varia muner[cut off] ecclesiastica, tandemque anno 1296. a Bonifaci[cut off] bituricensium in Gallia Archiepiscopus, & pro[cut off]

ànicae Primas constitutus fuit. Sunt inter Scri-
꞉s ecclesiasticos, qui cum Augustino Oldoino in
naeo romano p. 32, illum in R. E. Cardinalium
gium cooptatum, & a Leone X. purpura cum ti-
S. Matthaei in Merulana, quem postea cum titu-
, Marcelli commutauerit, ornatum fuisse perhi-
. Sunt autem alii, qui illis contradicunt, inter
eminet Ludouicus Donius d'Attichy in *Floribus*
riae Collegii S. R. E. Cardinalium ab anno 1049.
e ad annum 1660. Lutet. Paris. 1660. III. Tom.
l. Tom. I. pag. 371. Diem obiit suum AEGI-
s Auenione, XI. Kalend. Jan. an. 1316. aetatis
LXVIIII. Corpus Lutetiam Parisiorum transla-
, in augustinianorum aede repositum, & sepul-
m hoc epitaphio ornatum fuit:

IIC JACET AVLA MORVM, VITAE MVNDI-
TIA; ARCHIPHILOSOPHIAE. ARISTOTELIS.
PERSPICACISSIMVS. COMMENTATOR;
CLAVIS. ET. DOCTOR. SACRAE. THEOLO-
GIAE; LVX. IN. LVCEM. REDVCENS. DV-
BIA, FRATER. AEGIDIVS. DE ROMA. OR-
DINIS. FRATRVM. EREMITARVM; S. AV-
GVSTINI. ARCHIEPISCOPVS. BITVRICEN-
SIS, QVI. OBIIT. ANNO DOMINI. MCCCXVI.
DIE XXII. DECEMBRIS.

de illo Anton. Posseuini *Apparat. sacer* l. cit.
, Caue *Histor. litterar. Scriptor. eccles.* pag. 753.
ustin. Oldoini *Athenaeum* romanum pag. 28 seqq.
; Egassii Bulaei *Historia academiae* pariliens.
n. III. pag. 671. Fratr. Sammarthanorum Gallia
stiana Tom. I. pag. 179 seqq. Natalis Alexandri
oria ecclesiastica Secul. XIIII. Cap. V. Artic. II.
n. VII. p. 152 seqq. Jo. Alb. Fabricii *Bibliothec.*
l. & *infim. Latinit.* L. I. p. 51 sqq.

CCIIX.

Duodecim libri Metaphisice ab ARI *summo philozophorum principe* pr cione tocius philosophie editi: Per capitula distincti. Summa denique dilig dati incipiunt. in fol. folior. 122.

Adornauit editionem litteris gothici JOANNES PEYLICK de Czeytz, ic verba in fine conspicua testantur:

Condita pulchra iacent archana hic ph
Magno que studio scripsit ARISTO

Accipe iucundissime lector hoc preclarum num summi dei auxilio foeliciter ad finem ctum. Summo denique studio Magistri PEYLICK *de* Czeytz, *vbi mendosum visu tum. Atque pro scholarium manuductio per tractatus & capitula distinctum. ad rem pertinens neglectum inueneris! g pretare: quoniam non omnia possumus omn sum* Lyptzick *per baccalarium* Martinum *de* Herbipoli. *Anno salutis Millesimoqu mononagesimonono* (1499) *Die vero mensis Martii.* His verbis typographi s sunt. Recusum esse hoc opus anno 15 scripsit Jo. Henric. Leichius in *Annal. typ* pag. 75.

JOANNES PEILICKE, cizensis, p lomaeo, ciuitatis cizensis consule progn magister lipsiensis, Jureconsultus, Decreta sor, Concilii Scabinorum Adsessor, & Sen sis fuerat. Eius *compendium philosophi* lucem vidit *Lipsiae* 1491. in fol. typis *M teri* impressum, vid. Jo. Henr. Leichii *A* lipsiens. p. 65. Idem sine dubio liber e *Compendii philosophiae moralis* adducitu

icio in *Bibliotb. med. & infim. Latinit.* L. VIIII. 13. & in *Lexico eruditorum* Tom. III. col. 1347. rius nos docet illum seculo XV. exeunte, & in- Seculi XVI. floruisse. Herman. Buschii *Epi- mma in* JOHANN PEYLICK *Mamilinum, alias tz. art. doct. &* Misnensis *Juuentutis moderato-* exstare L. III. *Carminum* adnotauit Jo. Henr. bius l. cit. not. r). Hoc cognomen *Mamilinus* dubio a similitudine vocis *Zeitz* cum Teutonum e, quae latinis *mamma* est, originem duxit.

CCVIIII.

i duo Elenchorum ARISTOTELIS *philoso- borum principis*: per tractatus: capitula: & ulas distincti. oculataque elimati diligentia unt.

agister Johannes Martini Saganensis ad Lectorem.

emor etatis paucos que durat ad annos
umanis opibus nec reparanda venit
preterias celesti odiosa zophie
lente sub indocta nam fugit omnis honor
i cito laxa cutisque ignauos occupat artus
lorabis vacuos preteriisse dies.
l. folior. 28.

In calce libri legitur: *Finis secundi Elenchorum* ISTOTELIS. *Anno dni. M. CCCCCIII.* (1503). amsi typographus nomen suum non adposuit, go- cus tamen litterarum character satis luculentus, li- um e Martini herbipolensis typographica officina diisse, oppido testatur.

CCX.

CCX.

S*ummi philosophorum principis* ARIST
libri octo de phisico auditu phisicoru
lati. Nouiter correcti & bene emendati.
vniuersaliter & in genere totum negoci
cum & vniuersalia philosophie principi
propter quid aliorum ostenditur Contin
fol. folior. 90.

Codex litteris gothicis impressus, haec
fert verba: *Habes amate lector textum* AR
sico auditu denuo satis laboriose emendatum
diligentia Baccalarii Martini herbipolensis
sis *ciuis. ibidem a nouo pressum. Si quid*
humano errore. admissum fuerit cum beniu
dito atque inter legendum castigato. Non
omnia possit &c. Hisce verbis typograp
conspiciuntur subiecta.

CCXI.

Incipiunt libri *gloriosissimi Philosophorum*
ARISTOTELIS de Anima. in fol. fo

Neque a Michaele Maittaire, neque a
Leichio, editionis, charactere gothico impr
tio facta fuit. In fine haec leguntur verl
ciunt gloriosissimi libri ARISTOTELIS
(Stagyritae) *filii* Nichomaei *de anima*
Liptzk *impensis* Jacobi Thanners impre
1502.

CCXII.

quattuor librorum Meteororum ARI-
TELIS *philosophorum facile principis* be-
tus. Impressionum Ignee Aeree Aquee
cens causas & principia exquisitissime. in
66.

ittitur codici, charactere litterarum gothico
, cuius Jo. Henr. Leichius in *Annal. Typogr.*
nentionem fecit p. 81. epistola, in qua *meteo-*
hanc, Petrus Sidororius, hallensis *minimus*
ium magistros, academie Lipczensis, *mendis*
mnibus: complurimis tamen: eripuisse, atque
s: Melchiar Lotters *oppidani* Lipczensis *ad*
m & studiosorum profectum, caracteribus ef-
cisse dicitur. In fine haec leguntur verba:
atuor Meteororum ARISTOTELIS *philoso-*
principis atque monarche. Lypczk *in officina*
lotters *Anno MCCCCCIII.* (1503) *quinto*
yas finem feliciter cepere.

CCXIII.

'OTEΛOTΣ τα Ευρισκομενα. ARI-
TELIS opera quae exstant. Addita
iam ob argumenti similitudinem quae-
ophrasti, Alexandri, Cassii, Sotionis,
, Polemonis, Adamantii, Melampodis.
cuiusque fine adiecta varians locorum
e praecipuis editionibus; nonnunquam
manuscriptis codicibus: Emendationes
non paucae ex interpretum versionibus,
ue doctorum virorum animaduersionibus.
capitum index; & duo rerum ac verbo-
rum

Ita inſcribitur Tomus I. collectionis c
rum ARISTOTELIS, quam ſatis raram
Joan. Ludolph. Bünemannus, in *Catalo*
riſſ. p. 105. Gottlieb. Stolle in der *Hiſt*
lahrheit Jena 1736. in 4. p. 376. not. c
librorum Maurit. Georg. Weidmanni P.
Catalog. Biblioth. Salthen. p. 312. A
omnium partium, e quibus omnis collec
nitur, nos abſtinemus, cum id multa ſol
curatione factum fuerit a Viro Cl. Daui
in *Bibliotheque hiſtorique & critique* To
ſqq. Duplex exemplar nobis ad manus e
alterum e bibliotheca portenſi publica,
amico nobiſcum communicatum fuit.
Tomo VII. qui *problemata* ARISTOTEL
ctitur, deſtituitur, qui etiam in iſtis exem
ſiderabatur, quae cum Cl. Clement e bibl
ctorali hanoueraṅa, & bünemanniana, cc
fuerant. In exemplari, quod in biblioth
tur portenſi, titulus, quem adſcripſimus
tur, ſed Tomo I. hic praefigitur titulus:
ΤΕΛΟΥΣ Ὄργανον. ARISTOTELIS *Org*

Grynaeus latinam, *ad Philologum.* Paginis hoc men constat 465. Desiderantur etiam, quae in o exemplari reperiuntur, si *excerpta de* ARI-TELE *ex* Suida *&* Diogene laërtio exceperis, *missa de* ARISTOTELIS *vita & scriptis, ex au-bus tum veteribus, tum recentioribus.* Cur Cl. id Clement *scripta* ARISTOTELIS *rhetorica, idum logices* adpellauerit *Tomum*, ignoramus. iae partis titulus, exemplar. bibliothecae por-s, ab altero etiam exemplari differt. ΑΡΙΣΤΟ-ΟΤΣ φυσικῆς ἀκροάσεως, βιβλία Θ. περὶ Οὐρανοῦ Δ. γενέσεως καὶ φθορᾶς Β. Μετεωρολογικῶν Δ. περὶ κο-Α. περὶ ψυχῆς Γ. περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν βιβλ. Α. Μνήμης καὶ ἀναμνήσεως Α. περὶ ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως Α. ἐνυπνίων Α. περὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς Α. περὶ νεότη-καὶ γήρως, καὶ ζωῆς καὶ θανάτου Α. περὶ ἀναπνοῆς Α. περὶ μακροβιότητος καὶ βραχυβιότητος Α. ARISTOTELIS *Physica auscultatione, lib.* 8. *de Coelo* 4. *De Gener. corruptione* 2. *Meteorologicorum* 4. *De Mundo* 1. *Anima* 3. *De Sensu & sensibilibus, lib.* 1. *De Me-ia & reminiscentia* 1. *De Somno & vigilia* 1. *De nniis* 1. *De Diuinatione per somnum* 1. *De Iuuen-, senectute, vita, & morte* 1. *De Respiratione* 1. *Longitudine & breuitate vitae* 1. *Ad exemplaris*, *quod postremum* Lutetiae *excusum est, emenda-Francofurti Ex Typographia Andreae Wecheli D. LXXVII.* (1577) Ex praefatione Andreae cheli patet, quod hac parte initium operis impri-di fecerit & speciminis quasi loco in lucem emi-t. Tractatuum, qui in hac parte reperiuntur, alibet, nouo paginarum numero, Typographus tur. *Varia* autem *locorum lectio*, in altero exem-., in tractatus cuiusque fine addita, *index capi-& rerum ac verborum notatu digniorum bina in-aria alterum graecum, alterum latinum* heic de-antur. Tomo VIIII. hic praefigitur titulus: ΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Ἠθικῶν Νικομαχ. ἐιῶν βιβλία δέκα. A-TOTELIS *Ethicorum, Siue De Moribus Ad* Ni-coma-

hac ratione inscribitur: Ἀριστοτελου
Aristotelis *Oeconomica Siue de Rei*
cis. Francofurti. Ex Typographia Andr
M. D. LXXVII. pp. 33. Haec talem pr
lum: Ἀριστοτελους πολιτικων βιβλια
stotelis *Politicorum*, *Siue de Optim*
pub. Libri Octo, *Ex castigationibus* Pe
emendatiores facti. Francofurti Ex Typo
dreae Wecheli. M. D. LXXVII. (1577) p
tri Victorii *praefatio* latina, scripta est *Ia*
1552. *Variae lectiones* praemissae, du
dimidiam complent. Reliqua omnia,
tero exemplari adiiciuntur, hic desideran
ne haec titulorum diuersitas, indicium
tissimum, duplicem exstare *operum* om
stotelis editionem, quae *ex typogra*
liana francofurtensi in 4. in lucem emissa
quidem extra omnem positum dubitation
tionem posteriorem, multo perfectiorem
que esse priore: sed litterarum characte
exscripta est, paullo obtusiores sunt illis,
tibus conspiciuntur anno 1577. editis.

us MAIORAGII versionem, & Petri Victo-
tentiam emendato: Noua Capitum diuisio-
nis in singula capita argumentis: singulorum
am, per tabulas oeconomia: nec non reple-
unis, praesertim in secundo, vbi multorum
ctuum commentaria deerant. Per Fabium
um Vtinensem Philosophum, & Graecarum
rum Pub. Venetiis Doctorem. Cum du-
idice, altero Capitum, altero Rerum, & ver-
i locupletissimo. Ad Illustriss. & Reueren-
i, R. E. Cardinalem Amplissimum Augusti-
Valerium Episcopum Veronensem. *Vene-
pud Franciscum de Franciscis, Senensem,*
XCI. (1591) in fol. folior. 270. praemissis
icibus folior. 28. exceptis.

lber in Germania nunquam recusus, raro, nostra
e, inuenitur, quae enim *paraphrasis* MAIORA-
Basileae 1554. expressa in fol. a Jo. Alb. Fabri-
.. III. *Biblioth. graec.* Cap. VI. p. 127. memora-
non ad *libros* ARISTOTELIS *rhetoricos* spectat,
uidem vir Cl. Joan. Petrus Kohlius, in praefat.
ita & scriptis MAIORAGII, *Deliciis epistolicis*
1731. in 8. editis, praemissa, existimare vide-
Paraphrasin in libros esse ARISTOTELIS γε-
νέσεως καὶ φθορᾶς, & περὶ οὐρανοῦ, diserte prodidit
Alb. Fabricius l. c. & Niceron in *Memoires* Tom.
p. 283. Conf. *Catalogus librorum per* Joannem
rinum *excusorum*, Andr. Jocisci *Orationi, de or-
tu, vita, & obitu* Joan. Oporini, adiectus, vbi *para-
sis* memorata quidem adducta, nulla autem in *li-
rhetoricos* adlata fuit. *Explanationes* siue *com-
tarii* MAIORAGII, *in libros tres* ARISTOTE-
rhetoricos, primum in Italia, MAIORAGIO iam
tuo, in lucem prolati fuerunt, ab eius amitino

Primo Comite *Venetiis* 1572. in fol. pp. ·
Niceron l. cit. p. 284. Editionem, quam
theca portensi publica perlustrauimus, vt tit
dit, Fabius Paulinus, qui philosophus & me
nensis, non *typographus* fuit, vt Cl. quiden
l. cit. p. 83. existimat, curauit. In secu
pagina, conspicitur M. ANTONII MAI
imago, anno 1555. cum annum ageret ae
nitidissime ligno incisa. Sub illa collocatus
rum MAIORAGII *editorum, edendorum*
torum elenchus. Fabii Paulini *epistolam* ded
excipit, Primi Comitis *epistola, Mediolan*
nuar. 1571. scripta, qua Fratribus Arcimbo
tonello Protonotario apostolico, & Senat
& Joanni Candiae & Vallegii domino, ea
mum ob caussam, editionem primam, *expl*
MAIORAGII dicauit, quod MAIORAGIV
Fratrum Arcimboldiorum, alumnum olim
Hanc *epistolam* sequitur, MAIORAGII *pr*
tres ARISTOTELIS *libros, de arte rhetor*
capitum, & *tabula oeconomiam trium libr*
plexa. Operi ipsi adiicitur *index rerum &*
locupletissimus, quae in toto opere continentu
ronus nullam huius optimae editionis not
buisse videtur, id quod insignem illius rarit
de confirmat. Recentiorem editionem *Pa*
Joan. Cagnolum 1689. in 4. *nitide* quidem
tiosissime impressam, a Joan. Alberto Fabr
buisse secum communicatam testatur Cl. Ko
Incredibile est, quot virorum doctissimoru
hoc MAIORAGII opus condecoratum fu
lentio iam praeterimus Andreae Schotti, Da
org. Morhofii, Ludouici Moreri, aliorum
monia, & vnum, quod illi tribuit Cl. Ko
repetimus encomium. *Thesaurus*, ait l. c
potius eloquentiae variaeque eruditionis, q
appellandus est hic MAIORAGII *commenta*
hunc enim quidquid propemodum habuit doctri

ue sibi comparauerat artificii rhetorici longo rerum vsu acquisiti ac confirmati, non sine summa diligentia effit. Nec falluntur profecto illi, qui eorum omniquae nobis reliquit MAIORAGIVS, *scriptorum ceps ac praecipuum hoc appellant, omnium recentim* Hermolai Barbari, Georgii Trapezuntii, Ca- Sigonii, Petri Victorii *commentariis, doctissimis multoque studio elaboratis, doctrinae non tantum orata, sed & nitore stili, interpretationisque peracia longissime anteponunt* &c. Inter tot autem IORAGII admiratores, aduersarius quidam insurit Natalis Comes, qui paullo iniuriosior in eum se videtur, cum L. VIIII. *Mythologiae* Cap. V. 170. edit. *wechel.* 1574. in 8. plagii eum postula, & scriberet: *qui locus* (ARISTOTEL. L. III. *or.*) *cum ante nostram aetatem legeretur deprauaa* Petri Victorii *Patricii* florentini, *ac viri clarisingenio est integritati restitutus, vt mihi, cum* Florentiae, *multis rationibus probarunt viri quieximiae integritatis & eruditionis, atque in pri* Vincentius Borghinus, *vir omnium, quos vnquam noui, multiplici rerum cognitione praestantissimus, um grauium testium auctoritate commotus non ponon summopere improbare* M. ANTONII *cuius* MAIORAGII, *nescio impudentiam ne appellem, exquisitam ambitionem; qui omni explicatione pro*ristotelicae *artis ipsius* Victorii *scriptis accepta, ex iisdem viris illustribus cognoui, ex hac emendae elatus, mox alibi in* Victorium *ipsum non semel ultauit, & per loci huius correctionem viros omnes issimos suae aetatis insectatus est: atque in primis* rmolaum Barbarum, *virum praestantissimum* &c. stigia Natalis Comitis legisse videtur Mr. Gibert, idemiae parisiensis Rector, & rhetorices in Collemazariniano Professor, qui in *Jugemens des Sats sur les Auteurs, qui ont traité de la Rhetorique* I. p. 65. cum de commentatoribus in *libros* ARIOTELIS *rhetoricos*, exponit, de MAIORAGIO

 hac

il joint souvent des exemples: il montre *érudition:* Victorius *n'en a pas moins.* C *Dictionaire historique & critique* Tom. not. H. Sed dedit MAIORAGII defe Kohlius l. cit. p. 84 sqq.

Catalogum Scriptorum, qui vitam MARIAE COMITIS, siue DE CONTI, Maioragio, pago haud procul ab vrbe sito, MAIORAGII adsciuit cognomen, demiae Hetruscorum *degli Transformat* tur, nomen ANTONII MARIAE, transformauit ANTONII, anno 15 posteaquam Professoris eloquentiae m munere, magna nominis fama functus 1555. aetatis autem anno XLI. mortui, transmiserunt, inuenies in *Memoires* de l. cit. p. 285. in praefatione Cl. Kohlii, p. 2 seqq. Conf Marquardi Gudii *epistola* non solum nonnullae M. ANTON. MA sed etiam virorum doctissimorum & clarissi RAGIVM, & ad alios passim insertae stolae, quibus vita MAIORAGII n stratur.

Positis ante singulas declarationes Graecis
s Auctoris: iisdemque ad verbum Latine ex-
s. Accessit rerum & verborum memorabi-
Index plenissimus. *Cum gratia & priuilegio.*
utiae, apud Juntas cIↄIↄ LXXVI. (1576) in
pp. 698. exceptis praemissis & indic. fo-
23.

ibrorum, quos conscripsit PETRVS VICTO-
rs, editiones in Italia excusae, non solum littera-
a elegantia, qua editiones in Germania repetitas,
erant, sed etiam raritate, rerum aestimatoribus se
mmendare solent. Hunc sane librum, inter raris-
os iam retulit Joan. Ludolph. Bünemannus, eique
t magnum in *Catalogo libror. rarissimor.* p. 95. sta-
pretium. Conf. Cl. Vogtii *Catalog. libror. rariss.*
09. Is autem Gabrieli Naudaeo in *Bibliographia*
tica p. 247. edit. quae cum Degorei Whear *Re-*
onibus hyemalibus, Cantabrig. 1684. in 8. euul-
fuit, *recte & doctrinae facilitati, & studiorum*
terea suorum vtilitati consuluisse videtur, qui Da-
is Heinsii *paraphrasin, in libros* ARISTOTELIS
icos, vna cum editis e regione Zwingeri *&* P. VI-
RII *commentariis, sibi addiscendum & euoluen-*
proposuerit. Quibus caussis PETRVS VICTO-
s adductus fuerit, vt Francisco Medici, Magno
riae Duci, hoc opus suum nuncuparet, hisce ver-
initio *epistolae* dedicatoriae exposuit: *Multae*
causae, & illae quidem magnae, ac iustae prin-
optime, quae me hortatae sunt, vt hoc vigiliarum
rum munus, ad te mitterem: &, siquid honoris
ac laudis ad me peruenire potest, tibi largirer, at-
honestissimo tuo nomine consecrarem. vt autem
tam nunc, quod tibi multis modis debeo: liberali-
que tua grandi sum vsus in neptibus collocandis,
l beneficium quam magnum sit, intelligere facile
ere, qui aliquando eguerunt, benignitateque ali-

cuius subleuati sunt, illud me magis mouet, q gor officio, facioque, quod necesse est ab omn betur, ac magno consilio gestum esse existimet enim cupidus verae laudis, laetorque non par audio iudicium meum commentari. Quomo non probabitur, opus de optimo statu ciuitati uo philosopho scriptum, ad eum missum esse, uum tenet trium amplissimarum ciuitatum, multas relinquam, antiquas ac nobiles, siu in fidem his commendarint, siue quae in dit rum positae sint: &, vt illae rectum cursum saluaeque in portum vehantur, plurimum idemque excultum animum habet scientia art marum, ceteraque monimenta magni huius d gnouit: in primis autem sapientiae parte quae bene viuendi praecepta dat, & non sol priuatae vitae, cum laude degendae rationem, reipublicae, recte regendae prudentiam: La ro Graecumque *sermonem, necessarium scient site perdiscendis, puer adhuc hauserit. Ha non inuitum tamen, me traxerunt ad hoc fa* &c. Matrimoniio sibi iunxerat iste Francis ces vxorem, Maximiliani Caesaris sororem lum, vt PETRVS VICTORIVS, ait, *de magnum* Etruriae *ducem adpellauit, itaque ab omnibus voluit,* quo simili gradu honori Cosmus, pater Francisci, a Pio V. pontifice decoratus fuerat. *Indicem rerum ac verbor* vt VICTORIVM hoc labore leuaret, Bened ctius, *latinarum*, vt a Victorio vocatur, & *rum litterarum, vt artis quoque dicendi bene ipsarumque doctor adcuratus.* Istum *indicem* tur, tres alii, primus *graecarum vocum*, secu *corum e veteribus auctoribus, ab* ARISTOT *libris politicis, citatis*, & tertius denique qu *rum nomina* complectitur, *quorum testimon* VICTORII *commentariis citantur, aut loci e tur, aut explicantur. Impressus* typis, in fi

tur, apud heredes Bernardi Iuntae *Mense Augusto* LXXVI. (1576). Quanti Ioannes Caselius li- n aestimauerit, verba eius docent, quae leguntur *tolar.* L. VI. *Epistol.* V. *ad* PETRVM VICTO- M p. 285. edit. Iusti a Dransfeld *Francof.* 1687. *Deinceps reuertar ad* ARISTOTELEM, *& au- ribus meis forte illius libros de optimo statu rei- . interpretabor, illustratos a te, diuinis commen- is, quo facilius amplissimas illas doctrinas asseque- r, magisque emergeret illa cana veritas,* Atticae *losophiae alumna, secundum* Varronem. De PE- VICTORIO alio tempore dicendi locus erit.

CCXVI.

NSTANTINI *Porphyrogennetae Imperatoris,* pera. In quibus Tactica Nunc primum unt. Ioannes Meursius collegit, coniun- didit. *Lugduni Batauorum, ex officina El- ına anno MDCXVII.* (1617) in 8.

cripta Joannis Meursii omnia, & in primis aucto- graecorum, quas euulgauit editiones, raro hodie niuntur. Imperatoris CONSTANTINI Por- rogennetae *opera,* quae heic reperiuntur, iam an- seorsum a Meursio edita fuerant, nunc vero ad- *Tacticis* collegit, & vt in praefatione ait, *dispar- veluti artus vnum corpus esse fecit.* Omnem col- ionem Joanni ab Oldenbarnevelt Holl. & Westfr. locat. Archiuor. Praef. magni sigilli Cust. Reipu- ae dicauit. Scripta CONSTANTINI hoc ordi- osita fuerunt.

De Administrando imperio liber ad Romanum phyrogenitum, *filium.* Illum iam anno 1611. e editum, verba testantur in fine obuia: Lugdu- Batauorum *typis* Johannis Balduini, *impensis vero*

Ludouici Elzeuirii. *Anno MDCI.* Primus fi
annes Meurſius, qui hunc CONSTANTINI l
luce donauit publica. Vſus fuerat codice, q
ptiſta Egnatio, in Bibliothecam transmigrauer
tinam, *Verſionem latinam*, & *notas breues*
Cum caput libri XXIII. & XXIIII. περὶ ἰβ
Ἰσπανίας nimis corruptum, e graeco, non co
auderet Meurſius, id poſtea praeſtitit Anſeln
durius, Presbyter ac monachus benedictinus
gregatione melitenſi, qui integrum librum,
tione meurſiana recudendum curauit Tom. I.
quod partem *corporis hiſtoriae byzantinae* c
& hoc inſcribitur titulo: *Imperium Orienta*
antiquitates conſtantinopolitanae, *in quatuo*
diſtributae, quae ex variis ſcriptorum graeco
ribus & praeſertim ineditis adornatae, comm
& geographicis, & topographicis, aliisque qu
rimis monumentorum ac numismatum tabellis
tur, & ad intelligentiam cum ſacrae tum pro
ſtoriae apprime conducunt. Paris. e typogra
1711. in fol. form. maior. & *Venet. ex ty*
Barthol. Jauarina 1729. II. Tom. in fol.

II. *Liber Tacticus, terra marique pugnanti*
nationem continens. Huic libello Meurſius
verſionem ſed tantummodo *notulas* quasdam
Emendatione igitur indigent verba Niceroı
XII. des *Memoires* p. 190. vbi CONSTA
Tactica a Meurſio *graece & latine Lugd. Ba*
in 8. edita dicuntur. Communicatus fuerat
theca palatina, cum Meurſio codex, e codice
thecae vindobonenſis deſcriptus, quem Petr
becius Tom. VII. *Commentarior. de Biblioth*
dobonenſi p. 201. deſcripſit.

III. *De Thematibus Imperii Orientalis Lib*
Bibliotheca & verſione Bon. Vulcanii, *cum N*
dem. Prodierat Bonauenturae Vulcanii edi
duni Batauor. ex officina Franciſci Rapheleng
in 8. Codicem ille nactus erat, qui Mechlini

quemdam, Anglum, Thomam Clementem,
nenter habitus, multos annos, in Bibliothe-
tius βιβλιοταφῆς squallore & puluere delitue-
ea in altera miserae illius vrbis direptione
e, militari violentiae obnoxius, perierat, nisi
Nam Vulcanio *tandem, vna cum* Procopio
is Justiniani, *&* Agathia *oblatus, persolutis*
tatus est. Retulit haec ipse Vulcanius in *epi-*
atoria ad Janum Dousam, Paul. Busium, &
ab Almonda. Secundum quidem librum
Thematibus imperii occidentalis siue Euro-
cem etiam emittere animo constituerat Bo-
inius, sed fato, nescimus quo, deterritus, a
destitit, illamque gloriam Federico Morel-
, qui primus *Librum II. cum versione* sua *&*
ulgus edidit *Paris.* 1609. in 8. Sunt vero
pud CONSTANTINVM Porphyrogenne-
: prouinciae, in quibus militum legiones,
is, locatae fuerunt. Vtrumque libellum
egis Galliae 2431. in charta bombycina
astigatum, & addita versione noua publici
s fecit Anselmus Bandurius Tom. I. *Impe-*
l Adiecta conspicitur tabula geographica
essa Guilielm. de l'Isle, quae imperium con-
litanum, quale ab Heraclii aetate, per Si-
ligestum, ob oculos ponit.
NSTANTINI Porphyrogennetae *Nouellae*
nes aliquot. Sunt numero XIII. quas iam
exire, cum *versione latina,* iusserat Joannes
us, *in Jure* Graeco-romano *tam canonico,*
li, ex variis monumentis Europae *&* Asiae
ncof. 1596. in fol. Tom. I. L. II. p. 103.
Tom. II. p. 139 seqq. His *emendationes* &
es quasdam adiecerat Joan. Leunclauius,
i Meursius in sua editione adiecit, & illis
iunxit, CONSTANTINI Porphyrogenne-
eratoris nouellas constitutiones IIII. quas e
regiis, *auctiores melioresque,* cum *noua ver-*

fione & castigationibus iam antea ediderа Labbeus *Paris.* 1606. in 8.

Conf. de CONSTANTINO Porphy eiusque editis scriptis Martin. Hanckii de S *byzantinis* L. I Cap. XXV. p. 461 sqq. J bricii *Bibliotheca graeca* L. V. Cap. V. p. & qui nuper *Lipsiae* 1751. in fol. form. m Imperatoris, *de ceremoniis aulae byzantina* mum cum viris doctis e bibliothecae senat ensis codice, cum viris doctis communica Henrici Leichii *Commentatio de vita &* CONSTANTINI *Porphyrogeniti, imperai tini Lips.* 1746. in 4. edita, & operi mem I. praemissa.

CCXVII.

Του Σοφωτατου ΚΟΤΡΟΠΑΛΑΤΟ ΟΦΦικιαλων του παλλατιου Κωνς λεως, και των οφφικίων της μεγάλης Ε *Sapientissimi* CVROPALATAE, de offici latii Constantinopolitani, & officiis mag siae. Libellus Graece & Latine nunc p lucem editus, ad historiae ciuilis, eccles totius antiquitatis intelligentiam perutili sarius. Ex bibliotheca viri clariss. & Julii Pacii J. V. D. Additus in fine N bellus. Cum indice rerum & verborum tiss. *Apud Joannem Mareschallum Lu MDLXXXVIII.* (1588) in 8. pp. 425. dedicatoria pp. 9. non numerata fuerit.

Librum esse raro obuium, *catalogus bliothecae* saltheniannae p. 394. Duplex

io, altera Julii Pacii, qui Hippolyto a Colli-
C. & Professori Heidelbergensi, tali inscripti-
rum dicat.

Nob. V.
Hippolyto a Collibus *J. C. clariss.*
Collegae Opt.
Hunc CVROPALATIS *de Officiis*
Constantinopolitan.
Libellum
Ex suo κειμηλιαρχῳ *in publicam*
Vtilitatem nunc
primum editum
Officii & Amicitiae non
Vulgaris publicae testandae
Causa. Jul. Pacius Beriga
D. D.

editoris Nadabi Agmonii, siue Francisci Junii,
istola *consulibus ac senatui inclytae reipubl.*
Furdensis, *Francof. an. 1588.* scripta, librum fa-
sse voluit. Is librum e graeco conuertit, &
k indicem adiecit. Ignorauit autem verum au-
GEORGII CODINI nomen, & *Curopalatae*
tis nomen, pro proprio venditauit. Quo loco
prodierit, non constat, verisimile est, illam
ergae natales suos debere, quamuis Martin.
us *de Scriptoribus byzantinis* Lib. II. Cap. X.
13. & Henric. Wharton in *Adpendice ad* Guil.
Histor. litterar. Scriptor. ecclesiast. p. 147. li-
Francofurti esse euulgatum existiment. Nice-
Memoires Tom. XVI. p. 197. id *Lugduni Ba-*
n factum esse, adfirmat. Exstant exemplaria,
nouo ornata titulo, & additis aliquot pagellis
ci Junii nomen in fronte gerunt; & *ex Hie-*
Commelini officina 1596. prodiisse dicuntur.
Niceron l. cit. vbi ait: Junius *publia le pre-*
et Ouvrage sous le nom bebreu de Nadabus
nius; *son travail n'a pas eu l'approbation du*
qui a trouvé son édition très défectueuse, & les
con-

conjectures dont il s'est servi dans ses correct
ses notes, fort peu heureuses. Il en donna
velle à Heidelberg *en 1596. in 8. & la dedi*
quard Freher, *qui lui avoit procuré des m*
par le moyen desquels il y a rempli plusieur
de la precedente. Il en préparoit une trois
exacte, lorsqu'il mourut, & cette circonsta
privé le public. Male inprimis excepit Fr
Junium, Jacobus Gretserus, qui illum n
Tom. II. *de sancta cruce*, locis a Jo. Alb.
L. V. *Biblioth. graec.* p. 478. memoratis pe
sed etiam in *variis lectionibus*, *& explicatio*
libellum GEORGII CODINI Curopalatae,
1602. in 8. & in *Facula* GEORGIO CODI
ropalatae *accensa, Ingolstad.* 1604. in 8. mir
pexum dedit. Ipse Jacobus Gretserus, nouam
GII CODINI dedit editionem, hoc titulo
tam: GEORGIVS CODINVS Curopalata
& officialibus magnae Ecclesiae, & aulae con
politanae, *latine versus, adiunctis tribus Co*
riorum, obseruationum, & emendationum li
syntagmate de imaginibus manu non factis, de
a S. Luca *pictis, Paris.* 1625. in fol. Ad tr
ces potissimum recensuit librum, duobus
boicae bibliothecae, tertio lauteriano. In p
his verbis, in duplicem Franc. Junii edition
hitur: CODINVM *ne plane otiosus essem, i*
sumpsi, verti, commentaria adieci, errores gr
Junii *detexi: vtique id aut non facturus aut p*
cturus (quamuis innumeros eius errores diss
rim) nisi Junius *homo arrogantissimi supercili*
tholicae fidei immanissimus hostis fuisset, qui cu
haberetur, & venditaretur omniscius, perspicu
dit, edito CODINO, *sibi hac opinione & fa*
iniuriam, si tamen volenti fieri potest iniuria
Junius *hanc de se opinionem, & famam volebat*
vebat, qui Curopalatam *primum edidit, anno*
ptoris LXXXIIX. ex bibliotheca Julii Pacii, *su*

omine, *vel potius in* iudaicum *commutato* - - -
s nactus Junius *a* Marquardo Frehero *integriora*
plaria, *adiectis priori editioni aliquot pagellis*,
s lacunas nonnullas expleuit ; nomen suum pro-
est, CODINVM*que* Frehero *inscripsit*, *ita vt*
palata *iam tribus patronis stipatus in publicum*
it. Merito tamen culpandus est Junius, *quod*
n editionem non adornarit, *&* *a se pleno sacco*
os errores non correxerit, *adiutus codicibus bi-*
becae palatinae, *&* Raphaelis Seileri *exemplari ;*
erat apographum optimi codicis augustani: *nam*
INVM *olim fuisse : iam enim non est ; sed amis-*
st ; vt ante aliquot annos ex amplissimo domino
co Velsero *IIuiro* Augustano *intellexi : nescitur*
negligentia vel fraude perierit. Tot ergo subsi-
instructus Junius, *praesertim translatione* Seile-
debebat CODINVM *a capite ad calcem recogno-*
plurima & grauissima menda emendare, *librum-*
ab erroribus liberum lectori proponere. Verum
horum praestitit, *nisi quod vt antea dictum*, *pau-*
pagellas, *primae ac mendosissimae suae editioni*
mutato titulo, *addito nouo patrono*, *appositoque*
nomine. Quo ipso fucum lectoribus fecit, *quasi*
editionem promeret, *anno MDXCVI. cum non*
noua, *sed prima*, *illa nimirum ipsa*, *quae anno*
MLXXXIIX. prodierat, &c. Cum & in *commen-*
riis libris, Gretserus, Junio non pepercisset, so-
suum defendere, & Gretsero dicam scribere
uit Gerard. Joan. Vossius in *praefat.* libr. *de hi-*
ris latinis fol. 13 b. seqq. edit. *Lugd. Bat.* 1627.
Sub limam vocata ipsa Gretseri editio, & de-
edita fuit, a Jacobo Goar hoc titulo: GEOR-
CODINVS Curopalata *de officiis magnae eccle-*
& aulae Constantinopolitanae, *ex versione* P. Ja-
Gretseri, *Soc. Jesu, cum eiusdem in* CODINVM
mentarior. libris tribus, *& de imaginibus non ma-*
is opere. In hac editione praeter comparatum
regiis MSS. Graecum *textum*, *& reparatam* la-
tinam

ptima & ſplendidiſſima partem *Corp*
hiſtoriae byzantinae, vid. *Bibliotheca h*
ſtorica Centur. VIIII. p. 112 ſqq. R
ex editione repetita *Venet. ex typogra*
varina 1729. in fol. in den *Nachricht*
liſchen *Bibliothek* Tom. V. p. 449 ſe
tione inter alia monet Jacobus Goar
caput de officialibus eccleſiae magnae, il
eſſe CODINI, cuius ſententiae ratio
nimirum *Catalogum*, in quo officialium
ſentur, a reliquis CODINI capitibus
giis gallicis MSS. diſtinctum reperiri
opus, absque *catalogo*, in ſua, recto or
diſtributum, quod & ipſi, quibus Gret
rit, comprobent codices.

GEORGIVS CODINVS floruit ſub
ratoribus conſtantinopolitanis, & poſt i
ſtantinopolitanae expugnationem ad
Curopalatarum officium eſſe iam deſier
tur Lambecius, in eam inductus fuit o
Curopalatae titulum tantummodo obti
officiis palatii ſcripſerit. Vid. *breuis* e

ten additum fuerit. Illi autem, qui *Curopalatae* tatem gerebat, aulae custodia, & cura demandaat, auream virgam gestabat, primus in comitatu ratoris, eiusque auctoritas, imperatoriae proxiras. Vid. de denominatione & dignitate *Curoae* Joan. Meursii *glossarium graeco-barbarum* L. *Batav.* 1614. in 4. pag. 279 seqq. Caroli du ae. Domini du Cange *Glossarium med. & infim. citatis Lugd.* 1688. col. 729. Eiusd. *Gloss.* *um & infim. Latinit.* Tom. II. *Paris.* 1733. col. 1242. bi Goar *Commentar. ad* GEORG. CODINVM II. pag. 24. edit. *paris.* Jacob. Gretseri Lib. II. *ruat. in* GEORGII CODINI *Cap.* II. p. 190. & *ap.* V. p. 208. edit. *paris.* 1648.

ancifcus Junius siue de Jon, senior, Theologus nsis, natus an. 1545. & mortuus anno 1602. *vi*uam ipse descripsit, quam primum in lucem edi'aullus Merula *Lugdun. Batauor. ex officina planua* 1595. in 4. Praemissa postea fuit *operibus* eius *gicis Geneu.* 1607. & 1613. II. Tom. in fol. edi*Praefatione* illam ornauit, & *breui narratione, de morbo, obitu, & scriptis* auxit Daniel Gerdesius in *ellaneis* groning. Tom. I. *Amstelod. & Duisburg.* 5. in 8. P. II. p. 201 seqq. Legi etiam poterunt ic. Gomari *oratio funebris in obitum* Franc. Junii *L. Bat.* 1602. in 4. Jo. Meursii *athenae* batauae *L. Bat.* 1625. in 4. pag. 163. Paull. Colomesii *ia orientalis* p. 94 seqq. edit. Hag. Comit. 1665. Melchior. Adami *vitae Theologor. exteror.* p. 96. ll. Freheri *Theatrum viror. eruditione claror.* 12. de *Lebensbeschryving van geleerde en beroemde* *men* P. VI. *Amsterd.* 1733. in 8. p. 601 sqq. Nim *Memoires des hommes illustres* Tom. XVI. p. 171 Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II. P. II. 12 sqq. Tom. V. P. II. quae complectitur *les Au déguisez*, P. II. Cap. VII. p. 167 seqq. P. Baile *ionaire historique & critique* Tom. II. pag. 1585.

CCXIIX.

CCXIIX.

Opuſculum MICHAELIS COCCINII
genſis alias KÖCHLIN *dicti*, De i
Graecis ad Germanos translatione, in q
diſſeritur, qui Galliae populi ſpectent ad
tionem imperii. Item de Francorum o
d(* iplici Frcia. (Francia) De corona i
pleraque alia ſcitu memoratuque digniſſin
logiae duae eiusdem COCCINII ſeſe a c
ſa quorundam infamatione defendentis a
tis. Inſuper proteſtatio ad lectorem. i
lior. 30.

In hac paucarum plagularum collection
ctoribus ſe offert

1) Ringmanni Phileſii Vogeſinae τὸ δεκά
argumentum libelli exponitur:

Inclyta in Heluetiis *an* Argentina *ſit oris*
Alſatia *&* *poſſit dicier* Heluetia?
Semper ea populus fuerit Germanus *in vr*
Quamuis hoc eſſent Gallica *regna ſolo?*
Sique ibi ſint Francis (*verſus* Titana *cadet*
Qui degunt) *quoquo iura relicta modo?*
Imperium Graiis *an* Gallus *habuerit ab ip*
Aut potius belli Theutonus *arte valens?*
COCCINIVS *querit cum* Bebelio *ipſa* M
Scribitur horum iſto maxima parsque

2) MICHAELIS COCCINII, *ad praeclaru*
doctorem conſultiſſimum, Jacobum Oesler T
ſem, *epiſtola*. Commemorat in illa epiſto
duas ſcripſerit *apologias*, Argentinam chal
ad imprimendum delatas, in quibus, ſe adu
lumniofam infamationem, defenderit, qua
in primis auctoribus, contra illum exorta f e
rum alter erat Theologus, alter Juriscon ſult

centia ac loquentia notissimus. Impingere autem ebant illi haereseos notam, quam ob rem istas iposuit *apologias.* Quia autem chalcographus de lli paruitate conquerebatur, & eiusmodi parua ra, in emporio francofurtensi, venalia non solere oni, adfirmabat, quaedam *de imperii translatione* Germanos, item, *qui* Galliae *populi ad ius & di- tem spectent imperii*, scribere tentauit.

;) Τὸ τετράστιχον Wolfgangi Richardi gislingensis, *rgumentum libelli* COCCINII *de imperii tralatione.*

;) MICHAEL. COCCINII *epistola, ad disertis- is iuriumque consultissimos viros*, Joannem Reuch- , phorcensem, & Joann. Streler, vlmensem, & nric. Winckelhoffer, ehingensem, *confoedera- um* Sueuorum *iudices consistoriales, ac triumui-* In illa exponit, quae illum impulerint, vt opusculum conscriberet. En! ipsa illius ver- *Cum viri sitis doctissimi, ac humanitatis tissimi, in conuictu inter epulas & pocula: tales tem quaestiones nobis proponere soletis. Quocirca stiusmodi consuetudinis fructum aliquem videatis: reuimus eas questiones quas nouissime in conuictu bosioque philosophico proposuistis: diligentius per- ctare, ac quid de ipsis sentiamus scriptis nostris id is explicare. Fuere autem questiones a vobis pro- itae haec: Prima an* Argentina *sit vrbs* Heluetio- n? *& quos* alsaticos *appellamus sint* Heluetii? *sicut idam arbitrantur. Secunda, an* argentinenses *sint, semper fuerint* Germani *in* Gallia *tamen siti? Ter- t.: an* Argentina *& tota* Alsacia, *ad ius & ditio- m pertineant* Francorum? *Quarta: an imperii latio de* Graecis *sit facta ad* Francos *& non* Ger- nos? *Quinta: qui* Galliae *populi ad ius & ditio- m pertineant imperii: tanquam feudatarii? Pri- s duas in presentiarum* Bebelius *discutiendas as- mpsit, cuius sententiam; & meo quidem iudicio ap- obatam: cum ipsemet per ydoneos scriptores satis terque muniuerit: nihil amplius mihi addendum re-*

 liquum

liquum fuit. Ideo ad reliquarum questionum *nem accedam* &c. Huic epiſtolae opuſcul ſubiungitur. Inſertum fuit a Simon. Sch bro, qui inſcribitur: *Sylloge hiſtorico-politico- ca, Argentorati* 1618. in fol. In *Catalogo B* bodleianae Tom. I. p. 168. duae aliae cc memorantur, quibus inſertum fuit. Scripı qui idem *de Translatione imperii a* Graecis cos, pertractarunt argumentum, recenſet Voetius, *Selectar. Diſputation. theologic.* P. *iect.* 1655. in 4. p. 891 ſqq.

5) Στιχίδια τοῦ Φιλεσίου περὶ ὄρεος πατρικοῦ. latino elegiaco montem celebrat Vogeſum

6) *Tetraſtichon* Jacobi Henrichman. *in a* *apologiarum* coccinarum.

7) *Pro* cocciniana *apologia*, *tetraſtichon*, \ Richardi, gislingenſis.

8) Ad MICHAEL. COCCINIVM, *ami* *larem*, *epigramma* Leonardi Clementis, vlr

9) MICHAEL. COCCINII *ad* Leona mentem, vlmenſem, *artium & philoſophiae* ı *paroetianum* zwifaldenſem. *epiſtola*, in qu: qua commotus duas conſcripſerit *apologia* ponit verbis: - - *quarto abhinc anno* (*q* *aetatis meae erat annus vigeſimus quartus*) *quoddam lucubraui, de caeſarea papalique pc* *de cauſſis tantae imperii inclinationis : &* *chriſtianae ruinae. Et quum idem opuſculum* *paullo concitatius incautiusque ac minus erudi* *ptum; eam ob rem vt me ipſum emendarem:* *conſideratius eruditiusque quod aliquando aca* *dignum*) *elaborarem, dialogum ſcribere coepi* de imperii iuribus, *in quo tu pontificis rbo* *tem ſuſtinere ac defendere conaris:* Bebelius Caſpar Humel *media quadam ac regia inc* *medium pacis & concordiae excogitare labora* *praefatum opuſculum per quendam poetaſtrun* *nem furtim ad manus cuiusdam biloſi rancoro*

peruenit; *qui rem mox cuidam iurisconsulto dete-fertur. Is theologus malae cuiusdam de me infa-onis auctor & seminarium extitit praecipuum vt libellum conscripserim haeresi plenum, & quod de fim excommunicatus. Illam equidem infamatio-ego qui honestis hic sum genitus parentibus, & inter iles ac ciues meos vita & moribus comprobatus ani-(vt debeo) iniquissimo ferens: hoc mense Januario* 06) *duas apologias ad quendam canonicum* ftutgar-um *dedi, vt me apud ducales senatores a tanta in-mione & criminatione defensaret. Sed quia talis matio indies magis ac magis inualescit ideo constitui em apologias (vt omnibus essent testimonium & pur-mea innocentiae) sub tuo nomine publicare: vt infamatio sit publica, defensio itidem mea sit pu-* &c.

) *Apologia prima ad quendam Canonicum* Stutgar.

) *Apologia secunda ad eundem Canonicum* ftutgar-um H. B.

) *Protestatio* MICHAEL. COCCINII *ad lecto-* Scripta illa eft *ex Tubinga, XVI. Kal. Augusti. dni. MDVI.* in fine hoc legitur Diftichon:

essit apud Tribonos *solito limatius, illa Inclyta* Grünigeri *calcbographia. Vale.*

) *In detrectatorem integerrimi viri,* MICHAEL. CINII Tubingen. *praeceptoris sui doctiss* ... Guolgangi Richardi gyslingensis.

) Jacobi Heinrichmanni, *philosophi. ad doctissi-iurisconsultum illustr. ill. principis* Würtenbergenf. *rem praestantissimum,* Beatum Widman, *praece-& doctorem suum, epistola.* Diriffimas impre-nes in illa, in COCCINII Aduerfarios euomit, *Ah summe rerum opifex maxime Deus, hosce im-& pestiferos homines, vertigine, lippitudine, po-& chiragra, stranguria & coryza afficias: omni mendicorum morbo (quibus afflicti eiulantes*

ante sacras aedes ad stypem manum porrigant) ca
vt tandem morbo suo impediti: bonos lacessere desi

15) *Decastichon* Jacobi Heinrichman. *contra*
dicum detractorem:

Spurcus & infamis pereat detractor amarus
Linguam ammittat qui detrahit ingenuis
Et suspendatur fiatque volucribus esca
Mersus aquis hic sit piscibus atque cibus
Fulmine tangatur iactato ex aethere summo
Et pereant statim grandine quaeque sua
Et malus hunc sursum rapiens inque aere daem
Pulueret & vento discutiatque scobes
Hunc tandem stygius daemon sub balnea ducat
Assiduoque lauans hunc Acherontis *aquis.*

16) Jacobi Oesler, tubingens. *vtriusque iuris*
Argentinae *consistorialis causidici epistola ad* MIC
COCCINIVM, *conterraneum & amicum suum*
fine omnis collectionis haec leguntur verba: *Jo*
Grüninger *imprimebat* Argen.

De MICHAELE COCCINIO eiusque scriptis
omnes fere Historiae litterariae scriptores, al
silentium, e quo singularem eorum raritatem c
mus. In gymnasio tübingensi illum Henrici B
fuisse auditorem, ipse profitetur in *epistola* Tub
anno 1505. d. V. Kal. Maii ad studiosam iuuentutem
manicam, scripta, quae legitur in Henrici B
opusculis, *Argentin.* 1516. in 4. editis p. 139.
postea varii, contra praeceptorem insurgerent
farii, innocentiam illius strenue defendit in *ap*
quae legitur in Appendice *Commentariorum* H
Bebelii *de Abusione linguae latinae apud* German
de proprietate eiusdem, qui, vt alias editiones
mus, *Argentin.* cum *opusculis* Bebelii modo men
1516. euulgati fuerunt. Circa annum 1511. M
apud Gubernatorem Vitum de Furst, Sueuum,
tem auratum, atque iureconsultum, Cancellari
nere functum esse, patet ex *epistola* Henrici B
ad eum scripta, & huius *apologiae* l. cit. sul

A

vero 1506. *octauum fuisse*, *quo* COCCINIVS,
ensis *paedagogii rector antea fuerit*, ipsius *ad*
icos iuniores Collegii modernorum studii tubin-
docet *epistola*, Jacob. Hainrichmanni *gram-*
, *Tubing*. 1506. in 4. & alibi saepius editae,
Conf. Viri clariss. Jacob. Burckhardi nuper,
uanto reipublicae litterariae detrimento, mor-
mentar. de linguae latin. *in* Germania *fatis* P. II.
nprimis p. 318. not. (tt). Burc. Gotth. Struuii
. in COCCINII libellum *de bello* Maximiliani
netis *gesto*, apud Marqu. Freher. l. cit. Jos.
is in *Bibliotheca* p. 504. & *Catalog. Biblioth.*
nae p. 288. eius *de bellis* italicis L. I. excusum
, cum Coriol. Cepionis, *de* Petri Mocenici
llis Lib. III. & Cornel. Wengeri *de bello inter*
ndum *Archid.* Austriae & Venetos libello *ap.*
Winter 1544. in 8. adfirmant. Idem sine du-
llus est, quem Marquard. Freher. tit. *de bello*
liani *cum* Venetis, gesto anno 1511. inseruit
I. *Scriptor. rer.* germanic. p. 539 sqq. edit.
otth. Struuii. *Dialogus*, quem in *epistola*, loco
bis citata, memorat, sine dubio lucem nun-
idit publicam, quod ipse testari videtur *apo-*
ma, vbi operis in quatuor libros dispertiti ar-
um satis copiose exponit, &, *dum quarti libri*
ni, ait, *insisterem*, *suasioni cuiusdam amici*, *a*
lo abstinui. Ac res, quam elaborare decreueram,
esta, *atque sepulta manebit cum perpetuo silentio.*
ctione *opusculorum* bebelianorum, quae sine
nni indicio in 4. prodiit, exstat *Contra ca-*
res COCCINIVS *ad lectorem*, & MICHAEL.
NII *alias* KÖCHLIN *dicti*, tubingensis, *ad*
m iuuentutem germanicam, *epistola*, scripta
e d. XXV. April. 1505. Et haec sunt omnia,
pud scriptores, de illo inuenire potuimus.

ALBERTI M. quod nos quidem scia
reperitur. Jo. Alb. Fabricius Lib. I.
& infim. Latinit. p. 121. librum ALBI
buit *de doctrina dicendi & tacendi, Pari*
de arte viuendi, loquendi & tacendi i
Mich. Maittaire Tom. I. *Annal. typog*
prodit. Eumdem nostrum librum
mus, nisi Michael. Maittaire nobis ol
tia, qui non sine ratione suspicari vi
lum falso, nomine ALBERTI M. e
qui potius ad Albertanum caussidicu
de quo vid. *Analecta* nostra *litter.* p. 1
neat. Christoph. Hendreich. in *Pand*
p. 85 titulum, prout in editione, qu
versatur, eum legimus, quamuis non
tulit, & libri antiquissimam exstare in
editionem, quae sine dubio haec n
omnia venerandae vetustatis indicia
Sine die & consule in lucem exiit, litt
cis admodum inconcinnis expressa est.
locus est, illam ex officina Joannis Zai
euulgatam esse crediderimus, circa

roque libro conspirant. Christophor. Hendreichius iam l. cit. editionem recentiorem *Lipsiae* 1511. in l. excusam adtulit, quam Jo. Henr. Leichius in *nal. typogr.* lipsiens. silentio praeteriit. Capitum IIX. quibus omnis liber absoluitur, argumenta aec sunt. Caput I. *de vtilitate huius artis.* II. *de ommissione veritatis euangelice.* III. *de locis & principiis huius artis.* IIII. *de scientia librorum nature artis moris in rebus corporalibus.* V. *de scientia librorum ture artis & moris in rebus spiritualibus.* VI. *de faciebus Dei per quas intelligitur, docetur & predicatur.* X. *de faciebus anime per quas intelligitur, docetur & predicatur.* VIIII. *de faciebus peccati, per quas intelligitur, docetur & predicatur.* X. *de faciebus penitentie genere, per quas intelligitur, docetur & predicatur.* *de faciebus contritionis, confessionis & satisfactionis.* I. *de faciebus virtutis.* XIII. *de vsu secundum quem ic operi seruit.* XIIII. *Quod deus vtitur mundo, vt no, ad quinque sensus.* XV. *quomodo deus vtitur ndo vt instrumento.* XVI. *quod deus vtitur mundo vt dio morali.* XVII. *quomodo deus vtitur dyabolo, inrno & coelo empireo.* XIIX. *quomodo deus vtitur bone peccato, virtute & poenitentia.*

CCXX.

ber de abundantia exemplorum *magistri* ALBERTI *magni Ratispa. episcopi* ad omnem mam. in fol. form. minor. fol. *66.*

Liber, qui priori & vetustate & raritate similis est, eadem typographica officina originem suam ducere detur. In septem diuisus est partes, quarum I. agir *de timore mundano.* II. *de inferno.* III. *de purgario.* IIII. *de diuino iudicio.* V. *de timore mortis.* I. *de peccati timore.* VII. *de timore periculorum.* empla, partim e profana, partim ex ecclesiastica

historia desumta sunt, quibus multae histo
nae, & putida figmenta inmiscentur. Sic
de timore seruili haec narratur historia, *de q*
stico trãsfatore, *qui cum duceret vaccam*
ad montem sancti Michaelis, *in littore maris*
Britannie *&* normanie, *& appropinquaret*
fluxus maris qui quandoque viam illam attig
vaderet exclamans, dixit: O beate Michael
& dabo tibi vitulum, *liberatus autem dixit*
tuus erat beatus Michael si credebat quod
vitulum meum: *& ecce fluxus iterum qua*
eum, exclamauit dicens: O beate Michael
& promitto tibi vaccam & vitulum. *Libe*
dixit. O Michael nec vaccam nec vitulu
Cum autem sic quasi securus cederet: ecce f
vens suffocauit eum, & vaccam & vitulum:
Thessalonicen. 5. *Cum autem dixerit pax*
tunc repentinus superueniet interitus. & iste
dit vaccam & vitulum: hic se & omnia
de suffragiis mortuorum hoc relatum legin
plum narrat magister Nicolaus de Flanginei
pus bisuntinus, *qui erant duo socii fideles.*
alter prauiter peccasset ab alio animatus iuit
mam *& data est ei triennis penitentia: q*
grauem incurrit infirmitatem: & cum ess
grauiter eo quod non implesset penitentiam:
socius quod vellet eam pro eo adimplere. Cum
mortuo eam ageret in fine primi anni appari
ctus in tercia parte corporis albissimus, in a
ad modum picis: in fine vero anni secundi
duabus partibus albissimus: in fine vero terc
ei gratias agens de sua liberatione. P. V.
mortis, hoc adlatum est exemplum *de qu*
sortilega, quae cum grauiter infirmaretur,
a filia sua bona puella quod quereret sacerd
cramenta esse: quod cum nollet facere voca
cinas, vt ei secum hoc persuaderent, cum a
nollet acquiescere dixit quod non ita cito mor

oc sciret quesierunt. at illa. Hoc anno primo die audiui cuculum canentem: quinque vicibus con- ixit cu: cu: *& ideo scio, quod non morior infra ?' annos. Cum autem ei persuaderent ne haberet fiduciam & ipsa nollet acquiescere: mortua est e sacerdote & sacramentis, & hoc contra illos, nis confidunt in vita sua.* Et eiusmodi flosculis liber refertus est.

CCXXI.

ile ALBERTI M. siue quaestiones CCXXX. per Euang. Missus est angelus Gabriel. in nae max. folior. 66.

eris ALBERTI M. quod saepe seorsum excusum & in *omnium* eius *operum* collectione, a Petro y Ord. Praedicator. monacho, *Lugd.* 1651. ad- ı, Tom. XX. primum occupat locum, haec est rarissima, & nisi fallimur, omnium prima. Lit- codex impressus est gothicis, adeo rudibus, vt ypographicae, quasi infantiam, primo adspectu re videatur. Scatet praeterea typothetarum is, totque implicitus est scribendi compendiis, er tot libros, seculo XV. impressos, quos vn- euoluimus, vix lectu difficilior, nostris oculis us fuerit. Nullus titulus, nulla littera initialis, m typographi, loci, aut anni indicium. *Prolo-* iis inchoatur verbis, litteris maiusculis valde de- bus expressus: INCIPIT. PROLOGVS. IN. . VIRGINIS. GLORIOSE. EDITVM. A. DO- O. ALBERTO. THETONICO.(Teutonico) QVI. ı. NOMINE. MAGNVS. ALBERTVS. VOCA- *Prologum* sequuntur *Tituli questionum.*

CCXXII.

Opus de laudibus beatae Virginis Li
fol. form. max. folior. 223.

Quod de antiquitate & raritate, ope
TI M. *super euangelium: missus est angel*
mus, id etiam de hoc anonymi opere,
codice, qui in Bibliotheca reperitur port
est, valet, cum ex vna eademque officina t
vtrumque prodiisse librum, primus adspe
libet docere poterit. Omnia certe, a
phicae incunabula produnt. Liber null
ctoris nomine, his inchoatur verbis:
IN. OPVSCVLVM. DE LAVDIBVS. B
RIE. VIRGINS (virginis) INTITVLA
PIT. FELICITER. Cum hoc *opus* te
Oudino Tom. III. *Commentar. de Script*
eccles. col. 158. *egregium sane est*, *atque o*
Virginis Dei, Mariae, *laudes cumulate*
insignis eius raritas ex eo colligi potest;
sius Nouarinus, se primum esse iactaueri
istius operis, cuius codicem tantummo
manu exaratum notitia peruenerit, in *el*
Libr. IIII. quem edidit titulo: *Electa s*
bus, *qua ex linguarum fontibus*, *qua ex p*
ritibus, *nonnulla sacrarum litterarum loca*
catu donantur aut noua luce vestiuntur, *sul*
vmbra ita virginis Mariae *laudes exhibent*
Gabrielis *Nuncii*, Josephi *sponsi*, Joachin
genitorum eius imagines & vniuerse vtilium
colores vitae perficiendae huius vmbrae app
stiores ostendantur. Lugd. 1633. *Turnoni*
1647. in fol. operae nos pretium facturos
mamus, ipsius auctoris verbis, cuiuslibe
mentum heic adscribere. In I. *Libro expon*
salutatio delata ad Mariam. In II. *distinguit*
Maria *seruiuit nobis in filio*, *de singulis me*
sibus suis. In III. *adsignantur primo dignit*

uae carnis virgineae & duodecim specialia priui-
?ius. In IIII agitur *de virtutibus & preeminen-*
us. In V *de vtraque pulcritudine eius.* In VI. *de*
ulis vel adpellationibus eius Mater, amica, soror,
ina, filia, sponsa, vxor, seu vidua, mulier, bona
, virago, princeps, regina, primas, ancilla, mi-
i. In VII. *quomodo designatur per quaedam*
lia & superiora, caelum. firmamentum, sol, lu-
?, sydus, orison, Lucifer, aurora, lux, mane,
. In IIX. *de terra & biis, quae ad terram perti-*
quibus ipsa figuratur, terra, solum, tellus, bumus
, limus, & argilla, area. campus, ager, mons,
concaua, vallis, desertum, solitudo, petra, pascua,
m. In VIIII. *de receptaculis aquarum, quibus*
figurari, fons, puteus, flumen, fluuius, torrens,
, stagnum, alueus, & situla, lacus, ydria, concha,
is, trames, aquaeductus, labium, piscina, natatio,
natatoria, amnis, vena, latex, cisterna. In X. *de*
ciis, quibus ipsa figuratur in biblia, archa, thro-
solium, ferculum, sella, tribunal, sedes & cathedra,
ts, lectica, scabellum, lectulus & requies, habitatio,
a, nidus, cella & apotheca, gazophylacium, biblio-
, aerarium, gynecaeum, locus, horrea, pistrinum,
us, clibanus, fornaxque, caminus, aula, tabernacu-
thalamus, domus. In XI. *de munitionibus & na-*
?, vrbs ciuitas. castellum, villa, turris, munitio,
is, nauis, pericula maris, archa Noae. In XII.
e adpellatur hortus conclusus. Libro finis impo-
indice 180. *rerum diuersarum animatarum, &*
imatarum, quibus Maria in hoc opere *comparatur.*

:emplar operis nostrum, vt iam diximus, non
:o auctoris nomine, editum fuit, id tamen RI-
RDO A SANCTO LAVRENTIO, Canonico, Ar-
iacono, & S. Mariae rothomagensis poenitentia-
qui medio Seculi XIII. tempore, & circa annum
. inclaruisse dicitur, tribuere non dubitat Casimir.
inus, l. cit. cum exemplar istius operis olim fuerit
impressum,

impressum, in Bibliotheca Franciscanorum de naio in Normannia, hoc titulo conspicuum: Do RICHARDVS A SANCTO LAVRENTIO, qu 400. *annos floruit de laudibus beatae virginis libi* Praeter Casimir. Oudinum ad eumdem auctori opus etiam retulerunt Aloysius Nouarinus l. cit. Labbeus *de Scriptor. eccles.* Tom. I. p. 31. The Rainaldus *de libris bonis & malis* p. 121. & 235. *Nomenclatore* mariano passim. Franc. Pomer: *Histoire de l'Eglise cathedrale du* Rouen 1686. L. II. Chap. XXIII. p. 283. Dissentire quidem tur Michael Maittaire in *Annal. typograph.* T p. 564. vbi cum Iosia Simlero in *Biblioth.* p. 96 legrino Anton. Orlandi in *Origine e progress stampa, e Notizie dell' opere stampate da 1457. 1500.* p. 143. Cornel. a Beughem in *incunabuli graphiae* p. 37. auctorem operis Bernardinum de seu bustiensem esse existimat. Conscripsit q Bernardinus iste, mediolanensis, ex ordine Mi Opus *de laudibus* Mariae, *siue* Mariale, sed di omnino, ab opere, quod recensuimus, esse, descriptio in Theophili Sinceri *Nachrichten voi alten und raren Büchern* p. 40 sqq. Henr. Whai *Adpendice ad* Guil. Caue *Histor. litter. Scriptor* p. 159. Bernardinum *iudicio parum valuisse, & perstitionem, & nugas pronum fuisse* scribit, qu *nis laudibus, & blasphemiis lectori nauseam,* Mariae *faciat iniuriam.* Varias istius libri ed recenset Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & Latinitat.* L. II. p. 581. Conf. Anton. Possevini *sac.* Tom. I. p. 222. Henr. Wharton. l. cit. Quod ad editiones adtinet, operis, RICHARDI A S. RENTIO, Petr. Lambecius Tom. II. *Commen Biblioth.* vindobonensi p. 777. antiquam exsta firmat, *Argentorati*, sine auctoris nomine, *per tinum Simum, librarium & ciuem inclyte ciuitai gentine facta diligenti collatione praeuia eiusden ad exemplaria scripta* 1493. in fol. impressam.

aittaire *Annal. typograph.* Tom. I. p. 564. vbi
n diuersam esse ait, ab illa, quae iam anno
eadem *Martini Simi* (qui vero nomine Flach
it) officina typographica *Argentorati* in fol.
t. Conf. p. 447. Editionem *Duaci* an. 1625.
antiquis Mss. factam, memorauit Phil. Lab-
it. & Jo. Alb. Fabricius L. I. *Biblioth. med.
Latinit.* p. 119. & Christian. Schoettgenius in
t. Biblioth. Fabric. *med. & infim. Latinitat.*
. p. 230. sed illam se non vidisse scribunt
us & Oudinus ll. citt. Petrus Jammy opus
lberto M. &, hanc ob caussam, inseruit col-
omnium Alberti *operum* Tom. XX. Id per-
ictum fuisse, scriptores supra citati, maxima
, iam obseruarunt, quos vide. Forte Petrus
eiusmodi exemplar habuit, quod recensui-
i Alberti M. *Commentarius, super euangelium
l angelus* &c. vti iam supra monuimus, prae-
uit, quod illum in eam adduxit sententiam,
ique opus, Albertum habere auctorem, ar-
ur.

CCXXIII.

angelica de casibus conscientie per *fra-*
ANGELVM *de Clauasio ordinis Mino-
rium generalem cismontanorum fratrum
ie* compilata. in 4. folior. 369.

: vt librum, semel iterum saepiusque editum,
ecclesia romana, libri instar classici, cum sil-
i *summa*, reliquis casuisticis libris omnibus
is, illisque commendatus fuit, qui eiusmodi
, delectantur, in raris reponamus, nisi haec
tio id requirere videretur, quae, si non omni-
na, tamen e prioribus aliqua est, & multis vi-
tissimis incognita fuit, qui omnium primam
Vene-

tata stimulis, vel recalcitraret, aut sa
cederet, non dubito magnum eius capit
minere. Noli igitur, qui fuisti semper
nobis & Reuerentie tue hac in re esse
ANGELVS de Clauasio, ad Torniell
rescripsit: Angelicam *Summam pro v*
sorum, & eorum, qui cupiunt laudabili
per a me diuina opitulante gratia compi
eronyme *frater suades vt arti imprime*
Tardiusculo quoque & pigritanti ani
dulcia figis calcaria. quam ex quo, vlt
onem, tot laudibus extollis, vt tuis v
ram, imprimendam ad te transmitto.
ora pro me. Prologum excipit triplex i
plectitur *capitulorum principia, per*
nem dispofita. 2) *Nomina theologorum*
torum, & *aliorum* romanae *ecclesiae Do*
los ponit, *qui citantur in summa* angeli
rat modum allegandi. In calce editioni
guntur versiculi, quibus typographus
men suum.

Humano angelicas quicunque audire

ictorem atque opus impressum felicia dona
Clauissina *tulit terra beata viro*
ec CARLETA *minus gens felix vnde creatus*
ANGELVS *angelicis dignus adesse choris.*

icit summa angelica *de casibus conscientie per fra-*
ANGELVM de clauasio *compilata: maxima diligentia reuisa: & fideli studio emendata, sicut n opus per se satis attestabitur.* Venetiis *impres- r* Georgium de Riuabenis Mantuanum *alias* Pa- :n (ita enim vocem *Parentez*, non *Parentez*, vt oan. Sauberti *Historia Bibliothecae reipubl.* nori- ens. p. 160. & in Michael. Maittaire *Annal. ty-* . Tom. I. p. 489. illam expressam conspicimus, idam existimamus) *Anno dni. MCCCCLXXXVII.* 87) *XI. Kal. Nouembris.* Libro finis imponitur *icis iuris ciuilis & canonici* folior. 10.
ersatur recentior *Summae* angelicae editio, ma- s nostris, quae tali inscribitur titulo: *Summa* an- :a *de casibus conscientie, cum additionibus nouiter tis*, in fol. folior. 267. In fine haec leguntur a: *Laus* Jesu Christo. *virgini matri* Marie. *bea- atri nostro, sancto* Francisco. *sancto Seraphico* auenture *doctori ceterisque dei electis. Finit Sum-* angelica *de casibus conscientie per Fratrem* AN- IVM de Clauasio *compilata. maxima cum diligen- reuisa. & fideli studio emendata. sicut ipsum opus se satis attestabitur.* Nurenberge *impressa per* tonium Koberger *inibi conciuem Anno dni.* CCCC. XCVIII. (1498) *in vigilia sancti Bartho- i apostoli.* His verbis versus a nobis memorati ciuntur. Vid. Mich. Maittaire *Annal. typograph.* . I. p. 676. *Biblioth.* salthen. *Catalog.* p. 36. mae istius *Summae* censentur editiones, quae bi Vngarelli, monachi ex ordine Minorum, pa- ii, *additiones*, & Petri Vendramaeni J. C. ve- *adnotationes*, ob oculos ponunt. Recensentur ones in Anton. Posseuini *Apparat. sacro* Tom. 88. in Jo. Alb. Fabricii *Bibliotheca med. & in- fim.*

ſim. Latinit. L. I. p. 262. Sermone hetruſco diiſſe memorat Jo. Alb. Fabricius l. cit. tem eiusmodi libris pretium ſtatuerit Andı tus, & Joannes Mabillonius, vide in illi *contra vitam monaſticam*, quam edidit Aı thaeus *Lugdun. Batau.* 1695. in 8. p. 55. *Traité des Etudes monaſtiques Paris.* 1691. Chap. VII. p. 296. Conf. Gebhard. Theo ti *introductio in vniuerſ. theolog. moral. ſt* XVII. §. 5. & Jo. Michael. Langii *Diſſer & progreſſu theologiae moral. ſyſtematic.* Joan. Franc. Buddei *Iſagoge hiſtorico-theo.* p. 704.

ANGELVS CARLETVS, Ligur, Mino ſeruantium vicarius generalis, cognomen ſio obtinuit, a Clauaſio (*Chiavaſſo*) oppic munito, inter Taurinum & Vercellas, nem duxit, ſito, quod olim ad Liguriam hodie vero Duci pedemontano paret. eccleſiae doctoribus, egregiis ornatur elo bus, id tantummodo repetere licebit, qu decorauit Jacobus Philippus Bergomas, XVI. vbi *omnium*, inquit, *diuinorum dog ditione conſpicuus, & diuini ſermonis decl dentiſſimus, atque famoſus, ſed & quadam te & ſanctimonia clariſſimus effulſit. Qui nem ſuum Obſeruantium citra montes, per nos, verbo & exemplo, digne & laudabili mo cum labore direxerit, nihilominus cum ingenii vir exiſteret, vt merito re & nomi ſit* ANGELVS, *opus certe digniſſimum edi ſe* Summam angelicam *nuncupauit.* Qu obierit, non conſtat, cum alii annum 148 alii 1499 alii denique alium annum, illi ſ tualem, contendunt. Illorum nobis pla qui cum Auguſtino Oldoino, in *Athena* p. 30 ſqq. aliisque, ANGELVM anno 14 april. e vita diſceſſiſſe exiſtimant. Conf.

iptis eius, praeter scriptores iam cit. Iof. Simleri *bliotheca* p. 42. Henr. Wharton *Appendix ad* ... Caue *Histor litter. Scriptor. eccles.* p. 158. Na... Alexandri *Historia ecclesiastic. Secul. XV. & XVI.* ... IIX. Cap. IIII. Art. IIII. *p.* 177. Data, vt ..., opera vitam ANGELI CARLETI fuisse de... ...ram, ab Archangelo di Salto, hoc titulo: *Idea ...iosi Seraphici, exhibita, in vita* B. ANGELI de ...vasso, *Confessoris Ordinis Minorum, Cunei per ...hol. Strabellam*, 1664. in 4. legimus in *Biblio...* aprosiana p. 84. edit. Jo. Christoph. Wolfii, ... 1734. in 8.

CCXXIIII.

...ma ASTEXANI *de Ast.* de casibus conscien... in fol. form. maior. folior. 505.

...ditionem insigniter raram possidet Scholae pro...ialis portensis Bibliotheca publica, Litteris ex...ta est gothicis, omnibus litteris, quas initiales, ...florentes vocant, destituta. Praemittitur *tabula*, index folior. II. quam ipse ASTEXANVS, se...um ordinem alphabeti, se composuisse scribit. ...ne *tabulae* se oculis obfert, simulacrum Jesu cru...fixi ...igno incisum. Initio *Summae*, haec verba ...itur: *In nomine dni. Amen. Incipit Summa de ...us, ad honorem Dei compilata, per fratrem* ASTE...VM *de ordine fratrum minorum: vbi premittun... littere eiusdem fratris ad dominum* Johannem gaye...m *sancti* theodori *dyacon. & cardinalem. & postea ...diate littere eiusdem. quas quando recepit summam ... ad supradictum* ASTEXANVM. Epistola ASTE...NI, in qua Joannis Caietani Vrsini hortatu, hoc ...posuisse opus memorat, scripta est Jan. 1317. ...*a* in octo distributa est libros: In I. agitur *de ...inis praeceptis*; in II. *de virtutibus & vitiis*; in III.

terminorum, cum suis notabilibus,
canonici, quam ciuilis contentorum,
cultatem in iure studentibus confe
propter eorum raritatem seu obscurit
imponitur, ordinatione titulorum de
rum legalium, secundum ordinem
tur etiam ibidem simul qui sint tit
quorum materia, agitur in hac sum
verba haec sunt: Preclarum ac stua
XANI opus de casibus: forum ani
concernentibus: ex diuinis & huma
summam octo partibus distinctam. c
menti. morboque animi medelam affe
lens in sancta ac foelici ciuitate Colo
& circumspectum virum Hinricum
incolam & ciuem. Sub anno dni M.
(1479) secundo Kalendas septembris
pressum. Nec non de spectabilis &
tempore rectoris alme & insignis v
niensis speciali mandato indagini
tioneque (lucubratione) perspicaci v
digestum. admissum & approbatum

si primam esse statuamus, quae hoc titulo adduci-
in *Catalogue des livres imprimez de la Bibliotheque*
Roy, à Paris de l'imprimerie royale 1739. Tom. II.
276. & in Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I.
389. *Fratris* ASTESANI de Est *de ordine Mino-*
Summa de casibus, libri octo cura & sollicitudine
fratris Bartolamei Bellati de Feltro *ordinis mino-*
, *nec non Fratris* Gometii Hispani *de* Vlixbona
logiae baccalaurei emendata duob. Volum. sumptibus
iussu Johannis de Colonia *sociique eius* Johannis
then de Gherretzem *Venetiis* 1478. in fol. Quae
in Joannes Nicol. Weislingerus in *Catalogo libro-*
impressor. in Bibliotheca ordinis S. Joannis hieroso-
itani *asseruatorum* p. 13. & in *Armamentario catho-*
Argentorat. 1749. in fol. pag. 18. de editione *ar-*
ratensi per Joannem Mentel 1469. impressa, pro-
fundamento adhuc satis incerto, nituntur, cum
a, quibus sententiam suam probare sustinet, mi-
tantum & calamo scriptorio exemplari adposita
nt. Recensuimus in *Analectis litterar. de libris*
ribus p. 1017 seqq. Valerii Maximi editionem
vetustam, cui calamo annus 1470. adscriptus fue-
sed ideo librum eodem anno fuisse impressum,
certo adfirmare nunquam poterimus. Forte edi-
uam Weislingerus vidit, eadem est, cuius in Bi-
heca portensi euoluimus exemplar, litteris paul-
dioribus gothicis, non addito, loci, typographi,
ni indicio, in fol. impressum. Foliis absoluitur
multisque scribendi compendiis refertum est.
a, quae editioni *coloniensi* 1479. praemittitur,
finem imponit. Alias libri editiones vid. in Cl.
d. Clement *Bibliotheque historique & critique*
. I. p. 170 sqq. Ex hac *Summa*, quae ab Auctore
ana & astensis plerumque nominari solet, & qui-
e Libro V. Tit. 32. excerpti sunt *canones poeni-*
ales, qui cum Gratiani *decreto* plerumque edi so-
& ab Antonio Augustino deinde adiecti fuerunt
entialibus canonibus, quos *cum notis* edidit *Tar-*

 raconae

raconae 1581. in 4. *Venet.* 1584. in 4. & cum *iuris pontificii Paris.* 1641. in fol. Habem editionem vetuſtam, gothico litterarum c in 4. fol. 6. excuſam, quae hunc prae ſe fert *Textus canonum penitentialium. cunctis cura rum habentibus multum ſalubris atque perutilis ad verbum pene, de ſumma fratris* aſtenſis, *or norum extractus.* Conf. Jo. Alb. Fabricii *B graeca* L. VI. Cap. I. pag. 75. Niceron Tom. VIIII. p. 70. die *Merkwürdigkeiten d Biblioth. zu* Dr. Tom. II. p. 195 ſqq.

De ASTEXANO ſiue ASTESANO, ex alpinorum vrbe, haud procul ab vrbe med oriundo, ordinis Minoritarum ſodali, prou nuenſis alumno, ſeculo XIIII. claro, vid. An ſeuini *Apparat. ſac.* Tom. I. p. 135. Henr. *Append. ad* Guil. Caue *Hiſtor. litter. Script* p. 19. Chriſtophor. Hendreich *Pandectae* br gicae pag. 313. Louis Ellies du Pin *Bibliot Auteurs eccleſiaſtiques* Tom. XI. p. 7. Natali dri *Hiſtoria eccleſiaſtica Seculi XIIII.* Tom. VI Artic. II. p. 153. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth infim. Latinit.* L. I. p. 381. Conf. Jo. Fran *Iſagoge hiſtorico-theologica* P. I. p. 704. & qu ſcriptores citantur.

CCXXV.

Summa AZONIS. in fol. form. max. foli exceptis indicibus folior. 17.

Opus profecto ſuperuacaneum ſuſciperem tam viri multis verbis repetere vellemus, qu mini iuriſperitorum incognitum eſſe credi Adeant qui de PORCIO AZONE, *Juris m tuba veritatis*, & *legum fonte*, anno 1200 ſun tius orbis luctu, extincto, hiſtoriam legere

Panziroli *de claris legum interpretibus* Lib. II, XV. p. 113 sqq. Jo. Fichardi *vitas Jureconsul-* 401 seqq. Marci Mantuae Benauidii *epitom.* *illustrium* p. 437. Christophor. Hendreich *Pan-* :andeb. p. 367. Carol. Sigonii *de rebus* bono- us *Hanou.* 1604. in 4. L IIII. in fine, Nicol. Bononiam *illustratam* in Jo. Gerh. Meuschenii *mmorum dignitate & eruditione virorum* Tom. II. . 1736. in 4. pag. 162. Caesar. Egass. Bulaei *m academiae* parisinae Tom. III. pag. 675. Arisii Cremonam *litteratam* Tom. I. p. 89 sqq. *e de' letterati d'* Italia Tom. X. pag. 281 seqq. b. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Lat.* Lib. I. . In tanta olim, teste Guid. Panzirolo l. cit.

AZONIS *summa*, apud veteres Jureconsul- ctoritate fuit, vt non modo in omnium mani- faretur, sed sine ea, forensia negotia, non tra- osse, in prouerbium abiret. Vnde Veronae statutum fuit, neminem illorum Jureconsulto- ollegium posse ingredi, qui eam *Summam* non :. Nec Mediolani in ordinem Ictorum reci- ir, qui id opus secum non ferret, ac suum esse

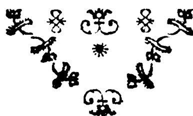
Nostra autem, qua viuimus aetate, quamuis rabiles fere exstent editiones, quas Hendrei- cit. recenset, ita euanuit illius auctoritas, vt lurimos caussarum patronos, reperiatur rarissi- ii AZONIS *Summam* viderit. Exemplaria juae veterum Ictorum fatum, veluti commune unt, & nondum in salsamentariorum, vnguen- nue tabernas transierunt, in monasteriorum, s bibliothecis delitescunt, vbi tineas & blattas . Non sane opus inter libros rariores referre- si editio seculo XV. exscripta, id exigere vi- :. Litteris excusa gothicis est, &, primo loco, los ponit, *Summam codicis*, quae hisce inchoa- bis: Jesus Maria *Probemium ad Summam co- per dominum* AZONEM *compositam: noua cum tione: ac multis cum additionibus in locis suis*

nouiter positis: Deo fauente feliciter incipit, Fol. 2
Domini AZONIS *probemium ad summam institution*
incipit feliciter, Fol. 250. sequitur *Summa ad pan*
ctas & tres libros C. ac super libro nouellarum, seu
thenticorum. Initio leguntur versiculi:

Quisquis ad auratas diuini muneris artes
Caesarei intrepido currere calce cupis
Impiger excussis loculis preciosa magistri
AZONIS *legum iam tibi scripta cape*
Hic caput est iuris: fons hic rutilantior omni
Flumine: ab initiis optime queque suis.
Eia age seruata quicquid iacet aeris in archa
Excute si sacri munera iuris aues.

In fine fol. 230. haec typographi conspiciuntur
ba: *Excellentissimi ac preclarissimi Jurisconsulti d*
AZONIS *summa super C. & super institutionibus*
quibusdam additionibus, aliorum doctorum (Placenti
Accursii &c.) *pernecessariis ad ipsam: diligentissim*
stigata explicit. Impressa Venetiis *summo studio*
diligentia a Philippo pincio Mantuano.
D. MCCCCXCVIII (1498) *die primo Junii. Im*
rante clementissimo, ac sapientissimo d. d. Augu
Barbadico, *Inuictissimi* Venetorum *Senatus Duce s*
nissimo. Cum priuilegio nequis audeat imprimere
ad decennium sub pena in eo contenta. Defende nos
ter Antoni. His verbis subiicitur imago S. Anto
ligno incisa. Quatuor codici adiiciuntur *indices*
chaeli Maittaire editio incognita fuisse videtur. S
quidem nonnulli, qui *Summam* istam Joanni Bas
cremonensi, AZONIS praeceptori tribuunt, se
Jam iam AZONI vindicauit Joan. Baptist. de G
lupis in *Historia interpret. & glossator. iuris* p. 50

CCXXVI.

ita in hoc libello. Modus confitendi
npositus per *Re. episcopum* ANDREAM
i *S. Ro. ecclesie. Pe.* Interrogationes &
quibus quilibet sacerdos debet interroga-
confitentem. Canones penitentiales per
Ciuitatensem compositi. Casus papales
pales. in 4. folior. 20.

collectio, in primis ob canones poenitentia-
oanne Alberto Fabricio, in *Bibliotheca graeca*
noratos, vbi L. VI. Cap. I. p. 74 sqq. *Canonum*
tialium compilatores, & editores longa serie
. Prima & tertia collectionis particula, au-
produnt ANDREAM DE ESCOBAR, Hispa-
rdinis benedictini, Episcopum ciuitatensem,
aiacensem, & postea megarensem, romanae
Poenitentiarium, & vt nonnulli memorant,
lem. An is *interrogationes & doctrinas, qui-*
bet sacerdos debet interrogare suum confitentem,
papales, & episcopales conscripserit, pro certo
e neutiquam possumus. *Modus confitendi*, ab
lo fortasse non differt, quem titulo *luminis*
um adducit Nicolaus Antonius in *Bibliotheca*
eter. Tom. II. pag. 155. vbi & reliqua AN-
DE ESCOBAR *opera* recensentur. Anto-
euinus in *Apparat. sacr.* Tom. I. p. 84 seqq.
ndream, Hispanum, Episcopum aiacensem,
ndream megarensem, & alium denique fuisse
i, Hispanum monachum Ord. S. Benedicti,
m primum megarensem, deinde ciuitaten-
x aiacensem, postremo Cardinalem ac Poeni-
m, & decretorum Doctorem, existimat. Po-
ribuit libellum *de forma & modo confitendi,*
notario animae, Nicolai Abbatis de Bogar-
rum esse, ait, quod & confirmatur a Joanne

Trithemio *de viris illustribus Ordinis* S. Bene
lon. 1575. in 4. L. II. Cap. 136. & L. IIII. c.
tonius Posseuinus quidem, Nicol. Antonius l
qui illos sequitur Joan. Albert. Fabricius Li
bliotb. med. & infim. Latinit. p. 243. AN
DE ESCOBAR primum Megarensem (*Meia*
de ciuitatensem (*Civitate*) hinc aiacensem
fuisse Episcopum scribunt. Sed ipse ANDR
ESCOBAR, episcopatus, quibus praefuit, in
modi confitendi, ordine inuerso, hac ration
rat: *Ego magister* ANDREAS, Hispanus,
penitentiarius olim ciuitatensis & aiacensis.
megarensis *vocatus Episcopus. ordinis sancti* I
requisitus per mihi confitentes hanc generalem
nem, que quasi omnia peccata continet. ex mul
rum patrum dictis collegi verbis breuioribus q
tui &c. In collectionis, litteris gothicis i
fine, haec talia leguntur verba: *Impressum* N
per dnm. Joannem Weyssenburger *presbite*
no salutis octauo (1508). *In vigilia Mathi*
Michael. Maittaire editionem silentio praete

CCXXVII.

JOANNIS CVSPINIANI, *viri clariss. p*
medici, ac diui Maximiliani Augusti
De Caesaribus atque Imperatoribus Roman
insigne: ab innumeris quibus antea scateb
dis vindicatum: Vna cum Volphgangi Hun
reconsulti doctiss. Annotationibus, quibu
mera cnm huiusce auctoris, tum aliorum
historicorum loca, & restituuntur & expl
De vtilitate vero huius historiae simulque
ipsius vita, ex doctiss. praefationibus ope
missis, Lector abunde cognoscet. Accessi

ı & verborum tam in Annotationibus, quam
Imperatorum vitis memorabilium, copiosus
. *Cum Caes. Maiest. & Christianiss. Gallorum*
Caroli, gratia & priuilegio ad annos sex. Ba-
per Joannem Oporinum & Nicolaum Brylinge-
in fol. pp. 635. & 239. exceptis praefationi-
t indice pp. 65.

Iullum quidem haec editio anni indicium in fron-
t calce gerit, sed sine dubio circa annum 1561.
62. in lucem exiit. Anno nimirum 1561. Al-
i Reyffenstayn *epistola* dedicatoria ad Joannem Ja-
ım Fuggerum, *Kalend. Februar.* scripta est. Cum
leo CVSPINIANI librum, se edidisse adfirmat,
Volfgangi Hungeri, amici & adfinis coniunctissimi
ıtationes iam absolutas, potissimum ab interitu
licaret, primam istam editionem censemus esse;
e Hungeri *adnotationes* refert. Emendatione igi-
indigent, quae in *Bibliotheca historica* Struuio-bu-
iana p. 65. de eiusmodi editione, cum Hungeri
ıtationibus, Basil. 1540. in fol. euulgata memoran-
Praefationem, & *carmen hexametron* anonymi,
ıitur Christophor. Scheurlae *J. V. D. Aduocati*
riae, ad Carolum austrium Romanor. *Imperato-*
, in historiam Caesarum, a CVSPINIANO *conscri-*
n, prooemium, ex prima editione transscriptum.
enim lege, a CVSPINIANI haeredibus, post lon-
ı tractationem, impetrauerat atque obtinuerat li-
n, vt sub Imperatoris Caroli auspiciis publicare-
, cum illi iam pridem ab ipso auctore destinatus,
ltima etiam voluntate consecratus fuerat. In Ni-
ıi Gerbelii, phorcensis, *praefatione ad lectorem,*
ANNIS CVSPINIANI vita exponitur.
Natus fuit JOANNES SPIESHAMMER, qui mo-
illorum temporum, vsitatissimo, CVSPINIANVS
hinari voluit, Swinfordiae, in orientalis Franciae
..., anno 1473. In gymnasio Vindobonensi Con-

radi Celtis fuit auditor, tantamque ſtudiis ſ
tantamque cum laude gloriam conſequutus
tempore, in vniuerſa doctorum turba, nem
cundior, aut eloquentior haberetur, qua pro
laurea corona, ab Imperatore Maximilian
fuit. Primum omnium eum Imperator i
adſciuit, in Hungariam, Bohemiam, Polonia
torem miſit, annis XII. continuis, eius c
opera, in difficillimis rebus ſaepe vſus. M
rado Celte, anno 1508. Bibliothecae vi
praefectus, & tandem ſenatus vindobonen
conſtitutus fuit. Illius epitaphium exſt
Lambecii *Commentar. de Bibliotheca* vi
Tom. II. p. 1011.

JOANNES CVSPINIANVS *Doctor quo*
Ciuitatis Viennenſis *praefectus.*

Excolui primum Muſas, & Apollinis art
Nempe fui Medicus, tumque poeta ſimu
Poſtea me rebus natum maioribus, auxit
Caeſar & ornauit praeſidis officio
Illa igitur noſtro ſint verba inſcripta ſepul
Vnica: vixi olim, CVSPINIANVS *e*
Hiſtoriae immenſae monumenta aeterna r
Viuus in his ſemper CVSPINIANVS *e*

Vixit ann. LVI. Obiit Al. MDXXX. IX.
April. die XIX.

JOANNIS CVSPINIANI *vita*, quam Nic
belius conſcripſit, a Chriſt. Gottl. Budero i
vitis clariſſimorum hiſtoricorum, Jenae 174
66 ſqq. & omiſſis iis, quae ad rem non pe
a Melch. Adami *vitis philoſophor.* germa
ſqq. Conf. poterunt Joſ. Simleri *Bibliothe*
Gerard. Jo. Voſſii L. III. *de Hiſtoricis latin*
p. 585 ſqq. Paul. Freheri *Theatr. viror.*
claror. p. 1440. Martin. Hanckii L. II. *de*
Scriptor. Cap. XVI. p. 126 ſqq. Joan. Fa
ſtoria Bibliothecae fabricianae P. III. p.77

iel. Schurzfleischii *introductio in Notitiam Scri-*
um P. I. p. 318 sqq. Jo. Alb. Fabricii *Bibliothe-*
ed. & infim. Latinit. L. III. p. 2147 sqq.
istoria CVSPINIANI *de Caesaribus*, a Schurz-
hio *opus* vocatur *luculentum*, quod a viris do-
magni aestimari solet. Non autem difficile fuit,
PINIANO, viro doctissimo, eiusmodi opus con-
ere, cum illi ex Imperatoris liberalitate & be-
entia, omnes vndique vetustiores bibliothecae,
ia Ducum Austriae secretiora scrinia. & ἀρχεῖα
rent, quae librorum, aliorumque monumento-
rarissimorum, copiosam illi suppeditabant supel-
lem. Deduxit Caesarum & Imperatorum roman.
riam a Julio Caesare ad Maximilianum I. Post
stantinum IIX. Palaeologum inseruit p. 528-579.
lum *de* Turcorum *origine, & Imperatorum* tur-
rum *historiam* a Mahomethe pseudopropheta, ad
num othomannum vsque exposuit. Pagina 579.
agitur *de* Turcorum *re militari*, *religione*, *&*
is eorum moribus domesticis. His adiunxit pag.
Foelicis Petancii, Cancellarii Segniae, qui sae-
in Turcia oratorem egit, & cui cum CVSPINI-
O insignis fuit familiaritas, *Tractatio ad* Vladis-
i Hungariae *&* Bohemiae *regem*, *quibus itineri-*
Turci *sint adgrediendi.* Illius in fine collocatum
Maximiliani Imperatoris I. anno 1519. defuncti
ium. Omni libro finis imponitur, JOANNIS
PINIANI *diario, de congressu Caesaris* Maximi-
augusti, & trium regum, Hungariae, Bohemiae,
Poloniae, Vladislai, Ludouici, *ac* Sigismundi, *in*
viennensi *facto, d. XVII. Julii Anno Chr.* 1515.
Iarquardo Frehero *diarium* insertum fuit Tom.
criptor. rer. german. p. 587 sqq. edit. Burc. Gotth.
uii.
Volffgangi Hungeri, *adnotationes* seorsum excu-
hoc titulo adiectae sunt libro: Volphgangi Hun-
, Baioarii Aquiburgensis, *Jurecos. in* JOANNIS
PINIANI *Caesarum Historiam*, *Annotationes.*
In

per Joannem Sporinum & Nicolau
Cum anno 1601. *Francofurti* omnia
SPINIANI *opera* III. Tom. in fol. ec
eodem, quo recensuimus ordine, in
relata fuere. En! titulum integrum:

CCXXIIX.

JOANNIS CVSPINIANI, *Viri C*
tae & Medici, ac D. Maximilian
rus, de Caesaribus atque Impp. Ron
signe: Ab innumeris, quibus antea
dis vindicatum. Cum Wolphgan
C. doctiss. Annotationibus, quibus
huiusce autoris, tum aliorum quo
rum loca & restituuntur & explicant
rerum & verborum maxime mem
dex locupletissimus. *Francofurti t*
nis apud Claudium Marnium & he
Aubrii clↃIↃci. (1601) in fol. pp. 702.

inter eos referri, qui non semper & vbiuis
itur. Conf. *Catalog. Biblioth.* salthen. p. 70.
/olfgang Hungero, Jureconsulto seculi XVI.
imo, Wasserburgi, in Bauaria nato, Profes-
is in academia ingolstadiensi, Cancellario fri-
, & Camerae imperialis spirensis Adsessore,
tionaire historique & critique de Mr. Baile
. p. 1522 sqq. vbi & reliqua eius scripta enu-
r. Quod pro Ludouico Bauaro & Friderico
Ta, Impp. *apologiam* scripserit, quam vero
pressit, testatur ipse in *Adnotation.* ad cv-
NI *Caesares* col. 186. edit. *Basil.* 1561. vbi
os hoc loco pro *vtrisque optimis Imperatoribus*
& Aenobarbo *elucubrata apologia integra,*
i clarius ostendimus, & fabulam illam de Lu-
Baioario *vanam, falsam & tralaticiam esse,*
ibarbum *non tam de verbis, quam rebus ipsis*
sse, atque in summa longe alias fuisse summis
bus in hos Imperatores odiorum caussas, &
que tandem eae fuerint, saltem negotia ipsa
rsa a Pontificiis, ea animorum impotentia, fa-
cerbitate tractata, vt horundem Imperatorum,
aior modestia, mansuetudo, humanitas, adeo-
centia, pietas & iustitia eluceat, vtcunque in-
theologus Albertus Pighius, campensis, *pon-*
n Hector L. V. Cap. 14. & 15. ecclesiasticae
iae, *caussam huius* Ludouici *ita proposuerit,*
plicarit, vt vniuersam eam damnaret. Sed
psum eo in argumento, ac praesertim Lib. VI.
um *pontificum auribus aliquid dare, iampri-*
m catholicum, veritatis amantiss. theologum,
cclesiasticum, doctrinae & vitae sanctimonia,
m viueret, cum primis spectatum, scio pro-
: & vbi necesse sit, ipsius censuram autogra-
ea de re in medium proferre possum. Neque
ro ex capite, isti apologiae nostrae hoc glorie-
mus, sed potius concordi ex calculo amicorum
tam ecclesiasticorum quam laicorum, qui ca-
tholica

tholica in religione iuxta nobiscum versan clesiae statum a foedis & perniciosis abus tiorum monstris repurgatum sartumque & t aiunt) iam pridem pio zelo, sed bacte optant, ac super ea apologia, ipsis exhibi etiam scripto sua singuli nobis candide & fuerunt iudicia. Attamen & sponte nostr cellentis cuiusdam amici beneuolo monitu, domi, retinere, eandem, quam in publicu luimus. Diem obiisse supremum Hung anno 1555.

CCXXVIIII.

Austria JOANNIS CVSPINIANI, bus eiusdem Marchionibus, Ducib ducibus ac rebus praeclare ad haec vsq ra ab iisdem gestis. Eiusdem JOAN SPINIANI oratio protreptica ad S. R Principes & proceres, vt bellum susci tra Turcum: cum descriptione conflict garia facti, quo periit rex Hungariae L & qua via Turcus Solemet ad Budam venerit ex Alba Graeca. cum enumera dotium, quibus a natura dotata est Hu insertione multarum rerum annotatu rum. Cum Gasparis Bruschii poetae la Comitis palatini praefatione, quae ca giaco scripta, Encomion eiusdem Austr net. Cum Indice locupletissimo. *ibid.* pp. 86.

En! secundae partis *omnium operum* CVSPINIANI titulum. Gaspar Brusch

m dicauit Gregorio & Jacobo fratribus ger-
ethneris, alteri Abbati cremiphanensi in Au-
ra Anasum sita, alteri philosophiae ac sacrae
magistro. *Historia* CVSPINIANI Au-
choatur cum Leopoldo anno 933. & pertin-
erdinandum I. vsque Caroli V. fratrem. *Hi*
ubiunxit Austriae *descriptionem*, *quantum pa-*
y cur ita dicta, *tum* Danubii *descriptionem*,
per vtramque Pannoniam, *cum LX. nauigabi-*
minibus, *dehinc Praelatorum*, *Baronum*, *Mili-*
r oppidanorum quatuor ordinum, *ac statuum*,
tia venientium seriem, *a quibus sint monaste-*
oenobia fundata: postremo sex Austriae *pa-*
n, Quirini *Archiepiscopi* laureacensis, *& pa-*
re aquileiensis; Maximiliani *Archiepiscopi* lau-
s, *& martyris;* Floriani *tribuni militum*, *mar-*
aureaci *passi;* Seuerini, *post* Attilam Hun-
regem defunctum, *secundarii* Austriae *aposto-*
omanni *martyris;* & Leopoldi pii *Marchionis*
um precatione Joannis Stabii, *in sanctos* Au-
atronos. Promiserat quidem in *Epilogo ad*
, JO. CVSPINIANVS se velle subiungere
luuios, montes, oppida, castra, & villas, quae
ua peregrinatione, Joannes Stabius oculis lu-
t, & iussu Maximiliani I. Imp. descripserat,
is Collimitius auxerat & in tabulam redege-
d non stetisse CVSPINIANVM promissis,
phus Lectorem monuit. *Orationem protre-*
, *ad sacri* rom. *imperii principes & proceres*,
it Casp. Vrsini, velii, *ad* Germaniae *principes*
xandri Brassicani *ad eosdem*, & C. Vrsini ve-
JO. CVSPINIANVM *carmina elegiaca* lati-
rationem inscripsit CVSPINIANVS nomine
i praesulis tridentini, Regis Hungar. & Bohe-
Archiducis Austriae, Ferdinandi, primarii a
. Haec autem omnia iam lucem viderant *Ba-*
3. in fol. cum *chronico* Magistri Alberti ar-
nsis, quod ideo Typographus francofurtensis
se

se omisisse scribit, *ne lectores sumtibus* cum in eo tomo *rerum* germanicaru quem Christianus Vrstisius publicauer

---

CCXXX.

JOANNIS CVSPINIANI, *Viri C quondam Maximiliani Imperatoris oratoris*, de Consulibus Romanorur rii, ex optimis vetustissimisque auc cti. Praefertur his Commentariis Consularis Rerum gestarum Pop. Rc cessione Imperii Epitome, cum eius NIANI, eruditissimis Scholiis. Magn siodori Senatoris Chronicon, siue c Romanorum Libellus, passim CVSPI mentariis insertus. Nicolai Gerbe commentarios, ad ornatiss. virum D cobum Fuggerum Praefatio, in qu graphis, de eorum discordia, deque maxima vtilitate. Ad haec rerum rum toto opere memorabilium Inde: mus. *ibid. eod.* in fol. pp. 477. ex & indice folior. 30. & dimid.

Hac ratione, tertia *operum omniu* NIANI, pars inscribitur, cuius titulu tus, quae in libro inueniantur, satis f Omnium inter *opera*, quae CVSPIN primum est, & prima vice cum *opuscul* ratis, in lucem editum fuit *Basil.* 155 fationi suae adiecit Gerbelius *versicu* SPINIANI *manibus consecrauit:*

is erat vernum, vernis erat vndique tellus
ibus ornata, atque omnia plena rosis
nihil, nihil incultum, nihil denique durum,
gni stabant omnia laetitia.
ra prima iterum mundi rediisse putasses
us in aspectu nil nisi risus erat.
Forte elysiis *in vallibus, inque remotis*
torum errabat turba diserta locis.
illecebris tam blandi excita, repente
taliae Clio *sedula liquit aquas.*
is a primis, a prima incude labores
ipit ad sese CVSPINIANE *tuos.*
in campos laetos, & amoena vireta
lat, Historicis exhibitura librum.
tora, quod voluit doctissima Musa peregit,
torumque gregi nobile reddit opus.
iam illius caetus, quis gaudia fando
licet, aut laudes CVSPINIANE *tuas?*
in te doctus populus congessit, & vno
inum scriptum comprobat ore tuum.
us extemplo, violisque recentibus omne,
s nemus hoc sacrum, quis locus ille viret.
ant doctae monumenta insignia dextrae
trae quam merito Juppiter *aequus amat.*
grata egregiis aequabit honoribus aetas
erior, multis accumulata bonis.
ibus immensas referent pia pectora grates
nibus o felix CVSPINIANE *tuis.*

CCXXXI.

Sueuici siue Chronica rerum gestarum
quissimae & Inclytae Sueuicae gentis.
icquid fere de ea haberi potuit, ex la-
aecis, aliarumque linguarum auctoribus,
e plurimis non editis, comprehenditur,

Adiunctis interim ceterae quoque Germania Orientis & Occidentis ac vicinarum prouinciaru ad nostra vsque tempora, memorabilibus rebu ac scitu dignis. Opus nouum nonsolum elabora tum & perutile, sed etiam ad alios permultos hi storicos ac scriptores facilius intelligendos nece sarium: Cuius dodecas prima ab initio rerum conditarum vsque ad DCCC annum Christi d ducitur. *Auctore* MARTINO CRVSIO, *Graeca & Latinae linguae, cum Oratoria in celebri acade mia Tybingensi Professore ac Historico.*

Μέγαν ἱςὸν ὑφαίνω
Ποικίλον ὕμνον ἀράσσω.

Cum gratia & priuilegio Caes. Maiest. speciali ad decennium. Francofurti ex officina typographica Nicolai Bassaei MDXCV. (1595) in fol. pp. 33[illegible] except. praemiss. & indice folior. 14.

MARTINI CRVSII *graecae & latinae linguae cum Oratoria in Academia Tybing. Professoris, An*nalium Sueuicorum Dodecas secunda ab anno Christi DCCCI. vsque ad MCCXII. annum deducta. *ibid. eod.* pp. 574. non numeratis praemissis, & indice folior. 17.

- - - Annalium Sueuicorum Dodecas tertia Ab anno Christi MCCXIII. vsque ad annum MDXCIIII. perducta. Adiecto paraleipomeno variarum plurimarumque rerum libro: in quo hodiernum quoque Turcicum bellum an. 1590. vsque ad 1596. Domini annum, diligenter describitur. *ibid. MDXCVI.* (1596) pp. 846. si praemissa & index folior. 28. non numerat. fuerint.

... Pr-

- - Paraleipomenos rerum Sueuicarum liber;
io exponuntur Sueuiae regiones, principatus,
tatus, nobilitas. Wirtembergicae & aliae Sue-
: vrbes. Monasteria, arces, & pagi. Memorabilia
a, nec cuiuis hactenus nota. Praesertim de
inter christianos & Turcas hodierno vsque
inum Christi MDXCVI. *ibid. eod.* pp. 132.
ot. praemiss. & indice folior. 5.

Liber hic inter MARTINI CRVSII *opera*, quae
nodum rara sunt, vtilissimus esse videtur. Omnia
solum quae ad Sueuiae historiam spectant, com-
ctinur, sed multa etiam iis immiscuit CRVSIVS,
ae res, in aliis regionibus, gestas, ob oculos po-
nt. Satis adcurata illius reperitur recensio in *Bi-
otheca* hamburgensi *historica* Centur. X. p. 40 sqq.
em ob rem a prolixiore heic recensione nos absti-
ibus. Cuilibet volumini imago MARTINI CRV-
ligno incisa praemittitur. Prima *dodecas* inscri-
est nomine Friderici, Ducis wirtembergici, se-
da, Philippi Ludouici, Ducis palatini, tertia, Jo-
imi, Lucii, Sigismundi, & Achacii fratrum a
daw. *Liber* autem *paralipomenos* vrbis Augustae,
nae, Reutlingae, Esselingae, Hailprunnae, Halae,
mpidoni, Memmingae, Noerlingae, & Werdae
oris, Consulibus, Praetoribus ac Senatoribus di-
us est. Raritatis testes sunt *Bibliothecae* menke-
nae *catalogus* p. 431. Cl. Joannis Vogtii *Catalog.
or. rar.* p. 225 sqq. *Catalog. Biblioth.* finckianae
78. aliique plures. Nouam quidem editionem
a viris doctis communicare promiserat Joan. Mi-
el Hallwachsius Professor tubingensis, sed versio
operis teutonica, quam Joan. Jacob. Moserus an.
3. hoc titulo in lucem emisit: MARTINI CRV-
Schwäbische *Chronick, von Erschaffung der Welt
auf das Jahr* 1596. *aus dem lateinischen erstmals
rsetzet, vnd mit einer Continuation bis* 1733. *auch*
E, Pp 2 *einen*

einen vollständigen Regifter verfehen, nebft ‹
rede, dem Leben des Autoris, vnd einer alph
Nachricht von mehr denn 1000. gedruckt
gedruckten Schriften, die Schwaben *gantz*
theil betreffen. Franckf. II. Tom. in fol. a
abfterritus deftitit.

Vid. de MARTINO CRVSIO Viti My
tio de vita & obitu MARTINI CRVSII
1608. in 4. qua vfus in defcribenda CRVSI
Melchior Adami in *vitis philofophor.* ge
223 feqq. Joan. Conrad. Dieterici *progr.*
gatione graecarum litterarum & poefeos p
niam, *a Triumuiris litterariis* MART. CRV
chael. Neandro, Laurent. Rhodomanno *inft*
fae 1663. in 4. Paul. Freheri *Theatrum vi*
tione claror. p. 1503. Henrici Wilandi *L*
bey der Begräbnis Catharinen Vetfcherin, M
CRVSII *ehelicher Hauszfrawen, Tübing* 1
Varia, in illo reperiuntur fermone, ad rer
narum hiftoriam fpectantia. Niceron *Mem*
XIIII. p. 382 feqq. *Nou-antiqua* ann. 170
vbi legitur *der theologifchen Facultaet zu*
Judicium von MARTINI CRVSII *noch* z
ten Schriften, ex MSto. editum. De bello
ticali, per tres fere annos integros, inter Ni
Frifchlinum, & MARTINVM CRVSIVM,
morum acerbitate gefto, vt tefte Dauid. Cl
603. *epift.* ad Pancrat. Crugerium, Graecis
curae fuerit Troiam *capere*, *quam* Frifchlir
farium omnibus probris deformatum concul
Carol. Henric. Langii Nicodemus Frifchli
fama, fcriptis ac vitae exitu memorabilis,
& Lipf. 1727. in 4. Cap. II. §. X. p. 73
Jacob. Burckhardi *de linguae latinae in* Ger
tis P. I. Cap. VI. p. 501 fqq.

CC

CCXXXII.

[M]ARTINI CROMERI, *Varmiensis Episcopi* [de] Polonia : Siue de origine & rebus gestis Po[lon]orum Libri XXX. Oratio funebris Sigismun[di P]rimi, Regis, deque situ, populis, moribus, [mag]istratibus, & republica regni Poloniae, libri [II]. Omnia nunc vltimo ab ipsomet auctore re[co]gnita, ac multis locis emendata & aucta. His [acc]esserunt recens ad historiae continuationem, [vt] sequens pagina demonstrat, & chartae geo[gra]phicae, cum Poloniae, Prussiae, Masouiae, Rus[siae] &c. tum etiam Lithuaniae, Liuoniae & [Mos]couiae, aeneis formis expressae. Cum indi[ce re]rum memorabilium locupletissimo. *Coloniae [Agr]ippinae, in officina Birckmannica sumptibus Ar[nold]i Mylii. Anno M. D. LXXXIX.* (1589). *Cum [grat]ia & priuilegio S. Caesareae Maiestatis.* in fol. [Pag.] 846. except. fol. prioribus 14. & indice fo[l]. 27.

[O]mnium optima haec editio, nostra iam aetate [ra]rior facta est. Prolixiore heic recensione superse[de]re possumus, cum in *Bibliotheca* hamburgensi *bi[sto]rica* Centur. III. Art. XXXVIIII. p. 172 sqq. liber [de]scriptus, variaeque editiones enumeratae fuerunt. [O]mnium prima est, quae *Basileae ex officina oporiniana* [1]555. in lucem exiit. Conf. Gabriel. Groddeck *Sche[di]asma de Scriptor. Histor.* polonicae p. 18. *Bibliothe[ca] historica* Struuio-buderiana p. 1511 sqq vbi etiam ii [en]umerantur, qui CROMERI opus satis prolixum in [co]mpendium redegerunt. Exemplar, quod e Biblio[th]eca portensi publica, ante oculos versatur, hoc [si]ngulare habet, quod ligaturae e corio rubro turcico, [in]auratae, haec litteris aureis verba inscripta fuerint

Manabant oculis lacbrymae velut imber ab alto:
Nulla quies animo, corpore nulla quies.
His dum cincta malis iaceo, furibunda caterua
Quadrupedante solum martia prodit equo.
Vulnera vulneribus crebris superaddita cernas,
Sanguinolenta modo, luida membra prius.
Foedatos etiam rubicundo puluere crines:
Spumantis sanies ore fit instar equi.
Et cruor, et tabum, toto mihi corpore manant,
Confossum crebra cuspide vtrumque latus.
En morior, sanguisque animam circumuehit atra:
Viua tamen, mors est non cito posse mori &c.

Editionem libri *antuerpiensem* an. 1610. ab Hendrechio in *Pandect.* brandeb. p. 398. productam, in dubium vocauit Cl. Dau. Clement l. cit. Non cemere fundamento inniti credimus editionem, quae cum Flor. van der Haer *historia* huius *belli Bruxell.* 1600 in 8. prodiisse dicitur Tom. I. des *algemeinen gelehrten Lexic.* col. 743. in primis cum neque apud Valerium Andream Dessellum in *Biblioth.* belgic. p. 4?? neque apud Jo. Franc. Foppens in *Biblioth.* belgic. Tom. I. p. 567. eiusmodi editionis mentio facta fuerit. Iis testibus JOANNES BALINVS Vesalii, ad Sequanos natus, Presbyter, vixit in Belgio legionis burgundicae sub Claudio de Rya, Barone Balanconio, Curio seu Capellanus, et Vesaliae Cliuiorum viuere desiit. Illum, praeter hunc librum, alia magno numero opuscula, praesertim *poemata* composuisse perhibent, quae hoc tempore, apud agnatos reposita, inueniantur.

CCXXXIIII.

Obsidionis Madeburgi, Antiquae ac Inclytae Saxonum vrbis, anno 1550. et 51. a Caesarianis factae, succincta atque historica descriptio Pe

III. Et sereniſſimi Archiducis Alberti ab ... ria, Belgii Principis. Cum expoſitione Cau... n et rationis confectae Pacis, ſeu Induciarum, ... tis articulis, et litteris Principum ad ipſas in... ... ſpectantibus *Auctore* JOANNE BALINO, ... *undione Veſulano. Bruxellae, ex officina Rut... Velpii, Typog. Jur. ſub Aquila aurea, anno ... Cum Priuilegio* in 8. pp. 174. ſi ea quae prae... ...ntur et adiiciuntur folior. 25. exceperis.

Librum eſſe rarum, nos docuit Cl. Dauid. Cle... ...nt in *Bibliotheque hiſtorique et critique* Tom. II. ...79. Dicauit illum Auctor *florentiſſimae reipubli... potentiſſimaeque dominationi* Genuenſi. Dedica... ...nem, praefationem, et capitum XIIX. indicem ...ipiunt varia *poemata*, BALINO, in honorem Am... ...ſii Spinolae, Aurelii Spinolae, Philippi Parauici... ... et Joan. Baptiſt. Aureae conſcripta. Compoſita ... belgici *hiſtoria*, adiicitur p. 108. *Hiſtoria de ... ſeu induciis XII. annorum*, quae partem capitis ...X. et XVIIII. caput integrum complectitur. For... ...ea Chriſtophor. Hendreichius adductus fuit, vt ...LINI *hiſtoriam de induciis* belgicis, *Bruxellis an...* ...1640. prodiiſſe ſcriberet. Libello additur JOAN... ... BALINI poema elegiacum, *de pace* belgica, ...od Jani *bifrontis* belgici titulo inſcripſit. Folior. ... Initium lectores docere poterit, qualis fuerit ...LINVS poeta:

Squallebant mea membra ſitu, deforme cadauer
Proſtratum gelida deficiebat humo:
Obruta lethaeo languebant lumina ſomno:
Pallida tingebat liuidus ora calor.
Aſpera frons ſulcis tremulae vicina ſenectae:
Spiritus e tardo pectore miſſus erat.
Ingratos vox rauca ſonos fundebat anhelo
Gutture, plena grauis verba doloris erant.

Confossum crebra cuspide utrumque
En morior, sanguisque animam circ
Viuo tamen, mors est non cito poss

Editionem libri *antuerpiensem* an. 161
chio in *Pandect.* brandeb. p. 398. pro
bium vocauit Cl. Dau. Clement l. cit
re fundamento inniti credimus editio
Flor. van der Haer *historia* huius *bell*
in 8. prodiisse dicitur Tom. I. des *alg*
ten Lexic. col. 743. in primis cum ne
rium Andream Dessehum in *Bibliotb.*
neque apud Jo. Franc. Foppens in *l*
Tom. I. p. 567. eiusmodi editionis m
xit. Iis testibus JOANNES BALIN
Sequanos natus, Presbyter, vixit in
burgundicae sub Claudio de Rya, B
nio, Curio seu Capellanus, et Ves
viuere desiit. Illum, praeter hunc li
gno numero opuscula, praesertim *p*
fuisse perhibent, quae hoc tempore
reposita, inueniantur.

EBASTIANVM BESSELMEIERVM *eius vr-* *bem* Germanico idiomate conscripta, nunc primum Latio donata.

In Madeburgum tetrastichon

e quidem bellum, in bello, post denique bellum
st mihi seruatus virginitatis honos
quoniam iam sum tot millia passa virorum,
lic mihi quo potui virgo manere modo?
eae, anno MDLII, (1552.) in 8. pp. 108.

BASTIANVS BESSELMEIERVS, ciuis magdeburnsis, in hoc libro descripsit obsidionem vrbis, qua, peratoris iussu, per quindecim menses, illam cinrat Mauricius, Elector Saxoniae, an. 1551. proprea quod *librum interimisticum* vrbs recipere norat. Expugnata fuit eodem anno, die III. Nombris. Lingua librum conscripserat vernacula aur, qui, cum vrbs obsideretur, vigilum praefectus rat, hoc titulo: *Warhaftige Histori vnd Beschreig des Magdeburgischen Kriegs, von anfang bisz zu e, was sich die Zeit der Belägerung innen vnd aushalb der Statt zugetragen vnd verlauffen hat, auch der Schlacht vnd fürnembsten Scharmützlen, Thavnd Angriffen zu beyden theilen geschehen, im Iahr minderm Zahl 50. vnd 51. auffs kürtzest verfaßt. rch* SEBASTIAN BESSELMEYER *Bürger zu gdeburg, so in solchen händeln bey vnd mit gewe. Gedruckt zu Basel, im Jahr nach Christi Geburt,* 552. in 8. Inseruit illum Friderich Hortleder opequod inscribitur: *der* Römischen *Keyser vnd Königchen Maiestaeten, auch des heiligen Rö. Reichs, geistlir vnd weltlicher Staende, Churfürsten, Fürsten, affen, Herren, Reichs vnd anderer Stätte, zusampt r heiligen Schrifft geistlicher vnd weltlicher Rechte lehrten Handlungen vnd Auszschreiben* &c. Tom. I.

quum ad legendum in cubiculo, quo bo
concederetur, *nocturnis horis*, *clam a*
que monachis, *postmodum* Parisiis *pre*

Quo tempore auctor *actorum* m
et quis ille fuerit, adhuc sub iudic
kius illum, ad Seculum, a Christo n
retulit, sed codicem, e quo ille,
describendum curauit, recentioris a
vel XIII, vel XIIII. fuisse exaratum,
tis demonstrat Marquardus Herrgot
minici Tschudii, Abbatis murensis a
lit, quibus, in libro *de origine et ge*
simorum Comitum de Habsburg, cui
sia inseruit, anno 1651. edito, et 17
reskii sententiam corroborare studu
autem anonymum, primas partes,
tis officium in murensi monasterio,
nuisse, coniicit Marqu. Herrgott,
p. XXXIII. ex verbis, quae *Actis* in
Peiresk. et 337. edit. Marqu. Herrg
ritate quadam, quasi dictatoria ed
igitur, *quatenus nulli Praepositorum*
aliarum venerabilium personarum, *l*

rum murensium, *pro et contra* R D. P. Marquardum
Herrgott, *genealogiae diplomaticae augustae gentis*
habsburgicae *auctorem*, *seu acta fundationis* murensis
monasterii, *tanquam eiusdem genealogiae fundamenta*,
fidei suae asserta, *solidisque rationibus et documentis*
varie et iuste vindicata. *Typis eiusd. monasterii per*
Joan. Casp. Hiltensperger 1750. in 4. form. maior. cum
figuris aeneis. Id potissimum agit Koppius, vt do-
ceat genealogiam domus habsburgicae a Dominico
Tschudio et ab ipso Marqu. Herrgott, ad fidem *Acto-*
rum murensium conditam, ruinosis fundamentis su-
perstructam non esse, neque fidem auctoris anonymi,
qui hoc fundationis libro, antiqua murensis monaste-
rii iura persequitur, merito suspectam haberi. In
tres *vindicias* suas distinxit partes, quarum I. Capiti-
bus XXIIII. diluit argumenta a Marqu. Herrgott con-
tra aetatem et authentiam *Actorum* murensium pro-
posita, tantaeque, *Acta* haec, fidei, integritatisque
esse ostenditur, vt genealogia habsburgica recte ac
tuto iis superstruatur. P. II. X. capitibus demonstrat,
virtutem imo necessitatem *actorum* murensium,
tantam quidem, vt desuper, genealogia habsbur-
gica, etiam diplomatica, non tantum possit, sed
etiam debeat fundari. Ipsas praeterea stemmatis
habsburgici propagines, ita deducit, vt a Guntramno
divite, recta linea descendat, ad Rudolphum vsque
romanorum regem. P. III. exhibet ipsa *Acta* mu-
rensia, *suae fidei ad litteram et sensum restituta*, *at-*
que cum nouissima Marqu. Herrgott *editione*, *cuius*
vbique discrepantiae et hallucinationes adnotantur, *col-*
lata, *atque aliis insuper animadversionibus illustrata*.
De aliis editionibus vetustioribus vid. Cl. Joan.
Vogtii *Catalogus libror. rarior.* p. 479 sqq. *Analecta*
litteraria de libris rarior. p. 619 sqq.

CCXXXVI.

CCXXXVI.

La vie du Marquis Galeace Caracciolo, à Geneve, le siécle passé. Histoire d curieuses. *A Geneve pour Jean Louis D MDCLXXXI.* (1681) in 12. pp. 159. folia quatuor priora.

Sine dubio ipsa illa haec est versio, quam trusco Nicolai Balbani idiomate conuersam Mr. Minutoli, adfirmat Mr. Des Maizeaux in *ques sur la Lettre* XXXV. de Mr. Baile Tom. *sterd.* 1729. in 12. p. 181. quamquam titulus ib riatur, ab illo, quem adscripsimus, plane d Non solum enim eodem anno 1681. versionen dedit Mr. Minutoli *Geneuae* in 12. prodiisse, tionis auctor refert, sed idem quoque confirm dentur octo asterisci, quos versionis auctor an in epistolae dedicatoriae fine, nominis sui lo posuit. Tot enim e litteris nomen de Mr. M compositum est. Dicata est haec versio *à Messieurs les Chefs des Familles* Luquoises *liées a* Geneue. Ex epistola dedicatoria exc dedit Cl. Dav. Clement in *Bibliotheque histori critique* Tom. II. p. 348. Conf. *Analecta litter libris rarioribus* p. 64. vbi pluribus verbis, de li qui hetrusco sermone scriptus est, et eius ve bus diximus. Versionem latinam, quae, ab a anonymo, titulo Galeacii Caraccioli Vici *Mar vita: qua constantiae verae christianae exemplar proponitur*, anno 1596. in 8. edita fuit, ob in raritatem recudendam curarunt Auctores *mu* vetici Tom. II. Part. IIX. *Turici* 1748. in 8 sqq. Anglicam versionem a W. Crashaw comp ex Roberti Fysher *Catalogo Bibliothecae* bodl Tom I. p. 237. iam memorauit Cl. Dauid Clemen

Galeacius, siue Galeazzo Caraccioli, Vici chio, patre Nicolao Antonio, et matre, Pe

', qui postea sub Paulli II. nomine, ecclesiae
iae Pontifex praefuit, sorore, anno 1517. natus,
oli fuit. Cum Petrus Martyr Vermilius, flo-
nus, Canonicus regularis, Neapolin venisset,
dem religionis christianae, quam sic dicti pro-
ur reformati, dogmata disseminaret, Galeacius
ciolus, Joannis potissimum Valdesii, Hispani,
ii illi adfinitate iunctus erat, Joannis Francisci
tae persuasionibus permotus, illius etiam fre-
tare coepit praelectiones, quibus adeo excita-
iit, vt iam tunc temporis, reformatorum partes
lte amplecteretur. Tandem, interiecto tempo-
Germaniam, et quidem in aulam caesaream mis-
Argentinae, ab eodem Vermilio, qui in Ger-
am discesserat, magis confirmatus, anno 1551.
, coniuge Victoria Ducis Nucerini filia, atque
s relictis, omnibusque diuitiis spretis, Geneuam
esSit, & anno 1560. primum consultis pastori-
Annam Fren[illegible]m, viduam, quae Rothomago,
onis caussa G[illegible]uam venerat, iam quadragena-
in matrimonium duxit. Cum illa, bonis omni-
leiectus, in summa paupertate vixit, & anno 1586.
is anno LXVIIII. e vita decessit. Conf. de illo
inus *Histor.* L. LXXXIIII. p. 174 sqq. Antoine
ier *Eloges des Hommes savans* P. II. p. 135. In
a vitae versione, haec eius, & vxoris, quae vnde-
post eius mortem, mense obiit, leguntur epita-
in latina versione omissa.

stri Domino D. Galeacio Caracciolo, *Mar-
chionatus* Vici *in Regno* Neapolitano,
vnico & legitimo heredi,
P. P. L. P.

iam *liqui patriam, clarosque penates*
Et laetam antiqua nobilitate domum
sareaque manu porrectos fortis honores
Contempsi, & magnas Marchio diuitias.

Vt

Vt te Christe, *ducem sequerer contemptus, & e*
Et pauper varia pressus vbique cruce:
Nam nobis caeli veros largiris honores
Et patriam, & census annuos, atque domos
Excepit profugum vicina Geneua Lemanno
Meque suo ciuem fouit amica sinu;
Hic licet exigua nunc sim compostus in vrna
Nec claros cineres alta sepulcra premant
Me decus ausoniae *gentis, me vera superbit*
Maiorem pietas regibus esse facit.

* * * * * *
* * * *

Lectissimae Matronae, Annae Fremeriae, *Illu-*
stris Domini D. Galeacci Caraccioli *vxori*
P. P. L. P.

Vix vix vndecies repararat cornua Phoebe
Conspicitur tristi funus in vrbe nouum:
Anna *suum coniunx lacrymis generata marit*
Indomito tandem victa dolore cadit.
Illa sui cernens properantia tempora lethi,
Dixit tunc demum funere laeta suo,
Quam nunc grata venis, quam nunc tua iussa libe
Mors sequor, ad sedes nam vehor aethereas.
Hic vbi certa quies concessa laboribus, aura
O coniux tecum iam meliore fruar.
Pectore quem toto conceperat illa dolorem
Sola superueniens vincere mors potuit.

CCXXXVII.

JO. BAPTISTAE BENEDICTI, *Patricii Ve-*
ti, Philosophi, Diuersarum speculationum m
thematicarum & physicarum liber. Ad Sereni
inum Carolum Emanuelem Allobrogum & Sub
pinorum Ducem inuictissimum. *Taurini apud he*
rede

ı *Nicolai Beuilaquae MDLXXXV.* (1585) in
p. 426. except. dedicatione & praefatione.

.ibri satis rari, hic titulus integer est, quem mi-
adcurate, ex Eliae Ehingeri *Catalogo Bibliothecae*
ustanae 1633. in fol. col. 672. protulit Cl. Dauid
ment in *Bibliotheque historique & critique* Tom.
p. 131. Inueniuntur in illo 1. *Theoremata ari-
etica;* 2. *de rationibus operationum perspectiuae
lus;* 3. *de mechanicis lib.* 4. *Disputationes de qui-
dam placitis* Aristotelis; 5. *in quintum* Euclidis
um theoremata; 6. *physica & mathematica respon-
er epistolas.* Haec omnia multis figuris geome-
is illustrata conspiciuntur. Paullo vero gloriosius
ıoc libro suo, loquitur in praefatione auctor, cum
r alia scribit: *nihil his libris a me traditum est,
d aut legisse, aut ab aliis audiuisse meminerim. nam
iena attigi, ea, aut cum aliqua differentia demon-
tionis, aut dilucidius scripsi, quodsi forte alius ea-
tradidit, aut eius lucubrationes ad me non perue-
nt, aut earum perlectionis memoria excidit. Vt
n etiam* Aristoteles *ipse sensit, facile fieri potest, vt
ibus eaedem opiniones, in mentem veniant. Imo
ta scribenti euenire potest, vt cum iamdiu aliquid
pserit, iam oblitus idem repetat, quod mihi etiam
nunquam accidit* &c. Ex dedicatione adparet,
ıd Duci Sabaudiae Caroli Emanuelis patri admo-
n carus ac familiaris fuerit BENEDICTVS, qui
m ex vrbe parmensi, Taurinum arcessiuerit. Eum
ctuum esse anno 1590. aetatis anno LX. prodit
con vniuersale hofmannianum. In Jos. Simleri
liotheca p. 341. illum JO. BAPTIST. DE BE-
DICTIS nominari conspeximus. Qua ratione
ı librum *de gnomonum vmbrarumque solarium vsu,
ust. Taurinor.* 1574. in fol. editum, admodum ra-
ı, proprium sibi reddiderit, & pro suo venditaue-
inter plagiarios qui vnquam exstiterunt impuden-
mus Joannes Taisnerius, hannonius, athensis, id

ΦΙΛΩΝΟΣ Ιουδαιου εις τα του Μ
ποιητικα, ιςορικα, νομοθετικα.
μονοβιβλα. PHILONIS *Judaei* in
de Mundi opificio, hiſtoricos, de Leg
dem Libri ſingulares. Ex bibliothec
σιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ.
ficina Adriani Turnebi typographi Reg
pis M. D. LII. (1552). *Ex priuilegio*
pp. 736. ſi praemiſſa, & ea, quae ad
ceperis.

Omnium prima graeca, & rariſſima
nitidiſſimis litterarum characteribus ex
cauit illam Adrian. Turnebus, Caro
Cardinali. Sequitur epiſtolam dedicat
ακολουθια των του ΦΙΛΩΝΟΣ *συγγραμμ*
pta ex Suida & Euſebio, de PHILON
fine adiicitur *η διαφορος γραφη, και*
επανορθωσις, & *index rerum memorab*
PHILONE *continentur*, latinus. Ma
eſt, quod ſplendida haec editio, non
NIS complectatur libros; deſiderant
opuſcula nonnulla, quae Dauid Hoeſc

elligi poterit, ex Joan. Alb. Fabricii *Biblioth. grae-* L. IIII. Cap. IIII. p. 106 sqq. Cum Joannes Chri-phorsonus, Anglus, libros PHILONIS, *de mundi* *bricatione*, *de decem praeceptis*, *de magistratu dili-* *tdo*, & *de officio iudicis*, in latinum sermonem con-rteret, & *Antuerp.* 1553. in 4. ederet, contulit itionem *turnebianam* cum Codicibus MSS. & qua-ingenta fere errata in illa castigauit.

Conf. de PHILONE, Judaeo alexandrino, qui cir-annum Chr. XL. inclaruit, & de *opusculis* eius edi-& ineditis, eorumque diuersis editionibus Jo. Alb. ricii *Biblioth. graec.* l. cit. Optima omnium cen-ar editio, quam supra memorauimus, *morelliana*, *isiensis graecolatina* 1640. in fol. Prima prodierat *ecolatina Geneuae* 1613. in fol. Sed in illa non tat libellus περὶ ἱερᾶς ἑβδόμης. *Parisiensis* re-a fuit *Vitebergae* 1690. in fol. Noua supple-nta scriptorum PHILONIS Judaei, e Suecia ex-tauerat Guil. Ernest. Tenzelius, & singularem ideo *ruationem*, inseruerat *Obseruationibus* halensibus *ctis* Tom. V. p. 428 seqq. *De* Platonismo PHI-NIS Judaei, singularem *Dissertationem contra* Jon-n conscripsit Joan. Alb. Fabricius *Lips.* 1693. in 4. e nunc exstat inter eius *opuscula Hamburg.* 1738. in vnum volumen collecta p. 147 seqq. Conf. Henric. Boecleri *Dissertation. academic. Argento-* 1701. in 4. vbi Tom. I. pag. 380 sqq. inuenitur *diasma in* PHILONIS Judaei *legationem ad* ium.

CCXXXVIIII.

EPHI *Judei Historici* praeclara opera non arua accuratione & diligentia recenter impres-ec non a complusculis mendis quibus passim statebant (*scatebant*) tersa atque castigata.

rum origine contra Grecos & Manet
ptium: nec non contra Appionem A
libri duo hucusque confusi nunc ve
distincti. Et his omnibus JOSEPHI
iecta sunt accurate singulis capitibus
argumenta: cum annotatiunculis in
que accommodatissime collocatis nc
ctori conducentibus. Roberti Goulle
ne professoris eruditissimi qui predi
opera eo modo quo permissum est
gno labore excoluit, Tretramonon: (*tet*
ipsius JOSEPHI biliae (*bibliae*) hi
sticae Agesippi (*Aegesippi*) epithom
ter conciliatum. Eiusdem compen
etatibus seculi in quo praeter Xpi
multa scitu dignissima continentur. b
cosmographiae recollectio: & omniu
gnorum origo successio & finis quot
illis & quot annis regnauerunt: illi pr
rum sacri codices ac JOSEPHUS no

Versio latina, quae sub Rufini presbyteri aquileiensis nomine circumferri solet, librorum JOSEPHI *XX. de antiquitat. iudaicis* primum, in hoc codice, latinis litteris exscripto, occupat locum. Dicauit versionem editor Robertus Goullet, *inter sacrarum litterarum professores*, vti ipse ait, *minimus*, Ludouico Herbert, abricensi Episcopo. Ex epistola dedicatoria adparet, Goulletum Theologiae Parisiis fuisse professorem, in Collegio haricuriano: Ita enim ille: *Cum itaque animo volutarem cui has meas lucubraciunculas deuouerem, tu mihi inprimis occurristi dignissime pontifex cui plurima debeo ceterique mei contubernales* haricuriani *quippe cum tuis auspiciis reuerendus in* Christo *pater & dns. bonae memoriae* Gauffridus Herbert constiensis (constantiensis) *olim praesul meritissimus germanus tuus cuius animam collocet dominus cum principibus populi sui, a paucis annis* haricurianum *ludum nostrum amplissimis donauit prouentibus: ad scolasticorum aeducationem, ob idque tu cum claris fratribus tuis quorum officiis me totum deuoui & deuoueo, ampla impartitus es munera. Efflagito igitur id munusculi hilari accipias animo - - - Vale praesulum columen & decus ex* haricurianis *Saedibus* Parrhisii *tertio kalendas Februarias. Anno dominicae salutis Millesimo quingentesimo decimo tertio.*

Epistolae dedicatoriae haec subiecta est

JOSEPHI *in pseudographos Querimonia*

Mancus ego nuper lacero mutilatus amictu:
Crinibus impexis pube tegente genas
Obscurasque miser longe relegatus in oras
Exilium quaesta est mens gemebunda suum
Detritus iacui truncato stipite nullis
Nexibus aut neruis squallida membra valet
Saucia nec doctus reparauit corda Machaon
Lumina nec. chyron: *curaque* phillicides (Philyrides)
Non Circes *iuuit false non* phasidos *herbae*

 Nec

Nec coi *quicquam pharmaca rara senis*
Hei nimium possem vigilatas plangere noctes
Atque queri studio preteriisse dies
Vt mea calorum (clarorum) *memorarent gesta rerum*
Scripta: vel optato fine legatur opus
Ni bene crescenti occurrissent numina morbo
Dum michi constanti mente Robertus *adest.*
Ingenium: feruens studium: constantia: sudor
Me foedis soluit lector amande notis.

Sancti Hieronymi in JOSEPHUM *prologum* qui continet *generationem eius, fortunam quoque & testimonium quod fert de* Christo, excipit:

Studiosis litterarum zelatoribus Joannis de Guoy, mornensis, *epigramma.*

Orta vetustarum cognoscere semina rerum
Priscaque quem patrum cernere gesta iuuat
Quaeque palestinis *ceciderunt agmina telis*
Victaque romanum *quae subiere iugum*
Hic JOSEPHUS *adest terris* (tetris) *eductus ab umbris*
Singula qui fluxi temporis acta notat.
Quicquid enim succi vetus aegesippus *habebat*
Eloquioque pari. Biblia sancta refert.
Quis simul adiicitur: quod charta scolastica pandit
Omnia presenti codice clara patent
Quattuor vnus is est: his terque quaterque legendus
Ter lege bissens lectio trina dabit
Tetramonon siquidem complete quattuor vnum
Continet: vt largas arcula seruat opes
Adde breui solimae *clausas epithomate gentis*
Historias: quarum portio nulla vacat
Haec dedit excultum solertis dogma Roberti
Candida quem sacrae pallidis (palladis) *artes tegunt.*

Arch

Archetyopum (archetypum) *vitae hic clarique specimen honesti*
Euentus varios indicat atque vias
Non igitur leuibus mergantur pectora nugis
Nam nihil stomachum nausea ficta grauem.

Illud, isthaec duo sequuntur epigrammata:

Eiusdem (Joan. de Guoy) *perspicacissimo artium & theologie professori, magistro* Roberto Goullet, constantiensi, *praesentis voluminis elimatori vigilantissimo octostiehon.*

Historiae flores quondam laetissima Clio
Inuenit quorum fons JOSEPHVS *erat*
Quo tamen extincto, dederant obstacula sentes
Nam tenebras luci plurima menda tulit.
At fugiunt vmbrae purgatis lumine nimbis
Dum clarii *reseras docte* Roberte *vices*
Sic tua diuinos spirantia verba recessus
Aethereas pandunt luce micante vias.

Mercurius lepaintre *fratrem suum* Joannem barbier *bibliopolam hoc epigrammate salutat.*

Multiuigas liceat gressu nutante per vrbes
Iuerit: historiae fautor & vnus apex
Aut si tempus edax palmarum fregerit vsus
Niliaco veterum cortine (cortice) *gesta canens*
Aut scithyae, sirtis*que lacus*, siculam*que* carybdin
Legerit. aeoliis *vndique pulsus aquis*
Attribuens praeluste (praeluftre) *tamen genus* Herculis *intrat*
Parrhisios *operi laurea serta tuo*
Quippe corintiaco *rutilans tua charta metello* (metallo)
Dignior ante graues semper habetur auos
Bibliopola fides precii cui vera recumbit
Diceris, & danaa *nescius arte pater.*

ta diuisi adiectis singulorum capitum]
non annotatiunculis in margine collo
apprime conducentibus : vna cum co
solum eorundem librorum sed etiam B
inque Parrhisiis *per* Anthonium Bon
sorem. Anno domini Millesimo quing
nono (1519).

Secundam codicis partem constitu
de bello iudaico libri septem, qui hac 1
tur : *Incipit* FLAVIVS JOSEPHVS
strissimus de Judaico *bello per venera*
praesbiterum de graeco *in* latinum *tr*
quidem mendose impraessus ac in infin
deprauatus : nunc vero per grauissimu
dissimum thelogiae (theologiae) *docto*
fessorem magistrum Robertum Goulle
ta lucubratione grandique labore in su
tum restitutus excultus & vbique em
singulorum capitum compendiosis argum
notatiunculis perquam vtilibus in m
nec non cum concordantiis ad libros
PHI *de antiquitatibus, & ad* Aegesip
de Excidio hierosolymitano : Finer

e doctorem: nec non Professorem magistrum Ro-
ım Goullet *non sine multa lucubratione ingentique*
'e in statum suum pristinum restitutus, excultus, &
ue emendatus. Adiectis singulorum capitum com-
'iosis argumentis cum annotatiunculis perquam
bus in margine collocatis nec non cum concordan-
ad libros eiusdem de Antiquitatibus & ad Aege-
ım *christianum de excidio* hierosolimitano. Ad-
ıtur in Bibliotheca portensi publica membrana e
ıntis septem & triginta constans foliis, quae
tam, vt vulgo dicunt, regiam, siue augustam ma-
ıdine aequant, &c, cum *antiquitates* JOSEPHI
icas, tum & *belli iudaici historiam* a Rufino To-
ɔ vt vulgo creditur, in latinum sermonem con-
ım, complectuntur. Illam ante hos fere sex cen-
ınnos, litteris fuisse exaratam, demonstrare variis
.mentis sustinuit Fridericus Gotthilf Freytag pa-
.n programmate, quo hanc *e Bibliotheca* portensi
EPHI *membranam* descripsit *Numburgi* 1727.

Tertia parte ponitur ob oculos JOSEPHI iudei
Epaphroditum *de antiquitate iudaice gentis: con-*
Graecos Manethonem Appionem*que & alias* ae-
tios *conscriptio (quam nouissimam post omnia ope-*
edidit) in duos subdiuidens libros (quorum primus
'ialiter contra Graecos *&* Manethonem, *& Secun-*
contra Appionem *intitulatur) nouiter impressa at-*
per capitula (hucusque non) aegregie distincta ad-
's singulorum capitum argumentis cum annotatiun-
s perquam vtilibus Per grauissimum atque profun-
imum theologiae professorem magistrum Robertum
ıllet. Typographus coronidis loco haec adposuit
ba: *Exaratum habes (candide Lector)* FLAVIVM
ıEPHVM *historicum illustrissimum de Aantiquita-*
is (antiquitatibus) *belloque iudaico nec non de an-*
ıa Judaeorum *origine per venerabilem* Ruffinum
esbyterum De graeco in latinum traductum. Ante
quidem mendosae (mendose) *impraessum ac in in-*

lasticae vbicunque idem cum JOSE
Impraessus quidem industria probi vi
nemerc *in impressoria arte petissimi*
librarii. Impensis vero honestorum
petit *&* Francisci regnault *bibliopol*
ni Milesimo quingẽtesimo decimonono
Aprilis.

Quarto loco in codice nostro cor
Goullet *Tetramonon*, quod hac ra
FLAVII JOSEPHI *historici illustr*
tatibus belloque iudaico: nec non de
rum *origine breuiuscula & perquam*
nec non additiones bibliae & hystoria
Aegesippi: *locis congruis ad ipsum*
curatissime a grauissimo atque profun
doctore nec non professore magistro I
appositae & collectae: quod quidem o
Tetramonon *merito potest appellari.* I
parti praemisit Joannes Vatellus *ad*
gnissimumque dominum magistrum Joa
sacratissima theologorum palestra lic
tissimumque (vigilantissimum) *ac sap*
nae *domus prouisorem, & dominum*

rum hominum inertia: Quorum ne vllus quidem
od fateri pudet) adhuc inuentus est inter eos rece-
t: qui literis inuigilasse: & vt (ita dixerim) plus
quam vini consumpsisse videantur. Praeterquam
ci tui admodum similes: & coetanei. De quorum
ici grege: ac numero insignis ille: & egregius oc-
tae nostrae regionis splendor ac decus eximium Ro-
:us Goullet sacrarum literarum dignissimus anti-
ac in eisdem professor emeritus tuae haricurianae
ius ολατευτης και καυχημα ac eiusdem diligentissi-
institutorum custos & assertor. Qui vt est omni-
virtutum corona percelebris: ac magno ingenio
nnaque eruditione plenus in hac (vt scis) parrhisiensi
demia conspicuum iam dudum nomen: ac famam
etuam est adeptus: suo praesertim concionandi of-
: in quo ipse quidem: si per ocium licet assidue
us vrbis ciues dulcissimo instructionis cibo reficit &
ritualis verbi semine locupletat. Vnde quantum au-
itatis & gloriae sit apud ipsos consecutus: musonia-
(vt ita dixerim) silentio commodius potest: quam
bis indicari. Accedit ad haec summa rerum inqui-
: & diligentia qua vsus est maxima in hac sacra-
mi FLAVII JOSEPHI operis recognitione. Quod
idem vel nimia vetustate: vel patrum nostrorum ne-
gentia apud nos perierat. Incumbens igitur vir
que impigerrimus in tam liberale tamque laudabile
nus (quo non solum viuos sibi conciliat. sed mortuum
que reddit obstrictum beneficio sempiterno) ab omni
rauationis: ac mendarum labe: vel ab interitu po-
t vendicauit. — — Huius igitur frequens flauia-
e historiae recordatio. quam tum omnibus sit allatu-
commodi nemo est qui ambiguat: elimatae praeser-
& ab eodem magistro nostro annuo labore recogni-
distinctaeque luculenter quibusdam veluti parergis.
quae in rem esse plurimum videbuntur: adiectis in-
er ad singula capita non inutilibus epitomatis, quae
iectam vniuscuiusque materiam prime (primo) fron-
exhibeant. Etsi qua forte JOSEPHVS omiserat,

& emi-

aliorumque studio atque exercitationi
ratum: compendiosissima vniuersi operi
pluraque ad totius historiae integrit
supplementa congessit: insequens opu
esset ex quattuor praesertim consta
testamento veteri: scholastica histori
ac scite νο·ωμαςτετ (τετραμωνον) *hoc est*
appellauit. quod sua celebre infutur
tas &c.

Adiicitur *Tetramono, Compendium*
seculi, in quo (praeter Christi *geneal*
tu dignissima continentur. breuis scili
recollectio, & omnium ferme regnorum
& finis, quique reges in illis, & qu
runt. Illi praesertim quorum sacri c
PHVS. *meminerunt, auctore* M. F
praefatiuncula monet, e sacris biblii
ronymi, Chrysostomi, Eusebii, Rhab
sii, Isidori, Hugonis de S. Victore,
Maronis aegyptii, Philonis iudaei,
Plutarchi, Justini, Liuii, Flori, aliis
ctorum, & doctorum catholicorum l
dium concinnatum esse. Produxit i

liotb. fabric. *med. & inf. Latinit.* L. XVII. p. 281. ſe neſcire ait, an fuerit editum. In *compendii* nmendationem hoc Johannis de Gouy, qui ſu- . de Guoy nominatus fuit, in fine legitur *epi- mma:*

Tempora quisquis amat longi diſcretus aeuì
Noſcere vel fluxos rurſus habere dies.
Aut veterum quaenam fuerit proſapia regum
Sceptraque quot ſoles regia quisque tulit:
Quas aquilo: quas eurus habet: quas cyrthius vrbes
Quasque feras tumidis irrigat auſter aquis:
Haec lege ſuccincti (moueo) compendia libri:
Splendida quae terſo pollice geſta notant
Aetatum cernes diſcrimina multaque vitae
Signa: dabunt mores dexteritasque patrum
Regnorum ſiquidem caſus regumque propago
Praemia longeuae proſperitatis alunt.
Ficta nec hic vani pingunt mendacia fuci
At ſolum: quicquid littera vera docet.
Multa igitur noſter tollatur laude Robertus
Peruigili cuius munera tanta patent.
Nam quaecunque tenent prolixa volumina longo
Contextu: paucis conferet iſte liber.
Talia quid praeſtat? ſtudii conſtantia ſenſus
In tenebris pernox aſſiduusque labor.
Singula foelici genuit quae Neuſtria *fato*
Paladis *vt largas multiplicaret opus.*

nni autem codici, typothetarum quidem errori- s corruptiſſimo, nihilo tamen minus oppido raro, ce verbis imponitur finis: *Habes candide lector pre- ra* JOSEPHI iudei *hiſtorici opera vberrime: a ofundiſſimo Theologiae profeſſore, ſic vt praemiſſum elaborata opera & impenſis* Franciſci Regnault *&* hannis Petit *librariis impreſſa: & ab innumeris roribus quibus antea ſcatebant terſa atque caſtiga- : ne ſis ergo ingratus praeces altiſſimo fundito pro qui praedicta opera ad communem hominum vtilitatem:*

cro Tom. II. p. 279. & Tom. III.
fuit. Vid. Thom. Ittigii *prolego*
PHVM, in adpendice *omnium operu*
SEPHI, quae *graece cum versione*
eiusdem, Eduard. Bernardi, Jac. G
Combefisii, Jo. Sibrandi, Hendr.
Coccei, Ezechielis Spanhemii, Adr
selectis aliorum notis, adiectisque v
mor. commentationibus ad JOSEP
bros, spectantibus, in lucem edidit S
campus, *Amstelod. Lugd. Bat. & Vl*
Tom. in fol. Tom. II. pag. 84.
Anton. Posseuinus Tom. III. pag.
tionem apud Joannem Paruum s. P
per typothetarum errorem *Pauus* ad
sam esse ait, quae ex *officina typog*
Bonnemere, *sumtibus* Jo. Parui *Bi*
Praeter Anton. Posseuinum & Thom
tionis etiam fecerunt mentionem Jo
bliotheca p. 607. Jo. Alb. Fabricius i
L. IIII. Cap. VI. p. 243. in adpendi
Sigebert. Hauercampi p. 65. Chris
l. cit. De editione priore, quae *P*

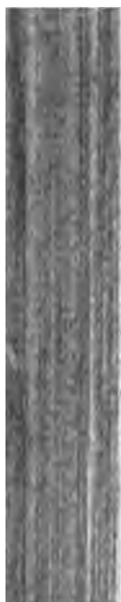
niſſa, *Biblia ſacra veteris Teſtamenti*, *Talmuth* adpellauerit. De Rufino Toranio ſiue Tyrannio, aquileienſi Presbytero, prae ceteris legi meretur Dom Gervaiſe ancien Abbé de la Trappe *vie de* Rufin, *Paris* 1724. II. Tom. in 12. & Juſti Fontanini *Hiſtoria litteraria* aquileienſis *Rom.* 1742. in 4. L. IIII. & V. Conf. Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II. P. II. p. 270 ſqq. Chriſt. Schoettgenii *Continuat. Bibliotb.* fabric. *med. & infim. Lat.* L. XVII. p. 369. ubi plures nominantur auctores, qui de vita Rufini & ſcriptis eius expoſuerunt.

De Roberto Goulleto, conſtantienſi (*Coutances*) Normanno, & reliquis eius ſcriptis vid. Simlerus, Poſſeuinus, Schoettgenius, *die Merkwürdigk. der königl. Bibliotb. zu* Dresden ll. citt.

CCXXXX.

HIERONYMVS, & GENNADIVS *maſſilienſis*, de viris illuſtribus. in fol. form. minor. fol. 37.

Editio vetuſtiſſima ſine die & loco in lucem exiit. Litterarum characteres gothici paullo rudiores, & craſſiores nullum dubium relinquunt, quin codex *officinae typographicae* Gintheri Zaineri, *vlmenſi* natales debeat. Littera initialis per omnem codicem conſpicitur nulla, omniaque verba graeca omiſſa ſunt, quorum loco lacunae oculis ſe obferunt. Sic capite II. omiſſum eſt vocabulum *Hypotyposeon*. Cap. VIIII. ..φωνίαν. XI. περὶ βίου θεωρητικοῦ ἱκετῶν et ἢ Πλάτων φιλωνίζει ἢ Φίλων πλατωνίζει. XIII. ἀρχαιότητος et περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ. XIIX. δευτέρωσιν. XXII. agon. XXIII. ..ευχος et διατριβάς. XXIIII. περὶ ἐνσωμάτου θεοῦ. XXXII. syntagmata et ψευδόγραφα. XXXV. ogdoade. XXXIIX. ..τηχήσεων, στρωματεῖς libri octo: ὑποτυπώσεων, προτρεπτικὸν, ἀρχαιογονίαν. XL. *Cataphrygarum*, περὶ ἐκστάσεως.

bricius dedit in *Bibliotheca ecclesiasti*
insignem per omnia fere capita, lect
dimus discrepantiam. Sed editione
vel ex codice corruptissimo, descri
thetarum erroribus mirifice deprauat
tibus illico se prodit. Speciminis
integrum heic adscribimus: „ *Theo*
„Gregorius appellatus est, neocesai
„pus admodum adolescens ob studia
„tinarum literarum de cappadocia
„cesaream palestyne transiit iuncto
„nodoro. quorum cum egregiam
„origenes *cohortatus* est eos ad phil
„paulatim cristi fidem subintroducei
„ctatores reddidit quinquennio ita
„mittuntur ad matrem E quibus th
„scens *pane gericum* - - - sc
„conuocata grandi frequencia ipso
„presente recitauit qui vsque hodi
„et *ecclesiastes* (Fabricius p. 147. *ue*
„*siasten*) breuem quidem sed vald
„*eius* vulgo feruntur epistole *et de*
„apud Fabricium desiderantur, sed

is editoribus, ob insignem eius raritatem incogni-
fuisse videtur. Alias antiquiores et recentiores
ERONYMI recenset editiones Joan. Alb. Fabri-
us in *Biblioth. ecclesiast.* p. 11. Conf. *Biblioth. latin,*
om. III. L. IIII. Cap. III. p. 455 sqq. In editione
erum S. HIERONYMI *omnium*, quae studio Joan.
artianay, Presbyteri Congregat. S. Mauri, *Paris.*
1693 - 1707. V. Tom. in fol. prodiit, HIERO-
MI liber exstat Tom. IIII. P. II. col. 97 sqq. GEN-
DII massiliensis editiones enumerantur in *Bi-
th. ecclesiastic.* Jo. Alb. Fabricii P. II. p. 4. Conf. *Bi-
th. med. et infim. Latinit.* L. VII. p. 88 sqq. In edi-
ne *operum parisina* HIERONYMI legitur GEN-
DII liber Tom. V. in praemissis col. 26 sqq. Conf.
hac editione Mr. le Clerc *Bibliotheque choisie* Tom.
II. p. 147 sqq.

Vitam S. HIERONYMI, stridonensis Episcopi,
nium optime praeter Jo. Albert. Fabricium l. cit.
osuit Casimir. Oudinus in *Dissertat. de vita et scri-
s* S. HIERONYMI, Tom. I. *Commentar. de Scriptor.
scriptis ecclesiast.* p. 790 sqq. Conf. Scriptores in *Ca-
ogo Bibliothecae* bunauianae Tom. I. Vol. II. 1316
. longa serie memoratos.

De GENNADIO massiliensi, Presbytero, seculo V.
finem inclinante, claro, vid. praeter Jo. Alb. Fa-
cium ll. citt. Anton. Posseuini *Apparat. sac.* Tom. I.
134 sqq. Jacob. Gaddii *de Scriptor. non ecclesiast.*
m. I. p. 222. Guil. Caue *Histor. litterar. Scriptor. ec-
astic.* p. 376. Henrici Norisii *Historia* pelagiana
atelod. 1702. in fol. II. 16. vbi, sicut et in *Disser-
on.* V. *de synodo oecumenica quinta, historiae* pela-
iae adiect. p. 118. Pelagianis GENNADIVM ad-
set, sed illum aduersus hanc Norisii criminatio-
, pluribus verbis defendit Bruno Neusserus, mo-
hus augustinianus, in *prodromo velitari pro* Augu-
o, *contra* Henric. de Noris, *Magunt.* 1676. in fol.
25 sqq.

CCXXXXI.

Cecilii cipriani *Episcopi cartagin* *martiris dignissimi* Libri et epistole. form. minor. folior. 31.

Editio satis rara et antiqua litteris gothicis pta est. Quamuis nec typographi nec anni fuerit indicium, illam tamen seculo XV. exe Germania, et nisi fallimur, *Basileae* excusam terarum docent characteres. Aliae edition seculo XV. in lucem exierunt, recensentu *Merkwürdigk. der Königl. Biblioth. zu* Dr. p. 35 seqq.

CCXXXXII.

Opera *Diui* caecilii cypriani *Carthaginensis* ab innumeris mendis gata, adiectis nonnullis libellis ex vetustissi emplaribus, quae hactenus non habebantu motis iis. quae falso videbantur inscripta. v annotátiunculis. Atque haec omnia nob stitit ingenti labore suo Erasmus Roterodai iuuandis optimis studiis natus. *Apud inclyt sileam.* in fol. pp. 515.

Primus cypriani *opera*, ad formam de reduxit Erasmus roterodamus, qui illa, hac ne, an. 1520. non 21. vt Casimir. Oudinus *mentar. de Scriptor. et scriptis eccles.* Tom. I. scribit, primum in lucem emisit, a mendis ribus, quibus priores editiones inquinatae er recta et repurgata. Vid. Jean le Clerc *Bibl choisie* Tom. V. p. 269. Hanc vero editionem trum sic dictorum ecclesiasticorum praesertim

erasmianas et *frobenianas* omnes editiones, aeque m esse hodie, atque in pretio haberi, docet *Bibecae* salthen. *catalogus* p. 31. Guil. Caue in *prom. Histor. litter. Scriptor. ecclesiast.* Sect. V. §. III. VI. In initio, oculis subiicitur I) *vita* B. CAE-II CYPRIANI, per D. Eusebium, Hieronyn. II) Erasmi roterodami *Epistola* dedicatoria, *ad* rentium Puccium, *titulo sanctorum quatuor* Cardem, scripta *Louanii* 1519. *prid. Cal. Augusti* Eiusdem *adnotatiunculae*, *in* CYPRIANVM.) *Index*, *seu Ordo Operum diui* CAECILII CY-ANI, *cum iis*, *quae hactenus non habebantur*, *in stis voluminibus, sed e vetustis codicibus addita sunt*, es. Erasmo rot. Retulit ad genuina CYPRIANI ra

Epistolarum libros IIII.

Tractatum ad Demetrianum Africae iudicem an.o 253. scriptum, in quo demonstrat calamitates, ella, pestilentiam, rerum, quibus viuitur caritem, quibus tunc, terrarum orbis premebatur, hristianis, vt quidem ethnici consueuerant, non sse imputandas.

Tractat. de habitu virginum, quem Jo. Fellus episcopus oxoniensis, anno 248. scriptum esse existimat. In tres diuiditur partes, in I. ostendit virines a terreno cultu et ornamentis debere abstiiere; in II. hortatur virgines, ne cerussa nouum orpori colorem inducant, ne celebrent lauacra um viris, neque illae, quibus non animus sit nuendi, nuptiis intersint; in III. tandem virginitais ob oculos ponit praerogatiuas.

Tract. de simplicitate praelatorum, siue *de vnitae ecclesiae*, contra Nouatum et Nouatianum an. 251. scriptum, propterea quod illi sub specie singularis sanctitatis ab ecclesia catholica discesserant, uius disciplinam admodum dissolutam esse, in rulgus spargebant. Qua ratione hic libellus, ad tabiliendum Petri primatum corruptus, interpo-

e) *Sermonem de eleemosyna* an. 254.
f) *Serm. de zelo et liuore* an. 256.
g) *Serm. de bono patientiae* an. 255.
h) *Serm. de mortalitate* an. 252. D
mone homini christiano, saeuient
mortem pertimescendam, nec r
quos nimium deflendos esse.
i) *Serm. de lapsis* an. 251. Quattuor
*t*issimum absoluitur capitibus : in
et gratias Deo persoluendas esse a
per Decii mortem ecclesiae tranq
mi constantia, qua martyres pro f
christiana mortem subierant; in *s*
rum defectionem deplorat; in *t*
vehitur. qui sic dictos *lapsos* excip
to denique illos, qui a vera fide
tatur, vt ad christianorum caetum
poenas illis, quae apostatas, et
neant, ob oculos ponit.
k) *Sermon. de oratione dominica.* an.
l) *Libellum ad* Fortunatum *de exhor*
an. 252. compositum. Fuit is Fortun
li sibi persuadent, Episcopus in Afr
tionibus reperitur alius ad eundem

›s, qui imposturam fecisse Erasmum, et libellum, iem ipse conscripserit, pro CYPRIANI labore ›nditasse aiunt, cum nullus inueniatur codex MS. ii illum complectatur, et dicendi genus, erasmia-›, admodum sit simile. Vid. Prudent. Marani prae-t. edit. *Operum* CYPRIANI, *Paris. e typogr. re-* ı 1726. in fol. form. mai. Sed liberat ab hac im-tatione Erasmum Louis Ellies du Pin in *Biblio-que des Auteurs eccles.* Tom. I. p. 173. Conf. Vin-nt. Placcii *Theatr. Pseudon.* p. 210.

estimonior. ad Quirinum *contra* Judaeos *libr. III.* an. 8. et 249. conscriptos.

Et haec sunt, CYPRIANI opuscula, quae iam antiquioribus *operum* editionibus inueniuntur, nuina, quibus denuo Erasmus addidit,

l Jubaianum *de haereticis baptizandis libellum.*

d Pompeium *contra epistolam* Stephani, *epistolam.*

l Quintinum *epistolam.*

ententias episcoporum concilii carthaginensis, *an.* i. *de baptizandis haereticis.*

ndex operum, [...]e falso videbantur CYPRIANO *scripta.* Tali[...]t

montibus Sina et Sion, *aduersus* Judaeos *tra-tus.*

ractat. de reuelatione capitis B. Joannis Baptistae.

xpositio in symbolum apostolorum.

bellus de singularitate Clericorum.

l Cornelium *Papam de Cardinalibus operibus* risti, *vsque ad eius adscensum, ad patrem, ser-nes.*

ndex operum additorum ex descriptis calamo libris, *borum tamen. Ad ea referuntur.*

d Moysen *et* Maximum, *et ceteros confessores, de* *de martyrii libellus.*

disciplina, et bono pudicitiae libellus, incerto au-re.

l Nouatianum *epistola, quod lapsis spes veniae non denegunda.*

 4) *Ora-*

iuxta ordinem litterarum digestus.

IIX) *Passio* B. CYPRIANI, *Episcop*
per Pontium *eius Diaconum addit*
cula Erasmi ioterodami *aucta*, qua
morato, initio voluminis reposita
rum CYPRIANI adiectus fuit *in*
memorabilium. Fecit editionis me
Maittaire in *Annal. Typographic.*
Editiones *erasmianas* variis in lo
simir. Oudinus l. cit. et Jo. Alb.
bliotb. latin. Tom.III. Libr.IIII. C
censent. Post editiones H[illegible]ci G
nucii, Jacobi Pamelii, [illegible]on.
Rigaltii, Philippi le Prieur, J
optima, nostra aetate censetur e
dentius Maranus hoc in lucem emi
CILII CYPRIANI *Episcopi* carth
ris opera, ad MSS. codices recognit
dio et labore Stephani Baluzii Tu
post Baluzium *ac praefationem*
PRIANI *adornauit, vnus ex monac*
ori, *Paris. e typogr. regia* 1726. i
et *Venetiis* 1728. in fol. form.

tyrium subiit sub Imperatore Gallieno in Africa anno 258. XIIX. Kal. Octobr. Vid. de illo, praeter Pontii Diaconi *historiam de passione* S. CYPRIANI, Gregorii nazianzeni *orationem*, et S. Augustini *sermonem* et auctores, qui scriptorum ecclesiasticorum vitas collegerunt, Patrumque bibliothecas condiderunt, Joannis Pearsonii, Episcopi cestriensis, *Annales*. cyprianici, *siue tredecim annorum*, *quibus* S. CYPRIANVS *inter christianos versatus est*, *breuis historia*, *chronologice delineata*, quam Joan. Fell Episcopus oxoniensis editioni *operum* CYPRIANI praemisit, *Oxon*. 1682. in fol. et repetit. edit. *Amstelod*. 1700. in fol. Joannis Dodwel *Dissertationes* cyprianicae, *Oxon*. 1684. et in editione CYPRIANI *oxoniens*. et *amstelodamensi*. *La vie de* S. CYPRIEN, *Evêque de Carthage*, *avec la critique de ses ecrits Amsterd*. 1689. in 12. Auctor vitae est Joannes Clericus, et eadem est, quae legitur in *Bibliotheque uniuerselle* Tom. XII. p. 212 sqq. in teutonicum conuersa sermonem exstat in Joan. Clerici *unpartheischen Lebensbeschreibungen einiger Kirchenväter und Ketzer*, quae cum praefat. Christian. Thomasii prodiere *Halae* 1721. in 8. p. 138 sqq. *La vie de* S. CYPRIEN, *Doctor de l'Eglise*, *Evêque de Carthage et Martyr*, *dans laquelle on trouvera l'abregé des ouvrages de ce Pere*, *des notes critiques et historiques et des dissertations theologiques*, *sur les differentes contestations de son tems*, *Paris*. 1717. in 4. Auctor, vt *Acta eruditorum* lipsi. an. 1718. p. 298. testantur, est Dom Gervaise ancien Abbé de la Trappe. Conf. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. et infim. Latinit*. L. III. p. 1252 sqq. *Acta Eruditor*. lipsiens. an. 1683. p. 41 sqq. Jo. Fabricii *Historia biblioth*. fabric. Tom. I. p. 164 sqq. Conr. Samuel. Schurzfleisch *Introductio in notitiam Scriptorum* P. I. p. 147 sqq. *Memoires de* Trevoux ann. 1734. p. 2246 sqq. vbi leguntur René Jos. de Tournemine *Coniectures sur la supposition de quel-*

le verum etiam iocundum et perm
vissime impressum. et exactissime emen
foliot. 65.

Quamuis versio haec manca vald
sit, et Georgius Trapezuntius, hom
Dionysius Petauius *de incarnatione ve*
scribit, *latina sua versione, non tam*
adtulerit, quam eo foede laniendo, ad
vando, iustam de se querelam posteris
men priscis temporibus, et seorsum
liquis EVSEBII *operibus*, in lucem e
censet varias illius editiones J. Alb
Biblioth graec. L.V.Cap.IIII. p. 36 sqq.
moires Tom. XIIII.p.327, *Giornale de'*
Tom.XVI. p. 10 sqq. Conf. Tom.
Prima omnium prodiit *Venetiis ex ty*
na Nicolai Jenson 1470. in fol. cui A
zanus in artificis laudem, *carmen* adp

Artis hic & fidei splendet mirabile
Quod fama autores, auget hono
Hoc Jenson Veneta Nicolaus *in v*
Prompsit, cui felix gallica *terra*
Scire placet tempus, Mauro Chris

Michael. Maittaire *Annales typograph.* Tom. I. 85. not. 4. *die Merkwürdigk. der königl. Biblioth.* Dresden Tom. II. p. 282 sqq. Nostram editio-
 oppido raram, quartam esse putamus, quae a
is memorata fuit. Mentionem illius fecit e *Bi-
tbecae* Lugdun. Batau. *Catalogo* p. 41. & baluzia-
p. 4. Michael Maittaire in *Annal. typogr.* Tom.
729. Conf. *die Merkwürdigkeiten der königl. Bi-
th. zu* Dresden l. cit. p. 283 sqq. In fine typo-
phus, omisso suo nomine, haec adposuit verba:
SEBII Pamphili *viri disertissimi de praeparatione
ngelica opus, a doctissimo vtriusque liguae* (linguae)
rprete Georgio Trapezuntio *e graeco in latinum
sum exactissima* Venetiis *impressum diligentia. An-
humanitatis domini M. CCCCC.* (1500) *Die X.
nsis Nouembris.* In praefatione Georgii Trape-
ntii, ad sanctissimum Papam Nicolaum V. comme-
ratur, quod istius pontificis iussu alia ex EVSEBII
ro, Trapezuntius plane omiserit, alia tantummo-
conciderit. Verba eius haec sunt: *quoniam non-
la in hoc libro sparsa inuenimus, ab* ariana *praui-
e non aliena: firmo nobis fuit argumento ante cae-
a illum sacratissimum, haec illi conscripta & aedi-
fuisse; Quare sentibus tuo iussu amputatis rosas
mmodo latinis hominibus hac traductione obtulimus*
. Quam autem Trapezuntius hac sua mutilata
rsione, a viris doctis retulerit gratiam, iam supra
onysii Petauii exemplo demonstrauimus, quibus-
m conferri merentur, quas Franciscus Vigerus So-
etatis Jesu Presbyter, qui nouam & adcuratiorem
SEBII *de praeparatione euangelica* dedit versio-
m *Paris.* 1728. in fol. in praefatione *ad christia-
s & candidum Lectorem* de Trapezuntii versione
diit, vbi ait: *Extitit ante hos centum annos* Tra-
zuntius, *homo & natione* Graecus, *& Latinis in-
er literis non mediocriter informatus: Qui, si ho-
m ad librorum interpretationem, quantum eruditio-
 ac solertiae afferebat, tantum a curis grauioribus*

 tem-

Coisliniana olim Segueriana MSS. *Paris*. 1715. in fol. p. 348 sqq. Elia di Amato *Lettera, che* EVSEBIO *di* Cesarea, *anco dopo il Concilio* Niceno, *fosse imbruttato dall'errore* Ariano, in *lettere erudite di* Amato Parte II. *Genoua* 1715. in 4. Letter. XVI. pag. 291 sqq. Jaques George de Chaufepié *Nouveau Dictionaire historique & critique* Tom. II. litt. E. pag. 67 seqq.

CCXXXXIIII.

Opera complura *Sancti* HYLARII *Episcopi* hac serie coimpressa. D. (De) trinitate contra Arrianos lib. XII. Contra Constantium heraeticum Lib. I. Ad Constantium Imperatorem Lib. II. Contra Auxentium Arrianum Lib. I. Auxentii Blasphemiae plena Epla I. De synodis contra Arrianos habitis Lib. I. Ad Apram filiam diui Hylarii Epl. I. In psalmos Dauid Commentarii sex Lib. II. In euangelium Matthaei Lib. I. *Venundantur vbi impressa sunt in aedibus ascensianis Parrhisiis in via regia ad diuum Jacobum sub tribus luciis*, in fol. folior. 100. 130. & 35.

S. HILARII, pictauiensium, in Gallia, episcopi qui diem obiit anno Chr. 367. vitam pluribus verbis exposuerunt, scriptores, qui Patrum & Scriptorum ecclesiasticorum historiam litterariam, data vt aiunt opera, conscripserunt. Inter eos nominasse sufficiet Anton Posseuinum in *Apparat. sacro* Tom. II. p. 49 seqq. Guil. Caue in *Histor. litter. scriptor. eccles.* p. 164 seqq. Casimir. Oudinum in *Commentar. de Scriptor. & scriptis eccles.* Tom. I. col. 425 sqq. Louis Ellies du Pin in *Bibliothèque des auteurs ecclesiast.* Tom. II. p. 281 seqq. Jo. Bollandum in *Actis Sanct.*

lr. ad d. XIII. Januar. Tom. I. *Antuerp.* 1684. p.
32 seqq. Jean Bouchet in *Annales d'*Aquitaine,
itiers 1531. in fol. P. I. Cap. VI - XV. *Histoire lit-*
raire des Gaules Tom. I. P. II. p. 139 sqq. Jo.
lb. Fabricium in *Biblioth. latin.* L. IIII. Cap. III.
413 seqq. Eumd. in *Biblioth. med. & infim.* Lat. L. IIX.
753 sqq. Jo. Fabricium in *Historia Biblioth.* Fa-
ic. Tom. I. p. 180 sqq. Conrad. Samuel. Schurz-
isch in *introduct. in notitiam Scriptor.* P. I. p. 178
q. P. III. p. 46 sqq. Jo. Gillotius conscripsit *Com-*
ntat. de S. HILARIO, Pictauorum *episcopo, ex*
is scriptis, & aliorum virorum doctiss. excerptam,
in varias partes distributam, quae praefixa est *ope-*
m S. HILARII editioni, *Paris.* 1652. in fol. Re-
ritur etiam S. HILARII *vita,* descripta, *cum Ca-*
logo, omnium, quae conscripsisse fertur *operum,* in
itione HILARII quam Petrus Coustant, monachus
rdinis S. Benedicti, e congregat. S. Mauri, *Paris.*
93. in fol. in lucem emisit.

Editionem, quam oculis nunc obiectam habemus,
tam & infrequentem, dicauit Robertus Fortunatus
elouiensis, *Reuerendo in* Christo *patri dno.* Iuoni
donen. *Antistiti dignissimo & confessionis illustris-*
ae ac prudentissimae Francorum *reginae auditori*
cumspectissimo. In *epistola* dedicatoria *ex gymna-*
plessejaco Parrhisiis *septimo Idus ianuarias anni ad*
culum nostrum M. D. X. (1510) scripta, nonnulla
HILARII vita, scriptis & exstantibus, & deperdi-
eorumque stilo profert, illique tandem his verbis
em imponit: *inter ea autem opera quae summa vi-*
antia congesta venerandae paternitati tuae domino
fessarie nuncupamus: duodecim libros de trinitate
s contra Arrianos *diuus* Hieronymus *inscripsit &*
nstantium *&* Auxentium *haereticos: & de synodis*
tra eos celebratis librum Georgius Cribellus *pres-*
er pridem in lucem protulit. Commentarios autem
s in psalmorum explanationem Joannes Solidus cra-
iius, *vir litteris & moribus probatis, adhortante*
prae-

CCXXXXIIII.

Opera complura *Sancti* Hylari serie coimpressa. . D. (De) t Arrianos lib. XII. Contra Constantiu Lib. I. Ad Constantium Imperat Contra Auxentium Arrianum Lib Blasphemiae plena Epla I. De syno rianos habitis Lib. I. Ad Apram f larii Epl. I. In psalmos Dauid Cõ Lib. II. In euangelium Matthaei *nundantur vbi impressa sunt in aedi Parrhisiis in via regia ad diuum Ja bus luciis*, in fol. folior. 100. 130. &

S. Hilarii, pictauiensium, in qui diem obiit anno Chr. 367. vitam exposuerunt, scriptores, qui Patrum ecclesiasticorum historiam litterariam opera, conscripserunt. Inter eos no

r. ad d. XIII. Januar. Tom. I. *Antuerp.* 1684. p.
2 seqq. Jean Bouchet in *Annales d'*Aquitaine,
itiers 1531. in fol. P. I. Cap. VI-XV. *Histoire litaire des* Gaules Tom. I. P. II. p. 139 sqq. Jo.
b. Fabricium in *Biblioth. latin.* L. IIII. Cap. III.
113 seqq. Eumd. in *Biblioth. med. & infim.* Lat. L. IIX.
753 sqq. Jo. Fabricium in *Historia Biblioth.* Fa-
c. Tom. I. p. 180 sqq. Conrad. Samuel. Schurz-
sch in *introduct. in notitiam Scriptor.* P. I. p. 178
. P. III. p. 46 sqq. Jo. Gillotius conscripsit *Com-
ntat. de* S. HILARIO, Pictauorum *episcopo, ex
s scriptis, & aliorum virorum doctiss. excerptam,
in varias partes distributam,* quae praefixa est *ope-
s* S. HILARII editioni, *Paris.* 1652. in fol. Re-
itur etiam S. HILARII *vita,* descripta, *cum Ca-
ogo, omnium,* quae conscripsisse fertur *operum,* in
tione HILARII quam Petrus Coustant, monachus
dinis S. Benedicti, e congregat. S. Mauri, *Paris.*
93. in fol. in lucem emisit.

Editionem, quam oculis nunc obiectam habemus,
am & infrequentem, dicauit Robertus Fortunatus
elouiensis, *Reuerendo in* Christo *patri dno.* Iuoni
donen. *Antistiti dignissimo & confessionis illustris-
ae ac prudentissimae* Francorum *reginae auditori
cumspectissimo.* In *epistola* dedicatoria *ex gymna-
plessei*aco Parrhisiis *septimo Idus ianuarias anni ad
culum nostrum M. D. X.* (1510) scripta, nonnulla
HILARII vita, scriptis & exstantibus, & deperdi-
eorumque stilo profert, illique tandem his verbis
m imponit: *inter ea autem opera quae summa vi-
ntia congesta venerandae paternitati tuae domino
fessarie nuncupamus: duodecim libros de trinitate
s contra* Arrianos *diuus* Hieronymus *inscripsit: &
nstantium &* Auxentium *haereticos: & de synodis
tra eos celebratis librum* Georgius Cribellus *pres-
er pridem in lucem protulit. Commentarios autem
s in psalmorum explanationem* Joannes Solidus cra-
ius, *vir litteris & moribus probatis, adhortante
prae-*

CCXXXXV.

Tractatus Procuratoris, editus
boli. quando petiit iustitiam
beata virgo Maria se opposuit con
tinuit. Nec non obmutuit pugn
humanum.

Cum in *Analectis* nostris *litterari*
ribus pag. 712 sqq. describeremus
rium Mascaron *contra genus human*
editionem ignorabamus. Sed inci
in *Nou-antiqua* anni 1720. ibique p
grum *processum*, titulo, quo adscrips
romana insertum esse conspeximus.
tionis, haec legi dicuntur verba: *Fi*
est presens tractatulus Romae *per*
num Plannck de Pataula *Anno MC*
(1486) *die vero lunae sexta decima*
Sine dubio B. Loescherus editionem

Afcaron nominatur, fed initium quoque & in vtraque editione, mirifice difcrepat. Vt nftet veritas, vtriusque editionis, & initium, llam adfcribemus. Initium nimirum tale eft:

Bibl. portens.	Editio romana.
ffus iudiciarius. t mafcaron *ad dei ntis prefenciam & eator omnium vbicia es XI. qu. III n c. cuftudi de pefunt plures. Ego curator. tocius inneqbicie. placeat gnicione iufticie me ixta. l proxime de in. tefta. dele. qui ait Si es procurae mandatum. vt. l. ficiatus ff. depofiti . caufam de elec. iotis in l. fi filius §. veterani ff. de* tc.	*Acceffit* Afcaron *ad omnipotentis dei prefentiam & ait: Creator omnium vbique iuftitia. XI. q. III. fecundum & c. cuftodi. de pe. dis. III. c. funt plures. Ego fum procurator totius nequiciae infernalis: placeat iufticiae dignator me audire iuxta legem proxime. ff. de bis quae in tefta. delen. Cui dominus ait: fi es procurator, exhibe procuratorium: vt. l. fiquis inficiatus. ff. de politi. extra de elec. c. caufam. & vt no. in l. filius familias §. veterani. ff. de Procura* &c.

editioni hac ratione finis imponitur:

Bibl. portens,	Editio romana.
quelibet veftrum quod fuo nomine Confulo ego pax cordia fiat ea prolmifta ait Miferi- & veritas fupple ac difcordia erant s ofculate funt. Eft ulum fignum pacis o. in. l. I. ff. de l. pac.	*Cum quaelibet veftrum babeat quod fuo nomini congruit; confulo ego pax, quod pax fiat: ea propter pfalmifta ait: mifericordia & veritas, Supple quae in hac controuerfia erant, ofculatae funt. Eft enim ofculum fignum pacis vt no. in l. I. ff. de. pac. Mediante*

Edit. Bibl. portens.	Edit. ron
pac. Sororibus igitur pacificatis mediante pace procurator iniquitatis infernalis Mascaron *tanquam male conscius recessit. Et ideo omnes filii* Eue *implorant virginem gloriosam & inde dicant. Eya ergo advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos conuerte scilicet osculum misericordie pacis Et* jhesum *benedictum fructum &c. exploso dyabolo. Litigacio* Manscaron *contra genus humanum finit feliciter.*	*te igitur pace pa roribus, procura tatis recessit. Et filii* Euae *aduo plorant virginem Vnde & dicitur aduocata nostra misericordes oc conuerte: scilic misericordiae &* Jesum *benedictu ventris tui exclu nobis ostende. o pia, o dulci* Maria. *Amen.*

Nisi omnia nos fallunt, editio, quae in I portensi ostenditur, antiquior, illa r detur.

CCXXXXVI.

Elegans ac subtilis disputatio *excelenti utriusqu. doctor. domini* YHERON NITINI in qua examinantur plurima du cum disputatione *clarissimi doctoris domin* DICTI DE PLVMBINO, in fol. form. n lior. 37.

In fine codicis, litteris gothicis excusi, ha tur verba: *Finiunt tres subtiles & elegantes a nes. videlicet vna perspicacissimi viri dni* HY MI DE ZANETINIS *vtriusq. doc. acutissim Et due clarissimi viri doct. dni* BENEDI

LVMBINO. *Impresse* bon. (Bononiae) *per* Justinianum de Hyriberia *sub illustriss. principe domino* Ioanne *secundo* bentiuolio. *die XIII. Septembris. A. CCCCLXXXXIX.* (1499). Michaeli Maittaire non innotuisse videtur, qui typographum Tom. I. *Annal. typographic.* p. 173. 183. 189. 232. 265. 606. & 709. Iustinianum de Ruberia nominat.

HIERONYMI ZANETTINI siue ZANITINI siue DE ZANITINIS, nomen inter Jureconsultos valde obscurum est. In Collectione *vitarum clariss. Jureconsultorum,* quam Christianus Godofredus Hofmannus, *Lips.* 1721. in 4. edidit, non inuenitur, neque Joan. Alb. Fabricius, neque Christian. Schoettgenius in *Biblioth. med. & infim. Latinit.* illius fecerunt mentionem. Illum an. 1494. extinctum esse patet e Nicolai Burtii Bononia *illustrata*, *Bononiae apud Platonem de Benedictis* 1494. in 4. edita, & a Ioh. Gerh. Meuschenio, ob insignem raritatem *vitis summorum dignitate & eruditione virorum* Tom. II. *Coburg.* 1736. in 4. pag. 157 sqq. inserta, vbi p. 163. de HIERON. ZANETINO haec talia leguntur: *Sic ingenii fulgor in* HIERONYMO ZANETINO *iam paucis admodum diebus extincto emicuit, qui & ipse vtroque iure exornatus diu legendo ac interpretando me* Bononiam) *consiliis ac doctrina valde illustrauit, in cuius memoriam haec carmina suo sepulcro, quod in claustro diui* Dominici *situm est, descripta reperies:*

Hic ZANETINVS *adest,* Felsina *quem tulerat,*
Vnius hic tumulus non est, spes, fama, decusque
Justitiae, probitas, contumulata iacent.
Hic patriae lumen, splendorque iubarque suorum,
Jam fuit, & viuet gloria parta diu.

Pauca de illo etiam adtulerunt Jos. Simlerus in *Bibliotheca* p. 300. & Anton. Posseuinus in *Apparat. sacro,* Tom. II. p. 47. In den *Merkwürdigk. der königl. Biblioth. zu* Dresd. Tom. I. p. 148. memorantur eius *Contrarietates seu diuersitates inter ius ciuile & canonicum, sparsae per totum corpus vtriusque iuris.*

gitur *Tractatus*. in *Theatro chemico*,
rati 1613. IIII. Tomis in 8. euulgat
conclusionem & comprobationem Alch
exstare, docet Thom. Hyde in *Cat*
Bodleianae Tom. II. p. 267. Illum
ditum fuisse memoria, *disputationis* ir
declarat inscriptio: *Celeberrimi & in*
pontificii ac cessarei (caesarei) *interpret*
diuino munere memorie refulgentis dom
MI ZANITINI bononiensis, *facuna*
berrima disputatio incipit feliciter.
pertractat, ad rem testamentariam spe
defendit Bononiae 1457. in scholis Ba
cto Petro, cum doctoratus gradum ad
dem *disputatio* est, cuius Josias Siml
iecit mentionem. Nobis eorum non
tia, qui BENEDICTVM DE BARZI
ZIVM perusinum, & BENEDICTVM
BINO siue PIOMBINO, Ictos fuiss
tuunt. Eiusmodi sententiae addictos d
Jos. Simlerum p. 94. & 95. Guid. P
claris legum interpretibus L. II. Cap. L
& Cap. CII. p. 200. *Lexici eruditor*. au
I. col. 915. & 958. Augustinus autem

ſtram ſententiam videtur tempus, quo BENEDICTVS DE PLVMBINO, duas *diſputationes* defendiſſe in codice noſtro dicitur, anno nimirum 1386. circa eadem ſane tempora, quibus Baldus ſenior floruit, cuius BENEDICTVS DE BARZIS apud Panzirolum l. cit. p. 175. & apud Oldoinum l. cit. auditor & diſcipulus fuiſſe dicitur. Vtrumque praeterea BENEDICTVM Ferrariae iura docuiſſe Panzirolus ll. citt. memorauit. In eadem etiam ſententia fuiſſe videtur Chriſtophor. Hendreichius cum in *Pandectis* brandeb. p. 414. voce DE BARCIS lectores ablegat ad PLVMBINVM. Sed eorum, quae ſcripſerat immemor, p. 442. BENEDICTVM adducit DE BARZIS, Jureconſultum, & Patricium eugubinum, cui ſcripta tribuit, quae ab Oldoino, BENEDICTI DE BARZIS, e Plumbino oriundi, opera eſſe dicuntur. Conf. Thom. Hyde *Catalog. Bibliotb.* bodleian. Tom. II. p. 65. vbi vnius tantummodo BENEDICTI PLVMBINI *ſeu* DE PLVMBINO, DE BARCIS *ſiue* BARZIS, ſcripta enumerantur. Sed aliis hanc controuerſiam dirimendam relinquimus. BENEDICTVM DE BARZIS, plumbinum, poſteaquam in patria, Senis, Florentiae, Ticini, Bononiae, Patauii, Ferrariae, iura, omnium adplauſu, publice profeſſus, & Imperatoris Sigismundi conſiliarius factus fuerat, diem obiiſſe, ſcribunt Panzirolus & Oldoinus ll. citt. prid. Id. Martii an. 1410. Sepulchrum in templo auguſtinianorum hoc elogio ornatum fuit:

Corpus humo, caelis animam, famamque dediſti
Laudibus, & legum BENEDICTE *monarcha fuiſti*
Nominis effectu radians virtutis imago,
Piſanus *ciuis* Plumbini *clara propago.*
Omnibus Italiae *ſtudiis tua lectio fulſit*
Publica dum legis hic tibi de Libitina *refulſit*
Martia tunc orbi lux bis ſeptena nitebat
Mille quater centum bisquinque annosque mouebat.

In prima *diſputatione* ex iure ſtatutario piſano, quaeſtio pertractatur, *de filiis non legitime natis;* in ſecun-

CCXXXXVII.

Consilia *do.* PETRI DE ANCHA
formae maior. folior. 196.

Dispescitur haec *Consiliorum* colle
tes, quarum prior finitur *consilio* C
Praeter *rubricas iuxta ordinem decret*
conuenienter collocari possunt consilia,
tabula consiliorum famosissimi iuris
dni PETRI DE ANCHA. *collectoris*
almo studio Bononiensi, *per titulos*
lium, in quibus conuenientius ipsorum
ria potuerint collocari, ad communem
tem. Vtraque libri pars *consi*
CCCCXLIII. *Consilii* primi initio, h
ba: *Prestantissimi iuris vtriusque i*
DE ANCHARANO *Consilia ampli*
erroribus veterum impressorum in pap
curatissime mundata. Ille, qui emen
cepit curam, nominatur in volumi
legimus: *Finis secunde partis consilio*
que iuris doc. do. PE. DE ANCHA.

PETRI autem DE ANCHARANO nomen, inter
reconsultos, qui e Baldi schola prodierunt, non in-
lebre fuit. Illum e splendidissima Farnesiorum
nte, fuisse oriundum, verba testantur, monumento
ıs sepulchrali, quod Bononiae, in templo diui Do-
nici, ab amicis, positum fuisse memorat Guid. Pan-
olus Lib. III. *de clar. leg. interpret.* Cap. XXVI.
347. edit. Hofm. inscripta:

D. O. M.

ETRO. ANCHARANO. JVRIS. PONTIFICII
ET. CAESAREI
RISSIMO, INTERPRETI. EIVS. AMANTISSIMI
SAXVM. HOC
INSTAVRATVM. POSVERE. ANNO
SAL.
M. CCCC. LXXXXVII.

ONIS HIC SPECVLVM CIVILIS ET AN-
CHORA IVRIS
EV IACET, AETERNAS MENS TENET ALMA
DOMOS
IEN ERAT PETRVS, GENVIT FARNESIA
PROLES
NC ANCHARANVM DAT SIBI LAVDIS
OPES.
S SVPERABAT EVM VIRTVTE MICANTE
QVIS ISTO
NSILIIS HOMINVM CLARIOR ANTE FVIT
MERITIS NVNC ASTRA DEDIT SIBI JVPPI-
TER ALMVS.
VOLVIT GELIDO MEMBRA IACERE SOLO.

em epitaphium adtulit Nicolaus Burtius, parmensis,
Bononia *illustrata*, in Jo. Gerard. Meuschenii *vitis*
nniorum dignitate et eruditione virorum Tom. II.
167. vbi secundi distichi hexameter, hac ratione
itur:

Nomen erat PETRVS, *genuit* Franesia *pollens*.

fuit in Farnesiorum ditione situm. Al
Collegium pauperum studiosorum, quod p
noniae instituit, *Anchoranum* adpellari te
Burtius in Bononia *illustrata*, et Guid. 1
citt. Se Baldi fuisse discipulum ipse pı
TRVS, cum in *consilio* CXLII. fol. 156.
strae Baldum *dominum et praeceptorem su*
Floruit seculo a Christo nato, XIIII. a
gente, et Patauii, Ferrariae, Senis, et B
gno audientium concursu docuit, et *ve*
pres, *iuris lumen*, et *anchora iuris* cogno
Tanta etiam apud exteros nominis eius
ctoritas fuit, vt summi etiam principes
dignitate constituti, in rebus dubiis et
illum consulerent, quamuis Franciscus
lum *quandoque auro et pecunia deceptum*
disse existimauerit. Eius in primis ope
Episcopi et sacerdotes, in Concilio pisa
ti, cum contra ducis Bauariae legatos
legitime congregatum, et Gregorium X
dictum XIII. Pontifices, iure, veluti
periuros, et haereticos, a concilio exa
pronunciarent. Vid. *Acta primi Concili*
sion. VII. in Edmundi Richerii *Histori*
generalium I. II. *Colon.* 1683. in 4. Can

l inter *consilia*, decimum quintum *consilium*, fol.
litionis nostrae, M.CCCC.XV. (1415) die IIX.
embr. conscriptum dicatur. Errorem etiam ad-
unt illi, qui PETRVM DE ANCHARANO, vi-
ad annum vsque 1497. produxisse memorant. In
sine dubio errorem, verbis, inscriptionis sepul-
lis, haud satis adcurate consideratis, inducti fue-
, quibus, epitaphium anno M. CCCC. LXXXXVII.
7) *instauratum* dicitur. Nescimus vnde Casimir.
inus compertum habuerit, quod Tom. III. *Com-
ar. de Scriptor. et scriptis ecclesi.* col. 1239. hoc
phium in templo S. Benedicti bononiensi, specta-
et PETRVM DE ANCHARANO ibidem sepul-
esse scribit. Omnes enim scriptores, qui istius
umenti sepulchralis mentionem faciunt, illud
emplo S. Dominici reperiri confirmant. Conf.
alios Natalis Alexandri *Historia Eccles. Seculi XV.*
, IIX, Cap. IIII. Artic. V. p. 177. Francisci Schotti
ieron, ex Capugnano *Itinerarium nobiliorum* Ita-
egionum, *vrbium*, *oppidorum*, *et locorum* P. I.
9. edit. *Vicent.* 1610. in 8. De PETRO AN-
RANO vid. Guid. Panzirolus l. cit. Joan. Fichar-
in *vitis Jureconsultor. recentior.* p. 419. Marcus
tua Benauidius in *Epitome viror. illustr.* p. 487.
Baptista de Caccialupis in *succincta historia inter-
m et glossator. iuris* p. 507. Jo. Trithemius *de
tor. eccles.* Cap. DCCXXV. p. 168. Aubert. Mi-
in *Auctario de Scriptor. eccles.* p. 84. Jos. Sim-
in *Bibliotheca* p. 551. Anton. Posseuinus in
rat. sacr. Tom. III. p. 33. Henricus Wharton in
nd. ad Guil. Caue *Histor. litterar. Scriptor. eccles.*
. Christoph. Hendreich in *Pandect.* brandeburg.
6. vbi illum PETRVM JOANNEM DE AN-
RANO vocat. Casimir. Oudinus l. cit. Joan.
Fabricius in *Biblioth. med. et infim. Latinit.* L.
,713. Michael Maittaire in *Annal. typogr.* Tom. I.
9. editionem *Consiliorum*, qua vtimur, valde ra-
charactere litterarum gothico impressam, e

Catal. Biblioth. amerbachianae p. 27. adtulit, vbi ver minus recte cognomen *de Ancyrano* ſcribitur, cum nostra editione ſemper legitur DE ANCHARAN Editiones recentiores, *cum additionibus* Hieron. Zo chii enumerat Chriſtophor. Hendreichius et Caſim Oudinus ll. cit. ubi etiam reliqua PETRI DE AN CHARANO *opera* commemorantur. Conf. die *Mer würdigk. der königl. Bibliothek zu* Dresden Tom p. 330.

CCXXXXIIX.

Conſilia et queſtiones FREDERICI *de Sen.* fol. form. maior. folior. 109. ſi indicem pr miſſum exceperis.

FRIDERICVS PETRVCIVS, ſenenſis, ſine v aliis vocatur FRIDER. PETRVCCIVS de Senis, dio Seculi XIIII. tempore, in Italia, inter Jurec ſultos celeberrimos inclaruit. Jus praeſertim p ficium interpretatus eſt, primum in patria, etiam Peruſii, et inter diſcipulos, Baldum in pri habuit. Cancellariam curiae romanae illi fuiſſe mandatam, ex Aegidii de Bellamera Jureconſulti Archiepiſcopi auenionenſis *prologo*, *de permutation beneficiorum eccleſiaſticorum* probauit Caſimir. Ou dinus Tom. III. col. 1139. *Commentar. de Scrip et ſcriptis eccles.* Senis, extra portam, nouam C thuſianorum domum, ab illo conditam, bellorum tem calamitatibus vaſtatam, et poſtea reſtitut fuiſſe teſtatur Guid. Panzirolus *de claris legum inter pretib.* L. III. Cap. XXIII. p. 342. Quo anno die obierit ſupremum, nullibi relatum legimus. In pa tria eſſe defunctum, et in aede maiori, prope D Joannis ſacellum, ſepulcrum marmoreum, plu bus ſignis exornatum, et mira elegantia elaborat habuiſſe, refert Panzirolus l. cit. Conf. de illo, ſcript

is illius, inter quae *consiliorum* collectio, praem sibi vindicat locum, praeter scriptores iam »a, Marci Mantuae Benauidii *Epitome viror. il-* p. 465. Jo. Baptist. de Caccialupis *Historia Iuet. et glossator. iuris* p. 506. Jos. Simleri. *Biblio-* p. 210. et 211. vbi FRIDERICVM PETRVa, senensem, & FRIDERICVM de Senis, di-»s fuisse homines, credidisse videtur. Anton. :uini *Apparat. sac.* Tom. I. p. 481. Jo. Alb. Fabri-*ibliotb. med. & infim. Latinit.* L. VI. p. 628.

uod, ad *consiliorum* editionem, satis raram, ad-, illi praemittitur *Tabula* folior. 5. *super dispunibus*, *questionibus*, *& consiliis domini* FREDEPETRVCII de Senis, *per titulos decretalium*; *lia* hac ratione inchoantur: *Domini nostri* Jhehristi *nomine eiusque matris sanctissime* Marie *virgloriose suffragiis inuocatis. Incipiunt questiones itate Consilia reddita ad consultationes responsa dum allegando sed vt plurimum consulendo ac colnes habite cum iuris utriusque doctoribus per do.* DERICVM DE PETRVCIIS de Senis *decretodoctorem in diuersis studiis & maxime* perusino. *icet ex ordine & dispositione ipsorum posset quis de ritate & posteritate temporis sumere argumentum. tamen cessat in eis quod prefata sine annotatione »orum scripta fuerunt. Et quod de eis velut spar- & in cedulis scriptis nullam vel modicam vtilitatem iebat scriptorum. Ideo eas & ea quotas ponendo vt 't facilius inueniri indifferenter & prout occurre- : scriptori tradendo fecit in vnum volumen redigi uis licet modicas apostillas & additiones faciendo it etatis progressu & experientia casuum didicit e omnia correctioni & reformationi patris & dni.* Jo. An. (Joannis Andreae) *illuminatoris iuris caici intelligantur submissa. Additiones quoque & stille predicte cum dictionibus super quibus cadunt finem cuiuslibet consilii, questionis & responsi, seu itionis ordinate sub quotis per litteras alphabeti*

com-

risperitos consulere consueuerit. videtur collectio, quae ad manı de Pistorio, Abbatis Lapi de Pod Tuderto, Francisc. de Monte altin tepolitiano, Ricardi de Malumb sancti Miniati prope Florentiam, aliorum complurium Jureconsult ad FRIDERICI PETRVCCII *con stiones* reperiuntur. 'Michaeli Mai gnita fuit. De aliis antiquioribu editionibus, vid. Casimir. Oudinu bricius ll. citt. Conf. die *Merckwi nigl. Bibliotb. zu* Dresd. Tom. II.

CCXXXXVIIII

D*omini* SIMPHORIANI CHA *nen.* Liber de quadruplici gia Asclepii Hermetis Trismegis commentariis *eiusdem domini* s Sixti philosophi pythagorici Encl

ſu Ludouici XII. francor. regis in vrbem
am. De eiusdem victoria in Genuen. Re-
francorum genealogia. De claris Lugdu-
us. De Gallorum ſcriptoribus. De gallis
is pontificibus. Epiſtole varie ad *eundem*
um SIMPHORIANVM, in 4. folior. 141.

mnia SYMPHORIANI CHAMPERII *opera*,
ra aetate, maxime rara ſunt. Teſtes producimus
Jo. Vogtii *Catalog. libror. rarior.* p. 168. Samuel.
el *Biblioth.* P. I. p. 34. P. III. p. 7. Daniel.
deſii *Florileg. libr. rar.* p. 68. Jo. Chriſt. My-
Memorabilia Biblioth. academicae ienenſis p. 74
Catalog. Biblioth. ſalthenian. p. 575. Eorum
logum vide in Niceron *Memoires* Tom. XXXII.
245 ſeqq. Haec collectio, ob ſingularem in
is raritatem laudatur in *Bibliothecae* ſarra-
catalogo pag. 193. vid. Daniel. Gerdeſii
ilegium l. cit. Niceron l. c. pag. 251. illam mi-
adcurate, in fol. prodiiſſe ſcribit. In fine illius
legimus verba: *Impreſſum eſt preſens opus*
duni, *expenſis honeſtiſſimorum bibliopolarum* Ste-
ni Gueyhardi & Jacobi Huguetani: *arte vero &*
ſtria Jannot de Campis: *Anno domini M. CCCCC.*
(1507) *Finitum prid. Kal. Auguſti.* Michael
ttaire nullam libri notitiam habuiſſe videtur. Ty-
raphus in illo exſcribendo charactere, litterarum
ico, vſus eſt. Cum a nemine huc vsque rarior
r, quod nos quidem ſciamus, deſcriptus fuerit,
que memoratu digna, in illo occurrant, lectores
obis condonabunt, ſi in illo recenſendo paullo
iores fuerimus. Imago ſancti Symphoriani, ge-
is innixi, qui ab adſtante carnifice capite plecti-
ligno inciſa, ſexies in libro occurrit. Eadem
ginis figura, virum & feminam genibus flexis ob
os ponit, quae SYMPHORIANVM CHAMPE-
M, & eius vxorem referre videtur.

I. Liber

rum nauis (La Nef des Princes
Noblesse, avec autres enseigneme
bles à toutes manieres de gens, po
vivre & à bien mourir, dediqués, 8
Prelats & Seigneurs, composés p
Seigneur Robert de Balsat, Consei
du Roy notre Sire, & son Senechal
Item plus le Regime d'un jeune
verbes des Princes, & autres peti
& profitables, lesquels ont été co
SYMPHORIEN CHAMPIER, D
gie & Medecine, jadis natif du Li
in 4. fol. 65. La Nef des Dames
posée par M. SYMPHORIEN CH
en Medecine; contenant quatre li
est intitulé la fleur des Dames; l
du Mariage; le tiers est des prop
& le quart est le livre de vrai amo
4. Paris. 1515. in 4. Paris. 1531
ron l. cit. p. 245 sqq.) *Dialectices*
nua (vterque liber vno volumine
4. editus fuit. vid. Niceron l. cit.
contra magos & fascinatores. (Nic

fard *Conuentus* lugdunensis *fratrum* Heremitarum *Si* Augustini *in alma theologie facultate* parisien. *vilis professoris ad* SYMPH. CHAMPERIVM *epi*. 4) Joannis Arzelerii, *iuris pontificii pro*-*iris officialis* lugdunensis *epistola ad eumdem*. ndisalui Toledo ad eumdem epistola. 6) Phi-pi Laurentii *sereniss*. Francorum *reginae physici ad dem epistola*. 7) imago S. Symphoriani, quam descripsimus, cui haec subiecta leguntur verba: *us qui beatum* Simphorianum *martyrem tanta vir-e donasti: vt intrepidus exorante matre capite ple-: quam vanum* Veneris *simulacrum* Heraclio *pre-ito impellente, venerari maluerit: presta quesumus: tius exemplar imitantes: ab omni idololatrie serui-is: aliisque diris facinoribus expiatos efficias. Per minum nostrum* Jesum Christum *filium tuum* &c.

II. *Diffinitiones* Asclepii, Hermetis Trismegisti *scipuli, ad* Ammonem *Regem, per* Ludouicum La-rellum, *ad patrem suum* Joannem Ay, *ad* latinum, *graeco traductas*, consecrauit *eruditissimo atque in omni disciplinarum cognitione consummatissimo, totius* Gallie *philosophorum principi* Jacobo Fabri sta-len. Commentarius SYMPHOR. CHAMPERII Asclepium in quatuor *sectus* est partes, & multa e motissima Aegyptiorum antiquitate, depromta ob ulos ponit. Vid. Jo. Alb. Fabricii *Bibliothec. graec*. I. Cap. IIX. p. 56 sqq. cui tamen haec Ludouici zarelli versio latina, minus nota fuisse videtur.

III. Sixti *philosophi* pythagorici *enchiridio*, praefi-tur SYMPHORIANI CHAMPERII *epistola, ad* Philibertum Naturelli, *tum* traiectensis *Ecclesiae Prae-positum, tum* atanathen. *Abbatem commendatarium* dun. in qua se mirari ait, hunc Sixti philosophi li-llum, grauissimis creberrimisque sententiis refer-tum, a nemine Gallorum hactenus esse impressum: im quotidie multi impressores perituras nugis im-ant chartas. In fine libelli legitur Laurentii Ab-tmii *carmen*, in eius commendationem *ad lectorem*, scriptum.

auct. ad physicam philosophiam L. I. L
Operum Justi Lipsii, *Lugdun.* 1613.
Thom. Gale praefatio, ad *opuscula*
sica & ethica graec. & latin. Amstelo
Sextii *sententiae* reperiuntur pag. 6
autem plane abiit sententiam, non
ni doctorum virorum suffragio con
nus Godofr. Siberus, qui Sextii *sen*
stratas, separatim edidit, *Lips.* 1725
Episcopo romano & martyri vindica
gumenta quibus vtraque pars sent
firmare studet, nec non variae *Senten*
tiones, in medium prolatae fuerunt
cio L. VI. *Bibliotb. gr.* Cap. X. p. (
lectione SYMPHOR. CHAMPERII

IIII. Isocratis *ad* Demonicum *or*
greco, *in* latinum *versa*, quae epistol
ad Philippum Laurentianum, Apolli
sorem bene meritum, Francorumque *r*
curatissimum, in fronte gerit.

V. *Siluae medicinales ad complem*
vita sana atque longa spectantes, qu
cium, ordine alphabetico dispositon
oculos ponunt. Praemittitur illis *e*
lis, ad Gabrielem Mirum, apollinee

VII. *Quedam ex* Plinio iuniore *excerpta ad* hippoatice *artis facultatem attinentia*, &
IIX. *Medicorum priuilegia*, *ex iuris cesarei corpore prompta*. Haec omnia, quae iam enumerauimus, imam collectionis constituunt partem.

Secundae parti nouus praefigitur titulus: *Tropheum* illorum *quadruplicem eorumdem complectens histoam in quattuor partitum libros partiales. Primus de* llie *diuisione*. *De* gallorum *origine*. *De eorumdem luersus alias nationes victoriis*. *De* Karoli *octaui atte* Ludouici XII. francorum *regum*, *preclaris gestis. t de eiusdem regis* Ludouici XII. *ingressu*, *in vrbem* muensem. *De* gallorum *commendatione ex aliarum tionum testimoniis*. *Liber secundus de commendane & antiquitate ciuitatis* lugdunensis. *De eiusm ciuitatis viris illustribus*. *Liber tertius de scriptobus famatis*, *qui in partibus* gallie *viguerunt*. *Liber artus de status ecclesiastici tranquillitate apud* Auinioim. Titulum excipit *Index capitum libri*, *de quauplici* gallorum *historia*. In eius fine oculis se obrt imago S. Ludouici, ligno incisa, hac adscripta ecatione : *Deus qui beatum* Ludouicum gallica *dine potientem a prima iuuenta*, *& misericordie & tos religionis exemplum ceteris prebuisti: presta*, *quesus vt qui vesanam presentis seculi castitate voluptatem entem pietate opulentiam: & vera humilitate superm pessundedit: tua gratia nedum eius meritis comivita illius instar moratos esse concedas & in perpeam celesti gloria perfrui largiaris. Per dominum trum* &c.

Liber primus *Trophei* Gallorum, cui praemittitur *stola probemialis*, *ad* Georgium de Ambasia rothogensis *ecclesiae Archipraesulem & Cardinalem*, *ac in ncia legatum*, in varios tractatus, variaque dispetur capita, quorum argumenta haec sunt: Tractas I. *de* Gallie *diuisione item de* Gallorum *origine Eomdemque in alias nationes*, *& precipue* rhomanos *rtutibus*. Tract. II. *de* Karoli octaui *atque* Ludouici

 duode-

duodecimi Francorum *Regum preclare geſtis*. In fronte iſtius tractatus, conſpicitur figura ligno inciſa, quae tres magos, ex oriente venientes, & puerulo Jeſu, recens nato, munuſcula obferentes, ob oculos ponit. Tr. III. inſcribitur *de* Gallorum *commendatione*, & *aliarum nationum teſtimoniis*. Adiiciuntur illi *carmina* quaedam breuiora Antonii Mancinelli, Publ. Fauſti Andrelini, foroliuienſis, in laudem Caroli VIII. Ludouici XII. Ducum aurelianorum, & Ludouici Sfortiae compoſita. Inſerta etiam conſpicitur Benedicti portuenſis ad Bartholomaeum Juſtinianum *narratio de sereniſſimi* Ludouici XII. Francorum *Regis in vrbem* Genuam, *aduentu*. Illam ſequitur 1) Bartholom. Juſtiniani *ad ſpectatum & ornatum virum* Benedictum portuenſem, *reipublicae* genuenſis *cancellarium*, *epiſtola*, qua illi ob transmiſſam *narrationem*, gratias agit. 2) *Decretum* genuenſium *annuatim obſeruandum*, *celebratum Anno domini M. D. II. die XVII. Nouembris*, *cum illuſtris & excelſus dominus* Philippus de Cleves *dominus*Raueſtein *Regius admiratus &* genuenſium *gubernator eſſet*. *Solenni hoc decreto perpetuis temporibus valituro ſanxerunt & decreuerunt* Genuenſes, *quod dies aduentus chriſtianiſſimi regis* Ludouici XII. *in vrbem* genuenſem, *qui fuit vigeſimus ſextus menſis Auguſti*, *quotannis ab vniuerſa ciuitate ferietur ac feſtus peragatur*, *& inſuper campanarum ſonitu ac falodiis*, *ceteriſque leticie ſignis celebretur. ita vt aduentus ipſius memoria omnibus iocundiſſima eſſe videatur*. 3) *Oratio habita* Genue *apud regem* Galliarum, *per* Nicolaum Brignalem *ciuem genuenſem prid. Kal. ſeptembris. Anno ſalut.* 1502. 4) *Compendioſe atque ſub forma epitomatis*, *expeditio* genuenſes *a Domino* SIMPHORIANO CHAMPERIO *compilata*. 5) *Oratio do.* Stephani Vinaldi *ad Regem pro* [illegible]*bilitate* genuen. *in prima audientia publica*. 6) *Nonnulla ex preclaris* francorum *Regum facinoribus* [illegible] *modum ſupplementi eorum*, *que de his in ſuperioribus dicta ſunt*, *collecta*. 7) *Regum* Francorum *genealogia*

antiquioribus, *quam recentioribus rerum scri-*
s in epitomen redacta.

ndus liber *Trophei* Gallorum, *de origine &*
ndatione ciuitatis lugdunensis, *& de eiusdem*
ustribus, inscribitur nomine Jacobi de Amun-
vtriusque iuris Professoris in ecclesia diui Joan-
tistae lugdunens. *comitis ac Praecentoris, do-*
gdunens. *vicarii generalis.* Capite I. agitur
ine & antiquitate vrbis lugdunensis. Cap. II.
sie lugdunensis *preeminentia*, *siue hierarchia.*
I. *de claris* lugdunensibus. Huic capiti adii-
epitaphia ex vetustissimis monumentis vrbis
i *in* Gallia comata, *sumpta.* Niceron l. cit.
mentem suam de hoc libro II. hac ratione
it: *Le Traité* de claris lugdunensibus *est fort*
après y avoir recherché à sa maniere l'origine
ille de Lyon, *& avoir parlé de son eglise, il*
ux hommes illustres, *c'est-à-dire*, *aux Saints*,
nt vêcu, & finit par quelques inscriptions, *qui*
ent dans cette ville. Leur petit nombre mon-
qu'il a eu peu de curiosité pour ces sortes de
ens, *ou que de son temps il y en avoit peu de*
rts. La maniere même dont il les rapporte,
xplique, fait voir qu'il ne les entendoit pas trop
& qu'il étoit peu versé en ce genre de Litera-

r tertius *de viris illustribus*, *nec non preclaris*
Gallie *scriptoribus*, *ne contient gueres*, vt Ni-
. cit. ait, *que des auteurs ecclesiastiques*, *sur la*
desquels il se contente de marquer succincte-
urs Ouvrages.

r quartus dicatus est Francisco de Stagno, *De-*
m Doctori, Ruchen. *praesuli*, *domini* Georgii
basia, *ecclesie* rhomane *Cardinalis*, *ac legati*
ensis, *generali locum tenenti*, *& Gubernatori*
nensi. In quatuor diuiditur partes. I. *de sum-*
tificibus Gallis, *qui in* Gallia *resederunt.* II.
nis pontificibus, *qui ex* Gallis *ad summi ponti-*

go arbori adſtantem, quae manibus
cum litteris J. D. C. (Jannot De Ca
boris apicem haec leguntur verba:
Plejir. Quadrato vero, quo omnis
datur, haec inſcripta ſunt verba: *Un*
ſole.

Litterae & *carmina*, quibus collect
nitur, auctores habent Sebaſtianum
cobum Robertetum, Gondiſaluum T
Valuphinum, Joannem Mairium, H
rium.

Quae de SYMPHORIANO CHAM
aetate ſcimus, maxima ex parte, ex
ptis collecta ſunt. In libro *de claris*
nonnullos maiorum ſuorum recenſet,
net Petrus Gherardi rom. Eccleſ. Ca
tiſtes aniciensis a ſancto Symphorian
nem. In *adpendicula*, quam huic li
colaus de Quercu, *qui huius opuſculi*
lugdunenſibus) *caſtigationi praefuit*,
CHAMPERIVS lugdunenſis eſſe dic
maiores eius, ex nobili, in Delphina
xerint originem. Idem Nicolaus de
quae conſcripſit SYMPHORIANVS
opuſcula recenſet. Illum autem ex

producit testem. Quo autem tempore natus, quoue mortuus fuerit, non constat; Nonnulla illius scripta nomen CAMPEGGII prae se ferunt, quod hac potissimum ratione, factum esse adserit Niceron l. cit. vt Italis persuaderet, se originem ducere, e familia *di Campeggio* bononiensi, & *di Campisi* ticinensi. Inter polyhistoras sui temporis, non postremum obtinuit locum, quod varia & maxima, quibus ornatus fuit, elogia, & *scriptorum* ab ipso compositorum, testatur catalogus. Sed in aliam plane abiit sententiam Julius Caesar Scaliger, in poemate scazontico, quod inscribitur *Ata,* vbi de CHAMPERIO haec talia leguntur:

CHAMPERIVS *quis ille, si petit quisquam,*
Respondeo, sed Scaeuolae *modo paucis*
Ardelio mirus, insolens, tumens, turgens
Titulo Archiatri, quod Deus sit atrorum;
Nam candidae ille mentis haud tenet micam,
Falsarius sed inuidusque ineptusque,
Scriptis alienis indidit suum nomen,
Vno alteroue verbulo vsque mutato,
Dum ex officina barbarissima agnoscas.
Quidsi ille falsitauerit suum nomen
CAMPEGIVM *e* CHAMPERIO. *Et tacitus dormis*
Democrite! *o nec rumperis cachinnando.*

Conf. de illo Fratris Angeli de Duccis, Carmelitae brixiensis *Apologeticon* supra cit. vbi multa in laudem CHAMPERII, eiusque *opusculorum* dicta reperies. *Catalogus Praeceptorum, Patronorum, familiarium, & auditorum* SYMPHORIANI CHAMPERII, ab ipso CHAMPERIO conscriptus; Petri Anton. Rustici *Oratiuncula ex tempore habita, pro celebratissimo Doctore, & equite aurato,* SYMPHOR. CHAMPERIO. Vtrumque opusculum inuenitur in SYMPH. CHAMPERII libro, qui inscribitur *Duellum epistolare* Galliae & italiae *antiquitates summatim complectens. Trophaeum christianiss.* Galliarum *Regis* Francisci

cisci *huius nominis* I. *item complures illustrium virorum epistolae ad* D. SYMPH. CAMPERIVM. *Impressum* dicitur *opus* illud *per* Joannem Phiroben *&* Joannem Divineur Alemanos *sumptibus honesti viri* Jacobi Francisci Deionta Florentini, *Bibliopolae* Veneti, *Anno a virginis partu* 1510 in 8. pp. 190. repetita exstat editio *Lugduni* 1519. in 8. Vid. etiam Jos. Simleri *Bibliotheca* p. 641 sqq. Anton. Possevini *Apparat. sacer* Tom. III. p. 259. G. A. Mercklini Lindenius *renouatus Norimb.* 1686. in 4. p. 986 sqq. Andreae Rossoti *Syllabus Scriptorum* Pedemontii *Monteregal.* 1667. in 4. p. 527. sqq. *L'histoire litteraire de* Lyon *du* P. Colonia Tom. II. p. 478 seqq. Benedictus Curtius Symphorianus, gallice Benoit Court de St. Savorin a SYMPHORIANO CHAMPERIO, medico, plane diuersus, Jureconsultus, & ecclesiae lugdunensis eques fuit, qui cognomen Symphoriani, a patria, eodem loco, quo CHAMPERIVS natus fuit, adeptus est. Inclaruit in primis *commentario*, quem in Martialis Aruerni *Arresta Amorum L. II.* conscripsit. Varias illius editiones recenset Niceron in *Memoires* Tom. VIIII. p. 174 sqq. Albert. Henric. de Sallengre in *Memoires de litterature* Tom. I. Art. IIX. p. 104 sqq. Cl. Dau. Clement in *Bibliotheque historique & critique* Tom. II. p. 308 sqq. Reliqua eius scripta, memorantur a Josia Simlero in *Biblioth.* p. 94. a H. A. de Sallengre l. cit. a Cl. Vogtio in *Catalogo libror. rar.* p. 228.

CCL.

PETRI CRINITI, *viri eruditissimi* de honesta disciplina libr. XXV. de poetis latinis lib. V. Et poematum lib. II. Cum indicibus suis. *Venundantur in vico sancti Jacobi ab Johanne paruo & ipso Ascensio.* in fol. form. minor. folior. 148.

Editio

Editio oppido rara prodiit *Parisiis* 1508. quod verba in fine conspicua, paullo post memoranda docent. Illius iam mentionem factam fuisse a Michael. Maittaire conspicimus Tom. II. *Annal. typogr.* p. 194. Dicauit illam, Jodocus Badius ascensius, Germano Ganaeo, qui *libri imprimendi facultatem* Ascensio fecerat. Dedicatio subscripta est, *ad Idus Junias* 1508. Coronidis loco illi adponitur *octostbicon* ascensianum *ad eumdem* Ganaeum. Ipse PETRVS CRINITVS libros suos, *de honesta disciplina*, scripsit ad Bernardinum Caraffam, Neapolitanum, Pontif. antiochensem, Florent. *Non. Jun.* 1504. Haec *ascensiana* editio, ad illam exscripta fuit, quam Benedictus Philologus, Florentiae,, *opera & impensa* Philippi de Giunta 1504. in fol. in lucem emisit. Id autem colligimus, ex Benedicti Philologi *epistola*, ad Scipionem Carteromachum, nostrae etiam editioni praemissa, qua ei mittit CRINITI *commentarios*, quos imprimendos curauerat, eumque rogat, vt ipsius labores formis excudat, eumdemque laudat, quod superioribus annis, tanto omnium concursu & fauore graecas litteras Venetiis professus fuerit. Conf. Michael Maittaire *Annal. typogr.* Tom. II. p. 170. *Catalog. Biblioth.* weidmann. P. I. p. 135. Libro XXV. & vltimo PETRVS CRINITVS imprecationem, siue vt vocat *legis cautionem*, *contra ineptos criticos* adposuit:

Quoi legent hosce libros mature censunto:
Profanum volgus: & inscium ne attrectato
Omneisque legulei blenni, barbari procul sunto
Qui aliter faxit: is rite sacer esto.

Libri V. *de poetis latinis*, a Liuio Andronico initium capiunt, & ad C. Sollium Sidonium Apollinarem vsque, historiam poetarum XCVI. persequuntur. Inscripsit illos nomine Cosmi Paccii, Pontificis aretini, *Kalend. Novembr.* 1505. Praemisit etiam praefatiunculam, *de origine poetices, apud latinos.*

lanenſium Ducem, die XXVI. Decer
S. Stephani, mediolanenſi, gladio tru
Paull. Jouius in *Elog.* Galeacii Sfortia
P. Baile *Dictionaire* Tom. II. pag. 165
carmen inſcribitur: *de virtute* Joannis
poniani, *tyrannicidae*. Typographus
haec adſcripſit verba : *Habes itaque*,
tria ex lucubratione PETRI CRINIT
de honeſta diſciplina : alterum de po
tertium in quo ſunt eiusdem lepidiſſi
ſtra accuratione auſpice domino Gern
ciompreſſa (coimpreſſa) *Caetera eiusd*
nimenta vt noſtrae committantur expe
boni conſulito. Vale. Ex aedibus Aſc
Junias M. D. VIII. (1508). Repe
officina, eſſe editionem anno 1510. i
Catalog. Biblioth. weidmann. l. cit. C
ſalthen. p. 150. vbi vero in 4. editi
tur. De editione *pariſienſi aſcenſia*
fol. vid. Mich. Maittaire Tom. II. p
editiones recentiores enumerat Jo. A
Biblioth. lat med. & infim. Latinit. I
Operum, quae promiſit PETR. CRI

inseruit Janus Gruterus *Deliciis poetarum* ita-
a Tom. I. p. 823-846. Varia virorum docto-
de eius operibus iudicia collegit Adolphus Clar-
lus, siue Jo. Christ. Rüdigerus in *vitis clarissimor.*
litterar. viror. P. VII. *Viteb.* 1708. in 8. p. 33
Conf. Adr. Baillet *Jugemens des Savans*
. II. P. I. pag. 172. & 401 seqq. Tom. IIII. P. I.
. Quae apud Lilium Gregor. Gyraldum *de poe-*
ei temporis Dialog. I. Tom. II. *Oper.* p. 390. de
eguntur, talia sunt: *Reliquit & varii generis ver-*
ETRVS CRINITVS, Florentinus, *non illepidos*
em, sed certe tales, qualia sunt quae soluta ora-
reliquit. multa is vbique polliceri videtur, quae
adeo praestat, omnisque CRINITI *oratio, non vt*
s ita animum implet, prope enim dixerim nugae
rae. Illum ad impietatem quamdam pronum
e & procliuem, & in libris in primis *de honesta*
iplina, quaedam inueniri, quibus res sacras, & re-
nem cui addictus erat, in ludibrium conuerterit,
tur Jo. Henric. Boeclerus in *Bibliographia criti-*
Cap. XXVII. p. 448. vbi ait: PETRVS CRINI-
s Italus, *qui de honestis disciplinis & poetis dis-*
ns nimium nugatus est, ac non nisi cum grano sa-
egendus. Homines quidem non satis eruditi, mul-
olim hoc autore vsi sunt, & in primis etiam qui
ionibus ad populum habendis vacant; cum ille ta-
vel maxime in rebus sacris ineptiat.

loruit PETRVS RICCIVS, siue, vt dici maluit,
INITVS, Florentinus, initio Seculi XVI. diem
in flore aetatis, anno vndequadragesimo obiit.
rbi, quo periit, genus, ipse decantauit *carmine,*
d inscribitur *de sua aegritudine & imminenti obitu,*
initio statim haec leguntur:

Nil est quod vltra sit licitum mihi
Sperare tandem: nil medicae manus
Ex imminenti me miserum rogo
Referre incolumem queunt.

Et iam medullis aestuat intimis
Accensa bilis: nec patitur meo
Vnquam dolori finem aliquem dari
Sed vexat magis indies
Obducta frontis lumina: per genas
Delapsa tetra cum macie cutis
Et destitutae mentis inertia
Instare exitium monent &c.

Sunt nonnulli, qui illum moerore confectum produnt, cum conuiuio cuidam interesset, quo natis in vsum laetitiae scyphis pugnabatur, eiusque capiti, vnus e discipulis cyathum, vino repletum illideret, vel vt Gerard. Joan. Vossius Lib. III. *de Histor. lat.* p. 603. scribit, *cantharo frigidae, a petulanti comite perfunderetur.* Praeter *elogium* quod Paull. Jouius ei scripserit, legi de illo poterit Jos. Simleri *Bibliotheca* p. 556. Giulio Negri *Storia degli Scrittori* fiorentini p. 462. Burc. Gotth. Struuii *Bibliotheca antiqua* Ann. 1705. p. 411 sqq. Antoine Varillas *Anecdotes de* Florence *ou l'histoire secrette de la maison* de Medicis, *Haye* 1685. in 12. L. V. Conf. Vossius, Fabricius, Clarmundus II. citt. Posterior l. cit. p. 36. PETRO CRINITO, florentino perperam tribuit *Historiam belli rustici, in* Germaniae *diuersis partibus an.* 1525. *excitati, & a magistratibus feliciter sedati,* quae inuenitur in Marqu. Freheri *Scriptor. rer.* germanic. p. 235-278. edit. Struuii, a Petro Haarer, siue Crinito, Germano, Electoris palatini Secretario composita fuit. Conf. Fabricius l. cit. p. 1231.

CCLI.

Omnia opera ANGELI POLITIANI & alia quaedam lectu digna, quorum nomina in sequenti indice videre licet. in fol. folior. 448.

Exem-

Exemplar libri, quod ad manus est, adeo splendidum, elegans & nitidum est, ac si hac aetate ex officina typographica instructissima prodierit. Non solum charta purissima, et instar membranae crassa, sed literis etiam luculentioribus, se lectoribus commendat. Id sane pro certo adfirmare possumus, quod, si Georgii Vallae opus, *de rebus expetendis & fugiendis* exceperimus, elegantiorem & splendidiorem librorum non vidimus, qui in Aldi romani officina excusus fuerit. Dicauit illum Aldus Manucius, romanus, Marino Sannuto, Leonardi filio, patritio Veneto. Dignissimum venia in epistola dedicatoria, esse, POLITIANVM, siquid in eius scriptis deprehendatur parum elaboratum & cultum, cum haec opera eius non ab ipso edita fuerint sed ab amicis, et praecipue ab Alexandro Sartio, bononiensi, qui amicissimi viri, quaecunque habere potuerit, opera, multum ac diu, & adcurate quaesita, imprimenda curauerit. Refert praeterea, POLITIANVM, si annos suos vixisset, leges ex pandectis, quae olim pisanae fuerant, in pristinam lectionem, quod iam facere coeperat, restituere, commentariosque in illas non barbare, sed more romano, conficere voluisse. Dolet, quod *secunda Miscellaneorum centuria*, & *Epiphyllides*, & in Tranquillum, in Terentium, in Statium, in Quintilianum doctae & ingeniosae *adnotationes*, ab illo, non absolutae fuerint, nonnullaque eius *opera*, a quibusdam hominibus florentinis ideo occultentur, vt in posterum illa, pro suis edant. Stulte autem illos agere scribit. Nam id profecerint, vt siquid ipsi vnquam dignum scitu inuenerint, ediderintque, magis POLITIANI quam eorum esse, docti omnes contendent, qui suppressa quam plurima POLITIANI esse *opera*, a quibusdam, quos alienis pennis se valere nihil pudet, non ignorauerint. *Opera*, quae Aldus Manucius, in hanc collectionem retulit, haec sunt:

1) An-

1) ANGELI POLITIANI, aliorumque virorum doctissimorum, & in summa dignitate constitutorum *epistolarum Libri XII.* Petri Medicis potissimum hortatu, POLITIANVS epistolas se collegisse, et in volumen redegisse, in prima libri primi testatur epistola. Seorsum prodierunt hoc titulo: *Illustrium virorum Epistole*

Meri sales: merae facetiae
Meri lepores: merae argutiae.
Merae vrbanitates: merae delitiae:
Merae veneres: venerumque gratiae
Quarum auctores hoc habentur ordine.

Operis sequentis auctores: Angelus Politianus, Joannes Picus Mirandula, Hermolaus Barbarus, Pomponius Laetus, Baptista Guarinus, Philippus Beroaldus, Nicolaus Leonicenus, Hieronymus Donatus, Callimachus, Ludouicus Odaxius, Marcus Antonius Sabellicus, Lucius Phosphorus *Pont.* Signi. Jacobus Antiquarius, Caesar Carmentus, Bartholomaeus Scala, Antonius Codrus Vrceus, Franciscus Puteolanus, Augustinus Mapheus, Joannes Franciscus Benedictus, Marsilius Ficinus, Macarius Mutius *Eques,* Tydeus Acciarinus, Baccius Vgolinus, Aldus Manutius Romanus, Mattheus Vero. *Cano. regularis,* Innocentius *Papa Octauus*, Jacobus *Cardinalis* Papiensis, Franciscus Pico. *Cardinalis* Senensis, Paulus Cortesius, Joannes *Dei gratia rex* Portugalliae, Laurentius Medices, Ludouicus Sforcia *Dux &c.* Georgius Merula, Bartholomaeus Chalcus, Petrus Crinitus, Michael Acciarius Vtianensis, Scipio Carteromachus. In fine editionis rarissimae, in fol. formae minoris excusae, haec leguntur verba: *Hoc opus diligenter impressum est Anno a natali christiano M CCCCXCIX.* (1499) *ad Idus Februarias. In officina* Nicola Wolf Lutrien. *Parisiis* illam prodiisse, ex epistola Iodoci Badii ascensii, ad Antonium Koberger typogr. Norimbergensem, dedicatoria colligimus.

se epistolarum esse collectorem profitetur. Vid. :h. Maitaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 686. die -*kwürdigkeiten der königl. Biblioth. zu* Dresden m. II. p. 542 sqq. Exstat etiam editio *parisiensis* a Franc. Syluii Ambianatis 1517. In libro XII. Ita inueniuntur, quae Hermolaum Barbarum ha- ht auctorem, v. c. *praefatio in paraphrasin physices* emisii, *in castigationes* plinianas, *in libros* Aristo- is, *Oratio ad* Friderieum Imperatorem, *&* Maxi- lianum *regem* Romanorum, nomine reipublicae ıetae, cuius erat legatus, *epistola de ferculis* &c. anti POLITIANI epistolas aestimauerit Mr. de la chefoucault vid. in *Essais de litterature* Tom. I. 192.

2) *Miscellaneornm Centuria prima*, ad Laurentium dicen. Prima vice prodierant *Florentiae* in fol. m. minor. cuius editionis in fine haecce leguntur ba: *Impressit ex Archetypo* Antonius Miscominus. *miliares quidam* POLITIANI *recognouere.* POLI- ANVS *ipse nec Horthographiam se ait, nec omni- alienam praestare culpam.* Florentiae *Anno Salu- M. CCCC. LXXXIX.* (1489.) *Decimo tertio kalendas bres.* vid. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. p. 509. die *Merkwürdigk. der königl. Biblioth. zu* esden Tom. III. p. 89 sqq. Inserta est *centuria* ista Iano Grutero Tom. I. *Lampadis siue facis artium eralium, Francof.* 1602. in 8. p. 1-124. Fuerunt n POLITIANI aetate, qui illum multa, e Nicolai rotti *cornucopiae*, in sua transcripsisse *Miscellanea*, nfirmarent. Defendit se ipse in *Miscellaneorum* nclusione, conf. Jacob. Thomasius *de plagio lit- ario* p. 234. edit. *leucopetr.* 1679. in 4. P. Baile *ctionaire* Tom. III. p. 2343. not. m.

3) Herodiani *historia* e graeco *in* latinum *conuer-*; Praemittitur illi epistola ANGELI POLITIANI, Andream Magnanimum, scripta *in rusculo* fesula- *pridie Non. Maias an.* 1493. & praefatio ad Inno- ntium IIX. Pontificem max. Prima omnium editio hunc

hunc prae ſe fert titulum : Herodiani *hiſtoriae de Imperio poſt* Marcum *Libri octo e* Graeco *translati* ANGELO POLITIANO *interprete*, ad Innocentium octauum, *Pontificem Maximum.* Finis haec ob oculos ponit verba : Herodiani *librorum octo de Imperio post* Marum, *vel de ſuis temporibus*, ANGELO POLITIANO *interprete finis.* *Quod quidem opus nitidum & aureum* Plato de Benedictis *accuratiſſime anno Domini M. CCCC. XCIII.* (1493) *pridie Kal. ſeptembres* Bononiae, *quam pulcherrimis his Characteribus impreſſit.* in fol. form. minor. vid. Michael. Maittaire *Annal. typogr.* Tom. I. p. 558. *die Merkwürdigk. der königl. Biblioth. zu* Dresden Tom. III. p. 67. Ob hanc verſionem, quam, vt alios taceamus viros doctiſſimos, Degoreus Whear *Relection. hiemalibus Cantabrig.* 1684. in 8. p. 71. *laude* ornauit elogio : *legat igitur cenſeo, ſiue graece ſiue latine* Herodianum ; *nam haud ſcio vter maiorem laudem mereatur* Herodianus *ne, quem in lingua ſua, clare vena fluere non negauerim : an* POLITIANVS *qui* Herodiani *ſcripta, tanta felicitate interpretatus ſit, vt non tranſtuliſſe, ſed ipſe compoſuiſſe videri poſſit.* In plagii etiam ſuſpicionem POLITIANVS venit, cum aemuli eius illam Gregorio Tiphernati tribuerent. Vid. Jacob. Thomaſius l. cit. p. 234 ſqq. P. Baile *Dictionnaire* l. cit. Adrien Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II. P. III. p. 314. vbi inter alia hanc Bernardi de la Monnoye legimus adnotationem qua, non Gregorii Tifernatis, ſed Omniboni brendulenſis Vicentini POLITIANVM preſſiſſe veſtigia, in conuertendo Herodiano, innuit.

J'ai fait voir, ait *page 26. de l'indice expurgatoire du* Menagiana, *que s'il y avoit eu quelque Traduction* d'Herodien *plus ancienne que celle de* POLITIEN, *ce n'étoit pas à* Gregoire de Tiferne, *mais à un autre* Italien *ſon contemporain nommé* Ognibuono *natif de* Lunigo *près de* Vicence, *en latin* Omnibonus vicentinus, *qu'il la falloit attribuer. Sur quoi j'ai indiqué un endroit*

it du 2 *Livre de la* Rome triomphante *de* Blondus, . 44 sqq. edit. *basileens.* 1531. in fol.) *où se trouve morceau de cette traduction lequel prouve clairement* P POLITIEN *s'en est aidé.*

4) Epicteti *stoici enchiridion, e* graeco *versum,* Laurentio Medici dicatum.

5) ANGELI POLITIANI *pro* Epicteto *stoico, ad* rtholomaeum Scalam *epistola* , scripta Fesulis *Kal. sextil.* 1479. in qua Epictetum, contra Scalae iectiones defendit, quibus illum, obscura, supra minis vires, et falsa praecepisse pronunciauerat.

5 b) Alexandri Aphrodisaei, *super nonnullis physicis bitationibus solutionum liber, in* latinum *conuersus.* liicitur illi, Petri Criniti ad Joannem Franciscum cum, mirandulanum Principem *epistola*, scripta *lendar. April.* 1497. Florentiae. Librum tantummodo priorem e graeco conuertit POLITIANVS, de a versione vid. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. graec.* L. II. Cap. XXV. p. 74.

6) Plutarchi chaeronaei, *amatoriae narrationes,* NGELO POLITIANO *interprete,* nomine Pandulii Collenuccii pisaurensis Jureconsulti inscriptae sulis *nonis Sextil.* 1478.

7) ANGELI POLITIANI *praelectio, in priora* istotelis *analytica,* cui titulus *Lamia.*

8) ANG. POLITIANI *praelectio,* cui tit. *Panepistemon.*

9) *Quod ira in pueris, optimae indolis saepe est argumentum,* ad Laurent. Medicen.

10) *Oratio in expositione* Homeri. Quae Guil. Bueus, & Francisc. Duarenus, de hac *oratione* retulerunt, vid. in Jacobi Thomasii *Dissertat. de plagio terario* l. cit. & in Paul. Colomesii Κειμηλ. *litterariis* p. XXXI. in *Opusculis Vltraiect.* 1669. in 12. p. 66 sqq.

11) *Oratio super* Fabio Quintiliano, *&* Statii *silvis.*

12) *Praefatio in* Suetonii *expositionem.*

13) *Pro oratoribus* Senensium *ad* Alexandrum VI. ntificem *max. oratio.* Inserta est haec oratio, *clarum hominum orationibus, vel honoris officiique caus., ad principes, vel in funere de virtutibus eorum habitis,*

bitis, quae *ex academia veneta* 1559. in 4. prodie-runt, & *orationibus gratulatoriis*, *in electione*, *corona-tione*, *natiuitate*, *nuptiis*, *triumphis &c. Pontificum Imperatorum*, *Regum*, *Principum* &c. *habitis a lega-virisue suae aetatis doctissimis*, *Hanouiae* 1613. in p. 75 sqq. Supra vero quam dici potest, Pontifici re-cens electo, adulatus est POLITIANVS. Vna peri-dus testimonii loco esse poterit, quae statim ab ini-tio legitur: *Gratulamur tibi*, Alexander *Sexte*, *Ro-mane Pontifex*, *quod ad rerum humanarum fastigium subuectus*, *imo ad diuinitatem ipsam*, *plane sublatus omnia praeter Deum*, *minora inferioraque te viden-sic*, *vt reges etiam ipsi & principes adorare sub-vestigia tua*, *& puluerem pedum tuorum lingere modo non dedignentur*, *sed loco etiam praeclari mo-ris concupiscant.*

14) *Pro oratoribus* Florentinorum, *ad* Alphonsum Siciliae *regem*; In eadem collectione *banouiensi* legi-tur p. 126 sqq.

15) *Secunda oratio pro oratoribus* Florentinorum *ad* Alphonsum Siciliae *regem*.

16) *Pro Praetore* florentino, *ad dominos ineuntes summum magistratum*.

17) *Magni* Athanasii *in psalmos opusculum* ANGE-LO POLITIANO *interprete*. Exigua tantum ap-spasmatia quaedam *expositionum in Psalmos* transtulis-se ANGEL. POLITIANVM scribit Jo. Alb. Fabricius L. V. *Biblioth. graec.* Cap. II. p. 304.

18) ANGELI POLITIANI *dialectica*.

19) *Praelectio de dialectica*

20) *Praelectio in* Persium.

21) *Silua*, cui titulus *Nutricia*, Argumentum de poetica & poetis desumtum est. Janus Gruterus in-seruit *Delitiis poetarum* Italorum Tom. II. p. 256 sqq. Absoluta est in Fesulano IIX. *idus Octobr.* 1486. & dicata Antoniotto Gentili, titulo S. Anastasiae Pres-bytero Cardinali auriensi.

22) *Silua*, cui titulus *rusticus*, *in poetae* Hesiodi Ver-

ergilique *Georgicon enarratione pronunciata*, ad Ja-
cobum Saluiatum. Exstat in J. Gruteri *Delitiis poe-
tarum* Italorum l. cit. p. 279 sqq. & in Renati Rapini
-tis, Vltraiecti 1672. in 12. Seorsum prodiit cum
Nicolai Beraldi interpretatione *Basil.* 1518. in 4.

23) *Silva, in bucolicon* Vergili *enarratione pronun-
ta*, cui titulus *Manto*; Praefixa est epistola ad Lau-
rentium Medicen, Petri Francisci filium, Florentiae
82. & praefatio poetica, vid. *Delitiae poetar.*
lor. p. 295 sqq.

24) *Silua*, cui titulus *Ambra, in poetae* Homeri
narratione pronunciata Florentiae *prid. Non. Nouembr.*
85. vid. *Delitiae poetar.* italor. l. cit. p. 307 sqq. De
nmentatoribus in quatuor Politiani *siluas* vid. P.
le *Dictionaire* l. cit. p. 2342. not. H.

25) *Elegia, sive epicedion in* Albierae Albiciae
naturam obitum ad Sismundum Stupham eius spon-
n, vid. *Delitiae poetar.* italor. p. 325.

26) *Liber Epigrammatum latinorum*, quae inserta
dem *Delitiis poetarum* italor. p. 333 sqq. sed non-
la omissa fuerunt.

27) *Liber epigrammatum graecorum*, quem edidit
nobius Acciaiolus Florent. 1495. Vid. de Zeno-
Acciaiolo, Ordini Praedicatorum adscripto, Ja-
. Echardus *de Scriptor. Ord. Praedicator.* Tom. II.
5 sqq. Vid. de carminibus ANGELI POLITIANI
par. Barthii *Aduersar.* L. XLVII. Cap. V. col. 2193.
. Lil. Gregor. Gyraldi *de poetis sui temporis* Dia-
. I. Tom. II. *Oper.* p. 388 sqq. Olai Borrichii *de poe-
latinis* Dissertat. III. p. 103. Adr. Baillet *Jugemens
Savans* Tom. IIII. P. I. p. 52 sqq. In Antonii dos
ys, Lusitani, Congregationis Oratorii olyssiponen-
Regis Portugalliae Historici latini & Regiae Aca-
niae Socii *Epigrammatum* Tomo I. Olyssipon. 1728.
. L. I. p. 25. hoc legimus *in* ANGELVM POLITIA-
M, *monachos, obscaenos libros damnantes probris la-
ntem* Epigramma

Carpere non cessas monachos qui carmina damnant
Atque doces tuto quaeque profana legi
Non hominis nequam vox est ea daemonis effrons
Quam solus profert absque pudore satan.
Quis sis cordatos inter vis noscere? dicam
Angelus *es certe* POLITIANE *malus.*

In fine *epigrammatum graecorum*, et totius, quam descripsimus collectionis, haec se oculis obferunt verba: Venetiis *in aedibus* Aldi Romani *mense Iulio M. IID.* (1498) *Impetrauimus ab illustrissimo Senatu* Veneto *in hoc libro idem quod in aliis nostris.* Adiicitur *registrum* & *monodia* in Laurentium Medicem, quae iam legitur, in libro *epigrammatum latinorum*, ibique *intonata* dicitur *per* Arrighum Isac. Pluribus verbis argumenta singulorum *opusculorum*, quae in collectione reperiuntur, exposuit Phil. Masson in *histoire critique de la republique des lettres* Tom. III. p. 233 sqq. Tom. IIII. p. 252 sqq. & Vir amplissimus Fridericus Otto Menckenius in *vita* POLITIANI ... memoranda.

ANGELVS AMBROGINVS, siue CINVS, qui a patria Montepolitiano (*Montepulciano* Hetruriae oppido, cognomen POLITIANI adeptus est, vir doctissimus, litterarumque in Italia renascentium, instaurator, diem obiit supremum anno 1494. Florentiae aetatis anno XL. In eius obitum Petrus Crinitus hoc epitaphium scripsit

Hic hic Viator paullulum gradum siste
Vatem potentis Spiritus vides clarum:
Qui mente promptus acri, & arduum spirans,
Ac summa quaeque & alta consequi suetus:
Is ille ego ANGELVS POLITIANVS *sum.*
Fouit benigno me sinu Flora, *& illic*
In fata cessi: Parthenopaeos *reges*
Quum gallica *arma irruerent minabunda:*
Tu vale & hoc sis meriti memor nostri.

Vid. Nicol. Reusneri *icones ex typis* Waldkirchianis *in lucem productae* pl. G. 5. Monstratur hodie POLITIANI

ANI monumentum sepulcrale, in aede Domini-
orum S. Marci florentina, nulla inscriptione or-
um: vid. Jo. Georgii Keysleri *neueste Reisen* I. Th.
nnou. 1740. in 4. XLIII. Br. p. 540. Legi de PO-
TIANO merentur Jos. Simleri *Bibliotheca* p. 43.
rard. Joan. Vossii *de Historicis latinis* L. III. Cap.
I. p. 564 sqq. Paul. Freheri *Theatrum viror. eru-
ione claror.* p. 1432. P. Baile *Dictionaire historique
critique* Tom. III. p. 2340 sqq. *Giornale de' lettera-
d'*Italia Tom. VI. pag. 255 sqq. Tom. XIIX. p. 255
I. Isaac Bullart *Academie des Sciences* Tom. I. p.
5 sqq. Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II.
. p. 390 sqq. Tom. II. P. III. p. 817 sqq. Tom. IIII.
. p. 52 sqq. MS. Menage *Antibaillet* Tom. I. p. 51 sqq.
olph. Clarmundi *vitae clarissimorum in re litteraria
orum* P. III. Viteb. 1710. p. 163 sqq. Jo. Alb. Fabri-
Biblioth. med. & inf. latinit. L. I. p. 263 sqq. Thom.
enii Praefatio *de claris* Angelis, quae praemitti-
Angeli Caninii, angelarensis, *Hellenismo* p. 19
I. edit. *Amstelod.* 1700. in 8. Daniel. Guil. Molle-
Dissertatio de ANGELO POLITIANO *Altorf.*
98. in 4. Werner. Iacob. Clausii POLITIANVS,
de ANGELI BASSI POLITIANI *Canonici olim*
rentini *vita, scriptis, & moribus liber, Magdeb.*
18. in 8. Abbatis Pierantoni Serassi *vita del* PO-
ZIANO, quae praefixa est libro hetrusco, hoc
ilo, insignito: *le elegantissime Stanze di* M. ANGE-
POLIZIANO *& la Ninfa* Tiberina *del* Molza,
gamo 1750. in 4. Omnium vero optime, & lu-
entissime, de ANGELO POLITIANO, & *scriptis*
illo editis, eorumque variis editionibus egit, quem
a honoris caussa nominauimus, Vir ampliss. Frideric.
to Menckenius in *Historia vitae & in litteras me-
orum* ANGELI POLITIANI, *Lipsiae in officina gle-
ditschiana* 1736. in 4.

CCLII.

Opera JOANNIS PICI MIRANDVLE *Comitis Concordie: litterarum principis:* nouissime accurate reuisa (addito generali super omnibus memoratu dignis regesto) quarumcunque facultatum professoribus tam iucunda quam proficua. JOANNIS PICI MIRANDVLA. vita: per Joannem Franciscum Illustris Principis Galeotti Pici Filium elegantissime conscripta. Heptaplus de opere sex dierum geneseos Fo. I. Deprecatoria ad Deum elegiaco carmine Fo. XX. Apologia Tredecim quaestionum Fo. XXI. Tractatus de ente & vno cum obiectionibus quibusdam & responsionibus Fo. LXII. Oratio quaedam elegantissima Fo. LXXXIIII. Aepistolae plures JOANNIS PICI MIRANDVLAE. & aliorum famolorum. Fo. XCII. Disputationum aduersus astrologos libri duodecim Fo. CXV. Testimonia eius vitae & doctrinae. In principio. Caecilii Cypriani episcopi Carthaginensis de ligno crucis carmen Fo. I. Hoc in volumine scribunt epistolas hi viri clarissimi. JOANNES PICVS MIRANDVLA Jo. Fran. Miran. Gal. comitis filius. Hermolaus barbarus. Angelus politianus. Frater Baptista carmelita. Matheus Bossus Veronensis. Hieronymus donatus. Robertus saluiatus. Philippus beroaldus. Baptista guarinus. Christophorus landinus. Alexander cortesius. Bartholomaeus fontius. Marsilius ficinus. Baccius vgolinus. Junianus maius parthenopeus. Hieronymus Emser. in folio form. minor. folior. 216. si praemissa folior. 12. exceperis.

Tertia

Tertia, quod nos quidem sciamus, haec est omni-
i, JOANNIS PICI, mirandulani, in vnum cor-
collectorum operum editio, satis hodie rara & in-
quens. *Prima* prodiit *Bononiae*, vbi illam typis
pressit Benedictus Hectoris bononiensis *die XX.*
rt. 1496. in fol. *Secundum* censemus, quam
nardinus Venetus *d. XXIIII. Aug.* excudit *Venet.*
98. in fol. vid. Mich. Maittaire *Annal. typogr.* Tom.
. 611. & 664. Nostra *tertia*, de qua vid Michael.
ittaire *Annal. typogr.* Tom. II. p. 171. hanc in
refert typographi subscriptionem: *Disputatio-*
bus JOANNIS PICI MIRANDVLAE, concor-
e *Comitis, litterarum Principis aduersus Astrolo-*
: *diligenter impressit Industrius* Joannes Prüs Ci-
Argentinus. *Anno salutis M. CCCCCIIII.* (1504)
vero XV. Marcii. Praemittitur ipsis JOANNIS
ci *operibus.*

1) Hieronimi Emseri *presbyteri ad* Joan. Prüs ar-
atinum *ciuem, atque Calcographum accuratissimum,*
istola, quam, quia breuis illa est, adscribimus in-
ram: *Conuenisti me nuper* Joannes *amantissime*
itabundus: quatenus tibi: ex JOANNIS PICI
stris olim MIRANDVLAE *comitis ac litterarum*
ncipis, elucubrationibus, (quas aere conaris expri-
e) summa eorum. quae lectu iudicarem pulcriora
ioraque excerperem: atque in ordinem: siue rege-
s aliquod (vt vocant) redigerem: quo lectores con-
t prolixitate perplexos, nouus inuitaret labor. at-
rerum breuis (laconico more) annotatio: Ego
tametsi hoc tempore prae valitudine litterario
minus sim idoneus: tibi nihilominus: Libenter &
cundabo & obsequar: tum quod honestum impri-
est tibi viro grandaeno atque in aedendis ad com-
nem litterariae Reipub. vtilitatem voluminibus:
ram atque aetatem omnem consumenti: ferre sup-
ias: tum quod eum librum in manus susceperis: cu-
aetas nostra: non dico praestantiorem: sed ne simi-
quidem vidit. Quicquid enim apud veteres siue

iuniores omnes Hebraeos: Chaldaeos: Arabes: Graecos: *siue* Latinos: *abstrusum diu latuit: homo ille tam in* Heptaplo *quod reliquis operibus adeo coegit: elucidauit: atque ingenii sui altitudine propagauit: vt inter vetustos recens inter recentes vero videri possit antiquissimus. Accipe igitur mi* Joannes *quem pristi laborem ab* Italis: *quorum vetus imprimendi cura hodie friget: neglectum: daque operam: (vt fecere* Germani *nostri: impressoriae artis inuentores extiterint) ita bene castigateque premendo palmam aliis aeripias. Id autem poteris consequi eo facilius: quod tibi sunt caracteres quos vel* Nicostrata *ipsa laudare: aut* Daedalus *admirari queat Accedit ad hoc exemplar quod habes non vulgare: siue (vt plerumque sit) mendosum sed* Bononiense *illud castigatissimum: ex vero & primo* mirandulanae *manus archetypo percusum: cuius potestatem mihi fecit doctissimus ille communis noster amicus & benefactor* Thomas wolphius iunior iuris *pontificii insignibus decoratus: musarum sacerdos: &* Ciceroniana *quadam facundia* germanos *omnes: modo tam decorans quam exuperans. Tu vale atque communi vtilitati inserui: Mercede apud* deum Opt. *Max. non cariturus: Ex* Argentina.

Tetrasticum Eiusdem (scil. Emseri).
Crede mihi lector Picana *volumina scrutans*
Facundus: Doctus: Relligiosus eris.
Haec tria si vili non praeponenda monetae
Duxeris: infoelix iure putandus eris.

Sequitur 2) *Regestum omnium voluminis opusculorum*, quod, vt ex *epistola* adlata patet Hieronymum Emserum auctorem habet. Excipiunt illud

3) Joannis Francisci Pici Mirandulae *epistola ad veritatis amatores*, &

4) Jacobi Wimpfelingi Slettstatini *ad Lectorem nobilissimorum operum* JOANNIS PICI MIRANDULAE, *epistola*. In vtraque, insignis & plane stupenda

la PICI eruditio, & *operum*, quae conscripsit, praestantia lectoribus commendatur. Illis adiicitur

5) JOANNIS PICI MIRANDVLAE *viri omni disciplinarum genere consummatissimi vita. Per Joannem Franciscum Illustris Principis* Galeotti Pici *Filium edita.* Eius in fine repositum est

6) Caecilii Cypriani *episcopi* Carthaginensis *carmen de ligno crucis*, vna cum duobus PICI *epitaphiis:* alterum hoc est

JOANNES *iacet hic* MIRANDVLA. *Caetera norunt*
Et Tagus *&* Ganges *forsan & Antipodes.*

Iterum *a fratre* Baptista Mantuano *conditum* dicitur

PICVS JOANNES *caelos elementa deumque*
Doctus adhuc iuuenis sanctificatus obit.

Prius vt Jo. Georg. Keyslerus adnotauit in den *neuesten Reisen* P. I. Br. XLIII. p. 539. hodie superest, in templo S. Marci florentino, vbi hac ratione sepulcro eius insculptum conspicitur

D. M. S.

JOANNES IACET HIC MIRANDVLA: CETERA NORVNT
ET TAGVS, ET GANGES FORSAN ET ANTIPODES
OBIIT ANNO SAL. M. CCCC. LXXXXIIII.
VIX. AN. XXXIII.
HIERONYMVS BENIVENIVS, NE DISIVNCTVS POST MORTEM LOCVS OSSA TENERET, QVORVM IN VITA ANIMOS CONIVNXIT AMOR, HAC HVMO SVPPOSITA PONEND. CVR. OBIIT ANNO MDXXXXII. VIXIT LXXXVIIII. MENS. II.

Quod ad JOANNIS PICI *opera* adtinet, quae in hac collectione reperiuntur, verbum non addimus amplius, cum iam Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. med.*

& infim. Latinit. L. VIIII. p. 334 ſqq. & Niceron in *Memoires* Tom. XXXIIII. p. 139 ſqq. illa longa ſerie recenſuerunt, & eorum argumenta expoſuerunt.

Natus fuit JOANNES PICVS anno 1463. patre Joanne Franciſco Pio, Comite Mirandulae & Concordiae, & ob inſignem, quam iuuenis prodidit, ingenii & doctrinae praeſtantiam, *ingeniorum* ſui ſeculi *Phoenix*, & a Scaligero *Monſtrum ſine vitio* adpellatus fuit. Omnium optime illius dedit *vitam*, Joannes Franciſcus, Joannis e fratre Galeotto filius, quae noſtrae collectioni praemittitur, & a Guil. Batesio, *vitis ſelector. aliquot virorum qui doctrina, dignitate aut pietate inclaruere, Londin.* 1681. in 4. inſerta fuit p. 90 ſqq. Exſtat etiam, in Joannis Fichardi *vitis illuſtrium virorum Francof.* 1536. in 4. p. 58 ſeqq. Conf. *Leven van* JOANNES PICVS *Prinſe van Mirandola en* Concordia, in *Levensbeſchryving van beroemde en geleerde Mannen* P. III. num. IIII. pag. 499 ſeqq. Werner. Jacob. Clauſii *programma de eruditione cum ſolida pietate in* JOANNE PICO, Mirandulano *Principe conſpicua. Hal. Magdeb.* 1707. in fol. Adr. Baillet *Enfans devenus celebres par leurs etudes & par leurs ecrits*, qui liber conſtituit Tom. V. P. I. des *Jugemens des Savans* edit. *Amſterd.* 1725. in 8. p. 78 ſqq. Reliqui ſcriptores, qui, illius memoriam ſcriptis, ad poſteros tranſmittere ſtuduerunt, commemorantur a Joanne Albert. Fabricio & Niceronо ll. citt. vbi etiam recentiores *operum* editiones, & eorum verſiones adferuntur. Fallitur vero Fabricius, cum *Operum* JOANNIS PICI collectionem, per Hieron. Emſerum *Baſileae* 1557. editam ſcribit. Hieron. enim Emſerus iam anno 1527. d. IIX. Novembr. mortuus fuerat; editio vero *baſileenſis* an. 1557. ad Emſeri editionem recuſa tantummodo fuit.

CCLIII.

Ɔoggii florentini Oratoris Clarissimi Ac Sedis Apo. Secretarii opervm Primae Par- Contenta. Historia diseptatiua de avaricia. storiae disceptatiuae convivales tres. De ɔbilitate liber disceptatorius. De huma- ɛ conditionis miseria libri duo. Rvina- m vrbis romae Descriptio. Asinvs ly- ɩni per Poggium e graeco in latinum versus. er invectivarvm contra Foelicem Anti- ɔam, Franciscum Philelphum & Laurentium lam. Liber orationvm variarum.

ɛecundae Partis Contenta. Liber epistola- m pluribus epistolis familiaribus, antea non ɩtis, ac lectu iocundissimis auctus. In quibus atu digniora sunt haec. De laude rvris si- ɹei rusticae. Balneorum badensivm prope uregum descriptio. Hieronymi haeretici tus & supplicii enarratio. De traiani esaris excellentia. Philippi Mariae Ducis Me- lanensis epistola ad Poggium, & responsiua sdem super laudibus florentinorvm. -l ascive scribentes poetas. Disceptatio chra super praestantia scipionis aphricani, ɔ. ivlii Caesaris. Quam dialogus notabilis e, sequitur de infoelicitate princi- m. Finem his omnibus facetiarvm Sa- ponunt. Particulares praedictorum manudu- ɔnes studiosus lector quaerat post finem ope- n indice speciali desuper confecto: quae oribus addita sunt quotatione sua clarius secer-

nente 1513. in 4. form. maior. vel si mauis fol. form. minor. folior. 185.

De insigni editionis raritate, vid *Catalogus* Mayerianae *Biblioth.* p. 782. *Catalog. Biblioth.* Daniel. Salthenii p. 308. vbi haec editio minus recte *Basileae* euulgata dicitur. Nam in fine nostri exemplaris haec leguntur verba: Argentinae *Impensis prouidi* Joannis Knoblouchi: *litterario praelo* Joannis Schot *pressum hoc opus.* POGGII *sub annum Domini MDXIII.* (1513) *Kalen. Septembris.* Quae in collectione inueniantur, titulus satis superque indicat. Verba illius quae litteris maiusculis exprimenda curauimus, praeter omnem fere istorum temporum consuetudinem characteribus typorum rubris exscripta adparent. Est autem haec editio, non prima sed *tertia*. *Prima* prodiit *Argentorati* 1511. in fol. quam excepit *secunda parisiensis* eodem anno in 4. in lucem emissa. Curauit istas editiones Thomas D. Aucuparius, poeta laureatus, cuius epistola dedicatoria, ad Sebastianum Brant, Argentoraci *XXVIIII. mens. Januar.* anno 1511. scripta, editioni, qua vtimur, praefigitur.

In *historia disceptatiua conuiuali, de auaritia, &* *luxuria, & de fratre* Bernardino, *aliisque concionatoribus*, quam ad Franciscum Barbarum scripsit, colloquuntur Antonius Luscus, Cincius, Bartholomaeus de Montepulciano, aliique.

In *historia tripartita*, quae *tres* continet *historias disceptatiuas conuiuales*, ad Prosperum Cardinalem de Colonna scriptas, eiusmodi pertractantur quaestiones. 1) *vter alteri gratias debeat, pro conuiuio impenso: isne qui vocatus est, ad conuiuium, an qui vocarit?* 2) *Quae sit res ad doctrinam praestantior, generique humano vtilior, iuris ne ciuilis, an medicinae?* 3) *latina ne lingua prisci* Romani *vulgo ab ipsa infantia vterentur, an alia quidem esset doctorum virorum, alia plebis oratio?*

Liber

Liber *de nobilitate* Gerardo Cumano dicatus est; Cum POGGIVS, in hoc libello, paullo acrius in Venetos inueheretur, eadem animi contentione illi respondit Laurus Quirinus Patricius Venetus, & Leonardus Chiensis, qui *tractatum* conscripsit *apologeticum*, *de vera nobilitate*, qui manuscriptus olim adseruabatur in bibliotheca Jacobi Facciolati, vid. Joannis Baptistae Recanati Patricii Veneti *vita* POGGII mox memoranda p. XXI. Niceron *Memoires* Tom. VIIII. pag. 148. In epistola POGGII manuscripta, ad Thomasium, philosophum & medicum venetum, quam apud Clariss. viros Abbates Saluinios exstitisse ait Recanatus, omnem rem in nobiles quosdam venetos confert, quorum opera italicum bellum excitatum putabat.

Librum I. & II. de miseria conditionis humanae nomine illustrissimi Principis Sigismundi Pandulphi Malatestae inscripsit. Henricus Bebelius illis *argumentum*, nouem distichis comprehensum anteire iussit.

Descriptionem de fortunae varietate vrbis Romae, *& de ruina eiusdem*, inseruit Albertus Henricus de Sallengre Tom. I. *noui Thesauri antiquitat.* romanar. *Hagae* 1716. p. 497 seqq. & Joan. Godofr. Clausingius *Juri publico* Romanorum, *id est Arcanorum status reipubl.* romanae Fascicul. IIII. *Lemgou.* 1737. in 8. Tituli similitudine inductus fuit Joan. Albert. Fabricius, vt Libr. XV. *Biblioth. med. & infim. Latinit.* pag. 898. pleniorem libelli crederet editionem, POGGII opus, plane diuersum *de varietate fortunae Libr. IIII.* quod primum hoc titulo in lucem editum fuit: POGGII BRACCIOLINI, florentini, *Historiae de varietate fortunae Libri IIII. ex MS. Bibliothecae* ottobonianae, *nunc primum editi, & notis illustrati a* Dominico Georgio. *Accedunt eiusdem epistolae LVII. quae nunquam antea prodierant. Omnia a* Joanne Oliua Rhodigino *vulgata*, *Paris.* 1723. in 4.

Conf.

ne, Pontifex romanus electus fuerat, F
lelphum, qui eius amicum Nicolaum N
satyris lacessiuerat, & Laurentium Vallan
dacitate, totque petiit conuiciis, vt
eius, in hoc genere superare videatur.
vectiuam in Vallam, quae hic desideratur
nato l. cit. pag. XXII. MStam habuit J
ninus.

Oratio funebris I. recitata fuit in fun
Zabarellae, Cardinalis florentini, II. in
bergati Nicolai Cardinalis titulo S. cruci
nere Nicolai Niccoli, ciuis florentini, II
Laurentii de Medicis, V. denique *orat*
laum V. Pontificem scripta est. Et hisc
Parti I. collectionis imponitur finis. D
funere Leonardi Bruni, arretini, POGC
nem, quam ex veteri codice manuscripto
cae colbertinae, primus, cum orbe litt
municauit Stephanus Baluzius Tom. II
Paris. 1680. in 8. p. 248 sqq. & post I
cudendam curauit Petr. Burmannus Tom
sauri Scriptor. Italiae. Inuenitur etiam
epistolarum Leonardi Bruni, quas Jo. A
euulgauit *Hamburg.* 1724. in 8. & in
epistolarum Leon. Bruni collectione qua

Parti collectionis operum POGGII BRACCIOLINI secundae nouus praemittitur titulus. Initium faciunt *epistolae, ad varios*, quorum nomina reperiuntur in Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. XV. p. 899. Inter *epistolas* eminent, 1) ad Cosmum de Medicis *epistola, de laudibus ruris siue rei rusticae*, cuius in initio conspicitur Henric. Bebelii *epistola extemporalis*, ad Joannem Streler, vlmensem, Juris Doctorem, *de laudibus & felicitate pagorum, ruris, & siluarum.* 2) *de Balneis prope* Thuregum *sitis descriptio* ad Nicolaum Nicoli. 3) *de* Hieronymi pragensis, *haeretici obitu, & supplicio descriptio*, ad Leonardum Brunum, arretinum. Variis in collectionibus haec *epistola* postea locum inuenit. Reperitur in collectione, quae sine loci & anni indicio, in fol. pp. 349. prodiit, & hunc prae se fert titulum: *Commentariorum* Aeneae Syluii Piccolominei Senensis, *de concilio* Basileae *celebrato, Libri II. olim quidem scripti, nunc vero primum impressi. In quibus sic illam synodum depingit, sic quicquid illic actum est, bona fide refert, vt qui legerit, interesse, & infulatos illos heroas disputantes, colloquentes, concionantesque coram videre se putet. Nec solum iucunda est historia, verum etiam vtilis. Vixque aliud Concilium extat pari fide & diligentia descriptum. Lege felix. Cum multis aliis nunquam antehac impressis: quorum cognoscendorum gratia ne te pigeat sequentem indicem aut epistolam percurrere.* p. 302 seqq. Rarissima postea collectio titulo *Fasciculi rerum expetendarum & fugiendarum, Coloniae* 1535. in fol. edita fuit. In hac posteriore editione POGGII *narratio de* Hieronymo pragensi legitur fol. 152 seqq. Exstat etiam in *Historia & monumentis* Joannis Hufs *atque* Hieronymi pragensis *Confessorum* Christi 1715. in fol. Tom. II. pag. 532 seqq. in Joachim. Camerarii *Narratione historica de fratrum orthodoxorum ecclesiis, in* Bohemia, Morauia & Polonia. *Heidelbergae typis voegelinianis* 1605. in 8. p. 241 seqq. in Theodori Bezae *Iconibus*

nicam hoc prodiit titulo: *Wie* Hierony
ein Anhänger Johannis Hufs *durch das*
Coftanz *für ein Ketzer verurteilt vnd v*
den ift, vnd wie er fich zu fterben berait h
loci, anni, & typographi facto indicio, pp
nardi Bruni *epiftola refponforia*, ad PO
lam legitur in Joachimi Camerarii libr. ci
in *Epiftolis* Leonard. Bruni L. IIII. Ep. V
edit. Laurent. Mehus p. 119 feqq. 4) *E*
Mediolanenfis, ad POGGIVM, *cum eiu*
de laudibus Florentinorum. 5) *de laud*
ad Borinium bononienfem. 6) *Epiftola*
normitae, ad POGGIVM, in qua fe ex
rum auctorum tuetur, quod paullo lafci
na fcripferit, & POGGII ad eamdem *r*
Vter praeftantior fuerit Imperator Juli
Scipio africanus, *aduerfus* Guarinum
qui priorem pofteriori praetulerat.
quitur

Dialogus de infelicitate Principum, *a*
virum Thomam, quem feorfum ex bibli
ftana, *cum notis* edidit Elias Ehingerus, *F*
in 8. vid. Jacobi Bruckeri *Commentati*
fcriptis Eliae Ehingeri, *Auguft. Vindelic*

Niceron l. cit. p. 146. *sont fort peu exactes, les fautes y sont sans nombre, & il n'est gueres possible de decider laquelle est la moins fautive.*

POGGII BRACCIOLINI, octo Pontificum roman. Secretarii, qui e Terra noua florentinae ditionis oppido, prope Aretium originem duxit & anno 1459. aetatis anno LXXX. diem obiit supremum Florentiae, vitam data, quod aiunt, opera descripserunt, Iust. Chr. Thorschmidius in *dissert. de* FRANCISCI POGGII florentini *vita, & meritis in rem litterariam, Vitemb.* 1713. in 4. Jo. Baptist. Recanati in POGGII *vita,* quam praemisit POGGII *Historiae* florentinae *nunc primum in lucem editae, notisque & auctoris vita illustratae, Venet.* 1715. in 4. form. maior. pag. I-XLVI. inserta postea POGGII *Historia* florentina, cum Recanati *vita* fuit *Thesauro antiquitat. & Histor.* Ital. Tom. IIX. P. I. Exstat etiam vtraque in Ludou. Anton. Muratorii *Scriptoribus rerum* italic. Tom. XX. *Mediolani* 1731. col. 155 sqq. Henr. Albert. de Sallengre in *vie du* POGGE florentin, *avec des memoires sur les Ouvrages du* POGGE *& des corrections des fautes commises par divers auteurs sur le Chapitre du* POGGE, in *Memoires de litterature* Tom. I. P. I. pag. 1 sqq. Mr. Jaques Lenfant in libello cui titulus Poggiana *ou la vie & le caractére du* POGGE florentin, *Amsterd.* 1720. II. Tom. in 12. Niceron in *Memoires* Tom. VIIII. pag. 128 seqq. Inuenitur etiam in *de Levensbeschryving van beroemde en geleerde Mannen* P. II. Num. VIIII. pag. 437 seqq. *Leven van* POGGIVS BRACCIOLINI. Conf Ios. Simleri *Bibliotheca* pag. 582. Gerard. Jo. Vossii *de Historic. latin.* L. III. Cap. V. p. 502 seqq. Anton. Posseuini *Apparat. sac.* Tom. III. p. 95 sqq. vbi lectores praeter alia monet, vt meminerint, prohibitas esse in *indice* romano POGGII *facetias,* cum tamen reliqua eius scripta non prohibeantur. Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptor. & scriptis eccles.* Tom. III. col. 2381 seqq. Henr. Wharton *Ad-*

pendix

zu Dresden Tom. III. p. 570 sqq. & auctores ibidem citati.

CCLV.

Opera ANTONII MANCINELLI, veliterni, in 4. folior. 249.

In fine voluminis litteris gothicis exscripti, haec leguntur verba: *Opera* ANTONII MANCINELLI veliterni *in Grammaticam: quorum tituli in frontispicio huius libri, continentur finiunt feliciter.* per Nicolaum Kesler *caractere nitido & correctura exactissima* Basilee *elaborata Anno a partu virginis Millesimo quingentesimo primo* (1501). Hisce verbis typographus scuta sua adposuit. Inueniuntur in hac collectione

1) *Donatus melior*, ad Quintum & Festum filios compositus 1487. quem librum saepius editum, Niceron in *Memoires* Tom. XLIIX. in catalago operum ANTONII MANCINELLI omisit.

2) Marci Catonis *Carmen, de moribus per* ANT. MANCINELLVM *ex deprauato correctum.* Idem a Nicerono non memoratum fuit.

3) *de arte grammatica introductorius libellus.*

4) *Epitomata seu regulae constructionis* ad Nicolaum Rubeum Patricium venetum 1492. Adiecit epistolae dedicatoriae laborum suorum catalogum, ut Rubeus noscat, quid ad annum vsque 1492. ad puerorum eruditionem elaborauerit.

5) *Summa declinationis, nominis variationem docens.*

6) *Thesaurus variae constructionis*, Dominico de Bonis auguriis, iuris vtriusque doctori in gymnasio romano, ideo dicatus an. 1499. quod illo duce, auctore, & auspice ANTON. MANCINELLO tunc tempo

temporis, iam per quatuor annos, in gymnasio romano profiteri licuerat.

7) *Spica siue arista in grammaticam, siue libellus voluminum quatuor de declinatione, de generibus, de praeteritis, de supinis*, carmine conscriptus, ad Jacobum Sutrinum *iuris vtriusque doctorem eximium, Episcopumque* calacensem *liberalissimum* 1491. Initium facit Antonii illuminati de monte nouo, ad ANTON. MANCINELLVM *epistola*, scripta eodem anno *kalend. sextilibus*. vbi inter alia de *Spica* haec leguntur: *Spicam percurri quae mihi frugifera visa est, vt nihil hactenus ad puerorum eruditionem (absit omnis liuor) compendiosius ac vtilius editum intuear. Nihil namque mancum aut prauum: sed omnia dextima & rectissima sapit. Abeat iam barbarus* Alexander (Alexander de villa dei Aremoricus dolensis ex ordine Minorum) *& barbaram cum sua barbarie repetat patriam. Et vere* romanus *ac elegans* MANCINELLVS *vbique vigeat & decantetur. Gratulor ingenio tuo perspicacissimo: quo latinus sermo illustratur. Gaudeo mihi & ceteris grammatices professoribus qui sine labore & fastidio, tua industria in tradendis artis grammaticae erudimentis proficere poterimus* &c.

8) *Versilogus de syllabarum quantitate ad inclytum adolescentem* Joannem Michaelem de Bonis auguriis, *clarissimi viri* Dominici *filium Vrbani quidem gymnasii doctoris summi.*

9) *Carmen de floribus nominum & verborum*, Vrso, vrsinae *domus heroi clarissimo Episcopoque* theamensi, *ac gymnasii almae vrbis rectori quam optime* dicatum 1489. Romae *kalendis sextilibus*.

10) *Carmen de figuris & earum origination ad* J. V. *regis* Hungariae Bohemiae*que Oratorem*. Caussam, qua impulsus fuit, vt eius nomine libellum inscriberet, hisce versibus exposuit:

Pannonios *inter fama celeberrime Praesul*
Romano *eloquio vel* Cicerone *prior*
Cum tibi sint dociles pueri clarique nepotes
Pars quorum studiis erudienda meis
Scripsimus haec valeant cultum quis nosse poema
Quis veterum passim scripta referta notent
Cultior his etenim quecunque oratio fiet
Siue soluta meet siue notata modis
Vtque per ora virum possint audentius ire
Nec sannas metuant auriculasue sibi
Eligo tutorem summa grauitate verendum
Eligo quem procerum pectora seua tremunt
Qui nulli ingenio, nulli virtute secundus
Quo nullus toto gratior orbe manet.
Hinc ad te properant nostri monumenta laboris
Hinc velut ad numen missa libenter eunt
Sumito parua licet minimo quoque minima gaudent
Sumito: sic voti spes tua compos eat.

Epigrammati subiicitur MANCINELLI *epistola ad generosissimum adolescentem* Michaelem Pannonium, qui sine dubio J. V. Oratoris filius fuit. Scripta est Romae *Nonis sextil.* 1489.

11) *de virtute poetica ad bonum impellente libellus*, qui *titulis* quinquaginta absoluitur, & excerpta tantummodo e veterum auctorum monumentis, in primis poeticis ob oculos ponit. Epistola praefixa est ANTON. MANCINELLI *ad artium & medicinae doctorem eximium, philosophum item amplissimum* Antonium Petricam *Kalend. Aug.* 1486.

12) *Vitae* ANTONII MANCINELLI *sylua.* Initium statim, carminis argumentum ob oculos ponit:

Quae mihi terra parens, qui me genuere parentes
Cognomen fuerit qua ratione datum.

Quae

Quae mihi iuncta thoro, quibus & comitatus alumnis,
Hinc studia, hinc mores Calliopea *refer.*

Vnius distichi epigrammate quod initio repositum fuit, hoc carmen ornauit Ascanius Quatrassus Sermonetanus. Recudendum carmen elegiacum ex editione *romana* 1502. in 4. haud ita pridem curauit Jo. Gerard. Meuschenius in *vitis summorum dignitate & eruditione virorum* Coburg. 1735. in 4. Tom. I. p. 40 sqq. De antiquioribus *Syluae* editionibus, & de gallica versione, quae *à Lyon chez Louis Lanchart* in 8. euulgata dicitur, vid. Niceron l.cit. p. 327.

13) Laurentii Vallensis *Epitome portusque elegantiae per* ANTONIVM MANCINELLVM *ad amicorum filios*, Venetiis *idib. Martiis* 1492. Quatuor mensium laborem continuum, *libro* Laur. Vallae, *elegantiarum*, in epitomen redigendo se impendisse scribit.

14) *Lima decorationis in* Vallam *reuerendo aedis geminianae antistiti, diuique* Marci *canonicó* Nicolao Rubeo, Veneto, consecrata Venet. XIIX. *Kal. Jul.* 1497.

15) *In rhetoricam* Ciceronis *nouam, commentum, ad generosissimum adolescentem* Hieronymum Omphredi Justinianum, *Patritium* venetum, *Prothonotarium apostolicum, Archidiaconum* concordiensem. Venetiis, IIX. *idus Nouembr.* 1493.

16) *Scribendi orandique modus, ad* Valerium Crispinum, *iureconsultum eximium ciuemque* veliternum *quam optimum & generosum* Venet. XVIIII. *Kal. Jun.* 1493.

17) *Vocum proprietates ex* Donato, Aulo Gellio, Asconio Pediano, Macrobio, *rhetoricis* Ciceronis, tusculanis *quaestionibus*, Vegetio *de re militari*, Capro, Pompeio Festo, Nonio Marcello, Tullio *de*

natura deorum, de diuinatione, & Lactantio Firmiano. Et haec sunt omnia, quae in collectione satis rara reperiuntur. Habemus aliam editionem, in cuius fine haec leguntur verba : *Opera* ANTONII MANCINELLI Veliterni *in Grammaticam quorum tituli in frontispicio huius libri continentur finiunt feliciter per* Nicolaum Kesler *caractere nitido, & correctura exactissima* Basilee *elaborata Anno a partu virginis Millesimo quingentesimo tertio* (1503). Posterior editio priori in omnibus admodum similis est, & pari foliorum numero absoluitur, quare vnam eamdemque editionem, & in posteriore vltimum tantummodo folium recusum esse censemus.

ANTONIVS MANCINELLVS, veliternus, natus fuit anno 1552. Originem duxit e familia di Palombo, MANCINELLI autem cognomen, ab auo, qui e leuinis erat, in posteros propagatum fuit. Ipse hanc caussam retulit, in *sylua de vita sua* his verbis :

Jam tibi cognomen dederit quae caussa, doceb
Cum dederit primis ante Palumbus *auis*
Dum Stephanus *puer esset auus : laeuoque lacerti*
Fortior, accepit quod tibi nomen inest.
Tu dexter : natique tui ; fraterque, paterque
Sed MANCINELLVS *dicere sicut auus*

In patria, Sermoneti, Romae, Fani, Venetiis, aliisque Italiae locis, grammaticam in scholis professus est, multaque scripsit, quae ad grammaticam, veteresque auctores enucleandos spectant. In *sylua de vita sua*, operum quae ad annum vsque 1492. in lucem emisit, hanc dedit notitiam.

Ordine cuncta modo referam quaecunque supersunt
Vt studia, vt mores, quae tibi Parca *dedit.*
Grammaticae in puerum docti docuere latini
Cura tibi fuerat maxima namque patri.

Qui

Qui rector custosque pius, venusinus *vt olim*
Expulit omne nefas, contulit omne decus.
Consilio cuius ciuilia iura petisti
Ad logicam vertit, post medicina, virum
At quoniam data sunt mortalibus omnia caelo
Pierides *noluit reddere virgo tibi*
Praeteritis igitur septem ter messibus aeui,
In patria doctor publicus eligeris.
Verborum regimen, variatio, schema, figurae
Thesaurus flores hic vigilata prius.
Gymnasium post Roma *dedit, commenta* Maronis,
Tum Satyri, hinc Flacci, *versilogumque paris*
Pomponi *hortatu* venetas *deductus ad oras*
Laurenti *limam scribis, & inde modum.*
Somnia quis maior declaras Scipio *visus,*
Rhetoricenque simul vel Ciceronis *opus.*
In patria speculum de moribus officiisque
Sermonumque decus scribitur, hortus item.
Lexicon, Emporium, diuersa epigrammata Persi
Solini, Aeneidos, *glossaque fit* Valeri.

io disticha posteriora in editione anni 1501. omissunt, cum octo totius carminis posterioribus, quis munia, quae gessit publica descripsit, & narratiom vitae suae ad annum 1502. perduxit. Legun: in Jo. Gerard. Meuschenii libro cit. p. 45. Quo npore, quoue mortis genere diem obierit supreım, non constat. Legimus quidem in Flacii illyrici *talogo testium veritatis* Tom. II. L. XVIIII. p. 903. it. Simon. Goulartii, *Lugdun.* 1597. in 4. haec ta: *De* ANTONIO MANCINELLO, *quidam ceris vir hanc narrauit, historiam:* MANCINELs *in solemni quodam festo* Romae *sub processione, re solito, albo insidens equo, publice coram omni po'o elegantem habuit orationem, contra* Alexandrum :tum *Pontificem: vbi omnes Papistarum & Anti·isti regni abusus, impios mores, spurcissimam vin, inaudita scelera & scandala reprehendit, ac*

 valde

valde acriter in easdem abominationes est inuectus: & in fine postquam perorauerat, orationem scriptam inter populum astantem sparsit. Commotus hac oratione Pontifex, illum comprehendi, & vtramque ei manum abscindi iussit. Sed conualescens ANTONIVS, *paulo post iterum in alio quodam festo, simili modo multo grauiorem & vehementiorem habuit contra Pontificem orationem, qua ira accensus* Alexander *linguam* ANTONIO *exscindi curauit; quo dolore aggrauato, pius hic vir interiit. Huius rei fides penes autorem sit.* Conf. P. Baile *Dictionaire*, Tom. III. pag. 1895 sqq. vbi plures nominantur auctores, qui hoc commentum prodiderunt, quod Niceron l. cit. pag. 318 seqq. confutauit, qui, cum P. Baile, errorem forte ex nominis similitudine enatum esse existimat, cum nonnulli Italorum scriptores Hieronymo cuidam Mancioni, neapolitano, Caesaris Borgiae, Alexandri VI. filii iussu, linguam esse praescisam referant, propterea quod ille aduersus Borgiam aculeatis sermonibus vsus fuerit. Conf. Jo. Gerh. Meuschenii praefatio Tom. I. *vitar. Summor. dignitate & eruditione virorum.* De ANTONIO MANCINELLO conf. Jos. Simleri *Bibliotheca* p. 52. Jo. Alberti Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. I. p. 333 seqq. qui cum Nicerono l. cit. pag. 323, varias *opusculorum* MANCINELLI editiones, & eorum collectiones quae nostra aetate obliuione sepultae iacent, enumerat. De *commentario* in Horatium alio tempore dicemus. Nonnulla eius *epigrammata* inseruit Janus Gruterus *Delitiis* italorum *poetarum* Tom. II. p. 6 seqq. Quae Francisci Floridi Sabini de illo fuerit sententia, e loco, supra p. 482. ex eius *lection. subciesiu.* Lib. II. Cap. XXII. a nobis producto, colligi poterit.

CCLVI.

ocabularium PYLADE in 4. folior. 43.

Tituli verbis superimpositum est, insigne typographicum cum hisce verbis: *Jo. Jacomo. e fratelli de gnano.* Versibus conscripsit PYLADES *vocaburium*, & praemisso carmine octo distichorum, nunpauit Scipioni Tertio, *Patricio* brixiano, *mercatom consuli aequissimo.* Insertum fuit carmen ab einentissimo Principe ANGELO MARIA Cardina-Bibliothecario QVIRINO *Specimin. var. litterar.* brixiens. P. II. pag. 10. Versibus PYLADIS, biicitur *commentarius* prosaicus, qui eumdem habet ctorem. Vtriusque heic adiicimus specimen;

Abigo, Abactor, abactus

Expellens abigit; *pecus & furatus* abegit
Hinc furto pecus abripiens dicetur abactor
Inde magistratu pulsusque vocatur abactus.

bigere *est expellere, quasi extra agere vt* abige *muses a facie;* abige *capras a vitibus. Inde* abacti *diuntur, qui coacti deposuerunt magistratum, & ab eo pulsi sunt; vt inquit* Festus. Abigere *etiam est rto tollere, vt latrocinari; sed de pecuariis tantum imalibus, vnde* abactores *dicuntur pecuariorum aniilium fures, quos* Vlpianus *& alii* abigeos *vocant.* : hac ratione omne opusculum compositum est. Si: dubio prima est editio, quam eminentiss. QVIRIVS l. cit. *Brixiae per Jacobum Britannicum,* an- 1498. impressam esse scribit. Nostrae, quam ad anus habemus, editioni adiicitur Georgii Vallae *de thographia* opusculum. In fine illius haec oculis iiciuntur verba; PYLADAE *vocabularium cum isdem interpretamento, & Georgii Vallae de orthoaphia opusculum, quam accuratissime compilatum.*

Impressum Mediolani *per* Petrum Martirem de Mantegatiis. *Ad impensam* Johannis Jacobi *& Fratrum* de Legnano *Anno Domini M. CCCCCV.* (1505) *Die X. Mai.* Michaeli Maittaire, vtraque editio incognita fuit. Num plures exstent editiones, pro certo adfirmare non sustinemus: quodsi vero exstant, illas, vt PYLADAE scripta omnia, oppido raras esse e scriptorum silentio coniicimus. Neque enim huius *vocabularii* a Josia Simlero, neque a Christiano Schoettgenio, nec in recentissima *lexici eruditorum* editione, mentio vlla facta fuit.

CCLVII.

PILADE in Alexandrum de Villa Dei Annotationes.

Alexandri de Villa Dei, aremorici, dolensis, ex ordine Minorum, qui initio Seculi XIII. inclaruit, *doctrinale puerorum*, siue grammatica latina, e Prisciano excerpta, & versibus leoninis composita, per ccc. & amplius annos, in scholis pertractata, & semel, iterum, saepiusque typis exscripta fuerat, cum PYLADES BVCCARDVS inepti hominis nugis permotus, illas confutare adgrederetur, & *adnotationum* libellum, in eius *Doctrinale Brixiae ex officina Jacobi Britannici* anno 1500. in lucem prodire iuberet. Vid. eminentissimi QVIRINI *Specim. variae litteraturae* brixiens. P. II. p. 1 sqq. vbi etiam epistola PYLADAE dedicatoria, ad Heliam Capreolum, *Oratorem excellentem, &* lunatensem *Praetorem* inserta fuit. Editioni quae nobis est, haecce verba in fine adposita sunt: *Impressum* Mediolani *per* Joannem Angelum Scinzenzeler, *Anno dni. M. CCCCC. II.* (1502) *die II. mensis Decembris.* Michaeli Maittaire editio non innotuisse videtur. De Alexandro de Villa Dei vid.

vid. Jos. Simleri *Bibliotheca* p. 25. Anton. Posseuini *Apparat. sac.* Tom. I. p. 45. Casimir. Oudini *Commentar. de Scriptor. & scriptis eccles.* Tom. III. col. 154 sqq. Christophor. Hendreich *Pandectae* brandeb. p. 108. Polycarp. Leyseri *Historia poetarum medii aeui* p. 767 sqq. *Giornale de' letterati d'*Italia Tom. XXIIII. p. 270 sqq. vbi memorantur Alexandri *vita*, & *emendatio*, ac *supplementum doctrinalis*, a Pontico Virunio, conscriptum. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. I. p. 177 sqq. Eminentiss. Principis QVIRINI l. cit. vbi etiam aliorum virorum doctorum, Gregor. Lil. Gyraldi, & Joan. Despauterii, qui edita *grammatica* meliore, *doctrinale* e scholis expulit, de Alexandri ineptiis, exponuntur sententiae.

CCLIIX.

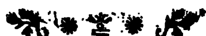
PYLADAE *Brixiani* Carmen scolasticum. in 4. folior. 38.

Opus, quod omnem grammaticam, metro adstrictam exhibet, ideo PYLADES, in praefatione ad lectorem, *carmen scholasticum* adpellari ait, quod in scholis doceri legique debeat. Editio, qua vtimur, talia, coronidis loco, adposita habet: *Impressum* Mediolani *per Magistrum* Petrum Martirem de Mantagatiis *Ad Impensas: Filiorum Quondam Domini* Joannis de Legnano. *Anno. Domini. M. CCCCCII.* (1502) *Die XXIIX. Mensis Octobris.* In titulo Filiorum Joannis de Legnano insignia, conspiciuntur. Illam ad editionem tertiam *brixiensem*, *XV. Kal. Sept.* 1498. *per Jacobum Britannicum*, impressam, esse exscriptam, non solum epigramma docet, quod in fronte conspicitur, *ad generosum magnificumque* veneti *nominis*

dum in vtero concaeptum foetum : educens : quid nisi abortiuum potui netus in ortu ipsa : neque lotum n huc : primos vagitus edere incipient mum : ad immaturam virilitaten Nunc autem & prouectior : & suo exit. &c. Epigramma ad Joannem I eminentiss. QVIRINVS l. cit. adtu tione non adparet. Tale autem nem ad lectores sequitur ;

Ad Lectores PYLADE

Nomen in hoc casum ; genus ; atq
Et cum praeteritis verba supina
Cernitur hoc residens epopoeia cult
Plura quid exoptas Pallada *nos*
Non hic teutonico *prelatum guttu*
Barbara nec latiis *verba coacta*
Non vana inspicies ; & non disce
Quaeque virum induti dedidicis
Quanta sit & cernes non syllaba qu
Vix paucos recte condere lege ped

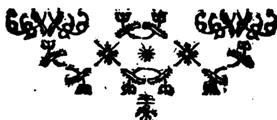

Hunc iuuenes: puerique parent: qui discere vera
Grammata Rhomulidum Ceropidumque (Cecro-pidum) *petunt.*
Hoc quoque discipulos ludi exercere magistri
Pertesi longo tempore barbariem:
Non grauis impensa est, argenti proferet illum
Nun cupidus nummis bibliopoladecem.
In calce operis hi leguntur versiculi:

Ad Lectorem PYLADES

Lector candide ne meum libellum
Hunc spernas rogo dum scholasticorum
Non sit pessimus hic tibi librorum
Verum si magis vtilis videtur
Prisca barbarie. politiorque
Id quod iudicio tuo relictum est:
Hoc pacto tamen: vt soluta noscat
Omni lege elementa: syllabasque
Solas carminis exuisse normam;
Dum mens altius explicat volatus:
Hunc amplectitor: & meos labores
Toto pectore: si libet: faueto.

Ex vltima recognitione auctoris, opusculum *Mediolani* 1539. in 4. prodiisse, testatur Josias Simlerus in *Biblioth.* p. 592.

CCLVIIII.

CCLVIIII.

PYLADAE Genealogia, in 4. fol. 30.

Antiquiores operis editiones, in ipſa Italia, a qua prodierunt, rariſſimas eſſe, ex eo coniicimus, quod eminentiſſimus QVIRINVS non aliam habuerit, quam quae duabus Heſiodi editionibus, in Germania typis exſcriptis, nimirum *baſileenſibus oporinianae* & *birckmannianae* adiectae fuerant. Habemus Heſiodi editionem graecolatinam, *ex officina voegeliana*, ſine loci & anni indicio, in 8. emiſſam, cui praeter Heſiodi *opera & dies* a Nicolao Valla, *Scutum* Herculis a Joanne Ramo de Goës, & *Theogoniam* a Bonino Mombritio, latino carmine redditam, PYLADAE etiam *Theogonia* acceſſit. Editioni in Italia euulgatae, quae iam ante oculos verſatur, neque loci, neque typographi, nec temporis indicium adpoſitum eſt, illam autem *Mediolani ſumtibus filiorum Joannis de Legnano* in lucem exiiſſe, initio Seculi XVI. iſtorum bibliopolarum docet inſigne, tituli verbis adpoſitum. Haud vero ſatis adcurate mihi agere videntur, qui hoc PYLADAE opus, *Theogoniae*, quam Heſiodus conſcripſit, verſionem nominant. In quinque enim carmen libros diuiſum, *Theogonia* Heſiodi non ſolum multo prolixius eſt, ſed ipſe PYLADES initio, Libri I. praeter alios auctores, qui hiſtoriam veterum mythicam, litteris conſignarunt, Diodori Siculi, & Joannis Boccatii de Certaldo libris, ſe vſum fuiſſe adfirmat:

Carmine concipimus geneas cantare Deorum
Quos pia gentiles turba vocare ſolet.
Quonam quiſque patre: & qua ſit genitrice creatus
Forſitan & clarum ſiquid in orbe dedit.
In quibus Aſcraei *pars eſt non vltima vatis:*
Multa etiam Siculus *quae* Diodorus *agit.*

Quid.

Quidquid & aggessit quondam Certaldus *in vnum*
Aut veteres scriptis, nos docuere suis.

is suum PYLADES nuncupauit Lucae Tertio *Pa-iorum* Brixiae *splendori, & Maecenati* suo, hoc epi-nmate:

Tertie *cura poli: Musarum gloria* Luca
Carmine diuorum suscipe quaeso genus
Quod PYLADES *nuper fictum tibi dedicat vni*
Dum sibi praesidii te satis esse putat.
Nil habuit maius, quo te lux maxima vatum
Munere deuotus posset adire cliens.
Quidquid nam inconstans homini fors addit: & aufert:
Argenti: & rerum: possidet ille nihil:
Contentus casule & modici possessor agelli:
Si modo vix tenuis suppetat ore cibus.
Hunc tu iudicio postquam grauiore libellum
Tersferis: in populum. si volet: ire iube.

onf. de hoc opere Jo. Alb. Fabricii *Bibliothec.* graec. II. Cap. IIX. p. 384. Christ. Schoettgenii *Continuat. bliotb.* Fabric. *med. & infim. Latinit.* L. XVI. p. 63. of. Simleri *Bibliotb.* p. 105. Eminentiss. QVIRINI *ecimen Litteratur.* brixiens. P. II. p. 296 sqq.

PYLADES BVCCARDVS, qui a nonnullis minus accurate Burchardus PYLADES adpellari solet, bri-ensis, criticus, grammaticus, & poeta non incele-ris, patriam suam, exeunte seculo XV. & initio se-uli XVI. illustrauit. Inter eos viros obtinet locum, ui, si corporis formositatem, membrorumque con-nnitatem spectaueris, naturam non satis fautricem xperti fuerunt. De Plauti in primis *comoediis*, vt minentiss. QVIRINVS P. I. *Specimin. variae litteratur.* rixiens. p. 1 sqq. testatur, praeclare meritus fuit, qua-rum

rum XIIX. correxit, quinque expoſuit, & a ter mille & amplius erroribus liberauit, quibus illas Georgius Merula alexandrinus ſtatielenſis, Euſebius Scutarius vercellenſis, Joannes Baptiſta bononienſis, & Bernardus Saracenus venetus, euulgatis Plauti editionibus & ſcriptis in eum commentariis inquinauerant. Cum autem PYLADES nouam editionem meditaretur, mors illum a ſuſcepto negotio, deſiſtere coegit. Sed ſuſcepit in ſe editionis curam, rogatu & amicitia PYLADIS, permotus Joannes Britannicus, illamque in lucem exire iuſſit, *Brixiae apud* typographum ſibi cognominem *Jacobum Britannicum* 1506. in fol. Qua ratione poſtea PYLADES a Thadaeo Vgoleto, florentino, qui Georgium Merulam praeceptorem defenderat, impugnatus fuerit, in editione Plauti, quam curauit Lucas Panetius, olchinenſis canonicus, *Parmae* 1510. & *Venetiis* 1518. in fol. pluribus verbis expoſuit eminentiſſimus QVIRINVS libr. ſaepius laudato P. I. p. 29 ſqq. Conf. die *Merkwürdigkeiten der königl. Biblioth. zu* Dresden Tom. I. p. 93 ſqq. vbi Fridericus Taubmannus, vehementer adnotationibus manuſcriptis, quae in Bibliotheca regia, Dresdae adſeruantur, in PYLADEM inuectus memoratur. Opera PYLADAE, ſeu vt illum perperam vocat, Pylactis, *Mediolani, ex officina Joan. Mariae de Ferrariis* 1512. in 4. prodiiſſe, teſtatur Joan. Nicol. Weislinger in *Catalog. librorum impreſſorum, in bibliotheca S. Joannis hieroſolymitani, Argentorati adſeruatorum* p. 34.

CCLX

CCLX.

ɔc in Volumine hec continentur LAVRENTII VALLENSIS Elegantie de lingua latina. RENTII VALLENSIS de Pronomine Sui ad nem Tortelium (Tortellium). LAVRENTII LENSIS Lima quedam per Antonium Manlum. in fol. folior. 85.

Hisce verbis in titulo adpositum est, scutum corornatum, in quo conspicitur felis, quae glirem ιorat, his adscriptis litteris J. B. S. quibus typophi Joannis Baptistae Sessae, sine dubio, indicanomen. Impressit ille librum, quod eius subscriɔ docet, in fine libri conspicua: Venetiis *anno nini M. CCCC. XCIX.* (1499) *Die IIX. Februarii.* eterea in fine libri, aliud insigne typographicum enitur, quod easdem litteras initiales refert. Saeime quidem LAVRENTII VALLAE libri, qui ιoc volumine reperiuntur, in lucem editi fuet, quod insignem testatur adplausum, quo excefuerunt, editiones tamen seculo XV. exscriptae, in primis se commendant raritate, omnes.

Elegantiarum libros sex dicauit, Joanni Tortel-, arretino, *Cubiculario apostolico, theologo fadissimo.* Prima omnium editio prodierat *Romae* 71. in fol. vid. Michael. Maittaire *Annal. typoph.* Tom.I. p. 308. qui editionem rarissimam, per alricum Gallum, impressam esse existimat. Rari: illam aequat, editio *veneta* eiusdem anni *per olaum Jenson* in fol. excusa. vid. Michael. Maite *Annal. typogr.* l. cit. p. 304. Reliquae editiones in Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fa-. *med. & infim. Latinit.* L. XX. p. 787 sqq. In Colione omnium *operum* LAVRENTII VALLAE *icpetrina Basil.* 1540. quam alio tempore descri-

 bemus,

olim in Germania *fuisse repertos*; *qu*
litteris fugientibus & fatiscentibus
tum indiciis tandem fuisse, Asconii
Idem fere retulit Aldus Manucius
ad Marcum Musurum *de orthograpi*
Statio, a se edito subiunxit, scribi
mae, *quum* Domitium (Domit. Ca
ret intellexisse, LAVRENTIVM V
partem elegantiarum *suarum accep*
Quintiliani *libris XII. elegantiarum*
nomine Asconii Pediani, *se eo t*
ex Gallia *exspectare*, ibidem addidi
Jo. Vossius *de Histor. latin.* L. I. C
sqq. Bernard. de la Monnoye *Re*
*gemens des Savans d'*Adrien Baill
p. 70 sqq. P. Baile *Dictionaire* Tom
(L). Arnold. Drakenborch *praefat.*
Liuii, *Lugd. Batau. & Amstelaed.*
De controuersia, inter Andream
scum Floridum Sabinum, & Jacob
veterum Jureconsultorum latinita
rent. Valla in praefat. L. III. *Elega*
dibus extulerat, capitibus autem X

Libellus de reciprocatione sui & suus, a LAVRENTIO VALLA, eiusdem Joannis Tortellii, arretini, nomine inscriptus fuit. Reperitur iam *elegantiarum libris* adiectus in editione *veneta* 1471. & in collectione *operum* VALLAE, modo memorata p. 235-249. In nostra editione in libelli fine hoc legitur epigramma:

Calphurnius Antonio Pasqualino de Sancto Germano Campaniae S.

Restituit quondam patriae vexilla Camillus:
Et raptas Gallis *solus ademit opes.*
Rettulit eloquium nostro LAVRENTIVS *aeuo:*
Et capitolinae *contulit arcis opem.*
Barbara cuncta iacent: sunt hoc & vindice pulsi
Quicunque a gotthis *signa relicta colunt.*
Quo tibi debebit semper studiosa iuuentus
Campani Antoni *gloria magna soli*
Nanque tua impensa totum vulgatur in orbem
VALLENSIS *notus qui fuit ante magis.*

Tertium in collectione occupat locum LAVRENTII VALLENSIS *lima quaedam*, *per* Antonium Mancinellum, veliternum, *ad reuerendum aedis* geminianae *Antistitem*, *diuique* Marci *Canonicum*, Nicolaum Rubeum, *Patricium* venetum, *omnium bonarum artium & virtutis cultorem*. Excipit Mancinelli *limam*

Tabula in VALLAE *libros elegantiarum* alphabeti ordine disposita.

Vid. de LAVRENTIO VALLA patricio Romano, & S. Joannis lateranensis Canonico, litterarum elegantiorum, in Italia, instauratore, Gerard. Joann. Vossius de *Historic. latinis* Lib. III. Cap. VII. pag. 528. Barthol. Facius *de viris illustribus* pag. 23. Adr. Baillet in *Jugemens des Savans* loc. cit. & Tom. II. P. I. pag. 348 seqq. Tom. II. P. III. p. 293 seqq. Christ. Schoettgenius in *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & infim. Latinit.*

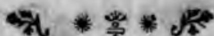
tinit. L. XX. p. 787 seqq. Reliquis autem i
ponenda LAVR. VALLAE vita praeripu
palmam Joann. Antonius Vigerinus Abbas in
LAVRENT. VALLAE, quod e codice v
no in lucem edidit Dominicus Georgius N. III
pendicis *Monumentorum*, quae *disquisitioni de*
lai V. *Pont. Max. erga litteras, & litteratos*
pag. 204 seqq. adiecit. P. Baile in *Dictionaire*
IIII. pag. 2790 seqq. Arnoldus Drackenbo
vita LAVRENTII VALLAE, quam p
tioni ad Tom. VII. Liuii inseruit, & comp
anonymus *de Levensbeschryving van geleerde e*
roemde Mannen, qui P. II. pag. 577 seqq. ex
Leven van LAVRENS VALLA. Ob v
tem, cuius erat studiosissimus, iusto liberius
tam, Pontificis, aliorumque virorum, in summ
gnitate constitutorum, sibi contraxit odium, v
Baile l. cit. not. (D). Inter viros doctos etia
venti fuerunt, qui illum peterent inuectiuis,
casione quauis oblata, perstringerent. Principe
ter eiusmodi aemulos LAVR. VALLAE
nent locum, Antonius Panormita, Benedictus
randus, Antonius raudensis, & quos iam nom
mus Poggius Bracciolinus, & Bartholom. F
Poggius sane ob voces quasdam, quae LAVR
TIO VALLENSI, in eius *epistolis* displicu
quinque orationes conscripsit *inuectiuas*, iniur
conuiciis plenissimas. In omni fere pagina oc
bestia, *latrator furibundus*, *insanus*, *conuiciato*
mens, *haereticus*, *monstrum* &c. *Quatuor* tan
modo eiusmodi *orationes* impressae fuerunt,
reperiuntur in Poggii *Operibus* fol. 71 b. seqq.
argentinens. 1513. in 4. & in editione *ex colla*
emendatorum exemplarium recognita, *per* He
Bebelium *Basil. ex officin. henricpetrina* 1538. in
p. 188 sqq. *Quinta* lucem nondum vidit, sed
tantum exstitit in Bibliotheca Justi Fontanini,
Niceron *Memoires* Tom. VIIII. p. 150 seqq. (
Ja

Jaques Lenfant Poggiana, *ou la vie de* Pogge Florentin pag. 212. & quae ad illum locum scripsit Giovambattista Recanati in *Osservazioni critiche ed apologetiche sopra il libro del Sigr.* Jacopo Lenfant *intitolato* Poggiana p, 108 seqq. De controuersia, leui ex caussa, cum Barthol. Facio exorta, insignique animorum contentione agitata, vid. V. Cl. Laurentius Mehus, in *vita* Barthol. Facii, quam praemisit Facii *de viris illustribus libro*, p. XXV. seqq. Exstant Facii *inuectiuae* in LAVRENT. VALLAM in *Miscellaneo di varie operette* Tom. VII. *Venez.* 1743. in 12. pag. 331 seqq. Qua ratione vero LAVRENTIVS VALLA his, & aliis suis aduersariis responderit, vid. in *Dictionaire de Mr.* Baile l. cit. p. 2790 seqq. not. (c) & in Arnold. Drackenborch *vita* LAVR. VALLAE l. cit. passim. Illum anno 1457. aetatis anno quinquagesimo, diem obiisse supremum praeter alios testantur Paull. Jouius in *Elogiis Doctor. viror.* p. 18. Arnold. Drakenborch l. cit. p. XXVIII. & Mr. de la Monnoye in *Remarques sur les Jugemens des Savans d'*Adrien Baillet Tom. II. P. I. p. 349. quamuis alii, qui sententiam suam tuentur, inscriptione sepulcrali, quae, in templo S. Joannis lateranensis, romano, legitur, annum 1465. illi fuisse emortualem contendunt.

CCLXI.

In presenti libro continentur Libri sex Elegantiarum LAVRENTII VALLENSIS *Oratoris Clarissimi.* Tractatus de reciprocatione Sui et Suus *eiusdem* ad Johannem Tortellium cubicularium apostolicum. Inuectiua in errores Antonii Raudensis. LAVRENTII VALLENSIS

 de

de libero arbitrio dialogus ad Garſiam Illerdenſem Epiſcopum.

P. Paulus Senilis cunctis bonarum litterarum cultoribus S. P. D.

Rhetora quisquis amas: vates linguamue latinam:
LAVRENTI hoc VALLE perlege ſemper opus,
Nanque docet verum: quo ſunt ſermone locuti
Tullius heroicum virgiliusque pater
Et docet: vt fuerint variis erroribus vſi
Multi: quos doctos inſcia turba putat.
Hunc igitur legito iuuenis ſtudioſe: ſenexque:
Si recte queris verba latina loqui:

in fol. form. minor. folior. 124.

Et antiquitate & raritate hic codex ſuperiorem ſuperat. Vidimus illius exemplar, charactere litterarum gothico admodum inconcinno, exſcriptum, in Bibliotheca ſcholae prouincialis portenſis publica. Manu illi adſcripta erant haec verba: *Liber ſancte* Marie *virginis in* porta. *hunc frater* balthazar *ſuo promiſſu anno domini 1485. comparauit.* Typographus autem talia in fine codicis ſubiecit: LAVRENTII VALLENSIS *oratoris diſertiſſimi: ornatiſſimus de libero arbitrio dialogus Per me* Johannem Koelhoff de Lubeck *Ciuem* Colonie *accuratiſſime Impreſſus Anno gr̄e. M. CCCC. LXXXII.* (1482) *die vero XIX. menſis Maii feliciter explicit.* Editionem, ad illam, quam curauit, qui in titulo nominatur, Paullus Senilis, *Paris.* 1476. exſcriptam eſſe, ex eius epiſtola ad Joannem Heynlin de Lapide, & huius ad Paullum Senilem chriſtianiſſimi

nissimi Francorum regis Secretarium responsoria colligimus. Vtraque initio statim voluminis reposita est. Paulli Senilis epistola talis est: *Cum his proximis diebus mecum ageres vir humanitate, litterisque excellens vt clarissimi viri* LAVRENTII VALLE *quem merito latine lingue restauratorem dixerim: elegantias castigarem librariorum vitio corruptissimas: recepi tandem me id esse facturum. Non quod ego me tanto oneri parem esse crediderim (quippe quod vix doctissimi homines ferre queant) sed quod tantum tua apud me autoritas valet. vt fatear, nihil a me tibi posse sine maxima ingratitudine denegari. Est profecto res ista & digna, & pernecessaria: sed que doctum virum & ociosum postulat: Quorum mihi neutrum adesse tu optimus testis es. Nam & magnorum principum aule non ex imperitis litteratos, sed ex litteratis imperitos facere consueuerunt. Et hec procellosa tempora non chartam, aut calamum, sed equos sibi gladiumque deposcunt: Accedit etiam ad has difficultates: quod ego in hanc vrbem me furtim (vt ita dixerim) ob comparanda mihi quedam necessaria surripui, regem versus ilico rediturus. Inter has tamen tantas loci temporisque angustias gessi tibi morem: vt potui melius, &* LAVRENTIVM *nostrum non me ausim dicere emendasse: sed celerrime percurrisse & quidem stomachabundum: tum quia non latini viri: qualis ipse fuit, sed legere barbari hominis scripta videbar: tum quia molestissimum mihi erat: ad emendandos pro tenui ingeniolo meo tot librariorum errores omnino mihi otium denegari. Tuum igitur nunc officium est, vt posteaquam ego te iubente hoc negotium: quod supra meas vires esse intelligo: aggressus sum: tu optima lima tua: tuoque grauissimo iudicio persequaris plurima: que adhuc corrigenda supersunt: vt ego agellum hunc spinis lapidibus lolioque mundasse, ac sarculo coluisse: tu vero plantis & variorum florum genere exornasse iudiceris. Postulat hoc a te studiosorum iuuenum cetus: quibus hic liber* maxi-

maxime vtilitati futurus est: postulat LAVRENTIVS *noster: qui cum ad extirpandam ab hominibus nostris hoc suo aureo libro barbariem incredibiles pene labores vigiliasque subierit: committendum non est: vt nostra culpa ipse fuisse barbarus videatur. Postulat denique* Senilis *tui honor: in quem multos impetum facturos esse non dubito: presertim in hac prestantissima vrbe* Luteria *vbi nonnullos esse audio, qui* Ciceronis *latine lingue omnium iudicio parentis scripta castigent. Que res certe non mediocri mihi voluptati est. Nam si forte ad me reprehendendum grauissimi censores isti descenderint: Ego ad* Ciceronem *confugiam: vt quo ipse olim vrbem* Rhomam *a* Catilina: *eodem nunc se meque ab istorum morsibus ense defendat, Vale.*

Respondit Paullo Senili, & illi gratias, ob librum transmissum egit, Joannes de Lapide, epistola, in qua inter alia, haec digna nobis visa fuerunt, quae heic adscribantur: - - - *Vtinam ea sit aliquando facultas: qua pro mea voluntate gratum tibi facere possim: qui mox a me rogatus, tam frugiferum laborem suscepisti: susceptum quoque consummasti. Neque sane quicquam reliqui fuit a me repertum: a quo vel minutissimam scabram, obtusa mea lima (quam deceptus amore optimam dixisti) possem excerpere. Sed ne* laurentianum *quidem agrum tantum (vt scribis) spinis, lapidibus, lolioque mundasti, & sarculo coluisti: verum etiam (quod incassum mihi reliquum esse voluisti) plantis & vario florum genere, plurimum exornasti. hec enim a me tantum exhorrent: quantum vni tibi maxime sunt honori. Non enim ego (vt tu) in* latio: *sed alias in* germania: *alias* parisii: *in nudo quodam, & barbaro pene sermone florem etatis consumpsi. neque tam oratoribus hic atque illic, quam philosophis theologisque me addixi: in dies que magisque addico. vt me vix quidem si possem quod mones:* LAVRENTIO *tuo liceret temporis punctum impertiri. Bene itaque mecum egisti: qui vsque adeo politum* LAVRENTIVM *reddidisti:*

: vt non a me: sed ne a se quidem, si viueret: ex-
ior reddi posset. Obsequar tamen manitis tuis ope-
ra maxima potero. morem secutus quorundam sa-
ntium, qui magna cum nequeant, in minimis quod
num ipsi habent, libenter pollicentur, ac faciunt.
:entianum *siquidem opus non solum singulis capitu-*
nnotaui: sed vnum (etiam vocabulum) quodque per
ibeti seriem in tabule modum distribui quo quisque
: quod sibi volet vocabulum, sine labore desumere.
res si forte cuiquam fuerit commoditati: non is
gratias habeat: at vero tibi quam maximas & agat
ferat: qui me tuo beneficio, tuisque litteris vt ope-
tiddam LAVRENTIO *prestarem, obstrinxisti.*
ergo nihil habeat hic noster LAVRENTIVS *quod*
merito tibi sit tribuendum, quem barbarorum fauci-
eripuisti: quem saucium restaurasti, quem ad vn-
politum nitidumque prodire iussisti, quem denique
lorum membrorum, officiis distinctum, in nostrorum
inum, & omnis posteritatis vsum longe lateque man-
. Vale meque ama tui quidem amantissimum.
us Sorbone *scriptum Anno Domini Millesimo*
dringentesimo Septuagesimo Sexto (1476) *vicesima*
ta die mensis Septembris. A Michael. Maittaire
ae editionis *parisiensis*, neque *coloniensis* mentio
fuit. Praeter duplicem *indicem*, alterum *mate-*
um, alterum *vocabulorum*, quae in *elegantiarum*
s occurrunt, & ipsos *elegantiarum libros*, vna cum
llo *de reciprocatione sui & suus*, in hac collectione
nt *Inuectiua in errores* Antonii raudensis. An-
us Harena raudensis, siue, vt a Philippo Picinel-
idem nominatur, in *Ateneo de' Letterati* milanesi,
mo 1670. in 4. p. 48. Antonius Rho', mediola-
sis, ex ordine Minorum, & ex familiaribus LAV-
TII VALLAE fuerat. Cum vero is, *commen-*
um de imitatione, a se conscriptum, VALLAE,
squam ederetur, ad legendum obtulisset, hic au-
quaedam in eo, a se primum inuenta, depre-
disset, quae Antonius, a VALLAE discipulis re-

 sciue-

sciuerat, & iam pro suis venditabat, VALLA indigna-
bundus, ea quae sua erant, iterum sibi vindicauit, ele-
gantiarum libris inseruit, & hac ratione dissidio illi
occasionem dedit. Nam cum hunc deinde raudensis
librum, post suos *elegantiarum libros*, in lucem emis-
sum, &, Mediolano ad regem Alphonsum, qui tum
Baroli degebat, dono missum intellexisset, Joannis
Alzinae rogatu eum perlegisset, & non tantum quae
furto sibi sublata esse, antea auctori indicauerat, reli-
quis immixta, verum se etiam ab hoc impudentissimo
plagiario, in vltimum litterarii ludi locum, dicta-
torio supercilio relegatum vidisset, indignatione ac-
census, hanc *inuectiuam*, siue *adnotationum in* er-
res Antonii raudensis, quos plurimos admiserat, con-
scripsit *libellum*. Dicauit illum Joanni Lucinae, Al-
phonsi regis Secretario; *Praefatio* ad Joannem La-
cinam, & initium ipsius *inuectiuae*, in hoc nostro ex-
emplari deest, quod verbis: *A. Ab. Abs praepositione*
sunt, inchoatur. Conf. de hac controuersia LAV-
RENT. VALLAE praefat. in libr. II. *Elegantiar.* in
Operib. pag. 42. & praefat. ad Joan. Lucinam pag.
390. Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II.
P. I. pag. 352. Jo. Alb. Fabricii *Bibliotheca med.*
& infim. Latinit. Lib. I. pag. 342. Arnold. Dra-
kenborch *vita* LAVRENT. VALLAE pag. XII
seqq.

De libero arbitrio dialogus, in quo, ea confutare
adgressus est, quae de arbitrii libertate, Boethius
L. V. *de consolatione philosophiae* scripserat. Prae-
mittitur *dialogo* praefatio ad Garsiam episcopum il-
densem. In *Operibus* VALLAE legitur p. 999. se-
Arnoldus Drakenborch l. cit. pag. IIX. opuscu-
LAVRENTIO VALLA, in secessu neapolitano,
scriptum esse existimat.

Omni collectioni, in secunda vltimi foli-
na, finem imponunt *Alique abbreuiationes*
norum more, quae plurimum in autenticis lib

duntur. quas quidem vt ſcire pretium & neceſſarium eſt, ſic ignorare turpiſſimum.

Obſcurum inter viros doctos Paulli Senilis nomen eſt, omnisque opera noſtra, quam euoluendis ideo ſcriptoribus impendimus, vana atque irrita fuit.

Joannes de Lapide, ſiue Lapidanus, ſiue von Stein, patria Germanus, ordine carthuſianus, Doctorque pariſienſis, & Joannis Reuchlini praeceptor fuit, ſeculoque potiſſimum XV. exeunte, multis ſcriptis editis inclaruit. Cum eodem tempore, duae philoſophorum ſcholaſticorum orirentur in academia pariſienſi ſectae, quarum altera *Nominalium*, altera *Realium* inſigniebatur cognomine, a poſteriorum ille partibus ſtetit, primusque fuit, qui eorum doctrinam, in academiam baſileenſem, e Gallia intulit. Vid. Jo. Trithemius *de Scriptor. eccleſ.* Cap. DCCCXCIIII. pag. 213. vbi illum elogio *viri in diuinis ſcripturis eruditiſſimi & ſecularis litteraturae non ignari, ingenio excellentis, eloquio diſerti, vita & conuerſatione praeclari* ornauit. Conf. Joſ. Simleri *Bibliotheca* p. 389. Anton. Poſſeuini *Apparat. ſacer* Tom. II. pag. 210. Jo. Albert. Fabricii *Bibliotheca med. & infim. Latinit.* Lib. XI. pag. 718 ſeqq. Jacobi Bruckeri *Fragen aus der philoſophiſchen Hiſtorie* Tom. V. pag. 1325. Jo. Henric. Maii *vita* Joannis Reuchlini, *Francof. & Spirae* 1687. in 8. p. 152.

CCLXII.

JOANNIS TORTELII *Aretini* orthographia. JOANNIS TORTELII Lima quaedam per GEORGIVM VALLAM in tractatum de orthographia, in fol. folior. 187.

Editio libri, quam tunc temporis nondum videramus, a nobis iam adducta fuit, in *Analectis litterariis* p. 36. Curauit illam Pirrhus Pincius, mantuanus, qui, vt in epistola dedicatoria, *ad magnificum ac equitem splendidissimum* Franciscum Capellum, *patricium* Venetum, refert, precibus studiosissimorum & ornatissimorum iuuenum, qui in JOANNIS TORTELLII lectione adsidui erant, multaque in illo opere lituris potius, quam studio digna, inter studendum sibi occurrisse, aiebant, permotus, operi succurrere non dubitauit, quod ob impressorum negligentiam, atque imperitiam, in tenebris, vilescere iam coeperat. Impressoriae vero tantum artis errores se recognouisse profitetur, non auctoris, quem tamen censet alias optime recognitum, ac supremam manum ad vnguem perpessum. Emendatissimum autem impressoribus, se dedisse exemplar adfirmat, lectoremque rogat, quod si secus euenerit, non illi, sed ipsis adscribatur, quos manuum celeritate falli saepe, probe sciat. Ipse TORTELLIVS, aretinus, Commentarios suos grammaticos *de orthographia dictionum, e graecis tractarum*, nomine inscripsit Nicolai V. Pontificis romani. Perduxit illud opus, in quo *omnem litterariam antiquitatem, & orthographiae rationem, cum opportunis historiis, pro poetarum declaratione, connectere* studuerat, iam antea inchoatum, ob alia vero negotia, ac studia relictum, ad finem, cum apud Alatrium, (*Alatri*) Campaniae oppidum, ex acris romani molestia secessisset. *Ce Livre est divise*, aït Niceron in *Memoires* Tom. XXV. p. 302. *en deux parties, dont la premiere qui est fort courte contient quelques chapitres sur l'invention, le nombre, la figure, la prononciation, & l'assemblage des lettres de l'Alphabet. La seconde qui est fort longue, contient un catalogue alphabetique des mots* latins, *la plûpart tirés du* grec, *desquels l'Auteur enseigne ou tâche d'enseigner l'Orthographe.* Conrad. Samuel Schurtzfleischius in *introductione in notitiam*

tiam Scriptorum P. II. p. 295. JOANNEM TORTELLIVM, bono elegantique ingenio praeditum, hoc doctrinae monumento, quo rectam scribendi rationem, altissimis quasi tenebris obrutam, denuo protraxit in lucem, ab obliuione hominum se vindicasse, scribit. De variis operis editionibus vid. *Analecta litteraria de libris rarioribus* l. cit.

Quod ad GEORGII VALLAE opusculum adtinet, orthographicum, cuius in titulo codicis mentio facta fuit, illud perbreue est; Dicauit illud VALLA *magnifico adolescenti* Antonio Simonetae, qui *adsiduis vocibus*, efflagitauerat, vt VALLA de ratione scribendi, qua posset breuitate, multa simul ad illum contexeret. Omne opusculum sex absoluitur foliis. In fine illius, haec leguntur verba: *Impressum* Venetiis, *per* Joannem de Tridino *alias* Tacuinus. *Regnante inclito Principe* Augustinus (Augustino) Barbadico. *Anno ab incarnatione. M. CCCC. LXXXXV. Die vero XVIIII. mensis Decembris.* Hisce verbis Typographus sua adposuit insignia, adscriptis litteris Z. T. Conf. Michaelis Maittaire *Annal. Typogr.* Tom. I. p. 591. Vid. de GEORGIO VALLA, placentino, medico, & humaniorum litterarum Venetiis professore Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II. P. I. p. 422. Tom. II. P. III. p. 324. Christ. Schoettgenii *Continuat. Biblioth.* Fabric. *med. & infim. Latinit.* L. XX. p. 785 sqq. P. Baile *Dictionaire* Tom. IIII. p. 2793. sqq.

Scriptores, qui de JOANNE TORTELLIO arretino, commentati fuerunt, adduximus iam in *Analectis* l. cit. Illis accenseri poterit Barthol. Facius *de viris illustribus* p. 25. Christophor. Hendreich in *pandect. brandeburg.* p. 259. & Jo. Alb. Fabricius in *Biblioth. med. & infim. Latinit.* L. VIIII. p. 448 sqq.

CCLXIII.

In Hoc Libello Subiecta Continentur. VALERII PROBI interpretamenta litterarum singularium in antiquitatibus Romanis cum plerisque circa singulas litteras additionibus. *Idem* VALERIVS PROBVS de abbreuiaturis Nominum Ciuium Romanorum In iure ciuili de legibus, & plebiscitis de actionibus, de edictis perpetuis. de ponderibus. de numeris. POMPONII LAETI libellus de Romanorum magistratibus. *Idem* de Sacerdotiis Ro. *Idem* de diuersis legibus Ro. in 4. folior. 39

Euulgauit istam editionem satis raram, Theodoricus Gresemundus, spirensis, Juris Doctor, Canonicus ad D. Stephani moguntinus, Electoris Jacobi moguntini, in rebus spiritualibus vicarius, Protonotarius, & iudex generalis, & Collegii S. Stephani Diffinitor. Cleri minoris, & Scholasticus. Merita illius in rem litterariam, praemissa epistola, ad ipsum Gresemundum, scripta, laudat Jacobus Wymphelingus schletstatinus, illumque hortatur, vt praeter hos VALERII PROBI, & POMPONII LAETI libellos in lucem edere properet *Antiquitates*, quas collegerit moguntinas, nec non *cathalogum & vitas Episcoporum & Archiepiscoporum* moguntinensium, inprimis cum simile opus *de Episcopis* argentinensibus in lucem edere Wimphelingus constitutum habeat. Edidit postea Joan. Huttichius *collectionem Antiquitatum in vrbe & agro* moguntino, *repertarum*, cui collectioni symbolam contulerunt Theodor. Gresemundus & Balthasar Geyerus, *Mogunt.* 1520. & 1525. fol. Wimphelingi epistolam sequitur, ipsius Theodorici Gresemundi *ad lectorem*, & Petri Guntheri *ad lectorem indicatio*, siue epigramma ad lectorem, libri argumento. POMPONII LAETI libris adduntur indices, & Gresemundi *peroratio*, in qua

lia, in illos inuehitur, *qui inepte, inconcinne, barbare, multa scribunt, qui noua vocabula fingunt; superuacanea cumulant; vt instrumenta vt libelli, paullo post ad laxandi ventris sedem reponendi: vt cetera id genus in modum immensum, ad exhauriendas pauperum crumenas, excrescant.* Sed *non solum in stilo, peccari,* ait, *sed etiam in litteris & characteribus, cum tamen exquisitissime scripserint veteres, & litteras & vocabula, non sicut nostrae tempestatis quidam scribae: praecipue in lingua vernacula: qui nullam prorsus inter M. liquidam & V. vocalem faciunt differentiam: Eadem figura vtramque litteram depingentes: tanquam non sint litterae inter se distinctae. V. vocalem anteponunt consonantibus, in dictionum principio quo loco in litteram F. resolui non potest: N. geminam in medio vocabulorum frequenter vsurpant: cum vna simplex sufficiat: Inter X. & G. & P. paruum discrimen faciunt: multaque alia inuertunt atque confundunt: contra omnes orthographiae leges: omnemque litterarum & sillabarum natiuam conditionem, de hoc magno abusu: aliisque multis in orthographia erratis & ineptiis pulcram congessit admonitionem* Nicolaus de Wyla, *scriptor & interpres latinae linguae elegantissimus.* De illo, & versionibus eius alio tempore dicendi locus nobis erit. In fine *perorationis*, haec leguntur verba, litteris quadratis, solito maioribus, expressa: IMPRESSVM OPPENHEIM. ANNO. DOMINI MILLESIMO. QVINGENTESIMO. DECIMO (1510). Quamuis typographus nomen suum non adposuerit, librum tamen, ex officina Jacobi Chobellii (Koebelii) prodiisse, patet ex Wimphelingi *epistola* citata, vbi Jacob. Koebelium *tam diligentem archigrammateum, quam industrium chalcographum* adpellat. In Michael. Maittaire *Annal.* editionem frustra quaesiuimus.

De Theodorico Gresemundo, iuniore, vid. quae p. 453 sqq. adtulimus, cum illius *dialogum de septem liberalibus artibus* describeremus.

De

De aliis & recentioribus VALERII PROBI, grammatici berytii editionibus, vid. Jo. Alb. Fabricii *Biblioth lat.* Tom. I. L. IIII. Cap. VI. p. 774 sqq. Tom. III. p. 668.

De IVLIO POMPONIO LAETO, vid. praeter scriptores in *Analectis litterariis de libr. rar.* p. 508 & 1134. nominatos Jo. Fichardi *vitae viror. illustr.* p. 73. sqq. & Christ. Gottlieb. Buderi *vitae clarissimor. historicor.* p. 1 sqq. vbi M. Anton. Sabellici epistola *de vita* POMPONII LAETI legi poterit. Conf. Paull. Freheri *Theatrum viror. eruditione claror.* p. 1427. Adr. Baillet *Jugemens des Savans* Tom. II. P. I. p. 369 sqq. Bernard. de la Monnoye *Dissertation touchant* POMPONIVS LAETVS, quae legitur in Adr. Baillet *Jugemens des Savans* l. cit. p. 371 sqq. *Leven van* IVL. POMPON. LAETVS *en van zyn geletterdt Gezelschap*, exstat in *Levensbeschryving van beroemde en geleerde Mannen* P. III. N. III. p. 337 sqq.

EMENDANDA.

Pag. 3. lin. 26. legatur in Scotiam. pag. 10. lin. 23.)xou. p. 11. l. 26. ad auctorem. p. 15. l. 14. 1547. p. 25. 5. quae. p. 35. l. 9. Minerue. p. 47. l. 33. egit. p. 58. l. 3. p. 480. except. praemiss. & indice folior. 22. p. 63. l. 21. *ptando*. p. 96. l. 4. spectantibus. p. 106. lin. vlt. *auctaria*. . 123. l. 6. conspiciuntur. p. 129. l. 26. Earl. p. 131. col. . l. 24. *initio*. p. 162. l. 13. a nonnullis. p. 169. l. 27. adosito. p. 181. l. 26. qua. p. 195. l. 9. omitteret. p. 199. . 30. quem. p. 200. l. 8. *cum* †. p. 236. l. 22. Lives. p. 250. . 28. exscriptae fine. p. 264. l. 16. auxerit. p. 287. l. 3. *Senidei*. l. 14. megalopolensium. p. 321. l. 8. Caloioannem vocant. p. 323. l. 2. ΧΩΝΙΑΤΟΥ *ἱστοριῶν*. l. 3. *Logothetae*. p. 328. l. 7. *iuuenta*. p. 339. l. 1. librum. p. 345. l. 18. non constat. p. 346. l. 10. deleatur. 112. p. 348. l. 18. *de nos*. p. 349. l. 23. *apud*. p. 350. l. 17. *après sa*. p. 358. l. 11. meretur. p. 363. l. 14. *Giuncti*. p. 397. l. 10. *praecipuae*. p. 401. l. 27. Cassouiae. p. 420. l. 20. tamen. p. 452. l. 3. deleatur: quam, atque legatur: &. p. 465. l. 25. *Illius at*. p. 469. l. 5. honorum. p. 485. l. 15. typothetarum. p. 513. l. 17. *ortus*. p. 521. l. 24. Vchanium. p. 524. l. 8. Lauraea. p. 552. l. 1. MDCXI. p. 554. l. 10. deleatur: cum viris doctis. p. 568. l. 33. *vetula*. p. 583. l. 12. voci *recenset* addatur: *inter libros raros locum sibi vindicat*. p. 599. l. 15. a BALINO. p. 615. l. 22. *Multiiugas*. p. 623. l. 22. deleatur *vlmensi* & legatur *augustanae*. p. 633. l. 29. quae. l. 34. prodidit. p. 653. l. 22. Gueynardi, p. 666. l. 16. scripsit. 669. l. 8. Themistii. p. 680. l. 5. Pico, p. 700. l. antepenult. *quicunque*. p 705. l. 4. Tortelium p. 709. l. 11. *miscellanee*. p. 713. l. 12. *& referat*. p. 717. l. 12. *vocibus*.

Caetera, quae auctore absente irrepserunt errata, B. L. facili negotio corrigere poterit.

